

Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi
Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı
Müzik Eğitimi Doktora Programı

BİR EYLEM ARAŞTIRMASI: İLKOKUL 3. SINIF MÜZİK DERSİ
KAZANIMLARINA YÖNELİK ŞARKI DAĞARCIĞI OLUŞTURMA

Yıldız MUTLU YILDIZ

Danışman
Prof. Dr. Sibel KARAKELLE

Doktora Tezi

Burdur, 2017

T.C.
Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi
Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı
Müzik Eğitimi Doktora Programı

BİR EYLEM ARAŞTIRMASI: İLKOKUL 3. SINIF MÜZİK DERSİ
KAZANIMLARINA YÖNELİK ŞARKI DAĞARCIğI OLUŞTURMA

Yıldız MUTLU YILDIZ

Danışman
Prof. Dr. Sibel KARAKELLE

Doktora Tezi

Burdur, 2017

**MAKÜ EĞİTİM BİLİMLERİ
ENSTİTÜSÜ**

DOKTORA JÜRİ ONAY FORMU

M.A.K.Ü Eğitim Bilimleri Enstitüsü Yönetim Kurulu'nun 05.01.2017 tarih ve 169/7 sayılı kararıyla oluşturulan jüri tarafından 13.01.2017 tarihinde tez savunma sınavı yapılan Yıldız MUTLU YILDIZ 'ın BİR EYLEM ARAŞTIRMASI: İLKOKUL 3. SINIF MÜZİK DERSİ KAZANIMLARINA YÖNELİK ŞARKI DAĞARCIĞI OLUŞTURMA konulu tez çalışması Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalında DOKTORA tezi olarak kabul edilmiştir.

JÜRİ

ÜYE : Prof. Dr. Sibel KARAKELLE (Tez Danışmanı)

ÜYE : Prof. Gökay YILDIZ

ÜYE : Doç. Dr. Derya ARSLAN

ÜYE : Doç. Dr. Ilgım KILIÇ

ÜYE: Yrd. Doç. Dr. Salih AYDOĞAN

ONAY

M.A.K.Ü Eğitim Bilimleri Enstitüsü Yönetim Kurulu'nun/...../.....
tarih ve/..... sayılı kararı.

İMZA/MÜHÜR

BİLDİRİM

Hazırladığım tezin tamamen kendi çalışmam olduğunu ve her alıntıya kaynak gösterdiğimi taahhüt eder, tezimin kâğıt ve elektronik kopyalarının Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü arşivlerinde aşağıda belirttiğim koşullarda saklanmasına izin verdiğimi onaylarım:

- Tezimin tamamı her yerden erişime açılabilir.
- Tezim sadece Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi yerleşkelerinden erişime açılabilir.
- Tezimin 3 yıl süreyle erişime açılmasını istemiyorum. Bu sürenin sonunda uzatma için başvuruda bulunmadığım takdirde, tezimin tamamı her yerden erişime açılabilir.

Yıldız MUTLU YILDIZ

ÖZET

Bir Eylem Araştırması: İlkokul 3. Sınıf Müzik Dersi Kazanımlarına Yönelik Şarkı Dağarcığı Oluşturma

Yıldız MUTLU YILDIZ

Bu araştırmanın amacı ilkokul 3. sınıf müzik dersi kazanımlarının gerçekleştirilmesinde kullanılan şarkı dağarcığına ilişkin mevcut durumu belirlemek, yeni bir şarkı dağarcığı oluşturarak bu şarkı dağarcığının öğrenme-öğretme sürecindeki etkililiğini anlamak ve öğretimin niteliğini geliştirmeye katkı sunmaktır. Araştırma nitel araştırma desenlerinden eylem araştırması şeklinde tasarlanmıştır.

Araştırmanın uygulaması 2013-2014 öğretim yılı Bahar Döneminde Isparta İli Merkez İlçesinde bulunan Öğretmenler İlkokulu 3/C sınıfındaki 30 öğrenci ve sınıf öğretmeninin katılımı ile gerçekleştirilmiştir. Eylem planını; araştırmacının kazanımlara göre bestelediği şarkılar, ders planları ve şarkıların kayıtları oluşturmaktadır. Araştırma çerçevesinde eylem planı 27.03.2014 - 21.05.2014 tarihleri arasındaki toplam 8 haftada ve müzik derslerinde uygulanmıştır.

Araştırma verileri doküman incelemesi, kişisel bilgi formları, yarı yapılandırılmış görüşmeler, öğrenci, öğretmen ve araştırmacı günlükleri, video ve ses kayıtları ve derecelenmiş puanlama anahtarından oluşan veri toplama araçları kullanılarak elde edilmiştir. Yarı yapılandırılmış görüşmelerin ses kaydı ve uygulama derslerinin video kayıtlarının çözümlemesinde bilgisayar destekli nitel veri analiz programı olan "QSR-Nvivo 10" kullanılmıştır. Nitel verilerin analizi betimsel analiz ve içerik analizi ile gerçekleştirilmiş ve elde edilen bulgular araştırma soruları doğrultusunda yorumlanmıştır.

Araştırmada sonuç olarak, İlkokul 3. Sınıf Müzik Dersi Öğretmen Kılavuz Kitabı'nın incelenmesi sonucunda Müzik Dersi Öğretim Programı'nda önerilen 5E Öğrenme Modeli'ne ilişkin örnek uygulamalar ile öğrenme-öğretme süreci içerisinde yer verilen etkinlik ve kavramlara ilişkin yeterince açıklama ve örnek uygulamaya yer verilmediği belirlenmiştir. Bununla birlikte, öğrenme-öğretme sürecinde kullanılan

şarkıların kazanımlarla örtüştüğü, kitabın değerlendirme alanının ise sınırlı olduğu tespit edilmiştir.

Uygulamadan önceki müzik derslerinde sadece şarkı söyleme etkinliklerine yer verildiği, uygulamalarda ders kazanımlarına odaklanılmadığı, öğrencilerin şarkıları hatırladıkları ancak müzik dersi kazanımlarına ulaşamadıkları belirlenmiştir. Uygulama süreci ve sonrasında, derslerin eylem planları doğrultusunda yürütüldüğü, öğretmenin ders kazanımı farkındalığının arttığı, öğrencilerin bu süreçte kazanımlara göre hazırlanan şarkı dağarcığı ile müzik derslerinde verilmek istenen ders kazanımlarına ulaşabildiği görülmüştür. Ayrıca, uygulama sürecinde öğrencilerin şarkı kayıtları ile söyleme, dinleme, çalma ve birliktelik becerilerinin geliştiği, besteleme ve seslendirme alanlarına karşı farkındalık kazandığı tespit edilmiştir.

Anahtar Sözcükler: 5E modeli, eylem araştırması, ilkökulda müzik eğitimi, kazanımlar sınıf öğretmeni, şarkılar.

ABSTRACT

An Action Research: Creating A Song Repertoire Towards Primary School Third Grade Music Lesson Outcomes

YILDIZ MUTLU YILDIZ

The purpose of this research is to determine the current situation regarding the song repertoire used in the realization of the achievements of the primary school 3rd grade music lessons. It is designed to understand the effectiveness of this repertoire in the learning-teaching process by creating a new song repertoire, and to contribute to improving the quality of teaching. As the study entailed the solution of the problem, it was designed as qualitative action research.

The research was carried out with the participation of 30 students and the classroom teacher of 3/C class in Teachers Primary School in the central district of Isparta Province in the spring term of the 2013-2014 academic year. The action plan contained the songs that the researcher composed according to the achievements, the lesson plans and the records of the songs. The action plan was practised in music lessons for a total of 8 weeks between March 27, 2014 and May 21, 2014.

Research data were obtained by using data collection tools including document review, personal information forms, semi-structured interviews, the diaries of student, teacher and researcher, video and audio recordings, and graded scoring key. "QSR-Nvivo 10", a computer-aided qualitative data analysis program, was used to analyze of the audio recording of semi-structured interviews and the video recordings of application lessons. The analysis of qualitative data was actualised by descriptive analysis and content analysis, and the findings were interpreted through research questions.

As a result of examining the Primary School 3rd Grade Music Lesson Teacher's Guide Book, it has been determined that sample exercises related to 5E learning model recommended in Music Lesson Curriculum and sufficient explanation and sample exercises about activities and concepts included in learning-teaching process are not included. It was also determined that the songs used in the learning-

teaching process overlap with the outcomes and that the evaluation area of the book is limited.

It was determined that music lessons before the practice included only singing activities in the lessons and that students did not focus on lesson acquisition at the implementation, and that the students remembered the songs but did not reach the goals of the music lesson. During the implementation process and afterwards, it is seen that the lessons are carried out in accordance with the action plans and that the teacher has increased awareness of course acquisition and that the students can reach the desired goals to be given in music lessons with song repertoire prepared according to their achievements. At the same time, during the implementation process, it was determined that the students' skills of singing with recordings of songs, listening, playing and collaborating with their peers were developed and that students gained awareness of composition and performing fields.

Key words: Action research, classroom teachers, 5E model, music education in primary school, outcomes, songs.

TEŞEKKÜR

Bu araştırmanın gerçekleştirilmesinde ve araştırmanın her aşamasında akademik anlamda sağladığı desteğin yanında bilgisiyile, çalışma disipliniyle, sevecenliğiyle, insana ve hayata bakış açısıyla yaşamıma imzasını atan, çok değerli hocam ve tez danışmanım Sayın Prof. Dr. Sibel Karakelle'ye sonsuz ve yürekten teşekkürlerimi sunarım.

Tez izleme komitesinde yer alarak bilimsel araştırma sürecinin tüm zorluklarını aşabilmem için beni yüreklendiren, yönlendiren, gece gündüz demeden bilgisini ve zamanını paylaşan, aynı zamanda öğretme ve öğrenme tutkusu ile yolumu aydınlatan değerli hocam Sayın Doç. Dr. Derya ARSLAN'a sonsuz ve yürekten teşekkürlerimi sunarım.

Tez izleme komitesinde yer alarak değerli görüş ve önerileriyle araştırmama önemli katkılar sağlayan değerli hocam Sayın Prof. Gökay YILDIZ'a yürekten teşekkürlerimi sunarım. Araştırmanın teyit incelemesi aşamasında bilgisini ve zamanını esirgemeyen kıymetli hocam Sayın Doç. Erdal TUĞCULAR'a teşekkürü bir borç bilirim.

Araştırma sürecinde şarkılarımı emanet ettiğim, şarkıların eşliklendirmesi ve şarkı kayıtlarının gerçekleştirilmesini sağlayarak çalışmama sunduğu çok büyük katkı için; ayrıca desteği, anlayışı ve sevgisiyle hep yanımda olduğu için sevgili eşim Deniz YILDIZ'a sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Araştırmanın uygulama aşamasının gerçekleştirildiği Isparta Öğretmenler İlkokulu 3/C sınıfı öğrencilerine, sınıf öğretmeni Gülcan KAYA' ya, okul idarecilerine ve Öğretmenler Ortaokulu Müzik Öğretmeni Ali Osman YILDIZ'a; ayrıca araştırmama Almanca kaynakların çevirisi ile katkı sunan kıymetli ablam Canan YILDIZ'a teşekkürlerimi sunarım. Diğer taraftan bu süreçte her zaman destek, ilgi ve sevgilerini esirgemeyen MUTLU ve YILDIZ ailelerine teşekkürü bir borç bilirim.

İÇİNDEKİLER

ÖZET	i
ABSTRACT	iii
TEŞEKKÜR.....	v
TABLolar DİZİNİ	x
ŞEKİLLER DİZİNİ	xii
BÖLÜM I.....	1
Giriş.....	1
1.1 Problem Durumu	1
1.2.Problem Cümlesi	6
1.3. Alt Problemler	6
1.4. Araştırmanın Amacı	7
1.5. Araştırmanın Önemi.....	7
1.6. Varsayımlar	8
1.7. Sınırlılıklar	9
1.8. Tanımlar	9
BÖLÜM II	10
Kuramsal Çerçeve ve İlgili Araştırmalar	10
2.1. Kuramsal Çerçeve.....	10
2.1.1. İlköğretim Dönemindeki Çocukların Müziksel Gelişimi	10
2.1.1.1. 6-12 Yaş Çocuklarında Müziksel Gelişim	11
2.1.2. Sınıf Öğretmeni Yetiştirme Programlarında Müzik	12
2.1.3. İlköğretim Müzik Dersi Öğretim Programı	17
2.1.3.1. Programın Yaklaşımı	17
2.1.3.2. Programın Hedefleri ve Kazanımlar	19
2.1.3.3. Programın İçeriği	20
2.1.3.4. Programın Öğrenme-Öğretme Süreci	21
2.1.3.4.1. 5E öğretim modeli.	22
2.1.3.4.2. İlköğretim müzik dersi öğrenme-öğretme süreci.....	24
2.1.3.4.3. İlköğretim müzik dersi öğretim materyalleri.	25
2.1.3.5. Değerlendirme	27
2.1.4. İlköğretim Müzik Eğitiminde Şarkı Söyleme ve Şarkı Öğretimi	28
2.1.4.1. Çocuk Şarkılarının Özellikleri.....	30

2.1.4.2. Şarkı Öğretimi.....	31
2.2. İlgili Araştırmalar.....	32
2.2.1. İlköğretim Müzik Derslerine Yönelik Çalışmalar	32
2.2.2. İlköğretim 2006 Müzik Dersi Öğretim Programına Yönelik Yapılan Çalışmalar	35
2.2.3. İlköğretim Müzik Eğitiminde Şarkılar ve Şarkı Öğretimine Yönelik Yapılan Çalışmalar	39
2.2.4. Sınıf Öğretmenlerinin Müzik Dersi Uygulamalarına Yönelik Yapılan Çalışmalar	46
2.2.5. Eylem Araştırması Çalışmaları	56
2.2.6. Müzik Eğitiminde Yapılan Eylem Araştırmaları	62
BÖLÜM III	68
Yöntem	68
3.1. Araştırmanın Modeli.....	68
3.1.1. Eylem Araştırması	68
3.1.2. Eylem Araştırmasının Müzik Eğitimi İle İlişkisi.....	69
3.1.3. Eylem Araştırması Süreci.....	70
3.1.4. Konunun Belirlenmesi.....	71
3.1.5. Verilerin Toplanması	73
3.1.6. Eylem Planı.....	74
3.1.7. Uygulama	75
3.1.7.1. Pilot Uygulama	76
3.1.7.2. Pilot Uygulamada Yer Alan Katılımcılar	78
3.1.7.2.1. Öğretmen.	78
3.1.7.2.2. Öğrenciler.	78
3.1.7.3. Pilot Uygulama Sürecinde Karşılaşılan Zorluklar	80
3.1.7.4. Pilot Uygulama Sonrasında Alınan Kararlar	81
3.1.7.5. Asıl Uygulama	84
3.1.7.5.1. Birinci hafta (27 Mart 2014).....	85
3.1.7.5.2. İkinci hafta (3 Nisan 2014).	86
3.1.7.5.3. Üçüncü hafta (10 Nisan 2014).....	87
3.1.7.5.4. Dördüncü hafta (17 Nisan 2014).	87
3.1.7.5.5. Beşinci hafta (21 Nisan 2014).....	88
3.1.7.5.6. Altıncı hafta (6 Mayıs 2014).....	89

3.1.7.5.7. Yedinci hafta (13 Mayıs 2014).....	90
3.1.7.5.8. Sekizinci hafta (21 Mayıs 2014).....	90
3.1.8. Değerlendirme	91
3.2. Araştırma Ortamı	91
3.3. Araştırmanın Katılımcıları	93
3.3.1. Araştırmaya Katılan Öğrenciler	94
3.3.2. Sınıf Öğretmeni	96
3.3.3. Araştırmacı	96
3.3.4. Geçerlik Komitesi	97
3.4. Veri Toplama Araçları ve Süreci	99
3.4.1. Kişisel Bilgi Formu.....	99
3.4.2. Yarı Yapılandırılmış Görüşmeler	100
3.4.3. Günlükler	100
3.4.3.1. Öğrenci günlükleri	100
3.4.3.2. Öğretmen günlükleri.....	101
3.4.3.3. Araştırmacı günlükleri	101
3.4.4. Ders Planları	101
3.4.5. Kazanımlara Göre Hazırlanan Şarkıların Kayıtları	101
3.4.6. Video Kayıtları	102
3.4.7. Ses Kayıtları	103
3.5. Verilerin Analizi ve Yorumlanması	103
3.6. Araştırmada Geçerlik ve Güvenirlik	105
3.6.1. Geçerlik	105
3.6.2. Güvenirlik	107
3.7. Araştırmada Alınan Etik Önemler	112
BÖLÜM IV	113
Bulgular ve Yorum	113
4.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum.....	113
4.1.1. “Birlikte Müzik Yaparken” Ana Kazanım Teması.....	113
4.1.2. “Ritim Çalgısı ile Kısa ve Uzun Sesler” Ana Kazanım Teması	119
4.1.3. “Farklı Ritmik Yapıdaki Ezgilerimiz” Ana Kazanım Teması	121
4.1.4. “Müzik, Söz Ve Hareket” Ana Kazanım Teması	124
4.1.5. “Müzik ve Dans” Ana Kazanım Teması.....	125
4.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum	128
4.2.1. Öğrencilerin Uygulama Öncesi Görüşlerine Ait Bulgular ve Yorum	128

4.2.2. Öğretmenin Uygulama Öncesi Görüşlerine Ait Bulgular ve Yorum	144
4.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum	151
4.3.1. Uygulama Sürecine Ait Bulgular ve Yorum.....	152
4.3.2. Öğrencilerin Uygulama Sonrası Görüşlerine Ait Bulgular ve Yorum	231
4.3.3. Öğretmenin Uygulama Sonrası Görüşlerine Ait Bulgular ve Yorum	245
BÖLÜM V	254
Sonuç, Tartışma ve Öneriler.....	254
5.1 Sonuç	254
5.1.1. İlkokul 3. Sınıf Müzik Dersi Kazanımlarının Gerçekleştirilmesinde Kullanılan Şarkı Dağarcığının Mevcut Durumuna İlişkin Sonuçlar	255
5.1.2. İlkokul 3. Sınıf Müzik Dersi Kazanımlarının Gerçekleştirilmesinde Kullanılan Mevcut Şarkı Dağarcığının Uygulanmasına İlişkin Sonuçlar	256
5.1.2.1. Öğrencilerin Uygulama Öncesi Görüşlerine İlişkin Sonuçlar	256
5.1.2.2. Öğretmenin Uygulama Öncesi Görüşlerine İlişkin Sonuçlar	257
5.1.3. İlkokul 3. Sınıf Müzik Dersi Kazanımlarına Göre Oluşturulan Şarkı Dağarcığının Öğrenme-Öğretme Süreci ve Sürece Etkilerine İlişkin Sonuçlar.....	258
5.1.3.1. Uygulama Derslerine İlişkin Sonuçlar.....	259
5.1.3.2. Öğrencilerin Uygulama Sonrası Görüşlerine İlişkin Sonuçlar	260
5.1.3.3. Öğretmenin Uygulama Sonrası Görüşlerine İlişkin Sonuçlar	260
5.2 Tartışma	262
5.3 Öneriler	267
5.3.1 Uygulamaya Yönelik Öneriler.....	267
5.3.2. Yapılacak Araştırmalara Yönelik Öneriler	268
KAYNAKLAR	269
EKLER.....	287
ÖZGEÇMİŞ.....	324

TABLOLAR DİZİNİ

Tablo 1. Sınıf Öğretmeni Yetiştirme Programlarında Müzik Dersinin Haftalık Dağılımı	14
Tablo 2. Pilot Uygulamaya Katılan Öğrencilerin Kişisel Bilgileri.....	78
Tablo 3. Uygulamaya Katılan Öğrencilerin Kişisel Bilgileri	95
Tablo 4. Geçerlik Komitesi Toplantı Takvimi.....	99
Tablo 5. Öğrenci Görüşme Formu Kodlama Anahtarı	109
Tablo 6. Öğretmen Görüşme Formu Kodlama Anahtarı	110
Tablo 7. Teyit İncelemesi Formu.....	111
Tablo 8. Birlikte Müzik Yaparken Ana Kazanım Temasının Unsurları	115
Tablo 9. Ritim Çalgısı İle Kısa Uzun Sesler Ana Kazanım Temasının Unsurları ...	119
Tablo 10. Farklı Ritmik Yapıdaki Ezgilerimiz Ana Kazanım Temasının Unsurları ..	121
Tablo 11. Müzik Söz Ve Hareket Ana Kazanım Temasının Unsurları	124
Tablo 12. Müzik Ve Dans Ana Kazanım Temasının Unsurları	126
Tablo 13. Müzik İlgisi Teması.....	129
Tablo 14. Öğrenme-Öğretme Teması	132
Tablo 15. İçerik Teması	135
Tablo 16. Değerlendirme Teması	136
Tablo 17. Müzik İlgili Teması.....	145
Tablo 18. Eğitim Geçmişi Teması	145
Tablo 19. Öğrenme-Öğretme Teması	147
Tablo 20. İçerik Teması	150
Tablo 21. Değerlendirme Teması	151
Tablo 22. 27.03.2014 Tarihli Uygulama Dersine Ait Öğrenme-Öğretme Süreci.....	152
Tablo 23. 1. Ders Günlüğüne Ait Puanlar	162
Tablo 24. 03.04.2014 Tarihli Uygulama Dersine Ait Öğrenme-Öğretme Süreci.....	164
Tablo 25. 2. Ders Günlüğüne Ait Puanlar	171
Tablo 26. 10.04.2014 Tarihli Uygulama Dersine Ait Öğrenme-Öğretme Süreci.....	173
Tablo 27. 3. Ders Günlüğüne Ait Puanlar	181
Tablo 28. 17.04.2014 Tarihli Uygulama Dersine Ait Öğrenme-Öğretme Süreci.....	183
Tablo 29. 4. Ders Günlüğüne Ait Puanlar	192
Tablo 30. 21.04.2014 Tarihli Uygulama Dersine Ait Öğrenme-Öğretme Süreci.....	194
Tablo 31. 5. Ders Günlüğüne Ait Puanlar	201
Tablo 32. 06.05.2014 Tarihli Uygulama Dersine Ait Öğrenme-Öğretme Süreci.....	203
Tablo 33. 6. Ders Günlüğüne Ait Puanlar	211
Tablo 34. 13.05.2014 Tarihli Uygulama Dersine Ait Öğrenme-Öğretme Süreci.....	213

Tablo 35. 7. Ders Günlüğüne Ait Puanlar	220
Tablo 36. 21.05.2014 Tarihli Uygulama Dersine Ait Öğrenme-Öğretme Süreci.....	222
Tablo 37. 8. Ders Günlüğüne Ait Puanlar	229
Tablo 38. Müzik İlgisi Teması.....	231
Tablo 39. Öğrenme-Öğretme Teması	233
Tablo 40. İçerik Teması	235
Tablo 41. Değerlendirme Teması	237
Tablo 42. Öğrenme-Öğretme Teması	245
Tablo 43. İçerik Teması	248
Tablo 44. Değerlendirme Teması	252

ŞEKİLLER DİZİNİ

Şekil 1. Eylem Araştırması Süreci.....	71
Şekil 2. Pilot Uygulama Aşamaları.....	77
Şekil 3. Dersliğin Pilot Uygulamadaki Düzeni	80
Şekil 4. Araştırma Sürecinde Uygulanan Eylem Araştırması Basamakları	83
Şekil 5. Araştırmanın Haftalık Uygulama Döngüsü	85
Şekil 6. Sınıf Yerleşim Düzeni	93
Şekil 7. 5.ve 8. Haftalara Ait Sınıf Düzeni	93

BÖLÜM I

Giriş

1.1 Problem Durumu

Çocuklardaki müziksel davranışlar yetişkinlerin farkında olması ya da olmamasından bağımsız olarak günlük yaşama yansımaktadır. Bu davranışlar kimi zaman ritmik hareketler, kimi zaman çeşitli seslerin taklit edilmesi, kimi zaman da şarkı mırıldanmak ya da söylemek olarak ortaya çıkabilmektedir. Var olan bu müziksel davranışların olgunlaşması yaş ve gelişimsel özellikler ekseninde ilerlemekte ancak eğitim ve çevresel faktörlerle de karakteristik bir yapı kazanmaktadır.

Çağdaş müzik pedagojisi ve uygulamaları yaşamın erken dönemlerinden sonraki dönemlerine ve bütünsel müzikal gelişimde müzik eğitiminin önemini vurgulamaktadır (Zadnik, 2012, s.17). Özellikle çocukların zihinsel ve öğrenme yeteneklerinin gelişiminde müziğin önemli bir yer kapladığı çeşitli müzik eğitimi araştırmalarında ifade edilmiştir (Orford, 2007, s.38). Ayrıca araştırmalarda müzik eğitiminin öğrencilerin zekâ gelişimine olumlu etkisi ile birlikte toplumda, okulda ve yaşamın genelinde başarılı olmayı sağladığı da (Ken, 2005) belirtilmektedir.

20. yüzyılın başlarında müzik eğitimi alanında deneysel çalışmalar yapılmaya başlanmış ve bu çalışmalarda daha çok kalıtım ve çevresel parametrelerin etkisi üzerine odaklanılmıştır. Son on yılda ise müzik eğitimi, müzik gelişimi kategorisinin temeli olarak algılanmaya başlanmıştır (Zadnik, 2012, s.18). Bu doğrultuda müzik eğitimcilerinin araştırmalarını Piaget'nin varsayımları ve metotları üzerine inşa ederek müzikte bilişsel gelişimi inceledikleri (Campbell, 1991, s.40) görülmektedir. Müziksel gelişim, eğitim ve psikoloji literatürüne dayalı şekilde bebeklik, çocukluk ve ergenlik dönemlerindeki yaş ve öğrenme özelliklerinin karşılaştırılmasıyla ele alınmıştır (Gooding ve Standley, 2011, s.33). İlköğretim çağındaki çocukların müziksel anlamda yaş ve öğrenme özelliklerinin betimlenmesi araştırma sürecinde gerçekleştirilen çalışma ve uygulamalara dayanak oluşturması açısından önem taşımaktadır.

Müziksel gelişim ve öğrenme özellikleri bakımından 6-12 yaş çocuklarının özellikleri incelendiğinde çocukların yaşlarının ilerlemesi ile birlikte çeşitli müziksel beceri ve davranışlarının da ilerlediğini (Lucchetti, Cacciò ve De Beni, 1997; Kim, 2000; Loong ve Lineburgh, 2000; Baldi, Tafuri ve Caterina, 2002; Kiehn, 2003; Reifinger, 2006) söylemek mümkündür. Bu özellikler doğrultusunda ilkokul sürecinde yaklaşık 9 yaşındaki öğrencilerin oluşturduğu basamak olan 3. sınıf, araştırmanın çalışma alanını olarak belirlenmiştir. Araştırmadaki bir diğer unsur ise sınıf öğretmenidir. Sınıf öğretmeni hem bu araştırmanın uygulayıcısı olma özelliği hem de genel anlamda ilkokul sürecinin tamamında müzik derslerinin uygulayıcısı olması nedeniyle önem taşımaktadır. Bu nedenle araştırmada sınıf öğretmeni yetiştirme programında müzik eğitiminin yeri ve sınıf öğretmenlerinin müzik dersi uygulamaları ile ilgili alanyazın incelemesine ihtiyaç duyulmuştur.

Türkiye’ de ilköğretim sürecinin birinci basamağı olan ilkokulda müzik eğitimi sınıf öğretmenleri tarafından yürütülmektedir. Sınıf öğretmeni yetiştirme sürecinin Cumhuriyetin kurulduğu yıllardan günümüze kadar uygulanan farklı programlar doğrultusunda devam ettiği görülmektedir. Sınıf öğretmeni yetiştirme programlarındaki müzik derslerinin dağılımına bakıldığında 1924-1989 yılları arasındaki programlarda, süresi 2, 3, 4 ve 5 yıl olan bütün programların her döneminde müzik dersinin yer aldığı görülmektedir. Daha sonraki sürece bakıldığında ise süresi 4 yıl olan programlarda, müzik derslerinin ilk olarak 1989-1992 programında daha sonra 1998-1999 programı ve son olarak da 2006-2007 programında giderek azaltıldığı ve 2 döneme kadar düşürüldüğü görülmektedir. Sınıf öğretmeni yetiştirme programında teori ve uygulamanın iç içe olduğu bir ders olan müzik dersinin oldukça az yer kaplaması beraberinde çeşitli sorunları ortaya çıkarmaktadır. Sınıf öğretmenlerinin müzik dersi uygulamalarına yönelik yapılan alanyazın incelemesinde öğretmenlerin müzik dersi işleme sürecinde çeşitli zorluklar yaşadıkları, müzik derslerini işlerken kendilerini yetersiz buldukları ve özgüvensiz hissettikleri görülmektedir (Kocabaş, 2000; Hennesy, 2000; Küçüköncü, 2000; Şahin ve Aksüt, 2002; Altun, 2005; Holden ve Button, 2006; Göğüş, 2008; Karan, 2008; Wiggins ve Wiggins, 2008; Seddon ve Biasutti, 2008; Kılıç, 2009; Özmen, 2009; Hallam ve diğerleri, 2009; Barış ve Özata, 2009; Okan, 2010; de Vries, 2011; Çilingir, 2011; Köşreli, 2012).

Araştırma sonuçlarına bakıldığında öğretmenlerin müzik dersi işleme sürecinde karşılaştıkları zorlukların çoğunlukla sınıf öğretmeni yetiştirme sürecinde başladığı ve bu süreçte alınan eğitiminin yetersiz olduğu noktasında birleşmektedir (Kocabaş, 2000; Küçüköncü, 2000; Holden ve Button, 2006; Göğüş, 2008; Kılıç, 2009; Barış ve Özata, 2009; Keskin, 2010; Köşreli 2012). Bir diğer sonuca göre öğretmen yetiştirme sürecinde ve öğretmenlerin ders uygulamalarında teorik bilgiye daha çok ağırlık verildiği belirtilmektedir (Şahin ve Aksüt, 2002; Karan, 2008). Araştırmalardan elde edilen başka bir sonuç ise sınıf öğretmenlerinin müzik dersi öğretim programında yer alan kazanımların gerçekleştirilmesi noktasında kendilerini yetersiz gördükleri (Wiggins ve Wiggins, 2008; Okan, 2010; Çilingir, 2011) ve bu nedenle müzik dersinin hedeflerine ulaşamadığını (Kocabaş ve Selçioğlu, 2006; Kırmızıbayrak, 2012; Nacaklı, 2010) göstermektedir. Alanda gerçekleştirilen çalışmalar ışığında ilköğretim müzik dersi öğretim programının yapısı ve içeriğinin incelenmesi araştırma sürecinin anlamlandırılabilmesi bakımından önem taşımaktadır.

İlköğretim müzik dersi öğretim programı 2006 yılında değiştirilerek 2007-2008 öğretim yılında yürürlüğe girmiştir ve halen bu program kullanılmaktadır. İlköğretim müzik dersi öğretim programı yapılandırmacılık kuramına dayalı olarak hazırlanmıştır. Bu anlayışın yaparak- yaşayarak öğrenme ilkesi üzerine temellendiği görülmektedir (Aydın, 2008).

İlköğretim Müzik Dersi Öğretim Programının temel yapısı incelendiğinde programın genel amaçlar, temel beceriler, öğrenme alanları, kazanımlar, etkinlikler, açıklamalar, öğrenme-öğretme süreçleri ve ölçme değerlendirme boyutlarından oluştuğu görülmektedir. Program içeriğinin ise öğrenme alanları ve kazanımlar doğrultusunda oluşturulduğu görülmektedir. Programda yer verilen öğrenme alanları "Dinleme-Söyleme-Çalma", "Müziksel Algı ve Bilgilenme", "Müziksel Yaratıcılık" ve "Müzik Kültürü"nden oluşmaktadır. Bu öğrenme alanları ve kazanımlar ile temel beceriler ve değerlerin geliştirilmesi hedeflenmektedir (İlköğretim Müzik Dersi Öğretim Programı 1-8, 2007). Programın amaçlarına ulaşılmasında öğrenme ortamları ve öğrenme-öğretme süreçlerinin önemli bir rol oynadığı görülmektedir (Sünbül, 2010; Altun ve Çolak, 2011; Akinoğlu, 2011).

Program çerçevesinde yapılandırmacı öğrenme ortamlarına bakıldığında öğretmen rehberliği, öğrencilerin aktif olabileceği etkinlikler ve uygulama ortamlarına gereksinim duyulduğu görülmektedir. Martin (1997)'e göre yapılandırmacı öğrenme

ortamları öğrencilerin aktif olduğu, uygulanan etkinlikler ve materyaller yoluyla öğrencilerin ilgisinin çekilmeye çalışıldığı ve bu yolla öğrencileri düşünmeye ve araştırmaya teşvik eden bir yapıdadır. Yapılandırmacı yaklaşımın sınıf ortamında çeşitli uygulanma modelleri olduğu görülmektedir. Bu modeller dört aşamalı model, 5E modeli ve 7E modelidir (Özmen, 2004; Karadağ ve Korkmaz, 2007; Kanlı, 2009;). İlköğretim Müzik Dersi Öğretim Programı yapılandırmacı öğretim modellerinden 5E öğretim modeline göre oluşturulmuştur (İlköğretim Müzik Dersi Öğretim Programı 1-8, 2007).

5E modeli, yeni bir kavramı öğrenmeyi ya da derinlemesine bir şekilde bilinen bir kavramı anlamaya çalışmayı sağlar. Bu süreç doğrusal bir süreçtir. Kavramların anlam kazanması için öğrenciler, önceki bilgilerini yeni kavramları keşfederken kullanmalıdır (Ergin ve diğerleri, 2007, s. 193). Bu model şu aşamalardan oluşmaktadır (Bybee, 2009): giriş –katılım (engagement), keşfetme (exploration), açıklama (explanation), derinleşme (elaboration), ve değerlendirme (evaluation). Her bir aşamanın belirli bir işlevi vardır ve öğretmen tutarlı talimatlarla öğrencilerin bilimsel ve teknolojik bilgi, tutum ve becerilerinin oluşmasına katkı sağlar (Bybee, 2009).

Yapılandırmacı öğretim sürecine bakıldığında ise öğretim etkinliklerinin genel olarak birincil veri kaynaklarını ve değiştirilebilir materyali içerdiği (Schunk, 2008/2009) görülmektedir. Bu doğrultuda Müzik Dersi Öğretim Programı'nda yer alan etkinlikler incelendiğinde etkinliklerin sadece örnek niteliğinde olduğu vurgulanmaktadır, ancak bu etkinliklerin aynen ya da değişiklikler yapılarak kullanılabilmesi de belirtilmektedir. Dersin işlenişinde Öğretmen Kılavuz Kitabı, Öğrenci Çalışma Kitabı ve bu kitapları destekleyecek ses efektlerini içeren millî bayramlar, özel gün ve haftalarla ilgili marş, türkü ve benzeri seçkin eserlerin de yer aldığı multi-medya araçlarının kullanılması programda belirtilmektedir (İlköğretim Müzik Dersi Öğretim Programı 1-8, 2007). Bununla birlikte programda vurgulanan bir diğer husus CD'de yer alacak eserlerin çocuca görelilik ilkesi doğrultusunda sınıf seviyeleri ve ses sınırlarında ve üsluba uygun seslendirilip çalınmış, eğitimde kullanılabilir nitelikte olmasına özen gösterilmiş olmasıdır (İlköğretim Müzik Dersi Öğretim Programı 1-8, 2007). Ancak programda öğrenme-öğretme sürecini destekleyici unsurlar olarak belirtilen medya araçlarının ve medya içeriklerinin uygulama sürecinde öğretmenlere sunulmadığı görülmektedir. Buna karşın yapılan çalışmalarda sınıf öğretmenlerinin programda da öngörüldüğü gibi ders işleme sürecinde CD ve internet ortamından

özellikle şarkı öğretimi konusunda çokça faydalandıkları (Kocabaş, 2000; Özmen, 2009; de Vries, 2011) görülmektedir. Bu doğrultuda programda sözü edilen çocuğa görelilik ilkesi ve müzikal niteliklerin denetiminin yapılmadığı ve bu noktada bir boşluk bulunduğunu söylemek mümkündür.

Program yapılandırmacı anlayış ekseninde ölçme-değerlendirme boyutu açısından incelendiğinde sürece dayalı bir değerlendirme anlayışı olduğu görülmektedir. Öğrencilerin değerlendirilmesi öğretim süreciyle iç içedir. Bu anlayışta en çok önemsenen nokta, öğrencilerin öğrenme sürecindeki çaba, performans ve mantıksal akıl yürütmelerinin dikkate alınarak değerlendirilmesidir (Duman, 2007). İlköğretim müzik dersi öğretim programında da değerlendirmenin sadece ders işlenişi sonucunda yapılan etkinlikler olarak düşünülmemesi gerektiği; diğer değerlendirme çalışmalarının yanında çoğu zaman öğretmenin öğrencileri gözlemesi ya da onlara açık uçlu sorular sormasının da değerlendirme kapsamında düşünülebileceği ifade edilmektedir (İlköğretim Müzik Dersi Öğretim Programı 1-8, 2007).

Yukarıdaki bilgiler ve alanyazın doğrultusunda ilköğretim müzik dersi öğretim programının geneline bakıldığında programın uygulanması sürecinde çeşitli eksikliklerin olduğu görülmektedir. Özellikle bu eksikliklerin müzik dersi öğrenme-öğretim süreci ile ilgili olması (Kocabaş ve Selçioğlu, 2006; Nacakçı, 2010; Okan, 2010; Çilingir, 2011; Kırmızıbayrak, 2012) bu sürecin belirleyicisi olan öğrenme etkinliklerinin içerik bakımından da irdelenmesini gerekli kılmaktadır. İlköğretim müzik dersi öğretim programında yer alan etkinliklerin ise şarkılar ekseninde oluşturulduğu görülmektedir.

İlköğretimde müzik öğretiminin temeli şarkı ve şarkı öğretimine dayanmaktadır (Uçan, Yıldız ve Bayraktar, 1999; Aydoğan, 2004). Çünkü şarkı müziğin en temel yapısını oluşturan ezgi, tartım, devinim, anlatım ve uyum öğeleri ile birlikte söz ögesinin tamamını kapsamaktadır (Uçan ve diğerleri, 1999). Şarkı söylemek çocuklarda müzikal gelişimi desteklemenin en kesin yöntemidir ve tartışılmaz bir öneme sahiptir (Schweizer, 2006). Araştırmalar şarkı söylemenin dil gelişimi ile yakından ilgili olduğunu göstermektedir (Mogharbel, Sommer, Deutchsh, Wenglorz ve Laufs, 2005). Beynin şarkı söyleme ve dil gelişimi sürecinde nasıl çalıştığı ile ilgili yapılan bir araştırmada şarkı söylemenin beynin tamamını aktifleştirdiği bununla birlikte dil gelişimi, konuşma ve kavrama üzerinde de olumlu bir etkiye sahip olduğu saptanmıştır (Trollinger, 2010).

Tüm bu bilgiler ışığında ilköğretim müzik öğretiminde şarkıların ne kadar önem taşıdığı görülebilmektedir. Bu doğrultuda kullanılacak şarkıların belirlenmesi konusu da önem taşımaktadır. Çünkü şarkı öğretimi şarkı seçimiyle başlamaktadır (Uçan ve diğerleri, 1999). Aydoğan (2004) özellikle müzik ders kitaplarında kullanılan şarkı seçiminin çok önemli olduğunu vurgulamıştır. İlköğretim müzik dersinde kullanılan şarkıların incelendiği çalışmalar pek çok şarkının farklı sınıf seviyelerinde tekrar tekrar kullanıldığını ortaya koymaktadır (Sağır, 2002; Aydoğan, 2004; Kalaycıoğlu, 2009). Bu noktada Aydoğan (2004) şarkıların ritmik ve ezgisel yapısının, sözlerinin ve ses sınırlarının ancak belli bir sınıf ya da devreye özgü olmasının gerekliliğini vurgulamış ve yeni şarkılara gereksinim olduğunu belirtmiştir. Bu doğrultuda araştırmacı alanyazın ışığında belirlenen eksikliklerin giderilmesine bir çözüm önerisi oluşturması gerekçesiyle bu araştırmaya ihtiyaç duymuştur.

1.2. Problem Cümlesi

Eylem araştırması çerçevesinde ilkokul 3. sınıf müzik dersi kazanımlarına göre oluşturulan şarkı dağarcığı kullanılarak öğretim süreci nasıl geliştirilebilir?

1.3. Alt Problemler

- 1- İlkokul 3. sınıf müzik dersi kazanımlarının gerçekleştirilmesinde kullanılan şarkı dağarcığına ilişkin mevcut durum öğretmen kılavuz kitabına göre;
 - i. Birlikte müzik yaparken ana kazanım temasında,
 - ii. Ritim çalgısı ile kısa ve uzun sesler ana kazanım temasında,
 - iii. Müzik, söz ve hareket ana kazanım temasında,
 - iv. Müzik ve dans ana kazanım temasında nasıl verilmiştir?
- 2- İlkokul 3. sınıf müzik dersi kazanımlarının gerçekleştirilmesinde kullanılan mevcut şarkı dağarcığının uygulanmasına ilişkin;
 - i. Öğrencilerin görüşleri,
 - ii. Öğretmenin görüşleri nelerdir?
- 3- İlkokul 3. sınıf müzik dersi kazanımlarına göre oluşturulan şarkı dağarcığının öğrenme-öğretme süreci;
 - i. Nasıl gerçekleştirilmiştir?
 - ii. Öğrencilerin görüşlerine nasıl yansımıştır?
 - iii. Öğretmenin görüşlerine nasıl yansımıştır?

1.4. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı, ilkokul 3. sınıf müzik ders kazanımlarının gerçekleştirilmesinde kullanılan şarkı dağarcığına ilişkin mevcut durumu belirlemek ve yeni bir şarkı dağarcığıyla öğretim sürecini planlamak ve öğrenme-öğretme sürecini değerlendirmektir.

1.5. Araştırmanın Önemi

Müzik eğitimi teori ve uygulamanın iç içe olduğu performans ağırlıklı bir eğitim sürecini kapsamaktadır. Ancak alanla ilgili gerçekleştirilen araştırmaların çoğunlukla bir durumun tespit edilmesiyle sınırlı olduğu görülmektedir. Bu çalışmalarda genel olarak, ilköğretim müzik derslerinde kullanılan öğrenci çalışma kitapları ve öğretmen kılavuz kitapları (Alkar, 2008; Keskin, 2010; Yücesoy, 2011; Bulut, 2014); ilköğretim müzik derslerine karşı öğrencilerin tutumu (Kocabaş ve Selçioğlu, 2006; Ritchie ve Williamon, 2011); 2006 müzik dersi öğretim programı (Canbay, 2007; Albuz ve Akpınar, 2009; Demirci, 2009; Özgül, 2009; Nacakcı, 2010; Kircioğlu, 2011; Kırmızıbayrak, 2012); ilköğretim müzik eğitiminde şarkıların yeri ve şarkı öğretimi (Sağır, 2002; Çergel, 2006; Tekin Gürgen, 2007; Morton ve Trehub, 2007; Bilgin ve Şaktanlı, 2008; Satır, 2009; Kalaycıoğlu, 2009; Sökezoğlu, 2010; Kenney, 2011; Ayhan, 2012; Güler, 2013;) sınıf öğretmenlerinin müzik dersi uygulamaları (Hennesy, 2000; Kocabaş, 2000; Küçüköncü, 2000; Şahin ve Aksüt, 2002; Altun, 2005; Holden ve Button, 2006; Çilingir, 2011; Saylam Kircioğlu, 2009; Özmen, 2009; Okan, 2010; Göğüş, 2008; Karan, 2008; Seddon ve Biasutti, 2008; Wiggins ve Wiggins, 2008; Kılıç, 2009; Hallam ve diğerleri, 2009; Barış ve Özata, 2009; Çevik, 2011; de Vries, 2011; Köreli, 2012; Arslan, 2014;) incelenmiştir. İlköğretim sürecinde müzik öğretimi uygulamalarının geliştirilmesi ve müzik eğitiminde çeşitli öğretim yaklaşımlarının kullanılmasını inceleyen uygulamaya dayalı araştırmaların ise oldukça az sayıda olduğu tespit edilmiştir (Kınık, 2010; Demirtaş, 2011; Ayhan, 2012; Gül 2012; Değer, 2012; Önlü, 2014). Genel müzik eğitimi sürecinin temeli olan ilköğretim müzik eğitiminin ise daha çok uygulamaya dayalı olduğunu söylemek mümkündür. Bu noktada ilköğretim müzik derslerine ilişkin yapılan çalışmaların uygulama odaklı olması beklenmektedir.

İlköğretim müzik eğitimi özelinde müzik eğitiminin her basamağında uygulamalı araştırmaların daha fazla gerçekleştirilmesi ile alandaki sorunlara dönük çeşitli ve somut çözümler üretilmesi sağlanabilir. Bu doğrultuda yapılan bu çalışmada, ilkokul 3. sınıf müzik derslerinde kullanılan şarkı dağarcığı ve bu derslerdeki

uygulamaya ilişkin mevcut durum belirlenmiş, kazanımların gerçekleştirilmesi için yeni şarkılar bestelenmiş ve yeni bir şarkı dağıtıcı oluşturulmuştur. Alan yazında şarkıların yabancı dil öğretiminde (Richards, 1969; Salcedo, 2002; Anşin, 2006; Keskin, 2011; Sigurðardóttir, 2012; Batdı ve Semerci, 2012;) okuma-yazma öğretiminde (Clarke, 2003; Öztosun, 2003; Thares, 2010; Iglookyouak, 2013; Arslan, Mutlu Yıldız, Karakelle ve Ergün, 2015) ve matematik öğretiminde (Kocabaş, 2009; Yağışan, Köksal ve Karaca, 2014) etkili olduğunu gösteren çalışmalar bulunmaktadır. Ancak şarkı sözlerinin müzik dersi kazanımlarını içeren bir yapıda bestelendiği bir çalışmaya rastlanmamıştır. Bu araştırmada şarkıların müzik dersi kazanımları doğrultusunda bestelenmiş olması ve şarkıların öğretim amaçlı kullanılmış olması gelecekte yapılacak çalışmalara kaynak oluşturması bakımından önem taşımaktadır.

Araştırmalarda sınıf öğretmenlerinin müzik derslerinde kendilerini yetersiz hissettikleri (Kocabaş, 2000; Küçüköncü, 2000; Hennesy, 2000; Şahin ve Aksüt, 2002; Altun, 2005; Holden ve Button, 2006; Göğüş, 2008; Seddon ve Biasutti, 2008; Wiggins ve Wiggins, 2008; Karan, 2008; Barış ve Özata, 2009, Kılıç, 2009; Hallam ve diğerleri, 2009; Özmen, 2009; Okan, 2010; de Vries, 2011; Çilingir, 2011; Köşreli, 2012) belirlenmiştir. Araştırmanın uygulama aşamasında ilköğretim müzik dersi öğretim programı doğrultusunda 5E modeline uygun ders planı ve öğrenme etkinlikleri hazırlanmış, sınıf öğretmeninin uygulamalarda kullandığı şarkıların öğretim aşaması için şarkıların ses kaydı yapılmış, bu kayıtlarda şarkıların müzikal motiflere/cümlelere ayrılmış sürümlerine ve piyano eşlikli playback sürümlerine yer verilmiştir. Ders işleniş sürecine dair araştırmacının sınıf öğretmenine sunmuş olduğu seminerler, ses kayıtları ve ders planlarının sınıf öğretmenlerine, müzik öğretmenlerine, eğitim müziği bestecilerine ve bu alanda çalışmalar yapan araştırmacılara rehber olması bakımından önemli olduğu düşünülmektedir.

1.6. Varsayımlar

1. Araştırmanın uygulama aşamasında oluşturulan şarkıların öğrencilerin düzeyine uygun olduğu,
2. Araştırmanın uygulama aşamasında oluşturulan şarkıların araştırmanın amacına uygun olduğu,
3. Araştırmaya katılan öğretmen ve öğrencilerin görüşmeler sürecinde sorulan soruları içtenlikle cevapladıkları,

4. Araştırmanın uygulama aşamasında yapılan gözlemlerde öğretmen ve öğrencilerin doğal davranışlar sergiledikleri varsayılmıştır.

1.7. Sınırlılıklar

1. Araştırmanın amacı doğrultusunda belirlenen Isparta İli Merkez İlçede bulunan bir ilköğretim okulu ile
2. Bu ilköğretim okulunda öğrenim gören 3. sınıf öğrencileriyle ve bu sınıfın öğretmeni ile
3. İlkokul 3. sınıf müzik dersi öğretim programından seçilen 5 ana kazanım teması ve 8 kazanımla,
4. 2013-2014 eğitim-öğretim yılıyla sınırlıdır.

1.8. Tanımlar

Araştırmada kullanılan kavramların tanımlarına aşağıda yer verilmiştir.

Dağarcık: Bir müzik topluluğunun veya sanatçının hazırlamış olduğu parçalar, repertuar (Türk Dil Kurumu, 2016).

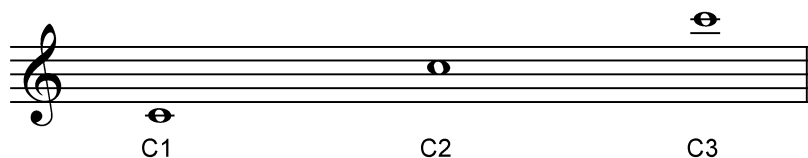
Kazanım: Kazanımlar, öğrenme-öğretme süreci içerisinde planlanmış ve düzenlenmiş yaşantılar aracılığı ile öğrencilerde görülmesi gereken bilgi, beceri, tutum ve değerlerdir (İlköğretim Müzik Dersi Öğretim Programı, 2006, s. 7).

Eşlik: Bir eserde esas sesi destekleyen parti ya da partiler. Ses müziği veya çalgı müziğinde bir eserin armonik niteliğini ortaya çıkaran, ona içerik ve derinlik kazandıran müzikal birliktelik (Say, 2005, s.186).

Playback: Takip ederek, geriden (Çalışır, 1999, s168).

Ses Alanı (Genişliği): Sesin ulaşabildiği en düşük frekans (perde) ile en yüksek frekans arasındaki alana ses genişliği denir (Çevik, 1999, s.36).

Bu çalışmada insan sesinin genişliğine ilişkin oktav numaraları aşağıdaki şekilde kullanılmıştır:

Eylem Araştırması: Eylem araştırması, uygulamanın içinde olan bir uygulayıcının doğrudan kendisinin ya da bir araştırmacı ile birlikte gerçekleştirdiği ve uygulama sürecine ilişkin sorunların ortaya çıkarılması ya da hâlihazırda ortaya çıkmış bir sorunu anlama ve çözmeye yönelik sistematik veri toplamayı ve analiz etmeyi içeren bir araştırma yaklaşımıdır (Yıldırım ve Şimşek, 2008, s.295).

BÖLÜM II

Kuramsal Çerçeve ve İlgili Araştırmalar

2.1. Kuramsal Çerçeve

2.1.1. İlköğretim Dönemindeki Çocukların Müziksel Gelişimi

İnsan gelişimini daha iyi gözlemek ve anlamak için gelişim psikologları insanı belirli yaşlarda ve belirli becerilerin odaklaştığı dönemler içerisinde incelemektedir (B. Aydın, 2008). Gelişim yaşam boyu devam eden bir süreçtir. Bu süreç kendi içinde belli özellikler bakımından bütünlük taşıyan ve birbirleriyle de etkileşim halinde bulunan gelişim alanları ve dönemlerine ayrılmıştır. Gelişim alanları genel olarak fiziksel, bilişsel ve psiko-sosyal olarak gruplandırılmaktadır (A. Aydın, 2010). Gelişim dönemleri ise, genelde ortak özellikleri kapsayan yaş aralıklarıyla ifade edilir. Bu dönemler doğum öncesi dönem, (0-2 yaş) bebeklik dönemi, (2-6 yaş) çocukluk dönemi, (6-12 yaş) okul dönemi ve (12-18 yaş) ergenlik dönemi olarak gruplanmaktadır (Senemoğlu, 2004).

Müzik eğitimcileri araştırmalarını Piaget'nin varsayımları ve metotları üzerine inşa ederek müzikte bilişsel gelişimi incelemektedirler (Campbell, 1991). Buna karşın müzik uzmanları tarafından çeşitli müziksel becerilerin gelişimi teorilerinde geniş beceri alanlarını kapsayan örneğin “sese tepki verme ve işitsel öğrenme özellikleri”, “müziğe tepki verme”, “aralık/tonalite yeteneği”, “ritim yeteneği”, “hareket yeteneği”, “şarkı söyleme yeteneği”, “enstrüman performansı” ve “diğer müzikal unsurlara tepki verme (tını, nüanslar vs.)” gibi alanları içeren araştırmalar yapıldığı görülmektedir. Yapılan bu araştırmalarda sözü edilen alanların her birinin çocukluk dönemi müzik araştırma literatürü içerisinde analiz edildiği ve sonuç olarak müziksel gelişimin eğitim ve psikoloji literatürüne dayalı şekilde bebeklik, çocukluk ve ergenlik dönemlerindeki yaş ve öğrenme özelliklerinin karşılaştırılmasıyla ele alındığı görülmektedir (Gooding ve Standley, 2011).

Araştırmada ilkokul 3. sınıf müzik dersinin çeşitli boyutlarının incelenerek kazanımlara yönelik bir şarkı dağarcığı oluşturulması nedeniyle ilköğretim dönemindeki çocukların genel gelişimi ve müziksel gelişiminin incelenmesi ve çalışmaların bu doğrultuda oluşturulmasının gerekli olduğu düşünülmektedir.

2.1.1.1. 6-12 Yaş Çocuklarında Müziksel Gelişim

Bu dönem temel eğitimin ilk yıllarını kapsamaktadır. Çocukların bu dönem somut düşünme döneminde olduğu ve bu dönemin son birkaç yılında da soyut düşünme evresinde bulunduğu yıllardır. 6-12 yaş çocuklarının soyut ifadeler, genel kurallar, sayısal simgeler ve temel mantık gibi daha somut kavramları anlamaya başladığı (Yavuzer, 2004) görülmektedir. Müziksel gelişim özellikleri bakımından 6-12 yaş döneminin incelendiği araştırmalarda genel olarak yaşın ilerlemesi ile birlikte bilişsel olgunluğun da ilerlediği (Baldi ve diğerleri, 2002), buna bağlı olarak ritim farklılıklarını ayırt edebilme (Lucchetti ve diğerleri, 1997; Reifinger, 2006; Loong ve Lineburgh, 2000), ses aralıklarını doğru seslendirebilme ve şarkı söyleme (Kim, 2000; Kiehn, 2003) becerilerinin de ilerlediği görülmektedir.

Sims (2005) araştırmasında 6 yaş civarındaki çocukların müzik dinleme süresinin ve kapasitesinin arttığını ortaya koymaktadır. Warrener (1985) bu dönemde meydana gelen belki de en önemli iki gelişmenin koordinasyon ve müzik okuma alanında gerçekleştiğini, ilk ve en önde gelen ilerlemenin ise çocukların kesinlikle çeşitli müziksel açılardan koordinasyonlarında artış olmasından söz etmektedir. Miyamoto (2007) da çalışmasında bu dönemde büyük motor kasların koordinasyonu ve koreografi hareketlerini sergileme yeteneğinin arttığından söz etmektedir. Vuruş performansı ve algılama yeteneği en temel ritmik beceri olarak değerlendirilmekle birlikte 6-8 yaşlarındaki çocukların iki ritmin aynı ya da farklı olduğunu ayırt edebileceği ayrıca çocukların en kolay "hızlı tempoyu" ayırt ettikleri belirtilmektedir (Reifinger, 2006). Ayrıca 8-10 yaşlarında ritmik algı çalışmaları, yaş ve eğitimin bir sonucu olarak performansın geliştirilebileceğini göstermektedir (Lucchetti ve diğerleri, 1997).

Campbell'a (1991) göre 5-6 yaşlarındaki çocuklar için akılda kalıcı motifler ve kısa melodileri kavramak için oldukça erkendir ve 8 yaşın altındaki çocuklar farklı tınıları ayırt etmede güçlük yaşayabilmektedirler. Buna karşın Glover ve Young (1999) ise 7 yaş civarındaki çocukların dinledikleri müziklerdeki müzikal seslerin çeşitlerini sağlıklı bir şekilde kavrayabileceklerinden söz etmektedirler. Reifinger (2006) çocuklarda ritim ve şarkı söyleme gibi bazı yeteneklerin 7-8 yaşlarında müzisyen olmayan yetişkinlerin düzeyinde olduğunu belirtmektedir. Ayrıca herhangi bir değiştirici işaret örneğin bölümdeki benzerlik ya da farklılık gibi, tekrar edilen kısımları ya da değişiklik yapılmayan kısımları, süslemeleri fark etmek gibi kavrama

becerilerinin 5-6 yaşlarında kısmen, 8 yaşında çoğunlukla ve en çok 10 yaşında kazanıldığı görülmektedir (Campbell, 1991). Baldi ve diğerleri (2002) 7-10 yaşlarındaki çocukların özellikle şarkı söyleme ile yeteneklerinin gelişebileceğini ve düzenlenmiş müzikal işlemleri gerçekleştirebileceklerini ifade etmektedirler. Ayrıca şarkı söyleme yeteneğinin bu yıllarda önemli ölçüde hem genişlik hem de netlik kazandığı belirlenmiştir (Kim, 2000).

Müziksel gelişim düzeylerini cinsiyet farklılıkları bağlamında inceleyen Kim (2000) çalışmasında, araştırmaların bir kısmında aralıkları seslendirme ya da ses genişliği bakımından kız ve erkekler arasında önemli bir fark olmadığını diğer bir kısmında ise kız ve erkekler arasında belirgin farklılıklar görüldüğünü belirtmektedir. Bu farkın en belirgin olduğu kısım ise kızların erkeklerden daha doğru şarkı söyledikleri bulgusu olmuştur. Kiehn (2003) ise çocukların yaratıcılıkları ve şarkı söyleme genişliklerinin bu evrenin sonraki bölümlerinde büyüme boyunca önemli bir gelişim gösterdiğini belirtmektedir.

Genellikle 9 yaşından büyük çocuklar ve tüm yetişkinlerde ses tınısını kavrama (tonun rengi ve bitişik seslerin ayırt edilmesi) eş zamanlı meydana gelmektedir (Campbell, 1991). 10 yaş civarında ise çocuklarda nitelikli duyuştaki azalma ve bu sürecin sürmesiyle birlikte popüler müzikleri tercih etme, hızlı tempoların tercih edilmesi ve müzik tüketiminin yayılmaya başlaması gibi (Gembris, 2006, akt. Gooding ve Standley, 2011) özelliklerin öne çıktığı görülmektedir. Bowles (1998) ise bu dönemde çocukların enstrüman çalmayı diğer müzik aktivitelerinin tamamına tercih ettiklerini saptamıştır.

2.1.2. Sınıf Öğretmeni Yetiştirme Programlarında Müzik

Cumhuriyet döneminde eğitimin başlıca amacı, her düzeydeki okullarda cumhuriyet rejiminin gerektirdiği ve yeni Türkiye'nin ihtiyaç duyduğu nesiller yetiştirmek olmuştur (Akyüz, 2009, s.331). Cumhuriyet dönemine geçilirken, öğretmen yetiştirme konusu eğitim sorunlarının en başında yer almaktaydı ve bu konunun hızlıca çözülmesi bekleniyordu. Bu nedenle çok sayıda ve nitelikli öğretmen yetiştirilmesi gerekmektedir (Öztürk, 2007).

Cumhuriyet döneminin ilk yıllarında öğretmen yetiştirme sürecine bakıldığında 1924'ten önce ilkokul sonrası 4 yıl süreli olan öğretmen okullarının 5 yıla çıkarıldığı görülmektedir. 1926'dan sonra 3 yıl süreli öğretmen okulları açılmıştır. 1932- 1933

öğretim yılında ilkokul sonrası öğretmen okulları eğitiminin 6 yıla çıkarıldığı görülmektedir. Bu süreçte ilk 3 sınıf ile birinci devre öğretmeni yetiştirilmiştir (Türer, 2011). 1936'dan sonra pek çok köyün öğretmensiz olması nedeniyle yardımcı öğretmen yetiştirmek amacıyla 8 ay süreli "öğretmen kursları" açılmıştır. 1937' de "Köy Eğitim Yurtları" açılmıştır. 17 Nisan 1940'da çıkarılan "Köy Enstitüleri Kanunu" ile Köy Öğretmen Okulları Köy Enstitüleri haline getirilmiştir böylelikle bu okullar, lise seviyesindeki 3 yıllık Öğretmen Okulları ile birlikte ilkokul öğretmeni ihtiyacını karşılamada çok önemli bir kaynak haline gelmiştir. Ancak 1953' de Köy Enstitüleri kapatılmıştır. Kapatılan okullar 6 yıllık öğretmen okulları ile "İlköğretmen Okulları" adı altında birleştirilmiştir (Türer, 2011, s.361-362-363).

1970- 1971 yılına kadar ilkokul öğretmenleri lise gibi, 3 yıllık İlköğretmen Okullarında yetiştirilmiştir. 1970-1971 yılında ise bu okulların süreleri 4 yıla çıkarılmıştır (Akyüz, 2009, s.383). 1974-1975 öğretim yılından itibaren bu okulların bir kısmı öğretmen yetiştirme işlevini kaybederek 3 yıllık "Öğretmen Lisesi" ne dönüştürülmüş, bir kısmı da kapatılmıştır. Bu okulların yerine 2 yıllık "Eğitim Enstitüleri" açılmıştır. Daha sonra 2 yıllık Eğitim Enstitüleri 1982' de Eğitim Yüksekokullarına dönüştürülmüş ve Eğitim Fakültelerine bağlanmıştır. Aynı yıl öğretmen yetiştiren kurumların hepsi Milli Eğitim Bakanlığından üniversitelere devredilmiştir. 1990' da Eğitim Yüksekokullarının süresi 2 yıldan 4 yıla çıkarılmıştır. 1992 yılında Eğitim Yüksekokullarının bazıları Eğitim Fakülteleri ile birleştirilerek Sınıf Öğretmenliği Bölümü haline getirilmiştir. 1997 yılında Eğitim Fakültelerinde Sınıf Öğretmenliği programı İlköğretim Bölümü içine alınmıştır (Türer, 2011, s. 364-365).

Sınıf öğretmeni yetiştirme sürecinin Cumhuriyetin kurulduğu yıllardan günümüze kadar uygulanan farklı programlar doğrultusunda devam ettiği görülmektedir. 1924'ten başlayıp 2007'ye kadar uzanan sınıf öğretmeni yetiştirmeye yönelik programlarda müzik derslerinin yeri çeşitli kaynaklardan derlenerek (Ataünal,1994; Kavak, Aydın ve Akbaba, 2007; Yüksek Öğretim Kurulu, 2007) Tablo 1'de verilmiştir.

Tablo 1.

Sınıf Öğretmeni Yetiştirme Programlarında Müzik Dersinin Haftalık Dağılımı

Program Türü	Program Süresi	Uygulama Yılı	Ders Adı	Ders Saati	Sınıf
İlköğretmen Okulu	5 Yıl	1924-1931	Musiki	1	I-II-III-IV-V
İlköğretmen Okulu	5 Yıl	1931-1932	Musiki	2	I-II-III-IV
				1	V
İlköğretmen Okulu	3 Yıl	1932-1937	Musiki	1	I-II-III
İlköğretmen Okulu	3 Yıl	1937-1953	Müzik	1	I-II-III
Köy Enstitüleri	5 Yıl	1943-1947	Müzik	2	I-II-III-IV-V
Köy Enstitüleri	5 Yıl	1947-1953	Müzik	2	I-II-IV-V
				1	III
İlköğretmen Okulu	3 Yıl	1953-1970	Müzik	2	I-II-III
İlköğretmen Okulu	4 Yıl	1970-1974	Müzik	1	I-IV
				2	II-III
Eğitim Enstitüleri	2 Yıl	1975-1983	Müzik	6	I
				3	II
Eğitim Yüksekokulları	2 Yıl	1983-1989	Müzik ve öğretimi	2	I-II (3 Dönem)
			I-II-III		
Eğitim Yüksekokulları	4 Yıl	1989-1992	Müzik I-II	2	II (2 Dönem)
			Müzik öğretimi	1	III (1 Dönem)
Sınıf Öğretmenliği Lisans	4 Yıl	1998- 1999	Müzik I-II	2	II (2 Dönem)
			Müzik öğretimi	4	III (1 Dönem)
Sınıf Öğretmenliği Lisans	4 Yıl	2006-2007	Müzik	3	II (1 Dönem)
			Müzik öğretimi	3	II (1 Dönem)

Tablo 1 incelendiğinde Cumhuriyet sonrası dönemde 1924-1932 yılları arasında sınıf öğretmeni yetiştirmek amacıyla İlköğretmen okullarının olduğu görülmektedir. Bu okullarda program süresi 5 yıldır. Bu süre içinde 1-5 arası tüm sınıflarda haftada 1 saat “Musiki” dersine yer verilmiştir.

1931- 1932 yıllarında sınıf öğretmenlerinin İlköğretmen okullarında yetiştirildiği görülmektedir. İlköğretmen okullarında program süresinin 5 yıldır. Bu programda 1’den 4’e kadar olan sınıflarda haftalık 2 saat; 5. sınıfta ise haftalık 1 saat “Musiki” dersine yer verildiği görülmektedir.

1932-1937 yıllarında İlköğretmen okullarında sınıf öğretmeni yetiştirilmektedir. Bu yıllarda İlköğretmen okullarında program süresinin 3 yıl olduğu görülmektedir. Bu programda 1-3 arası tüm sınıflarda haftalık 1 saat “Musiki” dersi yer almaktadır.

1937-1953 yılları arasında sınıf öğretmeni yetiştirmek amacıyla İlköğretmen okullarının olduğu görülmektedir. Bu yıllarda İlköğretmen okullarında program süresinin 3 yıl olduğu belirlenmiştir. Programda 1-3 arası tüm sınıflarda haftalık 1 saat “Musiki” dersine yer verildiği görülmektedir.

1943-1947 yılları arasında sınıf öğretmeni yetiştirme sürecinin Köy Enstitüleri programlarıyla sürdürüldüğü görülmektedir. Bu okulların süresi 5 yıldır. Bu süre içerisinde 1-5 arası tüm sınıflarda haftalık 2 saat “Müzik” dersine yer verilmiştir. 1947-1953 yılları arasında Köy Enstitüleri’nde program süresinin 5 yıl olduğu, 1-2-4 ve 5. sınıflarda haftalık 2 saat; 3. sınıfta ise haftalık 1 saat “Müzik” dersinin olduğu görülmektedir.

1953-1970 yılları arasında sınıf öğretmeni yetiştirmek amacıyla İlköğretmen okullarının olduğu görülmektedir. Bu okullarda program süresi 3 yıldır. Bu süre içinde 1-3 arası tüm sınıflarda haftada 2 saat “Müzik” dersi yer almaktadır.

1970-1974 yılları arasında İlköğretmen okullarında program süresinin 4 yıl olduğu görülmektedir. Bu programda 1. ve 4. sınıfta haftalık 1 saat “Müzik” dersi yer almaktadır. 2. ve 3. sınıfta ise haftalık 2 saat “Müzik” dersine yer verildiği görülmektedir.

1975-1983 yılları arasında sınıf öğretmeni yetiştirme sürecinin Eğitim Enstitüleri programlarıyla sürdürüldüğü görülmektedir. Bu okulların süresi 2 yıldır. Bu süre içerisinde 1. sınıfta haftalık 6 saat; 2. sınıfta ise haftalık 3 saat “Müzik” dersine yer verilmiştir.

1983-1989 yılları arasında sınıf öğretmeni yetiştirme sürecinin Eğitim Yüksekokulları programlarıyla sürdürüldüğü görülmektedir. Bu okulların süresi 2 yıldır. Bu süre içerisinde 1. sınıfta 2 dönem haftalık 2 saat; 2. sınıfta ise 1 dönem haftalık 2 saat “Müzik ve Öğretimi I-II- III” dersi yer almaktadır.

1989-1992 yılları arasında Eğitim Yüksekokullarında program süresinin 4 yıl olduğu görülmektedir. Bu programda 2. sınıfta 2 dönem, haftalık 2 saat “Müzik I-II” dersine yer verilmiştir. 3. sınıfta ise 1 dönem, haftalık 1 saat “Müzik Öğretimi” dersine yer verildiği görülmektedir.

1998- 1999 yılları arasında sınıf öğretmeni yetiştirme sürecinin Sınıf Öğretmenliği lisans programlarıyla sürdürüldüğü görülmektedir. Bu okulların süresi 4 yıldır. Bu süre içerisinde 2. sınıfta 2 dönem haftalık 2 saat “Müzik I-II”; 3. sınıfta ise 1 dönem, haftalık 4 saat “Müzik Öğretimi” dersine yer verildiği görülmektedir.

Son olarak 2006-2007 yılları arasında sınıf öğretmeni yetiştirme sürecinin Sınıf Öğretmenliği Lisans programlarıyla sürdürüldüğü görülmektedir. Bu okulların süresi 4 yıldır. Bu süre içerisinde 2. sınıfta 1. Dönem, haftalık 3 saat “Müzik”; 2. sınıfın 2. döneminde ise haftalık 3 saat “Müzik Öğretimi” dersine yer verildiği görülmektedir.

Geçmişten günümüze sınıf öğretmenliği programlarındaki müzik derslerinin dağılımına bakıldığında 1924-1989 yılları arasındaki programlarda, süresi 2, 3, 4 ve 5 yıl olan bütün programların her döneminde müzik dersine yer aldığı görülmektedir. Ancak 1989-1992 programı ile müzik dersine ayrılan sürenin genel program içerisinde azaltıldığı görülmektedir. Örneğin 1989-1992 programında program süresinin yarısında yani 4 dönem müzik derslerine yer verildiği; 1998-1999 yıllarında bir dönem daha azaltılarak 3 dönem ve son olarak halen yürürlükte olan 2006-2007 programında sadece 2 dönem müzik dersine yer verildiği belirlenmiştir.

İlköğretim birinci kademedeki müzik derslerinin sınıf öğretmenleri tarafından yürütüldüğü düşünüldüğünde program nedeniyle sınıf öğretmenlerinin müzik alan

bilgisi bakımından eksik bırakılması söz konusu olabilir. Sınıf öğretmenlerinin müzik dersi uygulamalarına yönelik yapılan alanyazın incelemesinde öğretmenlerin, müzik dersi işleme sürecinde çeşitli zorluklar yaşadıkları, müzik derslerini işlerken kendilerini yetersiz ve özgüvensiz buldukları görülmektedir (Kocabaş, 2000; Küçüköncü, 2000; Hennesy, 2000; Şahin ve Aksüt, 2002; Altun, 2005; Holden ve Button, 2006; Göğüş, 2008; Seddon ve Biasutti, 2008; Wiggins ve Wiggins, 2008; Karan, 2008; Hallam ve diğerleri, 2009; Kılıç, 2009; Barış ve Özata, 2009; Özmen, 2009; Okan, 2010; de Vries, 2011, Çilingir, 2011; Köşreli, 2012).

2.1.3. İlköğretim Müzik Dersi Öğretim Programı

Araştırmamanın bu bölümünde ilköğretim müzik dersi öğretim programını daha açık biçimde ortaya koyabilmek ve araştırmaya bu eksende yön vermek amacıyla programın dayalı olduğu kuram olan yapılandırmacı öğrenme yaklaşımı; programın genel yapısını oluşturan hedefler-içerik, öğrenme-öğretme durumları ve değerlendirme boyutları açıklanacaktır.

İlköğretim müzik dersi öğretim programı 2006 yılında değiştirilerek 2007-2008 öğretim yılında yürürlüğe girmiştir ve halen bu program kullanılmaktadır. İlköğretim Müzik dersi öğretim programı Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) İlköğretim Genel Müdürlüğünce oluşturulan Müzik Özel İhtisas Komisyonu tarafından geliştirilmiştir. Programın yapılandırmacılık kuramına dayalı olarak hazırlandığı görülmektedir. Yapılandırmacı öğrenme yaklaşımının benimsendiği İlköğretim Müzik Dersi Öğretim Programının temel yapısı genel amaçlar, temel beceriler, öğrenme alanları, kazanımlar, etkinlikler, açıklamalar, öğrenme-öğretme süreçleri ve ölçme değerlendirme boyutlarından oluşmaktadır (İlköğretim Müzik Dersi Öğretim Programı 1-8, 2007).

2.1.3.1. Programın Yaklaşımı

Yapılandırmacılık son otuz yılda eğitim uygulamalarını en çok etkileyen felsefelerden biri olmuştur. Özellikle 1990'lı yıllarda beyin üzerinde yapılan araştırmaların önemli bir artış göstermesi ile nörofizyoloji alanında elde edilen bulgular eğitimcileri yakından ilgilendirmiş bununla birlikte öğrenme ve öğretme süreçlerinin düzenlenmesi, başka bir ifadeyle öğretimin düzenlenmesi bu bulgular temelinde gerçekleştirilmeye çalışılmıştır (Arslan, 2007).

Yapılandırmacılık bireyin "zihinsel yapılandırması" sonucu gerçekleşen biliş temelli bir öğrenme yaklaşımıdır (J.G. Brooks ve M.G. Brooks, 1999). Öğrenen bireylerin bilgiyi nasıl öğrendiklerine ilişkin bir kuram olarak gelişmeye başlayan yapılandırmacılık, zamanla öğrenenlerin bilgiyi nasıl yapılandırdıklarına ilişkin bir yaklaşım haline dönüşmüştür. Öğrenen bireyin aktif olduğu yapılandırmacı öğrenmede, öğrenenler, bilgiyi olduğu gibi almak yerine, bilgiyi yaratır ya da tekrar keşfeder (Perkins, 1999).

Yapılandırmacılık terimini Özden (2010) bilginin öğrenci tarafından yapılandırılması şeklinde ifade etmektedir. Özden (2010)'e göre her öğrenci öğrenirken anlamı bireysel ve sosyal olarak yapılandırmaktadır. N. Yapıcı ve Ş. Yapıcı (2010) yapılandırmacılığın tek bir öğrenme modeli olmadığını ve bireyi merkeze alan, bilgiyi üretmeye dönük, paylaşımcı ve etkileşimli "eklektik" bir model olduğunu belirtmektedirler. Eklektik model kavramı, örneğin sadece tümevarım yöntemini kullanan bir model olmaktan ziyade öğrencinin öğretmen rehberliğinde nerede tümevarım nerede tümdengelim kullanacağına karar vermesine olanak sağlayan esnek bir model olarak açıklanmaktadır (Yapıcı ve Yapıcı, 2010). Özetle, bu anlayışın yaparak-yaşayarak öğrenme ilkesi üzerine temellendiği görülmektedir (Aydın, 2008).

Yapılandırmacı öğrenmenin temel özellikleri şöyle sıralanabilir (Erdem ve Demirel, 2002; Şaşan, 2002; Jones ve Brader-Araje, 2002; Karagiorgi ve Symeou, 2005, Özden, 2010; Taber, 2011; Yeşilyurt, 2011; Khalid ve Azeem, 2012; Baş, 2012): Yapılandırmacı öğrenme yaklaşımda öğretme değil öğrenme ön plandadır. Öğrenenler bilgiyi dışardan alarak belleklerine kaydetmek yerine, önceki öğrenmeleri ile yeni öğrenmeler arasında belli bir bağlamda etkileşim kurarak kendi anlamlarını zihinsel olarak yapılandırmaktadırlar. Bireyler öğrendiklerinin farkındadırlar ve kendi öğrenmelerinden sorumludurlar. Öğretmenin rolü rehber olma, öğrenenlere öneride bulunma, öğrenmeye odaklanmadır ve öğretmen sadece öğrencinin ne öğrendiği ile değil nasıl öğrendiği ile de ilgilenmelidir. Bu yaklaşımda değerlendirme bir son değil, sonraki öğrenmeler için yol göstericidir, sadece ürünün değil aynı zamanda sürecin değerlendirilmesi de gereklidir.

Eğitim sistemimizin 2005 yılında yenilenmesiyle tüm öğretim programları yenilenmeye başlanmış ve yapılandırmacılık yaklaşımı doğrultusunda programlar düzenlemiştir. Bu doğrultuda İlköğretim Müzik Dersi Öğretim Programı'nda

yapılandırmacı yaklaşımın temel ilkeleri benimsenerek müzik eğitimi ile ilişkilendirildiği ve programda açıklandığı görülmektedir. Buna göre müzik eğitiminde yapılandırmacı anlayışın ele alınış biçimine aşağıda yer verilmiştir;

- Öğretmeye değil, öğrenmeye önem verir, bireylerin farklılıklarını kabul eder,
- Öğrencilerin araştırmacılığını destekler,
- Öğrenme sürecinde daha önceki yaşantılara önem verir,
- Öğrenmede performans ve etkinliklere ağırlık verir,
- Öğrencinin nasıl öğrendiğini dikkate alır,
- Öğrencinin sosyal bir çevre içerisinde öğrenmesi anlayışını benimser,
- Öğretimde gerçekçilik ve işlevselliği destekler
- Öğrencilere bilgi oluşturma ve deneyimlerinden sonuç çıkarma fırsatı verir (İlköğretim Müzik Dersi Öğretim Programı 1-8, 2006, s.6).

Müzik eğitiminde yapılandırmacı yaklaşıma dair alanda gerçekleştirilen araştırmalarda yeni programın öğretmenler tarafından çoğunlukla benimsendiği (Albuz ve Akpınar, 2009; Demirci, 2009; Nacakçı, 2010) ancak programın uygulama boyutunda çeşitli sorunlar yaşandığı (Canbay, 2007; Nacakçı, 2010; Kircioğlu, 2011; Kırmızıbayrak, 2012; Bulut, 2014) ortaya koyulmuştur.

2.1.3.2. Programın Hedefleri ve Kazanımlar

Hedefler, program geliştirme literatüründe genel bir eğitim programının geliştirilme sürecinin ilk aşaması olarak kabul edilmektedir (Özdemir, 2007, s.61). Ertürk (1979, s.25) eğitimde hedefi, bir öğrencinin, planlanmış ve tertiplenmiş yaşantılar sayesinde kazanması kararlaştırılan ve davranış değişikliği veya davranış olarak ifade edilmeye elverişli bir özellik olarak tanımlamıştır. İşman ve Eskicumalı (2003) yetiştireceğimiz insanda bulunmasını istediğimiz, eğitim yoluyla kazandırılabilir nitelikteki bilgi, beceri, alışkanlık, yetenek, tutum ve davranış gibi özellikler olarak; Öz (2011, s.54) ise öğrenme süreci içerisinde planlanmış ve düzenlenmiş yaşantılar sayesinde öğrencilerde görülmesi beklenen bilgi, beceri, tutum ve değerler şeklinde tanımlamışlardır. Her türlü eğitim etkinliğini hedeflere göre düzenleme zorunluluğu vardır ve derslerde kullanılacak strateji, yöntem-teknik, araç-gereç, kaynak ve değerlendirme hedeflere göre düzenlenir (Sümbül, 2010).

İlköğretim Müzik Dersi Öğretim Programı hedefleri programda “genel amaçlar” olarak yer almaktadır. Programda yer verilen genel amaçlara aşağıda yer verilmiştir;

- Öğrencilerin, müzik yoluyla estetik yönünü geliştirmek,
- Duygu, düşünce ve deneyimlerini müzik yoluyla ifade etmelerine imkân sağlamak,

- Yaratıcılık ve yeteneğini müzik üretme yoluyla geliştirmek,
- Yerel, bölgesel, ulusal, uluslararası müzik kültürlerini tanımak,
- Kişilik ve özgüven gelişimlerine katkı sağlamak,
- Müzik aracılığıyla zihinsel becerilerinin gelişimini sağlamak,
- Müzik yoluyla bireysel ve toplumsal ilişkilerini geliştirmek,
- Bireysel ve toplu olarak, nitelikli değişik türlerde şarkı dinleme, söyleme ve çalma etkinliklerine katılımlarını sağlamak,
- Müziksel algı ve bilgilerini geliştirmek,
- Türkçeyi doğru ve etkili kullanmalarını sağlamak,
- İstiklâl Marşı başta olmak üzere millî marşlarımızı özüne uygun olarak seslendirmelerini sağlamak,
- Müzik yoluyla sevgi, paylaşım ve sorumluluk duygularını geliştirmek,
- Millî birliğimizi, bütünlüğümüzü pekiştiren ve dünya ile bütünleşmemizi kolaylaştıran müzik kültürü ve birikimine sahip olmalarını sağlamak,
- Atatürk'ün Türk müziğinin gelişmesine ilişkin görüşlerini kavramak ve Atatürk İlke ve inkılaplarına gönülden bağlı, kültürlü bireyler olarak yetişmelerini sağlamak (İlköğretim Müzik Dersi Öğretim Programı 1-8, 2006, s. 6-7).

2.1.3.3. Programın İçeriği

İçerik, bir eğitim programının ve program geliştirme sürecinin ikinci ögesidir (Özdemir, 2007, s.74). Programların bu boyutunda belirlenen amaçlara ulaşmak için “ne öğretilim” sorusuna yanıt aranmaktadır. Bu doğrultuda içerik boyutu ile öğretilecek konuların düzenlenmesi esas alınır (Demirel, 2012). İçerik belirlenirken dikkate alınması gereken çeşitli ölçütler vardır. Bu ölçütler şunlardır (Küçükahmet, 2000); geçerlik, güvenirlik, bilimsellik, öğrenci ilgi ve ihtiyaçlarını karşılama, faydalılık, sosyal gerçeklerle tutarlılık. Bunlara ek olarak içeriğin dizilişi de önemlidir. Bu diziliş belli bir sistematığe göre örneğin yakından uzağa, bilinenden bilinmeyene, somuttan soyuta şeklinde sıralanmalıdır. Ayrıca içerik öğrencilerin hazır bulunuşlukları dikkate alınarak düzenlenmelidir (Sümbül, 2010).

İçerik düzenlemede farklı yaklaşımların olduğu görülmektedir. Yapılandırmacı öğrenme yaklaşımına dayalı programların içerikleri düzenlenirken genel olarak Sarmal Programlama Yaklaşımı'nın benimsendiği (Özdemir, 2007; Sümbül, 2010) görülmektedir. Bu yaklaşımda önceden öğrenilmiş olan konuların bir kısmı gerektiğinde tekrar edilebilir. Her konu kendi içindeki sıralamasına göre zamana ve sınıflara dağıtılır. İçeriği bu yaklaşımla hazırlanmış programlar yapı bakımından esnek özelliktedir (Sümbül, 2010; Demirel, 2012).

İlköğretim müzik dersi öğretim programı içeriğinin öğrenme alanları ve kazanımlar doğrultusunda oluşturulduğu görülmektedir. İlköğretim Müzik Dersi Öğretim Programı dört temel öğrenme alanı üzerine kurulmuştur. Bu öğrenme alanları “Dinleme-Söyleme-Çalma”, “Müziksel Algı ve Bilgilenme”, “Müziksel Yaratıcılık” ve

“Müzik Kültürü” nden oluşmaktadır (İlköğretim Müzik Dersi Öğretim Programı 1-8, 2007).

İlköğretim Müzik Dersi Öğretim Programında yer alan kazanımlar öğrenme-öğretme süreci içerisinde planlanmış ve düzenlenmiş yaşantılar aracılığı ile öğrencilerde görülmesi beklenen bilgi, beceri, tutum ve değerler olarak tanımlanmıştır. Ayrıca programda yer verilen kazanımların işleniş sürecinde açıklamalar bölümündeki sınırlılıklara dikkat edilmesi ve öğrenci seviyesine uygun bir işleniş sırası izlenmesi gerektiği belirtilmektedir. Bununla birlikte programda yer alan etkinliklerin örnek niteliğinde olduğu, öğrenme-öğretme sürecinde öğrencinin etkin rol almasını sağlayacak şekilde düzenlenmesinin gerekli olduğu vurgulanmakta, semboller ve anlamlarına ise “açıklamalar” kısmında değinildiği görülmektedir. Müzik Dersi öğretim programında yer verilen öğrenme alanları ve kazanımlar ile temel beceriler ve değerlerin geliştirilmesi hedeflenmektedir (İlköğretim Müzik Dersi Öğretim Programı 1-8, 2007). Programda temel beceri ve değerlere şu şekilde yer verilmektedir (İlköğretim Müzik Dersi Öğretim Programı 1-8, 2006, s. 7):

Temel Beceriler;

- Türkçeyi doğru, güzel ve etkili kullanma, eleştirel düşünme, yaratıcı düşünme, iletişim kurma, problem çözme, araştırma, bilgi teknolojilerini kullanma, girişimcilik, müziksel algılama ve bilgilenme, kişisel ve sosyal değerlere önem verme, müzik okur-yazarlığı edinebilme, estetik duyarlığa sahip olma.

Değerler;

- Paylaşım, hoşgörü, sorumluluk olarak belirlenmiştir.

2.1.3.4. Programın Öğrenme-Öğretme Süreci

Öğrenme – öğretme süreci, hedeflere ulaşmayı sağlayıcı, konu içeriği, ders araç-gereçleri ile yöntem ve teknikleri kapsamaktadır. Bu süreçte öğretmen ve öğrencilerin hangi etkinlikleri nasıl yapacakları ve bu etkinlikler sonucunda öğrenciye hangi öğrenme yaşantılarının kazandırılacağı belirlenir (Sümbül, 2010).

Yapılandırmacı anlayışta öğrenme-öğretme süreci öğrenci merkezlidir, bu süreçte vurgu öğretmen ve içerikte değil öğrenendedir (Altun ve Çolak, 2011). Bu yaklaşımın çeşitli derslerde farklı uygulamalarının olduğu görülmektedir. Bununla birlikte yapılandırmacılığın öğretim sürecinde uygulanması için önerilen kesin bir ders işleme sistemi bulunmamaktadır ve bu yaklaşımda sürecin ana belirleyicisi yapılandırmacılığın temel ilkeleridir (Akınoğlu, 2011). Ders, ders içeriği ve öğrenci ihtiyaçları ekseninde çeşitli etkinlikler oluşturulabilir. Oluşturulan etkinliklerin sınıf

ortamında uygulanabilmesi sürecinin sistematik hale getirilebilmesi için de öğretim modeline ihtiyaç duyulduğu görülmektedir.

2.1.3.4.1. 5E öğretim modeli.

Öğrenme teorileri genel olarak öğrenmenin nasıl meydana geldiğini ve bilginin zihinde nasıl oluştuğunu açıklamak üzere ileriye sürülen açıklayıcı ifadeler oldukları için, bu halleri ile sınıf ortamında kullanılamazlar. Bir öğrenme teorisinin sınıf ortamında kullanılmasına yönelik olarak uyarlanmış formuna öğretim modeli denir (Metin ve Özmen, 2009). Yapılandırmacı öğrenme yaklaşımı ile öğrencilere yaşantı zenginliği sağlanması amacıyla öğrenme sürecinde farklı strateji, yöntem ve tekniklere yer verilmektedir. Bu strateji, yöntem ve teknikler; buluş yoluyla öğrenme, araştırma-inceleme, işbirlikli öğrenme, drama, proje temelli öğrenme, problem çözme, beyin fırtınası, aktif öğrenme, bilgisayar destekli öğretim, altı şapkalı düşünme olarak ifade edilmektedir (Şentürk, 2010).

Ergin, Kanlı ve Tan (2007), yapılandırmacı öğrenme yaklaşımı ve psikoloji bilimine dayalı olarak yürütülen eğitim araştırmalarında, kişisel deneyimlerin daha önce öğrenilenler ve inanılan değerlerin yeni bilginin öğrenilmesini etkilediğini ve bu şekilde öğrenmenin eski ile yeninin bağdaştırılması yoluyla daha iyi gerçekleştiği sonucuna ulaşmışlardır. Yapılandırmacı öğrenme ortamlarında öğretmen rehberliğine ve öğrencilerin aktif olabilecekleri etkinliklere ve bunların uygulanabilecekleri ortamlara ihtiyaç duyulmaktadır. Öğrencilerin aktif olacakları öğrenme ortamlarında öğrencilerin ilgisi, uygulanan etkinlikler ve materyaller yoluyla çekilmeye çalışılmakta, bu yolla öğrenciler düşünmeye ve araştırmaya teşvik edilmektedirler (Martin, 1997).

Yapılandırmacı yaklaşımın sınıf ortamında çeşitli uygulanma modelleri olduğu görülmektedir. Bu modeller dört aşamalı model, 5E modeli ve 7E modelidir (Özmen, 2004; Karadağ ve Korkmaz, 2007; Kanlı, 2009). İlköğretim Müzik Dersi Öğretim Programı yapılandırmacı öğretim modellerinden 5E öğretim modeline göre oluşturulmuştur (İlköğretim Müzik Dersi Öğretim Programı 1-8, 2007).

5E Modeli, Roger Bybee tarafından “Biyoloji Bilimi Müfredat Geliştirme Çalışması” (BSCS) projesi kapsamında (Singh ve Yaduvanshi, 2015) Yapılandırmacı Öğrenme Teorisine dayalı bir fen dersi öğretim modeli olarak geliştirilmiştir (Özmen, 2004; Ergin ve diğerleri, 2007; Kanlı, 2009; Er Nas, Çoruhlu ve Çepni, 2010; Gök, 2012;

Açıışlı, 2014; Singh ve Yaduvanshi, 2015). 5E modelinin temeli Piaget'nin teorisine dayanmaktadır (Kanlı, 2009; Singh ve Yaduvanshi, 2015). 5E modeli, yeni bir kavramı öğrenmeyi ya da derinlemesine bir şekilde bilinen bir kavramı anlamaya çalışmayı sağlar. Bu süreç doğrusal bir süreçtir. Kavramların anlam kazanması için öğrenciler, önceki bilgilerini yeni kavramları keşfederken kullanmalıdır (Ergin ve diğerleri, 2007, s. 193). Öğretmen deneyimlere dayalı öğrenmeyi bilerek teşvik eder ve bunu öğrencileri motive ederek, ilgilerini çekerek yapar. Çünkü öğrenciler teşvik edildikçe üst düzey düşünme sürecine katılırlar (Kanlı, 2009, s.52). Öğrenciler tahminde bulunurlar ve kendi çözüm ve hipotezlerini yaratırlar. Bununla birlikte öğrenciler kendi öğrenmelerini gözlemlerler (Pelech ve Pieper, 2010).

5E modeli, yeni bir kavramın öğrenilmesi sürecinde ya da bilinen bir kavramın daha derinlemesine anlaşılmasında kullanılan doğrusal bir süreçtir (Özsevgeç, 2006). Bu model şu aşamalardan oluşmaktadır (Bybee, 2009): Giriş –katılım (engagement), keşfetme (exploration), açıklama (explanation), derinleşme (elaboration), ve değerlendirme (evaluation). Her bir aşamanın belirli bir işlevi vardır ve öğretmen tutarlı talimatlarla öğrencilerin bilimsel ve teknolojik bilgi, tutum ve becerilerinin oluşmasına katkı sağlar (Bybee, 2009). 5E Modelinin aşamaları aşağıda açıklanmaktadır:

Giriş-Katılım (Engagement) aşaması. Bu aşamada öğretmen ya da bir müfredatın görevi ön bilgi ve yeni bir konseptte uyum sağlamada merak uyandırıcı ve ön bilgileri ortaya çıkaran kısa aktivitelerle öğrenenlere yardımcı olmaktır. Bu aktiviteler mutlaka önceki ve şu anki öğrenme deneyimleri ile ilişkili olmalıdır. Yapılan aktivitelerin çıktıları ile ön kavramlar ortaya çıkar ve öğrencilerin düşünceleri düzenlenir (Bybee ve diğerleri, 2006, s.2). Bu basamakta anlatma, tanımlar verme, kavramları açıklama ya da öğrencilere göreceklerini ve öğreneceklerini söyleme söz konusu değildir. Burada önemli olan doğru cevabı bulmaları değil, değişik fikirleri ileri sürmelerini, soru sormalarını teşvik etmektir (Özmen, 2004).

Keşfetme (Exploration) aşaması. Bu aşamada öğretmen öğrenme aktivitelerini oluşturur böylece öğrenciler ortak somut deneyimler üzerine kavramlar, işlemler ve beceriler oluşturmaya devam ederler (Singh ve Yaduvanshi, 2015). Bu aşama en fazla oranda öğrenci faaliyetini içeren aşamadır (Özmen, 2004). Bu aşamanın amacı öğretmen ve öğrencilerin daha sonra kullanabilecekleri kavramlar, işlemler ve becerileri tartışmak, deneyimler oluşturmak ve öğretmene daha sonraki

aşamalarda formal olarak anlatabilme olanağı sunmaktadır (Singh ve Yaduvanshi, 2015).

Açıklama (Explanation) aşaması. Bu aşama öğrencilerin sorumluluk ve araştırma deneyimleri, oluşturulan fikirlerin sergilenmesi, kavramsal anlayışları, süreç becerileri ya da davranışlarının belirli bir yönüne dikkat etmeye odaklanır. Bu aşama öğretmene bir kavramı, süreci ya da beceriyi doğrudan tanıtmaya fırsatı sağlar. Öğrenenler kavramdan ne anladıklarını açıklarlar. Bir öğretmen ya da müfredatın açıklaması daha derin bir anlayış için öğrencilere rehberlik edebilir (Bybee ve diğerleri, 2006, s.2).

Derinleşme (Elaboration) aşaması. Bu aşamanın öncelikli amacı öğrenilen kavramların ve becerilerin genelleşmesi ve aktarılabilmesidir (Bybee, 2009). Bu aşamada öğrenciler kazandıkları bilgileri veya problem çözme yaklaşımını günlük hayattaki olaylara ve problemlere uygularlar. Bu yolla daha önce bilmedikleri kavramları öğrenmiş olurlar. Öğrenciler yeni elde ettikleri bilgileri farklı durumlarda anlayışlarını sergilemeleri yönünde teşvik edilir (Metin ve Özmen, 2009).

Değerlendirme (Evaluation) aşaması. 5E öğretim modelinin en son aşamasıdır. Bu aşama, öğrencinin bu sürece kadar gösterdiği performans, beceriler, kavram ve uygulamalarının değerlendirilmesi olarak nitelendirilmektedir (Şentürk, 2010). Değerlendirme aşaması öğrencilerin anlayışlarını sergilemelerinin beklendiği, düşünme tarzlarını ya da davranışlarını değiştirdikleri evredir. Çoğu zaman, öğretmen problem çözerken öğrencileri izler ve onlara açık uçlu sorular sorar. Bu aynı zamanda yeni kavram ve becerileri öğrenmede, öğrencilerin kendi gelişmelerini değerlendirdikleri evredir (Özmen, 2004; Singh ve Yaduvanshi, 2015).

2.1.3.4.2. İlköğretim müzik dersi öğrenme-öğretme süreci.

İlköğretim müzik dersi öğretim programında, müzik dersi öğrenme-öğretme sürecinin öğrenci merkezli eğitim anlayışı ekseninde düzenlenerek özel öğretim yöntemleri (Dalcroze, Orff, Kodaly vb.) ile birlikte, genel öğretim yöntemlerine de yer verildiği belirtilmektedir. Ayrıca programda kazanımlara uygun olarak “oyun, dans, devinim” içeren ilgili yöntemlerden yararlanılmasının önemi vurgulanmaktadır. Vurgulanan bir diğer husus ise şarkı öğretiminde kulaktan öğretim yönteminin tüm sınıflar düzeyinde mutlaka kullanılmasıdır (İlköğretim Müzik Dersi Öğretim Programı 1-8, 2007).

Etkinlikler. Etkinlik, hedef davranışlara ulaşma amacıyla öğrenme öğretme sürecini zenginleştiren ve öğrenmelerin kalıcılığını artıran sınıf içi-dışı faaliyetlerdir (Sünbül, 2010, s.136). Yapılandırmacı öğretim sürecinde öğretim etkinlikleri genel olarak birincil veri kaynaklarını ve değiştirilebilir materyali içermektedir (Schunk, 2008/2009). Bu doğrultuda ders süreci, dersin içeriği ve öğrencilerin ihtiyaçları dikkate alınarak çeşitli etkinlik planları hazırlanarak işlenebilir (Akınoğlu, 2011). Ayrıca öğretim etkinlikleri aktif öğrenmeyi destekleyen gerçek problemleri içeren gerçekçi etkinlikler çerçevesinde sürdürülmelidir (Duman, 2007).

Müzik Dersi Öğretim Programı'nda yer alan etkinlikler incelendiğinde etkinliklerin sadece örnek niteliğinde olduğu ancak bu etkinliklerin aynen kullanılabileceği gibi değişiklikler yapılabileceği de belirtilmektedir. Etkinliklerin, öğrenme öğretme sürecinde öğrencinin etkin rol almasını sağlayacak biçimde düzenlenmesi; çevresel özellikler ile öğrencilerin ilgi, ihtiyaçları ve var olan bilgileri de göz önünde bulundurularak öğrenci merkezli ve yapılandırmacı yaklaşıma uygun planlanması da dikkat edilmesi gereken unsurlar olarak belirtilmektedir (İlköğretim Müzik Dersi Öğretim Programı 1-8, 2007).

Programda öğrenme-öğretme sürecinin başında öğrencilerin ön öğrenmelerini (bilgilerini) ortaya çıkarmak amacıyla derse hazırlayıcı ve motive edici uygulamalara (etkinliklere) yer verilmesi; Ders yılı sonunda öğrendiklerini sergilemek, paylaşmak ve öğrenmeyi zevkli kılmak amacıyla yılsonu etkinlikleri yapılabileceğinden söz edilmektedir. Dersin işlenmesi sırasında Öğretmen Kılavuz Kitabı, Öğrenci Çalışma Kitabı ve bu kitapları destekleyecek; ses efektleri de içeren millî bayramlar, özel gün ve haftalarla ilgili marş, türkü ve benzeri seçkin eserlerin de yer aldığı multi-medya araçları kullanılması; bununla birlikte CD'de yer alacak eserlerin; çocuğa görelilik ilkesi doğrultusunda sınıf seviyeleri ve ses sınırlarında ve üsluba uygun seslendirilip çalınmış, eğitimde kullanılabilir nitelikte olmasına özen gösterilmiş olması (İlköğretim Müzik Dersi Öğretim Programı 1-8, 2007) programda belirtilmektedir.

2.1.3.4.3. İlköğretim müzik dersi öğretim materyalleri.

İlköğretim Müzik Dersi Öğretim Programında öğrenme-öğretme sürecinin uygulama aşamasında yapılandırmacı öğrenme modeli olan 5E Modeline uygun çeşitli öğretim materyallerinin kullanımı öngörülmektedir. Bu materyaller müzik dersi öğretmen kılavuz kitapları ve müzik dersi öğrenci çalışma kitaplarından oluşmaktadır. Bütün

derslerde olduğu gibi Müzik dersinin yürütülmesinde ders programı, ders kitabı, öğretmen kılavuz kitabı ve öğrenci çalışma kitabı temel kaynaklardır.

Öğrencilerin programlarda belirlenen kazanımlara ulaşmasında ders kitaplarının önemi büyüktür (Göçer, 2007, s.197). Ders kitapları her zaman önemli bir ders aracı olarak görülmektedir. Şahin (2008, s.133)' e göre ders kitabı, bir eğitim programında yer alan hedef, içerik, öğretme-öğrenme süreci ile ölçme değerlendirme boyutlarına uygun olarak hazırlanmış ve öğrenme amaçlı kullanılan basılı bir öğretim materyalidir. Halis (2002) ders kitaplarını eğitimin amaçlarını gerçekleştirmek üzere öğrencinin öğrenme yaşantılarına kaynaklık eden öğretim materyallerinden biri, hatta birçok durumda tek öğretim materyali olarak; Küçükahmet (2011) ise öğrenme-öğretme sürecinde öğrencilerin neler öğreneceğini, öğretmenlerin neler öğreteceğini önemli ölçüde etkileyen bir kaynak olarak tanımlamaktadır. Ders kitabının kolay ulaşılabilir olması, tüm öğrenciler tarafından yaygın bir şekilde kullanılması, öğrenci seviyesine uygunluğu, görsel zenginliği, öğrenci çalışma kitabıyla uyumu ve içerdiği ölçme-değerlendirme bölümleriyle önemi daha da artmaktadır (Göçer, 2007, s.197-198).

Ülkemizde ders kitapları konusu geçmişten günümüze sürekli olarak güncelliğini korumuş ve Millî Eğitim Şûralarında, parti ve hükümet programlarında ve kalkınma planlarında yer almıştır (Şahin, 2008). İlköğretim müzik derslerinde 2006 ilköğretim müzik dersi öğretim programının uygulamaya başlanması ile "Müzik Ders Kitabı" kaldırılarak yerine "Öğretmen Kılavuz Kitabı" ve "Öğrenci Çalışma Kitabı" uygulaması getirilmiştir ancak Hayat Bilgisi, Türkçe, Matematik, İngilizce ve Fen Bilimleri gibi derslerde ise bu kitaplar "Ders Kitabı" ile birlikte kullanılmaktadır.

Alanyazında müzik dersi öğretim programını, müzik dersi öğretmen kılavuz kitabını ve öğrenci çalışma kitabını inceleyen çalışmalar bulunmaktadır. İlköğretim müzik dersi öğretim programının müzik ve sınıf öğretmenlerinin görüşlerine göre (Kırmızıbayrak, 2012) ve sadece müzik öğretmenlerinin görüşlerine göre (Canbay, 2007; Demirci,2009; Nacakçı, 2010; Kircioğlu, 2011) incelendiği görülmektedir. Bunun yanı sıra 1994 ve 2006 Müzik dersi öğretim programlarının karşılaştırılması (Özgül, 2009), müzik öğretmeni görüşlerine göre 1994-2006 müzik dersi öğretim programlarının karşılaştırılması ve öğrenci görüşlerine göre programın uygulanması ve programın içeriğinin incelenmesi (Albuz ve Akpınar, 2009) şeklinde çalışıldığı görülmektedir. 1-8. sınıf Müzik dersi öğrenci çalışma kitapları (Alkar, 2008); 4. sınıf

müzik dersi öğrenci çalışma kitabı ve öğretmen kılavuz kitabı (Arslan, 2014); 4-5. sınıf müzik dersi öğretmen kılavuz kitapları (Güler, 2013); 6. sınıf öğrenci çalışma kitabı ve öğretmen kılavuz kitabı (Demirci ve Albuz, 2010); 1-3-5 ve 8. öğretmen kılavuz kitapları (Yücesoy, 2011); 5. sınıf müzik dersi öğretmen kılavuz kitabının (Bulut, 2014) çeşitli boyutları ile çalışıldığı görülmektedir.

2.1.3.5. Değerlendirme

Değerlendirme, eğitimin işinin sonunda öğrencilere kazandırılmak istenilen davranış değişikliklerinin ne dereceye kadar gerçekleşip gerçekleşmediğini anlamaya yönelik bir süreçtir (İşman ve Eskicumalı, 2003, s.31). Yapılandırmacı eğitim yaklaşımında sürece dayalı bir değerlendirme anlayışı vardır. Öğrencilerin değerlendirilmesi öğretme süreciyle iç içedir. Bu anlayışta en çok önemsenen nokta, öğrencilerin öğrenme sürecindeki çaba, performans ve mantıksal akıl yürütmelerinin dikkate alınarak değerlendirilmesidir (Duman, 2007).

İlköğretim müzik dersi öğretim programında değerlendirmenin sadece ders işleniş sonucunda yapılan etkinlikler olarak düşünülmemesi gerektiği; diğer değerlendirme çalışmalarının yanında çoğu zaman öğretmenin öğrencileri gözlemesi ya da onlara açık uçlu sorular sormasının da değerlendirme kapsamında düşünülebileceği ifade edilmektedir. Bu aşamadaki amacın öğrencilerin ulaştıkları anlamları ifade etmek ya da ürünlerini sergilemek olduğu; aynı zamanda öğrencilerin kendilerinin ve akranlarının performanslarını da değerlendirmelerinin sağlanmasının gerekliliğinden söz edilmektedir. Böylelikle öğrencilerin yeni edindikleri bilgi ve becerileri değerlendirerek bir sonuca ulaşabileceği, öğretmenin de öğrencilerin gelişim düzeylerini kontrol etme yönünde bu tür değerlendirme etkinlikleri ile değerlendirme çalışmalarının sonuç değil süreç odaklı olarak ve sürekli yapılmasına özen gösterilmesine vurgu yapılmaktadır (İlköğretim Müzik Dersi Öğretim Programı 1-8, 2007).

Programda örnek olarak 1-3-5-6-7 ve 8. sınıflara yönelik ders işleniş süreçlerini gösteren planlar verilmiştir. Bu planlarda etkinliklerin değerlendirilmesi aşamasında dereceli puanlama anahtarı, öz değerlendirme, akran değerlendirme ve kontrol listesi kullanılabilirliğinden söz edilmektedir (İlköğretim Müzik Dersi Öğretim Programı 1-8, 2007). Bu noktada etkinliklerin değerlendirilmesi aşaması incelendiğinde tamamlayıcı ölçme ve değerlendirmeye yer verildiği görülmektedir. Tamamlayıcı ölçme ve değerlendirme tek bir doğru cevabı olan çoktan seçmeli

testlerin de içinde bulunduğu geleneksel değerlendirme dairesi dışında kalan tüm değerlendirmeler şeklinde tanımlanmaktadır (Bahar, Nartgün, Durmuş ve Bıçak, 2012, s.49). Yukarıda sözü edilen tamamlayıcı ölçme ve değerlendirme tekniklerinden biri olan dereceli puanlama anahtarı öğrencinin bir kavrama, duruma veya olaya ilişkin bilgisini ortaya koyması ya da bir ödevi yapmasına ilişkin olarak öğrencinin yeterlilik düzeyini belirlemeye yönelik bir puanlama sistemi olarak (Bahar ve diğerleri, 2012, s.50) tanımlanmıştır. Öz değerlendirme ise öğrencilerin kendi gelişimlerini yansıtmaları ve kendilerine eleştirme imkânı sağlayan bir değerlendirme türü olarak (Bahar ve diğerleri, 2012); akran değerlendirmesi ise öğrencinin bir başka öğrencinin çalışmasını değerlendirmesi (Bahar ve diğerleri, 2012) şeklinde tanımlanmaktadır.

2.1.4. İlköğretim Müzik Eğitiminde Şarkı Söyleme ve Şarkı Öğretimi

İlköğretimde müzik öğretiminin temelini şarkılar ve şarkı öğretimi oluşturmaktadır (Uçan ve diğerleri, 1999; Aydoğan, 2004). Aydoğan (2004)'nın vurguladığı gibi pek çok konu ile birlikte hemen her ünite ve müziksel işitme-okuma-yazma-yaratma eğitimi, ses eğitimi ve çalgı eğitimi gibi müzik dersinin her boyutu "şarkı" da odaklanır. Bir şarkı ile pek çok düzeyde iletişim kurmak mümkün olabilir. Şarkıdaki sözcükler, ritimler ve melodiler aracılığı ile mesajlar iletilir. Bu noktada şarkıdaki söz ve müzik ayrılmaz iki unsur olarak görülmektedir (Abril, 2002).

Şarkı söylemek çocuklarda müzikal gelişimi desteklemenin en kesin yöntemidir ve tartışılmaz bir öneme sahiptir (Schweizer, 2006). Alman pedagog ve araştırmacı Schweizer (2006) çocukların müzikal gelişimi açısından şarkı söylemenin dört önemli boyutu olduğundan söz etmektedir. Schweizer (2006, s.4) bu boyutları şu şekilde açıklamaktadır:

Psikolojik Yön. Çocuklar müzikle duygularını yaşayabilirler, şarkı söylemek de bunu en doğal yapabildikleri yöntemdir. Bütün duygularını dışa vurabilirler. Örneğin bağırarak, seslenmek, gülmek, ağlamak, yansıma sesler ve diğer sözlü olmayan aktarımlar. Ayrıca şarkı söylemek çekingen çocukların dışa dönük hale gelmesine yardımcı olur.

Sosyal Yön. Birlikte şarkı söylemek bir ortam oluşturmayı sağlar ve ses birlikteliği oluşmasına önemli ölçüde yardımcı olur. Kolektif tecrübeler ve hissiyatlar müzikal gelişimle birleşir ve bunlar sosyalleşmeyi teşvik eder. Şarkı söyleyen çocuklar büyük gruplara daha çabuk uyum sağlarlar.

Bedensel Yön. Şarkı söylerken konuşmaya göre daha yoğun bir nefes alıp verme gerçekleşir; derin nefes alıp verme daha fazladır. Şarkı söylemek bedendeki ses alanlarında titreşimlere sebep olur ve insandaki salgı sistemini

çalıştırır. Ayrıca şarkı söylemek dans ve el kol hareketleriyle birleşince özgür bir kişilik kazandırır.

Ahlaki Yön. Şarkı söyleme ahlaki içeriklerin iletilmesi, gelenekselleştirilmesi ve derinleştirilmesi için en iyi fırsattır. Çünkü şarkı söylerken beden ve ruh bir bütün olarak tınılar. Bu da ahlaki içeriklerin sadece bilişsel değil duygusal yönden ve tonal olarak da hissedilebilir hale gelmesine olanak tanır. Bunun yanı sıra şarkı söyleyerek ruhsal düşüncenin derinleşmesi her iki beyin lobunun da aynı anda çalışmasını mükemmel bir şekilde sağlar.

Araştırmalar şarkı söylemenin dil gelişimi ile yakından ilgili olduğunu göstermektedir (Mogharbel ve diğerleri, 2005). Çocuklar önce konuşmayı sonra şarkı söylemeyi öğrenirler (Fuchs, 2015). Beynin şarkı söyleme ve dil gelişimi sürecinde nasıl çalıştığı ile ilgili yapılan bir araştırmada şarkı söylemenin beynin tamamını aktifleştirdiği bununla birlikte dil gelişimi, konuşma ve kavrama üzerinde de olumlu bir etkiye sahip olduğu saptanmıştır (Trollinger, 2010).

Şarkı söylemek tüm bu yönlerle birlikte eğitimin çeşitli alanlarında faydalanılan bir unsur olarak görülmektedir. Örneğin Clarke (2003) okuma yazma öğretiminde kullanılan şarkıları ele aldığı çalışmasında şarkıların çocukların sözel dil gelişimi, fonetik farkındalığın inşa edilmesi, kelime haznesinin gelişimi ve yazma becerilerinin gelişimine yardımcı olduğundan söz etmektedir. Çünkü şarkı sözleri tekrarlanan ve tahmin edilebilen şekildedir ve çocuklar açısından öğrenilmesi kolaydır. Çocukların şarkı sözlerine olan bu aşinalığı sayesinde sözlerin yazılı metinleri ile karşılaştıklarında onlara yardımcı olduğundan söz etmektedir. Bununla birlikte okuma yazmayı müzik yoluyla öğretmenin öğrenciler için sınıf içi deneyimler sağlamak açısından sadece etkili değil aynı zamanda eğlenceli bir yol olduğunu da ifade etmiştir. Price (1985) ise şarkı temelli çocuk kitaplarını genel olarak söz unsurları ve müzikal unsurlar bakımından çocukların dil ve müzikal gelişimlerine olan etkilerini incelediği araştırmasında özellikle İngilizce öğretiminde ya da engelli çocukların okuma öğretiminde kullanılan bu kitapların çocukların müzikal ve dil gelişimleri açısından önemli ve eğlenceli kaynaklar olduğundan söz etmiştir.

İlköğretim müzik öğretiminde bu denli önemi olan şarkılar ve şarkı öğretimi öncelikle sınıf öğretmenlerinin müzik derslerini işlevsel olarak işleyebilmeleri noktasında şekillenmektedir. Mohr (2011) müzik derslerinin iyi hale getirilmesi için 2 şey önermektedir; ilk olarak eğitim programlarında öğretmenlerin müziksel pedagojik eğitim almaları sağlanmalıdır ve eğitimi verecek kişilerin çocuk şarkıları ile ilgili uzmanlar olması gerekmektedir. İkinci olarak ise sınıf öğretmenlerinin eğitimi sırasında müzik eğitimi özellikle şarkı söyleme ağırlıklı olmalıdır. Ayrıca Mohr (2011)

sınıf öğretmenlerinin şarkı söylemekle ilgili 3 hedefinin olması gerektiğinden söz etmektedir. Buna göre öncelikle çocukların kendi seslerini sağlıklı bir şekilde kullanabilmeleri sağlanmalıdır. Daha sonra şarkı söylemeyi günlük hayatın bir parçası olarak görmelidirler. Son olarak çocukların genel kültür olarak bir repertuvara sahip olması sağlanmalıdır.

2.1.4.1. Çocuk Şarkılarının Özellikleri

Şarkı öğretimi şarkı seçimiyle başlar. Bu bakımdan şarkı seçimi çok önemlidir (Uçan ve diğerleri, 1999, s.12). Şarkıların belirlenmesi aşaması ile ilgili olarak çeşitli ölçütler bulunmaktadır. Öncelikle yapısal olarak melodi, ritim ve fonetik yapı ve sözler çocuk ruhuna uygun seçilmelidir. Bunun yanı sıra şarkı seçimi yaş grubuna göre yapılmalı, en uygun ton belirlenmeli, melodi anlamlı olmalı ve şarkının söylenecek tonda notaya alınmış olması gerekmektedir. Ayrıca sözler akıcı ve müzikle uyumlu olmalı, söz içeriğinin yaş grubu ve melodiyle uyumlu olması gerekmektedir (Mohr, 2004). Bunlara ek olarak çocuklar için oyunlar aracılığıyla, parmak oyunları ile eşlik edilen halk şarkıları ve oyun imkânı sunan şarkılar ideal bir repertuvardır ve böylece çocuklar basitçe öğrenebilirler (Turner, 1999; Amchin, 2000).

Çocuk şarkıları belirlenirken bir diğer önemli husus şarkıların çocuk ses alanına uygun olmasıdır. Alman müzik pedagogu Mohr (2004) İyi durumdaki çocuk seslerinin F1-F2 aralığında şarkı söyleyebileceğini ancak küçük yaşlardaki çocukların F2' ye ulaşamayabileceğini; buna karşılık bu yaş grubuna F1'den daha pes tonların (C1-F1) sunulabileceğini ancak daha da pes tonların kullanılmaması gerektiğini ifade etmiştir. Ayrıca bu sınırlamaların bütün ilkökul devresi için geçerli olduğunu ancak 8-9 yaşta bir kaç yarım sesin (C1'in altı) şarkının yapısına göre kullanılabileceğini, ilerleyen yaşlarda ise daha tiz seslerin kullanılabileceğini belirtmiştir. Egüz (1999) ise ilkökul evresindeki çocukların ses sınırlarını betimlerken ilk yıllarda D1-A1, daha sonraki yıllarda E1-B1 ve D1-B1 sonra D1-C2 ilkökulun sonlarına doğru ise D1-D2, C1-D2 aralıklarının kullanılabileceğini ifade etmiştir.

2.1.4.2. Şarkı Öğretimi

Şarkı öğretiminde genel olarak iki yaklaşımın benimsendiği görülmektedir. Bu yaklaşımlar "İşitme (Kulaktan Öğretim)" yoluyla şarkı öğretimi ve "Nota" yoluyla şarkı öğretimidir (Uçan ve diğerleri, 1999; Özgül, 2014). 2006 İlköğretim müzik dersi öğretimi programı incelendiğinde programda "Kulaktan Öğretim" yoluyla şarkı öğretimi yaklaşımının benimsendiği görülmektedir.

Kulaktan öğretim yoluyla şarkı öğretimi, öğretmenin önce kendi sesi ile şarkıyı söylemesi sonra çocuğun öğretmeni taklit etmesi olarak ifade edilmektedir (Mohr, 2004). Bu noktada öğretmen öğretilcek şarkıyı çok iyi bilmelidir (Özgül, 2014; de Vries, 2011). Şarkı söylemeyi öğrenirken diksiyon çok önem taşır (Mohr, 2004). Bu nedenle sınıfta şarkının sözleri anlaşılır bir şekilde öğretmen tarafından tahtaya yazılmalı ve seslendirilmeli gerekirse teknolojiye dayanarak öğrencilere dinletilmelidir (Özgül, 2014).

Araştırmalar şarkı sözlerinin melodiden daha iyi bellekte kaldığını göstermektedir (Morton ve Trehub, 2007). Ancak Mohr (2004), bu noktada müziğin unutulması gerektiğini belirtmektedir. Mohr (2004)'a göre genel olarak çalışmalar sırasında öğretmelerin önce sözleri ve hareketleri öğretip daha sonra öğrencilerin tekrar etmesi aşamasında melodi öğretimini en sona bırakıyor olması sonraki süreçte ilginin dağılmasına ve bu nedenle şarkı öğretimi aşamasında en son melodi öğretimine geçmenin tercih edilmesiyle melodi hakimiyetinin sağlanmasının zor olabileceğini ifade etmektedir.

2.2. İlgili Araştırmalar

Araştırmanın bu bölümünde, araştırma kapsamında incelenen ve araştırmanın boyutları ile bağlantılı olduğu düşünülen yurtiçi ve yurt dışında yapılmış çalışmalar yer almaktadır. Çalışmalara şu başlıklar altında yer verilmiştir: “İlköğretim Müzik Derslerine Yönelik Çalışmalar”, “İlköğretim 2006 Müzik Dersi Öğretim Programına Yönelik Çalışmalar”, “İlköğretim Müzik Eğitiminde Şarkılar ve Şarkı Öğretimine Yönelik Çalışmalar”, “Sınıf Öğretmenlerinin Müzik Dersi Uygulamalarına Yönelik Çalışmalar”, “Eylem Araştırmaları” ve “Müzik Eğitiminde Yapılan Eylem Araştırmaları”.

2.2.1. İlköğretim Müzik Derslerine Yönelik Çalışmalar

Bulut (2014), “Ortaokul 5. Sınıf Müzik Dersi Öğretmen Kılavuz Kitabının İncelenmesi” isimli çalışmasında ortaokul müzik dersi 5. sınıf öğretmen kılavuz kitabının konu adı-öğrenme alanı-kazanım içerik ilişkisini değerlendirmeyi amaçlamıştır. Araştırmadaki veriler literatür taraması ve doküman analizi yapılarak toplanmıştır. Araştırma sonucunda konuların öncelik-sonralık, hazırlayıcılık-tamamlayıcılık ilişkisi olmadan birbirinden bağımsız konular olarak ele alındığı, konuların birbirinin devamı nitelikte olmadığı, konu adı-öğrenme alanı ilişkisinin düşük bir düzeyde olduğu, konu adı-kazanım ilişkisinin tam olarak sağlanmadığı, konu adlarının ilgili içeriği yansıtmadığı görülmüştür. Bununla birlikte öğrenme alanı-kazanım ilişkisinin tam olarak sağlanmadığı, öğrenme alanı-içerik ilişkisinin düşük bir düzeyde olduğu, kazanım-içerik ilişkisinin tam olarak sağlanmadığı, konu adı-öğrenme alanı-kazanım-içerik ilişkisinin düşük bir düzeyde olduğu ve bu boyutların tam olarak örtüşmediği sonuçlarına ulaşılmıştır.

Gök (2012), “Müzik Eğitiminde 5E Modelinin Akademik Başarı, Tutum ve Kalıcılığa Etkisi” isimli çalışmasında, ilköğretim müzik derslerinde 5E modelinin öğrencilerin müziksel öğrenme düzeyleri, müzik dersine ilişkin tutumları ve öğrendiklerini hatırlama düzeyleri üzerindeki etkilerini belirlemeyi amaçlamıştır. Araştırmada ön test- son test kontrol gruplu yarı deneysel model kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu 2009-2010 eğitim-öğretim yılı ikinci döneminde Ankara İli Çankaya İlçesi'ne bağlı 2 ilköğretim okulundaki 119 öğrenci oluşturmuştur. Araştırmada sonuç olarak deney grubu öğrencileri (5E modelinin uygulandığı) ile kontrol grubu öğrencilerinin (2006 müzik dersi öğretim programı öğretmen kılavuz kitabında yer alan etkinliklerin uygulandığı) müzik dersi başarıları, müzik dersine yönelik tutumları ve öğrendiklerini hatırlama düzeyleri arasında anlamlı derecede fark bulunduğu belirtilmiştir.

Uygulanan test sonuçları doğrultusunda deney grubu öğrencilerinin akademik başarı ve hatırlama düzeylerinin, kontrol grubu öğrencilerine göre daha yüksek olduğu görülmüştür. Bununla birlikte öğrencilerin derse yönelik ilgi ve katılımlarını sağlamada 5E modelinin ilköğretim müzik derslerine olumlu yönde katkı sağladığı belirtilmiştir.

Yücesoy (2011), "İlköğretim Müzik Dersi Öğretmen Kılavuzlarında Yer Alan Öğretme-Öğrenme Etkinliklerinin Değerlendirilmesi" isimli çalışmasında, ilköğretim müzik dersi öğretmen kılavuz kitaplarındaki öğretme-öğrenme etkinliklerini Orff, Dalcroze, Kodaly yaklaşımlarına göre değerlendirmeyi amaçlamıştır. Bu doğrultuda Orff, Dalcroze, Kodaly yaklaşımlarına ilişkin yöntem-teknikler, kuramsal bilgiler taranmış ve değerlendirme ölçütlerine dönüştürülmüştür. Araştırma sonuçlarına göre 1. sınıf kazanımlarına ait öğretme-öğrenme süreçlerinin Orff yaklaşımına %67,96, Dalcroze yaklaşımına %19,41, Kodaly yaklaşımına %33,98 oranında uygun olduğu görülmüştür. 3. sınıf kazanımlarına ait öğretme-öğrenme süreçlerinin Orff yaklaşımına %57,26, Dalcroze yaklaşımına %25,64, Kodaly yaklaşımına %36,75 oranında uygun olduğu belirlenmiştir. 5. sınıf kazanımlarına ait öğretme-öğrenme süreçlerinin Orff yaklaşımına %61,17, Dalcroze yaklaşımına %42,35, Kodaly yaklaşımına %45,88 oranında uygun olduğu görülmüştür. 8. sınıf kazanımlarına ait öğretme-öğrenme süreçlerinin Orff yaklaşımına %65,82, Dalcroze yaklaşımına %27,84, Kodaly yaklaşımına %34,17 oranında uygun olduğu belirlenmiştir. 1., 3., 5. ve 8. sınıf kazanımlarına ait öğretme-öğrenme süreçlerinin Orff yaklaşımına %62,76, Dalcroze yaklaşımına % 28,12, Kodaly yaklaşımına %37,50 oranında uygun olduğu tespit edilmiştir.

Demirtaş (2011), "İlköğretim 7. Sınıf Müzik Dersinde Şarkıların Piyano Eşlikli Öğretilmesinin Öğrenci Kazanımlarına Etkileri" isimli çalışmasında ilköğretim 7. sınıf müzik dersinde okul şarkılarının piyano eşliği kullanılarak öğretilmesinin öğrenci kazanımlarına etkilerini belirlemeyi amaçlamıştır. Araştırmada betimsel ve deneysel araştırma yöntemleri kullanılmıştır. Betimsel araştırma yöntemi ile ilköğretim müzik derslerine ilişkin bilgilerin toplanması, ilköğretim müzik dersi öğretim programının incelenmesi ve piyano eşliğinin önemine ilişkin kaynak taraması yapılmış; deneysel araştırma ile kontrol gruplu son test modeli kullanıldığı ve gözlem aracı olarak beşli likert tipi ölçme kullanılmıştır. Araştırma örneklemini Denizli İli MDDEİO'da 2010-2011 eğitim-öğretim yılında öğrenim gören 7-A ve 7-F şubeleri öğrencilerinden oluşmaktadır. Deney-kontrol grupları random olarak belirlenmiştir. Deney grubunda

“Ata’ya Saygı”, “Notaların Şarkısı” ve “Türk’üm” isimli şarkılar kullanılmıştır. Araştırmada sonuç olarak, piyano eşliğinin öğrenciler üzerinde olumlu bir etkiye sahip olduğu ve kazandırılmak istenilen 8 ölçüte ilişkin, deney ve kontrol grupları arasında anlamlı farklar olduğu belirlenmiştir.

Ritchie ve Williamon (2011), “İlkokul Öğrencilerinin Müzik Öğrenmedeki Öz Yeterlikleri (Primary school children’s self-efficacy for music learning)” isimli çalışmalarında çocukların müzik öğrenmedeki öz-yeterliğini değerlendirebilmek için ölçek oluşturmayı amaçlamışlardır. Ölçek geliştirmede müzikal öğrenmede öz-yeterlik anketinden faydalanılmıştır. Araştırma örneklemi 18 sınıf ve 404 öğrenciden oluşmaktadır. Bu öğrenciler 7-9 yaş aralığındadır. Araştırmada uygulama süreci 9 ay sürmüştür ve ön test- son test değerleri verilmiştir. Bu doğrultuda çocukların önceki müzik deneyimleri, ders dışı aktiviteleri ve tipik günlük aktiviteleri hakkında veri toplanmıştır. Bu aşamada çocuklara “Short Warwick-Edinburgh Mental Well-Being Scale” ve “Strengths and Difficulties Questionnaire” isimli ölçek ve anketler uygulanmıştır. Alınan sonuçlara göre müzikle uğraşanların (bir enstrüman çalan ya da şarkı söyleyen) uğraşmayanlara göre öz-yeterlik puanlarının anlamlı derecede yüksek puanlar olmadığı belirlenmiştir. Çocukların yaşamındaki öz-yeterliğin çok yönlü ilişkileri korelasyon ve çeşitli ek ölçümlerle vurgulanmıştır. Regresyon analizi sonucunda müzikal öğrenmede öz-yeterliği belirlemek için en güçlü tahmin aracı olarak, çocukların enstrüman eğitimi deneyimlerinin görüldüğü ortaya çıkmıştır.

Keskin (2010), “Sınıf Öğretmenlerinin 2007-2008 Öğretim Yılında Kullanılmaya Başlanan 1. Devre Müzik Dersi Öğretmen Kılavuz Kitaplarından Yararlanma Durumlarına İlişkin Görüşleri” isimli çalışmada ilköğretim 1-2-3 sınıf öğretmenlerinin, müzik derslerinde kullanılan öğretmen kılavuz kitaplarından yararlanma durumlarını saptamayı amaçlamıştır. Araştırma üç boyutta ele alınmıştır. Buna göre “şarkı”, “kulaktan şarkı öğretimi” ve “etkinlikler” araştırmanın boyutlarını oluşturmaktadır. Araştırma verileri öğretmenlere uygulanan anketlerden elde edilmiştir. Araştırmanın örneklemi Ankara İli Çankaya, Yenimahalle, Mamak, Altındağ ve Keçiören ilçelerinin her birinden 3’er okul, toplamda 15 okul ve bu okullardan ankete katılan 109 sınıf öğretmeninden oluşmaktadır. Araştırmada sonuç olarak öğretmenlerin kılavuz kitaplarda, yalnızca notası verilmiş olan şarkıları öğrenmede sıkıntı yaşadıkları tespit edilmiştir. Araştırma sonucu doğrultusunda Sınıf öğretmenlerinin etkin ve etkili bir müzik dersi gerçekleştirebilmeleri için en temelde şarkılara hakim olmalarının önemi vurgulanmış ve bu nedenle sınıf öğretmenlerin

şarkıları daha kolay öğrenebilmeleri ve öğretebilmeleri için her şarkının birer kaydının öğretmenlere ulaştırılmasının gerekli olduğu önerisine yer verilmiştir.

Kocabaş ve Selçioğlu (2006), “İlköğretim Okulları 4. ve 5. Sınıflarında Müzik Dersinin Gerçekleşme Düzeyi ve Öğrencilerin Beklentilerine İlişkin Görüşleri” isimli çalışmalarında ilköğretim 4. ve 5. sınıf öğrencilerinin müzik dersinin gerçekleşme ve gereklilik düzeyine ilişkin görüşlerinin saptanarak etkili bir müzik dersi için yeni öneriler geliştirmeyi amaçlamışlardır. Araştırma durum saptamaya yönelik betimsel bir araştırmadır. Araştırmanın örneklemini devlet okulu ve özel okullarda okuyan 185 öğrenciden oluşmaktadır. Veriler araştırmacılar tarafından geliştirilen bir ölçekle elde edilmiştir. Ölçeğin gerçekleşmeye ilişkin Cronbach’s Alpha katsayısı 0,72; güvenilirlik düzeyine ilişkin Cronbach’s Alpha katsayısı ise 0,78 olarak bulunmuştur. Araştırma sonucunda müzik dersinin yeterli düzeyde gerçekleşmediği, ancak öğrencilerin müzik dersinin gerekliliğine ilişkin olumlu görüş bildirdikleri belirtilmiştir.

2.2.2. İlköğretim 2006 Müzik Dersi Öğretim Programına Yönelik Yapılan Çalışmalar

Kırmızıbayrak (2012), “İlköğretim Okullarında Müzik Ders Programının Öğretmen Görüşlerine Dayalı Olarak Değerlendirilmesi (Kars İli Örneği)” isimli çalışmada ilköğretim müzik dersi öğretim programını öğretmen görüşlerine dayalı şekilde değerlendirmeyi amaçlamıştır. Araştırma deseni “genel tarama modeli” olarak belirtilmiştir. Araştırma örneklemini Kars İli ilköğretim okullarında görev yapan 77 öğretmenden oluşmaktadır. Anket ile öğretmenlere 43 maddelik 5’li likert türü bir ölçek uygulandığı ve ulaşılan verilerin yüzde ve frekans hesaplamaları kullanılarak yorumlandığı görülmektedir. Buna göre öğretmen görüşleri doğrultusunda programın uygulanabilir nitelikte olduğu ancak eksik olan yönlerinin olduğu ifade edilmiştir. Sonuç olarak programda yer verilen kazanımların yeterince uygulanmadığı, program içeriğinin uygulanabilir olduğu, programın uygulanması konusunda sürenin yetersiz olduğu, değerlendirme etkinliklerinin öğretmenler açısından yeterince anlaşılmadığı ve değerlendirme süreçlerinin öğrencileri tüm yönleri ile analiz etme konusunda yetersiz olduğu tespit edilmiştir.

Kırcioğlu (2011), “İlköğretim II. Kademe Müzik Dersi Öğretim Programı’nın Kazanımlar Boyutunun Müzik Öğretmeni Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi” isimli çalışmada 2007 yılında yürürlüğe giren müzik dersi öğretim programının kazanımlar boyutunun değerlendirilmesini amaçlamıştır. Araştırmada betimsel

tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmada veriler geliştirilen ölçek ile öğretmen görüşleri alınarak veriler toplanmıştır. Kullanılan ölçek güvenilirlik, ölçekler arası ilişkinin incelenmesi, ölçekler için ortalama ve standart sapma değerleri bakımından incelenmiştir. Yapılan analizler sonucunda ölçeklerin güvenilirliklerinin çok yüksek olduğu ve ölçeklerin kullanılmasının uygun olduğu belirtilmiştir. Araştırmada sonuç olarak kazanımlar için ayrılan sürenin yeterli olmadığı; öğrencilerin bireysel farklılıkları, yerel ve bölgesel özelliklerinin dikkate alınmadığı belirlenmiştir. Kazanımların içerikle örtüştüğü, öğrencilerde merak ve araştırma isteği yaratma, ekip ruhu geliştirme konusunda ise yetersiz olduğu ifade edilmiştir. Ayrıca kazanımların öğrencilerin problem çözme ve eleştirel düşünme becerilerini geliştirici, yaparak yaşayarak öğrenmelerini sağlayacak nitelikte olmadığı ve programda yer verilen kazanımların beklenen düzeyde etkili olmadığı belirtilmiştir.

Nacakcı (2010), “Müzik Öğretmenlerinin Yeni İlköğretim Müzik Dersi Öğretim Programına İlişkin Görüşleri ve Programı Uygulama Yöntemlerinin Belirlenmesi” isimli çalışmasında 2006 ilköğretim müzik dersi öğretim programı doğrultusunda müzik öğretmenlerinin ders işleme yöntemlerinin belirlenmesi, müzik öğretmenlerinin yeni program ve kitaplar hakkındaki olumlu ya da olumsuz düşüncelerinin tespit edilmesi amaçlanmıştır. Bu doğrultuda veriler, İç Anadolu, Karadeniz, Akdeniz, Ege, Marmara ve Doğu Anadolu bölgelerinde görev yapan 70 müzik öğretmenine “yapılandırılmış görüşme formu ve anket” uygulanarak elde edilmiştir. Araştırma sonucunda, öğretmenlerin aktif öğrenme yöntemlerini yeterince kullanmadıkları, programı öğretmen merkezli ve kendi yöntemleri doğrultusunda uyguladıkları, bununla birlikte bu tür ders işleme biçimlerini kendilerine ders işleme modeli olarak benimsedikleri tespit edilmiştir.

Albuz ve Akpınar (2009), “2006 İlköğretim Müzik Dersi Öğretim Programı ve Yeni Yaklaşımlar” isimli çalışmalarında 1994 yılında uygulamaya koyulan Davranışçı Kuram ile 2006 yılında uygulamaya koyulan Yapılandırmacı Kuram doğrultusundaki Müzik Dersi Öğretim Programları hakkındaki öğretmen görüşlerine yer verilmiştir. Bu iki program biçim, içerik, hedef/kazanımlar ilişkisi bakımından karşılaştırılmıştır. Bunların yanı sıra 2006 programında yer alan kazanımların uygulamadaki durumları incelenmiştir. Ayrıca programda yer alan yeni yaklaşımlar ele alınmıştır. Sonuç olarak yapısalcı anlayış doğrultusunda hazırlanan 2006 İlköğretim Müzik Dersi Öğretim Programının oyun, dans, devinim eksenli ve işbirliğine dayalı aktif öğrenme süreci ile özellikle ilk iki kademedeki Orff yöntemine dayalı olduğu belirlenmiştir.

Bununla birlikte müzik-hareket birlikteliği ile öğrencilerin kendine olan güvenlerinin gelişimini desteklenecek ve işbirliğine dayalı öğrenme yöntemi ile de aynı zamanda sosyalleşme sürecine olumlu katkılar sağlayacak biçimde tasarlanıp hazırlandığı sonucuna ulaşılmıştır.

Özgül (2009), "Türkiye'de İlköğretim Okulları Müzik Dersi Öğretim Programının Çözümlemesi" isimli çalışmasında 1994 ve 2006 ilköğretim müzik dersi öğretim programlarının karşılaştırmalı çözümlemelerine yer verilmiştir. Bu noktada 1994 programında çeşitli ara disiplinler ve diğer derslerle doğrudan veya dolaylı ilişkiler kurulmadığı 2006 Programında ise konulara bağlı olarak diğer derslerle bağlantılar kurulduğu belirlenmiştir. 1994 programında dersler, ünite ve ünitelere ilişkin alt konular kapsamında ele alındığı ancak 2006 Programında 4 adet üst öğrenme alanı üzerine oluşturulduğu ve buna bağlı olarak da kazanımların sarmal olarak sıralandığı ifade edilmiştir. 1994 Programında üst düzey zihinsel süreçlerden çok ürün değerlendirilmesi yapıldığı, 2006 Programında ise üst düzey zihinsel süreçler vurgulanmakla birlikte sadece ürün değil, aynı zamanda süreç değerlendirmesi yapıldığı saptanmıştır. 1994 Programında bilişsel anlamda yoğun bir bilgi aktarımının yapıldığı ancak 2006 Programında ise sürekli bilgi aktarımından çok yaşamsal bilgilerin öğrenciler tarafından özümsemekte ve işlevsel hâle getirilmekte olduğundan söz edilmiştir. Ayrıca 1994 Programında öğrenme-öğretme durumlarıyla ilişkili olarak daha çok geleneksel öğretim yaklaşımlarının benimsendiği, 2006 Programında ise geleneksel öğrenme-öğretme yaklaşımlarının yanı sıra aktif öğretmeyi gerçekleştiren çağdaş öğretim yöntemlerine (Dalcroze, Orff, Kodally, Suzuki...) yer verildiği belirlenmiştir. Program karşılaştırması yapılırken programın müzik eğitimcileri tarafından nasıl algılandığı, programın uygulanması sürecinde karşılaşılan güçlükler ve sınıf ve müzik öğretmenlerince yürütülen müzik derslerinin daha etkili işlenebilmesi için çözüm önerilerine yer verildiği görülmektedir.

Demirci (2009), "2006 İlköğretim Müzik Dersi 6. Sınıf Öğretim Programı, Öğretmen Kılavuz Kitabı ve Öğrenci Çalışma Kitaplarının Uygulamadaki Görünümüne Yönelik Değerlendirilmesi" isimli çalışması ile ilköğretim 6. sınıf müzik dersi öğretim programında yer alan öğrenme alanlarına ilişkin kazanımları, bu kazanımlara bağlı etkinlikleri, etkinlik örneklerine ilişkin öğretim yöntem ve tekniklerinin başarı düzeyini belirlemeyi amaçlamıştır. Bu doğrultuda öğretim programına dayalı öğretmen kılavuz kitabı ve öğrenci çalışma kitaplarının birbirleri arasındaki ilişki durumu ve bu kaynakların eğitim öğretim süreci içerisinde daha etkili kullanımına ilişkin

değerlendirme ve önerilerde bulunmak da araştırmanın amaçları arasındadır. Araştırma sürecinde gözlem uygulamaları için Çankaya, Kazan, Keçiören, Yenimahalle ilçelerine bağlı 5 ilköğretim okulu; görüşme uygulamaları için Çankaya, Etimesgut, Kazan, Keçiören, Yenimahalle ilçelerine bağlı 20 ilköğretim okulu yer almıştır. Gözlem ve görüşme uygulamaları 2008-2009 eğitim öğretim yılının güz yarısında başladığı ve bahar yarılı sonunda tamamlandığı belirtilmektedir. Gözleme dayalı veriler tek yönlü varyans analizi (Anova) testi, görüşmeye dayalı veriler ise kısmi içerik analizi yöntemi kullanılarak çözümlenmiştir. Araştırma sonucunda ilköğretim 6. sınıf müzik dersi öğretmen kılavuz kitabında yer alan konuların öğretmen görüşlerine göre amaçlanan doğrultuda hazırlandığı; öğretmen kılavuz kitabında yer alan konuların işlenişinde kullanılan öğretim yöntem ve tekniklerin öğretmenler tarafından başarılı bulunduğu, karşılaşılan bazı sorunların giderildiği takdirde uygulamada çok daha iyi sonuçlar elde edilebileceği belirlenmiştir. Bununla birlikte öğretim yöntem ve teknikleri bakımından öğrencilerin aktif rol almalarını sağlayacak biçimde hazırlanmış olduğu, kılavuz kitaptaki konulara ilişkin etkinliklere yeteri kadar yer verildiği, belirlenen amaç ve hedeflere uygun bir biçimde hazırlandığı; öğretmen kılavuz kitabında yer alan değerlendirme bölümünün öğrenci başarısının tespiti açısından amaçlanan doğrultuda hazırlandığı belirtilmiştir. Ayrıca öğretmen kılavuz kitabının öğrenci çalışma kitabını kapsayacak ve öğretmene rehberlik yapabilecek bir biçimde hazırlandığı bununla birlikte Öğrenci çalışma kitabında yer alan etkinliklerin, öğrenci düzeyine uygun biçimde hazırlandığı, öğrenci çalışma kitabında yer alan etkinliklerin, aktif öğretim anlayışını destekleyecek biçimde hazırlandığı belirtilmiştir. Öğrenci çalışma kitabında yer alan değerlendirme sorularının ise öğrencinin kendi başarısını sınaması ve konuyu pekiştirmesi bakımından yeterli olmadığı belirtilmiştir.

Canbay (2007), “İlköğretim Müzik Dersi Öğretim Programı Müzikte Örgü, Doku, Biçim, Tür Ünitesi ve Uygulamalarının Değerlendirilmesi” isimli çalışmasında İlköğretim II. Kademe 7. sınıf “Müzikte Örgü, Doku, Biçim, Tür” ünitesi ve bu ünite için hazırlanan öğretim planları ile bu planlara ilişkin uygulamaların değerlendirilmesini amaçlamıştır. Araştırmada betimsel yönteme dayalı bir desen kullanıldığı belirtilmiştir. Araştırma 2005–2006 eğitim öğretim yılının 2. Döneminde gerçekleştirilmiştir. Araştırmada Milli Eğitim Bakanlığına bağlı Ankara İli Çankaya, Mamak ve Altındağ ilçelerindeki ilköğretim okullarında görevli 60 müzik öğretmenine anket uygulanmış; 10 müzik öğretmeni ile görüşme yapılmış ve 5 müzik öğretmenine de gözlem grubunda yer verilmiştir. Ayrıca İlköğretim Kurumları Müzik

Dersi Öğretim Programı, “Müzikte Örgü, Doku, Biçim, Tür” ünitesi incelenmiş, planlama ve uygulama boyutlarının niteliği üç ay süren bir uygulama süreciyle belirlenmiştir. Bu doğrultuda ünitenin yapısı, planlanması, uygulanması ve üniteye ilişkin öğretmen görüşleri önce ayrı ayrı, daha sonra birbirleriyle olan ilişkileri bakımından değerlendirilmiştir. Veri toplama aracı olarak, öğretmenlerin üniteye ilişkin görüşlerinin alınmasına yönelik “anket formu”, planlama ve uygulamaların betimlenmesine yönelik “gözlem formu”, ünite ve ünitenin içinde yer aldığı öğretim programına yönelik görüşler için ise “yapılandırılmış görüşme formu” kullanılmıştır. Elde edilen nitel veriler içerik analizi ile çözümlenmiştir. Nicel veriler ise frekans (f), yüzde (%), aritmetik ortalama (X), karışık ölçümler için iki faktörlü Anova ve t testi analiz teknikleri kullanılarak analiz edilmiştir. İstatistiksel anlamlılık için ise, .05 anlamlılık düzeyi seçildiği belirtilmiştir. Araştırmada sonuç olarak ünite programının öğretmenler tarafından gereği gibi algılanıp yorumlanmadığı, ünite ve derslerin planlanma aşamasının yeterince özenli hazırlanmadığı dolayısı ile uygulamaların yetersiz kaldığı, ayrıca ünite programının uygulanması için öngörülen sürenin tekrar gözden geçirilmesi gerektiği belirtilmiştir.

2.2.3. İlköğretim Müzik Eğitiminde Şarkılar ve Şarkı Öğretimine Yönelik Yapılan Çalışmalar

Güler (2013), “Müzik Dersi 4. ve 5. Sınıf Öğretmen Kılavuz Kitabındaki Şarkıların Öğretim Programı Kazanımlarını Gerçekleştirmedeki İşlevselliğinin İncelenmesi” isimli çalışması ile 2006 ilköğretim müzik dersi öğretim programına göre hazırlanan, 4. ve 5. sınıf öğretmen kılavuz kitaplarında yer alan şarkıların, ilköğretim müzik dersi öğretim programındaki ilgili kazanımları gerçekleştirmedeki işlevselliğini ortaya koymayı amaçlamıştır. Araştırma durum tespitine yönelik betimsel bir çalışmadır. Araştırma verilerinin elde edilmesinde kılavuz kitapta yer alan şarkıların uygulamadaki işlevselliğinin tespit edilmesi ve ilköğretim müzik dersi öğretim programındaki ilgili kazanımlarla örtüşme durumlarına yönelik öğretmen görüşlerinin alınmış bu süreçte yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Araştırma örneklemini Niğde İl merkezinde görev yapan 20 ilköğretim okulu müzik öğretmeni oluşturmuştur. Yarı yapılandırılmış görüşme formu ile elde edilen verilerin bir kısmı SPSS 13.00 programı kullanılarak analiz edilmiştir. Veri analizinde betimsel analiz teknikleri (frekans, yüzde, aritmetik ortalama, standart sapma) kullanılmış ve sonuçlar tablolaştırılmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşme formu ile elde edilen verilerin diğer bir kısmı da içerik analizi yapılarak temalar halinde tablolaştırılmıştır.

Araştırmada sonuç olarak 4. ve 5.sınıf müzik dersi öğretmen kılavuz kitaplarındaki şarkıların ilgili kazanımları gerçekleştirilmede çoğunlukla işlevsel olduğu belirtilmiştir.

Gül (2012), "Okul Öncesi Altı Yaş Çocukları İçin Oluşturulan Şarkı Dağarcığının Müziksel Gelişim Düzeylerine Etkisi" isimli çalışmada ana sınıfı öğrencileri için okul öncesi programına uygun çocuk şarkıları dağarcığı oluşturmayı, okul öncesi seviyesinde müzik eğitimi veren öğretmenlerin daha etkili çalışmalar yapmasına katkı sağlamayı amaçlamıştır. Bu kapsamda, Bursa İli merkez ilçelerinde ilköğretim okulu bünyesi veya bağımsız olarak görevini sürdüren Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı okul öncesi eğitim kurumlarında çalışan okul öncesi öğretmenlerine anket uygulandığı görülmüştür. Bununla birlikte araştırmacı şarkı dağarcığı oluşturmuştur. Deney ve kontrol grupları belirlenerek deney grubu ile 12 hafta çalışılmıştır. Uygulama öncesi ve sonrasında deney ve kontrol grubuna araştırmacının hazırladığı "müziksel beceri ölçme aracı" kullanılarak ön test ve son test uygulaması yapıldığı belirtilmiştir. Araştırma çerçevesinde toplanan verilerin istatistiksel çözümlenmelerinde SPSS 13.0 paket programı kullanılmıştır. Araştırma sonucunda müzik etkinliklerini uygulama yeterlikleri konusunda okul öncesi öğretmenlerinin olumsuz görüşe sahip oldukları ve çağdaş müzik öğretim yöntemlerini uygulama konusunda da kendilerini yeterli görmedikleri belirtilmiştir. Bununla birlikte kullanılan şarkı dağarcığının yeterli olmadığı, araştırmacının hazırladığı ve uyguladığı şarkı dağarcığı ile gerçekleştirilen müzik eğitimi etkinliklerinin 6 yaş grubu çocukların müziksel gelişim düzeylerini olumlu yönde etkilediği belirtilmiştir.

Ayhan (2012), "İmge Kullanımının Okul Şarkılarının Öğretimindeki Başarıya Etkisi" isimli çalışmada imge kullanımının okul şarkılarının öğretiminde ne ölçüde etkili olduğunu tespit etmeyi amaçlamıştır. Araştırma yöntemi olarak deneysel araştırma modeli benimsenmiştir. Araştırmada kontrol ve deney grubu oluşturularak ön test-son test uygulanmıştır. Araştırmanın deneysel uygulaması 6 haftada tamamlanmıştır. Her hafta 2 okul şarkısı öğretilmiştir. Araştırmanın örneklemini Malatya İli Ali Rıza Aydos, Emine Nezihe Parlak, Şehit Asteğmen Feyzullah Taşkınsoy ve Gazi İlköğretim Okullarındaki 4. Sınıf öğrencilerinden oluşturulan toplam 120 öğrencinin oluşturduğu kontrol ve deney grupları oluşturmaktadır. Araştırma verileri "ön test – son test değerlendirme ölçeği", "uzman görüşü alma formu (ölçme aracı)", "uzman görüşü alma formu (ders konuları)", "imge destekli okul şarkıları öğretiminde kullanılan bilişsel ölçme formları" ve "öğrenci kişisel bilgi toplama formu" kullanılarak toplanmıştır. Verilerin analizinde SPSS 17.0 paket

program kullanılmıştır. Normal dağılım özelliği gösteren örneklem gruplarının ön test-son test uygulamalarından aldıkları puanların farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek üzere “paired t” testi kullanılmıştır. Cinsiyet, kardeş sayısı, dinlediği müzik sayısı gibi değişkenlere göre puanların farklılaşp farklılaşmadığının ölçülmesinde “One-Way ANOVA” testi uygulanmıştır. Araştırmada sonuç olarak “imge kullanımının okul şarkılarının öğretimindeki başarıya etkisi vardır” hipotezinin geçerli olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca okul şarkılarının öğretiminde imgesel yöntemlerin kullanılması yoluyla öğretimi yapılan şarkıların daha kısa sürede ve etkili bir şekilde öğrenildiği belirtilmiştir.

Kenney (2011), “Küçük Çocuklara Şarkı Söylemek Nasıl Öğretilir: Bir Okulun Deneyimi (Teaching young children how to sing: one school's experience)” isimli çalışmasında okullarda küçük çocukların müzikal deneyimlerinden sınıf öğretmenlerinin sorumlu olduğu ve çocukların şarkıları öğrenebildiği ancak şarkı söylemeyi öğrenemediğinden söz etmektedir. Bu nedenle küçük çocukların daha güzel şarkı söyleyebilmelerine yardımcı olmak için vokal ve dinleme becerilerini geliştirici basit yöntemlere özet olarak yer verildiğinden söz edilmiştir. Bu doğrultuda öğretmenlere basit bir eğitim semineri verilmiş ve bu eğitimde 3 görev içeren bir çalışma planı oluşturulmuştur. Bu plana göre öncelikle her gün rutin olarak bir ses ısıtma çalışması yapılmalı; ikinci olarak herhangi bir şarkıyı söylemeden önce şarkının söylenişi dinletilmeli ve bir başlangıç sesi verilmeli; son olarak da çocuklara mümkün olduğunca sık yalnız olarak şarkı söylemeleri için izin verilmeli. Bu plana göre ses ısıtma çalışması için 7 basamak önerilmiştir. Bu basamaklara aşağıda yer verilmiştir (Kenney, 2011, s.54-55):

- Vücudu harekete geçirme ve bedeni dengeleme çalışmaları
- Nefes Çalışmaları
- Ses oyunu çalışmaları
- Bir ses aralığında söyleme çalışmaları
- İki ses aralığında söyleme çalışmaları
- Kısa bir müzikal cümle ile söyleme çalışmaları
- Sözcükler ekleyerek söyleme çalışmaları

Sınıf öğretmenlerinin tek başına şarkı söyleme konusunda çocukların kendi seslerini duymalarının önemli olduğu bu nedenle de onları mümkün olduğunca yalnız söylemeleri konusunda teşvik etmeleri gerektiği belirtilmektedir. Şarkı söylerken öğrencilerden kısa bir motif ya da öğretmeni taklit etmeleri istenebileceği ayrıca şarkı söyledikten sonra “çok güzel söyledin”, “harikaydı” “denemeye devam et” gibi

yargılayan yorumları önlemek gerektiğinden bunun yerine “teşekkürler” şeklinde bir tepki verilebileceği belirtilmektedir (Kenney, 2011).

Sökezoğlu (2010), “Ritim, Hareket ve Şarkı Öğretimi Temelli Müzik Eğitiminin 7 - 11 Yaş Grubu Çocuk Yuvası Öğrencilerinin Sosyal Gelişimleri Üzerine Etkisi (Afyonkarahisar İli Örneği)” isimli çalışmasında ritim, hareket ve şarkı öğretimi temelli müzik eğitimi alan 7-11 yaş grubu çocuk yuvası öğrencilerinin sosyal gelişmelerini incelemeyi ve bu çocuklarda oluşan davranış değişikliklerini ortaya koymayı amaçlamıştır. Bu doğrultuda araştırma öncesinde, 7-11 yaş grubu çocuk yuvası öğrencilerine verilecek müzik eğitim programının oluşturulması ve öğretmenlerin bu programı gerçekleştirmek üzere kendilerini geliştirmeleri için, çağdaş müzik öğretim yaklaşımlarından biri olan “Orff-Schulwerk” yöntemi konusunda yurtiçi-yurtdışı kurslara katılımın sağlandığı ve benzer çalışmaların incelendiği bir hazırlık süreci tamamlanmıştır. Araştırma 2008-2009 eğitim-öğretim yılında Afyonkarahisar İli Bolvadin ilçesi Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu’na bağlı Bolvadin Mehmet Akif Ersoy Çocuk Yuvasında gerçekleştirilmiştir. Araştırma örneklemini 7-11 yaş grubu çocukları arasında deney ve kontrol grupları için rastgele seçilen 40 öğrenciden oluşmaktadır. İstatistiksel veriler analizinde SPSS paket programı kullanılarak “bağımsız örneklem t testi”, “eşli örneklem t testi”, “wilcoxon işaretli sıra sayılar testi” ve “işaret testi” kullanılmıştır. Ayrıca verileri desteklemek ve çocuk yuvası öğrencileri hakkında daha detaylı bilgi edinebilmek amacıyla “yapılandırılmış görüşme modeli” kullanılarak görüşme yapılmıştır. Araştırma sonucunda ritim, hareket ve şarkı öğretimi temelli müzik eğitimi alan öğrencilerin bu eğitimini almayanlara göre “uygun iletişim becerileri kullanma, sırasını bekleme, özgüven duygusu geliştirme, sonuçları kabul etme” gibi sosyal davranışlarının daha fazla geliştiği belirtilmiştir.

Kalaycıoğlu (2009), “Türkiye’deki İlköğretim Okullarında Müzik Eğitiminde Kullanılan Okul Şarkılarının, Eğitim Müziği Besteleme Teknikleri Bakımından İncelenmesi” isimli çalışmasında ilköğretim müzik dersinde kullanılan okul şarkılarının eğitim müziği besteleme tekniklerine göre incelenmesini hedeflemiştir. Bu amaçla ilköğretim 1. sınıftan 8. sınıfa kadar olan tüm sınıflardaki müzik derslerinde kullanılan öğrenci çalışma kitapları ve öğretmen kılavuz kitaplarında yer alan 210 okul şarkısını incelendiği görülmektedir. Araştırmada genel tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmada sonuç olarak bazı okul şarkılarının farklı sınıflarda tekrar ettiği; birinci kademedeki sınıflarda öğretilen şarkı sayısının oldukça yetersiz

bulunduğu belirtilmiştir. Şarkılarda konu olarak aşk, hayvanlar, Atatürk, vatan sevgisi, mevsimler ve tabiat temalarına yer verildiği belirlenmiştir. Ancak günlük yaşamı ve eğlenceyi konu alan şarkıların az olduğu belirtilmiştir. Kitaplarda genel olarak Türk Müziği özellikleri taşıyan eserlerin yoğun olarak kullanılma çabasının görüldüğü fakat özgün yapıda eserlerin üretiminin yeterli düzeyde bulunmadığı, batı müziği kurallarına dayalı olan eserlerde öykünme ve aktarma şarkıların yoğun olarak kullanıldığı belirtilmiştir. İncelenen okul şarkılarında en çok 4/4'lük ve 2/4'lük ölçü sayılarının kullanıldığı, 3/4'lük ölçü sayısının kullanımının sınırlı olduğu görülmüştür. 5/8'lik, 7/8'lik ve 9/8'lik ölçü sayılarının örnek olarak kullanılmasında daha türkülerin örnek olarak yer verildiği ancak besteleme açısından tercih bu ölçü sayılarının edilmediği görülmüştür. Genel olarak ölçü sayısı kullanımının öğrenci gelişim düzeylerine uygun yapıda olduğu ancak aksak olan ölçü sayılarının kullanımının yeterli olmadığı, şarkılara prozodi kuralları açısından bakıldığında birçoğunun prozodi kurallarıyla uyum sağlamadığı belirlenmiştir.

Satır (2009), "İlköğretim Sürecinde Çocuklara Seslenen Şarkıların Dil ve Anlatım Yönünden Değerlendirilmesi" isimli çalışmada ilköğretim sürecinde çocuklar için oluşturulan şarkıların dil ve anlatım yönünden, öğrencilerin kavramsal-bilişsel gelişim düzeyleri ve çağdaş çocuk yazını ilkeleri göz önünde bulundurularak değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın örneklemini ilköğretim 1-2-3. sınıf müzik ders kitaplarında yer alan 21 şarkı oluşturmaktadır. Araştırma sonucunda şarkıların yaklaşık yarısının dil ve anlatım yönünden öğrencilerin kavramsal-bilişsel gelişim düzeylerine uygun olduğu bununla birlikte çocuğun dünyasına özgü bir anlam evrenine sahip olduğu belirtilmiştir. İncelenen 21 şarkıdan 7'sinin söz konusu bu nitelikleri içermediği; 4 şarkının ise, öğrencilerin kavramsal-bilişsel gelişim düzeylerine uygun olmasına rağmen, çocuğun dünyasına özgü bir anlam evrenine sahip olmadığı belirtilmiştir.

Alkar (2008), "İlköğretim Müzik Eğitimi Dersinde 2007-2008 Eğitim Öğretim Yılında Okutulan Öğrenci Çalışma Kitaplarındaki Şarkıların Müziksel Amaçlar Bakımından Analizi" isimli çalışmada 2006 yılı müzik dersi öğretim programına uygun olarak hazırlanan ve 2007-2008 eğitim öğretim yılında okullarda kullanılmaya başlanan müzik ders kitaplarındaki okul şarkılarını incelemeyi amaçlamıştır. Araştırmada 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 ve 8. sınıf müzik dersi kitaplarında bulunan 218 adet okul şarkısı Windows Excel programına yüklenerek bir veri bankası oluşturulmuş ve şarkılar "eğersay" eleme yöntemiyle müziksel amaçları bakımından analiz edilmiştir. Elde

edilen verilerin tablo ve grafiklerle sergilendiği ve yorumlandığı görülmüştür. Çalışmada 2007-2008 yılında kullanılmaya başlanan müzik dersi kitaplarının genel bir değerlendirmesi yapılmıştır. Bu değerlendirme sonucunda şarkı dağarcığının önceki programa göre azaltıldığı ve 20 şarkıya farklı sınıflarda tekrar yer verildiği belirlenmiştir.

Bilgin ve Şaktanlı (2008), “İlköğretim Okulları 1.Devre Müzik Dersinde Şarkı Seçimi” isimli çalışmalarında birinci devre müzik derslerini yürütmekle görevli sınıf öğretmenlerine ve müzik öğretmenlerine şarkı seçiminde dikkat edilmesi gereken şarkı özellikleri ve şarkı örnekleri sunulmuştur. Çalışmada şarkı seçimi ile ilgili bazı ölçütlere yer verilmiştir. Bu doğrultuda çocuk şarkılarında ezgilerin genellikle 5-6 perde içinde kalan seslerden oluşması, bir sestem ötekine genellikle ikili-üçlü aralıklarla geçilmesi, dörtlü ve beşli atlayan aralıkların çok sık kullanılmaması, altılı atlayan aralıkların ise hiç kullanılmaması önerilmektedir. Ayrıca şarkıların müzik cümlelerinin kısa süreli bir motiften oluşması, birinci cümleden sonra gelen cümlelerin tartımsal açıdan birinci cümle ile aynı yapıya sahip olması ya da söze göre küçük tartımsal değişimlerin olması önerilmektedir. Bununla birlikte şarkının sade bir tartımsal ve ezgisel yapıya sahip olması ve estetik açıdan “güzel” denilebilecek bir olgunlukta olması da öneriler arasındadır.

Morton ve Trehub (2007), “Çocukların Şarkılarda Hissettikleri Duyguyu Anlamlandırmaları (Children's judgements of emotion in song)” isimli çalışmalarında dinleyen kişilerin şarkı söyleyen kişinin hislerini performans tarzından ya da şarkının sözlerinden anlayıp anlamadıklarını belirlemeyi amaçlamışlardır. Araştırma örnekleminde 5-6 yaş (13 erkek,12 kız) 25; 7-8 yaş (10 erkek, 15 kız) 25; 9-10 yaş (12 erkek, 13 kız) 25 çocuk ve 25 yetişkin (11 erkek,14 kadın) yer almıştır. Çocuklar yerel okullardan, yetişkinler ise psikolojiye giriş dersi alan üniversite öğrencilerinden belirlenmiştir. Ayrıca 20 farklı cümle için yazılan özel 20 şarkı oluşturulmuştur. Bunlardan 10 tanesi mutlu olayları, 10 tanesi de üzüntülü olayları tanımlamaktadır. 20 melodinin her biri bir kez mutlu (majör ve hızlı tempolu) bir kez üzgün tarzda (minör ve yavaş tempolu) söylenmiştir ve toplamda 40 şarkının olduğu görülmektedir. Araştırma sonucunda anlamsız hecelerle söylenen melodilerin bütün yaş gruplarının neredeyse tamamı tarafından mutlu versiyonlar mutlu olarak, hüzünlü versiyonlar hüzünlü olarak anlamlandırılmıştır. Melodiler pozitif ya da negatif olayları resmeder şekilde sözlerle söylendiğinde yetişkinlerin çoğu müzikal işaretlere dayalı yargılarda bulunmuşlardır. Çocuklar ise yetişkinlerin aksine, sesin

algılanmasının önemi, tempo ve tarz ipuçlarına bakmaksızın şarkıcının hislerini sözlerin içeriğine göre anlamlandırmışlardır. Çocuklar şarkıcının sesini dinlerken yönergeleri görmezden gelerek sadece “ne” söyleniyordan ziyade “nasıl” söylüyorsa odaklanmaktadır. Bu çalışmada elde edilen veriler doğrultusunda çocuklar şarkının melodisinden daha çok sözlerine dikkat etmektedirler ve onlar şarkı performansına odaklanmakta zorlandıkları için derslerde ilk olarak sözler olmadan şarkıların sunulmasının daha garantili bir yol olabileceği belirtilmektedir.

Tekin Gürgen (2007), “Orff-Schulwerk ve Kodaly Yönteminin Vokal Doğaçlama, Müziksel İşitme Ve Şarkı Söyleme Becerileri Üzerindeki Etkileri” isimli çalışmasında Orff-Schulwerk, Kodaly Yöntemi ve geleneksel müzik öğretiminin ilköğretim 3. sınıf öğrencilerinin vokal doğaçlama, müziksel işitme ve şarkı söyleme üzerindeki etkilerini incelemeyi amaçlamıştır. 3 grup (n=64) üzerinde uygulanan araştırmada kontrol gruplu ön test–son test araştırma modeli kullanılmıştır. Deney grubu 1’ de (n=20) Orff-Schulwerk, deney grubu 2’ de (n=21) Kodaly Yöntemi, kontrol grubunda (n= 23) ise geleneksel müzik öğretimi kullanılarak ders işlenmiştir. Araştırmaya daha önce müzik dersi almamış olan düşük sosyo-ekonomik düzeyde bir ilköğretim okulundaki öğrenciler katılmıştır. Her üç grupta da dersler, araştırmacı tarafından verilmiştir. Araştırma verileri vokal doğaçlama gözlem formu, müziksel işitme testi ve şarkı söyleme gözlem formu kullanılarak toplanmıştır. Gözlem formlarının değerlendirmesini bağımsız gözlemciler video kayıt ve ses kayıt cihazları kullanarak gerçekleştirmiştir. Verilerin analizinde ortalama, standart sapma, varyans analizi ve Bonferroni testi kullanılmıştır. Araştırmada sonuç olarak Orff-Schulwerk ve Kodaly Yöntemi’nin öğrencilerin müziksel işitme becerileri gelişiminde geleneksel müzik öğretimine göre anlamlı derecede daha etkili olduğu ancak vokal doğaçlama ve şarkı söyleme becerilerinin gelişiminde geleneksel müzik öğretimine göre anlamlı farklılık yaratmadığı belirtilmiştir. Bununla birlikte ortalamalara göre müziksel işitme becerisinde en yüksek ortalama Orff grubunda, vokal doğaçlama ve şarkı söyleme becerisinde en yüksek ortalamanın Kodaly grubunda olduğu belirlenmiştir.

Çergel (2006), “Tanzimat’tan Harf Devrimi’ne Çocuk Şarkıları” isimli çalışmasında bir repertuar derleme ve bu dönemdeki musikinin eğlence ve eğitim yönüyle çocukluk hayatındaki yeri ve zenginliğinin ortaya çıkarılmasını hedeflemiştir. Araştırmada çocukların müzik hayatı ve çocuk müziği eserleri olarak öncelikle konuyla ilgili eserler tespit edildiği ve tamamına yakını temin edilebildiği belirtilmiştir. Araştırmada sonuç olarak çocuk hayatında müziğin zaman, mekân ve imkân

sınırlaması olmaksızın her şekilde mevcut olduğu belirtilmiştir. Eğitim çağına geldiğinde çocuk okula müzik ile başlamış ve daima müzik eğitimin bir parçası olmuştur. Çocukların girebildikleri müzik ortamlarında da herhangi bir ayırım tespit edilmemiştir. Yetişkinlerin katıldığı her türlü müzik icra ve eğitimine çocuklar da dâhil olabilmişlerdir. Müzik eğitimi incelendiğinde, yetişkinlerde olduğundan farklı bir yöntem ve nazariyata rastlanmadığı belirtilmiştir. Çocuk müziğinde de başlıca eğitim yönteminin “meşk” olduğu bunun yanı sıra Hamparsum, Ebcad ve batı notasının da eğitim aracı olarak bir ölçüde kullanıldığı belirtilmiştir. Yirminci yüzyıla gelinceye kadar çocuk müziği repertuarının ninni, tekerleme, halk şarkıları, türkü, ilahi ve marslar çerçevesinde olduğu; bir tür olarak çocuk şarkılarına ise 1800’lü yılların sonlarında rastlandığı belirtilmiştir.

Sağır (2002), “Cumhuriyetten Günümüze Okul Şarkıları Üzerine Bir İnceleme” isimli çalışmasında Cumhuriyet’in kurulduğu yıllardan günümüze kadar geçen sürede okul müzik eğitimi için yazılmış olan kitaplarda yer alan şarkıların incelemeyi amaçlamıştır. Bu doğrultuda bestecilerin özgeçmişleri, şarkıların konuları, makam ya da tonları, kullanılan ölçüler ve şarkıların ses alanlarının incelendiği görülmektedir. Araştırma sonucunda Cumhuriyet’ten günümüze 91 ders kitabı ya da yardımcı kitabın yazıldığı, bu kitaplarda toplam 4493 şarkının olduğu ancak bazı şarkıların kitaplarda tekrar tekrar kullanıldığı ve tekrar kullanılan şarkılar dâhil edilmediği zaman şarkı sayısının 2551 olduğu belirtilmiştir. İlköğretim müzik ders kitaplarında aynı şarkıların farklı kitaplarda yer aldığı bunun yanı sıra pek çok şarkının farklı sınıflarda tekrar tekrar kullanıldığı belirtilmiştir.

2.2.4. Sınıf Öğretmenlerinin Müzik Dersi Uygulamalarına Yönelik Yapılan Çalışmalar

Arslan (2014), “İlkokul 4. Sınıf Müzik Çalışma Kitabı Ve Öğretmen Kılavuz Kitaplarının Yaratıcı Düşünme Becerisi Açısından Sınıf Öğretmeni Adaylarının Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi” isimli çalışmasında, 2012- 2013 öğretim yılında müzik eğitimi alan 4. dönem sınıf öğretmeni adaylarının İlkokul 4. Sınıf Müzik Çalışma Kitabı ve Öğretmen Kılavuz Kitabını yaratıcı düşünmeyi geliştirmesi açısından analiz ederek incelemesini amaçlamıştır. Araştırmada tarama modeli kullanılmıştır. Araştırma örneklemi Marmara Üniversitesi Sınıf Öğretmenliği Anabilim Dalı 4. Dönemde öğrenim gören 185 öğretmen adayı oluşturmaktadır. Araştırmada veriler anket kullanılarak toplanmış ve analizde frekans ve yüzde dökümlerine yer verilmiştir. Araştırma sonucunda öğretmen adaylarının müzik çalışma kitabı ve

öğretmen kılavuz kitabındaki konuları çoğunlukla yaratıcı düşünme becerisini geliştirdiği görüşünde olduğu belirlenmiştir. Ayrıca okula başlama yaşının değişmesi nedeniyle müzik dersi kitaplarının tekrar düzenlenmesi gerektiği belirtilmiştir.

Kösreli (2012), “Sınıf Öğretmenlerinin Müzik Dersine İlişkin Hizmet İçi Eğitim İhtiyaçları Üzerine Bir İnceleme (Erzincan İli Örneği)” isimli çalışmada sınıf öğretmenlerinin müzik dersine ilişkin hizmet içi eğitim ihtiyaçlarını belirlemeyi amaçlamıştır. Bu doğrultuda ilköğretimde görev yapan sınıf öğretmenlerinin müzik dersine ilişkin hizmet içi eğitim ihtiyaçlarının hangi konularda yoğunlaştığını ve bu ihtiyaçların öğretmenlerin kişisel özelliklerine göre ne şekilde farklılık gösterdiğini belirlemek ve mevcut duruma göre çözüm önerileri ortaya koymak amaçlanmıştır. Çalışma betimsel bir araştırma olup tarama modeli kullanılmıştır. Veri toplamada anket formu kullanılmıştır. Araştırma örneklemini 155 sınıf öğretmeninden oluşmaktadır. Verilerin istatistiksel analizinde SPSS 17.0 paket programı kullanılmış ve frekans (f), yüzde (%), varyans analizi (ANOVA), Kruskal Vallis anlamlılık testlerinden faydalanılmıştır. Araştırmanın sonucunda sınıf öğretmenlerinin müzik öğretim yöntem ve teknikleri konusunda yetersiz oldukları, eğitim müziği dağarcığı açısından yeterince donanımlı olmadıkları, buldukları ilköğretim okullarında sosyal ve kültürel faaliyet düzenlemede sıkıntı yaşadıkları belirlenmiştir. Ayrıca ankete katılan öğretmenlerin görev yaptığı okullardaki müzik materyallerinin, ders araç gereçlerinin yetersiz olduğunu belirttikleri görülmüştür. Bununla birlikte öğretmenlerin büyük çoğunlukla müzik dersine ilişkin hizmet içi eğitime katılmak istedikleri belirlenmiştir.

Çilingir (2011), “Sınıf Öğretmenlerinin İlköğretim Müzik Dersi Öğretim Programı (2006) Kazanımlarına İlişkin Görüşlerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İrdelenmesi (Aydın İli Örneği)” isimli çalışmada sınıf öğretmenlerinin, müzik dersi öğretim programı kazanımlarının sınıf için önemi, uygunluğu ve gerçekleştirilebilmesi konusunda kendi yeterliklerine ilişkin görüşlerini ortaya koymayı amaçlamıştır. Bu doğrultuda İlköğretim Müzik Dersi Öğretim Programı (2006) kazanımları öğrenme alanlarına göre; “sınıf için önem”, “uygunluk” ve “gerçekleştirilebilmesi konusunda öğretmen yeterliği” boyutları çeşitli değişkenler açısından irdelenmiştir. Araştırma nicel ve nitel araştırma yöntemlerinden yararlanılarak yürütülmüş ve tarama modelinde betimsel bir çalışma olarak gerçekleştirildiği belirtilmiştir. Araştırma örneklemini Aydın İl Merkez İlçesi’nde bulunan 38 ilköğretim okulunda 1.sınıfları okutan 114, 2. sınıfları okutan 107 ve 3. sınıfları okutan 103 sınıf öğretmeni

oluşturmuştur. Araştırmanın nicel verileri anket kullanılarak; nitel verileri ise görüşme formu ile elde edilmiştir. Araştırma sonucunda genel olarak ilköğretim 1., 2. ve 3. sınıf öğretmenlerinin, müzik dersi öğretim programı kazanımlarının sınıf için önemli ve sınıf düzeyine uygun olduğu konusunda görüş bildirdikleri görülmüştür. Kazanımların gerçekleştirilebilmesi konusunda kendi yeterliklerine ilişkin olarak 1. sınıf öğretmenlerinin genelde “yeterli”, 2. sınıf öğretmenlerinin “orta düzeyde yeterli” ve 3. sınıf öğretmenlerinin “orta ve az düzeyde yeterli oldukları belirtilmiştir. Ayrıca öğretmenlerin çağdaş yaklaşımlara dayalı öğrenme alanları kazanımlarının gerçekleştirilmesinde kendilerini daha az yeterli gördükleri, müzik bilgisi ve çalma olarak yeterliklerini geliştirme çabasında bulunmadıkları, öğretim planları hazırlamadıkları daha çok hazır planlardan yararlandıkları, kazanımların gerçekleştirilmesinde güçlük çekilmesinin nedeni olarak da kendilerini yetersiz buldukları belirtilmiştir.

Çevik (2011), “Sınıf Öğretmeni Adaylarının Müzik Öğretimi Özyeterlik Düzeylerinin İncelenmesi” isimli çalışmasında sınıf öğretmeni adaylarının müzik öğretimi özyeterlik düzeylerini cinsiyete, sınıf düzeyine ve yaşlarına göre incelenmeyi amaçlamıştır. Araştırma örneklemini 163 sınıf öğretmeni oluşturmuştur. Veriler “Müzik Öğretimi Özyeterlik Ölçeği” kullanılarak toplanmıştır. Araştırma verileri betimsel istatistik yöntemleri ve “t testi” kullanılarak analiz edilmiştir. Araştırma sonucunda, sınıf öğretmeni adaylarının müzik öğretimi özyeterlikleri ile değişkenler (cinsiyet, sınıf düzeyi ve yaş) arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar olduğu belirlenmiştir. Buna göre özyeterlik inançları bakımından kadın öğretmen adayları erkek öğretmen adaylardan daha yüksek puan aldığı belirtilmiştir. Sınıf düzeyine göre ise sınıf seviyeleri arttıkça müzik öğretimi özyeterliklerinin yükseldiği bununla birlikte yaş bakımından 22–24 yaş grubundaki öğrencilerin 19–21 yaş grubundaki öğrencilere göre müzik öğretimi özyeterliklerinin daha yüksek olduğu belirlenmiştir.

de Vries (2011), “İlkokulda Öğretimin İlk Yılı: Müziğin Yeri Nerededir? (The first year of teaching in primary school: Where is the place of music?)” isimli çalışmasında ilkokul sınıf öğretmenlerinin öğretiminde ilk yıl nasıl bir müzik eğitimi olduğunu belirlemeyi amaçlamıştır. Özellikle de öğretmenlik eğitimi sürecindeki müzik eğitiminin sınıf öğretmenlerinin uygulamalarına etkisini belirlemeyi amaçlamıştır. Araştırmaya 112 sınıf öğretmeni katılmıştır bu öğretmenlere yazılı anket uygulanmıştır, bu öğretmenlerden gönüllü olan 24 ile de anketlerin tamamlanmasından sonra görüşme yapılmıştır. Araştırmada sonuç olarak

öğretmenlerin %37 sinin düzenli bir şekilde müzik öğrettiği belirtilmiştir. Öğretmenlerin müzik öğretme ya da öğretmeme kararlarını okulda bir müzik öğretmenin varlığı, bir enstrüman öğrenmiş olması, öğretmenlik eğitimi sırasında müzik eğitimine zaman ayırmış olması, müzik eğitimi konusunda düşük güvene sahip olmaları gibi sebeplerin etkilediği görülmektedir. Araştırmada ayrıca şarkı söylemek için herhangi bir müzik odası ya da enstrümana gerek olmadığı için öğretmenlerin tamamı müziksel aktivitelerde şarkı söylemenin daha baskın olması gerektiğinden söz etmektedirler. Bununla birlikte en sık kullanılan müzik dersi kaynağı olarak internet ortamından erişilebilmesi, indirilebilmesi nedeniyle CD ve diğer ses kayıtlarının kullanıldığı belirtilmiştir. Hatta bu kayıtların öğrenciler için bir örnek sağladığı da belirtilmiştir. Katılımcılar “şarkı söylemeyi öğretmek zorunda kalmadığını, bunu CD gibi multimedya araçları kullanarak da yapabildiklerinden “söz etmektedirler.

Okan (2010), “Sınıf Öğretmenlerinin Müzik Dersindeki Yeterlikleri Gerçekleştirmelerine İlişkin Görüşleri: Diyarbakır İl Örneği” isimli çalışmasında sınıf öğretmenlerinin müzik dersindeki yeterlikleri gerçekleştirme düzeylerini belirleyebilmek amaçlanmıştır. Araştırmanın örneklemini Diyarbakır İl merkezi ilköğretim okulları arasından tesadüfi örnekleme yolu ile seçilen ilköğretim okullarında görev yapan 300 sınıf öğretmeni oluşturmaktadır. Araştırmanın yürütülmesinde tarama modeli kullanılmıştır. Araştırma verilerinin toplanmasında anket kullanılmıştır. Araştırmada sonuç olarak sınıf öğretmenlerinin müzik dersindeki planlama ile ilgili yeterlikleri gerçekleştirme düzeylerinin düşük olduğu; müzik dersinin uygulama aşamasında materyal kullanımının az olduğu; sınıf öğretmenlerinin müzik dersindeki uygulama ile ilgili yeterlikleri gerçekleştirme düzeylerinin düşük olduğu belirtilmiştir.

Saylam Kircioğlu (2009), “Sınıf Öğretmenlerinin Müzik Dersi Öğretimine İlişkin Bilgi Düzeyleri, Öz Yeterlilik Algıları İle Tutumlarının Belirlenmesi” isimli çalışmasında sınıf öğretmenlerinin müzik dersi öğretimine ilişkin bilgi düzeyleri, öz yeterlilik algıları ve tutumlarının belirlenmesini amaçlamıştır. Araştırmada veri toplamak için bilgi testi, öz yeterlik ölçeği ve tutum ölçeği kullanılmıştır. Toplanan verilerin istatistiksel çözümlenmelerinde SPSS programı kullanılmıştır. Sınıf öğretmenlerinin veri toplama aracındaki sorulara verdikleri yanıtların frekans (f), yüzde (%), aritmetik ortalamaları (\bar{X}) ve standart sapmaları (ss) hesaplanmıştır. Sınıf öğretmenlerinin cinsiyet, hizmet içi eğitim alma durum değişkenleri açısından Müzik dersi öğretimine ilişkin

bilgi düzeyleri, öz yeterlik algıları ve tutumları arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığını belirlemek amacıyla “t testi” yapılmıştır. Sınıf öğretmenlerinin mesleki hizmet süreleri, mezun oldukları eğitim basamağı, görev yaptıkları il değişkenleri açısından müzik dersi öğretimine ilişkin bilgi düzeyleri, özyeterlik algıları ve tutumları arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığını belirlemek amacıyla tek yönlü varyans analizi yapılmıştır. Araştırmada sonuç olarak sınıf öğretmenlerinin müzik dersi öğretimine ilişkin bilgi düzeylerinin cinsiyetlerine, meslekteki hizmet yılına, son mezun oldukları eğitim basamağına, hizmet içi eğitim alma durumlarına ve görev yaptıkları illere göre anlamlı farklılık göstermediği belirlenmiştir. Ayrıca sınıf öğretmenlerinin müzik dersi öğretimindeki öz yeterlik algılarına ilişkin bulgulara bakıldığında cinsiyet, mesleki hizmet süresi, en son mezun olunan eğitim basamağı özellikleri açısından anlamlı farklılık olmadığı belirtilmiştir. Bununla birlikte öğretim sırasında müzik eğitimi alan ve almayan sınıf öğretmenlerinin müzik dersi öğretimine ilişkin özyeterlik algılarının değiştiği görülmüştür. Ayrıca sınıf öğretmenlerinin müzik dersi öğretimine ilişkin tutum ölçeğinden aldıkları puanlar doğrultusunda cinsiyet, meslekteki hizmet yılı değişkenleri açısından anlamlı farklılık olmadığı ancak mezun olunan eğitim basamağı açısından sınıf öğretmenlerinin müzik dersi öğretimine ilişkin tutumlarının farklılık gösterdiği belirtilmiştir.

Özmen (2009), “Sınıf Öğretmenliği Bölümü Dışında Farklı Fakülte ve Bölümlerden Mezun Sınıf Öğretmeni Olarak Atanmış Öğretmenlerin Müzik Dersindeki Mesleki Yeterliliklerine İlişkin Görüşleri (Erzurum Oltu İlçesi Örneği)” isimli çalışması ile ilköğretim okullarında müzik eğitimi veren farklı fakülte ve bölümlerden mezun sınıf öğretmenlerinin müzik derslerindeki bilgi, beceri ve yeterliliklerine ilişkin görüşlerini belirlemeyi amaçlamıştır. Araştırma örneklemini Erzurum İli’ne bağlı Oltu İlçesi’ndeki ilköğretim okullarında görev yapan farklı fakülte ve bölümlerden mezun 71 sınıf öğretmeni oluşturmaktadır. Araştırma verileri anket formu ile toplanmıştır. Elde edilen verilerin çözümlenmesinde betimsel istatistik kullanıldığı yorumların ise frekans ve yüzde üzerinden yapıldığı belirtilmiştir. Araştırmada sonuç olarak farklı fakülte ve bölümlerden mezun olan sınıf öğretmenlerin çoğunluğunun ziraat mühendisliği bölümünden mezun oldukları ve neredeyse tamamının hiç hizmet içi eğitim almadığı belirlenmiştir. Öğretmenlerin büyük bir kısmının çalgı çalamadığı; farklı fakülte ve bölümlerden mezun olan sınıf öğretmenlerin çoğunluğunun CD den ve internetten şarkı öğrenebildikleri belirlenmiştir. Bu öğretmenlerin büyük bir çoğunluğunun müzik derslerine müzik öğretmenin girmesini uygun buldukları, öğrencilerine okul şarkılarını dinlettikleri, dağarcıklarında bulunan okul şarkıları

sayısının 10-20 arası olduğu, büyük ölçüde okul şarkılarını seçerken ilköğretim müzik öğretimi programını dikkate aldıkları görülmektedir. Bununla birlikte çoğunlukla şarkı seçimi yaparken öğrencilerin keyif alacakları şarkıları seçmeye özen gösterdikleri; şarkı öğretirken kulaktan öğretim yolunu kullandıkları; öğrettikleri konuyla ilgili bir şarkı olmasına özen gösterdikleri belirlenmiştir. Ayrıca müzik öğretimi programında yer alan yarattığı ritim çalgısıyla öğrendiği müziğe eşlik eder kazanımını gerçekleştiremedikleri belirtilmiştir.

Kılıç (2009), “İlköğretim Birinci Kademe Sınıf Öğretmenlerinin Müzik Öğretiminde Karşılaştıkları Sorunlar” isimli çalışmasında sınıf öğretmenlerinin müzik derslerinde karşılaştıkları sorunları tespit etmek ve tespit edilen bu sorunların çözümüne yönelik öneriler geliştirmeyi amaçlamıştır. Çalışma betimsel bir araştırmadır. Veri toplamak için anket formu kullanılmıştır. Araştırma örneklemini 2006-2007 eğitim-öğretim yılında Ankara İli'nin Etimesgut ve Sincan İlçelerindeki Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı resmi ilköğretim okullarında görev yapan ve tesadüfi örnekleme yoluyla seçilmiş, ilköğretim I. kademe 1., 2. ve 3. sınıfları okutan 153 sınıf öğretmeni oluşturmaktadır. Veriler SPSS programı kullanılarak analiz edilmiştir. Araştırma sonucunda sınıf öğretmenlerinin lisans eğitimlerinde almış oldukları müzik eğitiminin yeterli olmadığı ve müzik eğitimi konusunda kendilerini geliştirmede sorunlarla karşılaştıkları belirtilmiştir.

Barış ve Özata (2009), “Sınıf Öğretmenliği Anabilim Dalında Alınan Müzik-Müzik Öğretimi Derslerinin Öğretmenlik Uygulamalarındaki Yansımaları” isimli çalışmasında eğitim fakülteleri sınıf öğretmenliği anabilim dalı son sınıf öğrencilerinin lisans döneminde aldıkları müzik ve müzik öğretimi derslerinin, son sınıf öğretmenlik uygulamalarındaki yansımalarını tespit etmeyi amaçlamışlardır. Araştırma örneklemini Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sınıf Öğretmenliği Anabilim Dalı son sınıfta öğrenim görmekte olan 43 öğrenci oluşturmuştur. Araştırma verileri anket formu ile toplanmıştır. Veriler SPSS programı kullanılarak analiz edilmiştir. Araştırmada sonuç olarak sınıf öğretmenliği anabilim dalı öğrencilerinin ilköğretim programının içerdiği temel müzik bilgileri (solfej yapabilme, müzik terim ve işaretlerini tanıma) konusunda ve seslerini kullanma konusunda kendilerini yeterli bulmadıkları belirtilmiştir. Ayrıca lisans döneminde aldıkları müzik eğitiminin bireysel ses eğitimlerine yeteri kadar katkıda bulunmadığı, aldıkları çalgı eğitiminin de sınıf içi etkinliklerde kullanım için yetersiz olduğu belirtilmiştir.

Hallam ve diğeri (2009) “Stajyer İlkokul Öğretmenlerinin Müzik Öğretimindeki Etkililik Algıları (Trainee primary-school teachers’ perceptions of their effectiveness in teaching music)” isimli çalışmalarında öğretmen eğitimi programında özellikle genel eğitim ve müzik eğitimi ilişkisi bakımından bir yılını tamamlayan öğrencilerin güven düzeyini anlamayı amaçlamıştır. Araştırmaya 341 öğrenci katılmıştır ve anket uygulanmıştır. Araştırma sonucunda öğretmenlerin tamamının öğretebilme yeteneği konusunda kendilerine güvenirken müzik öğretme yeteneği konusunda yarısının kendine güvendiği belirtilmiştir. Burada verilen yanıtlarda öğrencilerin bir ya da daha fazla enstrüman çalıp çalmadığına bağlı olarak istatistiksel anlamda önemli farklılıklar görülmüştür. Enstrüman çalanların iyi düzeyde bir enstrüman çalanlardan daha güvenli oldukları görülmüştür. Ayrıca öğretmenlerin neredeyse tamamı aldıkları eğitimin niteliğini övmelerine rağmen eğitime daha fazla zaman ayrılmasının gerekliliğine inanıyorlar.

Göğüş (2008), “İlköğretim I. Kademe Müzik Eğitiminde Öğretmenin Etkinliği” isimli çalışmasında ilkokullardaki müzik eğitimiyle ilgili daha somut ve gerçekçi fikirler edinmeyi amaçlamıştır. Araştırma örneklemini Bursa merkez ilçelerindeki 20 ilköğretim kurumunda görev yapan 204 sınıf öğretmeni ve 20 müzik öğretmeni oluşturmuştur. Araştırma verileri anket formu ile toplanmıştır. Araştırmada sonuç olarak sınıf öğretmenlerinin yeterli birikime sahip olmadıkları tespit edilmiş ve bu nedenle İlköğretim 1. kademe yürütülen müzik derslerinin yeterince etkili olmadığı belirtilmiştir.

Karan (2008), “İlköğretim Okullarında Görev Yapan Sınıf Öğretmenlerinin Müzik Eğitimi Alanındaki Yeterlilikleri Üzerine Bir Araştırma” isimli çalışmasında ilköğretim okullarında görev yapan sınıf öğretmenlerinin müzik dersi ile ilgili bilgi ve birikimleri ile ders içinde ve ders dışında yaptığı müziksel etkinliklerin belirlenmesi ve bu yöndeki eksikliklerin saptanıp iyileştirici çözümler bulunmasını amaçlamıştır. Araştırma betimsel bir alan araştırmasıdır. Araştırma verileri anket formu kullanılarak toplanmıştır. Araştırma örneklemini 2006-2007 öğretim yılında görev yapan 80 sınıf öğretmeni oluşturmuştur. Araştırmada sonuç olarak sınıf öğretmenlerinin müzik eğitimi dersi ile ilgili bilgi ve birikimlerinin ağırlıklı olarak teorik bilgileri içerdiği ve bu nedenle uygulama sırasında güçlüklerle karşılaştıkları görülmüştür. Ayrıca ilköğretim okullarının ders içi ve ders dışı müziksel etkinlikleri uygulamak için yeterli donanıma sahip olmadıkları belirtilmiştir. Eğitim fakültelerinin sınıf öğretmenliği programı içerisinde verilen müzik derslerinin içerik bakımından genişletilmesinin gerekli

olduğu ifade edilmiştir. Ayrıca müzik derslerinin çoğunlukla belirli günler ve haftalara yönelik etkinlikler yaparak değerlendirildiği belirtilmiştir.

Seddon ve Biasutti (2008), “Müzik Uzmanı olmayan Stajyer Sınıf Öğretmenlerinin Sınıfta Müzik Öğretiminde Özgüveni (Non-music specialist trainee primary school teachers’ confidence in teaching music in the classroom)” isimli çalışmalarında stajyer sınıf öğretmenlerinin kendi müzikalitelelerini daha tarafsız olarak yargılayabilecekleri ve özgüvenlerini geliştirebilecekleri hipotezinden yola çıkarak kalımcılara müzik yapma fırsatı sunmayı ve onların analitik bakış açılarını geliştirmeyi amaçlamışlardır. Araştırma örneklemini 3 üniversite öğrencisi oluşturmuştur. Her bir katılımcı ile bireysel olarak durum çalışması yapılmıştır. Ayrıca yarı yapılandırılmış görüşmeler yapılmıştır. Müzik dersi öğretiminde öğretmenlerin güvenini ölçmek için de katılımcıların kendi kendilerini değerlendirdiği bir anket uygulanmıştır. Araştırma verileri anketler, yarı yapılandırılmış görüşme kayıtları, MİDİ dosya kayıtları, aktivitelerin video kayıtlarından oluşmaktadır. Araştırmadaki anket verilerinin analizinde betimsel istatistik kullanılmıştır. Görüşme verileri “Grounded Theory” e dayalı olarak analiz edilmiş; MİDİ kayıtları ve video kayıtları ise doğrulama için dinlenmiş, okunmuş ve gözlemlenmiştir. Araştırmada sonuç olarak “Blues activities” eyleminden sonra bütün katılımcılar iki el kullanarak 12 ölçü doğaçlama Blues çalabildiler ve onların ilkökulda müzik öğretirken özgüvenlerinin geliştiği; katılımcıların kendi müzikal algılarını diğer müzisyenlerle karşılaştırdıklarında ve kendi müzikalite algıları ve önceki müzikal deneyimleri arasındaki bağın gelişiminin ortaya çıktığı belirtilmiştir.

Wiggins ve Wiggins (2008), “Uzmanların Yokluğunda İlkokul Müzik Eğitimi (Primary music education in the absence of specialists)” isimli çalışmalarında ilkökul düzeyinde müzik öğretiminde neredeyse hiç uzman öğretmenin olmadığı bir ulusal eğitim sisteminin sonuçlarını sergilemeyi amaçlamışlardır. Araştırma verilerini elde etmek için temel öğretmenlik bilgisi ve müzikal geçmiş bilgilerini içeren bir anket geliştirilmiştir. Random yolu ile 200 okul belirlenmiş ve 300 kişiden anketler tamamlanmış olarak alınmıştır. Ankete 1-5. sınıf (6-11 yaş) öğretmenleri katılmıştır. Ayrıca sınıfları ve öğretim sürecini gözlemlemek için okul ziyaretleri yapılmıştır. Bu doğrultuda 21 öğretmen ve 25 sınıf gözlemlenmiştir. Araştırmada sonuç olarak öğretmenlerin şarkı söyleme ve dinlemeye vakit harcamayı daha çok tercih ettikleri çünkü müzik uzmanlığı açısından kendilerini yetersiz hissettikleri ve bunun dışındaki aktiviteler için kapasitelerinin yetersiz olduğunu hissettikleri belirtilmiştir.

Öğretmenlerin çok büyük çoğunluğunun müzik öğrenmeyi renklendirmek için gerekli olan şeyin deneyimleri olduğu anlayışına sahip olması nedeniyle ilkokulda müzik eğitimini okulda toplu olarak yapılan, öğrencilerin şarkı söyledikleri bir aktivite olarak gördükleri belirtilmiştir. Bu durumda şarkı söylemenin müzik eğitimi deneyiminin tamamını oluşturduğu ve müzik bilgisini ise nota okumak olarak algıladıkları belirtilmektedir. Öğretmenlerin müziğin amacının performans sergilemek olduğunu bunun da nota okuma ile olabileceğini düşündükleri belirtilmektedir. Öğretmenlerin çoğunun müzik hakkında bilinmesi gerekenler konusunda büyük bir yanılğı içinde oldukları belirtilmiştir örneğin motor beceriler, dinleme beceri (müzikal dinleme becerisi değil) ya da yönergeleri takip etmenin ders amacı olarak görülmesi gibi. Öğretmenlerin pek çoğunun işitsel gelişimin önemini anlayamadıkları belirtilmektedir. Ayrıca sınıf öğretmenlerinin müzik öğretimi konusunda nitelikli eğitim yapmadıklarını açıkça ifade ettikleri belirtilmektedir. Ancak bazı sınıflarda sınıf öğretmenlerinin bir müzik öğretmeninden daha verimli ders işlediği gözlemlenmiştir bunun nedeni olarak Sınıf öğretmenlerinin pedagoji bilgisi bakımından daha detaylı bilgiye sahip olması ve öğrenciyi anlamak konusunda daha istek ve güven verdiği belirtilmektedir.

Holden ve Button (2006), "ilkokulda Alan Uzmanı Olmayanlar Tarafından Müzik Öğretimi (The teaching of music in the primary school by the non-music specialist)" isimli çalışmalarında sınıf öğretmenlerinin müzik öğretmedeki güven düzeyleri, müzik eğitimleri ve niteliklerini belirlemeyi amaçlamışlardır. Araştırma verileri anket formu ve görüşmelerden elde edilmiştir. Araştırma örneklemini 71 sınıf öğretmeni oluşturmuştur. Araştırmada sonuç olarak sınıf öğretmenlerinin en az müzik dersinde kendilerine özgüven duydukları, özellikle de şarkı söyleme konusunda; öğretmenlik eğitimi ile öğretmenlerin özgüven düzeyi arasında anlamlı bir bağ olduğu; müzik öğretme konusunda özgüvenin artması için sınıfta alan uzmanları ile çalışmanın gerekli olduğu ve müzik dersinin uzmanlık gerektiren bir ders olarak algılandığı belirtilmiştir.

Altun (2005), "Müzik Eğitiminde Türk İlkokul Öğretmenlerinin Öğretme Stratejilerinin İncelenmesi (Exploring Teaching Strategies Of Turkish Primary Teachers In Music Education)" isimli çalışmasında Türk İlkokul sınıflarında ilkokul öğretmenlerinin öğretme stratejilerini sergilemeyi amaçlamıştır. Araştırma nitel araştırma yöntemlerine dayalı hazırlanmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu Türkiye'de bulunan 2 devlet okulundan toplam 6 sınıf öğretmeni oluşturmaktadır. Araştırma

verileri yarı yapılandırılmış görüşme formları ve sınıf gözlemlerinden elde edilmiştir. Araştırma sonucunda müzik derslerini olumsuz olarak etkileyen faktörler vurgulanmıştır. Bu doğrultuda öğretmenlerin yeterliklerinin kısıtlı olması, müzik eğitiminde kullanılan kaynak ve imkânların yetersiz olması, aile desteğinin sınırlı olması, görsel-işitsel medyanın olumsuz etkisi belirtilen faktörlerdir. Ayrıca öğretmenlerin müzik derslerinde kullandıkları öğretim stratejilerinin sınırlı olduğu ve bütün müzik sınıflarında benzer uygulamalar yapıldığı belirlenmiştir.

Şahin ve Aksüt (2002), "I. Kademedeki Müzik Derslerine İlişkin Öğretmen Görüşleri" isimli çalışmasında ilköğretim I. kademedeki müzik dersine giren öğretmenlerin kendi formasyonlarına dayalı olarak müzik etkinliklerini algılamalarını, müzik etkinliklerinin uygulanmasına yönelik görüşlerini ve müzik etkinliklerinin gerçekleşmesine ilişkin görüşlerini belirlemeyi amaçlamışlardır. Araştırma örneklemini Uşak İli merkezinde görev yapan 230 sınıf öğretmeninden oluşmuştur. Araştırma sonucunda öğretmenlerin çoğunlukla pedagojik formasyondan yoksun oldukları ve bu alanda hizmet-içi eğitime ihtiyaç duydukları belirlenmiştir. Ayrıca öğretmenlerin çoğunlukla öğretim uygulamalarının müzik dersleriyle ilgisiz olduğunu belirttiği ve büyük bir çoğunlukla müzik derslerine sınıf öğretmenleri yerine müzik öğretiminde uzmanlaşmış branş öğretmenlerinin girmesi gerektiğini belirtmişlerdir.

Hennesy (2000), "Kırmızı Hissetmeyi Aşmak: İlkokulda Sınıf Öğretmenliği Öğrencilerinin Müzik Öğretiminde Özgüven Gelişimi (Overcoming the red-feeling: the development of confidence to teach music in primary school amongst student teachers)" isimli çalışmalarında hazırlık sınıf öğretmeni adaylarının müziği etkileyen faktörlere bakarak üniversite temelli sanat derslerin etkililiğini değerlendirmeyi amaçlamışlardır. Araştırma verileri 3 yıl boyunca öğretmen adayı olan öğrencilerle yapılan görüşmelerden elde edilmiştir. Araştırmada sonuç olarak öğrencilerin söz konusu müzik olduğunda özgüven eksikliği hissettikleri net şekilde ifade edilmiştir. Müzik öğretimi konusunda öğrencilerin sanatçılarla kendilerini karşılaştırdıkları ve bu nedenle yetersizlik hissine kapıldıkları belirtilmiştir. Ayrıca özgüven hissini başarılı öğrencilerin profilinde önemli bir özellik olduğu ortaya çıkmıştır.

Kocabaş (2000), "Sınıf Öğretmenlerinin Müzik Derslerindeki Yetersizliklerine İlişkin Görüşleri" isimli çalışmasında sınıf öğretmenlerinin müzik derslerinin uygulanması konusunda kendilerini ne derece yeterli gördüklerini ortaya konması ile hizmet içi eğitim ve kendi gelişimleri hakkındaki görüşlerinin alınmasını amaçlamıştır. Çalışma

betimsel bir araştırmadır. Araştırmanın örneklemini 1996-1997 ğretim yılı İzmir İli merkezinde 33 ilkokulda çalışmakta olan 350 sınıf ğretmeni oluşturmuştur. Araştırmada veri toplama aracı olarak anket formu kullanılmıştır. Verilerin analizinde IBM için SPSS WIN 5.01 paket programı kullanılmıştır. Veriler frekans, yüzde ve ki-kare testi ile zmlenmiştir. Araştırmada sonuç olarak sınıf ğretmenlerinin öğrenim yıllarında müzik dersini aldıkları ancak müzik ğretimi konusunda kendilerini yeterli görmedikleri belirlenmiştir. Bunun yanı sıra müzikle ilgili ğretim yöntem ve tekniklerine ilişkin hizmet içi eğitimi gerekli gördükleri belirtilmiştir. Ayrıca sınıf ğretmenlerinin müzik müfettişleri tarafından denetlenmediği bu nedenle öğretmenlere yeterli rehberlik yapılamadığı dolayısıyla müzik dersinin ğretimi konusunda kendilerinin de dönüt alamadığı belirlenmiştir. Bununla birlikte sınıf ğretmenlerinin müzik derslerinde kendiliğinden yeterli bilgi ve beceri alışverişinde bulunmadıkları, kendi müzikal performanslarını düşünme ve geliştirme için uygun girişimlerde bulunmadıkları, kendi dağarcıklarını geliştirmek için deşifre etmeyi ve kasetten şarkı öğrenmeyi daha fazla öğrenmek istedikleri görülmüştür. Ayrıca kendilerini müzik ğretimi için yetersiz gördükleri belirtilmiştir.

Küçüköncü (2000), "Sınıf ğretmenliğinde Müzik Eğitimi" isimli çalışmasında sınıf ğretmenliği bölümlerindeki müzik eğitimin bu güne kadar ki görünümünü ortaya koymayı amaçlamıştır. Çalışmada sınıf ğretmenlerinin eğitimi sürecinde müzik eğitimi açısından yeterli eğitim almadıkları belirtilmiştir. Ayrıca çalışmada sınıf ğretmenlerinin müzikal ve eğitim içerikli kuramsal bilgiler, şarkı söyleme ve çalgı çalma teknikleri ile ğretim yöntemleri, ğretmeni geliştirmeye yönelik program bilgileri, özel ğretim yöntemleri ve ders dışı etkinlikler konularında kendilerini yetersiz hissettikleri belirtilmiştir.

2.2.5. Eylem Araştırması alışmaları

Güzel Yüce (2012), "Bir İlköğretim Okulunda Düşünme Kültürünün Geliştirilmesine Yönelik Eylem Araştırması" isimli çalışmasında ilköğretim beşinci sınıfta, düşünme kültürünün geliştirilmesi sürecinde yaşanan sorunların belirlenmesi, bu sorunların zmne yönelik uygulamaların yapılması ve uygulamaya ilişkin görüşlerin alınması amaçlamıştır. Araştırma modeli eylem araştırmasıdır. Araştırmanın katılımcılarını Hatay İli Antakya İlçesi'nde bulunan bir ilköğretim okulundaki 37 kişiden oluşan beşinci sınıf öğrencileri ile bu sınıfın ğretmeni oluşturmaktadır. Araştırma verileri görüşme, gözlem, günlükler ve kişisel bilgi formu kullanılarak toplanmıştır. Araştırma verileri, 28.09.2009-30.06.2010 tarihleri arasında toplanmış,

elde edilen verilerin analizinde ise nitel araştırma tekniklerinden içerik analizi kullanılmıştır.

Kaya (2012), “İşitme Engellik Yüksekokul Öğrencilerine Bilgisayar Yazılımı Kullanımının Öğretilmesi: Eylem Araştırması” isimli çalışmasında işitme engelli üniversite öğrencileri için uygun öğrenme ortamları sağlayıp bir dergi çıkarma sürecini ve ürünü incelemeyi amaçlamıştır. Aynı zamanda işbirliği ortamı oluşturularak “Sayfa Tasarımı” dersinde kullanılan mesleki dil ve mesleki becerilerin geliştirilmesine yönelik yapılan etkinlik ve stratejilerin işitme engelli öğrenciler üzerindeki etkisini incelemeyi amaçlamıştır. Araştırma eylem araştırması olarak desenlenmiştir. Araştırmanın katılımcıları 1. sınıf öğrencilerinden 10 öğrenci, 3. sınıf öğrencilerinden 10 öğrenci, 3 öğretmen ve araştırmacıdan oluşmaktadır. Araştırmada veriler sınıf gözlemleri ve videoteyp kayıtları, tez geçerlik ve güvenilirlik komitesine ait ses kayıtları, tez geçerlik ve güvenilirlik komitesine ait tutanaklar, ders planları, öğrenci ürünleri ve belgelerden elde edilmiştir. Araştırmanın uygulama ve ürün geliştirme süreci yaklaşık 3 aylık bir süreci kapsamaktadır. Araştırma verileri betimsel analiz yoluyla analiz edilmiştir.

Tanrıdiler (2012), “İşitme engelli öğrencilerin dengeli matematik öğretiminin incelenmesi: eylem araştırması” isimli çalışmasında, İşitme Engelli Çocuklar Eğitim ve Araştırma Merkezi (İÇEM)’nde işitme engelli öğrencilerin matematik öğretimini gerçekleştirdikleri gerçek sınıf ortamında işitme engelli öğrencilerin matematik öğretimine etki eden çeşitli değişkenlerin karşılıklı etkileşimlerini sistemli, düzenli, yansıtmalı ve döngüsel olarak analiz etmeyi ve matematik öğretme öğrenme sürecinde öğrenciler ve öğretim elemanında ne gibi değişiklikler olduğunu incelemeyi amaçlamıştır. Araştırma modeli eylem araştırmasıdır. Araştırmanın katılımcıları İÇEM’in 7. sınıfında öğrenim gören 8 öğrenciden oluşmaktadır. Araştırma verileri grup matematik çalışmalarının video kayıtları, yansıtma toplantılarının ses kayıtları, ders planları, sınavlar, yansıtmalı günlükler, veri değerlendirme çizelgeleri, görüşmeler, öğrencilerin matematik çalışmaları ile ilgili dosyalarından elde edilmiştir. Araştırmanın uygulama süreci 2009–2010 bahar döneminde gerçekleştirilmiştir. Araştırma verileri betimsel analiz yoluyla analiz edilmiştir.

Tüzel (2012), “İlköğretim İkinci Kademe Türkçe Derslerinde Medya Okuryazarlığı Eğitimi: Bir Eylem Araştırması” isimli çalışmasında ilköğretim ikinci kademe Türkçe

derslerinin medya okuryazarlığı eğitimiyle ilişkilendirilmesine yönelik bir model önerisi geliştirilmesi ve geliştirilen modelin uygulanmasını amaçlamıştır. Çalışma bir eylem araştırmasıdır. Araştırma verileri video kayıtları, etkinlik kâğıtları, öğrenci ve araştırmacı günlükleri, ölçekler, facebook paylaşım ve yorumları, ses kayıtları, görüşmeler, gözlemler, ders değerlendirme formlarından elde edilmiştir. Araştırmanın model önerisi geliştirme aşamasında ilgili müfredatlarda tanımlanan kazanımlar doküman incelemesi ile incelenmiştir. Bu kazanımlar içerik analizi ile analiz edilmiştir. İçerik analizi aşamasında verilerin kodlanması, temaların bulunması ve düzenlenmesinde bir nitel veri analiz programı olan MAXQDA kullanılmıştır. Uygulama aşamasında ise Çanakkale İl Merkezinde bulunan bir ilköğretim okulundaki 8/C Sınıfında 6 haftalık (28 ders saati) bir uygulama gerçekleştirilmiştir. Çalışma araştırmacı tarafından, hazırlanan model önerisi doğrultusunda yürütülmüştür. Bu aşamada betimsel analiz yaklaşımı ile veriler analiz edilmiştir.

Şahin (2011), "Görme Engelli Öğrencilerin Eğitiminde Kullanılabilecek Bir Ses İle Görme Sisteminin Oluşturulması" isimli çalışmada görme engellilerin eğitiminde de kullanılabilecek yeni bir ses ile görme yaklaşımı geliştirip, bu yaklaşıma uygun bir ses ile görme yazılımı oluşturmak ve bu yazılımın etkililiğini belirlemeyi amaçlamıştır. Çalışma bir eylem araştırmasıdır. Araştırmanın çalışma grubunda ses ile görme sisteminin geliştirilmesi aşamasında 4 görme engelli katılımcı, sistemin başarısının belirlenmesi aşamasında ise 10 görme engelli katılımcı yer almıştır. Araştırmanın uygulaması 04.12.2008 ile 15.05.2009 tarihleri arasında 11 çalışma oturumunda gerçekleştirilmiştir. Araştırma verileri yarı yapılandırılmış katılımcı gözlem teknikleri, araştırmacı günlükleri, klinik görüşmeler ve nicel başarı testleri kullanılarak toplanmıştır. Araştırma sürecinde ve araştırma sonunda elde edilen verilerin çözümlenmesi için betimsel çözümlenme yaklaşımı ve içerik çözümlenmesi yaklaşımı kullanılmıştır.

Sidekli (2010), "İlköğretim 5. Sınıf Öğrencilerinin Okuma ve Anlama Becerilerini Geliştirme (Eylem Araştırması)" isimli çalışmada fiziksel ve zihinsel problemi olmayan ancak sesli okuma ve anlama güçlüğü yaşayan 5. Sınıf ilköğretim öğrencilerinin okuma ve okuduğunu anlama becerilerinin yapılandırıcı yaklaşım etkinlikleriyle nasıl geliştirilebileceğini ortaya koymayı amaçlamıştır. Çalışma eylem araştırması olarak desenlenmiştir. Araştırmanın çalışma grubunu Ankara İli Sincan İlçe'sinde bulunan Ulubatlı Hasan İlköğretim Okulu 5. sınıfından belirlenen 8 öğrenci

(3 kız ve 5 erkek) oluşturmaktadır. Araştırma verileri “aile bilgi formu”, “öğretmen bilgi formu”, “wisc-r zeka testi”, “kulak-burun-boğaz ve göz testi”, “sesli okuma hatalarını belirleme ölçeği”, okuduğunu anlama testi” ve “kamera” kullanılarak elde edilmiştir. Araştırma verilerinin analizinde içerik analizi kullanılmıştır.

Coşkun (2010), “İlköğretim 4. Sınıf Öğrencilerinin Okuduğunu Anlama ve Yazılı Anlatım Becerilerindeki Gelişimin Birbirini Etkileme Durumu: Eylem Araştırması” isimli çalışmasında ilköğretim 4. sınıf öğrencilerinin okuduğunu anlama ve yazılı anlatım becerilerini geliştirmeyi ve bu becerilerdeki gelişimin birbirine etkisini incelemeyi amaçlamıştır. Çalışma bir eylem araştırmasıdır. Araştırmada çalışma grubunda 2 farklı okuldan toplam 10 öğrenci yer almıştır. Bu öğrencilerin 5'i yazma, diğer 5'i de okuma grubunda yer almıştır. Araştırma verileri öğrenci görüşme formları, öğretmen görüşme formu, araştırmacı günlükleri, öğrenci ürünleri, tanıma testi, düzey belirleme testi ve video kamera kayıtlarından elde edilmiştir. Verilerin analizinde betimsel ve içerik analiz kullanılmıştır. Nitel verilerin sayısallaştırılmasında ise frekans ve yüzde teknikleri kullanılmıştır.

Karadağ (2010), “ilköğretim Türkçe Dersinde Farklılaştırılmış Öğretim Yaklaşımının Uygulanması: Bir Eylem Araştırması” isimli çalışmasında Türkçe dersinin ilköğretim beşinci sınıf düzeyinde farklılaştırılmış öğretim yaklaşımına göre nasıl uygulanabileceğini belirlemek ve bu yaklaşımın öğrencilerin dil becerilerinin gelişimine yansımaları ve Türkçe dersine ilişkin tutumlarına etkisini ortaya koymayı amaçlamıştır. Araştırma bir eylem araştırmasıdır. Araştırma katılımcılarını 2008-2009 öğretim yılının bahar döneminde Eskişehir İstiklal İlköğretim Okulu 5-A sınıfı öğrencileri oluşturmaktadır. Araştırma 16 Hafta sürmüştür. Araştırma verileri araştırmacı ve öğrenci günlükleri, tutum ölçeği, yarı yapılandırılmış görüşmeler, fotoğraflar, video kayıtları ve öğrenci ürün dosyalarından elde edilmiştir. Araştırmadaki nitel veriler içerik analizi kullanılarak analiz edilmiştir. Yarı yapılandırılmış görüşmelerin analizinde “NVivo 8” bilgisayar programı kullanılmıştır. Türkçe Dersi Tutum Ölçeği ise SPSS kullanılarak analiz edilmiştir.

Cavkaytar (2009), “Dengeli Okuma Yazma Yaklaşımının Türkçe Öğretiminde Uygulanması: İlköğretim 5. Sınıfta Bir Eylem Araştırması” isimli çalışmasında ilköğretim beşinci sınıf öğrencilerinin okuduğunu anlama ve yazılı anlatım becerilerini geliştirmede dengeli okuma yazma yaklaşımının etkilerini incelemeyi amaçlamıştır. Araştırma deseni eylem araştırmasıdır. Araştırma uygulaması 2007-

2008 öğretim yılı bahar döneminde, 13.02.2008 - 04.06.2008 tarihleri arasında, Eskişehir Ticaret Borsası İlköğretim Okulu 5/A sınıfı öğrencileri ile Türkçe derslerinde gerçekleştirilmiştir. Araştırma sınıfın tümüne uygulanmıştır ancak 3 kız, 3 erkek, toplam 6 öğrenci odak olarak belirlenmiştir. Bulguların sunulmasında yoğun olarak bu öğrencilerin verileri kullanılmıştır. Araştırma verileri “video kayıtları”, “yarı yapılandırılmış görüşme”, “yansıtıcı günlük”, “sınıf öğretmeni günlüğü”, “okuma anlama testi”, “kompozisyon testi” ve “dengeli okuma yazma yaklaşımı ders değerlendirme aracı” olmak üzere nicel ve nitel veri toplama araçlarıyla toplanmıştır. Veri analizi, verilerin toplanma süreci ve verilerin toplandıktan sonra yapılan analizler olmak üzere iki aşamada gerçekleştirilmiştir. Nicel verilerin analizinde “SPSS for Windows” paket programı, nitel verilerin analizinde ise betimsel analizler kullanılmıştır. Nitel verilerin analiz sürecinde kodlama aşamasında Nvivo 8 programı kullanılmıştır (Cavkaytar, 2009, s.i).

Anagün (2008), “İlköğretim Beşinci Sınıf Öğrencilerinde Yapılandırmacı Öğrenme Yoluyla Fen Okuryazarlığının Geliştirilmesi: Bir Eylem Araştırması” isimli çalışmasında ilköğretim beşinci sınıf öğrencilerinde Fen ve Teknoloji Dersi Öğretim Programının benimsediği yapılandırmacı yaklaşımın uygulanması ile fen okuryazarlığının nasıl geliştirilebileceğini ortaya koymayı amaçlamıştır. Araştırma deseni eylem araştırması olarak belirlenmiştir. Araştırmanın uygulaması 2007–2008 öğretim yılı güz döneminde Eskişehir Cumhuriyet İlköğretim Okulu’nda gerçekleştirilmiştir. Öğretim uygulamaları 5/A sınıfında yer alan 27 öğrencinin tümü üzerinde gerçekleştirilmiş ancak araştırmada katılımcı olarak 6 kız, 3 erkek olmak üzere toplam 9 odak öğrenci ile çalışılmıştır. Araştırmada fen okuryazarlığı geliştirme çalışmaları 22.10.2007-21.01.2008 tarihleri arasındaki Fen ve Teknoloji dersinin toplam 50 ders saatinde uygulanmıştır. Araştırmanın verileri video kayıtları, yarı yapılandırılmış görüşme, fen ve teknoloji dersi tutum ölçeği, bilimsel süreç becerileri testi, başarı testi, araştırmacı günlüğü ve öğrenci günlükleri ile toplanmıştır. Araştırmanın nicel verileri SPSS 15.0 paket programı ile nitel veriler ise betimsel analiz ile çözümlenmiştir (Anagün, 2008, s.ii).

Türkkan (2008), “İlköğretim Görsel Sanatlar Dersi Bağlamında Görsel Kültür Çalışmaları: Bir Eylem Araştırması” isimli çalışmasında ilköğretim okullarındaki Görsel Sanatlar dersinde uygulanacak olan görsel kültür çalışmalarının nasıl yürütülebileceğini belirlemeyi amaçlamıştır. Araştırma eylem araştırması olarak desenlenmiştir. Araştırmanın uygulaması 2007-2008 öğretim yılı güz döneminde

Eskişehir Cumhuriyet İlköğretim Okulunda gerçekleştirilmiştir. Araştırma, 3/B sınıfında yer alan 30 öğrencinin tümü üzerinde uygulanmış ancak, araştırmacının katılımcıları olarak 7 odak öğrenci belirlenmiştir. Araştırmada görsel kültür çalışmaları 17. 10. 2007-12. 12. 2007 tarihleri arasında yapılan Görsel Sanatlar dersinin toplam 22 saatlik ders sürecinde uygulanmıştır. Araştırmacının verileri kişisel bilgi formu, video kayıtları, yarı-yapılandırılmış görüşme, doküman incelemesi, araştırmacı günlüğü ve öğrenci günlüklerinden elde edilmiştir. Veriler betimsel analiz yoluyla analiz edilmiştir.

Kuzu (2005), "Oluşturmacılığa Dayalı Çevrimiçi Destekli Öğretim: Bir Eylem Araştırması" isimli çalışmasında Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme dersinin çevrimiçi öğrenme koşullarına ve oluşturmacı öğrenme yaklaşımına göre nasıl uygulanabileceğini belirlemeyi amaçlamıştır. Araştırma nitel bir araştırmadır ve eylem araştırması yöntemi benimsenmiştir. Nitel veriler; araştırmacı günlüğü, yarı-yapılandırılmış görüşmeler, derse ait Web sitesi sayfaları, Web sitesi kayıtları, foruma gönderilen mesajlar, e-posta mesajları, video kayıtları, takım üyelerini değerlendirme formu, takım çalışması/proje değerlendirme formu ve öğretim elemanını değerlendirme formundan elde edilmiştir. Bu çalışmadaki verilerin doğruluğu ve geçerliliği için alınan tedbirler şunlardır:

- Veri toplama ve analizi ile ilgili tüm safhalar detaylı bir şekilde tanımlanmıştır.
- Araştırmanın başından sonuna kadar önemli olan her şey kaydedilip, raporlaştırılmıştır.
- Verilerin tanımlanması ve yorumlanmasında nesnel davranılmaya çalışılmış, eğilimler yansıtılmamaya çalışılmıştır.
- Yeterli veri toplanmıştır.
- Doğru veri kaynakları kullanılmıştır.
- Yeterince uzun ve derin bakılmıştır.
- Gözlemler doğru ve kesin olarak kaydedilmiştir.
- Veri çeşitlemesi yapılmıştır

Verilerin güvenilirliği birden fazla kişi tarafından değerlendirilmesi ile sağlanmıştır.

Verilerin analizinde makro ve mikro betimsel analiz yöntemi kullanılmıştır. Araştırmaya ilişkin uygulama Anadolu Üniversitesi Eğitim Fakültesi'nde 2003-2004 Öğretim Yılı'nda 15 hafta süre ile gerçekleştirilmiştir (Kuzu, 2005, s. ii-iii). Araştırmada 20 öğrenci katılımcı olarak yer almıştır.

Aksoy (2003), "Eylem Araştırması: Eğitimsel Uygulamaları İyileştirme Ve Değiştirmede Kullanılacak Bir Yöntem" isimli çalışmasında okul çalışanlarının

özellikle öğretmen ve yöneticilerin yaptıkları işi daha iyi anlamalarına yol gösterecek, uygulamada karşılaştıkları sorunların çözümlerini dışarda aramak yerine kendilerinin bulmalarına yardımcı olacak ve onları etkinleştirecek bir araştırma yöntemi olarak "eğitimde eylem araştırmasını" literatür ışığında tartışmayı amaçlamıştır. Bu doğrultuda çalışmada eylem araştırması tanımlarına yer verildiği, eylem araştırmasının gelişiminin tarihsel olarak ele alındığı, eylem araştırmasının özellikleri ve aşamalarının açıklandığı görülmektedir. Araştırmada sonuç olarak Ülkemizde eğitimin pek çok alanında eylem araştırmasının rahatlıkla kullanılabileceği belirtilmiştir. Özellikle uygulamada yerel bir sorun olarak düşünülen konularda ya da tek bir doğrunun bulunmadığı konularda eylem araştırması ile daha sağlıklı çözümler bulunabileceği belirtilmiştir.

2.2.6. Müzik Eğitiminde Yapılan Eylem Araştırmaları

Önlü (2014), "Müzik Öğretmenliği Lisans Programlarına Yönelik Saksafon Öğretim Programı Tasarısı ve Değerlendirilmesi" isimli çalışmasında müzik öğretmenliği lisans programlarına yönelik olarak 1. dönem saksafon öğretim programı önerisi hazırlamak ve hazırlanan programın uygulamadaki görünümünü değerlendirmeyi amaçlamıştır. Araştırma modeli eylem araştırması olarak belirlenmiştir. Uygulamada sürecin değerlendirilmesi için düzenli aralıklarla ara değerlendirmeler yapılmış ve uygulama sonunda katılımcıların performansları genel durumunun tespitine yönelik uzmanlar tarafından değerlendirilmiştir. Araştırmanın çalışma grubu Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği Anabilim Dalı lisans 1. sınıfta öğrenim gören 2 öğrenciden oluşmaktadır. Araştırma verileri görüşme, gözlem ve literatür tarama ve ölçüm teknikleri kullanılarak toplanmıştır. Araştırmada öğrencilerin süreç ve uzman değerlendirmelerinden aldıkları puanlar doğrultusunda, hazırlanan saksafon öğretim programının öğrenme-öğretme durumlarının kazanımlara ulaşılabilmesi için yeterli olduğu belirtilmiştir. Aynı zamanda öğrencilerin program sonunda uzmanların değerlendirmelerinden elde ettikleri puanlar ve uzmanların değerlendirmelerinden elde edilen sonuçlar, süreç değerlendirmelerinden elde edilen sonuçları destekler nitelikte olduğu ve programın ölçme-değerlendirme boyutunun, programın başarılı olması için yeterli olduğu belirtilmiştir. Bununla birlikte hazırlanan saksafon öğretim programının modeli, modelin programa uygunluğu, programın yaklaşımı içerik ve boyutları itibarıyla tasarımı olarak başlangıç düzeyi saksafon öğretimi için uygun-uygulanabilir nitelikte olduğu sonucu vurgulanmaktadır. Ayrıca öğrencilerin süreç ve uzman değerlendirmelerinden elde ettikleri puan ortalamaları, daha önce belirlenen

ölçütlere göre “tamamen yeterli” kategorisinde yer almış ve uzman değerlendirmeleri arasında anlamlı bir ilişki olduğu sonucu elde edilmiştir.

Barışeri (2013), “Araştırma Yaklaşım ve Yöntemleri: Müzik Eğitiminde Uygulamalı Araştırmalar” isimli çalışmasında araştırma yaklaşımlarının değişimi-dönüşümü ve gelişimleri konusunda, bilgi vermek amaçlanmıştır. Çalışmada nicel ve nitel araştırma yöntemlerinin düşünce ve uygulama sistemlerine yer verildiği görülmektedir. Bunun yanı sıra uygulamalı araştırma yöntemlerinden olan eylem (aksiyon) araştırması hakkında bilgi verildiği ayrıca geleneksel araştırmalar ile eylem araştırmalarının karşılaştırıldığı görülmektedir. Çalışmada örnek olması amacıyla araştırmacının örnek bir eylem araştırması çalışmasına yer verdiği görülmüştür. Sonuç olarak Türkiye’de yapılan yüksek lisans ve doktora tezlerinin yöntem bölümleri incelendiğinde birçok tezin tarama modeli (ölçek ve anketler) ve deneme modelleri ile ele alındığı ve sonuçların sayısallaştırıldığı tespit edilmiştir. Araştırma sonuçlarının güvenilir ve geçerli olması açısından yöntem bölümlerindeki çeşitlilik, sonuçlardaki doğruların tespit edilmesi açısından oldukça önem taşıdığı belirtilmiştir. Bu doğrultuda yapılan çalışmaların sonuçlarının genellenmesinin yanı sıra olayları ve durumları daha derinden anlamaya fayda sağlaması ve müzik eğitimi-öğretimi geliştirmeye dönük uygulamalı araştırmalar yapılmasının bu alanının gelişmesi açısından oldukça önemli olduğu vurgulanmıştır.

Kınık (2010), “Güzel Sanatlar Fakülteleri Müzik Bölümlerinde Bağlama Dersi Başlangıç Düzeyine Yönelik Öğretim Programı Önerisi” isimli çalışmasında Türkiye’deki üniversitelerde yapılan bağlama eğitimini bilimsel temel, ilke, etkinlik, yöntem ve teknikler gibi çeşitli bileşenlerle, bağlama icracılığını ve eğitimciliğini mevcut durumdan daha ileri düzeye getirmenin yanında güzel sanatlar fakültelerinde yapılan bağlama derslerinin nasıl daha verimli duruma getirilebileceğini belirlemeyi amaçlamıştır. Nitel araştırma desenlerinden eylem araştırması kapsamında sürdürülen araştırmanın veri analizinde betimsel analiz kullanılmıştır. Veri toplama araçları uzman görüşleri, çalgısal beceriyi gösteren gözlemci raporları, video kayıtları, araştırmacı günlüğü ve öğrenci günlükleri, panel grubu görüşleri ve toplantı verilerinden oluşmaktadır. Araştırmanın çalışma grubu 7 farklı üniversitenin güzel sanatlar fakülteleri, konservatuarları, eğitim fakültelerinin müzik bölümlerinde çalışan bağlama alanında uzman öğretim elemanları ile Erciyes Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Müzik bölümünde çalgı eğitimcisi olarak görev yapan öğretim elemanlarının oluşturduğu Panel (danışman) grubu ve Erciyes Üniversitesi Güzel

Sanatlar Fakültesi Müzik bölümü 2009–2010 eğitim- öğretim yılında bağlama dersini seçen öğrencilerden oluşmaktadır. Araştırmanın uygulaması Erciyes Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Müzik bölümünde 2009–2010 öğretim yılı güz dönemi 1. sınıf bağlama dersini seçen öğrenciler üzerinde 14 haftalık bir sürede gerçekleşmiştir. Bu çalışma içerisinde bağlama öğretimini destekleyen ders içi ve dışı etkinliklere yer verilmiştir. Araştırmada sonuç olarak bağlama öğretiminin başlangıç düzeyine yönelik 14 haftalık bir öğretim programı önerisi ortaya çıkmıştır.

Cain (2008), “Müzik Eğitiminde Eylem Araştırmasının Özellikleri (The characteristics of action research in music education)” isimli çalışmasının bir makale derleme çalışması olduğu ve müzik eğitiminde eylem araştırmasının kullanımı, eylem araştırmasının bilgiyi üretme ve uygulamayı geliştirmedeki potansiyelinin tartışıldığı belirtilmektedir. Çalışmada müzik eğitiminde eylem araştırması çalışmalarının analizi yer almaktadır. Bu doğrultuda müzik eğitiminde eylem araştırmasında konu çeşitliliğinin önemi, bütünleştirilmiş bir araştırma ve eylem, işbirliği, mevcut bilginin temellendirilmesi ve katılımcıların etkili bir şekilde öğrenmesine odaklandığı belirtilmektedir. Bununla birlikte az sayıda eylem araştırması projesinin döngüsel, toplumsal dönüşüm yönüyle ya da geniş tarihsel, politik veya ideolojik kaynaklarla ilgili olduğu ve esneklik üzerine odaklanma az olduğu belirtilmiştir. Araştırma sonucunda kaliteli bir eylem araştırması yapmak için araştırmacıların iyi bir eylem araştırması anlayışına ihtiyacı olduğu, savunulabilir bir durumun ise kullanılan araştırma literatürüne odaklanmak, veri analizi ve güvenilir bulguların üretimi ile ilgili olduğu ifade edilmiştir.

Major (2007), “Ortaokul Müzik Derslerinde Besteleme Hakkında Konuşmak (Talking about composing in secondary school music lessons)” isimli çalışmasında öğretmen ve öğrencilerin besteleme hakkında konuştuğu bir eylem araştırması gerçekleştirmiştir. Veriler ortaokuldaki derslerde oluşturulan ses ve video kayıtlarından elde edilmiştir. Nitel verilerin analizinde “öğrencilerin besteleme hakkında konuşma gereksinimleri” formu geliştirilmiştir ve altı başlıkta tartışılmıştır bunlar; araştırma, tanımlama, fikir, etkileyici yanıt, değerlendirme ve problem çözme. Eylem araştırması sonucunda çocukların etkili empati, meşguliyet ve kendi sorumluluklarını kazanması onların bu konuda daha güvenli konuşabilmesini sağladığı belirtilmiştir. Çocukların yaptıkları işlerde kullandıkları mantığı anlamak için onların daha fazla konuşmasını sağlamanın gerekli olduğu belirtilmiştir.

Convey ve Borst (2001), “Müzik Eğitiminde Eylem Araştırması (*Action Research in music education*)” isimli çalışmalarında toplulukla sürdürülen çalışmalarda müzik eğitimcilerinin araştırma yapmakta zorlandıklarından söz etmektedirler. Bu nedenle eylem araştırmasının hem müzik eğitimcileri için hem de öğrenciler için yararlı olabilecek bir yöntem olarak kullanılabilmesi ifade edilmiştir. Bu doğrultuda eylem araştırması ve müzik eğitimi ilişkisi şu şekilde tanımlanmıştır: Eylem araştırmasının amacı öğretimin doğrudan geliştirilmesi ve özellikle sınıfta uygulanan müfredatı daha kritik açıdan öğretmenin ya da araştırmacının ifade edebilmesi ve değiştirebilmesidir. Bunun yanı sıra eylem araştırmasının uygulanmasına ilişkin araştırma basamaklarına yer verilmiştir. Daha sonrasında araştırmacılar bu doğrultuda kendi çalışmalarına yer vermişlerdir ve “neden vokal müziğin ortaokuldan liseye kadar devam etmiştir” sorusu doğrultusunda öğrencileri motive eden noktalara odaklanmışlardır. Araştırma verileri belirlenen problem doğrultusunda 3 adımda oluşturulmuştur. İlk olarak seçilen 6 öğrenci ile görüşmeler yapılmıştır ve bu görüşmeler ses ve video ile kayıt edilmiştir. Daha sonra görüşmelerin dökümleri yapılmıştır; ikinci olarak bireysel görüşmelerde verilen yanıtları karşılaştırmak amacıyla akranların bir birini etkileyebilme ihtimali olduğundan 6 öğrenci ile bir panel formatına benzer şekilde koro konseri provasında görüşme yapılmıştır. Üçüncü olarak öğrencilerin neden vokal müzik programına devam ettikleri konusundaki bilgileri zenginleştirmek amacıyla araştırmada yer alan 6 öğrencinin ailesi ile telefon görüşmesi yapılmıştır. Bu görüşmelerin de dökümleri yapılmıştır. Verilerden gruplar, sözcükler ve temalar oluşturulmuştur. Benzer yanıtlar kodlanmıştır. Sonuç olarak öğrencilerin bu dersle ilgili rahat konuşamadıkları belirtilmiştir bu durumun video kayıt yapılması nedeniyle onların rahat olmasını engellemiş olabileceğinden ya da daha önce bu konu hakkında düşünmemiş olabileceklerinden kaynaklanmış olabileceği ifade edilmiştir. Ailelerle yapılan görüşmeler sonucunda ise çocuklarının koro programına devam etmeleri konusunda ne düşündükleri sorulduğunda çocukların güven ve benlik saygısı kazanmalarını sağladığı görüşünün en yaygın görüş olduğu ifade edilmiştir. Ayrıca tüm öğrenci ve velilerin okuldaki koro faaliyetleri ile ilgili pozitif hislere sahip oldukları belirtilmiştir.

Gaunt (2007), “Nefes Almayı Öğrenme ve Öğretme ve Obua Çalma: Bir Konservatuarda Eylem Araştırması (*Learning and teaching breathing and oboe playing: action research in a conservatoire*)” isimli çalışmasında obua çalmada etkili nefes almayı öğretme ve öğrenmeye odaklanmıştır. Araştırmada obua çalmadaki temel konulardan biri olan nefes alımına dayalı bir öğretim programı oluşturmak ve

öğrencilerin öğrenmesi üzerindeki etkilerini değerlendirmek amaçlanmıştır. Bu doğrultuda “Guildhall” isimli okuldaki 13 obua öğrencisi çalışmanın katılımcılarını oluşturmuştur. Eylem araştırması programının 11 haftadan oluştuğu görülmektedir. Araştırma verileri katılımcıların performans video kayıtları, bu kayıtlar araştırmanın başında ve sonunda alınan kayıtlardan oluşmakta, nefes almanın fizyolojik ve çalmaya etkisini belirlemeye yönelik anket, katılımcılarla uygulama sonrası görüşme video kayıtları, yansıtıcı notlar ve farklı bir araştırmacının gözleminden elde edilmiştir. Öğrencilerin uygulamalarındaki ve solunum algılarındaki değişiklikler analiz edilmiştir. Nefes çalışmalarındaki önemli değişiklikler gözlemlenmiş ve yanı sıra öğrenme süreci ve yaklaşımları yansıtılmıştır. Sonuç olarak bu eylem araştırması ile obua çalmada etkili solunumun önemi enstrümanın kontrolü, fiziksel dayanıklılık, performans kaygısının yönetimi, müzikal fikirlerin yansıtılması açılarından onaylanmıştır.

Byrne ve Sheridan (2001), “Scarletti Kâğıtları: Müzikte Bir Eylem Araştırması Projesi Geliştirme (The Scarlatti papers: development of an action research project in music)” isimli çalışmalarında besteciliğe yeni başlayanlar için müzik aracılığıyla yeni bir bestecilik düşünme aracı tanıtmaya odaklanmışlardır. Çalışma Strathclyde Üniversitesinde 1997 yılında başlatılmıştır ve proje adı olan SCARLETTİ ‘nin açılışının “The Strathclyde Consortium for Action Research in Learning Approaches and Teaching Techniques in Inventing” olduğu belirtilmiştir. Araştırma İskoçyalı ortaokul öğrencilerinin bestecilik ve doğaçlama ile ilgili kaygı yanıtları hakkındadır ve amaç etkili bir iletişim ağı, iyi uygulamalar, materyaller ve deneyimler yaratmak olarak belirtilmiştir. Araştırma verileri öğretmenlerin geçmişinden, niteliklerinden, doğaçlama ve bestelerinden elde edilmiştir. Sonuç raporu ile müzik öğretmenlerine bir dizi öğretim modeli verilmiştir.

Bresler (1995), “Müzik Eğitiminde Etnografi, Fenomenoloji ve Eylem Araştırması (Ethnography, phenomenology, and action research in music education)” isimli çalışmasında etnografi, fenomenoloji ve eylem araştırması yaklaşımlarına odaklanmıştır. Bu üç yaklaşımı inceleme nedeni olarak ise bu üç araştırma alanının her birinin henüz müzik eğitimi literatüründe uygulamalarının keşfedilmemiş olması ve ayrıca müzik öğretme ve öğrenme sürecinin çekirdeğini oluşturduğunun düşünülmesi şeklinde ifade edilmiştir. Araştırmada her bir yaklaşımın betimlendiği görülmektedir. Çalışma özellikle eylem araştırması bakımından incelendiğinde bu yaklaşımın uygulama, teori ve değişikliğe dayalı olduğundan söz edilmektedir.

Eylem araştırmalarında eğitim uygulamaları ve anlayışlarını geliştirmenin söz konusu olduğu belirtilmiştir. Sonuç olarak eylem araştırmalarının diğer nitel araştırma yöntemlerinden en büyük farkı araştırmada uygulamanın birinci hareket noktası olmasıdır. Eylem araştırması konuları uygulamalı, kısmi, konulara “nasıl” şeklinde yaklaşan ve özellikli olarak bir sınıf uygulamasını geliştirmeye dönük şekilde oluşturulmaktadır.

Araştırma kapsamındaki ilgili araştırmalara bakıldığında; ilköğretim müzik derslerine yönelik yapılan çalışmalarda genel olarak ğretmen kılavuz kitaplarının ve ğrenci çalışma kitaplarının incelendiği görülmektedir. Bunun yanında ilköğretim 2006 müzik dersi ğretim programına yönelik yapılan çalışmalarda ise çoğunlukla programın ğretmen görüşleri doğrultusunda değerlendirildiği belirlenmiştir. İlköğretim müzik eğitiminde şarkılar ve şarkı öğretimine ilişkin yapılan çalışmalara bakıldığında genel olarak ğretmen kılavuz kitapları ve ğrenci çalışma kitaplarında yer alan şarkıların besteleme teknikleri açısından, konuları açısından ve işlevselliği bakımından ele alındığı görülmektedir. Ayrıca şarkıların özellikleri ve öğretimine ilişkin çalışmalar da bulunmaktadır. Sınıf ğretmenlerinin müzik dersi uygulamalarına yönelik yapılan çalışmalarda ise çoğunlukla sınıf ğretmenlerinin müzik dersi işlerken karşılaştıkları sorunlar, sınıf ğretmenlerinin yeterlilikleri, ilköğretimde müzik dersinin yeri ve sınıf ğretmenlerinin müzik dersi ile ilgili görüşlerinin ele alındığı görülmüştür. Bunların yanı sıra gerçekleştirilen eylem araştırmalarına bakıldığında ise eylem araştırmasının eğitimin pek çok alanında kullanılan bir araştırma yöntemi olduğu görülmektedir. Ülkemizde müzik eğitiminde yapılan eylem araştırmalarının ise oldukça az sayıda olduğu ve yapılan çalışmaların da yükseköğretim düzeyinde gerçekleştirildiği görülmüştür. Alanyazın incelemesinden hareketle, uygulamaya dayalı bir araştırma yöntemi olan eylem araştırması kullanılarak, müzik eğitiminde yeni uygulamalara yer verilebileceği düşünülmektedir.

BÖLÜM III

Yöntem

Bu bölümde araştırmanın modeli, araştırmanın süreci, araştırma ortamı, katılımcılar, veri toplama araçları, verilerin analizi ve yorumlanması ve verilerin geçerlik ve güvenilirliğinin sağlanmasına ilişkin bilgilere yer verilmiştir.

3.1. Araştırmanın Modeli

Araştırma, ilkökul 3. sınıf müzik dersi kazanımlarının gerçekleştirilmesinde kullanılmak üzere yeni bir şarkı dağarcığı oluşturmak, oluşturulan şarkı dağarcığının uygulama sürecindeki etkililiğini anlamak ve öğretimin niteliğini geliştirmeye katkı sunmak amacı taşıdığından eylem araştırması olarak desenlemiştir.

3.1.1. Eylem Araştırması

Eylem araştırması alan yazında çok farklı biçimlerde tanımlanmaktadır. Johnson (2002/2014) eylem araştırmasını eylemlerin ve öğretimin niteliğini anlamak ve iyileştirmek için gerçek sınıf ya da okul durumunu çalışma süreci olarak; Elliot (1991) ise sosyal bir durum ile o durum içindeki eylemin niteliğinin geliştirilmesine bir bakış olarak tanımlamaktadır.

Hopkins'e (2008) göre eylem araştırması, sorgulanan bir eylem disiplindir ve bir araştırma yöntemi ile anlamlı bir eylemi birleştirmektedir. Ekiz (2003) eylem araştırmasını herhangi bir olgu, olay ya da subjeyi içinde gerçekleştiği ya da bulunduğu sosyal bir durumda sistematik olarak tanımak ve geliştirmek amacıyla sosyal bir durum içindeki kişi ya da kişiler tarafından yürütülen bir araştırma türü olarak tanımlamaktadır. Cavkaytar (2009) ise okul ya da sınıf ortamlarındaki öğrenme ve öğretme süreciyle ilgili sorunları anlamak ve bu sorunlara çözümler üretmek amacı taşıyan uygulamalı bir eğitim araştırması olarak değerlendirmektedir. Günümüzde eğitim alanında yaşanan sorunların çok boyutlu olması, eğitim uygulamalarının eylem araştırmalarına kaynak oluşturması bu araştırma türünü öne çıkarmaktadır. Mills (2003) eylem araştırmasını özellikle okuldaki çalışmaları öğretmenlerin nasıl öğrettikleri ve öğrencilerin nasıl daha iyi öğrendikleri gibi bilgilerin toplanması yoluyla sistematik olarak yürütülen araştırma olarak; Pelton (2010) ise okullarda öğretim uygulamalarının sistematik bir yaklaşımla geliştirilmesi olarak ifade etmektedir. Yapılan tanımların birleştiği nokta olarak anlaşılmaktadır ki;

eylem araştırması sistematik olarak öğrenme ve öğretme sürecini anlamak ve bu sürecin geliştirilmesi için çözüm odaklı bir yaklaşımın esas alınmasıdır.

3.1.2. Eylem Araştırmasının Müzik Eğitimi İle İlişkisi

Bu çalışmada eylem araştırması yönteminin tercih edilmesinin temel nedeni eylem araştırması ile öğretimin doğrudan geliştirilmesi ve özellikle sınıfta uygulanan programın, daha kritik açıdan öğretmen ya da araştırmacı tarafından ifade edilebilmesi ve değiştirebilmesi amacının benimsenmiş olmasıdır (Bresler, 1995). Bununla birlikte eylem araştırması öğretmenin tasarladığı bir araştırmayı gösterir. Bu araştırma ile öğretme süreci etkilenebilir ve değişiklikler yapılabilir (Conway ve Borst, 2001).

Eylem araştırması, öncelikle bir içerik sağlayarak uygulamalar hakkında mesleki bir kanıya varılması, uygulama sırasında üzerine düşünüp değiştirilebilir olması, uygulayıcıların kendi uygulamalarının niteliğini etkin bir şekilde değerlendirmelerini sağlaması bakımından uygulayıcıları teşvik edicidir (Ling-Li, 2008). İlkokul Müzik dersi öğretim programında çoğunlukla uygulamalı etkinliklere yer verilmiştir. Eylem araştırmaları ile gerçekleştirilen uygulamaların niteliği değerlendirmeye açık hale getirilebilir. Böylece eylem araştırması yöntemi ile müzik öğretim uygulamalarını geliştirmek mümkün olabilir.

Eylem araştırması nitel bir araştırmadır. Bir eylem araştırmasında bir şeyi ispat etmeye çalışmak değil sadece ne olduğunu anlamak esastır (Johnson, 2002/2014). Müzik eğitiminde de nitel ve uygulamalı bir araştırma yöntemi olan eylem araştırması ile ortaya çıkan durumların anlaşılmasına katkı sunmak öğretim niteliğine katkı sunmak anlamı taşımaktadır. Bu nedenle eylem araştırmasının müzik eğitiminde kullanılması uygulamalı araştırma yöntemlerinin yaygınlaşmasını sağlayabilir. Böylece eylem araştırması aynı zamanda eğitim araştırmaları ve öğretim uygulamaları arasındaki boşluğa köprü kurmak için kullanılabilir (Johnson, 2002/2014, s.26).

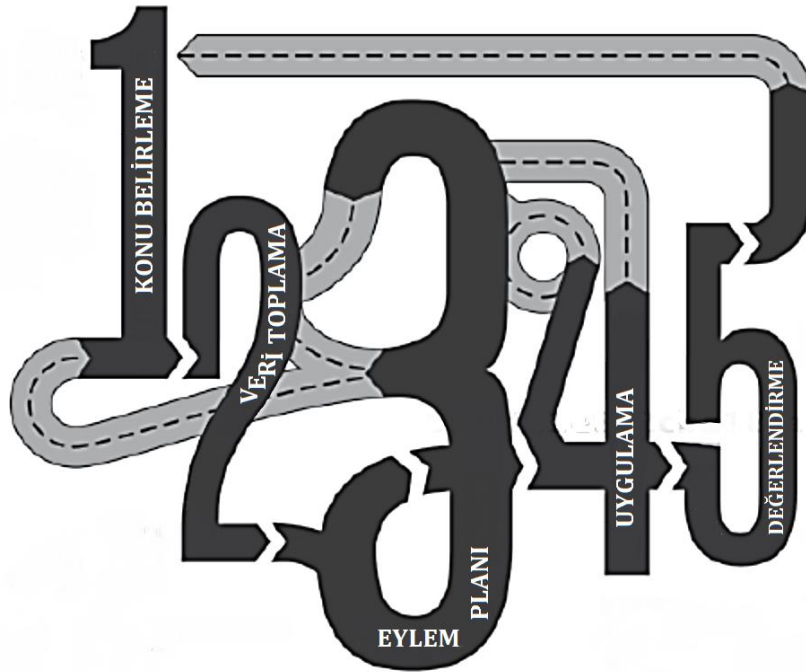
Eylem araştırmasında araştırmacının değerleri, inanışları ve varsayımları araştırmaya dâhil edilebilir (Christine, 2003). Müzik eğitimi araştırmacıları eylem araştırması yöntemi ile kendi varsayımlarını, değerlerini yansıtabilecekleri bir araştırma süreci oluşturarak yeni uygulamalar ve yöntemler oluşturulmasına katkı sağlayabilirler. Bununla birlikte öğretmen yetkinleştirme, eylem araştırmasıyla

kolaylaştırılır (Johnson, 2002/2014, s.26). Çeşitli alanlarda olduğu gibi sınıf öğretmenlerinin müzik dersi alanında ortaya koydukları performans, eylem araştırması yöntemiyle geliştirilebilir.

Eylem araştırması ve müzik eğitimi doğası gereği uygulamaya dayalı bir eğitim alanıdır. Bu nedenle eylem araştırması yöntemi müzik eğitimi alanında çalışan araştırmacılara kendi değer ve varsayımlarını yansıtmaya imkânı sunması, müzik eğitimi sürecinde incelenen bir şeyi ispat etme çabası yerine durumun ne olduğunu anlamaya yönlendiriyor olması nedeniyle müzik eğitimi araştırmalarında kullanılabilir bir araştırma yöntemidir.

3.1.3. Eylem Araştırması Süreci

Eylem araştırması, araştırma ve değişiklik yaratmaya dayalı döngüsel bir süreçtir (Mac Naughton ve Hughes, 2008, s.16). Eylem araştırması süreci genel olarak beş temel adımda gerçekleştirilmektedir: “konuyu belirleme”, “veri toplama”, “eylem planı yapma”, “planı uygulama” ve “sonuçların değerlendirilmesi” (Johnson, 2002/2014; Pelton, 2010). Johnson (2002/2014) eylem araştırmasının yapısı gereği döngüsel ilerleyen bir süreç olması nedeniyle bazı bölümlerin tekrarlanması ya da farklı sıralamaların mümkün olabileceğini belirtmektedir. Johnson’a (2002/2014) göre bu adımlar evrensel bir sıralama göstermemektedir ve oluşturulan sıralamanın amacı araştırma konusuna uyarlanacak bir rehber niteliği taşımaktadır. Şekil 1’ de eylem araştırması döngüsü gösterilmektedir:

Şekil 1. Eylem Araştırması Süreci (Pelton, 2010, s.9)

İlkokul 3. Sınıf müzik dersi kazanımlarının gerçekleştirilmesinde kullanılmak üzere yeni bir şarkı dağarcığı oluşturmak, oluşturulan şarkı dağarcığının uygulama sürecindeki etkililiğini anlamak ve öğretimin niteliğini geliştirmeye katkı sağlamayı amaçlayan bu araştırmada, Şekil 1' de görülen Pelton'nun (2010) oluşturduğu aşamalar esas alınmıştır. Uygulamanın geliştirilmesine yönelik gerçekleştirilen bu eylem araştırmasında araştırmacı gözlemci, öğretmen ise uygulayıcı olarak yer almışlardır (Yıldırım ve Şimşek, 2008, s.296; Güzel Yüce, 2012, s.42). Araştırmanın amacına uygun olarak eylem araştırmasının aşamalarının uygulaması şu şekilde gerçekleştirilmiştir:

3.1.4. Konunun Belirlenmesi

Eylem araştırması bir problem durumu ya da uygulama sürecinde irdelenmesi gereken bir boyutun belirlenmesi ile başlar (Yıldırım ve Şimşek, 2008, s.298). Eylem araştırmalarında problem, yaygın olarak kullanılan üç araştırma olasılığından hareketle belirlenmektedir. Bunlar, "bir öğretme stratejisini değerlendirmek ya da çalışmak", "bir problemi araştırmak ve tanımlamak", "bir ilgi alanı belirlemek ve bunu incelemek" dir (Johnson, 2002/2014, s.45). Bu araştırma ilkokul 3. sınıf müzik dersi kazanımlarının gerçekleştirilmesinde kullanılmak üzere yeni bir şarkı dağarcığı

oluşturmak, oluşturulan şarkı dağarcığının uygulama sürecindeki etkililiğini anlamak ve öğretimin niteliğini geliştirmeye katkı sağlamak amacı taşıması nedeniyle “bir öğretim stratejisini değerlendirmek ya da çalışmak” başlığı altında değerlendirilebilir.

Araştırmacının odaklanma alanını belirleme sürecinde dört temel neden etkili olmuştur. Bu dört neden şöyle sıralanabilir; 1) Doktora ders sürecinde alınan “Müziksel Gelişim ve Öğrenme” dersi, 2) “Seminer I” ve “Seminer II” dersleri, 3) Yapılandırmacılık Kuramı ve İlkokul Müzik dersi uygulamalarına ilişkin alanyazın incelemesi, 4) Araştırmacının eğitim müziği besteleme alanına olan ilgisi.

İlk olarak araştırmacı doktora ders döneminde almış olduğu “Müziksel Gelişim ve Öğrenme” ve “Seminer I” dersleri kapsamında yaptığı alanyazın incelemesi sırasında genel olarak ilköğretim çağı çocuklarının müziksel olarak nasıl bir gelişim sürecinden geçtiği üzerine araştırmalarını yoğunlaştırmıştır. İkinci olarak araştırmacı yine doktora ders sürecinde almış olduğu “Seminer II” dersi kapsamında ilköğretim birinci kademedeki müzik öğretiminin sınıf öğretmenleri tarafından gerçekleştirilmesini ele alan alanyazın incelemesi sonucunda sınıf öğretmenlerinin müzik dersi uygulamalarında kendilerini yetersiz hissetmelerine ilişkin bulgular elde etmiştir. Bu sorundan hareketle bir çözüm önerisinin seminer dersi kapsamında sunumunu yapmıştır ve konunun ilgi uyandırması nedeniyle bir tez önerisine dönüştürülebileceğine karar verilmiştir.

Bir diğer neden ise ilköğretimde öğretmenlik deneyimi olan araştırmacının 2005-2006 eğitim-öğretim yılında tüm ilköğretim programlarında olduğu gibi kapsamlı bir değişim ile uygulamaya konulan ve yapılandırmacı kuramın ilkeleri doğrultusunda oluşturulan müzik dersi öğretim programının ve bu kuramın müzik dersinde uygulanmasına yönelik gerçekleştirilen alanyazın incelemesidir. Alanyazında özellikle sınıf öğretmenlerinin müzik dersi uygulamalarında yaşadıkları sorunlar ve kullanılan şarkı dağarcığı incelemiştir. Son olarak araştırmacının eğitim müziği besteleme alanında pek çok çalışması mevcuttur ve bu alana ilgi duymaktadır. Yaptığı çalışmalar ile ulusal düzeyde gerçekleştirilen yarışmalarda çeşitli ödüller kazanmıştır.

Bütün bu araştırma ve deneyimler sonucu araştırmacının elde ettiği bilgi ve beceriler araştırmacıda, sınıf öğretmenlerinin müzik dersi öğretiminde ders kazanımlarının

gerçekleştirilmesi için daha etkili öğrenme ve öğretmenin nasıl sağlanabileceği konusunda bir merak uyandırmıştır. Araştırmacı bu noktadan hareketle İlkokul 3.sınıf öğretmenlerinin kullanabilecekleri, müzik dersi kazanımlarına yönelik bir şarkı dağarcığı oluşturulabileceğini ve bu sürecin eylem araştırması yöntemi ile bir araştırma sistemi çerçevesinde ele alınarak incelenebileceğine karar vermiş ve uygulamaya koymuştur.

Araştırma konusunun belirlenmesinden sonra eylem araştırmasının problemi soru ya da sorular biçiminde ifade edilir. Burada amaç sorular yoluyla araştırma probleminin daha belirgin ve araştırmaya yön verecek hale getirilmesidir (Yıldırım ve Şimşek, 2008, s.299). Bu aşamada araştırmacı ilgili alanyazını dikkate almalıdır çünkü alanyazın taraması, araştırma konusunun kuramsal boyutta belirlenerek kuram ve uygulama arasında bağlantı kurulmasına ve araştırmacıya sorularda yer alacak boyutların saptanmasında yardımcı olur (Johnson, 2002/2014; Yıldırım ve Şimşek, 2008).

3.1.5. Verilerin Toplanması

Araştırma konusunun belirlenmesinden sonraki aşama verilerin toplanması aşamasıdır. Eylem araştırmasında veri toplama, düzenleme ve yansıtma araştırmanın en başından başlar ve araştırma boyunca devam eder (Pelton, 2010, s.11). Uzuner (2007, s.7) eylem araştırmalarında çeşitli kaynaklardan toplanan verilerin problemin çözümü için daha geniş bakış açısı yaratacağını belirtmektedir. Eylem araştırmasında sistematik bir veri toplama süreci gerçekleştirildiği için, araştırmacı, araştırmaya başlamadan önce ne tür verilerin, nasıl ve ne sıklıkta toplanacağına karar verir (Kuzu, 2005, s.36). Bu nedenle araştırma sürecinde sınıfta olanların tam olarak anlaşılabilmesi ve sorunun çözümüne yönelik daha geniş bir bakış açısı yakalayabilmek için araştırma sürecinin başında ne tür verilerin, nasıl ve ne sıklıkta toplanacağı geçerlik komitesi üyeleri ile birlikte planlanmıştır. Buna göre araştırmada veri toplama aracı olarak doküman incelemesi, kişisel bilgi formu, yarı yapılandırılmış görüşme, öğrenci, öğretmen ve araştırmacı günlükleri, video ve ses kayıtları ve derecelenmiş puanlama anahtarı (Rubrik) kullanılmıştır. Kullanılan veri toplama araçları "Veri Toplama Araçları" başlığı altında ayrıntılı olarak ele alınmıştır.

Eylem araştırmasında araştırma boyunca araştırmacılar mutlaka topladıkları veriyi değerlendirmelidir. Eylem araştırmasında veri toplama aşaması analiz aşaması ile birliktedir böylece veriye ilişkin düşünceler sadece sonrasında değil o süreçte ortaya

çıkmaya başlamış olur (Conway ve Borst, 2001, s.4). Verilerin toplanması sırasında ve verilerin tamamının toplanmasından sonra araştırmacılar “veriler ne anlama gelmektedir?” sorusunu sorarlar. Verilerin analizi, araştırmacının topladığı verileri anlamlandırması ve araştırma sorularına yanıt aramasıdır (Uzuner, 2007, s.8). Böylece toplanan verilerin analizi ile araştırmaya konu olan uygulamanın veya sürecin anlaşılması sağlanır (Yıldırım ve Şimşek, 2008).

3.1.6. Eylem Planı

Eylem araştırmasının bu aşaması, araştırmacının yargıları ve önerilerini temel alarak ne yapacağını eylem planı ile ortaya koyduğu aşamadır (Johnson, 2002/2014). Bu aşamada eylem planı yapılırken belirlenen araştırma konusu yansıtılmalı ve tüm kaynaklar düşünülerek uygulanabilir bir eylem planı oluşturulmalıdır. Eylem araştırmalarında işbirliği kültürü özellikle önemlidir. (Pelton, 2010). Uygulama sürecinde probleme neden olan etkenleri belirlemiş olan araştırmacı bu etkenleri ortadan kaldırma ya da yeniden biçimlendirmeye yönelik önlemleri belirler ve bunları sürece yayılmış, sistematik bir plan içine yerleştirir (Yıldırım ve Şimşek, 2008, s.303-304).

Araştırmacı tarafından eylem planlarının hazırlanması için Müzik dersi öğretim programında yer alan genel amaçlar, temel beceriler ve değerler, öğrenme alanları, kazanımlar, etkinlikler, açıklamalar ve müzik dersi öğrenme-öğretme süreci incelenmiştir. Bu incelemeler sonucunda araştırmacı öncelikle şarkı dağarcığı oluşturmak için uygun olan kazanımları belirlemiştir.

Kazanımların belirlenmesi aşamasında “İlkokul 3. Sınıf Öğretmen Kılavuz Kitabı” doküman incelemesi ile ele alınmıştır. Bu incelemeye göre “İlkokul 3. Sınıf Öğretmen Kılavuz Kitabı’nda (Yaşar, 2013, s.155-193) toplam 13 ana kazanım teması ve 23 kazanım; bu kazanımların gerçekleştirilmesi sürecinde kullanılmak üzere 20 tane şarkıya yer verildiği belirlenmiştir. Belirlenen 13 ana kazanım ve 23 kazanımdan amaçlı örnekleme yoluyla 6 ana kazanım teması ve 8 kazanım belirlenmiştir ve eylem planları ve şarkılar belirlenen bu kazanımlar doğrultusunda hazırlanmıştır. Amaçlı örneklemede araştırmacı kimlerin seçileceği konusunda kendi yargısını kullanır ve araştırmanın amacına en uygun olanları örnekleme alır (Balcı, 2005, s.90). Amaçlı örnekleme ile kazanımları belirlerken ölçüt olarak şarkı yapmaya uygun olan öğrenme alanları belirlenmiş ve bu öğrenme alanına ilişkin kazanımlar değerlendirilmiştir.

Kazanımların belirlenmesinden sonra ilköğretim müzik dersi öğretim programında esas alınan yapılandırmacı yaklaşımın “5E Modeli” ne göre öğretim programının temel yapısı dikkate alınarak şarkılar oluşturulmuş ve etkinlikler planlanmıştır. Araştırma sürecinde araştırmacı etkinliklerde öğretmenin uygulamaları ve taleplerinin değerlendirilmesi doğrultusunda değişiklikler yapma yoluna giderek etkinlikleri gerçekleştirmeye çalışmıştır. İlkokul 3. sınıf müzik dersi kazanımlarına yönelik şarkı dağarcığı oluşturmaya yönelik olarak yapılacak olan uygulamalar geçerlik komitesi üyeleri ile paylaşılmıştır. Komite toplantılarında alınan kararlar doğrultusunda eylem planlarına son biçimleri verilmiştir.

3.1.7. Uygulama

Eylem planının hazırlanmasının ardından hazırlanan plan çerçevesinde yeni uygulama işe koşulur. Uygulama sürecinde plana sadık kalınmalı ancak uygulamada görülen problemlerin çözümüne veya yeni ortaya çıkabilecek durumların özelliklerine yönelik gerekli olan değişiklikler de yapılmalıdır. Bu tür değişiklikler eylem planına yansıtılmalıdır (Yıldırım ve Şimşek, 2008, s.304). Eylem araştırması dinamik bir süreçtir, amaç öğrenci için daima daha iyisini oluşturmaktır. Tamamen teşvik edicidir, veriler öğrencilerin ürünlerine dayalıdır. Araştırmada neler yapıldığı sorusu geçerlidir (Pelton, 2010, s.12-13).

Araştırmacı tarafından konunun belirlenmesinden sonra gerek alanyazın taraması ile gerekse “Geçerlik Komitesi” toplantıları doğrultusunda araştırma soruları oluşturulmuş ve bu sorularla cevaplanması beklenen durumların alana olan katkıları sorgulanmıştır. Araştırmacının belirlediği konunun uygulanmasına yönelik oluşturulan veri toplama araçları ve eylem planının işlevselliğini test edebilmek için uygulamayı gerçekleştirmeden önce geçerlik komitesi ile birlikte “pilot uygulama” yapılması kararlaştırılmıştır.

Bu aşamada araştırmanın hangi okullarda gerçekleştirileceği belirlendikten sonra araştırmacı tarafından, üniversitenin İl Milli Eğitim Müdürlüğü’ndeki ilgili birimlerden araştırma izni alınabilmesi için işlemlerin başlatılması hususunda 06.12.2013 tarihinde dilekçe yazılmış ve izin süreci başlatılmıştır. 11.03.2014 tarihinde Isparta İl Milli Eğitim Müdürlüğü’nden izin onayı alınmıştır. Pilot uygulama ve asıl uygulamanın yapılabilmesi için İl Milli Eğitim Müdürlüğü’nden alınan izin yazısı Ek-1’ de verilmiştir.

3.1.7.1. Pilot Uygulama

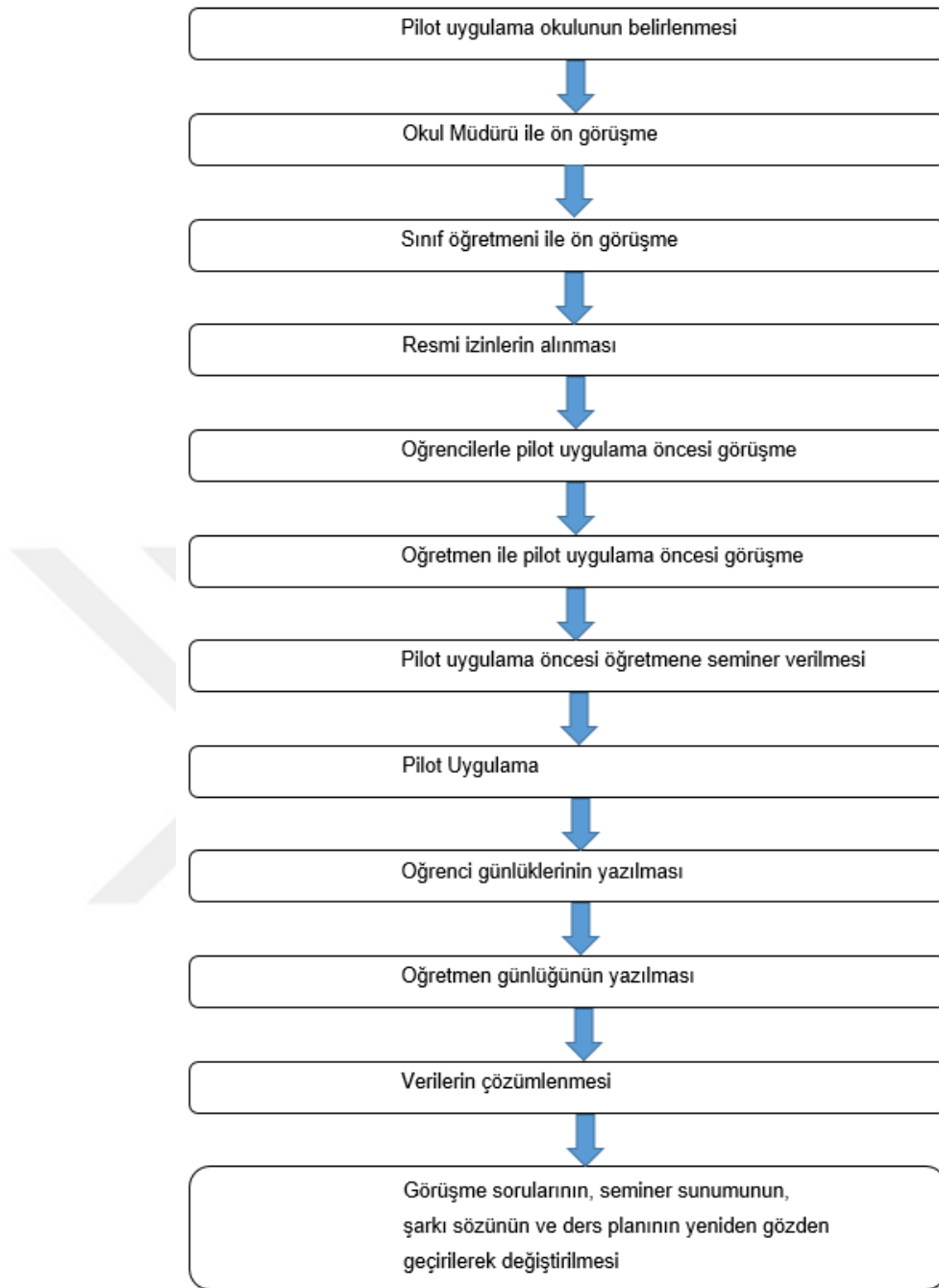
Pilot uygulama, araştırmada esas alınacak olan uygulamanın daha sağlıklı yürütülebilmesi ve uygulamada kullanılacak olan veri toplama araçları ve ders materyallerinin etkililiğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilmiştir. Bunun yanı sıra araştırmanın geçerlik ve güvenirliğini sağlamak için de pilot uygulamaya ihtiyaç duyulmuştur. Pilot uygulama, İl Milli Eğitim Müdürlüğü'nün resmi izni ile 12.03.2013-14.03.2013 tarihleri arasında Isparta merkez ilçeye bağlı Cengiz Topel İlkokulu 3-A sınıfında gerçekleştirilmiştir.

Pilot uygulama okulunun belirlenmesi aşamasında öncelikle okul müdürü araştırma hakkında bilgilendirilmiş ve resmi izinlerin alınabilmesi ve sürecin başlatılması için sözlü izin alınmıştır. Sözlü iznin alınmasının ardından pilot uygulamada yer alacak sınıf ğretmeni ile görüşülmüştür. Sınıf ğretmeni de bu araştırmada yer almak konusunda istekli olduğunu belirtmiştir. Araştırmacı sınıf ğretmeni ile yaptığı görüşmeye ait izlenimlerini günlüğüne şu şekilde yansıtmiştir:

Pilot uygulamanın yapılacağı 3-A sınıfının ğretmeni müzik dersleri konusunda kendisini yeterli görmediğini ifade ederek sözlerine başlamış olsa da bilgisayar ve internetten faydalanarak çocuklara şarkı sylettiğini ve bu dersi mutlaka işlediğini belirtti. Bu çalışmaya ğrencilerinin de ilgi göstereceğini söylenmesi sevindirici. Birlikte alışabileceğimizi açıkça ifade etti (Araştırmacı Günlüğü, 02.12.2013).

Cengiz Topel İlkokulu'nun pilot uygulama için tercih edilmesinde okul yönetimi ve sınıf öğretmeninin bu araştırmada gnll olarak yer almak istemeleri etkili olmuştur. Bunun yanında, okul mevcudunun 2012 yılında uygulanmaya başlanan 4+4+4 eğitim modeli ile azalmış olması ve buna bağlı olarak pilot uygulamanın yapılacağı sınıf mevcudunun 8 öğrenciden oluşuyor olması da tercih nedenlerindedir.

Pilot uygulama aşamasında uygulama öncesi ve uygulama sonrasında ğretmen ve öğrencilerle tek tek yarı yapılandırılmış görüşmeler yapılmış ve bu görüşmeler kayıt altına alınmıştır. Öğrenciler ve öğretmenin kişisel bilgi formları doldurulmuş ve pilot uygulamada kullanılmak üzere "müzikteki kısa ses, uzun ses sürelerini fark eder" kazanımına uygun olarak "Bulmaca" isimli şarkı ve ders planı hazırlanmıştır. Pilot uygulama öncesinde sınıf öğretmenine uygulanacak eylem planı hakkında seminer sunulmuştur ve pilot uygulama dersi video kamera ile kayıt edilmiştir. Pilot uygulamanın aşamaları şekil 2'de gösterilmiştir.

Şekil 2. Pilot Uygulama Aşamaları

Pilot uygulama sürecinde uygulama öncesi ve sonrasında öğretmen ile toplam 23,11 dk. yarı yapılandırılmış görüşmeye ait ses kaydı; öğrencilerle tek tek gerçekleştirilen toplam 48,57 dk. yarı yapılandırılmış görüşmeye ait ses kaydı; pilot uygulama öncesi öğretmene sunulan toplam 20,42 dk. Seminer sunumuna ait video kaydı ve 40,58 dk. süren pilot uygulama dersine ait video kaydı gerçekleştirilmiştir. Gerçekleştirilen toplam 133,08 dakikalık video ve ses kayıtları araştırmacı tarafından nitel veri analiz programı olan “Nvivo 10” kullanılarak çözümlenmiştir.

3.1.7.2. Pilot Uygulamada Yer Alan Katılımcılar

3.1.7.2.1. Öğretmen.

Sınıf öğretmeni ön lisans mezunudur ve meslekte 26. yılını çalışmaktadır. Pilot uygulamanın yapıldığı okulda ise 3. yılını çalışmaktadır. Okul içinde ve okul dışında her hangi bir faaliyet yürütücülüğü yapmamaktadır. Mesleki yaşamı boyunca Türkçe ve Bilgisayar dersi ile ilgili hizmet içi eğitimlere katılmıştır. Öğretmen ön görüşmede müzik derslerinin öğrenciler açısından önemli olduğunu ancak sınıf öğretmeni olarak bu derse ilişkin yeterli materyal olmadığı için ve bu alanda iyi eğitim aldığına inanmadığı için zorluk yaşadığına değinmiştir. Araştırmada yer alarak araştırmaya katkı sağlamak istediğini paylaşmıştır.

3.1.7.2.2. Öğrenciler.

Pilot uygulamada yer alan katılımcılar 3-A sınıfının 8 öğrencisidir. Bu öğrencilerin 5'i kız; 3'ü erkek öğrenciden oluşmaktadır. Öğrencilerin kişisel bilgileri "Tablo 1" de verilmiştir. Tablo 1'de yansıtılan bu bilgiler uygulama öncesi yapılan yarı yapılandırılmış görüşmenin başında öğrenci kişisel bilgi formlarından elde edilmiştir. Bu veriler doğrultusunda, öğrencilerden 4'ünün 4 kişilik, 1'inin 5 kişilik ve 1'inin de 6 ve üzeri sayıda kişiden oluşan bir aile yapısına sahip oldukları görülmüştür. Öğrencilerin annelerinin eğitim durumuna bakıldığında, 1 öğrencinin annesinin ortaokul, 1 öğrencinin annesinin ilkokul mezunu olduğu; 3 öğrencinin annesinin herhangi bir okulu bitirmediği; 3 öğrencinin annesinin ise eğitim durumunu bilmediği görülmektedir. Babalarının eğitim durumuna bakıldığında ise, 2 öğrencinin babasının ilkokul mezunu olduğu; 2 öğrencinin babasının herhangi bir okulu bitirmediği; 4 öğrencinin ise babasının eğitim durumunu bilmediği görülmüştür. Annelerin iş durumuna bakıldığında, tamamının çalışmadığı; babaların ise tamamının bir işe sahip olduğu görülmektedir. Öğrencilerin tamamının ders dışında müzikle ilgili herhangi bir etkinliğe katılmadığı tespit edilmiştir. Öğrencilerin çoğunun müzik dinleme aracı olarak cep telefonu ve televizyonu kullanmakta olduğu, sadece 1 öğrencinin bilgisayarı kullandığı belirlenmiştir. Bu verilere bakılarak öğrencilerin tamamının düşük gelirli, alt sosyo-ekonomik düzeyde ailelerin çocukları olduğu söylenebilir.

Tablo 2.

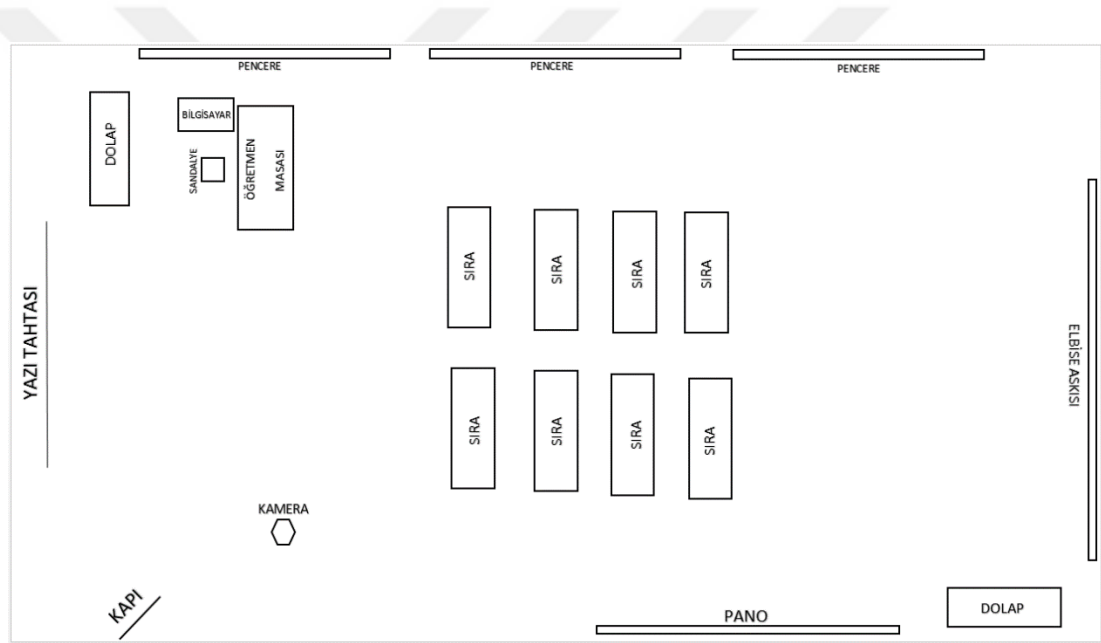
Pilot Uygulamaya Katılan Öğrencilerin Kişisel Bilgileri

<i>Öğrencilerin Bilgileri</i>	<i>f</i>
Cinsiyet	
Kız	5
Erkek	3
Anne eğitim durumu	
Hiçbir okul mezunu değil	3
İlkokul	1
Ortaokul	1
Lise	-
Üniversite	-
Diğer... (Bilmiyorum)	1
Baba eğitim durumu	
Hiçbir okul mezunu değil	2
İlkokul	2
Ortaokul	-
Lise	-
Üniversite	-
Diğer ... (Bilmiyorum)	4
Anne çalışma durumu	
Çalışıyor	-
Çalışmıyor	8
Baba çalışma durumu	
Çalışıyor	8
Çalışmıyor	-
Ailedeki kişi sayısı	
2	-
3	-
4	6
5	1
6 ve üzeri	1
Müzikle ilgili ders dışı etkinlikte bulunma	
Evet	-
Hayır	8
Şarkı dinlerken söyleyerek katılma	
Evet	8
Hayır	-
Müzik dinleme aracı	
Radyo	-
TV	3
Cep telefonu	4
Bilgisayar	1
Mp3 çalar	-

Pilot uygulama sürecinde ders uygulamasına ait video kaydı, öğretmen görüşme ve öğretmene uygulanan seminerin video kayıtları ve dersin işlenmesi sürecindeki gözlemler değerlendirildiğinde ders planının uygulanması sırasında özellikle şarkı öğretimi sırasında ritmik okuma yapılan bölümlerde öğretmenin ritmik okumada hata yaptığı gözlemlenmiştir. Yapılan hatanın fark edilmemesi nedeniyle öğrenciler şarkının o kısmını hatalı öğrenmiştir. Belirlenen bu sorunun çözümüne yönelik ise ritmik okuma kısmı için seminer aşamasında öğretmene daha fazla uygulama

yapma fırsatı sunulması ve şarkının motif motif değil cümle cümle parçalanması şeklinde önlemler alınmıştır.

Pilot uygulama sürecinde gerçekleştirilen müzik dersi uygulamaları kamera ile kaydedilmiştir. Kamera tüm öğrencilerin ve öğretmenin rahatlıkla görüntülenebilmesi amacı ile sınıf kapısının ön tarafına yerleştirilmiştir. Ancak, araştırmacı uygulamada hem öğrenciler hem öğretmen hem de sınıf tahtasını aynı anda sabit olarak kayıt etmenin sağlıklı olmadığını fark ederek video kamera kaydının sabit olmasından vazgeçerek çekimleri kendisi sürdürmüştür. Dersin işleniş sürecinde oturma düzeninde herhangi bir değişiklik yapılmamıştır. Pilot uygulama sürecinde dersliğin düzeni Şekil 4' de gösterilmiştir.

Şekil 3. Dersliğin Pilot Uygulamadaki Düzeni

3.1.7.3. Pilot Uygulama Sürecinde Karşılaşılan Zorluklar

Pilot uygulama öncesi ve sonrasında öğrencilerle ve öğretmen ile yarı yapılandırılmış görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Bu görüşmelerde kullanılan uygulama öncesi yarı yapılandırılmış görüşme formu araştırmacının geçerlik ve güvenilirliğinin sağlanması amacıyla pilot uygulama öncesinde farklı iki sınıf öğretmenine ayrı ayrı uygulanmıştır. Pilot uygulama öncesinde gerçekleştirilen bu görüşmede öğretmenlere 16 adet yarı yapılandırılmış görüşme sorusu yöneltilmiştir. Yapılan görüşme sürecinde araştırmacı yöneltilen sorulara yanıt alırken görüşmecilerin zorlandığını gözlemlemiştir. Özellikle görüşmenin başlangıcında müzik ilgisini

belirlemeye yönelik soruların net olarak ifade edilmediği gözlemlenmiştir. Bu sorularda geçerlik komitesinin onayı doğrultusunda değişiklik yapılmasına karar verilmiştir. Yapılan değişiklikler sonucunda pilot uygulamada uygulanmak üzere uygulama öncesi görüşme soruları yeniden düzenlenerek 15 adet sorudan oluşan pilot uygulama öncesi görüşme formu oluşturulmuştur.

Pilot uygulama öncesinde araştırmacı tarafından öğretmene sunulan seminerin video kaydının değerlendirilmesi sonucu yapılan sunumda eksiklikler olduğu belirlenmiştir. Ayrıca ders planına ilişkin daha ayrıntılı sunulması gereken kısımlar ve oluşturulan şarkıda düzeltilmesi gereken söz grupları olduğu belirlenmiştir.

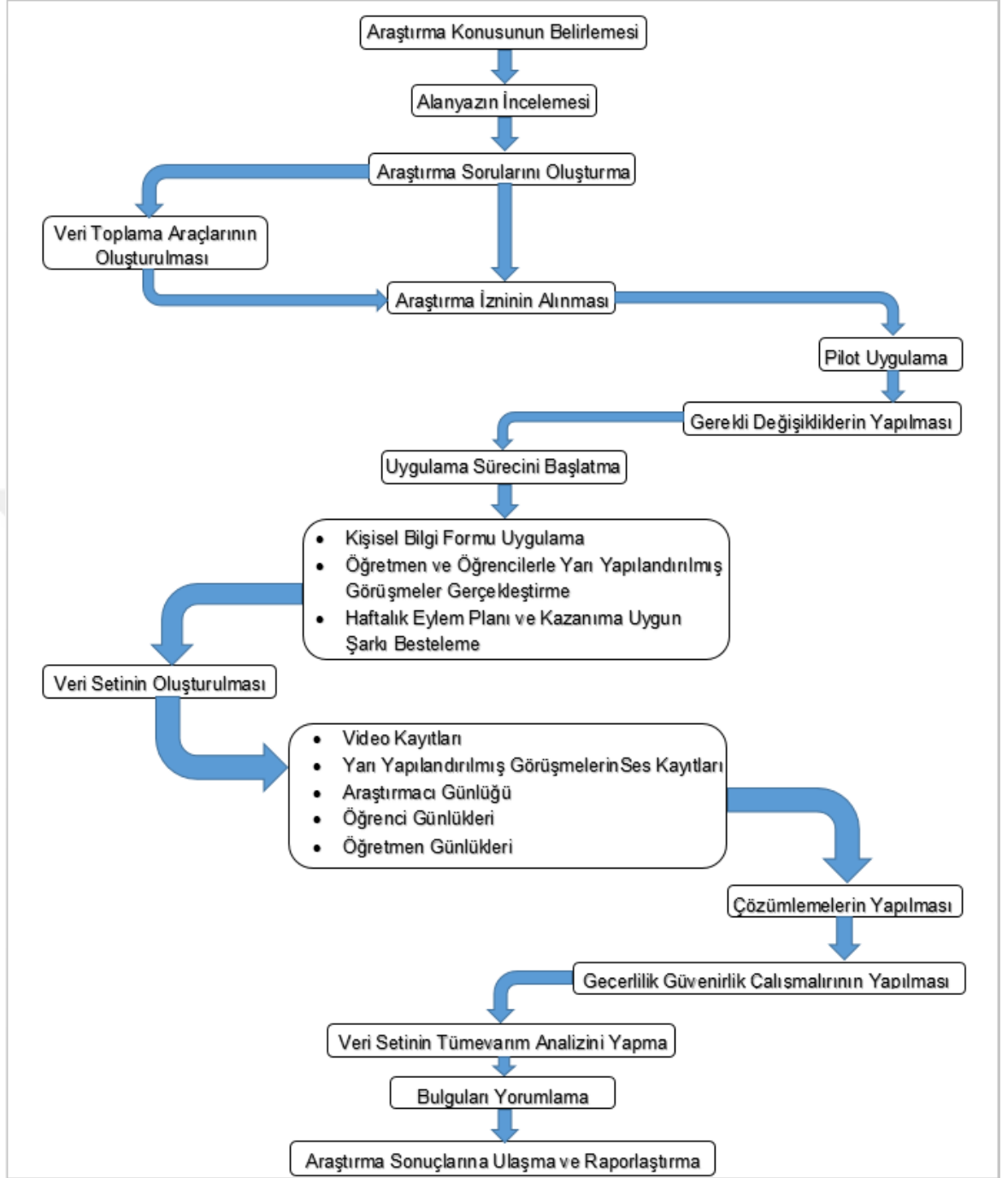
3.1.7.4. Pilot Uygulama Sonrasında Alınan Kararlar

Yukarıda da belirtildiği gibi pilot uygulama sonrasında belirlenen eksiklikler geçerlik komitesi ile değerlendirilmiş ve bu eksikliklerin giderilmesi kararı alınmıştır. Geçerlik komitesinin değerlendirmesinden sonra araştırmacı daha önce değişiklik yapılan yarı yapılandırılmış öğretmen görüşme formlarında müzik ilgisini belirlemeye yönelik sorularda, müzik eğitimi geçmişini belirlemeye yönelik sorularda ve 3. sınıf müzik dersi içeriğine yönelik sorularda yeni değişiklikler yapmıştır. Yapılan değişiklikler ve yarı yapılandırılmış görüşme sorularının ilk ve son hali Ek-2 ve Ek-3' de gösterilmiştir. Pilot uygulama öncesinde gerçekleştirilen uygulama öncesi yarı yapılandırılmış görüşme sorularına ilişkin değişikliklerin daha etkililiğini arttırmak amacıyla bu sorular yeniden ele alınarak sadeleştirilmiş ve uygulamada kullanımı için son değişiklikler uygulanarak form güncellenmiştir. Bu formlar Ek-13 ve Ek-14' de gösterilmiştir. Bunun yanında öğrenci günlüğünde yer alan ifadelerde de değişiklik yapılmıştır. Bu değişiklikler de Ek-4' de gösterilmiştir.

Ders uygulamalarının kaydedilmesinde kullanılan video kameranın sınıfta sabit olarak durduğu zaman görüş açısının yeterli olmaması nedeniyle uygulamaların daha sağlıklı yansıtılabilmesi açısından çekimlerin araştırmacı tarafından gerçekleştirilmesi kararı alınmıştır. Pilot uygulamada "müzikteki kısa ses, uzun ses sürelerini fark eder" kazanımına uygun olarak oluşturulan "Bulmaca" isimli şarkının bir dizesinde değişiklik yapılmasına karar verilmiştir. Yapılan bu değişiklik Ek-5' de verilmiştir.

Pilot uygulama öncesinde öğretmene sunulan seminerde, araştırmacı yapılması gereken etkinlikleri ve bilgileri öğretmene açıklamış, hazırlanan CD'nin kullanımını plan doğrultusunda anlatmıştır. Ancak pilot uygulama sürecinde oluşan aksaklıkların seminer sırasında öğretmene yeterince uygulama yapma fırsatı sunulmamasından kaynaklandığı belirlenmiştir ve ders planında yer alan etkinliklerle ilgili öğretmene daha fazla uygulama yapma imkânı tanınmasına karar verilmiştir. Bunun yanı sıra eylem planı olarak oluşturulan ders planında yer verilen şarkı öğretimi kısmında sınıf öğretmeninin uygulamalarının değerlendirilmesi sonucunda, kullanılan materyale şarkıyı cümle cümle öğretebilme olanağı sağlayacak kısımlar eklenmesine karar verilmiştir. Pilot uygulama öncesine ait ders planı Ek-6' da gösterilmiştir. Pilot uygulama sonrasında yapılan değerlişiklerin yer aldığı ders planı ise Ek-7'de verilmiştir.

Pilot uygulama sonrasında gerçekeştirilen çalışmalar ve yapılan değerlişikler hakkında geçerlik komitesi bilgilendirilmiş ve tüm çalışmaların raporu komite üyelerine sunulmuştur. Alınan kararlar doğrultusunda eylem araştırması sürecine ilişkin yapılan planlama şekil 4'te gösterilmiştir.

Şekil 4. Araştırma Sürecinde Uygulanan Eylem Araştırması Basamakları

3.1.7.5. Asıl Uygulama

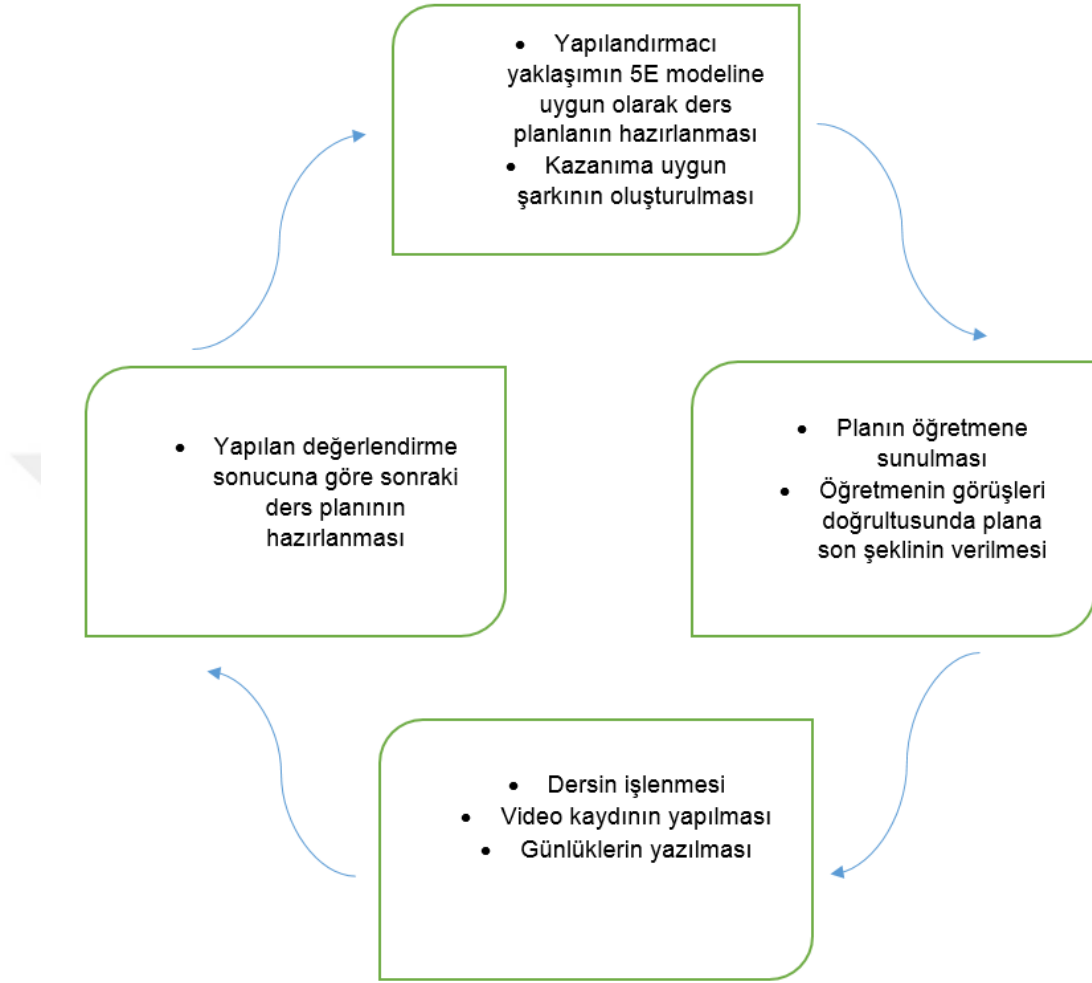
Araştırmacı pilot uygulamanın ardından, asıl uygulamanın yapılacağı okul müdürü ile görüşerek araştırma ve araştırma amaçlarına ilişkin bilgi vermiştir. İzin belgesinde açık olarak ifade edilmiş olmasına karşın herhangi bir sorun olmasını önlemek amacıyla video ve ses kaydı yapılacağı hatırlatılmış ve bu durumun okul yönetimi için bir sorun teşkil edip etmeyeceği sorulmuştur. Okul müdürü bu konunun bir sorun oluşturmayacağını ve bu tür araştırmaları desteklediklerini vurgulamıştır. Araştırmacının okul müdürü ile görüşmesinin ardından sözlü izin alınarak çalışmaya katılmaya gönüllü olan sınıf öğretmeni ile görüşülmüştür. Sınıf öğretmeni araştırmada yer almak için istekli olduğunu ve çalışmanın yürütülmesi için yardım edebileceğini belirtmiştir. Araştırmacı bu görüşmeyi günlüğüne şöyle yansıtmıştır:

Uygulamanın yapılacağı 3-C sınıfının öğretmeni gerçekten çok istekli görünüyordu, müziği çok sevdiğini, şarkı söylemeyi çok sevdiğini ve sınıfında da müzik dersini severek ve elinden geldiğince işlemeye çalıştığını belirtti. Benimle çalışarak hem araştırmaya katkı sağlamak hem de kendini geliştirmek istediğini net bir şekilde ifade etmesi oldukça heyecan vericiydi. Çalışma sürecinin uzun bir zamana yayılması konusunda biraz endişelenmiş olduğunu fark etmiş olsam da öğretmenin heyecanı ve istekliliği sevindirici (Araştırmacı Günlüğü, 02.12.2014).

Araştırmacı resmi izinlerin alınmasından sonra uygulamanın yapılacağı Öğretmenler İlkokulu'na giderek Okul Müdürü ve 3/C Sınıf Öğretmeni ile uygulama yapılacak tarihi belirlemişlerdir. Araştırmacı 18.03.2014-21.03.2014 tarihleri arasında hem uygulama sınıfını tanımak hem de uygulama öncesi yarı yapılandırılmış görüşmeleri gerçekleştirmek amacıyla uygulama okulunda bulunmuştur. Bu süreçte öncelikle araştırmacı sınıfa kendisini tanıtmış ve öğrencilere ne amaçla sınıfta bulunduğunu açıklamıştır. Araştırmacı öğrencilerle tanışmanın ardından sınıf ortamına ilişkin gözlemlerine başlamıştır. Bu süreçte araştırmacı sınıfa video kaydı yapmak üzere bir video kamerayı beraberinde götürmüştür ve 1 ders boyunca işlenen dersi tıpkı uygulama dersinde yapılması planlandığı gibi kayıt altına almıştır. Ders uygulama haftaları sürecinde öğrencilerin ve öğretmenin kamera kaydına alışmalarını sağlamak böylelikle araştırma boyunca doğal davranmaları için önlem alabilmek amacıyla öğrencilere müzik derslerinde kamera kaydının yapılacağı ve bunun nedenleri açıklanmıştır.

Araştırmacı sınıf öğretmeni ile ortak karar alarak uygulama derslerini haftada 1 gün ve 1 ders saati olarak belirlemişlerdir. Araştırmacının öğretmene sunduğu seminer ise uygulama dersinin yapıldığı gün ve saatin öncesindeki öğretmenin serbest

zamanında gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın haftalık uygulama döngüsü Şekil 5’ de sunulmuştur.

Şekil 5. Araştırmanın Haftalık Uygulama Döngüsü

Şekil 5’de gösterilen haftalık eylem araştırması döngüsü doğrultusunda uygulama süreci gerçekleştirilmiştir. Yapılan uygulamaların özeti haftalık olarak aşağıda açıklandığı gibi gerçekleşmiştir:

3.1.7.5.1. Birinci hafta (27 Mart 2014).

Araştırmanın ilk haftasında “konuşurken ve şarkı söylerken sesini doğru kullanır. Birlikte şarkı söyleme kurallarına uyar” kazanımına uygun olarak “Kırk Küp” isimli şarkı bestelenmiştir. Bu hafta uygulanan derste kelimelerin doğru ve güzel anlaşılır bir şekilde söylenebilmesinin önemi ve bunu sağlayabilmek için sesin doğru kullanılması ve nefesin kontrol edilmesinin önemine değinilmiştir. Hazırlanan ders planına uygun olarak ders öncesinde sınıf öğretmenine seminer sunulmuş ve

hazırlanan CD'nin kullanımı ve şarkı öğretimi hakkında açıklamalar yapılmıştır. Açıklamalar sonrasında öğretmenin uygulama etkinliklerini yaparak öğrenmesi sağlanmıştır.

Öğretmenin ders uygulamasına geçmesiyle araştırmacı dersin video kaydını gerçekleştirmiştir. Ders uygulaması sürecinin tamamlanmasıyla öğretmen ve öğrenciler günlükleri doldurmuşlardır. İlk uygulama dersi olması nedeniyle öğrenciler ve öğretmenin oldukça heyecanlı olduğu gözlemlenen bu derste uygulama sürecinde planda yer verilmiş olmasına karşın öğretmenin bazı kısımları eksik bıraktığı gözlemlenmiştir. Ders sonrası, öğretmen ve araştırmacı birlikte süreci değerlendirmişlerdir. Ders planında yer verilen şarkı öğretim basamaklarının ve CD'deki bölümlerin azaltılmasına karar verilmiştir. Bu hafta yapılan uygulamalar ve alınan kararlar geçerlik komitesi ile paylaşılmıştır. Sonraki ders planı alınan kararlar doğrultusunda gerçekleştirilmiştir.

3.1.7.5.2. İkinci hafta (3 Nisan 2014).

Araştırmanın ikinci haftasında “duyduğu basit ritim ve ezgiyi tekrarlar” kazanımına uygun olarak “Tekrar Et” isimli şarkı bestelenmiştir. Bu hafta uygulanan derste doğru ve güzel şarkı söyleyebilmek için sesin ve nefesin kontrol edilmesinin önemi; şarkıları söylerken aynı anda başlamanın aynı anda söyleme-susmanın ve aynı anda bitirmenin önemi vurgulanmıştır. Hazırlanan ders planı doğrultusunda ders öncesinde sınıf öğretmenine seminer sunulmuştur. Seminerde hazırlanan CD'nin kullanımı ve şarkı öğretimi hakkında açıklamalar yapılmıştır. Ders planının ve CD bölümlerinin hazırlanması aşamasında bir önceki hafta alınan kararlar etkili olmuştur. Öğretmenin uygulama etkinliklerini yaparak öğrenmesi sağlanmıştır.

Bu ders öğretmenin daha rahat olduğu ve öğrencilerin de video kaydı karşısında daha doğal davrandıkları gözlemlenmiştir. Uygulama sürecinde şarkıda yer verilen ritimlerin tekrar edilebilmesiyle bazı zorluklar olduğu görülmüştür. Ancak zorlanılan kısımların üzerinde dikkatle çalışarak bu zorlanılan kısımların düzeltildiği görülmüştür. Uygulamanın tamamlanmasıyla öğretmen ve öğrenciler günlükleri doldurmuşlardır. Dersten sonra öğretmen ve araştırmacı süreci birlikte değerlendirmişlerdir. Değerlendirme sonucunda, eylem planı ve CD bölümleri ile ilgili herhangi bir sorun olmadığı görülmüştür. Yapılan uygulamalar ve alınan kararlar geçerlik komitesi ile paylaşılmıştır. Sonraki ders planı alınan kararlar doğrultusunda gerçekleştirilmiştir.

3.1.7.5.3. Üçüncü hafta (10 Nisan 2014).

Araştırmanın üçüncü haftasında “müzikteki uzun ve kısa ses sürelerini fark eder” kazanımına uygun olarak “Bulmaca” isimli şarkı bestelenmiştir. Bu hafta uygulanan ders pilot uygulamada da kullanılmıştır. Derste sesli harf ile biten hecelerin kısa hece olduğu, sessiz harfle biten hecelerin uzun hece olduğu bilgisi paylaşılmıştır. “Bulmaca” isimli şarkıda sözü edilen kısa hecelerin sürelerinin de kısa olduğunu uzun hecelerin ise sürelerinin uzun olduğu açıklanmıştır. Müzikte kısa ve uzun ses sürelerinin olduğu vurgulanmıştır. Hazırlanan ders planına uygun olarak ders öncesinde sınıf öğretmenine seminer sunulmuş ve hazırlanan CD’nin kullanımı ve şarkı öğretimi hakkında açıklamalar yapılmıştır. Ders planının ve CD bölümlerinin hazırlanması aşamasında pilot uygulama sonrasında alınan kararlar etkili olmuştur. Açıklamalar sonrasında öğretmenin uygulama etkinliklerini yaparak öğrenmesi sağlanmıştır.

Bu derste öğrencilerin şarkıyı çok kolay öğrendikleri gözlemlenmiştir. Öğrenme alanı “müziksel algı ve bilgilenme” olan bu ders kazanımında ders sürecinde şarkının sözlerinden hareketle kısa ve uzun hecelerin öğretilmesi hedeflenmiştir. Şarkının sözlerinden yola çıkılarak öğrencilere şarkı üzerinde uygulamalar yaptırılmıştır. Ders sonunda öğretmen ve öğrenciler günlükleri doldurmuşlardır. Ders sonrası, öğretmen ve araştırmacı birlikte süreci değerlendirmişlerdir. Değerlendirme sonucunda, ders planı ve CD bölümleri ile ilgili herhangi bir sorun olmadığı görülmüştür. Bu hafta yapılan uygulamalar ve alınan kararlar geçerlik komitesi ile paylaşılmıştır. Alınan kararlardan hareketle sonraki ders planı hazırlanmıştır.

3.1.7.5.4. Dördüncü hafta (17 Nisan 2014).

Araştırmanın dördüncü haftasında “yarattığı ritim çalgısıyla, dinlediği ve söylediği müziğe eşlik eder” kazanımına uygun olarak “Nesi Var” isimli şarkı bestelenmiştir. Bu hafta uygulanan derste müzikte kısa ses, uzun ses ve sus değerlerinin olduğu anlatılmıştır. Önceki derste de öğretilen müzikte kısa ve uzun ses sürelerinin olduğu tekrar edilmiştir. Son olarak yeni öğrenilen “Nesi Var” isimli bu şarkıya ritimle eşlik edildiği açıklanmıştır. Hazırlanan ders planına uygun olarak ders öncesinde sınıf öğretmenine seminer sunulmuş ve hazırlanan CD’nin kullanımı ve şarkı öğretimi hakkında açıklamalar yapılmıştır. Bu derste araştırmacı öğretmene öğrencilerin şarkıya ritim eşliği yaparken kullanmaları için öğrenci sayısı kadar çatal-kaşık

hazırlayıp sunmuştur ve nasıl kullanılacağı ile ilgili çalışma yapılmıştır. Daha sonra öğretmenin uygulama etkinliklerini yaparak öğrenmesi sağlanmıştır.

Kazanımın gerçekleştirilmesi sürecinde öğrencilerin şarkıyı kolayca öğrendikleri gözlemlenmiştir. Şarkıya eşlik kısmında ise zorluk yaşandığı gözlemlenmiştir. Bu kısımdaki eşliğin şarkının zayıf zamanında başlaması planlanmıştır. Sınıf öğretmeni bu çalışmayı kolaylıkla yapabilmesine karşın bazı öğrencilerin bu çalışmayı yapmakta zorlandıkları gözlemlenmiştir. Ders sürecinde ayrıntıların çalıştırılmasıyla şarkıya eşliği planda belirtildiği şekilde yapanların sayısında artış olduğu gözlemlenmiştir. Ayrıca öğrencilerin şarkıya eşlik sırasında çatal-kaşık kullanmaları onların ilgisini çeken bir uygulama olduğu izlenimini uyandırmıştır.

Ders sonunda öğretmen ve öğrenciler günlükleri doldürmüşlerdir. Daha sonra öğretmen ve araştırmacı birlikte süreci değerlendirmişlerdir. Değerlendirme sonucunda, ders planı ve CD bölümlerine ilişkin bir sorun olmadığı görülmüştür. Ancak planda yer verilen şarkıya ritim ile eşlik edilmesinin tamamen uygulanabilmesi için ders süresinin yeterli olmadığı tespit edilmiştir. Yapılan uygulamalar ve alınan kararlar geçerlik komitesi ile paylaşılmıştır. Sonraki ders planı alınan kararlar doğrultusunda gerçekleştirilmiştir.

3.1.7.5.5. Beşinci hafta (21 Nisan 2014).

Araştırmanın beşinci haftasında “farklı ritmik yapılarıdaki ezgilere uygun hareket eder” kazanımına uygun olarak “Adım Valsi” isimli şarkı bestelenmiştir. Bu hafta uygulanan derste ritme uygun bir şekilde hareket edebilmek için müziği dikkatli dinlemenin önemi açıklanmıştır. İyi bir dinleyici olunca müziğin ritminin hissedilebileceği vurgulanmıştır. Bu ders ile öğrencilerin 3/4 ve 6/8 ölçüleri teorik olarak değil hissederek algılamalarının sağlanması amaçlanmıştır. Bu noktada hazırlanan ders planına uygun olarak ders öncesinde sınıf öğretmenine seminer sunulmuş ve hazırlanan CD'nin kullanımı ve şarkı öğretimi hakkında açıklamalar yapılmıştır. Ayrıca bu şarkının hareketlerle hissedilmesini sağlamak ve öğrencilerin bu dersi uygulayarak öğrenmeleri için sınıf düzeninde değişiklik yapılması planlanmıştır. Buna göre sınıf koşullarının imkân sağladığı doğrultuda sıralar geriye doğru çekilmiş ve sınıfta tüm öğrencilerin ayakta rahatça hareket edebilecekleri boş bir alan oluşturulmuştur.

Ders sürecinde öğrencilerin şarkıyı kolayca öğrendikleri gözlemlenmiştir. Bu süreçte öğretmenin tüm öğrencilerin ayakta olması nedeniyle sınıfa hâkimiyet konusunda zorluk yaşadığı görülmüştür. Aynı zamanda sınıfta kullanılan bilgisayar ses sisteminin de aynı nedenle şarkının duyulmasında yetersiz kalması şarkı öğretim sürecini zorlaştırmıştır. Öğrencilerin bu süreçte çok eğlendikleri gözlemlenmiştir.

Dersin tamamlanmasıyla öğretmen ve öğrenciler günlükleri doldurmuşlardır. Öğretmen ve araştırmacı birlikte süreci değerlendirmişlerdir. Ders planı ile ilgili bir sorun olmadığı ancak şarkının 3/4'lük bölümden 6/8'lik bölüme geçerken öğrencilerin tempoyu daha rahat algılayabilmeleri için şarkının piyano eşliğindeki bağlantı bölümünün tekrar edilmesine karar verilmiştir. Gerçekleştirilen uygulamalar ve alınan kararlar geçerlik komitesi ile paylaşılmıştır. Alınan kararlar doğrultusunda bir sonraki ders planı hazırlanmıştır.

3.1.7.5.6. Altıncı hafta (6 Mayıs 2014).

Araştırmanın altıncı haftasında “müzikleri uygun hız ve gürlükte seslendirir” kazanımına uygun “Şarkı Söyleyelim” isimli şarkı bestelenmiştir. Bu hafta uygulanan ders planında müzikte hız ve gürlük özelliklerinin önemi açıklanmıştır. Şarkıları uygun hızda seslendirmenin gerekli olduğu vurgulanmış ve “Adım Valsi” şarkısında olduğu gibi müzikte yavaş ve hızlı bölümleri olan şarkılar olduğu hatırlatılmıştır. Bu hafta öğrenilen şarkının ise hızlı bir şarkı olduğu; hafif gürlükte ve kuvvetli gürlükte bölümlerinin olduğu; hafif ve kuvvetli söylemeyi ve alkış yapmayı öğrendikleri vurgulanmıştır. Bu noktada hazırlanan ders planına uygun olarak ders öncesinde sınıf öğretmenine seminer sunulmuş ve hazırlanan CD'nin kullanımı ve şarkı öğretimi hakkında açıklamalar yapılmıştır.

Uygulama dersinde öğrencilerin şarkıyı kolayca öğrendikleri gözlemlenmiştir. Ayrıca şarkıda yer alan hafif-kuvvetli söyleme ve el çırpmayı öğrencilerin ilgi ve dikkatle yaptıkları gözlemlenmiştir. Ancak bilgiyi paylaşma aşamasında ve genel olarak gürlük kavramı daha fazla vurgulanırken hız kavramına daha az değinildiği gözlemlenmiştir. Uygulama dersinin tamamlanmasıyla öğretmen ve öğrenciler günlükleri doldurmuşlardır. Ders sonrasında öğretmen ve araştırmacı birlikte süreci değerlendirmişlerdir. Bu süreçte ders planı ve CD bölümlerine ilişkin sorun olmadığı görülmüştür. Yapılan uygulamalar ve alınan kararlar geçerlik komitesi ile paylaşılmıştır. Sonraki ders planı alınan kararlar doğrultusunda hazırlanmıştır.

3.1.7.5.7. Yedinci hafta (13 Mayıs 2014).

Araştırmanın yedinci haftasında “müziklerdeki aynı ve farklı söz kümelerini harekete dönüştürür” kazanımına uygun olarak “Oyun Zamanı” isimli şarkı bestelenmiştir. Bu hafta uygulanan derste sözlere uygun hareketler oluşturulduğunu ve tekrar eden sözlerde aynı, değişen sözlerde ise farklı hareketler yapıldığı vurgulanmıştır ve şarkıda tekrar edilen bölümler için kullanılan “nakarat” kavramına değinilmiştir. Bu doğrultuda bu hafta öğrenilen şarkıda da bazı bölümlerin tekrar ettiğini bazı bölümlerin ise değiştiğini açıklamıştır. Hazırlanan ders planına uygun olarak ders öncesinde sınıf öğretmenine seminer sunulmuş ve hazırlanan CD'nin kullanımı ve şarkı öğretimi hakkında açıklamalar yapılmıştır.

Bu dersin başlangıcında öğrencilerin birlikte yapmaları gereken hareketlere yer verildiği için öğrencilerin eşleşmeleri yapılmıştır. Sonrasında öğretmen ders planını uygulama başlamıştır. Kazanımın gerçekleştirilmesi sürecinde öğrencilerin şarkıyı kolayca öğrendikleri gözlemlenmiştir. Şarkıda hareketlerin olması öğrencilerin ilgisini çekmiştir ve eğlenerek öğrendikleri gözlemlenmiştir. Ders sonunda öğretmen ve öğrenciler günlükleri doldurmuşlardır. Ders sonrası, araştırmacı ve öğretmen birlikte süreci değerlendirmişler ve ders planı, CD bölümlerine ilişkin bir aksaklık olmadığı belirlenmiştir. Alınan kararlar, uygulama sonrasında geçerlik komitesi ile paylaşılmıştır. Bu doğrultuda sonraki ders planı oluşturulmuştur.

3.1.7.5.8. Sekizinci hafta (21 Mayıs 2014).

Araştırmanın sekizinci ve uygulamanın da son haftası olan bu ders için “Müziklerde yer alan farklı ezgi cümlelerini dansa dönüştürür” kazanımına uygun olarak “Haydi Dansa” isimli şarkı bestelenmiştir. Bu son uygulama dersinde şarkıda yer alan farklı müzik cümlelerinin öğrencilere hissettirilmesi ve bu cümlelere uygun dans etmeleri beklenmiştir. Hazırlanan ders planına uygun olarak ders öncesinde sınıf öğretmenine seminer sunulmuş ve hazırlanan CD'nin kullanımı ve şarkı öğretimi hakkında açıklamalar yapılmıştır. Bu derste de 5. haftada olduğu gibi sınıf düzeninde değişiklik yapılmıştır. Uygulamadan önce sıralar sınıfın arkasına doğru çekilerek öğrenciler için rahat hareket edebilecekleri boş bir alan oluşturulmuştur.

Ders planı doğrultusunda şarkıdan önce, şarkının dansı öğretilmiştir. Daha sonra şarkı, CD'deki bölümler halinde dansıyla birlikte öğretilmiştir. Hazırlanan plan ve şarkının öğrencileri doğrudan dans etmeye yönlendiren bir yapıda olması kazanımın

gerçekleştirilmesi sürecini hızlandırmıştır. Bu süreçte öğrencilerin çok eğlendikleri gözlemlenmiştir.

Ders uygulaması sürecinin tamamlanmasıyla öğretmen ve öğrenciler günlükleri doldurmuşlardır. Öğretmen ve araştırmacı birlikte ders sonrasında süreci değerlendirmişlerdir. Sonuç olarak ders planı ve CD bölümleri ile ilgili herhangi bir sorun olmadığı tespit edilmiştir. Bu hafta uygulamanın son haftası olması nedeniyle öğrenciler ve öğretmenle uygulama sonrası görüşmelerin gerçekleştirilmesi için planlama yapılmıştır. Yapılan uygulamalar ve alınan kararlar geçerlik komitesi ile paylaşılmıştır. Uygulama sonrası yarı yapılandırılmış görüşmeler ise 22.05.2014 ve 23.05.2014 tarihlerinde gerçekleştirilmiştir.

3.1.8. Değerlendirme

Eylem araştırmasının değerlendirme aşamasında uygulamada ortaya çıkan sorunlar, bu sorunların kaynakları, planın etkililiği, benzer problemler için çıkarımlar ve aynı probleme yönelik atılabilecek yeni adımlar ele alınır (Yıldırım ve Şimşek, 2008, s.305). Araştırmacı eylem araştırması sürecindeki tüm deneyimlerini bu aşamada yansıtmalıdır. Konu belirleme süreci ve araştırma sürecinde yeni veriler elde etmiş olan araştırmacının çeşitli gözlemleri, deneyimleri ve anekdot kayıtları da oluşmuştur. Bu noktada araştırmacı tüm verileri nasıl kullanacağını belirlemeli bunun yanı sıra öğrenme sürecinin ve öğreten kişi olarak öğretmenin nasıl etkilendiğini de yansıtmalıdır (Pelton,2010). Uygulanan planların da değerlendirilmesi ile eylem araştırması döngüsü devam etmiş olur.

Haftalık olarak gerçekleştirilen uygulamalarda araştırmanın döngüsel yapısı gereği ortaya çıkan sorunlar değerlendirilmiş ve sorunların giderilmesi için gerekli değişiklikler yapılmıştır. Bir sonraki eylem planının oluşturulmasında da önceki süreçlerde yaşanan deneyimler dikkate alınarak yeni eylem planları geliştirilmiştir.

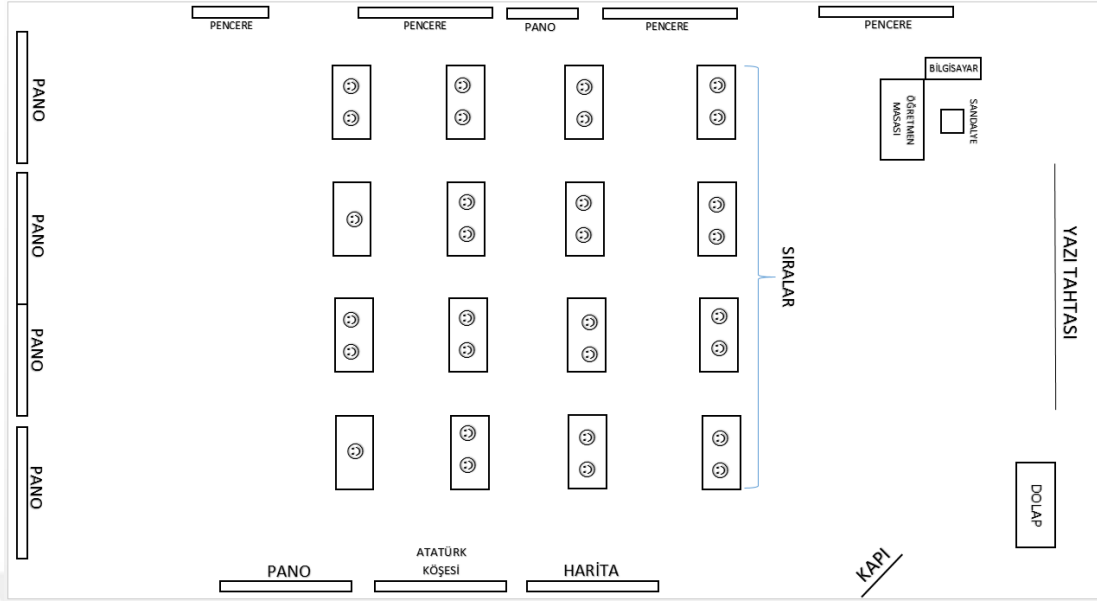
3.2. Araştırma Ortamı

Eylem araştırmasında verilerin toplandığı araştırma ortamı, uygulama sürecini ve sonuçlarını etkiler niteliktedir. Araştırma ortamının betimlenmesi verilerin hangi ortamlardan elde edildiği ya da benzer ortamlar için ne ifade ettiğini belirlemede önemlidir (Ekiz, 2003). Bu nedenle araştırmada uygulamanın yürütüldüğü ortamın betimlenmesi gerekmektedir.

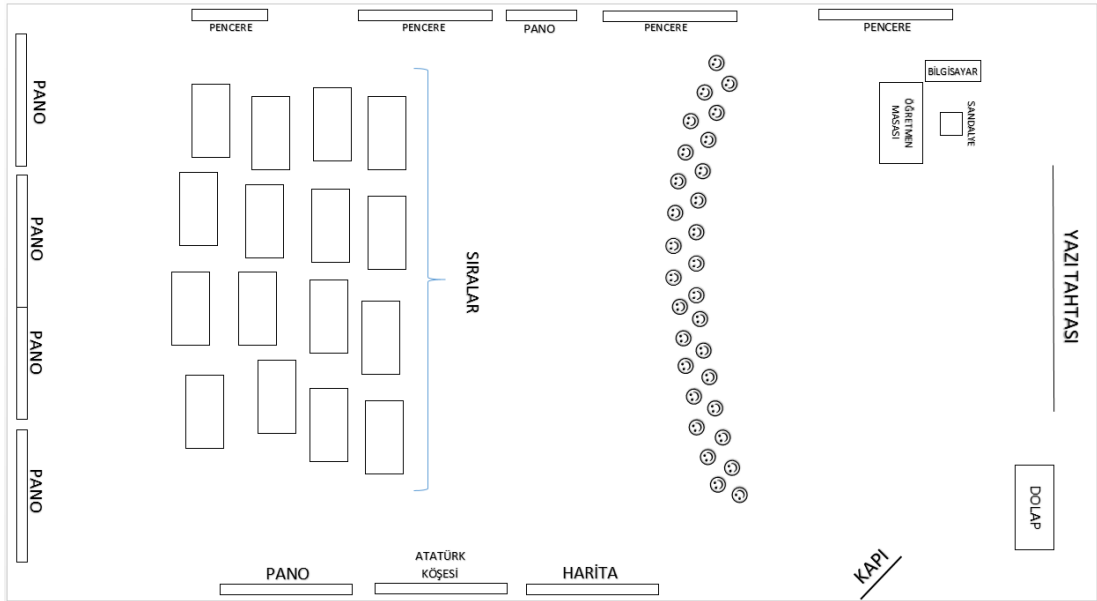
Araştırmanın gerçekleştirileceği okul ve sınıfın belirlenmesinin ardından İl Milli Eğitim Müdürlüğü'nden resmi araştırma izni alınması ile uygulama süreci başlatılmıştır. Araştırma, 2013-2014 eğitim öğretim yılı 2. döneminde Isparta il merkezinde, Öğretmenler İlkokulu 3/C sınıfı müzik dersinde gerçekleştirilmiştir.

Okul 2001-2003 yılında Isparta İli'nde görev yapan öğretmenlerin katkıları ile devlet tarafından yapılmış Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı resmi bir kurumdur. Bu okulda ikili öğretim yapılmaktadır. Okul binası 3 katlıdır. Okulun bodrum katında kalorifer dairesi, kantin, sığınak, spor odası, kulis, çok amaçlı salon ve 2 adet depo bulunmaktadır. Giriş katında kütüphane, öğretmenler odası, anasınıfı, 1-A-B-C, 2-B-D ve 3-C Sınıfları bulunmaktadır. Birinci katta müdür odası, bilgisayar laboratuvarı, harita odası ve 2-A-C, 3-A-B, 4-A-B-C sınıfları bulunmaktadır. En üst katta ise müdür yardımcısı odası, rehberlik odası, fen bilimleri araç deposu ve 5-A-B-C, 6-A-B-C sınıfları bulunmaktadır. Ayrıca okulun her katında tuvaletler bulunmaktadır. Araştırmanın gerçekleştirildiği 3 /C sınıfı okulun giriş katında öğretmenler odasının hemen sağında yer almaktadır.

Araştırmanın yürütüldüğü dersliğin yerleşim planı Şekil 6'da gösterilmiştir. Krokide görüldüğü gibi dersliğin giriş kapısından girildiğinde karşı yönde pencereler yer almaktadır. Kapının sağında öğretmen dolabı ve dolabın hemen yanında sınıf tahtası yer almaktadır. Öğretmen masası yazı tahtasının sol önünde yer almaktadır. Derslikte 16 öğrenci sırası 4'lü sıra olarak 4'erli arka arkaya sıralanmış şekilde konumlandırılmıştır. Uygulama sürecinde dersliğin kalabalık ve dar olması nedeniyle 5. ve 8. hafta haricinde herhangi bir değişiklik yapılmamıştır. 5. ve 8. haftalarda yapılan değişiklik ise Şekil 7'de gösterilmiştir. Sınıfta teknolojik donanım olarak öğretmen masasının sağ tarafında 1 adet bilgisayar bulunmaktadır.

Şekil 6. Sınıf Yerleşim Düzeni

Şekil 7. 5.ve 8. Haftalara Ait Sınıf Düzeni

3.3. Araştırmanın Katılımcıları

Bu araştırmanın katılımcıları Öğretmenler ilkokulundaki 3. sınıf öğrencileri, sınıf öğretmeni, araştırmacı ve geçerlik komitesidir. Araştırmaya katılım konusunda gönüllülük esas alınmıştır. Tüm araştırmalarda olduğu gibi araştırma etiği gereği araştırmacı dürüstlük ve gizlilik ilkelerine (Uzuner, 2005) uygun hareket etmek amacıyla uygulamalara başlamadan önce araştırmada yer alacak öğrencilere ve ailelerine araştırma konusu, kapsamı, amacı ve önemi hakkında bilgi verilmiştir.

Bilgilendirmenin ardından velilerden çocuklarının araştırmaya katılabileceklerine ilişkin izin yazısı alınmıştır. Veli izin onay formu Ek-8'de verilmiştir. Araştırmada öğretmen ve öğrencilerin gerçek isimleri kullanılmamıştır. Aşağıda katılımcıların özellikleri ve araştırmadaki rolleri açıklanmıştır.

3.3.1. Araştırmaya Katılan Öğrenciler

Araştırmaya uygulamanın gerçekteştirildiği Öğretmenler İlkokulu'nda eğitim gören 3/C sınıfının 30 öğrencisi katılmıştır. Uygulama süreci tüm öğrencileri kapsayacak şekilde gerçekteştirilmiştir. Araştırmaya katılan öğrencilerin kişisel bilgileri Tablo 2'de verilmiştir. Bu bilgiler araştırmacı tarafından öğrencilere uygulanan kişisel bilgi formlarından elde edilmiştir. Sınıfta öğrenim gören öğrencilerin aile yapıları, müzik ve şarkı söylemeye karşı tutumlarının ortaya konulması eylem araştırmasının gerçekteştirildiği sürecin özelliklerini yansıtmak açısından önem taşımaktadır. Elde edilen bilgilere göre öğrencilerin büyük bir kısmının anne ve babasının eğitim düzeyi hakkında bir bilgiye sahip olmadığı görölmektedir. Bunun yanı sıra öğrencilerin annelerinin çoğunlukla lise ve ilkokul düzeyinde eğitim aldığı, 1 velinin hiç okula gitmediği; babalarının ise çoğunlukla lise düzeyinde eğitime sahip olduğu, sadece 2 velinin üniversite mezunu olduğu ve 1 velinin de hiç okula gitmediği görölmektedir. Öğrenci annelerinin büyük çoğunluğunun herhangi bir işte çalışmadığı; babalarının ise tamamına yakın kısmının bir işe sahip olduğu görölmektedir. Öğrencilerin çoğu 4 kişilik bir ailede yaşarken 5, 6 ve daha fazla kişiden oluşan kalabalık ailelerde yaşayan çocukların sayısının da oldukça yüksek olduğu görölmektedir. Öğrencilerin tamamının okulda gördükleri müzik dersi dışında katıldıkları müzikle ilgili bir etkinlik (koro, çalgı kursu vs.) olmadığı görölmektedir. Öğrencilerin tamamının bir şarkıyı dinlerken ona söyleyerek eşlik ettiği tespit edilmiştir. Öğrencilerin çoğunlukla müzik dinlerken cep telefonu, bilgisayar ve televizyonu kullandıkları belirlenmiştir.

Tablo 3.

Uygulamaya Katılan Öğrencilerin Kişisel Bilgileri

<i>Öğrencilerin Bilgileri</i>	<i>f</i>	<i>%</i>
Cinsiyet		
Kız	13	43
Erkek	17	57
Anne eğitim durumu		
Hiçbir okul mezunu değil	1	3
İlkokul	4	13
Ortaokul	2	7
Lise	8	27
Üniversite	-	-
Diğer...(Bilmiyorum)	15	50
Baba eğitim durumu		
Hiçbir okul mezunu değil	1	3
İlkokul	2	7
Ortaokul	1	3
Lise	5	17
Üniversite	2	7
Diğer ... (Bilmiyorum)	19	63
Anne çalışma durumu		
Çalışıyor	11	37
Çalışmıyor	19	63
Baba çalışma durumu		
Çalışıyor	28	93
Çalışmıyor	2	7
Ailedeki kişi sayısı		
2	-	-
3	3	10
4	11	37
5	10	33
6 ve üzeri	6	20
Müzikle ilgili ders dışı etkinlikte bulunma		
Evet	-	-
Hayır	30	100
Şarkı dinlerken söyleyerek katılma		
Evet	30	100
Hayır	-	-
Müzik dinleme aracı		
Radyo	2	7
TV	6	20
Cep telefonu	12	40
Bilgisayar	9	30
Mp3 çalar	1	3

3.3.2. Sınıf Öğretmeni

Araştırmada uygulamaları gerçekleştiren sınıf öğretmeni 41 yaşında evli ve 2 çocuk annesidir. Meslekteki 19. yılını, Öğretmenler İlkokulu'nda ise 8. yılını çalışmaktadır. Öğretmen, Eğitim Fakültesi İlköğretim Bölümü Sınıf Öğretmenliği Anabilim Dalı mezunudur. Okul dışında yürütücüsü olduğu herhangi bir faaliyet olmamasına karşın okul içinde belirli gün ve hafta kutlamalarında koro çalıştırıcılığı deneyimi bulunmaktadır. Meslek yaşamı boyunca müzik alanı dışında çeşitli hizmet içi eğitimlere katılmıştır.

Sınıf öğretmeni bu araştırmada çok önemli bir role sahiptir. Uygulama sürecinin tamamını yürütmekle sorumlu olan sınıf öğretmenin bu rolü üstlenmek konusunda biraz endişeli olmasına rağmen araştırma sürecine katkı sağlamak istemesi ve müziğe karşı ilgisinin oldukça yoğun olması nedeniyle araştırmada yer almak istemiştir. Araştırmacı öğretmen ile yaptığı görüşmelerde kendisine uygulamalardan önce ders sırasında neler yapacağını ve nasıl yapacağını detaylı olarak sunacağı bilgisini paylaşmıştır. Araştırmacı öğretmenle her hafta uygulamanın yapılacağı gün ders saatinden önceki serbest zamanda okulun kütüphanesinde bire bir çalışma yaparak uygulanacak eylem planında yer alan etkinlikleri uygulama örnekleri ile öğretmene sunmuştur. Uygulamanın gerçekleştirildiği ders saatinde ise öğretmen hazırlanan eylem planına uygun şekilde ders uygulamasını gerçekleştirmiştir. Öğretmen ders uygulaması sonrasında "öğretmen günlüğü" yazarak eylem planı ve şarkı hakkında görüş ve değerlendirmelerde bulunmuştur.

3.3.3. Araştırmacı

Eylem araştırmalarında araştırmacı ve araştırmaya katılanlar arasında etkili bir iletişim bulunmaktadır. Bu süreçte araştırmacının ortamdaki ve katılımcılardan uzak olması söz konusu değildir. Araştırmacı, öğrenme/öğretme sürecinin bir parçasıdır (Cavkaytar, 2009, s.110-111). Nitel araştırmalarda veri toplama ve veri analizinde en temel kaynak araştırmacıdır (Merriam, 2002, s.5). Bu nedenle araştırmacının kişisel değer ve yargıları, yeterlikleri, araştırmaya bakış açısı son derece önemlidir.

Bu çalışmada araştırmacı, kısa süreli olsa da uygulama öncesinde öğrencilerin yapılacak olan uygulamalarda kamera ile çekim yapılmasını benimsemelerini sağlamak amacı ile sınıfta kendisi, araştırmacının konusu, amacı ve önemi hakkında açıklamalarda bulunmuş ve bir ders boyunca çekim yapmıştır. Uygulama sürecinde ise araştırmacı, kazanımların belirlenmesi, "5E Modeli"ne uygun ders planlarının

hazırlanması, ders araç gereçlerinin hazırlanması, öğretmene eylem planı ve şarkının uygulanması üzerine seminer verilmesi, yarı yapılandırılmış görüşmelerin yapılması, yarı yapılandırılmış görüşmelerde ses kaydının gerçekleştirilmesi, uygulama sürecinin video kamera kaydının yapılması ve uygulamaların değerlendirilmesinden sorumlu olmuştur. Bu doğrultuda araştırmacı, uygulama sonrasında çeşitli veri toplama araçlarından elde ettiği verilerin tümünü haftalık veri seti olarak dosyalamıştır. Oluşturulan veri setinde öğrenci, öğretmen ve araştırmacı günlükleri, ders planları, video kayıtları ve şarkılara ait ses dosyaları yer almaktadır.

Araştırmacının rolleri arasında araştırma amacı doğrultusunda kazanımların belirlenmesinden sonra bu kazanımlara uygun şarkı sözlerinin oluşturulması ve şarkıların bestelenmesi yer almaktadır. Bu noktada şarkı sözleri kazanımlardan hareket edilerek ve müzik dersi öğretim programı esas alınarak oluşturulmuştur. Şarkıların bestelenmesi aşamasında ise müzik dersi öğretim programının genel yapısı, programda belirtilen açıklamalar ve uyarıların yanı sıra şarkıların prozodi kurallarına uygun olması ve ilkökul 3. sınıf öğrencilerinin ses alanına uygun olmasına özen gösterilmiştir. Aynı zamanda CD olarak sunulan şarkı kayıtlarında yer alan vokal icralar da araştırmacı tarafından yapılmıştır.

3.3.4. Geçerlik Komitesi

Geçerlik komitesi, araştırmacının çalışmalarına yol gösterici nitelikte eleştiri ve bilgilendirmeyi sağlamak amacıyla düzenli olarak gerçekleştirilen toplantılarda bulunan alan uzmanlarından oluşur. Araştırma sürecinde sorunu belirleme, sorunla ilgili veri toplama, toplanan verilerin değerlendirilmesi ve sorunla ilgili iyileşmelerin sağlanması için süreç içinde kişiler konu ile ilgili düşüncelerini, bilgilerini ve çözüm önerilerini paylaşırlar. Bu bilgilerin paylaşımında farklı bakış açılarından yararlanmak önemlidir (Kaya, 2012). Eylem araştırmalarında geçerlik komitesi çeşitli bilgi ve bakış açılarını sunarken araştırma ve araştırmacının sistematik olarak denetlenmesini sağlamaktadır (Tanrıdiler, 2012). Geçerlik komitesinde yer alan kişiler yapıcı eleştirileri ile araştırma sürecinde araştırmacının gözünden kaçan durumları görmesine yardımcı olur (Cavkaytar, 2009, s.112). Geçerlik komitesinde yer alacak kişilere araştırmacı karar verebilir. Bu kişiler aynı alanda çalışan meslektaşlar olabileceği gibi ilgili ancak farklı alanlardan da olabilir (Mills, 2003, s.80). Geçerlik komitesi oluşturulurken kişilerin alanla ilgili çalışmaları, deneyimleri ve alan bilgileri belirleyici unsur olarak kabul edilmektedir. Böylelikle geçerlik komitesi ile araştırmacının inandırıcılığı (Uzuner, 2005) sağlanmıştır.

Alanyazın incelendiğinde gerçekleştirilen eylem araştırmalarının bir kısmında geçerlik komitesi üyelerinin açık şekilde isimlerine yer verildiği (Kuzu, 2005; Güzel Yüce, 2012; Tanrıdiler, 2012; Kaya, 2012); diğer kısmında ise komite üyelerinin isimlerine yer verilmediği (Türkkan, 2008; Anagün, 2008; Cavkaytar, 2009; Coşkun, 2010) görölmektedir. Bu araştırma sürecinin tamamında geçerlik komitesi, bir müzik eğitimi alan uzmanı, bir sınıf öğretmenliği alan uzmanı ve araştırmacı olmak üzere 3 kişiden oluşmuştur. Geçerlik komitesi tarafından uygulama öncesinde, uygulama boyunca ve sonrasında haftalık ve aylık olarak gerçekleştirilen değerlendirme toplantıları ile süreç izlenmiştir. Geçerlik komitesi araştırma boyunca 21 kez toplanmıştır. Araştırma sürecinde yapılan geçerlik komitesi toplantılarının takvimi Tablo 4'de gösterilmiştir. Geçerlik komitesi toplantıları komite üyelerinin çalıştığı kurumda gerçekleştirilmiştir. Bu toplantılarda veri toplama araçları belirlenmiş, bu araçların geçerlik ve güvenilirliğinin sağlanması için araştırmacının yaptığı çalışmalar değerlendirilmiş, araştırmacının hazırlamış olduğu ders planları incelenmiş ve değerlendirilmiş, uygulama haftalarının çalışmaları haftalık olarak değerlendirilmiş ve sonraki hafta yapılacak çalışmaların planlanması yapılmıştır. Uygulama derslerinde karşılaşılan zorluklar ya da kolay uygulanan stratejiler üzerinde konuşulmuştur. Uygulamada karşılaşılan sorunlara çözüm önerileri getirilmiştir ve sonraki ders uygulamalarında dikkat edilmesi gereken konulara yönelik kararlar alınmıştır. Gerçekleştirilen toplantılarda alınan kararlar araştırmacı tarafından yazılı olarak kayıt altına alınmıştır ve çalışmalar bu kararlar doğrultusunda gerçekleştirilmiştir.

Tablo 4.

Geçerlik Komitesi Toplantı Takvimi

Geçerlik Komitesi Toplantı Numarası	Tarih
1. Geçerlik komitesi toplantısı	07.11.2013
2. Geçerlik komitesi toplantısı	21.11.2013
3. Geçerlik komitesi toplantısı	05.12.2013
4. Geçerlik komitesi toplantısı	19.12.2013
5. Geçerlik komitesi toplantısı	09.01.2014
6. Geçerlik komitesi toplantısı	30.01.2014
7. Geçerlik komitesi toplantısı	05.02.2014
8. Geçerlik komitesi toplantısı	17.02.2014
9. Geçerlik komitesi toplantısı	28.03.2014
10. Geçerlik komitesi toplantısı	04.04.2014
11. Geçerlik komitesi toplantısı	11.04.2014
12. Geçerlik komitesi toplantısı	18.04.2014
13. Geçerlik komitesi toplantısı	25.04.2014
14. Geçerlik komitesi toplantısı	09.05.2014
15. Geçerlik komitesi toplantısı	16.05.2014
16. Geçerlik komitesi toplantısı	23.05.2014
17. Geçerlik komitesi toplantısı	30.05.2014
18. Geçerlik komitesi toplantısı	22.09.2014
19. Geçerlik komitesi toplantısı	17.10.2014
20. Geçerlik komitesi toplantısı	13.11.2014
21. Geçerlik komitesi toplantısı	21.12.2014

3.4. Veri Toplama Araçları ve Süreci

Gerçekleştirilen eylem araştırmasında, araştırma sorularına yanıt bulmak amacıyla kullanılan veri toplama araçları aşağıda verilmiştir:

3.4.1. Kişisel Bilgi Formu

Kişisel bilgi formu araştırmaya katılan öğrencileri ve öğretmeni daha iyi tanıyabilmek ve müzik ilgisinin belirlenmesine yönelik bir alt yapı oluşturabilmek için uygulama öncesinde yarı yapılandırılmış görüşmelerin başında uygulanmıştır. Öğrenciler için hazırlanan form yaş, cinsiyet, anne- babanın eğitim düzeyi, anne-babanın çalışma durumu, müzikle ilgili ders dışı etkinliklere katılma durumu, şarkı söylemeye bakış ve müzik dinleme aracı ile ilgili 9 sorudan oluşmaktadır.

Öğretmen için hazırlanan form ise yaş, cinsiyet, öğrenim durumu, öğretmenlik mesleğindeki hizmet süresi, bulunduğu okuldaki hizmet süresi, okul içi ve dışında yürütücü olarak yer aldığı faaliyetler durumu, hizmet içi eğitim programlarına katılma

durumu ile ilgili 9 soru bulunmaktadır. Öğrenci kişisel bilgi formu Ek-9' da; öğretmen kişisel bilgi formu Ek-10'da verilmiştir.

3.4.2. Yarı Yapılandırılmış Görüşmeler

Eylem araştırmalarında araştırmacı ile veri kaynağı arasında etkileşim söz konusu olduğu için ve araştırmacıya topladığı verileri teyit etme, açıklama, ayrıntılı hale getirme konularında kolaylık sağlaması bakımından görüşme güçlü bir veri toplama yöntemi olarak kabul edilmektedir (Yıldırım ve Şimşek, 2008). Yarı yapılandırılmış görüşme hem sabit seçenekli cevaplamayı hem de ilgili alana derinlemesine gidebilmeyi birleştirir (Büyüköztürk, Kılıç Çakmak, Akgün, Karadeniz, Demirel, 2008, s.234). Bu nedenle yarı yapılandırılmış görüşme araştırmacıya sorularını yönlendirirken sağladığı esneklik bakımından tercih edilmiştir. Yarı yapılandırılmış görüşmeler, uygulama öncesinde ve sonrasında her katılımcı ile bire bir olarak okul kütüphanesinde gerçekleştirilmiştir. Görüşmelerin ses kaydı alınmıştır. Öğrencilerle gerçekleştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formu Ek-11 ve Ek-12' de; öğretmenle gerçekleştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formu ise Ek- 13 ve Ek-14' de verilmiştir.

3.4.3. Günlükler

Araştırma sürecinde öğretmen, öğrenciler ya da araştırmaya katılan diğer bireylerden bir uygulama ya da sorunla ilgili günlük tutmaları istenebilir. Günlükler bireysel gözlemlere, duygulara, tepkilere, yorumlara ve açıklamalara ulaşmada yararlı olabilirler (Yıldırım ve Şimşek, 2008, s.301). Bu nedenle araştırmanın uygulama aşamasında öğrenciler, öğretmen ve araştırmacı her dersin sonrasında günlük tutmuşlardır.

3.4.3.1. Öğrenci günlükleri

Öğrenci günlükleri ile eğitimciler öğrencilerini farklı açılardan tanıma fırsatı yakalayabilecekleri gibi (Erduran Avcı, 2008) öğrencilere öğrendiklerini yazılı olarak sunma ortamı; öğretmene de öğrenciyi doğal koşullarda tanıma olasılığı sağlar (Arslan ve Ilgın, 2011). Bu nedenle, öğrencilerin her dersin son beş dakikasında o günkü derse ilişkin düşüncelerini, neler öğrendiklerini, neler hissettiklerini öğrenmek amacıyla günlük tutmaları sağlanmıştır.

3.4.3.2. Öğretmen günlükleri

Sınıf öğretmeni araştırmada uygulama aşamasını gerçekleştiren kişi olarak yer almıştır. Araştırma sürecinde kendi bakış açısını ve değerlendirmelerini yansıtabilmesi amacıyla günlük tutması sağlanmıştır. Bu nedenle, sınıf öğretmenin her dersin son beş dakikasında o günkü derse ilişkin düşüncelerini, önerilerini, eleştirilerini, kazanımların gerçekleştirilmesi sürecinde şarkıların etkililiğini yansıtabilmesi amacıyla günlük tutması sağlanmıştır.

3.4.3.3. Araştırmacı günlükleri

Araştırmacı günlüğü araştırmacının gerçekleştirdiği araştırma süreci hakkında düşünce ve gözlemlerini yazılı olarak yansıtması amacıyla tutulur (Cavkaytar, 2009). Eylem araştırması sürecinde dersten önce, ders sırasında ve ders sonrasında öğretim süreci ile ilgili yaşananları yansıtan günlükler tutmuştur. Araştırmacı dersten sonra video kayıtlarını izleyerek notlar almış ve bu notları da günlüğe eklemiştir.

3.4.4. Ders Planları

Eylem araştırması çerçevesinde hazırlanan eylem planı, uygulama aşamasında kullanılmak üzere hazırlanan ders planları doğrultusunda uygulanmıştır. Uygulama sürecinde her hafta için ayrı ayrı oluşturulan ders planları müzik dersi öğretim programında belirtilen 5E öğrenme modelinin aşamaları dikkate alınarak oluşturulmuştur. Buna göre hazırlanan ders planlarında “giriş”, “sezdirme”, “bilgiyi paylaşma”, “bilgiyi kullanma” ve “değerlendirme” aşamalarına yer verilmiştir. Her aşamanın ayrıntıları plan içerisinde gösterilmiştir. Bunun yanı sıra “sınıf”, “öğrenme alanı”, kazanımlar”, “süre” ve “araç-gereçler” başlıkları da planlarda belirtilmiştir.

3.4.5. Kazanımlara Göre Hazırlanan Şarkıların Kayıtları

Eylem planının uygulanmasında, ders planı içerisinde yer verilen ve uygulamada kullanılmak üzere kazanımlara göre hazırlanan şarkılar kaydedilmiştir. Kaydedilen şarkılar her ders öğretmene bir “Audio CD” olarak sunulmuştur. CD’ de şarkıların tamamının seslendirildiği bir kayıt, şarkının tamamının vokalsiz-eşlikli olarak (playback) yer aldığı bir kayıt ve şarkının yapısına göre motif ya da cümlelerine ayrılmış, çalışma bölümlerinin olduğu kayıtlara yer verilmiştir. Aşağıda kazanımlara göre hazırlanan şarkıların listesi uygulama haftalarında kullanıldıkları sıra ile gösterilmiştir.

- Kırk Küp

- Tekrar Et
- Bulmaca
- Nesi Var
- Adım Valsi
- Şarkı Söyleyelim
- Oyun Zamanı
- Haydi Dansa

Kazanımlara göre hazırlanan şarkıların piyano eşlik düzenlemeleri ve şarkıların vokal icralarının kayda alınması aşamalarında bir başka müzik alan uzmanı Deniz YILDIZ'dan destek alınmıştır. Alan uzmanın çalışmaları arasında ulusal çocuk şarkıları yarışmalarında ödül alan çocuk şarkılarının piyano eşlik düzenlemeleri ile popüler müzik türünde düzenlemeleri bulunmaktadır. Ayrıca çeşitli müzik türlerinde bestecilik ve düzenleme çalışmaları olan alan uzmanı aynı zamanda halk müziği alanında araştırmalar yapmaktadır ve müzik eğitimcisidir.

Eylem planında kazanımlara göre hazırlanan ve kullanılan şarkıların yazılmasında “*Finale 2009*” nota yazım programı kullanılmıştır. Şarkıların vokal kayıtları “*Garritan Instrument of Finale 2009 (VST)*” piyano çıktılarının üzerine seslendirilmiştir. Kayıtlar “*Steinberg Cubase 5*” dijital ses atölyesi (digital audio workstation) programı (Tarıkçı, 2015) kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Kayıtlarda kullanılan teknik donanımlar şunlardır; Masaüstü bilgisayar (Windows 8 Pro işlemci: Intel ® Core ™ İ7-3770 CPU @ 3.40 GHz 8 GB RAM 64 Bite tabanlı işlemci), “TC ELECTRONIC Impact Twin” ses kartı, “Rode NT 1000” kondansatör mikrofon, “K&M Pop” filtre, “Ultrason HFI-580” kulaklık.

3.4.6. Video Kayıtları

Video kayıtları, öğrencilerin sözel olmayan davranışları, ders boyunca oldukları yer ve hareketleri, öğretmenin pedagojik teknikleri veya performansı hakkında genel bilgi sağlar (Johnson, 2002/2014, s.96). Bu açıdan video kayıtları, araştırmacının tamamen öğretme-öğrenme sürecine odaklandığı, ancak sınıf içindeki olayları ve etkileşimleri de yakalamak istediği durumlarda kullanabileceği bir veri toplama aracıdır.

Araştırmada video kayıtları ders uygulamaları sürecinde araştırmacı tarafından gerçekleştirilmiştir. Araştırmada verilerin video kayıtlarında bir adet Rollei Moviline

SD 23 (HD) Dijital Video Kamera kullanılmıştır. Video kayıtları araştırmacı tarafından yapılmıştır. Video kamera kayıtları, sınıfın içerisinde sabit bir noktadan ve zaman zaman da sınıf içinde dolaşarak gerçekleştirilmiştir. Kayıtlar, tarih sırasına göre önce bilgisayara sonra da CD ortamına aktarılmıştır. Uygulama sürecinde katılımcıların izlenmesi ve araştırma verilerinin geçerliğinin izlenmesi amacıyla video kayıtlarından birincil veri kaynağı olarak yararlanılmıştır. Bu çalışmada 8 ders saatinde gerçekleştirilen video kayıtlarının süresi toplam 225 dakikadır.

3.4.7. Ses Kayıtları

Ses kayıtları daha hızlı, daha kolay, daha az rahatsız edici ve daha doğaldır. Ses kayıtlarında sözel olmayan davranışlar ve hareketler kaçırılrsa dahi önemli bilgiler yakalanabilir (Johnson, 2002/2014). Araştırmada veri toplama aracı olarak kullanılan ses kayıtları uygulama öncesi ve sonrasında öğretmen ve öğrencilerle gerçekleştirilen yarı yapılandırılmış görüşmelerden elde edilmiştir. Yapılan görüşmelerde veri kaybını önlemek amacıyla ses kaydı alınmasına karar verilmiştir. Yarı yapılandırılmış görüşmelerin ses kayıtlarında bir adet Sony ICDPX240 CE7 ses kayıt cihazı kullanılmıştır. Kayıtlar tarih sırasına göre önce bilgisayara sonra da CD ortamına aktarılmıştır. Görüşmeler sürecinde gerçekleştirilen ses kayıtlarının süresi ise toplam 334 dakikadır.

3.5. Verilerin Analizi ve Yorumlanması

Eylem araştırmalarında analiz, veri toplama ile eş zamanlı olarak yürütülür. Veri analizi süreci verilerin düzenlenmesi, araştırma soruları çerçevesinde betimlenmesi ve yorumlanması aşamalarından oluşur (Yıldırım ve Şimşek, 2008, s.303). Bir başka deyişle verilerin analizi ve yorumlanması, araştırmacının verilerinde neler gördüğünü belirlemesidir. Karşılaştırma, zıt yönlerin belirlenmesi, sıralama, ilişkileri belirleme, yorumlama stratejilerinin birini ya da birkaçını uygulama sürecidir. Araştırmacı sonuçların anlamlarına odaklanır (Uzuner, 2005).

Araştırmada verilerin analizi, verilerin toplanma sürecindeki analizler ve veriler toplandıktan sonra yapılan analizler olmak üzere iki aşamada gerçekleştirilmiştir. Verilerin toplanması sürecinde, ilkökul 3. sınıf müzik dersi kazanımlarının gerçekleştirilmesinde kullanılan mevcut şarkı dağarcığının tespit edilebilmesi için doküman incelemesi yapılmıştır. Doküman incelemesi genel olarak araştırılması hedeflenen olgu veya olgular hakkında bilgi içeren yazılı materyallerin analizini kapsamaktadır biçiminde tanımlanmıştır (Yıldırım ve Şimşek, 2008, s.187).

İlkokul 3. sınıf müzik dersi kazanımlarının gerçekleştirilmesinde kullanılan mevcut şarkı dağarcığının tespit edilmesinden sonra mevcut kazanımları ve şarkı dağarcığı oluşturmaya uygun kazanımları belirlemek amacıyla “İlkokul 3. Sınıf Müzik Dersi Öğretmen Kılavuz Kitabı” doküman incelemesi ile ele alınmıştır. Yapılan doküman incelemeleri sonrasında ortaya çıkan veriler betimsel analiz yaklaşımına göre analiz edilmiştir. Betimsel analiz yaklaşımında elde edilen veriler, daha önceden belirlenen temalara göre özetlenir ve yorumlanır (Yıldırım ve Şimşek, 2008, s.224).

Eylem araştırmasının uygulanmasından önce ve sonra öğrenciler ve öğretmenle gerçekleştirilen yarı yapılandırılmış görüşmelerden elde edilen veriler içerik analizi yaklaşımı ile analiz edilmiştir. İçerik analizinde temel amaç, toplanan verileri açıklayabilecek kavramlara ve ilişkilere ulaşmaktır. İçerik analizinde temelde yapılan işlem, birbirine benzeyen verileri belirli kavramlar ve temal çerçevesinde bir araya getirmek ve bunları okuyucunun anlayabileceği bir biçimde düzenleyerek yorumlamaktır (Yıldırım ve Şimşek, 2008, s.227).

Verilerin toplanması sürecinde öğretmen ve araştırmacı günlükleri ve verilerin toplanması aşamasından sonra her hafta gerçekleştirilen uygulama video kayıtlarının tamamının çözümlenmeleri bilgisayar ortamına düzenli olarak aktarılmıştır. Bununla birlikte uygulama öncesinde ve sonrasında öğretmen ve öğrencilerle gerçekleştirilen yarı yapılandırılmış görüşmelerin çözümlenmeleri bilgisayar destekli nitel veri analiz programlarından biri olan “QSR-Nvivo 10” kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Kuş’a göre (2006, s.39) nitel araştırma her zaman, araştırmacının karmaşık verileri keşfetmesini ve duyarlı bir biçimde yorumlamasını ve verileri rakamlara indirgemekten kaçınmasını gerektirmektedir. Dolayısıyla nitel veri analizi her zaman araştırmacının özetler, notlar, memolar ya da saha notlarındaki kayıtlardan bir “anlama” geliştirmesini içerir ve “QSR-Nvivo 10” bu tip verilerle başa çıkabilecek araçlara sahiptir. Öğrenci günlüklerinin analizinde ise derecelendirilmiş puanlama anahtarı kullanılmıştır. Araştırmacı ile birlikte puanlayıcının verdiği puanlar toplanıp ortalaması alınmıştır.

3.6. Araştırmada Geçerlik ve Güvenirlik

Bilimsel araştırmaların en önemli ölçütlerinden biri sonuçların inandırıcılığıdır. Bu açıdan araştırmalarda kullanılan en önemli ölçüt “geçerlik” ve “güvenirlik” tir. Genel olarak “geçerlik” araştırma sonuçlarının doğruluğu, “güvenirlik” ise araştırma sonuçlarının tekrar edilebilirliği ile ilgilidir (Yıldırım ve Şimşek, 2008).

3.6.1. Geçerlik

Eylem araştırmalarında geçerlik ve güvenirlüğün oluşturulması geleneksel deneysel araştırmalardan farklı bir yapıdadır (Johnson, 2002/2014). Eylem araştırmasında geçerlik, yapılan gözlemlerle en ince ayrıntısına kadar doğru bir resim oluşturacak biçimde veri toplamak anlamına gelmektedir. Güvenirlik ise güven duyulabilecek ya da inandırıcılığı yüksek bir veri toplama ve analiz etme süreci yaşamak anlamındadır (Karadağ, 2010, s.106). Guba 'ya göre (1981, akt. Uzuner, 2005, s.7) eylem araştırmalarında geçerlilik, araştırmanın güvenirlüğünün sağlanması olarak tanımlanmakta ve dört bölümde ele alınmaktadır. Bunlar; araştırmacının inandırıcı olması, transfer edilebilirlik, güvenilmeye layık olma ve onaylanabilirlik olarak belirlenmiştir.

Eylem araştırmalarında “araştırmacının inandırıcı olması” araştırmacının tüm karmaşıklıklarla ve kolayca açıklanamayan kalıplarla baş etme becerisi olarak açıklanmaktadır ve araştırmacının inandırıcılığı için stratejiler şunlardır; uzun süreli olarak ortamda bulunmak, ısrarlı gözlemler yapmak, uzman ve meslektaş görüşleri almak, çeşitli veri kaynaklarını karşılaştırmak, video ve ses kayıtları yapmak, ortamdakilerin kontrolünü istemek ve kaynakça yeterliliği sağlamaktır (Guba, 1981, akt. Uzuner, 2005, s.7). Ayrıca araştırmacının inandırıcılığının değerlendirilmesi konusunda önerilen stratejiler arasında “çeşitleme” de yer almaktadır (Merriam, 1995; Ekiz, 2004; Yıldırım ve Şimşek, 2008; Johnson, 2002/2014). Eylem araştırmalarında çeşitleme, farklı türde veri toplama, farklı veri kaynaklarını kullanma, verileri değişik zamanlarda toplama ve diğer kişilerin bulgularınızı doğrulaması ve düzeltmesi için tekrar gözden geçirmesi ile gerçekleştirilir (Johnson, 2002/2014, s.111). Bu araştırmanın inandırıcılığını sağlamak amacıyla;

- Araştırmacı inanılır ve güvenilir veriler toplamak amacıyla 18 Mart 2014 ve 23 Mayıs 2014 tarihleri arasında yaklaşık iki aylık bir süre araştırma ortamında zaman geçirmiştir,

- Farklı veri kaynaklarının ve veri toplama araçlarının kullanılmasına özen gösterilerek veri çeşitliliği sağlanmış,
- Yarı yapılandırılmış görüşmelerin tamamında ses kaydı yapılmış,
- Uygulama yapılan derslerin tamamında video kaydı yapılmış,
- Araştırmacı, öğretmen ve öğrenciler tarafından her uygulama sonrasında günlük tutulmuş,
- Veriler farklı zamanlarda toplanmış,
- Veri kaynaklarından doğrudan alıntılara yer verilmiş,
- Veri toplama ve analiz süreçlerine çeşitli alan uzmanları katılmıştır.

Eylem araştırmalarının geçerliğini sağlamada dikkate alınan ölçütlerden diğeri de “transfer edilebilirlik”tir. Transfer edilebilirlik, araştırmacının her şeyin bağlama dayalı olduğuna ilişkin inancıdır. Araştırmacı bağlamla ilgili ayrıntılı betimsel veri toplar ve araştırma raporunu ayrıntılı olarak yazarak transfer edilebilirliği sağlamaya çalışır (Guba, 1981, akt. Uzuner, 2005, s.7). Bu araştırmada transfer edilebilirliği sağlamak amacıyla;

- Araştırma süreci ayrıntılı olarak betimlenmiş,
- Verilerin toplanması ve analiz aşamaları ayrıntılı bir şekilde betimlenmiş,
- Verilerden elde edilen sonuçlar birbirleriyle ve alanyazınla ilişkilendirilip bir bütün olarak sunulmaya çalışılmıştır.

Eylem araştırmalarının geçerliğini sağlamada dikkate alınan ölçütlerden bir diğeri de “güvenilmeye layık olma”dır. Güvenilmeye layık olma, verilerin sağlamlığı ve dengeliliğidir. Araştırmacı çeşitli veri toplama tekniklerinden yararlanır. Ayrıca verilerin kontrolünü sağlayan bir grup oluşturur (Guba, 1981, akt. Uzuner, 2005, s.8). Bu araştırmada güvenilmeye layık olma ölçütünü sağlamak amacıyla;

- Uygulamanın güvenilirliği için araştırma sürecinde toplanan veriler geçerlik komitesince düzenli olarak incelenmiş ve değerlendirilmiş,
- Video ve ses kayıtlarının dökümleri başka bir uzman tarafından incelenmiş ve kayıtların doğruluğu gerçekleştirilmiştir.

Eylem araştırmalarının geçerliğini sağlamada dikkate alınan bir diğer lut ise “onaylanabilirlik”tir. Onaylanabilirlik verilerin yansız ve objektif olmasıdır. Araştırmacı çeşitli veri ve veri toplama tekniğini karşılaştırarak ve yansıtma yaparak onaylanabilirliği sağlar. Bu araştırmada onaylanabilirlik lutünü sağlamak amacıyla;

- Araştırma sürecinin verileri toplama aşamasında ses ve video kayıtları alınmış,
- Ses ve video kayıtlarının dökümleri yapılmış ve gerektiğinde bu kaynaklardan doğrudan alıntılara yer verilmiş,
- Geçerlik komitesi yeleri tarafından video ve ses kayıtları incelenerek sürece ilişkin görüş ve nerileri dikkate alınmıştır.

3.6.2. Güvenirlik

Eylem araştırmalarında güvenirlik ise toplanan verilerin kendi içinde tutarlılığı, araştırmayı yapanlar ve araştırma raporunu okuyanlar için verilerin anlamlı oluşuyla ve araştırma verilerinin ve raporunun tarafsız, bilgili uzmanlar tarafından eleştirilmesi, araştırmacının çeşitli önermeler yazması ve böylece tek yönlü düşünmeyi önlemesi gibi önlemlerle sağlanır (Uzuner, 2005, s.8). Araştırmacı, araştırmanın geçerlik ve güvenirliğine ilişkin yukarıda değindiği önlemlere ek olarak aşağıdaki uygulamaları gerçekleştirmiştir:

Öğrenci günlüklerinin puanlanması aşamasında dereceli puanlama anahtarı kullanılmıştır. Günlüklerin puanlanması iki ayrı araştırmacı tarafından ayrı ayrı yapılmış ve puanlamalar karşılaştırılmıştır. Günlüklerin puanlanması müzik eğitimi programında yüksek lisans yapan bir müzik ğretmeni ve araştırmacı tarafından yapılmıştır. Araştırmacılar 8 haftalık uygulamalar içerisinden rastgele belirlenen iki uygulamaya ait ğrenci günlükleri (60 günlük) ve iki derse katılan 30 öğrencinin müzik dersi günlüklerini değerlendirmişlerdir. Değerlendirmeciler arası tutarlılığı belirlemek için Kendall W testi uygulanmıştır (Büyüköztürk ve diğerleri, 2008). Yapılan analiz sonucunda “2.Uygulama” (Kendall W = 0,022) ve “6.Uygulama” (Kendall W = 0, 245) ($p < 0,05$) kazanımlarına ait günlüklerin puanları arasında anlamlı bir farklılık olmadığı belirlenmiştir. Sonuç olarak aracın geçerli olduğu belirlenmiştir.

Öğrencilerin görüşmelerine ait içerik analizi araştırmacı tarafından yapılmıştır. Yapılan analizin güvenilirlik analizi hesaplaması için Miles ve Huberman'ın (1994) önerdiği güvenilirlik formülü (Güvenirlik = Görüş Birliği/ "Görüş Birliği + Görüş Ayrılığı") kullanılmıştır. Güvenirlik hesaplarının %70'in üzerinde çıkması, araştırma için güvenilir kabul edilmektedir (Miles ve Huberman, 1994). Güvenirlik analizi, araştırmacının kendisi ve bir başka araştırmacı tarafından yapılmıştır. Diğer araştırmacı müzik öğretmeni olup, müzik eğitimi alanında yüksek lisans yapmaktadır. Güvenirlik analizi 0.98 olarak belirlenmiştir. Elde edilen sonuç, araştırma için güvenilir kabul edilmiştir. İçerik analizinde kullanılan öğrencilerin yarı yapılandırılmış görüşmelerine ait örnek kodlama anahtarına aşağıda yer verilmiştir.

Tablo 5.

Öğrenci Görüşme Formu Kodlama Anahtarı

Müzik ilgisi teması (uygulama öncesi)	
Alt temalar	Müzik dinleme
	Dinlenen şarkıcılar
	En sevilen ders
	Müzik dersinin anlamı
	Müzik dersini sevme
Öğrenme-öğretme teması	
Alt temalar	Müzik dersinin işlenişi
	Şarkı söyleme
	Şarkıların belirlenmesi
	Şarkıları öğrenme süreci
	Şarkıları tek tek/sınıfça söyleme
	Şarkı söylerken dans/hareket yapma
İçerik teması	
Alt temalar	Öğrenilen şarkılarla ilgili düşünceler
	Şarkıları söylerken zorlanma
	Şarkıları severek söyleme
	Şarkıları söylerken eğlenme
Değerlendirme teması	
Alt temalar	Öğrenilen şarkılar
	Şarkı yazma önerileri
	Şarkılardan öğrenilenler
Müzik ilgisi teması (uygulama sonrası)	
Alt temalar	En sevilen ders
	Uygulama dersleri hakkındaki düşünceler
Öğrenme-öğretme teması	
Alt temalar	Şarkıları öğrenme süreci
	Şarkıları tek tek/sınıfça söyleme
	Şarkı söylerken dans/hareket yapma
	Kullanılan materyaller
İçerik teması	
Alt temalar	Şarkılarla ilgili düşünceler
	En sevilen şarkı
Değerlendirme teması	
Alt temalar	Öğrenilen şarkılar
	Şarkılardan öğrenilenler
	Şarkı yazarına sözler

Uygulama öncesinde ve sonrasında sınıf öğretmeni ile yapılan yarı yapılandırılmış görüşmelerin içerik analizinde öğretmenin görüş ve düşünceleri belirlenen temalar çerçevesinde doğrudan alıntılara yer verilerek gösterilmiştir. İçerik analizinde kullanılan öğretmenin yarı yapılandırılmış görüşmelerine ait örnek kodlama anahtarına aşağıda yer verilmiştir.

Tablo 6.

Öğretmen Görüşme Formu Kodlama Anahtarı

Müzik ilgisi teması (uygulama öncesi)	
Alt temalar	Müzik dinlemeyi sevme Dinlediği isimler Şarkıların söz yazarı -bestecisi
Eğitim geçmişi teması	
Alt temalar	Lisans Öğreniminde Müzik Eğitimin yeterliliği Nota Bilgisi Çalgı kullanımı
Öğrenme-öğretme teması	
Alt temalar	Materyal kullanımı Şarkı öğretimi Bilmediği şarkıyı öğrenme Şarkı öğretimi sırasındaki duygular Şarkı öğretiminde karşılaşılan zorluklar Ders kitabındaki şarkılar ve öğrenciler Şarkıların daha verimli olması için öneriler
İçerik teması	
Alt temalar	Ders kitabındaki şarkılar Kılavuz kitap kullanımı
Değerlendirme teması	
Alt temalar	Ders kazanımlarının gerçekleşmesi
Öğrenme-öğretme teması (uygulama sonrası)	
Alt temalar	Kullanılan materyaller Ders önceki seminerler Ders işleme sürecindeki duygular Şarkı öğretimi sürecinde yaşananlar Yeni şarkılar ve öğrencilerin tutumu
İçerik teması	
Alt temalar	Şarkıların değerlendirilmesi
Değerlendirme Teması	
Alt temalar	Şarkıların kazanımlara etkisi Uygulama sürecinin tanımı

Eylem araştırması sürecindeki uygulamaların geçerlik ve güvenilirliğinin sağlanması amacıyla araştırmada geçerlik komitesinin değerlendirmeleri dışında, farklı bir üniversitede görev yapan alan uzmanı tarafından teyit incelemesi yapılması kararı alınmıştır. Nitel araştırmalarda araştırmacının ulaştığı sonuçları ham verilerle karşılaştırarak teyit mekanizmasını çalıştırıp çalıştırmadığına bakmaya teyit incelemesi denir. Teyit incelemesinde dışarıdan bir uzman araştırmada ulaşılan yargıların, yorumların ve önerilerin ham verilere geri gidildiği zaman teyit edilip edilmediğine ilişkin bir değerlendirme yapar (Yıldırım ve Şimşek, 2008, s.272). Bu doğrultuda araştırmada geçerlik komitesi toplantılarının yanı sıra oluşturulan şarkı dağarcığı ve bu şarkı dağarcığının uygulanması sürecine ilişkin teyit incelemesi uygulanmıştır. Bu uygulama araştırmacının bulguları ve sonuçları tamamlandıktan sonra gerçekleştirilmiştir. Teyit incelemesi Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Öğretim Üyesi ve aynı zamanda bestecilik alan uzmanı Doç. Erdal Tuğcular tarafından gerçekleştirilmiştir. Teyit incelemesinde ilgili alan uzmanı, araştırma sürecinde kullanılan 8 şarkı ve şarkıların uygulamalarının yer aldığı derslere ait videoları ders planları doğrultusunda incelenmiş ve “teyit incelemesi formu” ile değerlendirilmiştir. Teyit incelemesi formuna aşağıda yer verilmiştir:

Tablo 7.

Teyit İncelemesi Formu

İnceleme Ölçütleri	Uygun	Geliştirilebilir
Şarkı sözleri kazanım ilişkisi		
Şarkıdaki söz-ezgi uyumu		
Şarkının ses alanının öğrencilerin ses alanına uygunluğu		
Şarkı kaydının öğrenme sürecine etkisi		
Uygulama dersinin çözümlenmesi ve ham verilerin örtüşmesi		

Teyit incelemesi sonucunda kazanımlara göre oluşturulan şarkı sözlerinin ders kazanımlarını yansıtır nitelikte olduğu, şarkılarda söz-ezgi uyumunun sağlandığı, şarkıların ses alanının öğrencilerin ses alanına uygun olduğu, şarkıların kaydının

öğrenme sürecinde etkili olduğu belirlenmiştir. Ayrıca uygulama derslerine ait videolar tek tek izlenmiştir. Bu dersler içinden alan uzmanının tesadüfi olarak seçtiği 3. videoya ait ham verilerin araştırmada kullanılan verilerle karşılaştırarak ele alındığı ve verilerin örtüştüğü belirlenmiştir. Bununla birlikte alan uzmanı, “Tekrar Et” isimli şarkının 10,17 ve 24. ölçülerinde yani öğrencilerin ritim kalıplarını dinleyip tekrar ettikleri kısımlarda ritmik birlikteliğin sağlanabilmesi açısından ses kaydına her dörtlük nota için bir “click sesi” eklenebileceği önerisinde bulunmuştur. Ayrıca genel olarak şarkıların melodik açıdan kolay öğrenilebilir bir yapıda ve akılda kalıcı olduğunu dolayısı ile nota olarak bakıldığında zor denilebilecek şarkıların bile kulaktan öğretim yöntemi ve ses kayıtları kullanılarak kolaylıkla öğrenilebildiğinin görüldüğünü ifade etmiştir.

3.7. Araştırmada Alınan Etik Önemler

- Araştırmanın pilot uygulama ve uygulama süreçlerini gerçekleştirmek için resmi izinler alınmıştır.
- Uygulamalarda yer alan katılımcılara araştırmanın amacı ve çerçevesi hakkında bilgi verilmiştir.
- Uygulama süreçlerinin video kamera ile yarı yapılandırılmış görüşmelerin ise ses kaydı yapılarak kayıt altına alınmasına ilişkin katılımcıların onayı alınmıştır.
- Uygulamalarda yer alan katılımcıların gönüllülük esasına dayalı olarak araştırmada yer aldıklarını beyan etmeleri sağlanmıştır.
- Araştırmada katılımcıların gerçek isimleri kullanılmamıştır.

BÖLÜM IV

Bulgular ve Yorum

Bu bölümde araştırma sonucunda elde edilen bulgular ve yorumlar yer almaktadır. Bulgu ve yorumların verilmesinde araştırmada belirlenen alt problemlerin sırası takip edilmiştir.

4.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum

Araştırmanın birinci alt problemi, “ilkokul 3. sınıf müzik dersi kazanımlarının gerçekleştirilmesinde kullanılan şarkı dağarcığına ilişkin mevcut durum öğretmen kılavuz kitabına göre; “Birlikte müzik yaparken”, “Ritim Çalgısı ile kısa uzun sesler”, “Farklı ritmik yapıdaki ezgilerimiz”, “Müzik, söz ve hareket” ve “Müzik ve dans” ana kazanım temalarında nasıl verilmiştir?” şeklinde ifade edilmiştir. Bu doğrultuda İlkokul 3. Sınıf Müzik Dersi Öğretmen Kılavuz Kitabı incelenmiştir. Buna göre araştırmada belirlenen 5 ana kazanım teması ekseninde bulgular ve yorumlara aşağıda yer verilmiştir. Belirlenen ana kazanım temaları şunlardır; “Birlikte müzik yaparken”, “Ritim Çalgısı ile kısa uzun sesler”, “Farklı ritmik yapıdaki ezgilerimiz”, “Müzik, söz ve hareket”, “Müzik ve dans”. Kılavuz kitapta yer verilen örnek uygulamalar; kazanım, etkinlik, kavram, şarkı ve değerlendirme alt temaları ile incelenmiştir.

4.1.1. “Birlikte Müzik Yaparken” Ana Kazanım Teması

Öğrenme alanı dinleme söyleme çalma olan birlikte müzik yaparken ana kazanım temasına ait “Konuşurken ve Şarkı Söylerken Sesini Doğru Kullanır”, “Birlikte Söyleme ve Çalma Kurallarına Uyar”, “Duyduğu Basit Ritim ve Ezgiyi Tekrarlar” kazanımları yer almaktadır. “Birlikte Söyleme ve Çalma Kurallarına Uyar” kazanımı “Konuşurken ve Şarkı Söylerken Sesini Doğru Kullanır” kazanımı ile “Duyduğu Basit Ritim ve Ezgiyi Tekrarlar” kazanımı ve “Birlikte Söyleme ve Çalma Kurallarına Uyar” kazanımının ilişkilendirildiği görülmektedir. Süre olarak 6 ders saati öngörülmüştür. Ders sürecinde öğretmenlere dikkat etmeleri gereken iki uyarı yapılmıştır. Buna göre sınıf düzeyinde dörtlük, sekizlik, on altılık nota ile dörtlük ve sekizlik sus süre değerlerinden oluşan ritim kalıpları kullanılarak; ritim kalıpları ve ezgilerin basit usullerde ve iki ölçüyü geçmemesi önerilmektedir. Ders sürecinde tekerlemeler, “Bu Vatan”, “Balık Ördek Kurbağa” isimli şarkıların öğretimi amaçlanmaktadır. Öğrenme öğretme sürecinde ses eğitiminin koro eğitimi ve şarkı

söyleme ile verilmesi önerilmektedir. Aşağıda “Birlikte Müzik Yaparken” ana kazanım temasını oluşturan kazanımlara, bu kazanımların öğrenme-öğretme ve değerlendirme basamaklarındaki detaylara yer verilmektedir.

Tablo 8.

Birlikte Müzik Yaparken Ana Kazanım Temasının Unsurları

Kazanım	Öğrenme –öğretme süreci			Değerlendirme
	Etkinlik	Kavramlar	Şarkı	
Konuşurken ve şarkı söylerken sesini doğru kullanır	1-Üç tonda konuşma	Farklı Diksiyon, Artikülasyon	Bu Vatan	
	2-Ses ve nefes egzersizi	Boğumlama, Hafif		
	3-Belirlenen ses tonu, bu tonun bir ses pesi ve bir ses tizi ile ses çalışması	ses tonu, Orta ses tonu, Kuvvetli ses tonu, Diyafram nefesi		
	4- Şarkı öğretimi	Ses tonunun bir ton pesi, Ses tonunun bir ton tizi		
Birlikte söyleme ve çalma kurallarına uyar	1-Birlikte şarkı söyleme kuralları	1-Müzikleri uygun hız ve gürlükte seslendirme	Bu Vatan	
	2-Şarkı söylerken dikkat edilmesi gereken noktalar			
	3-Sınıfın gruplara ayrılarak verilen kuralların ön plana çıkarılması			
	4-En son şarkının sınıfça seslendirilmesi			
	5-Öğrenci çalışma kitabındaki 2. çalışmanın yaptırılması			Öğretmene örnek ölçütlerin yer aldığı bir rubrik; öğrencilere de öz değerlendirme formu verilmiştir.
Duyduğu basit ritim ve ezgiyi tekrarlar.	1-Resimli(balık-ördek-kurbağa-kaz) kartların hazırlanması	1-Vuruş 2-Ritim kalıbı 3-Kelimelerin prozodisi	Balık, ördek, kurbağa	
	2-Hayvan isimlerinin söylenmesi ve bu isimlerin vuruşunun el çıparak gösterilmesi	4-Kulaktan öğretim		
	3-Öğrencilerin tekrarlaması			
	4-“Balık, ördek, kurbağa” şarkısının bölüm bölüm öğretilmesi			
	5-Birlikte söyleme kurallarına dikkat edilerek sınıfça söylenmesi			

Öğrenme öğretme süreci: Öğrenme-öğretme süreci başlığına sadece “birlikte müzik yaparken” ana kazanım temasında yer verilmiştir. Burada konu ile ilgili açıklamaların yer aldığı görülmektedir. Bu açıklamalarda müzik derslerinde ses eğitiminin genellikle şarkı söyleme ve koro eğitimi kapsamında yapıldığı ve öğrencilerin yaş ve ses özelliklerine uygun şarkı dağarcığı oluşturulacağı belirtilmiştir. Ancak öğrenme-öğretme süreci başlığı altında, kazanımların nasıl kazandırılacağı ile ilgili bilgi verilmesi ve kullanılabilir yöntem ve tekniklere yer verilmesi yani sürecin betimlenmesi beklenmektedir.

Kazanım A1: Konuşurken ve şarkı söylerken sesini doğru kullanır. Bu kazanım doğrultusunda etkinlikler, kavramlar ve şarkı incelemesi aşağıda verilmiştir.

Etkinlikler: Bu aşamada sırasıyla öğretmene diksiyon, artikülasyon ile ilgili tanımlar; üç tonda (hafif-orta-kuvvetli) farklı konuşma çalışmaları yaptırılması; ses ve nefes egzersizi olarak tekerlemeler veya atasözlerinin kullanılması; belirlenen ses tonu, bu tonun bir ses pesi ve bir ses tizi ile ses çalışması yapılması; “Bu Vatan” şarkısının öğrencilere öğretilmesi çalışmalarına yer verilmiştir. Ders içi ilişkilendirme yapılmamıştır. Etkinlik içerisinde tekerlemeler ve atasözlerinin vurgu ve tonlamayı öğretmek ayrıca ses ve nefes egzersizi olarak kullanılabilirliği önerilmektedir. Bu noktada tekerlemeler ve atasözlerinin verildiği ancak vurgu ve tonlamanın nasıl yapılacağı ile ilgili örneklerle yer verilmediği görülmektedir. Etkinlik içerisinde şarkının öğretmen tarafından bir ses tonu belirlenerek söylenmesi beklenmektedir. Bunun yanında öğretmenin bu ses tonunun bir ses tiz ve bir ses pesini ele alarak öğrencileri çalıştırması beklenmektedir. Ancak bu çalışmalar sınıf öğretmenin müzik alan bilgisi ve becerisine uygun olmayabilir. Bununla birlikte bu çalışmanın bir enstrüman kullanılmaksızın yapılması güç olabilir.

Kavramlar: Bu kazanımla “diksiyon, artikülasyon boğumlama, hafif ses tonu, orta ses tonu, kuvvetli ses tonu, diyafram nefesi, ses tonunun bir ton pesi, ses tonunun bir ton tizi” kavramları öğretmene açıklanmaktadır. “Diksiyon, artikülasyon, boğumlama, hafif ses tonu, orta ses tonu, kuvvetli ses tonu, diyafram nefesi” kavramları ise önerilen etkinliklerle öğrencilere fark ettirilebilir.

Şarkı: Öğretmeden şarkı öğretimi sırasında ilk olarak şarkının sözlerini tahtaya yazması beklenmektedir. İkinci olarak öğrencinin dikkati şehir isimlerine çekilmektedir. Son olarak öğretmenden şarkıyı söylemesi, öğrencilerden de şarkıya

katılmaları beklenmektedir. Şarkı öğretiminin ayrıntılı olarak açıklanmadığı düşünülmektedir. Bu süreçte kulaktan öğretim yöntemi esas alınmıştır. Şarkının sözlerinde ise şehir ismi olarak geçen yerlerin bir kısmının şehir olmadığı (örneğin Gelibolu, Tatvan, Anadolu) görülmektedir. Bu durumun öğrencilerde kavram yanlışlığı oluşmasına neden olabileceği düşünülmektedir.

Kazanım A2: Birlikte söyleme ve çalma kurallarına uyar. Bu kazanım doğrultusunda etkinlikler, kavramlar ve şarkı incelemesi aşağıda verilmiştir.

Etkinlikler: Bu aşamada öğretmenden “Bu Vatan” isimli şarkının söylenmesi sırasında dikkat edilmesi gereken kuralları hatırlatması; bu kurallara göre şarkıyı seslendirirken dikkat edilmesi gereken noktaların vurgulanmasına yer verilmiştir. Çalışmada önce sınıfın gruplara ayrılması istenmiştir ve gruplara bir kural verip o kuralın tam tersi şekilde seslendirme yapmaları istenmiştir. Daha sonra her grupta verilen kuralı ön plana çıkaracak şekilde seslendirme yaptırılması beklenmektedir. Bu çalışmaların canlandırmalarla desteklenmesi de etkinlikler arasında yer almaktadır. Şarkının seslendirilmesinden sonra öğrenci çalışma kitabında yer alan ikinci çalışmanın öğrencilere yaptırılması beklenmektedir. Ders içi ilişkilendirmede “Konuşurken ve şarkı söylerken sesini doğru kullanır” kazanımı ile ilişkilendirilmesi beklenmektedir.

Kavramlar: Bu kazanımla “Müzikleri uygun hız ve gürlükte seslendirme” kavramına değinilmiştir. Bu kavramın ise daha önce ikinci sınıfın beşinci bölümünde verildiği açıklanmaktadır ve birlikte şarkı söylenirken dikkat edilmesi gereken kurallara değinilmiştir. Bu kurallar ise “şarkıya birlikte başlayıp, birlikte bitirmek, fazla yüksek sesle söylememek, şarkının sözlerini doğru ve anlaşılır söylemek ve birbirini dinleyerek bütünlük içinde şarkı söylemek” şeklinde yer almıştır. Verilen kavramın ders sürecinde yer verilen etkinliklerle uygulanabileceğini söylemek mümkündür.

Şarkı: “Bu Vatan” isimli şarkının ders boyunca üzerinde durulan kurallar çerçevesinde söylenmesi beklenmektedir. Şarkının önceki derslerde öğrenildiği varsayılarak şarkı öğretimi ile ilgili her hangi bir açıklamaya yer verilmemiştir.

Kazanım B3: Duyduğu basit ritim ve ezgiyi tekrarlar. Bu kazanım doğrultusunda etkinlikler, kavramlar ve şarkı incelemesi aşağıda verilmiştir.

Etkinlikler: Bu aşamada resimli (balık-ördek-kurbağa-kaz) kartların hazırlanması; hayvan isimlerinin söylenmesi ve bu isimlerin vuruşunun el çırpılarak gösterilmesi ve öğrencilerin tekrarlaması; “Balık, ördek, kurbağa” şarkısının öğretilmesi; birlikte söyleme kurallarına dikkat edilerek şarkının sınıfça söylenmesi çalışmalarına yer verilmiştir. Ders içi ilişkilendirmede “Birlikte söyleme ve çalma kurallarına uyar” kazanımı ile ilişkilendirilmesi beklenmektedir.

Kavramlar: Bu kazanımda “vuruş, ritim kalıbı, kelimelerin prozodisi ve kulaktan öğretim” kavramlarından söz edilmektedir. Bu kavramlar hakkında herhangi bir açıklamaya yer verilmediği görülmektedir. Etkinlikte vuruş ve kelimelerin prozodisine dikkat edilmesi konusunda bir uyarıya yer verilmiştir. “Prozodi” kavramı müzik terminolojisinde söz ve ses uyumu anlamında kullanılmaktadır (Aydoğan ve Özgür, 1999; Bozkaya, 2001; Albuz ve Sağer, 2008). Aynı zamanda prozodi, dil bilimsel bir kavram olup konuşmanın tonal ve ritmik boyutlarını tanımlamaktadır (Yıldırım ve Ateş, 2011). “Kelimelerin prozodisi” kavramına ise her iki terminolojide de rastlanmamıştır. Sözü edilen kavram ile etkinlik açıklamaları karşılaştırıldığında, örnek gösterilen sözcüklerin (hayvan isimleri) ritmik bir şekilde ve hecelerin konuşma dilinde kullanıldığı gibi söylenmesi ifade edilmeye çalışılmıştır.

Şarkı : “Balık, Ördek, Kurbağa” isimli şarkının kulaktan öğretim yolu ile öğretilmesi beklenmektedir. Şarkı öğretimi sırasında şarkının uygun küçük bölümlere ayrılıp, bölüm bölüm öğretilmesi önerilmektedir ancak şarkıyı bölümlere ayırma konusunda bir örneğe yer verilmemiştir. Şarkının bölüm bölüm öğretilmesinin ardından birlikte seslendirme kurallarına dikkat edilerek seslendirilmesi beklenmektedir.

Değerlendirme: Öğretmene örnek ölçütlerin yer aldığı bir rubrik değerlendirme amacıyla önerilmiştir. Örnek ölçütlerin verildiği 3 dereceli rubrik verilmiştir. Öğrencilere de çalışma kitabında yer alan öz değerlendirme formu verilmiştir. Form 5 maddeden oluşmaktadır, ölçütler içerisinde “şarkıyı uygun tonda söyledim”, “şarkıda yer alan kelimeleri doğru telaffuz ettim” ve “şarkıyı arkadaşlarımla uyumlu şekilde seslendirdim” ifadelerini öğrencilerin sağlıklı değerlendirmesinin zor olabileceği düşünülmektedir. Ayrıca bu formun yalnızca 1. kazanımın değerlendirilmesine yönelik olduğu söylenebilir.

4.1.2. “Ritim Çalgısı ile Kısa ve Uzun Sesler” Ana Kazanım Teması

Öğrenme alanları “müziksel algı ve bilgilenme” ile “dinleme-söyleme-çalma” olan “ritim çalgısı ile kısa ve uzun sesler” ana kazanım temasında “müzikteki uzun ve kısa ses sürelerini fark eder” ve “yarattığı ritim çalgısıyla, dinlediği ve söylediği müziklere eşlik eder” kazanımları yer almaktadır. Her iki kazanım da “görsel okuma ve görsel sunu” öğrenme alanı: şekil, sembol ve işaretlerin anlamını bilir” Türkçe dersi ile ilişkilendirildiği görülmektedir. Ayrıca “Yarattığı ritim çalgısıyla, dinlediği ve söylediği müziklere eşlik eder” kazanımı “müzikteki uzun ve kısa ses sürelerini fark eder” kazanımı ile ilişkilendirilmiştir. Süre olarak 6 ders saati öngörülmüştür. Ders sürecinde öğretmenlere dikkat etmeleri gereken üç uyarı verilmiştir. Buna göre sınıf düzeyinde dörtlük, sekizlik, on altılık nota ile dörtlük ve sekizlik sus süre değerlerinden oluşan ritim kalıpları kullanılması; sınıf düzeyinde süre değerleri ritim kareleri ve ritim noktaları yöntemiyle verilmesi; ritimsel eşliklerde en küçük değer olan dörtlük, sekizlik nota ve dörtlük sus süreleri kullanılması önerilmektedir. Ders sürecinde “Oyun” isimli şarkının öğretilmesi ve ritim çalgılarının kullanılması amaçlanmaktadır. Öğrenme öğretme sürecine değinilmemiştir.

Tablo 9.

“Ritim Çalgısı ile Kısa ve Uzun Sesler” Ana Kazanım Temasının Unsurları

Kazanım	Öğrenme –öğretme süreci			Değerlendirme
	Etkinlik	Kavramlar	Şarkı	
Müzikteki uzun ve kısa ses sürelerini fark eder.	1-Kısa ses uzun ses farklılıklarının örnekleri 2-Öğrencilerin farklı örnekler bulmaları	1-Kısa ses 2-Uzun ses		
Yarattığı ritim çalgısıyla dinlediği ve söylediği müziklere eşlik eder.	1-Önceki yıllarda yapılmış olan ritim çalgılarının derse getirilmesi 2-Şarkı sözlerinin tahtaya yazılması 3-Uzun hece- kısa hece kavramları 4-Şarkı sözlerindeki hecelerin sınıfça tespit edilmesi ve sembollerle belirtilmesi 5- Şarkının tekrar yoluyla öğretilmesi 6-Tekrarlama sırasında ritmik olarak vuruşların yaptırılması	1-Tekrar yoluyla şarkı öğretimi	Oyun	Öğretmene örnek ölçütlerin yer aldığı bir rubrik verilmiştir.

Kazanım B1: Müzikteki uzun ve kısa ses sürelerini fark eder. Bu kazanım doğrultusunda etkinlikler, kavramlar ve şarkı incelemesi aşağıda verilmiştir.

Etkinlikler: Bu aşamada öğretmenden öğrencilerin uzun ve kısa ses sürelerini fark etmeleri için örnekler vermesi beklenmektedir. Verilen örneklerde seslerinin taklit edilmesi ile uzun ve kısa ses sürelerinin fark edilmesi çalışmalarına yer verilmiştir. Çalışmada kısa ve uzun ses sürelerinin anlatımında kullanılabilecek örneklere yer verildiği görülmektedir.

Kavramlar: Bu kazanımda “uzun ses ve kısa ses” kavramlarına yer verilmiştir. Kavramlar “damlayan musluk ile akan musluktan akan su sesi karşılaştırması” gibi örneklerle somutlaştırılmıştır. Öğrencilerden buna benzer örnekler vermeleri beklenmektedir.

Şarkı: Bu kazanıma ait bir şarkı öğretimi amaçlanmadığı görülmektedir.

Kazanım A7: Yarattığı ritim çalgısıyla dinlediği ve söylediği müziklere eşlik eder. Bu kazanım doğrultusunda etkinlikler, kavramlar ve şarkı incelemesi aşağıda verilmiştir.

Etkinlikler: Bu aşamada önceki yıllarda yapılmış olan ritim çalgılarının derse getirilmesi; “Oyun” şarkısının sözlerinin tahtaya yazılması; uzun hece- kısa hece kavramlarının hatırlatılması; “Oyun” şarkısının sözlerindeki hecelerin sınıfta tespit edilmesi ve sembollerle belirtilmesi; şarkının tekrar yoluyla öğretilmesi; tekrarlama sırasında ritmik olarak vuruşların yaptırılması çalışmalarına yer verilmiştir.

Kavramlar: Bu kazanımda “tekrar yoluyla şarkı öğretimi” kavramına yer verilmiştir. Şarkı öğretiminde verilen bu kavramın “kulaktan şarkı öğretimi” kavramı yerine kullanıldığı görülmektedir. Kitapta yer verilen kavramların açık bir şekilde anlaşılabilmesi için aynı durumların ifadesinde tek kavrama yer verilmesinin daha doğru bir yaklaşım olacağı düşünülmektedir.

Şarkı: Bu kazanıma ait “Oyun” isimli şarkının öğretimi amaçlanmıştır. Şarkı öğretiminde öğretmenden öncelikle şarkının sözlerini hecelere ayırarak tahtaya yazması ve ikinci sınıfta öğretilen uzun hece kısa hece kavramlarının hatırlatılması istenmiştir. Bu hecelerin nasıl gösterileceği hakkında bilgi verilmiştir. Şarkıda yer alan kısa ve uzun hecelerin tespit edilmesi için incelenmesi istenmiştir. Şarkı

sözlerindeki ritim kalıplarının öğrencilere el ile vurdurulup hece sürelerine dikkat edilmesi ve heceler altına koyulan sembolleri bir düdükle çalıyor gibi taklit ederek, sürelerine dikkat ederek çalışmaları istenmiştir. Şarkının tekrar yoluyla öğretilmesi ve ardından ritim çalgıları ile eşlik edilmesi istenmiştir. Ancak ritim eşlik sırasında sadece uzun seslerin hissedilmesi için önerilere yer verilirken kısa seslerin hissedilmesi için önerilere yer verilmediği görülmektedir. Bu noktada şarkı öğretiminde ayrıntılı çalışmalara yer verildiğini söylenebilir ancak eksik bırakılan yönler olduğu da görülmektedir.

Değerlendirme: Öğretmene örnek ölçütlerin yer aldığı 3 dereceli bir rubrik değerlendirme için önerilmiştir. Verilen formun sadece ikinci kazanımının değerlendirmeye yönelik olduğu söylenebilir.

4.1.3. “Farklı Ritmik Yapıdaki Ezgilerimiz” Ana Kazanım Teması

Öğrenme alanları müziksel yaratıcılık ve müziksel algı ve bilgilenme olan farklı ritmik yapıdaki ezgilerimiz ana kazanım temasında farklı ritmik yapılardaki ezgilere uygun hareket eder ve müzikleri uygun hız ve gürlükte seslendirir kazanımları yer almaktadır. Kazanımların gerçekleştirilmesi sürecinde ders içi ya da diğer derslerle bir ilişkilendirme yapılmamıştır. Süre olarak 6 ders saati öngörülmüştür. Ders sürecinde öğretmenlere dikkat etmeleri gereken üç uyarı verilmiştir. Buna göre 3/4' lük ve 6/8'lik ölçülere ilişkin ritmik yapının teorik değil, hissettirilerek verilmesi; çabuk-yavaş hız ve kuvvetli-hafif gürlük çalışmalarının yapılması; seslendirme kavramı, çalma ve söyleme etkinliklerini kapsamaları önerilmektedir. Ders sürecinde “Üç Elma” ve “Ninni” isimli şarkıların öğretilmesi amaçlanmıştır. Öğrenme öğretme sürecine değinilmemiştir.

Tablo 10.

“Farklı Ritmik Yapıdaki Ezgilerimiz” Ana Kazanım Temasının Unsurları

Kazanım	Öğrenme –öğretme süreci			Değerlendirme
	Etkinlik	Kavramlar	Şarkı	
Farklı ritmik yapılarıdaki ezgilere uygun hareket eder.	1-3/4'lük ölçü tahtaya üçgen şeklinde üzerine sayılar yazılır, öğrencilerden uygun olarak ritmik saymaları ve elle vurmaları sağlanır	1-3/4'lük 2-Hız ve gürlük 3-Ağırca 4-Hafif gürlük	Ninni	Öğretmene örnek ölçütlerin yer aldığı bir rubrik verilmiştir.
	2-Şarkının ölçüsü vurularak hissettirilir			
	3-Şarkı öğrencilere salınma hareketi ile öğretilir			
	4-Grup çalışmaları ile öğrencilerin farklı hareket biçimleri oluşturmaları sağlanır			
	5-Ninnilerin hız ve gürlük özelliklerine dikkat çekilir			
Müzikleri uygun hız ve gürlükte seslendirir	1-Türkü CD'den dinletilir 2-Türkünün hız ve gürlük özelliklerine dikkat çekilir 3-Söz ve ritme uygun hareketler kurgulanır 4-Hareketler eşliğinde seslendirilir	1-Hız ve gürlük	Üç Elma	

Kazanım C4: Farklı ritmik yapılarıdaki ezgilere uygun hareket eder. Bu kazanım doğrultusunda etkinlikler, kavramlar ve şarkı incelemesi aşağıda verilmiştir.

Etkinlikler: Bu aşamada öğretmenden tahtaya 3/4'lük ölçü sayısını göstermek amacıyla üçgen şeklinde üzerine sayılar yazarak çizmesi ve öğrencilerden şekle uygun olarak ritmik şekilde saymaları ve elle vurmaları istenmiştir. “Ninni” isimli şarkının ölçüsü vurularak hissettirilmesi, şarkının öğrencilere salınma hareketi ile öğretilmesi, grup çalışmaları ile öğrencilerin farklı hareket biçimleri oluşturmalarının sağlanması ve ninnilerin hız ve gürlük özelliklerine dikkat çekilmesi çalışmalarına yer verilmiştir.

Kavramlar: Bu kazanımla “3/4'lük, hız ve gürlük, ağırca, hafif gürlük” kavramlarına değinilmiştir. “Ninni” isimli şarkı öğretimine geçilmeden önce ninnilerin nasıl seslendirilmesi gerektiği hakkında öğrencilerle konuşulması ve bu aşamada ninnilerin hız ve gürlük özelliklerine dikkat çekilmesi amaçlanmıştır. Son olarak

ninnilerin ağırca ve hafif gürlükte söylenmesi gerektiğinin açıklanması istenmiştir. Hız ve gürlük kavramlarından hız kavramı olarak ağırca, gürlük kavramı olarak da hafif gürlük kavramlarının tek başına verilmiş olması öğrencilerin kıyaslama yapmasına olanak tanımamaktadır. Ayrıca aynı anda iki farklı kavramın verilmiş olması da öğrencilerin bu kavramları algılama sürecini zorlaştırabilir. Sadece hız, ya da sadece gürlük kavramlarının verilmesi öğrenme sürecinde daha etkili rol oynayabilir. Kazanımların uygulanması aşamasında ise sadece 3/4'lük ölçü üzerinde çalışmalara yer verilmiştir ancak öğretmene verilen uyarıda 3/4'lük ve 6/8'lik ölçülerin hissettirilmesinden söz edilmektedir. Bu nedenle verilen uyarıların etkinlik içerisinde eksik bırakıldığı söylenebilir.

Şarkı: Şarkı öğretiminde tekrar yolu kullanılması önerilmiştir. Bu şarkının yavaş tempoda seslendirilmesi gerektiği görülmektedir. Öğretmeden 3/4'lük ölçü ile yazılmış olan şarkıyı salınım hareketleri yaparak ve ritmini el ile vurarak hissettirmesi beklenmektedir. Burada salınım hareketleri yapılması hakkında daha açıklayıcı bilgi verilmesi beklenirdi. Çünkü bu çalışmanın 3/4'lük ölçünün hissettirilmesi bakımından önem taşıdığı ve daha açık ifade edilmesinin gerekli olduğu düşünülmektedir. Şarkı öğretimi sırasında şarkının hız ve gürlük özelliklerine dikkat edilmesi beklenmektedir. Sonraki aşamada öğrencilerin gruplara ayrılması ve bu grupların farklı vuruş şekilleri ile (parmak şıklatma, kalemle sıraya vurma vs.) şarkıyı seslendirmesi; çalışmalarını farklı salınım ve hareket biçimleri ile sergilemeleri beklenmektedir. Öğretmeden bu sürece şarkıyı söyleyerek ya da çalgısıyla eşlik etmesi beklenmektedir.

Kazanım B4: Müzikleri uygun hız ve gürlükte seslendirir. Bu kazanım doğrultusunda etkinlikler, kavramlar ve şarkı incelemesi aşağıda verilmiştir.

Etkinlikler: Bu aşamada "Üç Elma" isimli türkünün CD'den dinletilmesi; türkünün hız ve gürlük özelliklerine dikkat çekilmesi; söz ve ritme uygun hareketler kurgulanması ve hareketler eşliğinde seslendirilmesi çalışmalarına yer verilmiştir. Yapılan etkinlikler ve şarkı öğretiminde öğretmene verilen uyarıların etkinliklere yansıtılmadığı görülmektedir. Bu noktada uyarılar doğrultusunda çabuk-yavaş hız ve kuvvetli-hafif gürlük çalışmalarına yer verilmesi, seslendirme kavramının çalma ve söyleme etkinliklerini kapsamaması beklenmesine karşın yalnızca söyleme etkinliklerine yer verildiği görülmektedir.

Kavramlar: Bu kazanımda “Hız ve gürlük” kavramlarına değinilmiştir. Öğretilecek olan türkünün CD’ den dinletilmesi sırasında hız ve gürlük özelliklerine dikkat edilmesi beklenmektedir.

Şarkı: Öğretmenden şarkıyı CD’den dinleterek öğretmesi beklenmektedir. Şarkı öğretiminde geleneksel müziklerimizden olan bir türküye yer verilmiştir. Bu türkünün çabuk hızda seslendirilmesi gerektiği görülmektedir. Türkünün öğretimi sırasında sözlere ve ritmik yapıya uygun olarak hareket yaptırılması öngörülmüştür ve bu hareketlerle ilgili örneklere yer verilmektedir. Ancak kılavuz kitapta herhangi bir CD’ye yer verilmediği görülmektedir.

Değerlendirme: Öğretmene, örnek ölçütlerin yer aldığı 3 dereceli bir rubrik önerilmiştir.

4.1.4. “Müzik, Söz Ve Hareket” Ana Kazanım Teması

Öğrenme alanı müziksel algı ve bilgilenme olan müzik, söz ve hareket ana kazanım temasında “müziklerdeki aynı ve farklı söz kümelerini harekete dönüştürür” kazanımı yer almaktadır. Kazanımların gerçekleştirilmesi sürecinde ders içi ya da diğer derslerle bir ilişkilendirme yapılmamıştır. Süre olarak 4 ders saati öngörülmüştür. Ders sürecinde öğretmenlere dikkat etmeleri gereken uyarı, çalışmaların seviyeye uygun şarkı ve türkü örnekleriyle yapılmasıdır. Ders sürecinde “Ceviz Adam” isimli şarkının öğretilmesi ve tekrar eden söz kümelerinde aynı değişen söz kümelerinde ise farklı hareketlerin yaptırılması amaçlanmaktadır.

Tablo 11.

“Müzik, Söz Ve Hareket” Ana Kazanım Temasının Unsurları

Kazanım	Öğrenme –öğretme süreci			Değerlendirme
	Etkinlik	Kavramlar	Şarkı	
Müziklerdeki aynı ve farklı söz kümelerini harekete dönüştürür.	1-“Ceviz Adam” tekerlemesi sözlere uygun hareketlerle canlandırılır. 2-Aynı ve farklı söz kümelerine uygun yapılan hareketler gözlemlenir. 3-Aynı ve farklı söz kümelerinde farklı beden vuruşları yapılır.	Yankı yoluyla şarkı öğretimi	Ceviz Adam	

Kazanım B5: Müziklerdeki aynı ve farklı söz kümelerini harekete dönüştürür. Bu kazanım doğrultusunda etkinlikler, kavramlar ve şarkı incelemesi aşağıda verilmiştir.

Etkinlikler: Bu aşamada “Ceviz Adam” tekerlemesinin sözlere uygun hareketlerle canlandırılması; aynı ve farklı söz kümelerine uygun yapılan hareketlerin gözlemlenmesi ve aynı ve farklı söz kümelerinde farklı beden vuruşları yapılması çalışmalarına yer verilmiştir. Dersin işlenişi aşamasında öğretmenden tekerlemenin sözlerinden yola çıkılarak bir hikâyeye oluşturup derse giriş yapması ve bu hikâyeyi öğrencilerin canlandırması beklenmektedir.

Kavramlar: Kazanımın işlenişi sırasında yankı yoluyla şarkı öğretimi kavramına değinilmiştir. Yankı yoluyla öğretim ile kulaktan öğretim yöntemi anlatılmak istenilmiştir. Kitapta aynı durumları gösteren kavramların farklı kavramlarla ifade edilmiş olduğu bu nedenle bu durumun kavram kargaşasına neden olabileceği düşünülmektedir.

Şarkı: Şarkı öğretiminde bir tekerleme kullanılmıştır. Bu tekerlemenin öğretilmesi aşamasında aynı ve farklı söz kümelerine uygun hareketler yapmaları beklenmektedir. Burada şarkının aynı ve farklı kısımları örnek olarak gösterilmiştir. Şarkıyı öğretirken yankı yoluyla öğretim kullanılması beklenmektedir.

4.1.5. “Müzik ve Dans” Ana Kazanım Teması

Öğrenme alanı müziksel yaratıcılık olan müzik ve dans ana kazanım temasında müziklerde yer alan farklı ezgi cümlelerini dansa dönüştürür ve dinlediği müziklerle ilgili duygu ve düşüncelerini ifade eder kazanımları yer almaktadır. “Dinlediği müziklerle ilgili duygu ve düşüncelerini ifade eder” kazanımında diğer derslerle ilişkilendirme yapılmıştır. Buna göre; Türkçe Dersi “Görsel okuma ve görsel sunu” öğrenme alanı: bilgi, düşünce ve izlenimlerini resim, şekil ve sembol kullanarak görselleştirir. Duygu, düşünce ve izlenimlerini drama, tiyatro, müzikli oyun, kukla vb. yolla sunar; Rehberlik ve Psikolojik Danışma: grup içinde duygu ve düşüncelerini paylaşır, grupla işbirliği yapar. Süre olarak 6 ders saati öngörülmüştür. Ders sürecinde öğretmenlere dikkat etmeleri gereken iki uyarı verilmiştir. Buna göre şarkının değişen bölümlerinin sezdirilerek verilmesi, bilişsel anlatım yöntemine girilmemesi; öğrencilerin duygularını farklı anlatım yollarıyla (drama, şiir, düz yazı vs.) ifade etmeleri önerilmiştir. “Mutluluk” isimli şarkının öğretilmesi amaçlanmıştır.

Tablo 12.

“Müzik ve Dans” Ana Kazanım Temasının Unsurları

Kazanım	Öğrenme –öğretme süreci			Değerlendirme
	Etkinlik	Kavramlar	Şarkı	
Müziklerde yer alan farklı ezgi cümlelerini dansa dönüştürür.	1-Şarkı tekrar yolu ve CD kullanılarak öğretilir 2-Şarkı A ve B olarak iki bölüme ayrılır 3-Her bölüme özgü hareket belirlenir 4-Öğrenciler gruplara ayrılır 5-Grupların bir kısmına şarkının A, diğerlerine de B bölümüne hareket bulmaları istenir 6-En son sergilenir	1-Şarkıdaki A B Bölümü	Mutluluk	Öğretmene örnek ölçütlerin yer aldığı bir rubrik verilmiştir
Dinlediği müziklerle ilgili duygu ve düşüncelerini ifade eder	1-Şarkı CD'den dinletilir 2-Şarkının neler hissettirdiği sorulur 3-Mutlu olduklarında nasıl davrandıklarını ifade etmeleri sağlanır			

Kazanım C2: Müziklerde yer alan farklı ezgi cümlelerini dansa dönüştürür. Bu kazanım doğrultusunda etkinlikler, kavramlar ve şarkı incelemesi aşağıda verilmiştir.

Etkinlikler: Bu aşamada “Mutluluk Şarkısı”nın tekrar yolu ve CD kullanılarak öğretilmesi, şarkının A ve B olarak iki bölüme ayrılması, her bölüme özgü hareket belirlenmesi, öğrencilerin gruplara ayrılması, grupların bir kısmına A, diğerlerine de B bölümüne hareket bulmaları istenmesi ve en son çalışmaların sergilenmesi aşamasına yer verilmiştir. Ancak kılavuz kitapta herhangi bir CD'ye yer verilmediği görülmüştür.

Kavramlar: Bu kazanımda “Şarkıdaki A ve B Bölümü” kavramlarına yer verilmiştir. Bu bölümlere kitapta yer verilmiştir. Şarkıdaki A ve B bölümlerinde öğrencilerin farklı

şekilde eşlik etmesini sağlayarak (A bölümünde el çırpma, B bölümünde parmak şıklatma gibi) bölümleri hissettirmek amaçlanmıştır.

Şarkı: Şarkının CD'den dinleterek tekrar yoluyla öğretilmesi beklenmektedir. Şarkı öğretimi sonrasında öğrencilerin gruplara ayrılması ve şarkının B bölümü için uygun hareketler bulmaları istenmiştir. Bu çalışma için öğrencilere yaklaşık 5 dk. süre verilmesi öngörülmüştür. Daha sonra şarkının A bölümünün sınıfça, B bölümünde ise grupların kendi hareketlerini sergilemeleri beklenmektedir. Daha sonra A ve B bölümünün birlikte sergilenmesi beklenmektedir. Ancak tüm bu çalışmalarda "dans" kavramının vurgulanmadığı düşünülmektedir. Ayrıca şarkı sözlerinin bir dans oluşturma konusunda zorlayıcı olabileceği dolayısı ile hareketlerle ifade etmenin de güç olabileceği düşünülmektedir.

Kazanım C1: Dinlediği müziklerle ilgili duygu ve düşüncelerini ifade eder. Bu kazanım doğrultusunda etkinlikler, kavramlar ve şarkı incelemesi aşağıda verilmiştir.

Etkinlikler: Bu aşamada "Mutluluk Şarkısı" CD'den dinletilmesi; şarkının neler hissettirdiğinin sorulması ve mutlu olduklarında nasıl davrandıklarını ifade etmeleri çalışmalarına yer verilmiştir.

Kavramlar: Bu kazanımda herhangi bir kavrama yer verilmemiştir.

Şarkı: Şarkının önceki derslerde öğretildiği var sayılarak şarkı öğretilmesine yer verilmemiştir. Şarkının CD'den dinletilmesine yer verilmiştir. Dinledikleri şarkının öğrencilere neler hissettirdiğini çeşitli şekillerde ifade etmelerinin sağlanması amaçlanmıştır. Ancak kılavuz kitapta herhangi bir CD'ye yer verilmediği görülmüştür.

Değerlendirme: Değerlendirme: Öğretmene, örnek ölçütlerin yer aldığı 3 dereceli bir rubrik önerilmiştir.

4.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum

Araştırmanın ikinci alt problemi, “ilkokul 3. sınıf müzik dersi kazanımlarının gerçekleştirilmesinde kullanılan mevcut şarkı dağarcığının uygulanmasına ilişkin öğrencilerin ve öğretmenin görüşleri nelerdir?” şeklinde ifade edilmiştir. Bu doğrultuda öncelikle uygulama öncesinde öğrencilerle ve öğretmen ile yapılan yarı yapılandırılmış görüşmelere ait ses kayıtlarının dökümü yapılmıştır. Daha sonra elde edilen veri setleri içerik analizi ile çözümlenmiştir.

4.2.1. Öğrencilerin Uygulama Öncesi Görüşlerine Ait Bulgular ve Yorum

Öğrencilerin uygulama öncesi yarı yapılandırılmış görüşme verilerinin içerik analizi sonucunda 4 tema belirlenmiştir. Bu temalar “Müzik ilgisi teması”, “Öğrenme-öğretme teması”, “İçerik teması” ve “Değerlendirme teması”dır. Her bir temaya ait alt temalar, kodlar ve frekanslar tablolar ile gösterilerek yorumlanmıştır.

Tablo 13.

Müzik İlgisi Teması

Alt Tema	Kodlar	f
Müzik dinleme	• Severim	29
	• Sevmem	1
Dinlenen şarkıcılar	• Hadise	5
	• Cevapsız	5
	• Barış Manço	4
	• Murat Boz	4
	• Mustafa Ceceli	3
	• Çocuk Şarkıları	3
	• İrem Derici	1
	• Atiye	1
	• Gripin	1
	• İsmail YK	1
	• Hande Yener	1
	• Ajda Pekkan	1
	• Hüseyin Kağıt	1
	• Justin Bieber	1
	• Müzik yarışmaları	1
	• TV'de çıkan müzikler	1
	• İlahi	1
	• Hepsini dinlerim	1
	En sevilen ders	• Matematik
• Hayat Bilgisi		7
• Müzik		4
• Türkçe		2
• Resim		2
Müzik dersinin anlamı	• Şarkı söylemek	19
	• Bilmiyorum	4
	• Müzik dinlemek	2
	• Eğlenmek	2
	• İyi/güzel şeyler	2
	• Huzur/sevgi/mutluluk	2
	• Müzik yapmak	1
	• Yazmak-ezberlemek	1
• Hiçbir şey	1	
Müzik dersini sevme	• Seviyorum	29
	• Bazen, sevmediğim şarkılar oluyor, o zaman sevmiyorum	1

Tablo 13' de müzik ilgisi temasının 5 alt temadan oluştuğu görülmektedir. Bu alt temalar “Müzik dinleme”, “Dinlenen şarkıcılar”, “En sevilen ders”, “Müzik dersinin anlamı” ve “Müzik dersini sevme” dir. Müzik dinleme alt temasının kodlarına bakıldığında 29 öğrenci “severim”, 1 öğrenci “sevmem” kodları görülmektedir. Bu doğrultuda öğrencilerin tamamına yakının (n=29) müzik dinlediği ve müzik dinlemeyi sevdiğini söylemek mümkündür.

Dinlenen şarkıcılar alt temasında öğrencilerin dinlediği şarkıcılara bakıldığında 5 öğrenci “Hadise”, 4 öğrenci “Barış Manço”, 4 öğrenci “Murat Boz”, 3 öğrenci “Mustafa Ceceli”, 3 öğrenci “çocuk şarkıları”, 1 öğrenci “İrem Derici”, 1 öğrenci “Atiye”, 1 öğrenci “İsmail YK”, 1 öğrenci “Gripin”, 1 öğrenci “Hande Yener”, 1 öğrenci “Ajda Pekkan”, 1 öğrenci “Hüseyin Kağıt”, 1 öğrenci “Justin Bieber”, 1 öğrenci “müzik yarışmaları”, 1 öğrenci “TV’de çıkan müzikler”, 1 öğrenci “ilahi” ve 1 öğrenci “hepsini dinlerim” yanıtını vermiştir. 5 öğrencinin ise bu soruya cevap vermediği görülmüştür. Öğrencilerin yanıtlarından çoğunlukla popüler müzik türlerine ilgi duydukları görülmektedir. Verilen yanıtlara bakıldığında çoğunlukla yetişkinlerin yaşantılarını konu alan içerikte şarkıların çocuklar tarafından beğenildiği ve kabul gördüğü söylenebilir. Ayrıca çocukların bazılarının televizyon programları ve müzik yarışmaları yoluyla müzik dinlediği ve müzikle ilgilendiği de söylenebilir.

En sevilen ders alt temasında 16 öğrenci “Matematik”, 7 öğrenci “Hayat Bilgisi”, 4 öğrenci “Müzik”, 2 öğrenci “Türkçe” ve 2 öğrenci “Resim” dersi yanıtını vermiştir. Bu durumda öğrenciler arasında en sevilen dersin Matematik (n=16) olduğu görülmüştür. Müzik dersinin ise en sevilen 3. ders (n=4) olduğu görülmektedir.

Müzik dersinin anlamı alt temasında müzik dersini 19 öğrenci “şarkı söylemek”, 2 öğrenci “müzik dinlemek”, 2 öğrenci “eğlenmek”, 2 öğrenci “iyi/güzel şeyler”, 2 öğrenci “huzur/sevgi/mutluluk”, 1 öğrenci “müzik yapmak”, 1 öğrenci “yazmak-ezberlemek”, şeklinde tanımlamıştır. Aynı soruya 4 öğrenci “bilmiyorum”, 1 öğrenci de “hiçbir şey” şeklinde cevap vermiştir. Öğrencilerin cevaplarından hareketle müzik derslerinin çoğunlukla şarkı söylemek olarak algılandığını söylenebilir. Ayrıca Müzik derslerinin bazı öğrenciler (n=6) üzerinde eğlenmek, mutluluk, huzur, sevgi gibi olumlu duygular oluşturduğundan söz edilebilir.

Müzik dersini sevme alt temasında öğrencilerin 29'ü müzik dersini “seviyorum” 1 öğrenci ise “bazen sevmediğim şarkılar oluyor, o zaman sevmiyorum” cevabını vermiştir. Öğrencilerin büyük çoğunlukla (n=29) müzik dersini sevdiği söylenebilir. Ancak öğrencilerin şarkıları sevmesi ya da sevmemesi, onların derse karşı tutumunu etkileyen bir unsur olarak düşünülebilir.

Tablo 14.

Öğrenme-Öğretme Teması

Alt Tema	Kodlar	f
Müzik dersinin işlenişi	• Öğretmen bilgisayardan müzik açıyor, bizde bilgisayarla beraber söylüyoruz	5
	• Öğretmenimiz müzik kitabını açtıyor önce o söylüyor sonra biz	5
	• Öğretmen önce tahtaya yazar biz okuruz ve defterimize yazarız sonra beraber söyleriz	4
	• İstiklal marşını söylüyoruz, sonra öbür şarkıları söylüyoruz	3
	• Şarkı söylüyoruz	2
	• Yeni şarkılar öğreniyoruz, tekrarlıyoruz	2
	• Güzel işliyoruz	2
	• Öğretmen kitaptan şarkı belirliyor onu birlikte söylüyoruz	1
	• Öğretmen söylüyor biz ezberliyoruz	1
	• Müzik yaparak, hep beraber söyleyerek	1
	• Bazen bilgisayardan dinliyoruz bazen kitaptan okuyoruz	1
	• Sıra sıra okuyoruz kitaptan	1
	• Bilmiyorum	1
	• Cevapsız	1
Şarkı söyleme	• Evet	30
Materyal kullanımı	• Evet (ders kitabı, defter, bilgisayar, CD)	30
Şarkıların belirlenmesi	• Ders kitabından sırayla	23
	• Bilgisayardan	4
	• Öğretmen karar veriyor	1
	• Öğrendiğimiz şarkılardan seçiyoruz	1
	• Kitaptaki şarkıları internetten açıyoruz	1
	• Öğretmen kötü bir şarkı olduğunda onu söyletmiyor	1
	• Bilmiyorum	1
	• Öğretmenimiz şarkıyı yazdırır sonra söyleriz	6
• Bilgisayardan müziği açıyor sonra birlikte söylüyoruz	5	
• Öğretmen okutuyor	5	
• Söyleyerek	3	
• Ezberliyoruz	3	
• Bilgisayardan açıp öğretiyor, çıkmayınca kendisi söyleyip öğretiyor	3	
• Bazen bilgisayardan bazen kitaptan baka baka	1	
Şarkıları tek tek/sınıfça söyleme	• Sınıfça	19
	• Bazen tek tek bazen sınıfça	11

	• Evet	18
Şarkı söylerken	• Bazen	7
dans/hareket	• Hayır	3
yapma	• Öğretmen söylediğinde yapıyoruz	1
	• Unuttum	1

Tablo 14'de öğrenme-öğretme temasının 7 alt temadan oluştuğu görülmektedir. Bu alt temaların "Müzik dersinin işlenişi", "Şarkı söyleme", "Materyal kullanımı", "Şarkıların belirlenmesi", "Şarkıların öğrenilmesi", "Şarkıları tek tek/sınıfça söyleme", "Şarkıları söylerken dans/hareket yapma" şeklinde belirlendiği görülmektedir.

Müzik dersinin işlenişi alt temasına bakıldığında 5 öğrenci "öğretmen bilgisayardan müzik açıyor, bizde bilgisayarla beraber söylüyoruz", 5 öğrenci "öğretmenimiz müzik kitabını açtırıyor önce o söylüyor sonra biz" şeklinde cevap vermiştir. 4 öğrenci "Öğretmen önce tahtaya yazar biz okuruz ve defterimize yazarız, sonra beraber söyleriz", 3 öğrenci "İstiklal Marşını söylüyoruz, sonra öbür şarkıları söylüyoruz", 2 öğrenci "şarkı söylüyoruz", 2 öğrenci "yeni şarkılar öğreniyoruz, tekrarlıyoruz", 2 öğrenci "güzel işliyoruz" şeklinde cevaplamıştır. 1 öğrenci "öğretmen kitaptan şarkı belirliyor, onu birlikte söylüyoruz", 1 öğrenci "öğretmen söylüyor biz ezberliyoruz", 1 öğrenci "müzik yaparak, hep beraber söyleyerek", 1 öğrenci "bazen bilgisayardan dinliyoruz, bazen kitaptan okuyoruz", 1 öğrenci "sıra sıra okuyoruz kitaptan" cevabını vermiştir. 1 öğrencinin bu soruya cevap vermediği 1 öğrencinin de "bilmiyorum" cevabını verdiği görülmektedir. Öğrencilerin yanıtları doğrultusunda müzik dersinin işlenişinde şarkı söyleme etkinliğinin ağırlıkta olduğu göze çarpmaktadır. Bu bağlamda öğrencilerin anlatımlarına bakarak müzik dersinin işlenişi sürecinde yer alan şarkı söyleme etkinliklerinde oyun, dans, devinim eksenli bir yaklaşımdan söz edilmediği söylenebilir.

Şarkı söyleme alt teması ve materyal kullanımı alt temasında öğrencilerinin tümü (n=30) "evet" cevabı vermiştir. Bir önceki alt temada da belirtildiği gibi şarkı söyleme etkinliklerinin müzik dersinin işleniş sürecinde önemli bir yer kapladığı düşünülmektedir. Materyal kullanımı alt teması ile de ders işleme sürecinde ders kitabı, defter, bilgisayar, CD gibi materyallerin kullanıldığı görülmektedir.

Şarkıların belirlenmesi alt temasında 23 öğrenci "ders kitabından sırayla", 4 öğrenci "bilgisayardan", 1 öğrenci "öğretmen karar veriyor", 1 öğrenci "öğrendiğimiz şarkılardan seçiyoruz", 1 öğrenci "kitaptaki şarkıları internette açıyoruz", 1 öğrenci

“öğretmen kötü bir şarkı olduğunda onu söyletmiyor”, 1 öğrenci ise “bilmiyorum” şeklinde cevaplamıştır. Öğrencilerin yanıtlarından hareketle müzik dersi öğrenme-öğretme sürecinde şarkıların belirlenmesi aşamasında çoğunlukla (n=23) ders kitabından yararlanıldığı bunun yanı sıra beğenilmeyen şarkı olması durumunda kitapta yer almış olsa bile kullanılmadığı söylenebilir.

Şarkıların öğrenilmesi alt teması içerisinde 9 öğrenci “öğretmenimiz söylüyor biz tekrarlıyoruz”, 6 öğrenci “öğretmenimiz şarkıyı yazdırır sonra söyleriz”, 5 öğrenci “bilgisayardan müziği açıyor sonra birlikte söylüyoruz”, 5 öğrenci “öğretmen okutuyor” şeklinde cevaplamıştır. 3 öğrenci “söyleyerek”, 3 öğrenci “ezberliyoruz”, 3 öğrenci “bilgisayardan açıp öğretiyor, çıkmayınca kendisi söyleyip öğretiyor”, 1 öğrenci “bazen bilgisayardan bazen kitaptan baka baka” kodlarına yer verilmiştir. Bu bağlamda şarkı öğretiminde kulaktan öğretim yönteminin kullanıldığı söylenebilir. Aynı zamanda öğretmenin internet ortamından faydalandığı da düşünülebilir.

Şarkıları tek tek/sınıfça söyleme alt temasında 19 öğrencinin “sınıfça”, 11 öğrenci ise “bazen tek tek bazen sınıfça” kodları yer almaktadır. Bu doğrultuda öğrencilerin müzik derslerinde genellikle sınıfça yani koro halinde şarkı söylediği söylenebilir. Solo halde şarkı söylemenin ise daha az tercih edildiği düşünülebilir.

Şarkı söylerken dans/hareket yapma alt teması içerisinde yer alan kodlara bakıldığında 18 öğrenci “evet”, 7 öğrenci “bazen”, 3 öğrenci “hayır”, 1 öğrenci “öğretmen söylediğinde yapıyoruz”, 1 öğrenci ise “unuttum” şeklinde yer almıştır. Öğrencilerin çoğunlukla (n= 18) şarkı söylerken dans/hareket yaptıklarını söylemek mümkündür. Ancak dans/hareket yapmak konusunda görüşlerini belirtirken olumsuz ya da belirsizlik içeren yanıtlar veren öğrencilerin sayısının (n=12) da az olmadığı söylenebilir. Bu bağlamda daha önce “müzik dersinin işleniş alt temasında” öğrencilerin şarkı söylerken oyun, dans, devinim içeriklerinden söz etmediği düşünüldüğünde bu konunun öğrenciler üzerinde yeterince etki oluşturmadığı söylenebilir.

Tablo 15.

İçerik Teması

Alt Tema	Kodlar	f
Öğrenilen şarkılarla ilgili düşünceler	Güzel	23
	İyi	5
	Seviyorum	1
	Cevapsız	1
Şarkıları söylerken zorlanma	Hayır	23
	Biraz-Bazen	7
	Evet	1
Şarkıları severek söyleme	Evet	28
	Hayır	2
Şarkı söylerken eğlenme	Evet	30

Tablo 15'e bakıldığında içerik teması altında müzik dersinde “öğrenilen şarkılarla ilgili düşünceler”, “şarkıları söylerken zorlanma”, “şarkıları severek söyleme” ve “şarkı söylerken eğlenme” olmak üzere 4 alt tema görülmektedir.

Müzik dersinde öğrenilen şarkılarla ilgili düşünceler alt teması içerisinde 23 “güzel”, 5 “iyi” şeklinde düşüncelerini ifade ettiği görülmüştür. 1 öğrenci ise şarkıları sevdiğini belirtmiştir. Öğrenciler müzik dersinde öğrenilen şarkılarla ilgili genel olarak (n=29) olumlu düşünceler belirtirken 1 öğrenci bu soruyu yanıtızsız bırakmıştır. Bu doğrultuda öğrencilerin müzik derslerinde öğrendikleri şarkıları beğendikleri söylenebilir.

Şarkıları söylerken zorlanma alt temasına bakıldığında 23 öğrenci “hayır”, 7 öğrenci “biraz/bazen” yanıtını vermiştir. 1 öğrenci ise “evet” yanıtı ile zorlandığını ifade etmiştir. Bu noktada müzik dersinde şarkı söylerken zorlanmayan öğrencilerin çoğunlukta olduğu (n=23) ancak öğrencilerin bir kısmının (n=8) da şarkı söylerken zorlandığı söylenebilir. Müzik derslerinin ağırlıklı olarak şarkı söyleme etkinliklerine dayalı olduğu düşünüldüğünde öğrencilerin şarkı söylerken zorlanma ya da zorlanmama hissi yaşamaları derse karşı tutumu belirleyen bir unsur olarak düşünülebilir.

Şarkıları severek söyleme alt temasında 28 öğrencinin “evet”, 2 öğrencinin ise “hayır” cevabı verdiği görülmüştür. Müzik dersinde öğrenilen şarkıları öğrencilerin

çoğunlukla (n=28) şarkıları severek söylediği fakat bazı öğrencilerin (n=2) ise şarkıları severek söylemediği görülmektedir. Bu doğrultuda öğrencilerin şarkı söyleme konusunda çoğunlukla (n=28) istekli oldukları ve şarkıları severek söyledikleri düşünülebilir.

Şarkı söylerken eğlenme alt temasında öğrencilerin tamamı (n=30) şarkıları söylerken eğlendiğini belirtmiştir. Söz konusu alt temada öğrencilerin tamamının şarkı söylerken eğlendiklerini ifade etmelerine rağmen öğrencilerin bir kısmının (n=10) “şarkıları severek söyleme” ve “şarkıları söylerken zorlanma” alt temalarında olumsuz görüş bildirdiği görülmektedir. Bu noktada öğrencilerin şarkı söylerken eğlenmeleri ile şarkıları severek söyleme ya da şarkı söylerken zorlanma durumları arasında ilişki olmadığı düşünülebilir.

Tablo 16.

Değerlendirme Teması

Alt Tema	Kodlar	f
Öğrenilen şarkılar	• Bu vatan	22
	• Balık ördek kurbağa	20
	• Atabarı	20
	• Bahçeye çıkalım	9
	• Avcı	8
	• Ninni	7
	• Ceviz adam	6
	• Üç elma	5
	• Çık çıkalım çayıra	4
	• Bay mikrop	3
	• Sınıftaki eşyalar	2
	• Çalgılar	1
	Şarkılardan öğrenilenler	Bu vatan
• Şehirleri		5
• Ülkeleri		1
• Bir yere gittiğini		1
• Vatanın güzel olduğunu		2
• Doğanızın güzel olduğunu		1
• Kaynaşmayı		1

Balık ördek kurbağa	11
• Hayvanların özelliklerini	8
• Hayvanları	2
• Arkadaş olmayı	1
Atabarı	5
• Hiçbir şey öğrenmedim	2
• Atatürk geçiyordu içinde	1
• Türk Müziği'ni öğrendim	1
• Bir kişinin oynadığını öğrendim	1
Avcı	3
• Hayvanlara zarar vermemeyi	1
• Avcıdan kaçmamız gerektiğini	1
• Avcının ormanda bir tavşan vurduğunu	1
Bay mikrop	2
• Temizlik	1
• Düzenli olmayı	1
Ninni	2
• Bir bebeğin uyduğunu	1
• Melekler bekler seni	1
Üç elma	2
• Dalda duran üç elmayı anlatıyor	1
• Elma yere düşüyor onu yeme diyor	1
Ceviz adam	2
• Çalgıların seslerini	1
• Davulu öğrendim	1
Sınıftaki eşyalar	1
• Düzenli olmalıyız	1
Genel değerlendirenler	8
• Şarkı söylemeyi öğrendim	3
• Hatırlamıyorum	3
• Fazla bir şey öğrenmedim sıkıcıydı	1
• Hayatın güzel olduğunu öğrendim	1

Şarkı yazma önerileri	• Güzel şarkılar	6
	• Eğlenceli şarkılar	6
	• Hayvanlarla ilgili şarkılar	3
	• Öğretici şarkılar	3
	• Oyunlarla ilgili	2
	• Oyunlu şarkılar	2
	• Atatürk'le ilgili şarkılar	2
	• Çocuklara uygun şarkılar	2
	• Okulla ilgili şarkılar	2
	• Derslerle ilgili	2
	• Cevapsız	2
	• Her şeyle ilgili şarkılar	2
	• Akılda kalan zor olmayan kısa şarkılar	1
	• Komik şarkılar, pop olsa iyi olurdu	1
	• Bilgilendirici şarkılar	1
	• Kitapla ilgili	1
	• Ülkelerle ilgili	1
	• Arkadaş sevgisi ile ilgili	1
	• Çocuklarla ilgili	1
	• Ninni gibi konularda	1

Tablo 16' ya göre değerlendirme temasının 3 alt temadan oluştuğu görülmektedir. Bu alt temalar “öğrenilen şarkılar”, “şarkılardan öğrenilenler” ve “şarkı yazma önerileri” dir. Öğrenilen şarkılar alt temasında 22 öğrenci “Bu Vatan”, 20 öğrenci “Balık Ördek Kurbağa”, 20 öğrenci “Atabarı” isimli şarkıları öğrendiklerini belirtmiştir. 9 öğrenci “Bahçeye çıkalım”, 8 öğrenci “Avcı”, 7 öğrenci “Ninni”, 6 öğrenci “Ceviz Adam”, 5 öğrenci “Üç Elma, 4 öğrenci “Çık Çıkalım Çayıra”, 3 öğrenci “Bay Mikrop”, 2 öğrenci “Sınıftaki Eşyalar” ve 1 öğrenci “Çalgılar” isimli şarkıları öğrendiklerini belirtmişlerdir. “Bu Vatan” (n=22), “Balık Ördek Kurbağa” (n=20) ve “Atabarı” (n=20) isimli şarkıların öğrenciler tarafından en çok hatırlanan şarkılar olduğunu söylemek mümkündür. Bu doğrultuda 3 şarkının öğrenciler üzerinde diğer şarkılara göre daha fazla etkiye sahip olduğu söylenebilir. Öğrencilerin sözü edilen şarkılarla ilgili verdikleri cevaplardan hareketle bu şarkılarla ilgili çeşitli çıkarımlar yapabildikleri görülmektedir böylelikle bu şarkıların daha fazla hatırlandığı söylenebilir. Ayrıca şarkıların öğretim aşaması da öğrencilerin ilgilerini etkileyen bir unsur olarak düşünülebilir.

Şarkılardan öğrenilenler alt temasına bakıldığında “Bu Vatan” isimli şarkı ile ilgili 11 öğrencinin görüş bildirdiği görülmektedir. Bu doğrultuda şarkıdan 5 öğrenci “şehirleri”, 2 öğrenci “vatanın güzel olduğunu”, 1 öğrenci “ülkeleri”, 1 öğrenci “bir yere gittiğini”, 1 öğrenci “doğamızın güzel olduğunu”, 1 öğrenci de “kaynaşmayı” öğrendiğini belirtmiştir. Bu vatan isimli şarkı daha önce birinci alt problemde “birlikte müzik yaparken ana kazanım teması” altında ele alınmıştır. Bu noktada şarkı “konuşurken ve şarkı söylerken sesini doğru kullanır” ve “birlikte söyleme ve çalma kurallarına uyar” kazanımlarının verilmesine yönelik etkinlikler arasında yer almaktadır ve şarkının sözleri şu şekildedir:

Ankara Karaman Gelibolu Tatvan
Anadolu İzmir Urfa Van
Havası denizi ormanıyla
Çok da güzeldir bu vatan

Müzik dersi öğretim programına göre verilen kazanımlarla öğrencilerin ses ve nefes çalışmaları, konuşurken ve şarkı söylerken seslerini doğru kullanma çalışmaları ve bağırmadan uygun tonda söylemeye yönelik çalışmalar yapmaları, birlikte söyleme kurallarını uygulamaları hedeflenmiştir. Öğrencilerin şarkıdan öğrendiklerini anlatırken şarkı sözleri ekseninde yanıtlar verdiklerini söylemek mümkündür. Bununla birlikte bazı öğrencilerin şarkı sözlerini doğru yorumlamadıkları da söylenebilir. Örneğin bazı öğrenciler şarkı sözlerinde ve şarkının anlam bütünlüğüne bakıldığında şarkıda yer almamasına rağmen ülkeleri (n=1) ve kaynaşmayı (n=1) öğrendiğini ifade etmiştir. Bu noktada şarkı sözlerinde şehir ve yer isimlerinin bir arada kullanılmasından doğan bir kavram karmaşasından söz edilebilir. Ayrıca öğrencilerin ifadelerinde “konuşurken ve şarkı söylerken sesini doğru kullanır” ve “birlikte söyleme ve çalma kurallarına uyar” kazanımlarını yansıtan ifadelerin bulunmadığı düşünülmektedir.

“Balık Ördek Kurbağa” isimli şarkı ile ilgili 11 öğrenci görüş bildirmiştir. Buna göre 8 öğrenci “hayvanların özelliklerini”, 2 öğrenci “hayvanları” ve 1 öğrenci de “arkadaş olmayı” öğrendiğini belirtmiştir. “Balık Ördek Kurbağa” isimli şarkı birinci alt problemde “birlikte müzik yaparken ana kazanım teması” altında incelenmiştir. Buna göre şarkı “duyduğu basit ritim ve ezgiyi tekrar eder” kazanımının verilmesi etkinlikleri içerisinde yer almaktadır. Şarkının sözlerine aşağıda verilmiştir:

Zıp zıp zıplar karada
Yüzer tatlı sularda
Vırak vırak seslenir
Eğlenir şu kurbağa

Paytak paytak yürürken
Kaz ve ördek karada
Vak vak vak vak yüzerler
Eğlenirler sulara

Suda yaşar balıklar
Sessiz sesiz yüzerler
Bazen sürü halinde
Bazen yalnız gezerler

Müzik dersi öğretim programında kazanımla ilgili olarak öğrencilerden düzeylerine uygun olarak duydukları ritim ve ezgiyi yansılama (taklit etme) yöntemiyle tekrarlamaları beklenmektedir. Öğrencilerin verdiği cevaplara göre çoğunlukla (n=10) hayvanların özellikleri ve hayvanları öğrendiklerini dolayısı ile şarkı sözleri doğrultusunda cevaplar verildiği söylenebilir. Bu noktada öğrencilerin anlatımlarına bakarak ders kazanımını yansıtan ifadelerin bulunmadığını söylemek mümkündür.

Atabarı isimli şarkı için 5 öğrencinin görüş bildirdiği görülmektedir. Bu öğrencilerden 2'si "hiçbir şey öğrenmedim", 1'i "Atatürk geçiyordu içinde", 1'i "Türk müziğini öğrendim", 1'i de "Bir kişinin oynadığını öğrendim" şeklinde cevap vermiştir. 3. sınıf Müzik dersi öğretmen kılavuz kitabında bu şarkıya "çevresinde düzenlenen müzik etkinliklerinde halk oyunlarını müzikleri ile tanır" kazanımına yönelik olarak yer verildiği görülmektedir. Şarkının sözlerine aşağıda yer verilmiştir:

Bahçası var bağı var
Ayvası var narı var
Ata'mızdan yadigâr
Bizde Atabarı var

Uzun uzun kemişlar
Ucunu budamışlar
Benim ela gözlümü
Askere yollamışlar

Müzik dersi öğretim programında kazanımla ilgili olarak öğrencilerin çevrelerinde yöresel olarak oynanan halk oyunları örneklerine yer verilmesi, bu oyunların müziklerini dinledikleri diğer müzik türlerinden ayırt edebilmelerine yönelik etkinlikler yapılması vurgulanmaktadır. Bu noktada öğrencilerin bir kısmının (n=3) diğer şarkılardaki durumun aksine şarkı sözleri ekseninde ve kazanımla ilişkili çıkarımlarda bulunduğu söylenebilir. Burada ders sürecinde kazanıma yönelik yer verilen etkinliklerin öğrencilerin günlük yaşamı ile ilişkilendirilebilir olması bu durumun oluşmasını sağlamış olabilir. Bununla birlikte şarkı ile ilgili bazı öğrencilerin (n=2) hiçbir şey öğrenmediğini belirttiği görülmüştür. Bu noktada söz konusu şarkının bir halk türküsü olması, dolayısı ile söz içeriği bakımından öğrencilerin yaş

ve öğrenme özelliklerinin üzerinde, bazı soyut kavramlar ve yöresel ifadeler içermesi öğrenciler tarafından anlaşılammış olabilir.

“Avcı” isimli şarkı ile ilgili 3 öğrenci görüş bildirmiştir. Buna göre 1 öğrenci “hayvanlara zarar vermemeyi”, 1 öğrenci “avcıdan kaçmamız gerektiğini” ve 1 öğrenci “avcının ormanda bir tavşan vurduğunu” öğrendiğini belirtmiştir. Bu şarkıya “müzikteki ses yüksekliklerini grafikte gösterir” kazanımına yönelik yer verilmiştir. Şarkı sözleri şu şekildedir:

Avcı ormanda bir tavşan vurmuş
Bir kuş aslana gitmiş söylemiş
Avcı çok korkmuş ormandan kaçmış

Müzik dersi öğretim programında bu kazanımla ilgili çevrelerinde duydukları seslerden ince ve kalın olanların belirlenip, taklit edilmesi ve şarkının sözlerinin incelik-kalınlık durumuna göre grafiğe dönüştürülmesi, bu grafiğe göre öğrencilerin şarkıya eşlik etmesi beklenmektedir. Verilen cevaplara bakıldığında şarkı sözlerinin öğrenciler tarafından (n=2) şarkıda anlatılanın dışında, daha farklı şekillerde algılandığı söylenebilir. Bir öğrencinin şarkı sözünden hareketle cevap verdiği görülmektedir. Ayrıca verilen cevaplarda kazanımla ilgili herhangi bir ifadenin yer almadığı söylenebilir.

“Bay Mikrop” isimli şarkı için 2 öğrencinin görüş bildirdiği görülmektedir. Bu doğrultuda 1 öğrenci “temizlik”, 1 öğrenci de “düzenli olmayı” öğrendiğini ifade etmiştir. Bu şarkı programda “belirli gün ve haftalarla ilgili müzikleri anlamına uygun olarak söyler” kazanımına yönelik “sağlık haftası” etkinliğinde yer almıştır. Burada müzik dersi öğretim programı doğrultusunda şarkının konu özelliğine dikkat çekilmesi beklenmektedir. Verilen cevaplardan hareketle kazanımın gerçekleştiği söylenebilir. Şarkı sözlerine aşağıda yer verilmiştir:

Bay mikrop bay mikrop
Beni hasta edemezsin
Bay mikrop bay mikrop
Beni hasta edemezsin
Yemeğimi böyle yiyorum
Sütümü de böyle içiyorum
Meyveleri sebzeleri
Bol bol yiyorum

Bay mikrop bay mikrop
Beni hasta edemezsin
Bay mikrop bay mikrop
Beni hasta edemezsin

Ellerimi böyle yıkarım
Saçımı da böyle tararım
Dişlerimi fırçalarım
Erken yatarım

“Ninni” isimli şarkı ile ilgili 2 öğrenci görüş bildirmiştir. Buna göre öğrencilerden 1’inin “bir bebeğin uyuduğunu”, bir diğer öğrencinin de “melekler bekler seni” cevabını verdiği görülmektedir. Programda bu şarkı “farklı ritmik yapılardaki ezgilere uygun hareket eder” kazanımı içerisinde yer almıştır. Müzik dersi öğretim programına göre bu kazanımla 3/4'lük ve 6/8'lik ölçülerden oluşan müziklerin dinletilerek ona uygun hareketler yaratılması ve 3/4'lük ve 6/8'lik ölçülerin teorik olarak verilmesi değil hissettirilmesi hedeflenmektedir. Bu noktada şarkının 3/4'lük ölçüde olduğu için kazanımla örtüştüğü söylenebilir ancak öğrencilerin sadece şarkı sözlerini anlatan cevaplar verdiği ve kazanımın gerçekleşmesi süreci ile ilgili bir ayrıntıya değinilmediği düşünülmektedir. Şarkı sözlerine aşağıda değinilmiştir:

Uyusun da büyüsün
Büyüsün de yürüsün
Güzel günler senin olsun
Uyu nazlım ninni
Yüreğin hep sevgi dolsun
Uyu nazlım ninni

Haydi yum gözlerini
Melekler bekler seni
Güzel günler senin olsun
Uyu nazlım ninni
Yüreğin hep sevgi dolsun
Uyu nazlım ninni

“Üç Elma” isimli şarkı ile ilgili 2 öğrencinin görüş bildirdiği görülmektedir. Öğrencilerden 1'i “dalda duran üç elmayı anlatıyordu”, diğer bir öğrenci de “elma yere düşüyor onu yeme diyor” cevabını vermiştir. Üç elma isimli şarkı “müzikleri uygun hız ve gürlükte seslendirir” kazanımına yönelik etkinlikler arasında yer almıştır. Müzik dersi öğretim programına bakıldığında kazanımla ilgili öğrencilerin dağarcıklarında bulunan müzikleri belirtilen hız ve gürlükte seslendirmeleri, çabuk-yavaş hız ve kuvvetli-hafif gürlük çalışmalarının yapılması ve seslendirme çalışmalarının söyleme-çalma etkinliklerini kapsamı gerektiği belirtilmiştir. Burada öğrencilerin sadece şarkı sözlerini anlatan cevaplar verdiği ve kazanımla ilgili bir ayrıntıdan söz edilmediği söylenebilir. Şarkı sözleri aşağıda görülebilir:

Dalda duran üç elma
Sende güzel sende güzel
Sende güzel koparma
Al elmanın birisi

Böyle güzel böyle güzel
 Böyle güzel olur mu?
 Daldan düşen üç elma
 Söyle güzel söyle güzel
 Söyle güzel kalır mı?

“Ceviz Adam” isimli şarkı için 2 öğrenci görüş bildirmiştir. 1 öğrenci “çalgıların seslerini”, 1 öğrenci de “davulu öğrendim” şeklinde cevaplamıştır. Bu şarkının “müziklerdeki aynı ve farklı söz kümelerini harekete dönüştürür” kazanımına yönelik olarak yer aldığı görülmektedir. Müzik dersi öğretim programına göre bu kazanımla şarkılarda yer alan aynı ve farklı söz kümelerine dikkat çekilmesi ve söz kümelerine uygun hareket oluşturulması hedeflenmiştir. Öğrencilerin cevaplarına bakıldığında şarkı sözlerini tanımlayan cevaplar verdikleri ve kazanımın gerçekleşme sürecine değinmedikleri söylenebilir. Şarkı sözleri şu şekildedir:

Ceviz edam şip şap şap/Tray lay lay lay lay
 Saçı rüzgâr vu vu vu/Tray lay lay lay lay
 Kaşı keman gıy gıy gıy/Tray lay lay lay lay
 Burnu uzun lu lu lu/Tray lay lay lay lay

Şarkılardan öğrenilenler alt temasında 8 öğrencinin şarkıların tamamına yönelik genel bir değerlendirmede bulunduğu görülmektedir. Buna göre 3 öğrenci “şarkı söylemeyi öğrendim”, 3 öğrenci “hatırlamıyorum”, 1 öğrenci “fazla bir şey öğrenmedim, sıkıcıydı”, 1 öğrenci de “hayatın güzel olduğunu öğrendim” şeklinde yanıtlamıştır. Şarkılardan neler öğrendiklerini hatırlamayan (n=3) ve şarkıların öğretici olmadığını düşünen (n=1) öğrencilerin yanıtlarından hareketle şarkıların eğitici-öğretici olma özelliğinin ön planda olmadığı söylenebilir. Bununla birlikte bazı öğrencilerin (n=3) şarkı söylemeyi ve hayatın güzel olduğunu (n=1) öğrendikleri ifadelerinden hareketle şarkıların duyuşsal açıdan öğrenciler üzerinde etki oluşturduğu söylenebilir.

Şarkılardan öğrenilenler alt temasında öğrencilerin büyük çoğunlukla şarkıların sözlerinden yola çıkarak, şarkı sözleri ekseninde cevaplar verdiği söylenebilir. Öğrencilerin şarkı sözlerini genel olarak bildiği ve bu doğrultuda cevaplar verdiği gözlenmiş olmasına karşın ders kazanımları ile ilişkilendirilmesi bağlamında çoğunlukla herhangi bir ifadeye rastlanmadığı söylenebilir. Bazı öğrencilerin ise (n=3) şarkılardan hiç bir şey öğrenmediğini ifade etmesi ile şarkıların eğitici-öğretici, bilgilendirici yönlerinin öne çıkmadığı düşünülebilir.

Şarkı yazma önerileri alt temasına bakıldığında 6 öğrenci “güzel şarkılar”, 6 öğrenci “eğlenceli şarkılar”, 3 öğrenci “hayvanlarla ilgili şarkılar”, 3 öğrenci “öğretici şarkılar cevabını vermiştir. 2 öğrenci “oyunlarla ilgili”, 2 öğrenci “oyunlu şarkılar”, 2 öğrenci “Atatürk’le ilgili şarkılar”, 2 öğrenci “çocuklara uygun şarkılar”, 2 öğrenci “okulla ilgili şarkılar”, 2 öğrenci “derslerle ilgili”, 2 öğrenci “her şeyle ilgili” şarkılar cevabını vermiştir. 2 öğrencinin bu soruya cevap vermediği görülmektedir. 1 öğrenci “akılda kalan, zor olmayan kısa şarkılar”, 1 öğrenci “komik şarkılar, pop olsa iyi olurdu”, 1 öğrenci “bilgilendirici şarkılar”, 1 öğrenci “kitapla ilgili”, 1 öğrenci “ülkelerle ilgili”, 1 öğrenci “arkadaş sevgisi ile ilgili”, 1 öğrenci “çocuklarla ilgili” ve 1 öğrencinin de “ninni gibi konularda” şeklinde cevapladığı görülmektedir.

Öğrencilerin görüşlerinde çoğunlukla (n=12) güzel ve eğlenceli şarkılar istedikleri görülmektedir. Bunun yanı sıra şarkıların öğretici, bilgilendirici nitelikte olması da çocuklar açısından önem taşıyan bir unsur olarak yansımıştır. Öğrencilerin önerileri arasında yer alan oyunlu şarkılar, komik şarkılar, akılda kalan, zor olmayan şarkılar ve pop şarkılar onların beklentileri ve güzel şarkı anlayışlarını yansıtması bakımından önemli birer gösterge olarak değerlendirilebilir. Ayrıca öğrencilerin müzik dersinde öğrendikleri şarkılardan etkilenerek şarkı yazma önerilerini belirttikleri söylenebilir. Örnek olarak “Bu Vatan”, “Balık Ördek Kurbağa”, “Atabarı”, “Sınıftaki Eşyalar”, “Ninni” isimli şarkılardan hareketle öğrencilerin “hayvanlarla ilgili şarkılar”, “derslerle ilgili”, “ülkelerle ilgili”, “ninni gibi” konularını önerdikleri görülmüştür.

4.2.2. Öğretmenin Uygulama Öncesi Görüşlerine Ait Bulgular ve Yorum

Öğretmenin uygulama öncesi yarı yapılandırılmış görüşme verilerinin içerik analizi sonucunda 5 tema belirlenmiştir. Bu temalar “Müzik ilgisi teması”, “Eğitim geçmişi teması”, “Öğrenme-öğretme teması”, “İçerik teması” ve “Değerlendirme teması”dır. Her bir temaya ait alt temalar ve kodlar tablolar ile gösterilmiştir. Ayrıca öğretmenin görüşlerini daha açık şekilde yansıtmak amacıyla 21.03.2014 tarihinde gerçekleştirilen uygulama öncesi yarı yapılandırılmış görüşme kayıtlarından doğrudan alıntılara yer verilmiştir.

Tablo 17.

Müzik İlgisi Teması

Alt Tema	Kodlar
Müzik dinlemeyi sevme	Evet
Dinlenen Sanatçılar	Belirli bir isim yok dinlediğim
Şarkıların Söz Yazarı-Bestecisi	Merak ederim

Müzik ilgisi temasının 3 alt temadan oluştuğu görülmektedir. Bu alt temalar “Müzik dinleme”, “Dinlenen sanatçılar” ve “Şarkıların söz yazarı-bestecisi” dir.

Tablo 17’de müzik dinleme alt temasına bakıldığında öğretmenin severek müzik dinlediği görülmektedir. Dinlenen sanatçılar alt temasında öğretmenin dinlediği belirli bir sanatçının olmadığı söylenebilir, bunu şöyle ifade etmiştir: "belirli dinlediğim biri yok ama müziğin her çeşidini dinlerim, özellikle radyo dinlerim". Öğretmenin şarkıların besteci ve söz yazarlarını merak ettiğini şu sözlerle ifade etmiştir: “Şarkı sözlerini, bestecilerini merak ederim, özellikle Türk sanat müziği bestecilerini merak ederim”. Bu durumda sınıf öğretmenin müzik dinlemeyi seven, her müzik türünü dinleyebilen, şarkıların nasıl oluştuğuyla ilgili merakı olan, müziğe karşı ilgisi olan bir öğretmen olduğunu söylemek mümkündür.

Tablo 18.

Eğitim Geçmişi Teması

Alt Tema	Kodlar (n=1)
Lisans Öğreniminde müzik	Flüt dersimiz vardı
Eğitimin yeterliliği	Yeterli bulmuyorum
Nota Bilgisi	İyi kötü bilirim
Çalgı kullanımı	Bilmiyorum ama blok flütü iyi kötü çalarım

Tablo 18’ de eğitim geçmişi temasına bakıldığında 4 alt tema görülmektedir. Bu alt temalar “Lisans öğreniminde müzik”, “Eğitimin yeterliliği”, “Nota bilgisi”, “Çalgı kullanımı”ndan oluşmaktadır.

Lisans öğreniminde müzik isimli alt temada sınıf öğretmeni lisans eğitimini Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği Bölümü’nde tamamladığını belirtmiştir. Lisans eğitimi sürecindeki müzik eğitimini ise “*orada hocamız vardı, flüt dersimiz vardı*” şeklinde tanımladığı görülmektedir. Öğretmenin anlatımları

doğrultusunda lisans öğrenimi sürecinde müzik derslerinin flüt çalma odaklı bir yaklaşımla yürütüldüğü düşünülmektedir.

Eğitimin yeterliliği alt temasında sınıf öğretmeni, lisans eğitimi sürecinde aldığı müzik eğitiminin yeterli olmadığını düşünmektedir. Bu durumu şöyle ifade etmiştir: *“Aldığım eğitimi yeterli bulmuyorum... Bizim öğretmenlerimiz eskiden öğretmen okulu mezunuydu ve mandolin çalardı, saz çalardı... Ben de onlar gibi olmayı çok isterdim mandolin çalmayı çok isterdim mesela...”*

Öğretmene göre bir öğretmenin enstrüman çalması, müzik dersini etkileyen önemli bir unsur olarak görülmektedir. Bu nedenle lisans öğreniminde bir enstrüman çalma becerisinin kazandırılmasının önemi ekseninde görüş bildirmiştir.

Nota bilgisi alt temasına bakıldığında öğretmenin *“iyi kötü nota bilirim”* yanıtı verdiği görülmektedir. Öğretmen nota bilgisi hakkında şu açıklamayı yapmıştır: *“Nota bilgim vardır, iyi-kötü bilirim... Ama nota bilgim, uzun yıllardır vermediğim için unuttum açıkçası ama çok isterim nota ile vermeyi...”*. Bu noktada öğretmenin nota bilgisi konusunda kendisini yeterli hissetmediği ve programda olmadığı halde nota ile müzik dersi işlemek konusunda istekli olduğu söylenebilir.

Çalgı kullanımı alt temasına bakıldığında öğretmen *“çalgi çalmayı bilmiyorum ama blok flütü iyi-kötü çalarım”* cevabını vermiştir. Burada öğretmenin blok flütü bir enstrüman olarak görmediği söylenebilir. Bunun yanı sıra blok flüt çalma konusunda da kendini yeterli hissetmediği düşünülmektedir.

Tablo 19.

Öğrenme-Öğretme Teması

Alt tema	Kodlar
Materyal Kullanımı	Ders kitabı
	Defter
	Bilgisayar/internet
Şarkı öğretimi	Sözleri yazdırıyorum
	Önce ben söylüyorum
	Tekrar ettiriyorum
	Daha sonra onlara hareket katmaya çalışıyorum
Bilmediği şarkıyı öğrenme	İnternette müziğini bulmaya çalışıyorum
	Müzik öğretmeninden yardım almaya çalışıyorum
Şarkı öğretimi sırasındaki duygular	Ben çok zevk alıyorum çünkü ben şarkı söylemeyi çok seviyorum
Şarkı öğretiminde karşılaşılan zorluklar	Öğrencilerim konuşur gibi şarkı söylüyorlar
	Çok yavaş söylüyorlar
	Yüksek sesle şarkı söylüyorlar
Ders kitabındaki şarkılar ve öğrenciler	Aslında şarkıları uygun buluyorum çocuklar için
Şarkıların daha verimli olması için öneriler	Şarkıların mutlaka bir mesajı olmalı

Tablo 19’ da öğrenme-öğretme temasının 7 alt temadan oluştuğu görülmektedir. Bu alt temalar “Materyal kullanımı”, “Şarkı öğretimi”, “Bilmediği şarkıyı öğrenme”, “Şarkı öğretimi sırasındaki duygular”, “Şarkı öğretiminde karşılaşılan zorluklar”, “Ders kitabında yer alan şarkılar” ve “Şarkıların daha verimli olması için öneriler” den oluşmaktadır.

Materyal kullanımı alt temasında öğretmenin müzik dersi işlerken “ders kitabı, defter, bilgisayar, internet” ten faydalandığı görülmektedir. Öğretmen özellikle internette faydalandığını şu sözlerle belirtmiştir: “Genelde internette faydalaniyorum... Şarkının müziğini bulmaya çalışıyorum nota bilgim çok iyi olmadığı için ezgisini yanlış vermek istemiyorum çocuklara, internette müziğini buluyorum sonra sözleri zaten kitapta yazılı oluyor... Çocuk şarkıları sitelerini kullanıyorum genelde...”. Sınıf

öğretmenin görüşlerinden ders işleme sürecinde özellikle şarkı öğretiminde internette bulunan içerikleri kullandığı söylenebilir. Bu noktada öğretmenin internette var olan içerikleri derslerine taşıdığı düşünülmektedir. Ders kitabının ise öğretmen için yalnızca şarkıların söz ögesinin bulunduğu bir kaynak olarak algılandığını söylemek mümkündür.

Şarkı öğretimi alt temasına bakıldığında genel olarak öğretmen şarkı öğretme sürecini *“Sözleri yazdırıyorum, önce ben söylüyorum, arkadan tekrar ettiriyorum, daha sonra onlara hareket katmaya çalışıyorum”* şeklinde ifade etmiştir. Bu süreçte öğretmenin kulaktan öğretim yöntemini benimsediği görülmektedir. Bununla birlikte şarkılara devinim katma konusunda çabaladığı ve şarkı uygun olduğu sürece bunu gerçekleştirdiği söylenebilir. Bu duruma örnek olarak öğretmenin şu ifadesi gösterilebilir *“mesela Ceviz Adam diye bir şarkı vardı işte burnu uzun lü lü lü diye mesela onlara hareketler yaptırınca çocukların daha çok hoşuna gidiyor”*.

Öğretmen şarkı öğretme sürecini anlatırken *“önce çocukların ilgisini çekmek için internette müziğini dinletiyorum çocuklara, beğenip beğenmediklerini soruyorum, sonra bunun sözlerini öğrenmek ister misiniz? Diyorum genellikle evet diyorlar...”* ifadesi ile şarkıları öğretmeden önce internette yer alan kayıtlarını dinlettiğinden söz etmiştir. Bu doğrultuda şarkı kayıtlarının seslendirilme ve düzenleme özellikleri öğrencilerin güdülenmesinde rol oynayan önemli bir unsur olarak düşünülebilir.

Bilmediği şarkıyı öğrenme alt temasında öğretmen müzik dersi öğretim programında yer alan ancak bilmediği bir şarkıyı öğrenmek için *“İnternette müziğini bulmaya çalışıyorum ya da müzik öğretmeninden yardım almaya çalışıyorum”* yanıtını vermiştir. Öğretmenin *“söylediğim gibi müzik öğretmeni olan arkadaşşıma sormaya çalışıyorum, ya da eşim bir şekilde internette buluyor... Diğer türlü yalan yanlış öğretmek istemiyorum benim içime sinmiyor...”* sözlerinden şarkıları öğrenmek dolayısı ile öğretmek için oldukça çaba sarf ettiği düşünülmektedir. Bununla birlikte şarkılardaki söz, ritim ve ezgi öğeleri bir bütün olarak algıladığı bu nedenle şarkıları öğrenme aşamasında özellikle şarkının ezgisi üzerinde durduğunu söylemek mümkündür.

Şarkı öğretimi sırasındaki duygular alt temasında öğretmen duygularını *“Ben çok zevk alıyorum çünkü ben şarkı söylemeyi çok seviyorum”* sözleriyle ifade ettiği görülmektedir. Öğretmen şarkı söylemenin insanı rahatlatan, mutlu olmasını sağlayan bir aktivite olduğundan söz etmektedir. Bunun yanı sıra görüşlerini

öğrencilerine de aktardığı şu ifadelerinden anlaşılmaktadır: *“Rahatlıyorum, sıkıntılıarımdan arınıyorum, çocuklarıma da böyle söylüyorum zaten, çok mutlu oluyorum, seviyorum yani şarkı söylemeyi”*.

Şarkı öğretiminde karşılaşılan zorluklar alt temasında öğretmen karşılaştığı zorluklardan genel olarak *“Öğrencilerim konuşur gibi şarkı söylüyorlar, çok yavaş söylüyorlar, yüksek sesle şarkı söylüyorlar”* söz etmiştir. Bu noktada öğretmen karşılaştığı sorunları daha ayrıntılı olarak şöyle anlatmaktadır: *“Şarkı öğretirken genelde öğrencilerim konuşur gibi şarkı söylüyorlar... Onda problem çekiyorum... Bir de çok yavaş söylüyorlar çocuklar mesela müzik kitabında yazıyor yavaş-çabuk-hızlı gibi ona çok fazla uymuyorlar hızlı hızlı dedikçe bu defa seslerini yükseltiyorlar hızlı söyleyeceğim diye... Onlarda problem yaşıyorum... İşte o aslında çocukların içindeki isteği, enerjiyi uyandırmak gerekiyor belki de onu ben başaramıyorum...”*. Öğretmenin burada söz ettiği konuşur gibi söyleme, şarkıdaki söz ögesine daha çok odaklanıldığı ve ezginin göz ardı edildiğine bir işaret olabilir. Bir diğer problem de şarkıların hız özelliklerine uygun olarak seslendirilememesi ile ilgilidir. Ayrıca öğretmen daha hızlı söyletme isteği sonucunda öğrencilerin seslerini yükseltme eğilimi gösterdiklerini belirtmiştir. Öğretmen yaşadıkları bu sorunları kendisinin öğrencilerde istek uyandıramadığı için oluşmuş olabileceğinden söz etmiştir. Öğretmenin görüşleri doğrultusunda şarkı öğretiminde yaşanan sorunlara bakıldığında öğretmenin tespit etmiş olduğu sorunlardan sınıf öğretmenin farkındalığının oldukça yüksek olduğunu söylemek mümkündür. Öğretmenin sözünü ettiği sorunlar, müzik öğretimi alanındaki bilgi eksikliği, öğretim yöntemlerinin eksik uygulanması, öğretimde kullanılan şarkıların özellikleri ve öğrencilerin geçmiş öğrenmelerinden kaynaklanan davranışlar gibi çeşitli boyutların bir yansıması olarak düşünülebilir.

Ders kitabında yer alan şarkılar alt temasında öğretmen kitapta yer alan şarkıları *“aslında şarkıları uygun buluyorum çocuklar için”* cevabı ile değerlendirmiştir. Ayrıca ders kitabında yer alan şarkıları örneklerle açıkladığı görülmektedir, *“mesela Bay Mikrop diye bir şarkı var, Ceviz Adam eğlenceli, bir de o şarkılara hareket ekleyebilirsiniz hareketleri yok ama ben onlara mutlaka hareket ekliyorum...”*. Burada öğretmen şarkıları öğrenciler için uygun bulmakla beraber şarkıların devinim içermediğinden söz etmektedir. Buna karşın devinim eklenebilen şarkıların daha eğlenceli olduğunu ifade etmiştir. Müzik dersi öğretim programında derslerin oyun-dans-devinim ekseninde yürütülmesinin önemi vurgulanmaktadır. Sınıf öğretmenin

görüşleri doğrultusunda programda yer alan bazı şarkıların oyun-dans-devinim için uygun bulunmadığı söylenebilir.

Şarkıların daha verimli olması için öneriler alt temasında öğretmen kazanımlara yönelik oluşturulacak şarkılar için “şarkıların mutlaka bir mesajı olmalı” önerisini dile getirmiştir. Bu doğrultuda öğretmen şarkıların bir mesajının olması gerektiğinin altını çizmiştir.

Tablo 20.

İçerik Teması

Alt Temalar	Kodlar
Ders kitabında yer alan şarkılar	Sırayla öğretiyorum, Bilmediklerimi internetten öğreniyorum Müzik öğretmenine sorarak öğreniyorum
Kılavuz kitap kullanımı	Çok fazla faydalanmıyorum

Tablo 20’de içerik temasının 2 alt temadan oluştuğu görülmektedir. Tablo 20’de yer alan alt temaların “ders kitabında yer alan şarkılar” ve “kılavuz kitap kullanımı” olduğu görülmektedir. Ders kitabında yer alan şarkılar temasında öğretmen “Sırayla öğretiyorum, bilmediklerimi internetten ya da müzik öğretmenine sorarak öğreniyorum” yanıtlarını vermiştir. Öğretmenin “*Bu şarkıları hep öğrettim çocuklara mutluluk şarkısına kadar, sırayla öğretiyorum diğerlerine sıra gelmedi henüz...*”cevabı açıklaması doğrultusunda kılavuz kitapta yer alan şarkıları kullandığı söylenebilir.

Kılavuz kitap kullanımı alt temasına bakıldığında öğretmenin “Çok fazla faydalanmıyorum” cevabı görülmektedir. Öğretmen kılavuz kitabı kullanmadığını şu şekilde anlatmıştır: “*Kılavuz kitaptan çok fazla faydalanmıyorum... Ben kitabın yetersiz olduğunu düşünüyorum mesela kitapta çok alakasız şeyler oluyor... Nasıl diyeyim, yani çocukların seviyesinden daha farklı, ilgisini çekmeyecek şeyler olduğunu düşünüyorum kitapta, onun yerine sadece şarkı olsun... Aslında müfredata çok uymuyorum açıkçası... Ben açıkçası yılların bana verdiği deneyimlerden faydalanıyorum, üniversitedeki hocamızın bize anlattıklarından faydalanıyorum... Çok fazla kılavuz kitabına yıllar da geçtikçe hep aynı şeyleri yapmaktan deneyimlerimden faydalanıyorum, gerek duymuyorum... Kitapta her şeyin teknik olarak yer alması gerekmediğini düşünüyorum, etkinlik açıklamalarını da*

bilmiyorum...”. Öğretmenin anlatımlarına bakıldığında müzik dersi öğretim programı doğrultusunda derslerini yürütmediği söylenebilir. Bunun yanı sıra kılavuz kitabı kullanmadığını söylemek mümkündür. Kılavuz kitabı kullanmama gerekçesini kitapta çok fazla teknik bilginin yer alması, çocukların ilgisini çekmemesi ve seviyelerine uygun olmaması ile açıkladığı görülmüştür.

Tablo 21.

Değerlendirme Teması

Alt Tema	Kodlar
Ders kazanımlarının gerçekleşmesi	Açıkçası ben kazanımlara çok bakmıyorum Benim için önemli olan çocuğun müziği sevmesi

Tablo 21’de değerlendirme temasının 1 alt temadan oluştuğu görülmektedir. Bu alt tema “ders kazanımlarının gerçekleşmesi” dir. Bu alt temada öğretmene müzik dersi kazanımlarını gerçekleştirme durumu sorulduğunda “Açıkçası ben kazanımlara çok bakmıyorum, benim için önemli olan çocuğun müziği sevmesi” yanıtı verdiği görülmüştür. Bu konudaki görüşünü öğretmen şöyle ifade etmiştir: “*Açıkçası ben oradaki kazanımlara çok bakmıyorum... Benim için önemli olan çocuğun müziği sevmesi, müziğin rahatlatması çocuğu... Mesela ben matematik dersinde de müzik yaparım, son bir 5 dk. haydi çocuklar şarkı söyleyelim, hani neyi öğrenmiştik, haydi hareketleriyle yapalım... Yani önemli olan çocuğu rahatlatmak... Günlük hayatımızda da müziği niye dinleriz biz ruhen rahatlamak için dinleriz... Benim amacım çocuğa her ders ya da her hafta çocuk şarkısı öğretmek, onu söylesin, ders çalışırken söylesin, bir iş yaparken, yolda giderken... Mesela ben dikkat ettim öğrettiğim şarkıyı eve giderken hepsi mırıldanarak gidiyor... Benim için bence kazanımı yerine getirmiş demektir...*”. Öğretmenin ifadelerinden hareketle müzik dersinin bir rahatlama zamanı olarak algılandığı ve bu yönde değerlendirildiği düşünülebilir. Öğretmenin ders kazanımlarına bakış açısından programda yer verilen etkinliklerin sadece şarkı söyleme kısmının gerçekleştirildiği düşünülmektedir. Bu nedenle ders süreci ile ilgili kazanımların dikkate alınmadığını söylemek mümkündür.

4.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum

Araştırmanın üçüncü alt problemi, “ilkokul 3. sınıf müzik dersi kazanımlarına göre oluşturulan şarkı dağarcığının öğrenme-öğretme süreci nasıl gerçekleştirilmiştir, öğrencilerin ve öğretmenin görüşlerine nasıl yansımıştır?” şeklinde ifade edilmiştir.

Bu doğrultuda ilk olarak uygulama derslerine ait video kayıtları ve uygulama sonrasında öğrencilerle ve öğretmen ile yapılan yarı yapılandırılmış görüşmelere ait ses kayıtlarının dökümü yapılmıştır. Sonrasında ise elde edilen veri setleri içerik analizi ile çözümlenmiştir.

4.3.1. Uygulama Sürecine Ait Bulgular ve Yorum

Araştırmacının uygulama aşamasında araştırmacı sınıf öğretmeni ile birlikte uygulama derslerinin haftalık olarak 1 ders saatinde yapılmasına karar vermişlerdir. Bununla birlikte araştırmacı, uygulama öncesindeki seminerleri öğretmenin isteği doğrultusunda uygulama derslerinin öncesinde, öğretmenin boş zamanına göre planlamıştır. Her seminerde araştırmacı önceden hazırlamış olduğu ders planı ve gerekli materyalleri öğretmene sunarak öğretmenin ders sürecine hazırlanmasına yardımcı olmuştur. Bu süreçte kullanılan ders planları aynı zamanda araştırmacının eylem planını oluşturmaktadır. Bu planlar müzik dersi öğretim programında belirtilen 5E Öğrenme Modeli çerçevesinde oluşturulmuştur. 5E Öğrenme Modeli giriş, sezdirme, bilgiyi paylaşma, bilgiyi kullanma ve değerlendirme aşamalarından oluşmaktadır. Özet olarak giriş aşaması öğrencilerin derse ilgisini çekmek amacıyla yapılan çalışmaları; sezdirme aşaması yeni bilgi ve becerilerin etkinlikler yoluyla kazandırılmasını; bilgiyi paylaşması aşaması varılan anlamların/sonuçların öğretmen rehberliğinde paylaşılmasını; bilgiyi kullanma aşaması öğrencilerin ulaştığı bilgi ve becerileri çeşitli etkinlikler yoluyla uygulamasını kapsamaktadır. Değerlendirme aşaması ise öğrencilerden dönüt almak için gerçekleştirilen uygulamalar ve sürecin gözlemlenmesini kapsamaktadır. Aşağıda uygulama sürecinde kullanılan ders planları, her bir ders süreci ile ilgili çözümler, araştırmacı, öğretmen ve öğrencilere ait günlüklerden alıntılara ve bu doğrultuda sürece dair bulgu ve yorumlara yer verilmiştir.

Tablo 22.

27.03.2014 Tarihli Uygulama Dersine Ait Öğrenme-Öğretme Süreci

DERS PLANI 1

(27.03.2014)

Öğrenme Alanı: Dinleme- Söyleme- Çalma

Kazanımlar: Konuşurken ve şarkı söylerken sesini doğru kullanır. Birlikte şarkı söyleme kurallarına uyar.

Süre: 40 dk.

Araç- Gereçler: "Kırk Küp" isimli şarkının notaları ve şarkının CD'si, bilgisayar.

Giriş:

- “Şarkı Söylemeye Hazırlık” oyunu ile derse başlanır.
- Önce öğretmen örnek olarak sınıfa yapılacak çalışmayı adım adım gösterir ve sonra onlardan yönergeye uygun olarak tekrarlamaları istenir.
- “Sssssssssss” şeklinde kesintisiz olarak nefes çalışması yapılır burada amaç nefes kontrolünü sağlamak ve birlikte şarkı söyleme kurallarını hissetmek.
- Burada öğretmen önce örnek olarak gösterir sonra sınıfa aynı anda başlayıp bitirmeleri gerektiğini hatırlatır ve işaret vererek başlatır. Bu çalışmalarını çocukların ayakta yapmaları daha etkili olacaktır.
- Öncelikle öğrencilere çalışmanın uzunluğu hakkında bilgi verilir ilk seferde çalışma 3’ e kadar sayılarak yapılır.
- Birkaç denemeden sonra 5’e kadar sayılarak yapılır.
- Son olarak 8’e kadar sayılarak yapılır.
- “rrrrrrrrrrrr” şeklinde kesintisiz olarak dil çevirme çalışması yapılır.
- Önce öğretmen örnek olarak sınıfa gösterir ve hep birlikte denemeleri için öğrencilere zaman tanır.
- Dil çevirme çalışmasını sesi kalından-inceye; inceden - kalına şeklinde yaparak öğretmen gösterir sınıf da öğretmenin yaptığı gibi tekrar eder.

Sezdirme(Keşfetme)

- “Kırk Küp” isimli şarkı aşağıdaki sıralama takip edilerek ve yönergelere uygun olarak dinletilir ve söylenir.
1. Şarkının tamamı CD’den 1 kez dinletilir.(CD No:1
 2. Şarkının bir yavaş bir de daha hızlı söylenen bir bölümünün olduğu ve hızlı bölümden sonra tekrar yavaş bölüme dönüp bittiği hatırlatılır ve şarkının tamamı CD’den 1 kez daha dinletilir. Bu ayrıntılara dikkat edilmesi gerektiği vurgulanır.
 3. Şarkıyı sınıfça söyleme aşamasına geçilir, bu aşamanın basamakları aşağıda verilmiştir;

Kırk küp, kırk küp

Kulpu kırk küp → CD’den dinlet ve kaydı takip ederek hemen tekrar et(No:2)

Kırk küp, kırk küp

Kulpu kırk küp → CD’den dinlet ve kaydı takip ederek hemen tekrar et(No:3)

Kırk küp, kırk küp

Kulpu kırk küp → CD’den dinlet ve kaydı takip ederek hemen tekrar et(No:4)

Kırk küp, kırk küp

Kulpu kırk küp → CD’den dinlet ve kaydı takip ederek hemen tekrar et(No:5)

Kırk küp, kırk küp

Kulpu kırk küp → CD’den dinlet ve kaydı takip ederek hemen tekrar et(No:6)

Kırk küp, kırk küp

Kulpu kırk küp

Kırk küp kırkının da
Kulpu kırk küp → CD'den dinlet ve kaydı takip ederek hemen tekrar et(No:7)

Kırk küp, kırk küp
Kulpu kırk → CD'den dinlet ve kaydı takip ederek hemen tekrar et(No:8)

Kırk küp kırkının da
Kulpu kırk küp → CD'den dinlet ve kaydı takip ederek hemen tekrar et(No:9)

Kırk küp, kırk küp
Kulpu kırk → CD'den dinlet ve kaydı takip ederek hemen tekrar et(No:10)

Kırk küp kırkının da
Kulpu kırk küp
Kırk küp, kırk küp → CD'den dinlet ve kaydı takip ederek hemen tekrar et(No:11)
Kulpu kırk

Kırk küp, kırk küp
Kulpu kırk küp
Kırk küp, kırk küp → CD'den dinlet ve kaydı takip ederek hemen tekrar et(No:12)

Son olarak şarkının tamamı CD'den önce dinletilir ve sonra CD ile birlikte seslendirilir (No:13).

Bilgiyi Paylaşma

- Öğretmen öğrencilere “doğru ve güzel şarkı söyleyebilmek için önce sesin konuşma esnasında doğru kullanılması gerektiğini bunun için de nefesimizi iyi kontrol etmemizin önemli olduğunu; daha sonra da kelimelerin anlaşılır bir şekilde söylenmesi gerektiğini” anlatır.
- “Kırk Küp” şarkısında olduğu gibi sesimizi hafif ve orta tonda kullanmaya özen göstermemiz gerektiğini ve dikkatli bir dinleyici olmamızın önemini anlatır.

Bilgiyi Kullanma

- Sınıfın yapılan çalışmaları dikkate alarak “playback” olarak verilen müziğin üzerine şarkıyı seslendirmeleri istenir.
- Bu çalışma yapılırken önce müzik dinletilir (No:14) daha sonraki dinlemede sınıfça seslendirilir (No:14)
- En son öğrencilere tek tek “Kırk küp kırkının da kulpu kırk küp” şeklinde tekerleme söylenir.

Değerlendirme

- Öğrenci günlüğü doldurulur.
- Öğretmen günlüğü doldurulur.

Tablo 22'de 27.03.2014 tarihinde sınıf öğretmeni tarafından uygulaması gerçekleştirilen birinci derse ait öğrenme-öğretme sürecinin yer aldığı ders planı

görülmektedir. Araştırmacı ders planını müzik dersi öğretim programında belirtilen yapılandırmacı yaklaşımın 5E öğrenme modeline göre oluşturmuştur. Bu doğrultuda 5E öğrenme modelini oluşturan öğrenme basamaklarına ders planında ayrıntılı bir biçimde yer verildiği söylenebilir. Uygulamanın ilk dersindeki kazanımlara bakıldığında iki kazanımın yer aldığı görülmektedir. Araştırmacı bu durumu günlüğüne şöyle yansıtmıştır:

Müzik dersi öğretim programında “birlikte şarkı söyleme kurallarına uyar” kazanımı ve “konuşurken ve şarkı söylerken sesini doğru kullanır” kazanımının ilişkilendirilerek verilmesinin gerekliliği üzerinde durulmuştur. Bu noktada 3. Sınıf müzik dersi öğretmen kılavuz kitabı incelendiğinde “konuşurken ve şarkı söylerken sesini doğru kullanır” kazanımında tekerlemeler ve atasözleri ile ses, nefes, artikülasyon çalışmaları yapılabileceği belirtilmiştir. “Birlikte şarkı söyleme kurallarına uyar” kazanımı ile de şarkı söylerken dikkat edilmesi gereken noktalar üzerinde durulması beklenmektedir. Sözü edilen kazanımlarla ilgili 3. sınıf müzik dersi öğretmen kılavuz kitabında iki kazanımın birbiriyle ilişkilendirilmesi sürecinde örnek olarak tek şarkıya yer verildiği görülmüştür. Etkinlik örneğinden hareketle bir şarkı ile her iki kazanımın verilebileceği düşünülmektedir. Bu doğrultuda her iki kazanıma ait etkinlikleri kapsayan bir şarkı besteleyerek kazanımın gerçekleştirilmesi süreci planlanmıştır. (Araştırmacı Günlüğü, 01.03.2014).

Sınıf öğretmeni ilk uygulama dersine, şarkı sözlerini tahtaya yazarak başlamıştır. Ders planına bakıldığında öğretmenden şarkı sözünü tahtaya yazması beklenmediği görülmektedir. Çünkü araştırmacı şarkı sözünün bir tekerlemeden esinlenilerek yazılmış olması nedeniyle öğrenciler tarafından kolay ezberlenebileceğini ve böylelikle şarkının müzikal ve seslendirilme özelliklerinin ön plana çıkabileceğini düşünmüştür. Ayrıca şarkı sözlerinin tahtada yazılı olması öğrencilerin seslere odaklanmasından çok şarkı sözüne odaklanmasını sağlayabilen bir unsur olarak düşünülmüştür. Ancak öğretmenin öncelikle şarkı sözünü tahtaya yazarak derse başlamasında daha önceki ders işleme alışkanlıklarının etkili olduğu düşünülebilir.

Sınıf öğretmeni, öğrencilere bu derste öğrenecekleri şarkının adını söyleyerek ders planındaki “giriş” aşamasını uygulamaya geçmiştir. Burada öğretmenin daha önceki ders işleme alışkanlıkları doğrultusunda ilgili ders planının dışına çıkarak öğrencilere bazı sorular yönelttiği ancak beklediği yanıtları almakta zorlandığı gözlemlenmiştir. Bu noktada hem çekim yapılmasının etkisi hem de uygulamanın ilk dersi olması nedeniyle öğretmenin doğal davranma konusunda zorlandığı ve gerginlik yaşadığı gözlemlenmiştir. Ancak kısa sürede duruma uyum sağlayarak giriş sürecini planda belirtildiği gibi uyguladığı söylenebilir. Ayrıca planda öğrencilerin uygulamaları ayakta yapması tavsiye edilirken öğretmenin bunu tercih etmediği gözlemlenmiştir.

Bu aşama ile ilgili öğretmenin ve öğrencilerin sınıf içi uygulamaları ve sınıf içi konuşmalarını yansıtan bir bölüm aşağıda sunulmuştur:

Öğretmen: Başlıyoruz. Evet çocuklar bugün sizinle tahtada gördüğünüz gibi "kırk küp" isimli şarkıyı öğreneceğiz. Kısaca bunu size şimdi hatırlatıyorum. Ama bu şarkıyı öğrenmeden önce size her zaman söylediğim gibi güzel şarkı söylememiz için ne yapmamız gerekiyordu?

Öğrenciler: Okumalıyız...

Öğretmen: Ne yapmalıydık ama, şöyle duran birisi mi daha güzel...

Öğrenciler: Dik oturmalıyız...

Öğretmen: Yoksa dik duran birisi mi? Şarkı söylerken,

Öğrenciler: Dik duran...

Öğretmen: Şarkı söylerken karnımızı mı kullanıyorduk yoksa midemizi mi? Diyafram dediğimiz bir yer vardı hatırlıyorsanız her zaman diyordum ben size? Nereyi kullanıyorduk?

Öğrenciler: Midemizi.

Öğretmen: Diyaframımızı... kullanıyorduk şöyle herkes buraya bir nefes alsın versin bakalım bir hazırlık yapalım müzik dersine şöyle al-ver ama karnın inip kalkmasın şu diyafram, şurası kalkıp inecek, al- ver, al-ver yapıyorduk ya her zaman ama dik oturma lazım, dik oturacaksınız... Şimdi sizinle bu şarkıyı daha güzel söyleyebilmek için, hızlı ve yavaş kısımlarını sesimizi yükseltip alçaltmamız gereken yerleri daha güzel söyleyebilmemiz için bazı ses çalışmaları yapmamız gerekecek şimdi sizinle onları yapacağız...

Öğretmen: Yılan nasıl ses çıkarır? 1. sınıfta öğrenmiştik hatırlayın..

Öğrenciler: Parmaklar havaya kaldırıyorlar....

Öğretmen: İrem,

Öğrenciler: ssssss...

Öğretmen: Şimdi bunun çalışmasını yapacağız, ama nasıl yapacağız... Şimdi ben parmağımla size direktif vereceğim üç diyeceğim.. Ben yapayım siz görün önce "ssss", ben 3 dediğim zaman "ssss" sesi herkesle aynı anda bitecek, hep beraber yapacağız bunu. Başlarken 123 diyeceğim parmağıma bakacaksın. 1-2-3 dediğim zaman bitmiş olacak, şimdi değil. Hazır olun ,dik oturun, 1-2-3,

Öğretmen: sss...

Öğretmen: Aynı anda bitecek, kimisi aynı anda bitirmedi. Aynı anda başlayıp aynı anda bitireceğiz, tekrar 1- 2 - 3

Öğrenciler: sss...

Öğretmen: Bir daha, 1-2-3,

Öğrenciler: sss...

Öğretmen: Aynı anda bitir, şimdi 5'e kadar sayacağım, az önce 3'e kadardı şimdi 5'e kadar "sss" yapacağız, 1-2-3,

Öğrenciler: ssssss...

Öğretmen: Bir daha 1-2-3,

Öğrenciler: ssssss...

Öğretmen: Bir daha, son kez yapıyoruz 1-2-3,

Öğrenciler: ssssss...

Öğretmen: Evet 5 defa yaptık şimdi biraz daha zor olanını yapacağız 8 defa yapacağız,

Öğrenciler: oooo...

Öğretmen: Hazır mıyız? Dik oturun , kamburunu çıkarma, dik otur! 1-2-3,

Öğrenciler: ssssssss...

Öğretmen: Aynı anda bitecek yalnız, tekrar yapıyoruz 1-2-3,

Öğrenciler: ssssssss...

Öğretmen: Tamam.

Öğretmen: Şimdi sıra geldi başka bir ses öğrenmeye... Motor nasıl ses çıkarıyordu 1.sınıfta öğrenmiştik "r" harfini öğretirken size söylemiştim? Enes...

Öğrenciler: Öğretmenim motor "rrr" diye ses çıkarır.

Öğretmen: "rrrrrr" hatta böyle yapmıştık hatırlıyor musunuz?

Öğrenciler: Evet.

Öğretmen: Motora bindiğimiz zaman nasıl ses çıkar demiştik, hepiniz böyle yapmıştınız "rrrr" yapmıştınız, şimdi "sss" ile yaptığımız şeyi şimdi "rrrr" harfi ile yapacağız ama bir farkı var merdivenden çıkıp, merdivenden iner gibi, size göstereceğim "rrrrrr"- "rrrrrrrr".

Öğrenciler: Gülüşmeler....

Öğretmen: Tekrar "rrrrrr" "rrrrr".

Öğrenciler: Gülüşmeler...

Öğretmen: Nasıl merdivenden çıkarken böyle koşuyoruz, inerken de daha yavaş hoplaya zıplaya oyun oynar gibi inebiliriz, aynı şekilde, ben işaretimi şöyle yaptığım zaman herkes merdiveni motorla çıkacak şöyle yaptığım da motorla inecek... Hazır mıyız? Dik duralım, 1 2 3

Öğrenciler: "rrrrr" "rrrrr".

Öğretmen: Bir daha,

Öğrenciler: "rrrrr" "rrrrr".

Öğretmen: Bir daha,

Öğrenciler: "rrrrr" "rrrrr".

Öğretmen: Son kez.

Öğrenciler: "rrrrr" "rrrrr" (Video Kayıt No: 1, 0:01"-4:24,4")

Ders planında giriş aşamasının ardından sezdirme (keşfetme) aşamasına geçilmiştir. Bu aşamada şarkı öğretimi aşaması ve şarkı öğretimine ilişkin öğretime sunulmuş olan ses materyalinin uygulama sürecinde nasıl kullanılacağı hakkında ayrıntılı bir anlatıma yer verildiği söylenebilir. Araştırmacı bu aşamada şarkının doğru bir şekilde öğretilmesi dolayısı ile kazanımın gerçekleştirilmesini sağlamak amacı ile öğretime şarkının motiflere ve cümlelere ayrılmış bölümlerinin kayıtlarını sunmuştur. Uygulama öncesi yapılan seminerde öğretmenin hazırlanan ses kaydı ile şarkıyı kolaylıkla öğrendiği gözlemlenmiştir. Öğretmen uygulama öncesi seminerde şarkı öğretimi için motif motif oluşturulan bölümlerin sayısının çok olması nedeniyle zorlanabileceğini ifade etmiştir. Bu nedenle araştırmacı şarkıyı sadece cümleler halinde öğretebilmesi için hazırlanan bölümleri kullanabileceğini söylemiştir. Ancak uygulama sırasında öğretmenin şarkıyı cümle cümle öğretebilmesi için hazırlanan bölümleri plandan takip etmekte zorlandığı ve ders akışını sağlamak için planın dışına çıkarak bir süre kendi yöntemleri ile dersi sürdürdüğü görülmektedir. Bu durum araştırmacı günlüğüne ve sınıf içi uygulamalara şöyle yansımıştır:

Öğretmen: Şarkıyı öğrenmeye hazır mısınız?

Öğrenciler: Evet, hazırız.

Öğretmen: Çünkü bu şarkının bazı yerlerinde sesinizi yükseltmeniz gerekecek aynı motorla merdivenleri çıkar gibi, bazı yerlerde de sesinizi alçaltmanız gerekecek, şimdi bunun için size ben şarkıyı öncelikle dinleteceğim, çok iyi dinleyin şarkıyı (bu sırada planda bölümleri arıyor ve bilgisayardan açmaya çalışıyor). Aynı zamanda tahtaya sözlerine de dikkat edin, evet... (şarkıyı dinletiyor), içinizden sessizce söyleyebilirsiniz, 2. söylenişlere dikkat edin, ne yapıyoruz biraz daha uzatıyoruz ikinci söylemede "küpler" biraz daha uzun

oluyor, şöyle bir önce ben söyleyeyim, siz sonra tekrar edin, durduralım şimdi... Ben bir tekrar edeyim (kendisi söylüyor)...

Öğretmen: "Kırk küp kırk küp kulpu kırık küp" bak bu 1 "kırk küp kırk küp kulpu kırık küp" gördünüz mü? İkinci küpte biraz daha uzatıyoruz sesimizi anlaşılabilir mi?

Öğrenciler: Evet.

Öğretmen: Şimdi birinci kıtasını yani dört satırı şimdi size söyleyeceğim...

Öğretmen: Önce orası söyleyecek sonra CD de bir de sözsüz yer var onun sözlerini biz söyleyeceğiz tamam mı? Siz yine içinizden her söylediğinde tekrar edebilirsiniz. Yalnız 2. küp e dikkat ediyoruz

Öğretmen: Pardon çocuklar bu değil (farklı bir bölümü açıyor) No:6, şimdi yerimden kalkarsam burayı iyi yönetemeyeceğim takip edin, tahtaya bakıyorsunuz,

Öğrenciler: Dinliyorlar ve mırıldanıyorlar... Dinledikten sonra tekrar ediyorlar.

Öğretmen: Anlaşıldı mı?

Öğrenciler: Evet.

Öğretmen: Şimdi müziksiz bir yapalım sonra ben tekrar açacağım beraber söyleyeceğiz, ben söylemeyeceğim sadece dinleyeceğim... Yalnız şarkı söylemek, güzel şarkı söylemek avazın çıktığı kadar bağırarak demek değildir, aynı zamanda şarkı söylerken dediğim gibi yanındaki arkadaşını dinle, sakın biliyorsunuz bazı yerleri yavaş bazı yerleri hızlı bir şarkı burada yavaş söylemeniz gerekiyor, hazır mıyız? Siz söyleyeceksiniz 1- 2 – 3,

Öğrenciler: Şarkı kayıt olmadan söylüyorlar...

Öğretmen: 2. küpte ne yapıyoruz uzatıyoruz, şimdi çok sessiz söylediniz ama biraz daha canlı söyleyelim bir daha..1-2-3,

Öğrenciler: Şarkıyı kayıt olmadan söylüyorlar...

Öğretmen: Daha canlı ama tamam yavaş bir şarkı ama söylerken de heyecanlanmamız gerekir değil mi? İnsan ne kadar şiir okurken, şarkı söylerken heyecanlanırsa o kadar daha güzel duygularını katabilir. Tekrar istiyorum 1-2-3,

Öğrenciler: Şarkıyı kayıt olmadan söylüyorlar...

Öğretmen: Aynısını burada da yapıyoruz (tahtada sözleri gösteriyor), bunu söylüyoruz 2 defa daha sonra bunu söylüyoruz, şimdi dört tanesini söyledikten sonra şuraya geçeceğiz sonra alt kısım baştakinin aynısı yani öğrenmeniz gereken 2 bölüm var bu şarkıda. Şimdi şurayı bir daha söyleyelim..1-2-3,

Öğrenciler: Şarkıyı kayıt olmadan söylüyorlar.

Öğretmen: Hem bakın sesinizi biraz daha sanki böyle 2. küpte biraz daha kalınlaştırıyoruz, biraz daha ne yapıyoruz?

Öğrenciler: Uzatıyoruz.

Öğretmen: Uzatıyoruz evet, şimdi size şu kısmı dinleteceğim.

Öğretmen: Sözlerini bir içinizden okuyun, kırk küp kırkının da kulpu kırık küp kırk küp kırkının da kulpu kırık tamam mı? Şimdi bunu açacağım size yalnız dikkat edin burası bira daha hızlı, takip edin siz (CD' den dinletiyor).

Öğretmen: Öğretmen CD ile birlikte söylüyor, nasıl?

Öğrenciler: İyi, güzel.

Öğretmen: Hayır, bu diğerlerine göre daha mı yavaş daha mı hızlı?

Öğrenciler: Hızlı.

Öğretmen: Şimdi biraz daha hareket kattık şarkıya, şarkıyı söylüyor, hep beraber söyleyelim 1- 2-3,

Öğrenciler: Şarkıyı söylüyorlar...

Öğretmen: Bir daha dinleteyim söyleyin siz de söyleyin şarkı ile beraber.

Öğrenciler: CD ile birlikte söylüyorlar...

Öğretmen: Bir daha siz söyleyen. Şimdi çocuklar CD'de 1.si sözlü 2.si sözsüz siz ikisini de söyleyen.

Öğrenciler: CD ile birlikte söylüyorlar...

Öğretmen: Bir fikir edindiniz değil mi?

Öğrenciler: Evet.

Öğretmen: Bir daha söylüyoruz.

Öğrenciler: CD ile birlikte söylüyorlar (Video Kayıt No: 1, 4:26"-12:53").

Uygulama öncesi seminerde öğretmen şarkıyı 1-2 defa dinleyip hemen söylemeye başladı, öğretmenin şarkıyı oldukça kolay öğrenmesi çocukların da kolay öğrenebileceğini göstermesi açısından sevindirici. Ancak öğretmen şarkıyı nasıl öğreteceği konusunda ders planında yer alan basamakları uygulamak konusunda pek kararlı görünmedi. Belki de önceki alışkanlıkları buna neden olmuş olabilir. Özellikle şarkıyı öğretme basamaklarının fazla olduğunu bunun öğrencilerin kafasını karıştırabileceğini belirtti. Ben de o zaman planda değişiklik yapabileceğimizi sadece 6 ve 11 numaraları öğretim aşamasında kullanabileceğini belirttim. Böylece anlaştık (Araştırmacı Günlüğü, 27.03.2014).

Uygulama sürecinde öğretmen özellikle şarkı öğretimi aşamasında uygulama öncesi seminerde konuştuğumuz, yaptığımız çalışmaların dışına çıkarak şarkıyı öğretmeye çalıştı. Sanırım biraz heyecanlandı ve bu nedenle süreci bir şekilde yürütmeye devam etti. Şarkı öğretimi aşamasında şarkının birinci bölümünde kayıt kullanmadan kendi sesi ile şarkı öğretimini sürdürdü. Aslında şarkı öğretimi konusunda genel olarak iyi sonuç alındığı söylenebilir ama planda belirtilen noktalara dikkat etmesi konusunda ve plana bağlı kalma noktasında daha ayrıntılı açıklamalar yapmalıyım sanırım. Özellikle şarkının CD'deki bölümlerinin kullanılması konusunda (Araştırmacı Günlüğü, 27.03.2014).

Sezdirmeye aşamasında öğretmenin ders planını uygulamada zorluk yaşamasına rağmen şarkı öğretimini kendi yöntemleri ile tamamladığı görülmektedir. Şarkının seslendirilmesi aşamasında öğretmenin içine sinmeyen noktalar olduğu gözlenmiştir. Örnek olarak öğrencilerin şarkının ezgisini net şekilde seslendirememesi verilebilir. Bu nedenle öğretmenin pek çok kez şarkıyı söylediği hatta öğrencilere tek tek söylediği gözlemlenmiştir. Aslında bu durumun planın tam olarak uygulanmamasından ve şarkı kaydının etkili kullanılmamasından kaynaklandığını söylemek mümkündür.

Ders planında sezdirmeye (keşfetme) aşamasından sonra bilgiyi paylaşma aşamasının yer aldığı görülmektedir. Bu aşamada öğretmenin “konuşurken ve şarkı söylerken sesini doğru kullanır” ve “birlikte şarkı söyleme kurallarına uyar” kazanımlarına yönelik giriş ve sezdirmeye bölümlerinde gerçekleştirilen çalışmalar ışığında, doğru ve güzel şarkı söyleyebilmek için sesin konuşma sırasında doğru kullanılması bunun için de nefes kullanımının önemi gibi bilgilerin paylaşımı beklenmektedir. Bu noktada öğretmenin bu süreci öğrencilerle birlikte yürütmesi, onlara süreçte edindikleri bilgileri paylaşmaları için rehberlik etmesi ve genel olarak bilgileri toparlaması önem taşımaktadır. Bu doğrultuda bilgiyi paylaşma aşaması ders içinde geçen konuşmalara şu şekilde yansımıştır:

Öğretmen: Evet, bu şarkıyı öğrendiniz mi?

Öğrenciler: Evet.

Öğretmen: Evde iş yaparken, bakkala ekmek almaya giderken söyleyebilir misiniz bu şarkıyı?

Öğrenciler: Söyleyebiliriz, evet.

Öğretmen: Mırıldanabilir misiniz?

Öğrenciler: Evet.

Öğretmen: Şimdi neyi öğrendik? Güzel şarkı söylemek için öncelikle ne yapmamız gerekiyormuş?

Hasan: Çok basit.

Öğretmen: Hasan?

Hasan: Dik oturmalıyız.

Öğretmen: Dik oturmalıyız, başka, Enes...

Enes: Yavaş söylenecek yerde yavaş söylemeliyiz, hızlı söylenecek yerde hızlı söylemeliyiz.

Öğretmen: Şarkının hızına göre söylemeliyiz, şimdi ben bu şarkıda şurası mesela hızlı, burayı da yavaş söylesem bu şarkının bir anlamı özelliği kalır mı?

Öğrenciler: Hayır.

Öğretmen: Demek ki şarkının hızlanması gereken yerinde hızlı, yavaş olması gereken yerde yavaş söylemeliyiz. Samet...

Samet: Şarkıyı söylerken heyecanlanmalıyız.

Öğretmen: Evet, şarkı söylerken, şiir okurken heyecanlanmalıyız, heyecan o işi daha da güzel yapmamızı sağlar. Yusuf...

Yusuf: Çok bağırmağıyız.

Öğretmen: Evet, çok bağırarak güzel şarkı söylemek demek değildir, gerektiği kadar ama çok yavaş söylersek bu defa da çok heyecansız ve cansız şarkı söylemiş oluruz gerektiği yerde sesimizi gerektiği kadar çıkarmalıyız. İrem...

İrem: Ağzımızı yayarak söylememeliyiz

Öğretmen: Evet, ağzımızı yayarak, kelimeleri uzatarak söylememeliyiz, Akın...

Akın: Kısacası müziğin bütün kurallarına uymalıyız.

Öğretmen: Evet Akın hepsini özetledi aferim Akın, kısacası müziğin, güzel şarkı söylemenin gerektirdiği her şeyi yapmalıyız. (Video Kayıt No: 1, 24.21"-26.24").

Ders planına bakıldığında bilgiyi paylaşma aşamasının ardından bilgiyi kullanma aşamasının yer aldığı görülmektedir. Bilgiyi kullanma aşaması ile öğrencilerin öğrenmiş olduğu bilgi ve becerileri etkinlikler yoluyla uygulamaları yani pekiştirmeleri amaçlanmıştır. Öğretmenin bu aşamada kullanılmak üzere hazırlanan çalışmaları gerçekleştirmediği gözlemlenmiştir. Araştırmacı bu durumu günlüğüne şöyle yansıtmıştır:

Ders sırasında öğretmen bilgiyi paylaşma aşamasını tamamladıktan sonra doğrudan değerlendirme aşamasında geçti. Bu sırada dersin son 10 dk. gelmişti ve sanırım değerlendirme aşaması için zamanının yetmeyebileceğini düşünerek bu aşamayı fark etmemiş ya da uygulamaya gerek görmemiş olabilir. Öğretmene hem zaman kullanımı hem de ders planına uygun hareket etmesi konusunda daha belirgin bir sunum yapmam gerekiyor sanırım... (Araştırmacı Günlüğü, 27.03.2014).

5E öğrenme modeline göre oluşturulan ders planının son basamağı değerlendirme aşamasıdır. Bu aşama süreç odaklı bir aşamadır. Bu doğrultuda değerlendirme aşamasında öğretmen ve öğrencilerden ders içi uygulamalar ile ilgili günlük yazmaları beklenmiştir. Böylelikle öğrencilerin ders sürecinde edindikleri bilgi ve becerileri yazılı olarak ifade etmesi öğretmenin de ders süreci ile ilgili gözlemleri,

hazırlanan plan ve materyalleri değerlendirmesi amaçlanmıştır. Bu doğrultuda ğretmen bu aşamayı öğrencilere şu ifadelerle açıklamıştır:

Evet, bugün bu şarkıyı öğrendik, bir dahaki sefere daha farklı daha güzel bir şarkı ile dersimizi yapacağız, şimdi ben size bazı formlar dağıtacağım, bu formlara bu şarkıyı öğrenirken neler hissettiniz? Ama illa ki güzel şeyler olmak zorunda değil, sevdiniz mi? sevmediniz mi? sevdiyseniz neden sevdiniz? Sevmediyseniz neden sevmediniz? Bunları yazmanızı istiyorum (Video Kayıt No:1, 26.24”).

Öğrencilerin birinci uygulama dersinden sonra yazdıkları günlüklere ait dereceli puanlama anahtarı ve bazı öğrencilerin günlüklerinde yer alan ifadelerden bir bölüm aşağıda verilmiştir:

Tablo 23.

1. Ders günlüğüne ait puanlar

1. Ders	
Öğrenciler	Puanlar
Öğrenci 1	2
Öğrenci 2	2
Öğrenci 3	2
Öğrenci 4	2
Öğrenci 5	3
Öğrenci 6	3
Öğrenci 7	2
Öğrenci 8	2
Öğrenci 9	3
Öğrenci 10	2
Öğrenci 11	2
Öğrenci 12	2
Öğrenci 13	2
Öğrenci 14	2
Öğrenci 15	2
Öğrenci 16	2
Öğrenci 17	3
Öğrenci 18	-
Öğrenci 19	3
Öğrenci 20	2
Öğrenci 21	2
Öğrenci 22	2
Öğrenci 23	2
Öğrenci 24	2
Öğrenci 25	2
Öğrenci 26	2
Öğrenci 27	2
Öğrenci 28	2
Öğrenci 29	-
Öğrenci 30	3
Sınıf Ortalaması	2,21

Tablo 23' de öğrencilerin birinci ders günlüklerinden aldıkları puanlar yer almaktadır. Tabloya göre öğrencilerin en düşük 2 en yüksek 3 puan aldıkları görülmektedir. Birinci ders günlüklerinden alınan puanların sınıf ortalamasının ise 2,21 olduğu görülmektedir. Bu doğrultuda hem uygulamanın ilk dersi olması hem öğrencilerin daha önce hiç günlük yazmamış olmaları hem de öğretmenin öğrencilere günlük yazmadan önce yaptığı açıklamaların etkisiyle öğrencilerin günlüklerine öğrenme süreci ile ilgili oldukça az detay yansıdığı ve öğrencilerin ağırlıklı olarak duygularını

yansıttığını söylemek mümkündür. Bazı öğrencilerin günlüklerinde yer alan ifadeler şöyledir:

Şarkıyı severek söyleyip, ağızımızı yamamalıyız. Şarkının hızlı olan yerlerini hızlı, şarkının yavaş olan yerlerini yavaş söylemeliyiz. Şarkıyı anlayarak söylemeliyiz (Öğrenci Günlüğü, Öğrenci 5, 27.03.2014).

Bu derste Kırk Küp adlı parçayı öğrendik. Kırk Küp adlı şarkı çok güzelmiş. Bu şarkıyı söylerken şarkı kurallarını öğrendik. Bu şarkıyı söylerken heyecanlandım. Şarkı çok güzelmiş (Öğrenci Günlüğü, Öğrenci 6, 27.03.2014).

Kırk Küp şarkısını öğrendik. Öğretmen şarkıyı tek birisine söyledi. Hep beraber söyledik, öğretmen kurallarını öğretti. Mesela; kaç kere söyleyeceğimiz yeri ve nerede yavaş nerede hızlı olacağını (Öğrenci Günlüğü, Öğrenci 9, 27.03.2014).

İlk defa bu kadar güzel bir müzik öğrendik. Bu müzik çok güzeldi. Bu derste Kırk Küp şarkısını öğrendik (Öğrenci Günlüğü, Öğrenci 12, 27.03.2014).

Önce müziğin sözlerini dinledik. Sonra öğretmenimiz şarkıyı söyledi. Sonra biz de şarkıya başladık. Ben bu şarkıyı beğendim. Çünkü bu şarkıyı söylerken mutlu oldum, çok heyecanlandım (Öğrenci Günlüğü, Öğrenci 30, 27.03.2014).

İlk uygulama dersinin ardından öğretmenin günlüğe öğrettiği şarkı ile ilgili düşüncelerini ve şarkının ders kazanımlarını gerçekleştirme sürecinde etkililiği hakkındaki görüşlerini yansıtmaya beklenmiştir. Öğretmenin ders süreci ve kazanımlar ekseninde yazdığı günlük doğrultusunda ders kazanımlarını uygulama sürecinde vurgulamış olması ve bu ekseninde dersi sürdürmüş olmasına karşın bu çalışmaları günlüğe kazanımları yansıtır şekilde ifade etmediği düşünülmektedir. Bu noktada öğretmenin uygulama öncesi görüşmede ifade etmiş olduğu ve araştırmamızın 2. alt probleminde de değinilen “açıkçası ben oradaki kazanımlara çok bakmıyorum” ifadesinden hareketle öğretmenin daha önceki ders işleme alışkanlıkları ile kazanım odaklı değerlendirmede bulunmadığı düşünülmektedir. Ayrıca ders öncesi seminerde öğretmenin talebi doğrultusunda, şarkı öğretimde kullanılacak bölümler azaltılmıştır ancak uygulama sonrasında öğretmenin belirlenen bölümlerden daha da az bölümün olması yönünde bir önerisi olduğu görülmektedir. Öğretmenin günlüğünde yer alan ifadeler aşağıda yer verilmiştir:

Ben, bu şarkıyı beğendim. Şarkının yavaş ve hızlı bölümlerinin olması heyecan katmış. Bu şarkı ile yavaş ve hızlı söyleme arasındaki farkı anlıyorlar. CD 'de 2 bölüm olması yeterli sözlü ve playback kısmı. Öğretmen açısından da öğretmesi kolay ve eğlenceli bir şarkı olmuş (Öğretmen Günlüğü, 27.03.2014).

İlk uygulama dersinin ardından araştırmacı ve öğretmen teneffüs zamanında kısa bir değerlendirme yapmışlardır. Araştırmacı öğretmenin uygulamalarını gayet başarılı olduğunu belirterek teşekkür etmiştir. Uygulama sırasında bazı aksaklıkların

olduğunu ancak bu aksaklıkların sonraki uygulamalarda giderilebileceğini ifade etmiştir. Daha sonra araştırmacı yapılan çalışmaları geçerlik komitesi ile paylaşmıştır. Geçerlik komitesi ile birlikte yapılan değerlendirmeler sonucunda şarkı öğretim sürecinde kullanılan bölümlerin azaltılması ve ders öncesi seminerlerde kazanım ile ilgili noktaların daha vurgulanarak verilmesi kararı alınmıştır.

Tablo 24.

03.04.2014 Tarihli Uygulama Dersine Ait Öğrenme-Öğretme Süreci

DERS PLANI 2

(03.04.2014)

Sınıf: 3

Öğrenme Alanı: Dinleme- Söyleme- Çalma

Kazanımlar: Duyduğu basit ritim ve ezgiyi tekrarlar.

Süre: 40 dk.

Araç- Gereçler: "Tekrar Et" isimli şarkının notaları ve şarkının CD'si, bilgisayar.

Giriş:

- "Geç Kalan Ayna" oyunu ile derse başlanır.
- Bu oyunda sınıf bir aynadır ancak bu ayna biraz geç göstermektedir. Öğretmen öğrencileri ayağa kaldırır ve çalışma ayakta yapılır
- Önce öğretmen çeşitli mimikler yapar(şaşkınlık-mutluluk-sıkıntı- esneme vb.) ayna(sınıf) öğretmenden sonra tekrarlar.
- Uzun nefes çalışması yapılır "ssssssss", "rrrrrrrr" sesleri ile (5'e kadar sayılır)
- Kısa nefes çalışmaları yapılır "s-s-s-s"; "ç-ç-ç-ç"; "k-ç-k-ç" şeklinde
- El çırparak, masaya vurarak, ayaklarını yere vurarak basit ritimler üretir ve öğrenciler aynı şekilde tekrar eder.

Sezdirme(Keşfetme)

- "Tekrar Et" isimli şarkı aşağıdaki sıralama takip edilerek ve yönergelere uygun olarak dinletilir ve söylenir.
4. Şarkı sözleri tahtaya yazılır.

TEKRAR ET
Kurallar çok basit
Sadece dinle, tekrar et
İşte şimdi başlıyor
Dinle, tekrar et

5. Şarkının tamamı CD'den dinletilir (**CD No:1**).
6. Şarkının sözlerinin başlamasından önce şarkıya bir giriş yapıldığı ve sözlerin bu girişten sonra başladığı;
 Şarkının "işte şimdi başlıyor, dinle tekrar et" sözlerinden sonra vurulan ritmi dinleyip bittiğinde hemen el çırparak tekrar etmeleri gerektiği açıklanır. Şarkıyı söylerken bu ayrıntılara dikkat edilmesi gerektiği vurgulanır.
7. Şarkıyı sınıfça söyleme aşamasına geçilir, bu aşamanın basamakları aşağıda verilmiştir;
- Şarkının tamamı CD'den dinletilir. (**CD No:1**) öğrencilerden şarkıya katılmaları istenmelidir, şarkı kısmının söylenmesi ve ritimlerin doğru bir şekilde tekrar edilmesi için çalışmalar sürdürülmelidir.(ritim tekrarı önce el çırpma, sonra sıraya vurma vb. şeklinde çeşitlendirilmeli)
 - Ritimleri doğru tekrar etmek için aynı ritim tekrar tekrar çalıştırılabilir.

Bilgiyi Paylaşma

- Öğretmen öğrencilere “doğru ve güzel şarkı söyleyebilmek için önce sesimizi ve nefesimizi iyi kontrol etmemizin önemli olduğunu; sonra da şarkıları söylerken aynı anda başlamak, aynı anda söylemek-susmak ve aynı anda bitirmenin önemini vurgular, anlatır.
- “Tekrar Et” şarkısında olduğu gibi şarkı söylerken aynı zamanda dikkatli bir dinleyici olmamızın önemini anlatır.

Bilgiyi Kullanma

- Sınıfın yapılan çalışmaları dikkate alarak “playback” olarak verilen müziğin üzerine şarkıyı seslendirmeleri istenir.
- Bu çalışma yapılırken önce müzik dinletilir (No:2) daha sonraki dinlemede sınıfça seslendirilir (No:2).

Değerlendirme

- Öğrenci günlüğü doldurulur.
- Öğretmen günlüğü doldurulur.

Tablo 24’de 03.04.2014 tarihinde araştırmacı tarafından hazırlanan ve sınıf öğretmeni tarafından uygulaması gerçekleştirilen ikinci derse ait öğrenme-öğretme sürecinin yer aldığı ders planı görülmektedir. İkinci uygulamaya ait derste “duyduğu basit ritim ve ezgiyi tekrarlar” kazanımı yer almaktadır. Araştırmacı birinci ders uygulamasının ardından alınan kararlar doğrultusunda ders planında öğretmenin uygulamasını kolaylaştırmak için mümkün olduğunca şarkı öğretiminde kullanılacak bölümlerin az sayıda olmasını sağlamaya çalışmıştır. Ders öncesi seminerde araştırmacı öğretmene özellikle ders planına uygun bir ders işleme sürecinin neden önemli olduğu ile ilgili açıklamalarda bulunmuş ve ders kazanımının süreç için anlamına değinmiştir. Ders öncesi seminere ilişkin araştırmacı günlüğüne şu notları düşmüştür:

Duyduğu basit ritim ve ezgiyi tekrarlar kazanımı ile ilgili çalışmaları öğretmene sunmadan önce kazanım kavramı üzerinde durup bu kavramın ders içerisinde uygulamalarla hissettirilerek öğrenciye verilmesinin önemi ve bu konunun araştırma açısından önemine değinerek bu derste yapılacak uygulamalara geçtik. Elbette öğretmen kazanım kavramını biliyordu ancak müzik dersi ve kazanım ilişkisi konusunda daha önceki ifadelerinden ve bir önceki ders uygulamasından hareketle bu konunun vurgulanmasına ihtiyaç duyulmuştur. Diğer bir konu da ders planı basamaklarının uygulanma aşamasındadır. Bu noktada öğretmene planda yer verilen giriş, sezdirme, bilgiyi paylaşma ve bilgiyi kullanma aşamalarını mutlaka plan çerçevesinde yürütülmesinin sürecin sağlıklı işlenmesinde belirleyici bir unsur olduğu açıklanmıştır (Araştırmacı günlüğü, 03.04.2014).

Öğretmen uygulamanın ikinci dersine ders planında yer alan giriş aşamasındaki etkinliklerle başlamıştır. Öğretmenin giriş aşamasındaki etkinliklere geçmeden önce tahtaya şarkı sözlerini yazdığı görülmektedir. Ders planında şarkı sözlerinin tahtaya yazılması, sezdirme aşaması etkinleri içerisinde yer almaktadır. Çünkü araştırmacı şarkı sözlerinin sezdirme aşamasında verilmesiyle öğrencilerin ilgisini şarkıya

çekmeyi amaçlamıştır. Bu noktada öğretmenin ders planının dışına çıktığı söylenebilir ve bu durumun uygulama öncesi ders işleme sürecindeki alışkanlıklarından kaynaklandığını söylemek mümkündür.

Öğretmenin ders planının giriş aşamasını uygulamaya başladığında bir önceki dersin aksine rahat ve sakin olduğu gözlemlenmiştir. Bu aşamada öğretmenin etkinliklerin ayakta yapılacağını söyleyerek öğrencilerin ayağa kalkmasını sağladığı ve sonrasında planda belirtilen basamakları uygulamaya geçtiği görülmektedir. Bu doğrultuda öğretmen öğrencilerin dikkatini çekmek ve onların aynı zamanda eğlenceli vakit geçirmesini sağlamak için ders öncesi seminerde araştırmacının yönlendirmesi ile komik ve eğlenceli örnekler ışığında çalışmalar yaptırdığı gözlemlenmiştir.

Giriş aşamasındaki etkinliklere bakıldığında öğretmenin çoğunlukla planda yazılan etkinlikleri tamamladığı görülmektedir. Ancak bu aşamanın son etkinliği olarak planda yer verilen ve oyunun bir parçası olarak düşünülen çeşitli şekillerde basit ritim tekrarı yapma aşamasının gerçekleştirilmediği görülmektedir. Bu noktada kazanımın gerçekleştirilmesi için önem taşıyan bu bölümün eksik bırakıldığı söylenebilir. Söz konusu uygulamalar araştırmacı günlüğüne ve ders içi konuşmalara şu şekilde yansımıştır:

Öğretmene, giriş aşaması için hazırlanan "geç kalan ayna" oyunu ile hem öğrencilerin derse hazırlanmalarını sağlamayı hem de mümkün olduğunca komik benzetmelerle eğlenmelerini amaçladığımızdan söz ettim. Bu noktada aynanın her şeyi aynı gösterdiği sadece biraz geç kaldığını vurgulaması gerektiğinden söz ettim. Öğretmene komik benzetmelerle öğrencileri güldürecek, eğlendirecek örneklerle bu etkinliği yaptırabileceği konusunda öneriler sunmaya çalıştım. Güzel ve eğlenceli bir ders olacağına inanıyorum (Araştırmacı günlüğü, 03.04.2014).

Öğretmen: Bugün "tekrar et" isimli yeni bir şarkı öğreneceğiz ama bu şarkıyı öğrenmeden önce yapmamız gereken çalışmalar var. Hoşunuza gideceğini umduğum güzel bir oyun var, şimdi herkes ayağa kalsın...

Öğrenciler: Öğrenciler ayağa kalktılar...

Öğretmen: Şimdi burada "ayna" oyunu oynayacağız sizinle, hatırlıyor musunuz bir ara Türkçe dersinde yapmıştık, ben şaşırmıştım hepiniz bana bakıp aynı hareketi yapmıştınız, yapmıştık Türkçe dersinde böyle bir şey, şimdi aynı şeyi tekrar yapıyoruz...

Öğretmen: Şimdi sizin ayna olduğunuzu düşünüyorum ben, ben ne yaparsam siz benim arkamdan aynısını yapacaksınız tamam mı? Ben ne hareketi yaparsam ama herkes beni görebiliyor mu acaba?

Öğrenciler: Evet.

Öğretmen: Şimdi aynadayım ben, okula geldim saçımı düzeltiyorum, siz de saçınızı düzeltin.

Öğrenciler: Öğrenciler yapıyor...

Öğretmen: Ama benimle beraber değil, benden bira geç yapacaksınız...
Yüzümden kocaman bir sivilce çıkmış onu gördüm çok şaşırdım...

Öğrenciler: Öğrenciler yapıyor...

Öğretmen: Sonra birden korkuyorum saçlarımı görüp, korkuyoruz...

Öğrenciler: Öğrenciler yapıyor...

Öğretmen: Fularımı düzeltiyorum, beni çok güzel görün diye.

Öğrenciler: Öğrenciler yapıyor...

Öğretmen: Sonra rujumu sürüyorum.

Öğrenciler: Gülüşmeler... (Erkek öğrenciler: Biz de mi süreceğiz) Öğrenciler yapıyor...

Öğretmen: Sonra küpelerimi takıyorum.

Öğrenciler: Gülüşmeler... Öğrenciler yapıyor...

Öğretmen: Sonra diğer küpemi takıyorum.

Öğrenciler: Gülüşmeler... Öğrenciler yapıyor.

Öğretmen: Eeveet.

Öğretmen: Şimdi bunu yaptıktan sonra sizinle hatırlıyor musunuz daha önceki derste bazı ses çalışmaları yapmıştık, şimdi o ses çalışmalarını tekrar edeceğiz... Yılan nasıl ses çıkarıyordu?

Öğrenciler: ssssssssss (Video kayıt No: 2, 0.01"-1.45.8").

Öğretmen uygulama sürecinde ders planına bağlı kalarak ders işleme konusunda sanırım zorluk yaşıyor. O nedenle plandaki "El çırparak, masaya vurarak, ayaklarını yere vurarak basit ritimler üretir ve öğrenciler aynı şekilde tekrar eder" kısmını yapmadığının farkında olmadığı görülüyor (Araştırmacı günlüğü, 03.04.2014).

İkinci uygulama dersinin sezdirme aşamasında şarkı öğretimi ve şarkı öğretimine ilişkin öğretmene sunulmuş olan ses materyalinin uygulama sürecindeki kullanımı ile ilgili ayrıntılı bir anlatıma yer verildiği söylenebilir. Araştırmacı bu aşamada kazanımın gerçekleştirilmesini sağlamak amacı ile öğretmene şarkının kaydını sunmuştur. Bu kayıta 2 sürüm yer almıştır. Bunlar şarkının vokalli ve playback sürümleridir. Öğretmenin şarkı öğretimine başlamadan önce planda yer almamasına karşın önce ritim kavramından söz ettiği ve daha sonra plandaki aşamaları uygulamaya geçtiği görülmektedir. Bu noktada öğretmenin şarkı hakkında herhangi bir açıklama yapmadan tıpkı planda olduğu gibi şarkıyı ilk kez dinlettiğinde, öğrencilerin kendiliğinden şarkıdaki yönergelere uygun şekilde duydukları ritimleri tekrar etmeye başladıkları ve şarkıyı söylemeye çalıştıkları gözlemlenmiştir. Bu doğrultuda öğrencilerin şarkıyı odaklanarak dinlemelerinin bir neticesi olarak hiçbir açıklama olmadan sadece şarkıyı etkin bir şekilde dinleyerek öğrenme sürecinin oldukça hızlı ve verimli şekilde ilerleyeceği düşünülebilir. Aynı zamanda şarkının kendisinin de bu durumun oluşmasında etkili bir rol oynadığı düşünülebilir. Sezdirme aşaması sırasında sınıf içinde geçen konuşmaların bazı bölümlerine ve araştırmacının günlüğüne düştüğü notlara aşağıda yer verilmiştir:

Öğretmen: Şarkı söylerken bazı yerlerde hızlı, bazı yerlerde yavaş şarkı söylüyoruz fark ettiniz değil mi? geçen şarkımız da aynen öyleydi bazı yerler yavaş bazı yerler hızlı, bazen ben size şarkı söylerken diyorum ki sıralara şöyle vurun... Hatırlıyor musunuz?

Öğrenciler: Evet.

Öğretmen: Ya da alkış tutturuyorum, mesela ne de vardı? "Ceviz Adam" da alkış tutuyorduk mesela, işte sıralara vuruyorduk...

Öğrenciler: Ayakları vuruyorduk...

Öğretmen: Bunlara biz ne diyoruz acaba?

Öğrenciler: Ritim.

Öğretmen: Şarkı söylerken belli aralıklarla ayağımızı böyle, ellerimizi bu şekilde... Ne diyoruz Elifciğim?

Öğrenciler: (Elif) Ritm.

Öğretmen: Ritim diyoruz... Şimdi öğretmenim ben ritim nedir bilmiyorum diyen var mı? Çünkü ritimi bilmeniz gerekir ki bu şarkının aralarında ritim olayını kullanacağız, işte el çıparak, sıraya vurarak, ayaklarımızı yere vurarak, birbirinizle vuracaksınız... O yüzden ritmi hepinizin bilmesi gerekiyor... Yalnız ritim bazen hızlı olabilir, bazen yavaş olabilir bazen de orta hızda olabilir, bunu biliyoruz... O zaman ritm konusuna çok girmiyorum şarkımızı tahtaya yazdım... Şarkımızı 3 bölümden oluşuyor çocuklar, sözlerin hepsi aynı okudunuz değil mi çocuklar?

Öğrenciler: Evet.

Öğretmen: Bunu ne kadar çabuk ezberlerseniz şarkıyı öğrenmeniz o kadar çabuk olacak... Aralarda ritimler var, bunları işte ellerle ayaklarla alkış şeklinde ben size göstereceğim, siz şarkının sözlerine bakın lütfen, aynı zamanda ben şarkıyı da açıyorum size, bir taraftan da dinleyin...

Öğrenciler: Dinliyorlar... Öğrenciler kendiliğinden eşlik edip ritimlerin onlara ayrılan kısımlarını tekrar ediyorlar...

Öğretmen: Kolay değil mi? zor değil...

Öğrenciler: Evet.

Öğretmen: Şimdi burada aslında şarkı söylüyoruz, ritim tutuyoruz, bekliyoruz, ondan sonra 2. sözleri giriyor, anladınız değil mi? Şimdi tekrar çalışıyorum ben dinle öyle, bu arada söylemek isteyen söyleyebilir... Şimdi başlıyoruz...

Öğrenciler: Çocuklar şarkıyı söylüyor CD ile birlikte...

Öğretmen: Tamam mı?

Öğrenciler: Evet.

Öğretmen: Anlayamadığınız, ritimleri yapmak bana zor geldi dediğiniz bir yer var mı?

Öğrenciler: Hayır (Video kayıt No: 2, 4.17"-9.57").

Şarkı öğretimi sırasında ilginç bir durum ortaya çıktı. Öğretmen sezdirme aşamasının başında yer alan şarkının tamamını dinletme aşamasını uygularken öğrenciler şarkının ilk sözlerinin hemen ardından gelen ritimleri tekrar için ayrılan kısımda kendiliğinden sınıfça tekrar ettiler ve şarkıyı tahtadaki sözlere bakarak söylemeye başladılar. Bu gerçekten beni çok etkileyen bir andı (Araştırmacı günlüğü, 03.04.2014).

Öğretmen planı uygulamaya geçmeden önce ritim hakkında bazı açıklamalarda bulundu, örnekler verdi, hâlbuki planın giriş aşamasındaki son çalışmayı yapmış olsaydı belki bu açıklamaya hiç gerek duymayabilirdi. Plan basamakları önemli (Araştırmacı günlüğü, 03.04.2014).

Sezdirme aşamasında planda verildiği şekliyle şarkı öğretimini gerçekleştiren öğretmenin daha sonra bilgiyi paylaşma aşamasına geçtiği görülmektedir. Bu aşamada öğrencilerin duyduğu basit ritim ve ezgiyi tekrarlar kazanımına uygun

olarak birlikte çalma ve söyleme kurallarına da uygun şekilde dinledikleri şarkı ve ritmi tekrarlamaları ve yaptıkları çalışmalarını ifade etmeleri beklenmektedir. Bu doğrultuda öğrencilerin ders içi uygulamalar sonucu yaptıkları çıkarımlara bakıldığında ders kazanımının gerçekleştiği söylenebilir. Ancak öğretmenin kazanımla ilgili yaptığı toparlamalarda zaman zaman bağlam dışına çıktığı gözlemlenmiştir. Sınıf içinde gerçekleşen konuşmaların bir bölümü şu şekilde yansımıştır:

Öğretmen: Burada önemli olan herkesin aynı anda başlayıp aynı anda bitirmesi, öğrendiniz mi?

Öğrenciler: Evet.

Öğretmen: Sevdiniz mi?

Öğrenciler: Sevdik, evet, çok güzel...

Öğretmen: Peki bu şarkıda neyi öğrendik acaba, ben size neden bu şarkıyı öğrettim acaba? Sebebi? (parmaklar havada) Enes...

Öğrenciler: (Enes) Tekrar etmemizi...

Öğretmen: yani günlük hayatta kullanımı, doğru, derslerimizde sürekli ne diyoruz, çocuklar tekrar edin, tekrar edin, tekrar ne kadar çok yapılırsa günlük hayatta öğrenme o kadar kalıcı olur, başka? Yunus...

Öğrenciler: (Yunus) Ritimi.

Öğretmen: Evet ritim nedir onu öğrendik değil mi? şarkıyı söylerken ritim tutmak, ayaklarımızla şöyle ritim tutuyoruz, kafamızı sallıyoruz, bunların hepsi nedir bir?

Öğrenciler: Ritim

Öğretmen: Ritim şarkıyı çok daha güzel söylememizi sağlar, değil mi? başka? Elif...

Öğrenciler: (Elif) Dinlemek.

Öğretmen: Evet, diyoruz ya böyle dinliyoruz oradakinin aynısını tekrar ediyoruz, dinlemeden yapabilir misiniz? Yapamazsınız... Siz bugün gayet güzel dinlediniz aferim, başka... İrem...

Öğrenciler: (İrem) Rahatlamamız için...

Öğretmen: Rahatladık evet şimdi içeri girince matematik işleyeceğiz hepimiz süper yaparsınız, peki aynı anda başlayıp aynı anda bitirmeyi öğrendik mi?

Öğrenciler: Evet.

Öğretmen: Şimdi bu şarkıya yarısı önden başlasaydı yarısı arkadan gelseydi hoş olur muydu?

Öğrenciler: Hayır

Öğretmen: Kulağa hoş gelir miydi?

Öğrenciler: Hayır.

Öğretmen: Gelmezdi. Bir şarkıya aynı anda başlayıp aynı anda bitirmeyi öğrendik. Aynı zamanda dinlemeyi öğrendik, tekrar etmeyi öğrendik evet (Video Kayıt No:2, 19.20"-21.35").

Bilgiyi kullanma aşamasında ise öğrencilerin ulaştıkları bilgileri pekiştirmesi amacıyla şarkının playback sürümüne yer verilmiştir. Burada araştırmacı öğrencilerin şarkıyı sadece piyano eşliği ile seslendirilebilmesi sonucunda sürecin pekiştirilmesini sağlamayı amaçlamıştır. Bu noktada şarkının giriş müziğinin ve sözlerin başladığı noktanın hissedilmesi, söylenecek ve beklenilecek noktaların hissedilmesi gibi müzikal davranışları öğrencilerin kavrama düzeyleri

gözlemlenmeye çalışılmıştır. Bilgiyi kullanma aşamasını öğretmen aşağıdaki konuşmalarda görüldüğü gibi uygulamıştır:

Öğretmen: Son kez "playback" söyleyelim yani sözsüz olan, sadece şarkı olan parçayı dinleyelim, burada kendiniz gireceksiniz...

Öğrenciler: Şarkıyı söylüyorlar CD'den çalan eşliğin üzerine...

Öğretmen: Son kez bir defa daha... Biliyorsunuz sözlerin nerede başladığını zaten...

Öğrenciler: Şarkıyı söylüyorlar CD'den çalan eşliğin üzerine...

Öğretmen: Evet böylece bitirmiş olduk (Video Kayıt No:2, 21,36"-24.28").

Bilgiyi kullanma aşaması ile ilgili araştırmacının günlüğünde yer alan notlar şu şekildedir:

Playback söyleme aşamasına geçildiğinde öğretmen kısaca bu çalışmanın nasıl olacağını anlattı. Öğrenciler kolay bir şekilde bu aşamayı tamamladılar. Çalışmayı tekrar yaptıklarında daha da doğru seslendirdiler. Elbette ki ritim tekrarlarında birliktelik mükemmel değildi ancak birkaç ders daha çalışılma şansı olsaydı eminim mükemmel yaparlardı, bu koşullarda da oldukça başarılı olduklarını söyleyebilirim (Araştırmacı günlüğü, 03.04.2014).

Ders planının son aşaması olan değerlendirme aşamasında öğretmen ve öğrencilerden ders içi uygulamalarla ilgili günlük yazması beklenmiştir. Bu noktada öğrencilerin ders sürecinde edindikleri bilgi ve becerileri yazılı olarak ifade etmesi öğretmenin de ders süreci ile ilgili gözlemleri, hazırlanan plan ve materyalleri değerlendirmesi amaçlanmıştır. Öğrencilerin 2. uygulama dersinden sonra yazdıkları günlüklere ait dereceli puanlama anahtarı ve bazı öğrencilerin günlüklerinde yer alan ifadelerden bir bölüm aşağıda verilmiştir:

Tablo 25.

2. Ders günlüğüne ait puanlar

2. Ders	
Öğrenciler	Puanlar
Öğrenci 1	3
Öğrenci 2	3
Öğrenci 3	3
Öğrenci 4	2
Öğrenci 5	4
Öğrenci 6	3
Öğrenci 7	4
Öğrenci 8	3
Öğrenci 9	2
Öğrenci 10	2
Öğrenci 11	4
Öğrenci 12	2
Öğrenci 13	3
Öğrenci 14	4
Öğrenci 15	4
Öğrenci 16	2
Öğrenci 17	2
Öğrenci 18	4
Öğrenci 19	4
Öğrenci 20	3
Öğrenci 21	4
Öğrenci 22	3
Öğrenci 23	2
Öğrenci 24	2
Öğrenci 25	3
Öğrenci 26	2
Öğrenci 27	4
Öğrenci 28	3
Öğrenci 29	2
Öğrenci 30	4
Sınıf Ortalaması	3

Tablo 25’de öğrencilerin ikinci ders günlüklerinden aldıkları puanlar yer almaktadır. Tabloya göre öğrencilerin en düşük 2 en yüksek 4 puan aldıkları görülmektedir. İkinci ders günlüklerinden alınan puanların sınıf ortalamasının ise 3 olduğu görülmektedir. Öğrencilerin günlüklerine bakıldığında ilk derse göre ders sürecinden daha ayrıntılı söz ettikleri bu nedenle sınıf ortalamasında bir artış görüldüğü söylenebilir. Bunun yanı sıra öğrencilerin ders ile ilgili duygularını da günlüğe yansıttıkları görülmektedir. Öğrencilerin günlükleri doğrultusunda ders kazanımının

gerçekleştiği düşünülmektedir. Öğrenci günlüklerinden bazılarında yer alan ifadeler şu şekildedir:

Ben bu şarkıyı çok sevdim. Bu şarkıyı söylerken bütün sınıf birlikte ritim tutmayı öğrendik ve bu şarkıyı söylerken ben kendimi çok iyi hissettim (Öğrenci Günlüğü, Öğrenci 1, 03.04.2014).

Bu derste tekrar et şarkısını öğrendik. Kuralları ve dinlemeyi, ritmi öğrendik. Çok eğlendik (Öğrenci Günlüğü, Öğrenci 8, 03.04.2014).

Ben bu şarkıyı beğendim. Çünkü bu şarkıdan kuralları öğrendik. Tekrar etmeyi öğrendik. Aynı zamanda ritmi öğrendik. Önce şarkıyı dinledik, sonra müziği söyledik, sonra ritmi öğrendik (Öğrenci Günlüğü, Öğrenci 11, 03.04.2014).

Kuralları, ritmi ve tekrar etmeyi, dinlemeyi öğrendim. Ritim tutmayı öğrendim. Ben müziği seviyorum (Öğrenci Günlüğü, Öğrenci 18, 03.04.2014).

Bu derste müzik yaptık. Müzikte ritim, kurallar, dinlemek gibi şeyler öğrendik. En sevdiğim ders müzik. Müzik söylemeyi çok seviyorum. Eve geldiğimde bu müziği tekrar edeceğim (Öğrenci Günlüğü, Öğrenci 20, 03.04.2014).

Şarkı güzeldi. Eğlendik. Beni heyecanlandırdı. Kurallardan bahsediyordu, tekrar etmekten, dinlemekten, ritimden bahsediyordu. Şarkının adı Tekrar Et' di. Sözleri çok güzeldi, eğlendiriciydi (Öğrenci Günlüğü, Öğrenci 27, 03.04.2014).

İkinci ders sonrasında sınıf öğretmenin günlüğüne bakıldığında ders kazanımının gerçekleştirilmesi sürecinde kullanılan "Tekrar Et" şarkısının bu süreç için etkili olduğu yönünde ifadelerinin olduğu söylenebilir. Bu noktada öğretmenin uygulama sürecinde ve bu sürecin günlüğe yansıtılması noktasında ders kazanımı ekseninde bir bakış açısı sergilemeye çalıştığı gözlemlenmiştir. Öğretmenin günlüğünde şu ifadeler yer almaktadır:

Bu şarkıyla öğrenciler, şarkıya beraber başlamayı ve bitirmeyi öğrendiler. Şarkının sözleri hatırdaki kalıcı ve müziği çok eğlenceliydi. Sözleri kısa ama anlamlı. Öğrenciler bu şarkıyla tekrarın önemini anladılar. Dinleyerek, daha doğrusu iyi dinleyerek, kolay öğrenileceğini öğrendiler. Her şeyden önemlisi eğlendiler, mutlu oldular. Mutluluk öğrenmenin temellerinden birisidir (Öğretmen Günlüğü, 03.04.2014).

İkinci uygulama dersinin ardından araştırmacı ve öğretmen ders arasında genel olarak yaşananları kısaca değerlendirmişlerdir. Araştırmacı öğretmenin uygulamalarının oldukça başarılı olduğunu ve uygulama sürecinin bir önceki uygulamaya göre daha rahat gerçekleştirildiğini belirtmiştir. Daha sonra araştırmacı yapılan çalışmaları geçerlik komitesi ile paylaşmıştır. Geçerlik komitesi ile birlikte yapılan değerlendirmeler doğrultusunda ders öncesi seminerlerde kazanım ile ilgili noktaların daha net bir şekilde vurgulanması kararı alınmıştır.

Tablo 26.

10.04.2014 Tarihli Uygulama Dersine Ait Öğrenme-Öğretme Süreci

DERS PLANI 3
(10.04.2014)**Sınıf:** 3**Öğrenme Alanı:** Müziksel Algı ve Bilgilenme**Kazanımlar:** Müzikteki uzun ve kısa ses sürelerini fark eder.**Süre:** 40 dk.**Araçlar – Gereçler:** “Bulmaca” isimli şarkının notaları ve şarkının CD’si.Giriş

- Deve –Cüce (uzun-kısa) oyunu oynanır. Öğrenciler kısa denildiğinde oturur, uzun denildiğinde ayağa kalkar.
- Öğrencilerden horoz ve kuş sesi taklidi yapmaları istenir. Horoz sesi uzun ses, kuş sesi kısa sese örnek olarak verilebilir.

Sezdirme (Keşfetme)

- Tahtaya “Bulmaca” isimli şarkının sözleri yazılır.
- “Bulmaca” isimli şarkının sözleri aşağıdaki sıra takip edilerek sadece söz olarak söylenir.

BULMACA

Kısa kısa kısa

Bu hece kısa

Kısa hece kısa ses

Dikkat et

öğretmen ritmik şekilde söyler sınıf tekrar eder

Kısa hece varsa

Nokta koy

Uzun hece varsa

Çizgi koy

öğretmen ritmik şekilde söyler sınıf tekrar eder

- Şarkı CD’ den aşağıdaki sırayla bölümler halinde dinletilir ve sınıftan tekrar etmesi istenir; gereken yerlerde hareketleri yapılabilir.

BULMACA

Kısa kısa kısa

Bu hece kısa

Kısa hece kısa ses

Dikkat et

CD No:1

Kısa hece varsa

Nokta koy

Uzun hece varsa

Çizgi koy

CD No:2

- Şarkının tamamı CD’den dinletilir ve birlikte seslendirilir. (CD No: 3)
- Şarkının tamamı CD’de hazır olan eşlik üzerine söylenir. (CD No:4)

Bilgiyi Paylaşma

- Burada sesli harf ile biten hecelerin kısa hece olduğu, sessiz harfle biten hecelerin uzun hece olduğu bilgisi paylaşılır. “Bulmaca” isimli şarkıda sözü edilen kısa hecelerin sürelerinin de kısa olduğunu uzun hecelerin ise sürelerinin uzun olduğunu açıklar. Müzikte kısa ve uzun ses sürelerinin olduğunu vurgular.

Bilgiyi Kullanma

- Öğrencilerden şarkının sözlerindeki kısa ve uzun heceleri çizgi ve nokta ile göstermeleri istenir. Bütün şarkının sözleri incelenir.

Kı sa he ce var sa
(.) (.) (.) (.) (_) (.)

Nok ta koy
(_) (.) (_)

- Elimizde bir düdük olsaydı kısa ve uzun sesleri nasıl çalardık?

Değerlendirme

- Öğrenci günlükleri doldurulur.
- Öğretmen günlükleri doldurulur.

Tablo 26'da 10.04.2014 tarihinde araştırmacı tarafından hazırlanan ve sınıf öğretmenin uyguladığı üçüncü derse ait öğrenme-öğretme sürecine ait ders planı görülmektedir. Üçüncü uygulamaya ait derste "Müzikteki uzun ve kısa ses sürelerini fark eder" kazanımı yer almaktadır. Bu ders pilot uygulama sürecinde uygulanmış ve tespit edilen aksaklıklar giderilerek yeni bir plan oluşturulmuştur. Pilot uygulamada karşılaşılan durumlardan hareketle sınıf öğretmenine verilen seminerde etkinliklerle ilgili daha çok uygulama yapma imkânı sunulmaya çalışılmıştır. Bu durum araştırmacı günlüğüne şu şekilde yansımıştır:

Pilot uygulama sürecinde özellikle giriş ve sezdirme aşamalarında öğretmenin uygulama sırasında bazı noktaları tam olarak gerçekleştiremediği tespit edilmişti. Bu noktada öğretmene daha fazla uygulama yaptırılmasının gerekli olduğu kararı alınmıştı. Bu doğrultuda uygulama aşamasına geçmeden önce öğretmene verilen seminerde, etkinliklerin öğretmen tarafından daha çok uygulama yaparak yani öğretmenin öğrenmesi sürecinin doğru şekilde gerçekleşmesi için yapılacak etkinlikleri ve amaçlarını öğretmene açıkladım ve uygulama örneklerini daha önceki seminerlerde olduğu gibi önce ben yaptım sonra kendisinden tekrarlamasını istedim. Bu aşamada uygulama esnasında oluşabilecek hataların üzerinde durarak önemli noktaları vurgulamaya çalıştım. Seminerde her şey yolunda gitti (Araştırmacı günlüğü, 10.04.2014).

Üçüncü derse ait uygulama sürecinin ders planında yer alan giriş aşaması etkinlikleriyle başladığı görülmektedir. Öğretmenin giriş aşamasındaki etkinliklere geçmeden önce birinci ve ikinci derste olduğu gibi tahtaya şarkı sözlerini yazdığı görülmektedir. Ders planında şarkı sözlerinin tahtaya yazılması, sezdirme aşaması etkinleri içerisinde yer almaktadır. Burada araştırmacı şarkı sözlerini sezdirme aşamasında vererek öğrencilerin ilgisini şarkıya çekmeyi amaçlamıştır. Ancak bu noktada öğretmenin daha önceki uygulamalarda olduğu gibi ders planının dışına çıktığı söylenebilir. Bu konu ile ilgili ders sonrasında öğretmenin görüşü sorulduğunda ders içerisinde vakit kaybetmek istemediği için derse başlamadan sözleri yazdığını ve her zaman bu şekilde ders işlediğini ifade etmiştir. Araştırmacının günlüğüne konu ilgili yansıtıkları şu şekildedir:

Dersin sonunda öğretmene şarkı sözlerin tahtaya yazılması aşamasının sezdirme aşamasında yer aldığını fark edip etmediğini sordum. Öğretmen fark ettiğini ancak dersi bölmek istemediği için dersin en başında sözleri tahtaya yazdığını, uygulama dışındaki zamanlarda da bu şekilde ders işlediğini ifade etti. Daha önceki uygulamalarda da aynı durum söz konusu olduğunda öğretmenin bu durumu kendiliğinden fark edip düzeltmesini beklemiş olsam da bir sonraki seminerde bu durumun önemi üzerinde durmalıyım sanırım (Araştırmacı günlüğü, 10.04.2014).

Üçüncü ders, planda yer alan giriş aşamasının uygulanmaya geçilmesiyle başlamıştır. Öğretmenin giriş aşamasındaki etkinlikleri kolaylıkla uyguladığı gözlemlenmiştir. Bu aşamada yer alan deve-cüce oyunun öğrencilerin daha önceden dev-cüce ismi ile bildikleri bir oyun olduğu görülmektedir. Öğretmenin oyunu bu şekilde sürdürdüğü görülmüştür. Süreç içerisinde planda da söz edildiği gibi oyunu kısa-uzun haline çeviren öğretmen bu şekilde oyunu tamamlamıştır. Bu aşamada öğrencilerin oldukça eğlendikleri gözlemlenmiştir.

Deve-cüce oyunundan sonra öğretmen öğrencilerden çevrelerinde duydukları uzun ve kısa seslere örnek vermelerini istemiştir. Ancak ders planının bu aşamasında öncelikle planda verilmiş olan örnek etkinliğin uygulanması yer almaktadır. Bu noktada planın dışında bir uygulamadan söz edilebilir. Öğretmenin uygulamasına bakıldığında öğrencilerin verdikleri örnekler üzerinden çevredeki uzun ve kısa seslerin tanımlanmaya çalışıldığı düşünülebilir. Bu aşamada gerçekleştirilen sınıf içi uygulamalardan bir bölüme aşağıda yer verilmiştir:

Öğretmen: Yeni öğreneceğimiz şarkının sözlerini tahtaya yazdım, bugün "bulmaca" şarkısını öğreniyoruz. Şimdi bunu öğrenmeden önce her zamanki gibi hazırlık yapmamız gerekiyor bu hazırlığı eminim seveceksiniz. Herkes "dev-cüce" oyununu biliyor değil mi?

Öğrenciler: Eeveet.

Öğretmen: Şimdi ben size dev-cüce oyunu oynatacağım ama çok uzun süre buna vermeyeceğiz sadece benim söylediklerime uyun tamam mı?

Öğrenciler: Dev- cüce (gülüşmeler), Dev (öğrenciler ayağa kalkar) cüce (öğrenciler oturur) oyun şaşırtmalı şekilde sürdürüldü...

Öğretmen: Şimdi yanmalı oynayacağız şaşıran elenecek ama bu defa dev-cüce demeyeceğim de uzun- kısa diyeceğim. Dev'in boyu nasıl?

Öğrenciler: Uzun.

Öğretmen: Cücenin boyu?

Öğrenciler: Kısa.

Öğretmen: Uzun.

Öğrenciler: Öğrenciler ayakta.

Öğretmen: Uzun.

Öğrenciler: Öğrenciler ayakta, bazıları oturdu...

Öğretmen: Evet, yananlar otursunlar yerine, (oyun uzun-kısa şeklinde şaşırtmacalı olarak sürdürüldü, tek bir öğrenci kalıncaya kadar).

Öğretmen: Yunus kazandı, Yunus'u alkışlıyoruz.

Öğrenciler: Alkışlıyorlar...

Öğretmen: Şimdi uzun ve kısa sesler, çevremizde duyduğumuz uzun ve kısa seslere bana örnek verebilir misiniz?

Öğrenciler: Parmaklar havada,

Öğretmen: Önder?

Öğrenciler: Önder- kuş sesi "uuuuu" diye

Öğretmen: "uuuu" mu yapar?

Öğrenciler: Gülüşmeler, Cık cık cık

Öğretmen: Uzun mudur kısa mıdır? Acaba kuş sesi sizce? Cık cık cık

Öğrenciler: Kısa

Öğretmen: Uzun sese bana örnek verin? Yunus...

Öğrenciler: (Yunus) Araba...

Öğretmen: Mesela örnek ver sesinle...

Öğrenciler: (Yunus) "mmmmmmm", gülüşmeler...

Öğretmen: Bir daha.

Öğrenciler: (Yunus) "mmmmmmm", gülüşmeler...

Öğretmen: Akın...

Öğrenciler: (Akın) Motor.

Öğretmen: Örnek ver.

Öğrenciler: "rrrrrrrrrrrr".

Öğretmen: "rrrrrrrrrrrr", başka, Bahar?

Öğrenciler: (Bahar) Yılan...

Öğretmen: Yılan uzun mudur? Bir yap bakayım?

Öğrenciler: (Bahar) "ssssssss".

Öğretmen: "ssssssssss" değil mi ya da "s s s" olursa ne olur?

Öğrenciler: Kısa.

Öğretmen: Ya da bir hortum var bahçeyi sulayacağız açıyoruz, kapatıyoruz, açıyoruz, kapatıyoruz "s s s" diye ses çıkarıyor kısa mı olur uzun mu olur?

Öğrenciler: Kısaaa...

Öğretmen: Evet çok güzeldi, hiç benim düşünmediğim güzel örnekler çıktı. Hep uzuna verdik de kısaya verseniz biracık da, sen?

Öğrenciler: Kuş- cık cık cık...

Öğretmen: Önder...

Öğrenciler: Köpek- hav hav hav.

Öğretmen: Evet kısaya örnek, İrem?

Öğrenciler: Kedi.

Öğretmen: Kısa mı acaba o, miyaaaavvv? Kısa mı uzun mu sizce?

Öğrenciler: Uzun.

Öğretmen: Miyaaaavvv, bira uzun değil mi, Yunus.

Öğrenciler: Ayak sesi, yere basınca...

Öğretmen: Himm, evet olabilir, sesi yapıyor (Video kayıt No: 3, 0.01"-4.55").

Üçüncü uygulama dersinde giriş aşamasından sonra sezdirme aşamasının yer aldığı görülmektedir. Sezdirme aşamasında şarkı öğretimi süreci ve ses materyalinin kullanımına ilişkin ayrıntılı bir anlatıma yer verildiği söylenebilir. Araştırmacı bu aşamada kazanımın gerçekleştirilmesini sağlamak amacı ile öğretmene şarkının kaydını sunmuştur. Bu kayıta 4 sürüm yer almıştır. Bunlar şarkının ayrı ayrı ilk ve ikinci kıtasına ait piyano eşliksiz sürümleri ile şarkının tamamının yer aldığı vokalli ve playback sürümlerinden oluşmaktadır.

Sezdirme aşamasını öğretmenin ders planında olduğu gibi uygulamaya çalıştığı gözlemlenmiştir. Ders planında yer alan şarkı sözlerinin ritmik bir şekilde okunması

etkinliğinde öğretmenin ders öncesi seminerde vurgulanan bölümlerin üzerinde dikkatlice durduğu ve oluşan aksaklıkları gidermek için kendisi örnek olarak çalışmayı gösterip öğrencilerin bu etkinliği doğru bir şekilde yapınca kadar çalışmayı sürdürdüğü gözlemlenmiştir. Bu etkinlik ders içi konuşmalara şu şekilde yansımıştır:

Öğretmen: Evet uzun ve kısa heceyi öğrenecekmışiz, sözlere dikkat ettiniz mi?

Öğrenciler: Evet, çok güzelmiş...

Öğretmen: Ama önce sözsüz şekilde söyleyeceğiz çocuklar ritmik şekilde ben size göstereceğim.

Öğretmen: (Öğretmen ritmik olarak okudu), tamam mı? Önce ritmik olarak müziksiz söyleyeceğiz tamam mı? Hep beraber...

Öğrenciler: Okuyorlar...

Öğretmen: Şuradaki heceyi uzatmayın bakın, bir daha 1 2 3,

Öğrenciler: Okuyorlar...

Öğretmen: Hayır "bu heceeee "değil "bu hece kısa" bir daha...

Öğrenciler: Bu hece kısa.

Öğretmen: Bir daha...

Öğrenciler: Bu hece kısa.

Öğretmen: Bir daha...

Öğrenciler: Bu hece kısa, devamını okuyorlar...

Öğretmen: Bir daha, evet,

Öğrenciler: Okuyorlar...

Öğretmen: Şunu uzatmayın "bu hece kısa"...bir daha...

Öğrenciler: Baştan okuyorlar...

Öğretmen: Bir daha...

Öğrenciler: Baştan okuyorlar...

Öğretmen: İkinci kısma geçiyoruz, (ritmik olarak okuyor) evet...

Öğrenciler: Tekrar ediyorlar...

Öğretmen: Anladınız mı?

Öğrenciler: Evet.

Öğretmen: Bir daha...

Öğrenciler: 2.kısımı Baştan okuyorlar...

Öğretmen: "sa"yı neden uzatıyorsunuz, "sa" uzamayacak, (kendisi söylüyor) "uzun hece varsa çizgi koy" bir daha...

Öğrenciler: 2.kısımı baştan okuyorlar...

Öğretmen: Şimdi baştan itibaren şöyle bir iki defa şuraya iki diyelim bitiyoruz sonra tekrar baştan tamam mı? Söyleyeceğiz, (tahtaya not olarak yazıyor) dik oturuyorsunuz, evet 1 2 3,

Öğrenciler: Baştan okuyorlar...

Öğretmen: Aferin, güzel bir daha1 2 3,

Öğrenciler: Baştan okuyorlar...

Öğretmen: Son kez yapıyoruz.

Öğrenciler: Baştan okuyorlar...

Öğretmen: Hayır "ce" yi uzatmıyorsunuz "bu hece kısa" bir daha...

Öğrenciler: Baştan doğru bir şekilde okuyorlar (Video kayıt No: 3, 4.57"-8.41").

Ritmik okuma etkinliğinin tamamlanmasından sonra şarkının müzik ve sözlerinin birlikte öğretimine geçildiği görülmektedir. Ders planında görülen ve oluşturulan ses materyalinin No:1 ve No:2 isimli bölümleri doğrultusunda şarkı öğretiminin gerçekleştirildiği söylenebilir. Bu noktada öğretmenin öncelikle planda da belirtildiği

gibi şarkının ilk kıtasını CD'de yer alan No:1'i kullanarak uyguladığı görülmektedir. Uygulamaya geçmeden önce, uygulamayı nasıl yapacakları ile ilgili bilgi veren öğretmenin süreci anlatırken uygulama ile birleştirdiği söylenebilir. Gerçekleştirilen sınıf içi uygulamalar aşağıda görülebilir:

Öğretmen: Şimdi önce 1. kısmını bakın açacağım, dikkat edin, şu "kısa kısa kısa bu hece kısa" orasını... CD'den dinletiyor... Şimdi bir şey söyleyeceğim, 1.si sözlü tamam mı? Burada sözlü şuraya kadar sözlü (tahtadan gösteriyor), arkasından hemen sadece müzik var "playback" kısmı var onu da biz söyleyeceğiz tamam mı? Sözlü olan kısmı şuraya kadar dinliyoruz arkasından hemen biz söylüyoruz tamam mı? Anladınız mı?

Öğrenciler: Eheet...

Öğretmen: 1.eri sözlü, söz ve müzik var, 2.de müzik var biz söylüyoruz, hazır olun baştan başlatıyorum sözlü bu... Bilgisayar da bugün biraz... CD 1. kısmı çalıyor...

Öğrenciler: Öğrenciler mırıldanıyor...

Öğretmen: Söyleme, dinle...

Öğrenciler: Dinliyorlar...

Öğretmen: Şimdi söyle.

Öğrenciler: Söylüyorlar...

Öğretmen: Tekrar, tekrar söyleyecek... Dinletiyor... Biz.

Öğrenciler: Söylüyorlar...

Öğretmen: Son, önce sözlü sonra biz.

Öğrenciler: Dinleyip, sıra gelince söylüyorlar (Video kayıt No: 3, 8.39" – 10.42").

Şarkının ilk kıtasının öğretilmesinin ardından sonraki kıtanın öğretimi CD'de yer alan No: 2 doğrultusunda gerçekleştirilmiştir. Bu noktada şarkının ilk kıtasından hareketle bu bölümün öğretiminin daha kolaylıkla tamamlandığını söylemek mümkündür. Gerçekleştirilen sınıf içi uygulamalara aşağıda yer verilmiştir:

Öğretmen: Şimdi 2. kısmı çalışacağız, 2. kısımda da aynı şekilde önce sözlü ve müzikli var arkasından biz söyleyeceğiz, önce dinliyorsunuz, sonra söyleyeceğiz... Dinletiyor... Biz...

Öğrenciler: Tekrar ediyorlar...

Öğretmen: İsteyen hareketlerini yapabilir, sözlü. Dinliyorlar...

Öğrenciler: Söylüyorlar... Hareketleri yapıyorlar.

Öğretmen: Dinle... Son kez...

Öğrenciler: Söylüyorlar, hareketleri yapıyorlar.

Öğretmen: Anlaşıldı mı?

Öğrenciler: Eheet (Video kayıt No: 3, 10.41" -11.58").

Şarkının ilk ve ikinci kıtalarının ayrı ayrı öğretiminin tamamlanmasından sonra öğretmenin ders planında belirtildiği gibi şarkının tamamını vokalli ve playback sürümlerini kullanarak sezdirme aşamasını tamamladığı söylenebilir. Söz konusu etkinliklerin uygulanması sırasında öğretmenin plana tamamen sadık kaldığını söylemek mümkündür. Bu ekseninde sürecin oldukça rahat ilerlediği ve öğrencilerin

de süreçte kolay ve eğlenceli şekilde öğrendikleri düşünülmektedir. Yapılan sınıf içi uygulamalar şu şekilde yansımıştır:

Öğretmen: Şimdi o zaman şarkının tamamını yapabiliriz.

Öğretmen: Önce bir dinleyelim isterseniz...

Öğrenciler: Dinliyorlar...

Öğretmen: Dinliyorlar. Arada boşluk var...

Öğrenciler: 2.tekrarda söylemeye başlıyorlar.

Öğretmen: Eliyle söylemeden dinlemelerini işaret ediyor...

Öğrenciler: Dinliyorlar...

Öğretmen: Hazır olun, biz söyleyelim hep beraber, sonra playback söyleyelim...

Öğrenciler: Dik oturuyorlar... Söylüyorlar CD ile birlikte, hareketleri yaparak...

Öğretmen: Şimdi sözsüz söyleyebilir miyiz?

Öğrenciler: Evet.

Öğretmen: Ben size işaret edeceğim... Müzik başlıyor...

Öğrenciler: Söylüyorlar... Hareketleri yapıyorlar...

Öğretmen: Son kez, CD'den çalıyor.

Öğrenciler: Söylüyorlar... Hareketleri yapıyorlar... (Video kayıt No: 3, 11.59" - 15.05").

Sezdirme aşamasının tamamlanmasından sonra öğretmenin bilgiyi paylaşma aşamasına geçtiği görülmektedir. Bu aşamada ders planı doğrultusunda öğretmenin sesli harf ile biten hecelerin kısa hece olduğu, sessiz harfle biten hecelerin uzun hece olduğu bilgisini paylaşması ve müzikte kısa ve uzun ses sürelerinin olduğunu vurgulaması beklenmektedir. Öğretmen sözü edilen bilgileri öğrencilerin daha önceki sınıfta farklı bir derste öğrendiklerini de hatırlatarak yeniden paylaşmıştır. Öğretmenin ders planında belirtildiği gibi etkinliği tamamlayarak şarkı sözleri üzerinde ilk satırı hecelerine ayırıp uygun sembollerle göstermiş, daha sonra öğrencilerden sonraki satırları hecelerine ayırıp uygun sembollerle göstermelerini isteyerek bilgiyi kullanma aşamasına geçmiştir. Şarkıdaki tüm sözlerin öğrenciler tarafından hecelerine ayrılıp uygun sembollerle doğru bir şekilde gösterildiğini söylemek mümkündür. Bilgiyi paylaşma ve bilgiyi kullanma aşamalarının ders içi uygulamalara yansımalarını gösteren bir bölüme aşağıda yer verilmiştir:

Öğretmen: Öyleyse kısa hece varsa ne yapacaktık?

Öğrenciler: Nokta, nokta koyacaktık...

Öğretmen: Uzun hece varsa ne yapacaktık?

Öğrenciler: Çizgi koyacaktık...

Öğretmen: Ama hatırlıyorsanız bunun bir kuralı vardı, noktayı neye koyuyorduk kısayı neye koyuyorduk? Sonunun sesli ya da sessiz bitmesiyle ilgili bir şeydi bu hatırladınız mı? Önce şarkıyı hecelerine ayırıyoruz, ayırdıktan sonra hecemiz sesli ile bitiyorsa ne yapıyorduk? Nokta koyuyorduk; eğer sessiz yani ünsüz ile bitiyorsa ne yapıyorduk? Şuraya ünlü diyelim şuraya da ünsüz... (tahtaya yazıyor) Şimdi şarkıyı ne yapacağım, hecelerine ayırıyorum, ayıralım beraber... (tahtada işaret koyuyor-heceleri öğrenciler söylerken işaretliyor).

Öğrenciler: İlk mısrayı heceliyorlar...

Öğretmen: Şimdi ben bunları size uzun mu kısa mı beraber karar verelim, eğer hecemiz sesli harfle bitiyorsa ne idi? kısa mı uzun mu?

- Öğrenciler:** Hmm... Kısa.
- Öğretmen:** Sesli ile bitiyorsa kısa yani nokta, sessiz ile bitiyorsa uzun yani çizgi. Tekrar soruyorum "kı" hecesi sessizle mi bitmiş sesliyle mi?
- Öğrenciler:** Sesli... Sessiz...
- Öğretmen:** "ı" harfi sesli mi sessiz mi?
- Öğrenciler:** Sesli.
- Öğretmen:** Ne yapıyoruz? Nokta mı koyuyorum, çizgi mi?
- Öğrenciler:** Nokta.
- Öğretmen:** Peki "sa" hecesi? Sesli ile mi bitmiş sessiz ile mi?
- Öğrenciler:** Sesliiii...
- Öğretmen:** O zaman?
- Öğrenciler:** Nokta.
- Öğretmen:** Bakın sesli ile bitiyorsa seslinin diğer ismi ünlü biliyorsunuz, Ünlü ile bitiyorsa nokta; ünsüz ile bitiyorsa çizgi. Buna bakalım yine "ı" ile bitmiş uzun mu kısa mı?
- Öğrenciler:** Kısa.
- Öğretmen:** "Sa" hecesi?
- Öğrenciler:** Kısa.
- Öğretmen:** O zaman nokta, nokta, nokta. Şu 2. satırı kim yapar hecelerine ayıracak ve uzun mu kısa mı olduğunu belirtecek (parmaklar havada)... Elif... Şunla ayır kırmızı ile de... Biraz hızlı...
- Öğrenciler:** (Elif) Hecelere ayırdı...
- Öğretmen:** Şimdi bunlar kısa mı uzun mu? "bu" ne ile bitmiş sesli ile mi bitmiş sessiz ile mi?
- Öğrenciler:** Nokta koydu.
- Öğretmen:** O zaman kısa, "he" kısa... Ummahan hazırlan sen gel, evet güzel aferin, çabuk çabuk hemen hecelerine ayır, uzun mu kısa mı?
- Öğrenciler:** (Ummahan) Hecelere ayırdı...
- Öğretmen:** Hasan hazırlan! Çabuk çabuk gel şöyle, Ummahan'ın arkasından sıra sende... Güzel, bakın sessizle bitmiş yani ünsüzle bitmiş hemen uzun. Haydi...
- Öğrenciler:** (Hasan) hecelere ayırdı.
- Öğretmen:** Şimdi bugün bu şarkıyı öğrenmemizdeki amaç neymiş çocuklar, neyi öğrendik? Ramazan...
- Öğrenciler:** Uzunla kısayı.
- Öğretmen:** Uzun hece ve kısa heceyi aynı zamana uzun ses ve kısa sesi. Evet, elinizde bir flüt olsaydı uzun ya da kısa sesi nasıl çıkarırdınız? (Parmaklar havada) İrem...
- Öğrenciler:** Dü dü düüüüü.
- Öğretmen:** Olabilir, Metin?
- Öğrenciler:** Isık çalarız...
- Öğretmen:** Çal! Isık da çalabilirsin...
- Öğrenciler:** Isık çalıyor...
- Öğretmen:** Ama bu uzun oldu, kısaya da örnek ver!
- Öğrenciler:** Ben çok ıslık çalamam ama (deniyor)...
- Öğretmen:** Yunus...
- Öğrenciler:** Kısa kısa çalıyor...
- Öğretmen:** Öyleyse şimdi bugün dersimizi şöyle kapatabilir miyiz? Söylediğimiz şarkılarda uzun ve kısa heceler, kısa sesler vardır diyebilir miyiz çocuklar?
- Öğrenciler:** Evet... (Video kayıt No: 3, 20.34"-22.58").

Ders planının son bölümü değerlendirme aşamasıdır. Bu aşamada öğretmen ve öğrencilerden ders içi uygulamalarla ilgili günlük yazması beklenmiştir. Bu noktada öğrencilerin ders sürecinde edindikleri bilgi ve becerileri yazılı olarak ifade etmesi öğretmenin de ders süreci ile ilgili gözlemleri, hazırlanan plan ve materyalleri değerlendirmesi amaçlanmıştır. Öğrencilerin 3. uygulama dersinden sonra yazdıkları

günlüklere ait dereceli puanlama anahtarı ve bazı öğrencilerin günlüklerinde yer alan ifadelerden bir bölüm aşağıda verilmiştir:

Tablo 27.

3. Ders günlüğüne ait puanlar

3. Ders	
Öğrenciler	Puanlar
Öğrenci 1	3
Öğrenci 2	3
Öğrenci 3	4
Öğrenci 4	2
Öğrenci 5	3
Öğrenci 6	4
Öğrenci 7	3
Öğrenci 8	3
Öğrenci 9	3
Öğrenci 10	2
Öğrenci 11	3
Öğrenci 12	3
Öğrenci 13	3
Öğrenci 14	3
Öğrenci 15	3
Öğrenci 16	3
Öğrenci 17	2
Öğrenci 18	3
Öğrenci 19	4
Öğrenci 20	3
Öğrenci 21	3
Öğrenci 22	4
Öğrenci 23	3
Öğrenci 24	3
Öğrenci 25	3
Öğrenci 26	4
Öğrenci 27	3
Öğrenci 28	3
Öğrenci 29	3
Öğrenci 30	4
Sınıf Ortalaması	3,1

Tablo 27' de öğrencilerin üçüncü ders günlüklerinden aldıkları puanlar görülmektedir. Tabloda yer alan verilere göre öğrencilerin en düşük 2 en yüksek 4 puan aldığı söylenebilir. Günlüklerden alınan puanların sınıf ortalamasının ise 3,1 olduğu görülmektedir. Öğrencilerin günlüklerinde ders sürecinde yapmış oldukları etkinliklerden söz ettikleri görülmektedir. Bunun yanı sıra öğrencilerin ders ile ilgili

duygularını da günlüğe yansıttıkları söylenebilir. Ayrıca araştırmacı günlük formlarını dağıtırken öğrencilerin kendi ad ve soyadını hecelere ayırıp kısa ve uzun heceleri uygun sembollerle göstermelerini istemiştir. Bunun üzerine öğrencilerin tamamının ad ve soyadını doğru bir şekilde uygun sembollerle gösterdiği söylenebilir. Öğrencilerin günlükleri doğrultusunda ders kazanımının gerçekleştiği düşünülmektedir. Öğrenci günlüklerinden bazılarında yer alan ifadeler şu şekildedir:

Yeni bir şarkı öğrendik. Şarkının adı Bulmaca. Bu şarkı bize uzun heceyi ve kısa heceyi anlattı (Öğrenci Günlüğü, Öğrenci 12, 10.04.2014).

Kısa ve uzun heceyi öğrendik. Şarkının adı Bulmacaydı. Ben bu şarkıyı beğendim. Çok güzeldi. Hecelerini ayırıp işaret koyduk. Keşke şarkı hiç bitmeseydi. Keşke her gün müzik olsa (Öğrenci Günlüğü, Öğrenci 14, 10.04.2014).

Ben bu derste kısa ve uzun sesi öğrendim. Yıldız öğretmenle birlikte çok güzel bir şarkı öğrendik. Öğrendiğimiz bütün şarkıları Yıldız öğretmen besteliyormuş. Ben bunu hiç bilmiyordum. Şarkının hareketleri çok basit. Çok neşeli ve harika bir şarkı. İyi ki Yıldız öğretmen bize şarkı öğretiyor (Öğrenci Günlüğü, Öğrenci 15, 10.04.2014).

Bu şarkı da çok güzeldi. Bu derste sesli, sessiz biten heceleri öğrendik. Eğer sesli olursa “.”, sessiz olursa “-” koyuyormuşuz. Bu şarkı çok eğlenceliydi, çok zevkli, eğitici kelimelerle anlatılmayacak kadar güzeldi. Yıldız öğretmene teşekkür ederiz (Öğrenci Günlüğü, Öğrenci 19, 10.04.2014).

Bu şarkı bize uzun ses ile kısa sesi öğretti. Heceyi biliyorduk ama bu şarkı bize her şeyi daha iyileştirdi ve şarkıyı çok sevdim. Şarkımızın adı Bulmaca idi. Yıldız öğretmenime çok teşekkür ediyorum. Ve şarkıda ve diğer şarkılarda çok eğlendik. Diğer şarkılarında çok güzel olduğunu yazıyorum (Öğrenci Günlüğü, Öğrenci 26, 10.04.2014).

Üçüncü ders sonrasında öğretmen günlüğüne bakıldığında öğretmenin ders kazanımını gerçekleştirme sürecinde şarkının etkili rol oynadığını ifade ettiği söylenebilir. Aynı zamanda öğretmenin günlüğüne uygulama sürecinin aşamaları ile ilgili görüşlerini yansıttığı da görülmektedir. Öğretmenin günlüğünde şu ifadeler yer almaktadır:

Bu şarkıyla uzun ve kısa heceler güzel anlatılmış. Öğrenciler eğlenerek uzun ve kısa heceyi kavriyorlar. Şarkı eğlenceliydi aynı zamanda. Öğrenciler seslerini kullanırken daha bilinçli kullanıyorlar. Söyledikleri şarkıdaki uzun ve kısa heceleri eğlenerek öğreniyorlar. Şarkı sözlerinde ve müziğinde bütünlük var. Akılda kalıcı. Ön hazırlık amaca çok uygundu. Şarkının önceden ritmik söylenmesi de iyi bir hazırlıktı. Verilmek istenen kazanımlar şarkının içinde gizliydi. Çok güzel (Öğretmen Günlüğü, 03.04.2014).

Üçüncü uygulama dersinin ardından araştırmacı ve öğretmen ders sonrasında genel olarak süreci kısaca değerlendirmişlerdir. Araştırmacı öğretmene uygulamalarının oldukça başarılı olduğunu ve etkinliklerin uygulanması sırasında giderek daha doğal

bir ifade kazandığını ifade etmiştir. Daha sonra araştırmacı yapılan çalışmalarını geçerlik komitesi ile paylaşmıştır. Geçerlik komitesi ile birlikte yapılan değerlendirmeler doğrultusunda ders öncesi seminerlerde öğretmenin öğrenmesi sürecinin uygulama ağırlıklı olmasının önemi üzerinde durulmuştur. Gerçekleştirilen derste bu noktanın üzerinde durulmasının olumlu etkilerinin ders sürecine yansıdığı düşünülmektedir.

Tablo 28.

17.04.2014 Tarihli Uygulama Dersine Ait Öğrenme-Öğretme Süreci

DERS PLANI 4
(17.04.2014)

Sınıf:3**Öğrenme Alanı:** Dinleme-Söyleme-Çalma**Kazanımlar:** Yarattığı ritim çalgısıyla, dinlediği ve söylediği müziğe eşlik eder.**Süre:** 40 dk.**Araçlar – Gereçler:** “Nesi Var” isimli şarkının notaları ve şarkının CD’si.Giriş

- Öğretmen önceki ders öğrenilen şarkıda ne anlatıldığını sınıfa sorar ve sınıfı yönlendirir.
- Kısa ses, uzun ses sürelerini ve bunların hangi sembolle gösterilmesi gerektiği;
- Sembollerini koyarken hecelerin sesli harfle bitiyorsa kısa; sessiz harfle bitiyorsa uzun hece olduğu tekrar hatırlatılır.
- Birkaç eşya ismi ile örnek inceleme yaparak hatırlatma yapılır (tabak, çatal, masa...).

Sezdime(Keşfetme)

- Tahtaya “Nesi Var” isimli şarkının sözleri yazılır.

NESİ VAR

Bazen sesler kısa olur

Bazen de uzun

Hem kısa hem uzun

Olabilir ama

Bazen sus olur

Kısa kısa kısa (x x x)

Uzun uzun (x x)

Kısa kısa uzun (xx x)

İşte şimdi sus (x)

- Öğrencilere ritim çalgısı olarak kullanmaları için materyaller dağıtılır. Bu materyaller şarkıya eşlik için kullanılacaktır. Nerede ve nasıl kullanılacağı ise sırası geldiğinde açıklanmalıdır.
- Öncelikle sadece Şarkı CD’ den aşağıdaki sırayla bölümler halinde dinletilir ve sınıftan tekrar etmesi istenir;

Bazen sesler kısa olur → CD No:1
Bazen de uzun

Hem kısa hem uzun → CD No:2
Olabilir ama
Bazen sus olur

Kısa kısa kısa (x x x) → CD No:3
Uzun uzun (x x)
Kısa kısa uzun (xx x)
İşte şimdi sus (x)

- Şarkı bölümleri söylendikten sonra yukarıdaki söz sırası takip edilerek eşlik eklenir. Burada materyaller kullanılmalıdır. Eşlik şarkının zayıf zamanında başlar (Bazen sözcüğünün ZEN hecesinden)
- Burada öğrencilerden söylerken hafif şekilde ritim eşliği yapmaları istenmelidir.
- Şarkının ikinci bölümünde eşlik biter ve şarkıda istenen ritimler çalınır.
- Şarkının tamamı CD'den dinletilir ve birlikte seslendirilir burada da eşlikler yapılmalıdır. (CD No: 4)
- Şarkının tamamı CD'de hazır olan eşlik üzerine söylenir. (CD No:5)

Bilgiyi Paylaşma

- “Nesi var” isimli şarkıda ile müzikte kısa ses, uzun ses ve sus değerlerinin olduğu anlatılmaktadır. Önceki derste de öğrenilen Müzikte kısa ve uzun ses sürelerinin olduğu vurgulanır. Dinlediğimiz ve söylediğimiz bu şarkıda ritimle eşlik ettiğimiz açıklanır.

Bilgiyi Kullanma

- Öğrencilerden şarkının sözlerindeki kısa ve uzun heceleri çizgi ve nokta ile göstermeleri istenir. Bütün şarkının sözleri incelenir.

Değerlendirme

- Öğrenci günlükleri doldurulur.
- Öğretmen günlükleri doldurulur.

Tablo 28’de 17.04.2014 tarihinde araştırmacı tarafından hazırlanan ve sınıf öğretmeni tarafından uygulaması gerçekleştirilen dördüncü derse ait öğrenme-öğretme sürecinin yer aldığı ders planı görülmektedir. Sözü edilen derste “Yarattığı ritim çalgısıyla, dinlediği ve söylediği müziğe eşlik eder” kazanımının yer aldığı görülmektedir. Öncelikle uygulama süreci araştırmacının ders öncesi seminer sunması ile başlamıştır. Bu süreçte araştırmacı daha önce gerçekleştirilen uygulamalardan hareketle öğretmene, oluşturulan ders planını her aşaması ile tam olarak uygulamasının gerekliliği hakkında açıklamalarda bulunmuştur. Ders öncesi seminerle ilgili araştırmacının günlüğüne şu notları yansıttığı görülmektedir:

Seminerde üçüncü ders uygulamasında ve daha önceki uygulamalarda öğretmenin şarkı sözlerini tahtaya yazarken plan dışına çıkararak, dersin en başında tahtaya yazdığı görülmüştür. Bunun üzerine öncelikle ilk iki derste durumu fark etmesi beklenmiş daha sonra üçüncü ders uygulamasında kendisine bu durumun farkında olup olmadığı sorulmuştur. Ve daha önce de belirtildiği gibi öğretmen bunun bir alışkanlıktan kaynaklandığı belirtmiştir. Bunun üzerine bugünkü ders uygulamasında bu nokta üzerinde hassasiyet göstermesinin sürecin akışını daha sağlıklı olması açısından önemli olduğunu vurgulayarak etkinlik uygulamalarını aşama aşama gerçekleştirdik. Uygulamalar ilerledikçe her şeyin daha doğal ilerlediğini düşünüyorum (Araştırmacı günlüğü, 17.04.2014).

Ders planında yer alan giriş aşaması etkinlikleriyle dördüncü derse ait uygulama sürecinin başladığı görülmektedir. Dördüncü derse ait kazanımın gerçekleştirilmesi sürecinde Müzik dersi öğretim programında belirtildiği üzere bir önceki derste verilen “Müzikteki uzun ve kısa ses sürelerini fark eder” kazanımı ile ilişkilendirilmesi beklenmektedir. Bu doğrultuda ders planının giriş aşamasında önceki ders öğrenilen şarkı üzerinden yapılan etkinliklerin genel olarak tekrar edilerek öğrencilere bir

hatırlatma yapıldığı söylenebilir. Bu aşamada öğretmenin planda belirtilen etkinliklerin tamamını gerçekleştirdiği söylenebilir. Bu noktada öğrencilerin Bulmaca isimli şarkının sözlerini tamamen hatırlamakta zorlandıkları gözlemlenmiştir. Bu durum, uygulama dersi dışında şarkının tekrar edilmemesinden kaynaklanabilir. Giriş aşamasında yer alan ders içi konuşmalardan bir kısmı aşağıda görülebilir:

Öğretmen: Geçen hafta hangi şarkıyı öğrenmiştik hatırlayan var mı?

Öğrenciler: Bulmacaaa...

Öğretmen: Bulmacaydı. Hatırlayan var mı sözlerini?

Öğrenciler: Öğrenciler bir birine bakıyor...

Öğretmen: Kısa kısa kısa...

Öğrenciler: Bu hece kısa...

Öğretmen: Devamını hatırlamıyor musunuz?

Öğretmen: Kısa kısa kısa, bu hece kısa, uzun uzun uzun...

Öğrenciler: Öyle değildi öğretmenim... Kısa hece varsa nokta...

Öğretmen: Öğretmen söylüyor...

Öğrenciler: Öğrenciler katılıyor...

Öğretmen: Burası kaldı benim de aklımda ilk satırı kaldı genelde... Evet, bugün de bir de orada neyi öğrenmiştik geçen hafta kısa ve uzun heceler, sesler vardı hatırlıyor musunuz?

Öğrenciler: Evet.

Öğretmen: Kısa hece hangisiydi? Sesli ile bitiyorsa neydi?

Öğrenciler: Nokta.

Öğretmen: Yani kısa hece, sessiz ile bitiyorsa neydi?

Öğrenciler: Çizgi.

Öğretmen: Uzun heceydi değil mi? Hatırlayın hatta ben size örnek verebilir misiniz demiştim, kısa sese neyi örnek vermiştiniz mesela hatırlayın?

Öğretmen: Mesela civciv demiştiniz, kuş sesi demiştiniz, kısa ses değil mi? Uzun sese de hatırlıyorsanız rüzgâr sesini örnek vermiştiniz, başka ne demiştiniz?

Öğrenciler: Kurt, ıslık...

Öğretmen: Kurt sesini vermiştiniz, ıslık sesini vermiştiniz, horoz sesini vermiştiniz... Şimdi bu hafta öğreneceğimiz şarkının adı da "nesi var" neymiş bu hafta öğreneceğimiz...

Öğrenciler: Nesi var (Video kayıt No: 4, 0.01"-1.50").

Giriş aşamasından sonra öğretmenin ders planı doğrultusunda sezdirme aşaması ile uygulamaya devam ettiği görülmektedir. Sezdirme aşamasında şarkı öğretimi süreci ve ses materyalinin kullanımına ilişkin detayların yer aldığı söylenebilir. Araştırmacı bu aşamada kazanımın gerçekleştirilmesini sağlamak amacı ile öğretmene şarkının kaydını sunmuştur. Bu kayıta 5 sürüm yer almıştır. Bunlar; şarkının ayrı ayrı birinci, ikinci motifleri ve nakarata ait piyano eşliksiz sürümleri ile şarkının tamamının yer aldığı vokalli ve playback sürümleridir.

Bu aşamada öğretmenin uygulama öncesi seminerde özellikle üzerinde durulan şarkı sözlerinin tahtaya yazılmasını, ders planında belirtildiği aşamada gerçekleştirdiği söylenebilir. Sezdirme aşamasında öğretmenin tahtaya sözleri yazarken arada boşluk oluşmaması için şarkıyı CD'den açarak dinletmeye başladığı

görülmektedir. Bu noktada öğrencilerin dikkatli bir şekilde dinlediği gözlemlenmiştir. Şarkı sözlerinin yazılmasından sonra şarkının öğretim aşamasına geçildiği ve sürecin ders planında belirtildiği gibi ilerlediği söylenebilir. Sezdirme aşamasının başlangıcında yer alan sınıf içi uygulamaların bir kısmı şu şekilde gerçekleşmiştir:

Öğretmen: Nesi var, şimdi ben bu şarkının sözlerini tahtaya yazacağım, lütfen sözlerini iyi aklınıza yazmaya çalışın, dediğim gibi sözlerini ne kadar kolay öğrenirseniz şarkıyı o kadar rahat öğrenirsiniz, ben şarkı sözlerini yazarken aynı zamanda burada şarkının sözüyle beraber söylenecek tamam mı? Nesi var? Bugün ben düz yazı ile yazacağım çünkü tekrar hecelerini yapacağız en son... Şarkı CD den çalınıyor...

Öğrenciler: Öğrenciler dinliyor, dikkatli bir şekilde...

Öğretmen: Öğretmen tahtaya sözleri yazıyor, buradan sözlerini takip edin!

Öğrenciler: Bazı öğrenciler mırıldanıyor...

Öğretmen: Sözlerin yanına çatal kaşık resmi çiziyor... Bunlar ne resmi?

Öğrenciler: Çatal, kaşık.

Öğretmen: Evet, niye bunları yaptım acaba?

Öğrenciler: Öğretmenim şarkının adı "nesi" mi?

Öğretmen: Nesi Var, pardon... (yazıyı düzeltti) şarkı yeniden çalmaya başladı... Giriş, bu şarkının girişi...

Öğrenciler: Öğrenciler sallanarak sözleri takip ederek mırıldanıyorlar (Video kayıt No: 4, 1.50"- 6.27").

Sezdirme aşamasında sözlerin yazılmasının ardından öğretmenin öğrencilere şarkıyı nasıl öğrenecekleri hakkında tahtadaki sözler üzerinde göstererek bir açıklama yaptığı görülmektedir. Burada öğretmenin anlatımları doğrultusunda öğrencilerin biraz kafalarının karıştığı gözlemlenmiştir. Bu noktada öğretmenin şarkı trafiğini uygulama yaparken anlattığında öğrenciler için daha anlamlı hale geldiği söylenebilir. Öğretmenin özellikle şarkının nakarat bölümünde yer alan ritimlerin öğretimi üzerinde durduğu çünkü bu noktada öğrencilerin zorlandığı gözlemlenmiştir. Öğretmenin ders planı doğrultusunda şarkıyı bölümler halinde öğretme sürecinin sınıf içi uygulamalara yansması ve araştırmacının günlüğünde yer alan notlara aşağıda yer verilmiştir:

Öğretmen: Şimdi şöyle yapıyoruz, (tahtaya yazdığı sözler üzerinden anlatıyor) bunu 2 defa söylüyoruz tamam mı? İşte bazen sesler kısa olur, falan buraya kadar söylüyoruz tekrar başa dönüyoruz 2 defa söylüyoruz, sonra buraya geçiyoruz burayı da 2 defa söylüyoruz tamam mı? Ondan sonra tekrar yukarı çıkıyoruz yine burayı 2 defa, yine burayı 2 defa (şöz - nakarat kısımlarının trafiğini açıklıyor) anladınız mı bak 2 söylüyoruz, 2 söylüyoruz başa dönüyoruz, 2 söylüyoruz 2 söylüyoruz tamam mı? Evet Elif?

Öğrenciler: Şuradaki şeyler aslında şey oluyor 2 tane çatal 2 tane de şey oluyor, o kadar çalınıyor...

Öğretmen: Kaşık ama onu niye yaptım onu daha sonra, onu biraz merak edin diye söylemeyeceğim... Şimdi şarkının geçen hafta hatırlıyor musunuz önce bilgisayardan söylüyordu sözlü hali, arkasından sözsüz bizim söyleyeceğimiz yerler vardı hatırladınız mı? Şimdi o bölüme geçiyoruz, bir dinleyin önce...

Öğretmen: CD'den dinletiyor 1.bölümü, 2 şu 3 mısra, önce şurayı söyleyeceğiz ama biz önce söylerken dinle (CD 1. bölüm çalıyor) (sözsüz kısma geçiliyor) biz söylüyoruz...

Öğrenciler: Tekrar ediyorlar...

Öğretmen: Dinle... Tekrar başlayacak... CD tekrar çalıyor... Biz söylüyoruz...

Öğrenciler: Tekrar ediyorlar...

Öğretmen: Dinle... Biz...

Öğrenciler: Tekrar ediyorlar...

Öğretmen: Anlaşıldı mı burası?

Öğrenciler: Evet...

Öğretmen: Şimdi 2. kısma geçiyoruz, ama bakın normalde öğretilmesi kolay olsun diye şarkı 3 bölüme ayrılmış şurası, şurası ve şurası ama normalde söylerken şurayı baştan sona 2 defa söyleyeceğiz tamam mı? Şimdi 2. kısma geçiyoruz... Şurası yani, burayı dinleyin...

Öğrenciler: Tekrar ediyorlar...

Öğretmen: "Sus" u vurgulayacağız ama "susss" diye, tekrar dinliyorlar...

Öğrenciler: Tekrar ediyorlar...

Öğretmen: Dinleyin...

Öğrenciler: Tekrar ediyorlar.

Öğretmen: Burayı da anladık... Şimdi geçiyoruz 3. bölüme geçiyoruz.

Öğretmen: Aynen yine burada da 4 tanesi birden, 4 mısra... (Dinliyorlar) Şimdi burada çocuklar, şu bu ritimleri gösteriyor bize şu çatal ve kaşıklar ama şurada. 2 çatal eğer bir birine yakınsa hece nasıl olacak kısa, ("kısa kısa kısa" söyleyip ritmi vuruyor) diyor ya siz onu yavaş yavaş isteyen sıraya vurabilir ya da alkış yapabilir ama sıraya vurursanız herhalde daha şey olur bir de hafif vuracaksınız sıraya tamam mı? Zaten ritimleri orada size vermiş... Mesela bakın (söyleyip ritmi vuruyor) kısa diyor kısa vuruşa örnek, dinleyin orada ritim verilmiş zaten size... Dinliyorlar...

Öğrenciler: Söyleyip ritimleri tekrar ediyorlar (bazı ritimler hatalı).

Öğretmen: Tekrar beraber yapacağız... Dinliyorlar. Biz yapıyoruz...

Öğrenciler: Söyleyip ritimleri vuruyorlar (bazı ritimler hatalı).

Öğretmen: Olmaz 3 defa vurdunuz burada, olmaz tek elinle yap 3 defa vurmuyacaksınız kaç tane kaşık var...

Öğrenciler: 2.

Öğretmen: 2 tane var... Tekrar CD ile birlikte yapıyorlar... 2 tane...

Öğrenciler: 1. ritim doğru, 2. hatalı.

Öğretmen: Bekleyeceksin şurada... CD durduruyor... Çocuklar, bakın bu aralıklı, bunlar birbirine yakın mı?

Öğrenciler: Hayır.

Öğretmen: Ben bunları rahat anlayın diye bakın "kısa kısa kısa" ritmi vuruyor... Vurun bakayım...

Öğrenciler: Ritmi doğru vuruyorlar...

Öğretmen: "kısa kısa kısa".

Öğrenciler: Ritmi doğru vuruyorlar...

Öğretmen: Bir daha "kısa kısa kısa"...

Öğrenciler: Ritmi doğru vuruyorlar...

Öğretmen: "Uzun uzun" ritmi vuruyor...

Öğrenciler: İlk ritmi vuruyorlar...

Öğretmen: Hayır, 2 defa vuruyorsun..."uzun uzun"...

Öğrenciler: Bazı öğrenciler hatalı vuruyorlar...

Öğretmen: Çocuklar 2 defa (ritmi vuruyor), beni dinleyin "kısa kısa kısa ritim", "uzun uzun-ritim", "kısa kısa uzun-ritim", "işte şimdi sus". Şunlar birbirine yakın olanlar kısa hece onlar, onların süreleri daha az diğerlerine göre 2 defa vuruyorsun 2 defa vuruyorsun aralarda beklemiyorsun, şurada 1 tane kaşık 1tane kaşık var aralarda bekliyorsun burada bak şimdi... "uzun uzun-ritm" tekrar açıyorum... Dinliyorlar...

Öğrenciler: Tekrar ediyorlar...

Öğretmen: Bir daha, dinleyin yapmayın... Burada 2 çatal var 2 defa vuruyoruz (örnek veriyor) burayı anlamadınız mı? Zor mu geldi burası?

Öğrenciler: Evet...

Öğretmen: Bakın şimdi çocuklar tekrar anlatayım, burayı 2 çatal 2 kaşık yapmamın sebebi var neden olduğunu söyleyeceğim burayı 2 defa daha kısa sürede vuruyoruz yap bakayım...

Öğrenciler: Vuruyorlar...

Öğretmen: Bir daha,

Öğrenciler: Vuruyorlar...

Öğretmen: Bir daha,

Öğrenciler: Vuruyorlar...

Öğretmen: Ama burada 2 tane kaşık var süreleri biraz daha uzun, bak, dur şimdi... Vur bekle vur bekle tamam mı?

Öğrenciler: Yapıyorlar (vur bekle vur bekle).

Öğretmen: Bir daha,

Öğrenciler: Yapıyorlar (vur bekle vur bekle).

Öğretmen: Kaç defa yaptınız?

Öğrenciler: 2.

Öğretmen: Tekrar yapıyoruz...

Öğrenciler: Yapıyorlar (vur bekle vur bekle).

Öğretmen: Ama bunda "ritim" tamam mı? 2 çatal 2 kaşıkta 2 defa vuruyorum ama burada tek çatal tek kaşık araları açık... Tekrar açıyorum. CD çalıyor... Biz söylüyoruz...

Öğrenciler: Şarkıyı söylüyorlar (ritimleri vurarak).

Öğretmen: Daha kolay anladınız değil mi?

Öğrenciler: Evet.

Öğretmen: Biz yapıyoruz...

Öğrenciler: Şarkıyı söylüyorlar(ritimleri vurarak)

Öğretmen: Tamam... Şimdi... (Video kayıt No: 4, 6.28"-17-51").

Öğretmenin ders öncesi seminerde vurgulanan noktaları uygulama sırasında dikkatle ele aldığı söylenebilir. Ancak özellikle şarkıda nakarat bölümündeki ritim tekrarlarının olduğu kısımları sözel olarak ifade etmek yerine daha çok dinleterek daha hızlı sonuç alabilirdi. Ders öncesi seminerde öğretmen ritim çalgısı olarak kullanılacak çatal, kaşıkları öğrencilerin ilgisini dağıtmaması açısından şarkı öğretimi tamamlandıktan sonra dağıtma önerisinde bulundu. Bu noktada uygulamada şarkı öğretimi sırasında ritim tekrarı yapılacak noktalara çalınacak ritim kadar çatal –kaşık resmi çizdi. Planda bu noktalar "x" işareti ile gösterilmişti. Sanırım öğrenciler için somut bir anlam oluşturmak için bu şekilde hareket etti. İlk başta bu resimler için kargaşaya neden olmuş gibi göründü. Ancak birkaç çalışmadan sonra aksayan noktalar çözüldü ve resimlerin de kolaylık sağladığını düşündüm. Tabi dinleme konusunun önemi üzerinde daha fazla durmalıyım sonraki çalışmalarda, çünkü çalışmadaki asıl nokta etkin dinleme ile yapılabilir. Burada zaman zaman CD'de yer alan dinleyip ardından tekrar edilecek kısımların hepsinde CD ile birlikte söyleme çalışmasının yapıldığı görülmüştür (Araştırmacı günlüğü, 17.04.2014).

Sezdirme aşamasında şarkının tamamının bölüm bölüm öğretilmesi etkinliğinden sonra şarkıya eşlik edilmesi etkinliğine geçilmiştir. Ders planında olduğu gibi öğretmen şarkı sözleri doğrultusunda öğrencilere nerede eşlik yapmaya başlayıp ne şekilde devam edeceklerini uygulayarak anlatmıştır. Öncelikle ritim çalgısı kullanmaya geçmeden, önceki çalışmada olduğu gibi el çırpma ile eşlik yaptırdığı gözlemlenmiştir. Şarkıya eşlik edilmesi etkinliği ile ilgili araştırmacının günlüğünde yer alan notlara aşağıda yer verilmiştir:

Seminerde şarkıya eşlik bölümünü öğretmen kolaylıkla uygulayabildi. Bu anlamda öğretmenin etkinliği doğru şekilde yapmış olması öğrencilerin öğrenmesi açısından olumlu bir işaret benim için. Çünkü eşlik, şarkının zayıf zamanlarında yapılması yönünde düşünülmüştür ve bu durum öğrenciler açısından biraz zorlayıcı bir etkinlik olarak düşünülebilir. Öğretmen de bu konuda öğrencilerin zorlanabileceğini ancak denemeye değer olduğunu ifade etti. Öğrencilerin çok zorlanmaları durumunda ise eşliği şarkının başından itibaren yani şarkının güçlü zamanlarında yapabileceğini uygulamalı şekilde açıklayarak göstererek öğretmene uygulatılmıştır (Araştırmacı günlüğü, 17.04.2014).

Sezdirmeye aşamasında şarkı eşliğinin çalışılması sürecinde öğrencilerin zorlandığı gözlemlenmiştir. Aslında sınıfın büyük çoğunluğu öğretmenin yönergeleri doğrultusunda kendilerinden beklenenleri olması gerektiği gibi yaptığı söylenebilir. Ancak yönergeyi doğru şekilde uygulayamayan öğrencilerin de olması, ortaya çıkan eşliğin karmaşık şekilde duyulmasına yol açmış olabilir. Etkinliğin çalışılma sürecinde çatal-kaşıkların ritim aleti olarak kullanılmaya başlanması ile öğrencilerin derse olan ilgilerinin arttığı gözlemlenmiştir. Öğretmen öğrencilere şarkının nakaratında çatal-kaşık kullanmalarını, diğer sözlerde ise el çırpma ile eşlik etmelerini istemiştir. Bu süreçte öğrencilerin çoğunlukla şarkıyı el çırpma ve çatal-kaşık kullanarak hem çalıp hem söyleyebildikleri gözlemlenmiştir. Sınıf içi uygulamaların bir bölümüne aşağıda yer verilmiştir:

Öğretmen: Şimdi şurası var... Burada şu kısmı alkış yapacağız (2.bölüm), şu kısmı (2.bölüm) çatal kaşıkla yapacağız. Nasıl yapacağız? Burada "zen" hecesi var ya orada alkış tutmaya başlayacağız, şimdi onu da göstereceğim size. "zen" dediği anda alkış yapmaya başlayacağım. Beni dinleyin izleyin önce... (CD den şarkı çalmaya başlıyor) bu girişi, alkışı gösteriyor...(bazı öğrenciler yapmaya başlıyor)... Yapma sadece dinle... Şimdi ne yaptım (CD durduruyor) burada "zen" hecesine niye yıldız işareti koydum, burada alkış yapmaya başlayacağım... Tekrar söyleyip gösteriyor... Anladınız mı?

Öğrenciler: Evet.

Öğretmen: "zen" denilen yerde alkış yapmaya başlayacaksınız, şurası için çatal kaşık dağıtacağım size ama önce şurayı halledelim... Şuralarda da sıraya vura bilirsiniz çatal kaşık olan yerlerde... konuşma, şarkıya konsantre ol...

Öğretmen: Buralar alkış, burada sıraya vuracağız... Buraya kadar 2 2 sonra tekrar başa 2 tamam... CD ile çalışıyorlar...

Öğrenciler: Öğrenciler söyleyip alkış tutmaya başlıyor (bazıları farklı zamanlarda alkış başlıyor).

Öğretmen: Bana uymuyorsunuz...(CD durduruyor) bakın... Böyle değil... Bak (söyleyip yapıyor), şöyle yapın o zaman alkış yapıyoruz açıyoruz elleri, alkış-aç, alkış-aç (birlikte yapıyorlar), hep beraber yapalım...

Öğrenciler: Alkış-aç, alkış-aç, alkış -aç, alkış -aç, alkış -aç

Öğretmen: Yalnız nerede başlıyoruz alkış yapmaya?

Öğrenciler: "Zen" de...

Öğretmen: Ben yapayım önce bakın... (söyleyip, yapıyor) şimdi beraber yapalım 1 2 3,

Öğrenciler: Hep birlikte söyleyip yapıyorlar...

Öğretmen: Olmuyor, bazılarınız konsantre olmuyor... Şimdi eliniz açık bekleyin şöyle, aç elleri, "ba"yı burada söylüyoruz... (söyleyip yapmaya devam ediyorlar)

elimiz açık durduk yine... Açık başlamıştık, açık bitiriyoruz... Tekrar aç ellerini, zaten el çırpmaya başladın mı şaşırılmazsın... Şöyle değil bak, vuruyorsun açıyorsun, bir taraftan da söylüyorsun, bakın anlamayanlar o zaman yapmasın, önce anlayanlarla yapalım onların beynine girsin, şarkıyı açıyorum...

Öğrenciler: Hepsi eller açık bekliyorlar... İlk kıtayı söyleyip yapıyorlar (bazıları farklı zamanda alkışlıyor)...

Öğretmen: Bakın şöyle alkış yapmayın (hızlı hızlı düzensiz alkış yapıyor), ellerinizi açın, şimdi alkış yaparken böyle alkış yapmak var (hızlı hızlı), bir de böyle (yavaş-müziğe uygun) böyle yapmak var değil mi? Mesela konsere gidince böyle mi alkışlarsın şarkı söylerken? (uyumsuz, hızlı)...

Öğrenciler: Hayır.

Öğretmen: Nasıl alkışlarız? Ritim tutuyorsun (birlikte yapıyorlar) işte bak... Ellerim açık olacak zaten "zen" dediği zaman ellerini böyle yapacaksın, aç ellerini!

Öğrenciler: Hepsi eller açık bekliyorlar...

Öğretmen: Kafanızı vermiyorsunuz ona kızıyorum... Aç! "zen" dediğinde alkış başlayacak... CD den şarkıyı açıyor... Son kez yapıyoruz iyi konsantre olun, ellerim böyle...

Öğrenciler: Hep birlikte söyleyip yapıyorlar şarkının tamamını...(alkışlar daha doğru zamanda yapıyor)

Öğretmen: Şu kısmı (2.kısım) belki çatal kaşıklarla daha iyi konsantre olursunuz... Çatal kaşıkları sınıfa dağıtıyor...

Öğrenciler: Öğrenciler merakla alıyorlar, aralarında konuşuyorlar...

Öğretmen: Evet aldı mı herkes? Olmayan var mı? Gel, al... Eksik var mı? Birbirine vuracaksınız, tamam mı? Şimdi önce bu kısmı çalışalım, çatal kaşık koymamın sebebi buradaki vuruşları yapacaksınız, hani şunlar vardı ya bunu yapacaksınız... Şimdi bakın buraya... Ben önce gösteriyorum sonra şarkıyı yapacağız. Vur!

Öğrenciler: Öğrenciler yapıyor (gülerek)...

Öğretmen: Bak iyi dinle... Bir daha... Şarkıyı söyleyerek çalışıyorlar... Kısa kısa kısa...

Öğrenciler: Ritimleri vuruyorlar...

Öğretmen: Uzun uzun...

Öğrenciler: Ritimleri vuruyorlar...

Öğretmen: Bir daha yapıyorum... Uzun uzun...

Öğrenciler: Ritimleri vuruyorlar...

Öğretmen: Şimdi şarkı, konuşma bekle! CD açıyor (2.kısım)... Biz yapıyoruz...

Öğrenciler: Şarkıyı söyleyip ritimleri vuruyorlar...

Öğretmen: Bir daha...

Öğrenciler: Şarkıyı söyleyip ritimleri vuruyorlar...

Öğretmen: Şimdi şarkıyı sözlü haliyle yapacağız son defa... (Video kayıt No: 4, 19.59"-30.40").

Sezdirme aşaması ders planında olduğu gibi şarkının playback sürümünün seslendirilmesi ile sona ermiştir. Daha sonra öğretmen kısaca bir önceki derste de öğrendikleri gibi kısa ve uzun seslerin olduğuna değinerek bilgiyi paylaşma aşamasını tamamlamıştır. Bu noktada öğretmenin zamanı iyi kullanmak ve ders süresi içerisinde tüm etkinlikleri tamamlayabilmek için bu aşamayı hızlandırdığı düşünülebilir. Bilgiyi paylaşma aşamasından sonra bilgiyi kullanma aşamasına geçildiği görülmektedir. Bu aşamada öğrencilerden şarkının sözlerindeki kısa ve uzun heceleri uygun sembollerle göstermeleri ve bu şekilde bütün şarkının sözlerinin incelenmesi beklenmektedir. Bu etkinliğin de plan doğrultusunda tamamlandığı söylenebilir. Sınıf içi uygulamaların bir bölümü aşağıda görülebilir:

Öğretmen: Evet tamam, geçen hafta hatırlıyorsanız hecelerine ayırıp kısa ses uzun ses yapmıştık, bunun hatırlatmasını yaptım zaten şimdi hemen bunun hecelerini bana kim? (parmaklar havada) Gel Yusuf... Ya da hecelerine ben ayırayım sen kısa mı uzun mu onları yap... Al kırmızı kalemi... Sesli ile bitiyorsa neydi kısa mı uzun mu?

Öğrenciler: Kısa...

Öğretmen: Sen yapmaya başla, sesli ile bitiyorsa kısa, kisanın neydi sembolü "nokta" sessiz ile bitiyorsa uzun, onun da sembolü çizgiydi...

Öğrenciler: Yusuf gösteriyor... "kı" hecesine çizgi koyuyor (sınıf) hayır... Nokta... Düzeltiyor.

Öğretmen: İşte böyle uyanık olun...

Öğrenciler: Yusuf "o" hecesine çizgi koyuyor... (Sınıf) Hayır... Nokta...

Öğretmen: Ne ile bitmiş "o",

Öğrenciler: Yusuf düzeltiyor... Öğrenciler diğer satır için parmak kaldırıyor...

Öğretmen: Çocuklar Yusuf bu bölümü yapsın çünkü süremiz az... Evet, Yusuf onu yaparken bu hafta da biz neyi öğrendik dersin sonunu getirelim... Ne öğrendik biz bu haftada?

Öğrenciler: Nesi Var.

Öğretmen: Peki "Nesi Var" şarkısını öğrenmemizdeki amaç neydi?

Öğrenciler: Metin-uzun kısa ses.

Öğretmen: Evet uzun-kısa heceleri fark etmek değil mi aynı zamanda ne yaptık çatal ve kaşıklarla, ritim tuttuk, uzun ve kısa heceleri ayırt ettik değil mi?

Öğrenciler: Evet.

Öğretmen: Tamam, günlükleri dağıtacağım, tamam mı doldurup vereceksiniz...

Dördüncü dersin sonunda değerlendirme aşamasının yer aldığı görülmektedir. Bu aşamada öğretmen ve öğrencilerden ders içi uygulamalarla ilgili günlük yazması beklenmiştir. Burada öğrencilerin ders sürecinde edindikleri bilgi ve becerileri yazılı olarak ifade etmesi beklenirken öğretmenden de ders sürecine dair gözlemleri, hazırlanan plan ve materyalleri değerlendirmesi beklenmektedir. Öğrencilerin uygulama dersinden sonra yazdıkları günlüklere ait dereceli puanlama anahtarı ve öğrencilerden bazılarının günlüklerinde yer alan ifadelerden bir bölüme aşağıda yer verilmiştir:

Tablo 29.

4. Ders günlüğüne ait puanlar

4. Ders	
Öğrenciler	Puanlar
Öğrenci 1	3
Öğrenci 2	3
Öğrenci 3	4
Öğrenci 4	3
Öğrenci 5	3
Öğrenci 6	3
Öğrenci 7	4
Öğrenci 8	3
Öğrenci 9	4
Öğrenci 10	3
Öğrenci 11	4
Öğrenci 12	2
Öğrenci 13	2
Öğrenci 14	4
Öğrenci 15	4
Öğrenci 16	3
Öğrenci 17	3
Öğrenci 18	4
Öğrenci 19	3
Öğrenci 20	3
Öğrenci 21	3
Öğrenci 22	4
Öğrenci 23	3
Öğrenci 24	3
Öğrenci 25	4
Öğrenci 26	3
Öğrenci 27	4
Öğrenci 28	3
Öğrenci 29	3
Öğrenci 30	3
Sınıf Ortalaması	3,26

Tablo 29'da öğrencilerin dördüncü ders günlüklerinden aldıkları puanlar görülmektedir. Tabloda yer alan verilere göre öğrencilerin en düşük 3 en yüksek 4 puan aldığı söylenebilir. Günlüklerden alınan puanların sınıf ortalamasının ise 3,26 olduğu görülmektedir. Öğrenci günlüklerine bakıldığında çoğunlukla dersin içinde yer alan etkinliklerin tümünden söz ettiklerini söylemek mümkündür. Ayrıca günlüklerde işledikleri dersle ilgili öğrencilerin daha müziksel ifadeler kullandıkları söylenebilir. Öğrenci günlüklerinden bazılarında yer alan ifadelere aşağıda yer verilmektedir:

Bugün Nesi Var şarkısını öğrendik, güzel bir şarkıydı. Bundan uzununu kısayı öğrendik. Çok eğlenceliydi. Bu şarkıda şunları yaptık. Sıralara vurduk, alkışladık, çatal, bıçak, kaşık kullandık. Bu şarkıyı çok sevdim. Biz şu şarkıları öğrendik. Kırk Küp, Tekrar Et, Bulmaca ve Nesi Var. Bu şarkı ve diğer şarkılarda eğlendim. Bazen kısa bazen uzun olabilir sesler, onu öğrendik. Bunların hepsini ezberleyip aileme, yengelerime, halalarımaya onarın çocuklarına söyleyeceğim (Öğrenci Günlüğü, Öğrenci 3, 17.04.2014).

Nesi Var adında bir şarkı öğrendik, uzun kısa heceyi pekiştirdik. Ritim tuttuk çatal kaşıkla, eğlendik. Sesli sessiz harfler ile oyun oynadık. İlk kıtada alkış yaptık. Sesli harfle bitenin altına (.) koyduk, sessiz harfle bitene (-) çizgi koyduk (Öğrenci Günlüğü, Öğrenci 7, 17.04.2014).

Bu derste nesi var adlı şarkıyı öğrendik. Çok beğendik. Şarkı çok güzeldi, herkes çok söyledi. Bu şarkıyı çok beğendik. Çatal, kaşıkla ritim yaptık, alkış kullandık. Bu şarkıları Yıldız öğretmen yazmış. Çok güzel uydurmuş. Ben çok beğeniyorum (Öğrenci Günlüğü, Öğrenci 9, 17.04.2014).

Bugün kaşıklarla, çatallarla, el çırparak ritim tuttuk ve uzun ve kısayı öğrendik ve susmayı öğrendik. Kısa ses ve uzun sese örnek verdik ve bugün öğrendiğimiz şarkı "nesi var". Bu şarkıyı çok sevdim (Öğrenci Günlüğü, Öğrenci 18, 17.04.2014).

Şarkı güzeldi. Eğlenceliydi. Yine kısa hece, uzun ve sus'u öğrendik. Söylerken alkış, çatal ve kaşık kullandık. Şarkıyı çok sevdim. Şarkının adı "Nesi Var"dı. Hecelerine ayırdık ve kısa ve uzun olanları işaretledik. Kısalaraya nokta, uzunlara çizgi ile gösterdik. Öğretmenimiz son kıtada çatal, kaşık ve bıçak resimleri yaptı. Çok beğendim (Öğrenci Günlüğü, Öğrenci 27, 17.04.2014).

Bu derste kısa ses, uzun ses, sus gibi şeyleri öğrendik. Bu derste bu şarkıyı öğrenirken çok mutlu oldum. Heyecanlandım. Şarkının ikinci kütasını söylerken ilk başta biraz zorlanmıştım ama sonra denedim denedim ve sonunda başardım. Müzik çok güzeldi. Biraz zorlansam da başardım. Bir de ben bu şarkıda sabretmeyi denemeyi öğrendim (Öğrenci Günlüğü, Öğrenci 30, 17.04.2014).

Değerlendirme aşamasında öğretmen günlüğüne bakıldığında, öğretmenin ders kazanımını gerçekleştirme sürecinde şarkının etkili rol oynadığını ifade ettiği söylenebilir. Ayrıca öğretmenin ders planındaki etkinliklerin sınıfın tamamı tarafından eksiksiz uygulanabilmesi için ders süresinin yeterli olmadığını vurguladığı görülmektedir. Öğretmenin günlüğünde şu ifadeler yer almaktadır:

Her zamanki gibi amaca çok uygun bir şarkıydı. Kısa ve uzun heceler yine sözlerle çok iyi verilmiş. Her zamanki gibi söylemesi, öğretmesi eğlenceliydi. Ama 1 derste öğretilmesi biraz zor oldu. Şarkının öğretilme süresi 4-5 ders olursa amaçlara daha iyi ulaşılabirdi. Ritim tutma duygusu çok iyi verilmiş. Öğrenciler ritim tutarken eğlendiler. Tek problem zaman kısaydı (Öğretmen Günlüğü, 17.04.2014).

Dördüncü uygulama dersinden sonra araştırmacı ve öğretmen ders sonrasında genel olarak süreci kısaca değerlendirmişlerdir. Bu noktada araştırmacı öğretmene ders süresi içerisinde tüm etkinliklerin başarıyla tamamlandığını belirtmiştir. Öğretmen ise şarkı söylerken eşlik etme sürecini tüm sınıfın aynı ve istenilen şekilde yapabilmesi için biraz daha zamana ihtiyaç duyduğunu ifade etmiştir. Söz konusu ders sonrasında araştırmacının günlüğünde yer alan notlar şu şekildedir:

Bu derste öğrencilerin şarkıyı kolaylıkla öğrendiklerini gözlemledim. Bu süreçte zorlandıkları tek nokta şarkının zayıf zamanlarında yapılan eşlik oldu. Bu noktada da öğrencilerin büyük çoğunluğunun bu eşliği yaptıklarını söyleyebilirim ancak birlikte söyleme kuralları çerçevesinde bakıldığı zaman birliktelik sağlamak konusunda tamamen bir doğruluktan söz etmek zor. Bu açıdan öğrencilerin zorlanabileceğini ders planını hazırlarken düşünmüş olmakla birlikte sınıf öğretmenin bu zorluğu aşabileceğini düşünmüştüm. Yine de çalışmanın ilerleyen kısımlarında birliktelik konusunda bir ilerleme olduğunu düşünüyorum. Sınıf Öğretmeni beni şaşırtmadı. Ders planlama aşamasında tek ders süresi için oldukça fazla etkinlik içeren bir ders olduğunu geç de olsa fark ettim (Araştırmacı Günlüğü, 17.04.2014).

Ders sürecinin tamamlanmasından sonra araştırmacı yapılan çalışmaları geçerlik komitesi ile paylaşmıştır. Geçerlik komitesi ile birlikte yapılan değerlendirmeler doğrultusunda ders sürecinde gerçekleştirilen etkinliklerin daha rahat uygulanabilmesi için etkinliklerin daha yalın ve az sayıda olması kararı alınmıştır. Böylece uygulama sürecinin daha etkili ve verimli olması düşünülmektedir.

Tablo 30.

21.04.2014 Tarihli Uygulama Dersine Ait Öğrenme-Öğretme Süreci

DERS PLANI 5

(21.04.2014)

Sınıf: 3

Öğrenme Alanı: Müziksel yaratıcılık

Kazanımlar: Farklı ritmik yapılardaki ezgilere uygun hareket eder.

Süre: 40 dk.

Araç- Gereçler: "Adım Valsi" isimli şarkının notaları ve şarkının CD'si, bilgisayar.

Giriş:

- "Bir İki Üç" oyunu ile derse başlanır.
- Etkinlikler ayakta yapılmalıdır. Bu nedenle sınıf düzeninde değişiklik yapılır.
- Bu oyuna ritmik olarak arka arkaya (1-2-3; 1-2-3;) şeklinde sayışma ile başlanır (öğretmen gösterir öğrenciler katılarak sürdürürler 4 defa).
- Önce öğretmen kapalı ağızla "mmm"; "sss" şeklinde yine 3'e kadar sayar sınıf öğretmeninden sonra tekrarlar 4 defa).
- Kısa nefes çalışmaları yapılır "s-s-s"; "ç-ç-ç"; şeklinde (4 defa).
- Beden perküsyonu ile oyun sonlandırılır. Burada 1'de ayak vurulur; 2'de eller dize; 3'de el çırpma (4 defa).

Sezdirme (Keşfetme)

- "Adım Valsi" isimli şarkı aşağıdaki sıralama takip edilerek ve yönergelere uygun olarak dinletilir ve söylenir.
- 1- Şarkı sözleri tahtaya yazılır.

ADIM VALSİ

Sağa adım at
Sola adım at -2 defa
Etrafında dön
Bekle

Sağ el havaya
Sol el havaya -2 defa
Eller havada
Bekle

- 2- Şarkının sözlerinin başlamasından önce şarkıya bir giriş yapıldığı ve sözlerin bu girişten sonra başladığı; şarkıda orta ve hızlı tempoda bölümlerin olduğu ve sözlerde geçen hareketlerin yapılarak şarkıyı söylemeleri gerektiği açıklanır. Şarkıyı söylerken bu ayrıntılara dikkat edilmesi gerektiği vurgulanır.
- 3- Şarkıyı sınıfça söyleme aşamasına geçilir, bu aşamanın basamakları aşağıda verilmiştir;
 - Şarkının tamamı CD'den dinletilir (CD No:3).
 - Şarkının 1. Bölümü CD'den dinletilerek tekrar ettirilir ve hareketleri yapılır (CD No:1).
 - Şarkının 2. Bölümü CD'den dinletilerek tekrar ettirilir ve hareketleri yapılır (CD No:2).
 - Hareketlerin yapılabilmesi için etmek için her bölüm ayrı ayrı tekrar tekrar çalıştırılabilir.
 - En son şarkının tamamı CD ile birlikte seslendirilir ve hareketleri yapılır.

Bilgiyi Paylaşma

- Öğretmen öğrencilere "Adım Valsi" isimli şarkıda olduğu gibi ritime uygun bir şekilde hareket edebilmek için müziği dikkatli dinlemenin önemini açıklar. İyi bir dinleyici olunca müziğin ritmini hissedebileceğimizi vurgular.

Bilgiyi Kullanma

- Sınıfın yapılan çalışmalarını dikkate alarak "playback" olarak verilen müziğin üzerine şarkıyı seslendirmeleri istenir.
- Bu çalışma yapılırken önce müzikle şarkı söylenir.(No:4) daha sonraki sınıfça seslendirilir ve hareketleri de yapılır.

Değerlendirme

- Öğrenci günlüğü doldurulur.
- Öğretmen günlüğü doldurulur.

Tablo 30'da 21.04.2014 tarihinde araştırmacının hazırlamış olduğu ve sınıf öğretmeni tarafından uygulaması gerçekleştirilen beşinci derse ait öğrenme-öğretme sürecinin yer aldığı ders planı görülmektedir. Beşinci derste "farklı ritmik yapılardaki ezgilere uygun hareket eder" kazanımı yer almaktadır. Araştırmacı dördüncü ders uygulamasının ardından alınan kararlar doğrultusunda ders planı hazırlarken etkinliklerin süresi ve içeriğini bir ders saatinde tamamlanabilecek şekilde oluşturmaya çalışmıştır. Araştırmacı ders öncesi seminerde ders planına uygun bir ders işleme sürecinin önemini vurgulamış ve ders içerisindeki etkinlikleri öğretme nin uygulamasını sağlamıştır. Ayrıca etkinliklerle ilgili açıklamalarda bulunmuş ve ders kazanımının süreç için anlamına değinmiştir. Ders öncesi seminerle ilgili araştırmacının günlüğünde yer alan notlar aşağıda görülmektedir:

Adım Valsi ile müzik dersi öğretim programında belirtilen 3/4 'lük ve 6/8'lik yapının teorik değil hissettirilerek verilmesini hedeflemekteyiz. Seminerde öğretmene etkinlikleri anlatırken bu konunun önemini vurgulamaya çalıştım. Öğretmen şarkıyı kolayca öğrendi ve öğrencilerin de şarkıyı seveceklerini tahmin ettiğini belirtti. Seminer sürecinde her şey yolunda gitti. Uygulama da aynı şekilde olmasını umuyorum (Araştırmacı günlüğü, 21.04.2014).

Giriş aşamasında yer alan etkinliklerle öğretmenin beşinci ders uygulamasına başladığı görülmektedir. Etkinliklere başlamadan önce öğretmenin tahtaya şarkı sözlerini yazdığı görülmektedir. Sözlerin tahtaya yazılması sezdirme aşamasının bir etkinliği olarak planda görülse de önceki uygulamaların çoğunluğunda olduğu gibi öğretmenin bu etkinliği giriş aşamasının başında uyguladığı görülmektedir. Bu noktada öğretmenin alışkanlıklarını değiştirmekte zorlandığı düşünülebilir.

Giriş aşaması etkinliklerinin genel olarak planda belirtildiği gibi uygulandığı söylenebilir. 3/4' lük ve 6/8'lik ritmin hissettirilmesine yönelik etkinlikleri öğrencilerin severek ve eğlenerek yapmaya çalıştıkları gözlemlenmiştir. Bu noktada öğretmenin etkinlikleri örnekler vererek ve göstererek anlattığı görülmektedir. Özellikle çalışmaların ayakta yapılmasının öğrenciler için bir farklılık oluşturduğu söylenebilir. Etkinliklerden biri olan beden perküsyonu çalışmasını öğretmenin planda belirtilenden farklı uyguladığı görülmektedir. Bu noktada öğrencilerin etkinliğin başlangıcında zorluk yaşadığı gözlemlenmiştir. Ancak birkaç tekrardan sonra başarılı bir şekilde etkinliğin tamamlandığı söylenebilir. Giriş aşamasında gerçekleştirilen sınıf içi uygulamalardan bir bölüme aşağıda yer verilmiştir:

Öğretmen: Evet çocuklar bugün tahtada yazdığım gibi "Adım Valsi"ni öğreneceğiz ama bu şarkıyı öğrenmeden önce ne yapıyoruz biraz nefes çalışması, biraz şarkıya hazırlık çalışması yapacağız... Şimdi televizyonda mesela bir çift dans ederken sayı söylüyorlar hiç bunu fark ettiniz mi?

Öğrenciler: Hayır... Evet...

Öğretmen: İrem fark etmiş mesela. Nasıl sayıyorlar İrem, bir kız bir erkek dans ederken şöyle ileri geri (gösteriyor) 1 2 3,1 2 3...

Öğretmen: 1 2 3, 1 2 3... Değil mi? Böyle sayıyorlar...

Öğrenciler: Evet...

Öğretmen: Şimdi sizinle biz de böyle sayacağız. Ben söyleyeceğim benim arkandan tekrar edeceksiniz tamam mı? Önce bir beni dinleyin...1 2 3, 1 2 3... Siz başlayın...

Öğrenciler: Tekrar ediyorlar...

Öğretmen: Yerinde dans edebilirsin sen de...

Öğrenciler: Söylerken sallanıyorlar...

Öğretmen: Dur! Bu biraz daha yavaş, şimdi bunu biraz daha hızlı yapacağız 1 2 3 (hızlı şekilde).

Öğrenciler: Tekrar ediyorlar...

Öğretmen: Yerinde sallan dans eder gibi...

Öğrenciler: Tekrar ediyorlar sallanarak...

Öğretmen: Şimdi bu ikisi arasında fark var mıydı? Aynı mıydı?

Öğrenciler: Vardı...

Öğretmen: Ne fark vardı Metin?

Öğrenciler: Gülüşmeler...(cevap yok).

Öğretmen: Tekrar yapıyor... Elif...

Öğrenciler: (Elif) İlk önce yaptığınız yavaştı, şimdiki yaptığınız hızlıydı.

Öğretmen: Evet, fark ilk yaptığım biraz daha yavaştı daha sonraki biraz daha hızlı... Şimdi ağzınızı kapatın, ağzınızı kapattıktan sonra mesela anneniz çok güzel bir yemek yapmış eve gittikten sonra karnınız da çok acıkmış, oturduk yemeği yiyoruz yemeği yerken nasıl hareketler yaparız nasıl sesler çıkarırız "mmmmm"...

Öğrenciler: "mmmmm"... Gülüşmeler...

Öğretmen: Anne harika olmuş eline sağlık çok güzel... Bir daha gösterin bakalım nasıl olmuş?

Öğrenciler: "mmmmmm"

Öğretmen: Bunu tam 4 defa tekrar edeceğiz ama ben 3 e kadar sayacağım... Hadi bakalım...1 2 3,

Öğrenciler: mmm...

Öğretmen: Bir daha... 1 2 3,

Öğrenciler: mmm...

Öğretmen: Bir daha... 1 2 3,

Öğrenciler: mmm...

Öğretmen: Bir daha... 1 2 3,

Öğrenciler: mmm...

Öğretmen: Bir daha... 1 2 3,

Öğrenciler: mmm...

Öğretmen: Peki, yılan nasıl ses çıkarıyordu?

Öğrenciler: ssss...

Öğretmen: Şimdi bunu 4 defa yapacağız benim parmak hareketlerime bakın tamam mı? Hareketim bittiği zaman sizde bitirin... Başlıyoruz...

Öğrenciler: sss, sss,sss,sss.

Öğretmen: Şimdi de kesik kesik hareketle yapmıştık geçen derslerde hazır mısınız? s s s, ç ç ç şimdi de onu yapacağız 4 defa, benim parmak hareketime bakın! 1 2 3,

Öğrenciler: s s s, s s s.

Öğretmen: Bir daha...

Öğrenciler: s s s.

Öğretmen: Bir daha...

Öğrenciler: s s s.

Öğretmen: Şimdi ne yapıyoruz?

Öğrenciler: ç ç ç.

Öğretmen:1 2 3,

Öğrenciler: ç ç ç, ç ç ç, ç ç ç.

Öğretmen: Son.

Öğrenciler: ç ç ç.

Öğretmen: Şimdi derin bir nefes alın...

Öğrenciler: Nefes alıyorlar...

Öğretmen: Şimdi çok güzel bir şey yapacağız... Bu sayıları hani ilk başta sayı sayıyorduk ya şimdi vücudumuzu kullanarak yapacağız onu, bir dakika beni izleyin... Bunu şöyle de yapabiliriz 1(ayak) 2 (diz) 3(el), ya da 1(ayak) 2 3 (el çırpma). Yani istediğimiz gibi yapabiliriz. İsterseniz önce 1'de ayağımızı vuralım 2 ve 3'te bacaklarımıza vuralım... Başla1 2 3,

Öğrenciler: Yapmaya başladılar... (kavrayamayanlar çoğunlukta).

Öğretmen: Ayak el el, ayak el el... Bakın (gösteriyor).

Öğrenciler: Yapıyorlar (doğru şekilde).

Öğretmen: Yavaş yapalım 1sn. bakın önce ayağımızı vuruyoruz, sonra elimizi, sonra diğer elimizi yavaş yapın (yaparak sayıyor).

Öğrenciler: Birlikte yapıyorlar yavaşça...

Öğretmen: Hep beraber son kez yapıyoruz, şarkıya geçeceğiz. Ayak el el...

Öğrenciler: Ayak el el (sayarak yapıyorlar).
Öğretmen: Hızlı.
Öğrenciler: Ayak el el (sayarak yapıyorlar).
Öğretmen: Tamam (Video kayıt No: 5, 0.01"-7.45").

Giriş aşamasının tamamlanmasından sonra ders planı doğrultusunda sezdirme aşaması ile uygulamaya devam edildiği görülmektedir. Sezdirme aşaması planda yer verilen şarkı öğretimi süreci ve ses materyalinin kullanımına ilişkin detaylardan oluşmaktadır. Araştırmacı bu aşamada kazanımın gerçekleştirilmesini sağlamak amacı ile öğretmene şarkının kaydını sunmuştur. Bu kayıt 4 sürümden oluşmaktadır. Bunlar şarkının ilk ve ikinci kıtasına ait ayrı ayrı piyano eşliksiz sürümleri ile şarkının tamamının yer aldığı vokalli ve playback sürümleridir.

Sezdirme aşamasının uygulama sürecine bakıldığında öğretmenin etkinliklere planda verildiği gibi şarkı hakkında açıklamalar yaparak başladığı söylenebilir. Daha sonraki etkinlik olan şarkının tamamının dinletilmesi etkinliğinin ise yapılmadığı görülmektedir. Şarkının genel hatlarının anlaşılması ve öğrencilerin güdülenmesini sağlaması bakımından bu etkinliğin önem taşıdığı düşünülmektedir. Daha sonra şarkının birinci ve ikinci kıtasının planda verildiği gibi ayrı ayrı öğretiminin gerçekleştirildiği görülmektedir. Bu süreçteki dinleme etkinliklerinin yeterince sağlıklı yapılmadığı, öğrencilerin çoğunlukla dinleme değil söyleme odaklı bir eğilim sergiledikleri düşünülmektedir. Bu durum araştırmacı günlüğünde şu şekilde yansımıştır:

Şarkı öğretimi aşaması için hazırlanan ses materyali ile öğrencinin doğru kaynaktan şarkıyı önce dinleyip sonra referans ses ile birlikte tekrar etmesini sağlamak amaçlanmıştır. Bu çalışmada öğrencilerin ve çoğunlukla öğretmenin de sadece söylemeye odaklandığı görülmüştür. Zaman zaman öğretmen dinleme konusunda öğrencileri ikaz etse de bu konuda daha kararlı bir tavır göstermeli. Dinlemenin müzik eğitiminde ne kadar önemli role sahip olduğunu seminerlerde vurgulamalıyım (Araştırmacı günlüğü, 21.04.2014).

Sezdirme aşaması boyunca öğrencilerin etkinlikleri ayakta yapmasının olumlu yanlarının olduğu gibi olumsuz yanlarının da olduğu gözlemlenmiştir. Örnek olarak öğrenciler ayakta olduğu için öğretmenin sınıf hâkimiyetini sağlamak konusunda zaman zaman zorlandığı gösterilebilir. Diğer taraftan öğrencilerin oldukça eğlendiğini de söylemek mümkündür. Bu aşamada öğretmenin plan çerçevesinde, doğaçlama olarak etkinlikleri çeşitlendirdiği söylenebilir. Sezdirme aşamasında belirtilmesi gereken bir diğer nokta sınıftaki teknik donanımın elverişsiz olmasıdır. Bu doğrultuda etkinlik sırasında sınıftaki ses düzeyinin yetersiz kaldığı söylenebilir.

Bu nedenle öğrencilerin zaman zaman ses kaydı ile birliktelik sağlamakta güçlük çektiği gözlemlenmiştir. Sınıf içinde yapılan uygulamaların bir bölümü aşağıda görülebilir:

Öğretmen: Şimdi 1. bölümde, lütfen herkes ciddiye alsın Ramazan! Oturmayın sıraya... 1. bölümde şu bölümü 2 defa şarkısını arada şarkı ile müziği beraber duyacaksınız 2. defada orada söz gidecek sadece şarkısı olacak müziği olacak biz söyleyeceğiz (CD'den açıyor).

Öğrenciler: Öğrenciler ayakta bekliyorlar...

Öğretmen: Bekle... Müzik başlıyor... Takip et... Hareketler... (Sözlerle birlikte hareketleri yapıyorlar) biz söylüyoruz...

Öğrenciler: Söyleyerek hareketleri yapıyorlar... En baştan tekrar dinleyip yapıyorlar...

Öğretmen: Bak şimdi ben yapıyorum beni izle, bakın 1.sözünde dinle Metin! 1.sözünde şurada etrafında dön bekle var şurada öne adım at bekle... Bakın ben yapıyorum(söyleyerek yapıyor)... Anladınız mı?

Öğrenciler: Anladık... Evet.

Öğretmen: Hareketleriyle beraber orada ne diyorsa onu yapacaksınız... CD çalışıyor... Önce dinle!

Öğrenciler: Dinlerken hareketleri yapıyorlar... Sonra söylüyorlar, hareketle birlikte.

Öğretmen: Anladık mı?

Öğrenciler: Evet.

Öğretmen: Son kez yapıyoruz sonra 2. bölüme geçeceğiz (CD çalışıyor)... Hareketlerini yapın...

Öğrenciler: Dinlerken hareketleri yapıyorlar. Sonra söylüyorlar, hareketle birlikte.

Öğretmen: Önce dinliyorsunuz... Dinle...

Öğrenciler: Dinlerken hareketleri yapıyorlar...

Öğretmen: Daha hızlı... Biz söylüyoruz...

Öğrenciler: Söylerken hareketleri yapıyorlar...

Öğretmen: Bekle kısmını yaparken alkış yapabiliriz...

Öğrenciler: Birlikte söylerken hareketleri yapıyorlar...

Öğretmen: Bekle (alkış, gösteriyor).

Öğretmen: CD den şarkıyı açıyor... Bakın yavaş başlıyor...

Öğrenciler: Birlikte söylerken hareketleri yapıyorlar 1.bölüm.

Öğretmen: Burada da yapalım (bekle kısmında alkış istiyor) dinle hızlanacak...

Öğrenciler: Birlikte Söylerken hareketleri yapıyorlar...

Öğretmen: Kolay değil mi?

Öğrenciler: Evet kolay (Video kayıt No: 5, 07.45"-17.34").

Sezdirme aşamasının tamamlanmasının ardından bilgiyi paylaşma aşamasının ve bilgiyi kullanma aşamasının birlikte ele alındığı söylenebilir. Bilgiyi paylaşma aşamasına bakıldığında zaman öğretmen şarkının tamamının seslendirilmesi sürecinde öğrencilere şarkıdaki yavaş ve hızlı tempodaki bölümleri fark edebilmeleri için dikkatli dinlemeleri konusunda hatırlatmalar yaptığı ve bu tempolara uygun şekilde hareketleri yapmak gerektiğini vurguladığı görülmektedir. Bilgiyi kullanma aşamasında ise verilen playback kayıtlarıyla birlikte şarkının hareketleri ile birlikte seslendirilmesi beklenmektedir. Bu noktada öğrencilerin etkinlikleri doğru şekilde

yapmaya gayret gösterdikleri ve etkinlikleri tekrarladıkça gelişim olduğu gözlemlenmiştir. Yapılan uygulamaların bir bölümü aşağıda görülebilir:

- Öğretmen:** Şimdi çocuklar şarkı 2 kısımdan oluşuyor... Şu kısım buraya göre daha yavaş burası biraz daha hızlı, bakın (gösteriyor)...
- Öğrenciler:** Birlikte söylerken hareketleri yapıyorlar.
- Öğretmen:** Nerede yapıyormuşuz? (alkış yapıyor)...
- Öğrenciler:** Bekle de...
- Öğretmen:** Şimdi daha hızlı yapıyoruz beraber şarkıyı da açalım, iyi dinleyin...
- Öğrenciler:** Birlikte söylerken hareketleri yapıyorlar(CD ile)...
- Öğretmen:** Bir daha,
- Öğrenciler:** Birlikte söylerken hareketleri yapıyorlar...
- Öğretmen:** Bir daha,
- Öğrenciler:** Birlikte söylerken hareketleri yapıyorlar...
- Öğretmen:** Şimdi anladınız mı farkı? Şarkının tamamını açıyorum... Bitiyor tekrar başa... Şurada bir fark var burada etrafında dön diyor burada öne adım at diyor... Sözlerini de yapıyoruz, hareketlerini de yapıyoruz...
- Öğretmen:** Hem söylediklerini hem yaptıklarını görmek istiyorum... Playback kısmını yapıyoruz yani sadece şarkı olacak biz gireceğiz tamam mı? Refika sözleri bakarak yap! CD şarkıyı çalıyor...
- Öğrenciler:** Birlikte söylerken hareketleri yapıyorlar...
- Öğretmen:** Hızlanacak...
- Öğrenciler:** Birlikte söylerken hareketleri yapıyorlar...
- Öğretmen:** Şimdi bu defa alkış yapmadan... Alkış yapınca duymuyorsunuz... CD şarkı başlıyor... Kaçırık (söze girişi kaçırırlar)... Tekrar baştan başlıyoruz. Dinle... Yasin şuraya gel, sen de Önder...
- Öğrenciler:** Birlikte söylerken hareketleri yapıyorlar (alkış yapmıyorlar)
- Öğretmen:** Son kez sözlü söylüyoruz... Son kez.
- Öğrenciler:** Birlikte söylerken hareketleri yapıyorlar...
- Öğretmen:** Bugün öğrendiğimiz şarkı bu kadar, nasıl beğendiniz mi?
- Öğrenciler:** Eeveet, çok güzel... (Video kayıt No: 5, 17.34"-22.41").

Ders planının son bölümünde değerlendirme aşamasının yer aldığı görülmektedir. Bu aşamada öğretmen ve öğrencilerden ders içi uygulamalarla ilgili günlük yazması beklenmiştir. Bu doğrultuda öğrencilerin ders sürecinde edindikleri bilgi ve becerileri yazılı olarak ifade etmesi öğretmenin de ders süreci ile ilgili gözlemleri, hazırlanan plan ve materyalleri değerlendirmesi hedeflenmiştir. Öğrencilerin 5. uygulama dersinden sonra yazdıkları günlüklere ait dereceli puanlama anahtarı ve bazı öğrencilerin günlüklerinde yer alan ifadelerden bir bölüm aşağıda verilmiştir:

Tablo 31.

5. Ders Günlüğüne Ait Puanlar

5. Ders	
Öğrenciler	Puanlar
Öğrenci 1	3
Öğrenci 2	3
Öğrenci 3	3
Öğrenci 4	4
Öğrenci 5	3
Öğrenci 6	2
Öğrenci 7	3
Öğrenci 8	3
Öğrenci 9	3
Öğrenci 10	2
Öğrenci 11	3
Öğrenci 12	2
Öğrenci 13	3
Öğrenci 14	4
Öğrenci 15	2
Öğrenci 16	2
Öğrenci 17	2
Öğrenci 18	3
Öğrenci 19	3
Öğrenci 20	2
Öğrenci 21	2
Öğrenci 22	3
Öğrenci 23	2
Öğrenci 24	3
Öğrenci 25	2
Öğrenci 26	3
Öğrenci 27	4
Öğrenci 28	2
Öğrenci 29	2
Öğrenci 30	4
Sınıf Ortalaması	2,73

Tablo 31’de öğrencilerin beşinci ders günlüklerinden aldıkları puanlar görülmektedir. Tabloda yer alan verilere göre öğrencilerin en düşük 2 en yüksek 4 puan aldığı söylenebilir. Günlüklerden alınan puanların sınıf ortalamasının ise 2, 73 olduğu görülmektedir. İlk uygulama dersinin dışındaki diğer uygulama dersleri ile bu dersten alınan sınıf ortalamaları kıyaslandığında beşinci ders günlüklerinden alınan puanların ortalamasında düşüş olduğu görülmektedir. Bu durum ders kazanımının uygulama içerikli olması ve sürecin yazıya aktarılmasında eksik bırakılmış olabileceğinden kaynaklanabilir. Aynı zamanda öğrenci günlüklerinde ağırlıklı olarak

ders süreci hakkında duyguların ifade edildiği anlatımların olduğunu söylemek mümkündür. Öğrenci günlüklerinden bazılarında yer alan ifadelere aşağıda yer verilmektedir:

Adım Valsi adında şarkı öğrendik. Hareketler yaparak daha kolay olduğunu fark ettim. Hareket yaparak daha zevkli oluyor (Öğrenci Günlüğü, Öğrenci 7, 21.04.2014).

Şarkı güzeldi. Ben şarkıyı beğendim. Hareket ettik. Şarkı yavaştı. Sonra hızlandı. Çok güzeldi. Şarkıyı ayakta söyledik. Hareketli bir şarkıydı. Hareketleri güzeldi. Ben bu yüzden şarkıyı beğendim (Öğrenci Günlüğü, Öğrenci 14, 21.04.2014).

Bu derste şarkı söyledik. Hareket ettik. "Adım Valsi" şarkısını söyledik. Hareketli bir şarkıydı. Hem güzeldi hem eğlenceliydi. Ve biz bu şarkıya mutluluk kattık. Teşekkürler (Öğrenci Günlüğü, Öğrenci 26, 21.04.2014).

Değerlendirme aşaması doğrultusunda beşinci dersten sonra yazılan öğretmen günlüğüne bakıldığında öğretmenin ders kazanımını gerçekleştirme sürecinde şarkının etkili olduğunu ifade ettiği söylenebilir. Bununla birlikte günlükte, uygulama sürecinin daha etkili olabilmesi ile ilgili önerilerde bulunduğu da görülmektedir. Öğretmenin günlüğünde şu ifadeler yer almaktadır:

Bu haftaki şarkının hareketlerinin olması şarkıya eğlence katmış. Yalnız şarkının 2. sözüne geçerken aradaki süre daha uzun olursa daha iyi olur. Öğrenciler 2. tekrarda nefes alsınlar. Şarkının yavaş ve hızlı bölümlerinin olması ayrıca güzel olmuş. Öğrenciler bu şarkı ile ritim duygusunu daha iyi hissediyorlar (Öğretmen Günlüğü, 21.04.2014).

Beşinci uygulama dersinin ardından araştırmacı ve öğretmen ders sonrasında genel olarak süreci kısaca değerlendirmişlerdir. Araştırmacı, öğretmene uygulamalarının başarılı olduğunu ancak sınıftaki ses sisteminin yetersiz kalması nedeniyle etkinlikler sırasında öğrencilerin sağlıklı şekilde müziği duyamamalarından kaynaklanan zorlanmalar olduğunu ifade etmiştir. Ayrıca öğretmen şarkının yavaş bölümünden hızlı bölümüne geçerken öğrencilerin zorlandığını, aradaki farkı tam olarak algılayamadıklarından söz etmiştir. Konu ile ilgili ders sonrasında araştırmacının günlüğünde yer alan notlar şu şekildedir:

Ses sisteminin oldukça güçsüz olması ders sürecinin zorlaşmasına neden olan en önemli unsur oldu. Çünkü sağlıklı duyum olmayınca şarkının girişleri ve bağlantısının algılanmasında zorluklar oluştu. Bir diğer nokta da öğretmenin ifade ettiği bağlantının kısa olması, gerçekten önemli bir ayrıntı ve önemli bir eleştiri, hemen düzeltilmeli (Araştırmacı Günlüğü, 21.04.2014).

Araştırmacı uygulama sürecinden sonra yapılan çalışmalarını geçerlik komitesi ile paylaşmıştır. Geçerlik komitesi ile birlikte yapılan değerlendirmeler doğrultusunda ders öncesi seminerde dinleme etkinliklerine gereken önemin verilmesi ve öğretmenin uygulama esnasında bu konunun üzerinde kararlı bir şekilde durmasının önemi üzerinde durulmuştur. Aynı zamanda öğretmenin ifade etmiş olduğu şarkıda 3/4'lük kısımdan 6/8'lik kısma geçiş için oluşturulan bağlantının 2 ölçüden 4 ölçüye çıkarılması kararı alınmıştır.

Tablo 32.

06.05.2014. Tarihli Uygulama Dersine Ait Öğrenme-Öğretme Süreci

DERS PLANI 6
(06.05.2014)

Sınıf: 3

Öğrenme Alanı: Müziksel algı ve bilgilenme.

Kazanımlar: Müzikleri uygun hız ve gürlükte seslendirir.

Süre: 40 dk.

Araç- Gereçler: "Şarkı Söyleyelim" isimli şarkının notaları ve şarkının CD'si, bilgisayar.

Giriş:

- Nefes çalışmasıyla derse başlanır. Çalışmaları önce öğretmen yapar sonra öğrenciler tekrar eder.
- "ssssss" şeklinde 1-2-3-4-5 sayılarak uzun nefes çalışması yapılır.(yavaş)
- "ç-ç-ç-ç-ç" şeklinde kesik kesik yapılır.(çabuk)
- Sonra bu çalışma kuvvetli-hafif gürlükte yapılır, burada öğretmen kuvvetli nefes istendiğinde elini baş hizasında tutar ve bunun kuvvetli anlamına geldiğini açıklar.
- Hafif nefes istendiğinde ise elini karın hizasında tutar ve bunun da hafif anlamına geldiğini açıklar.
- Bu işaretler doğrultusunda kuvvetli-hafif gürlük çalışmaları yapılır.

Sezdirme(Keşfetme)

- "Şarkı Söyleyelim" isimli şarkı aşağıdaki sıralama takip edilerek ve yönergelere uygun olarak dinletilir ve söylenir.
1. Şarkı sözleri tahtaya yazılır.

ŞARKI SÖYLEYELİM

Gel, birlikte

Gel, eğlenelim

Gel, neşeyle

Şarkı söyleyelim

Gel, alkışla

Gel coşkuyla

Şarkı söyleyelim

Önce hafif alkışla(x x x xx)

Şimdi de kuvvetli(x x x xx)

Hafif hafif kuvvetli (x x x xx)

Şarkı söyleyelim

- 4- Şarkının tamamı CD'den dinletilir. **(CD No:4)**
- 5- Şarkının sözlerinin başlamasından önce şarkıya bir giriş yapıldığı ve sözlerin bu girişten sonra başladığı;
Şarkıda hafif ve kuvvetli gürlükte bölümlerin olduğu ve bu bölümlerde şarkıda istenilen gürlükte el çırparak ritim tutulması gerektiği ve sözlerde geçen hareketlerin yapılarak şarkıyı söylemeleri gerektiği açıklanır. Şarkıyı söylerken bu ayrıntılara dikkat edilmesi gerektiği vurgulanır.

- 6- Şarkıyı sınıfça söyleme aşamasına geçilir, bu aşamanın basamakları aşağıda verilmiştir;
- Şarkının 1. Bölümü CD'den dinletilerek tekrar ettirilir. **(CD No:1)**
 - Şarkının 2. Bölümü CD'den dinletilerek tekrar ettirilir. **(CD No:2)**
 - Şarkının 3. Bölümü CD'den dinletilerek tekrar ettirilir **(CD No:3)**. Bu bölümde ritimler her seferinde aynı şekilde verilmiştir ancak gürlük farkı vardır, bu nedenle bu farklar üzerinde durulmalıdır, şarkıyı söylerken de gürlük farkı hissettirilmelidir. Bu bölüm ayrıntılı çalışmalıdır.
 - En son şarkının tamamı CD ile birlikte seslendirilir. **(CD No:4)**

Bilgiyi Paylaşma

- Öğretmen müzikte hız ve gürlük özelliklerinin önemini açıklar. Şarkıları uygun hızda seslendirmenin gerekli olduğu vurgulanır. "Adım Valsi" şarkısı hatırlatılır(yavaş ve hızlı bölümleri olduğu vurgulanır)
- Bugün öğrenilen şarkının ise hızlı bir şarkı olduğu; hafif gürlükte ve kuvvetli gürlükte bölümlerinin olduğu; hafif ve kuvvetli söylemeyi ve el çırpmayı öğrendikleri vurgulanmalı.

Bilgiyi Kullanma

- Sınıfın yapılan çalışmalarını dikkate alarak "playback" olarak verilen müziğin üzerine şarkıyı seslendirmeleri istenir. **(CD No:5)**

Değerlendirme

- Öğrenci günlüğü doldurulur.
- Öğretmen günlüğü doldurulur.

Tablo 32'de 06.05.2014 tarihinde araştırmacının hazırladığı ve sınıf öğretmeni tarafından uygulanan altıncı derse ait öğrenme-öğretme sürecinin yer aldığı ders planı görülmektedir. Altıncı derste "müzikleri uygun hız ve gürlükte seslendirir" kazanımı yer almaktadır. Araştırmacının ders öncesi seminer sunumu ile uygulama sürecine başladığı söylenebilir. Araştırmacı bu süreçte beşinci ders sonrasında alınan kararlar ekseninde dinleme sürecinin etkinlikler açısından önemini vurgulamaya çalışmıştır. Aynı zamanda ders planında yer verilen etkinlikleri, öğretmenin yaparak öğrenmesi için uygulama gerçekleştirmiştir. Bununla birlikte etkinlikler ilgili ve ders kazanımının süreç için anlamı hakkında açıklamalarda bulunmuştur. Ders öncesi seminerle ilgili araştırmacının günlüğünde yer alan notlar aşağıda görülmektedir:

Müzikleri uygun hız ve gürlükte seslendirir kazanımı doğrultusunda hazırlanan etkinliklerin uygulama aşaması ile ilgili öncelikle etkinliklerin uygulamalarını gösterirken dinleme kavramının öneminden söz etmeye çalıştım. Ayrıca kazanımda vurgulanan hız ve gürlük kavramlarını planda verilen etkinlikler üzerinden uygulamalarla anlatarak dikkat edilmesi gereken noktaları vurgulamaya çalıştım. Şimdilik her şey yolunda görünüyor (Araştırmacı günlüğü, 06.05.2014).

Öğretmen, altıncı uygulama dersine tahtaya sözleri yazarak ve bu sırada şarkının tamamını dinleterek başlamıştır. Daha önceki uygulama derslerinde olduğu gibi bu noktada öğretmenin plan dışına çıktığı söylenebilir. Bu anlamda öğretmene daha önce dördüncü ders seminerinde konu ile ilgili bir hatırlatma yapıldığı ve öğretmenin

de bu uyarıyı dikkate alarak uyguladığı görülmüştür. Ancak beşinci ders uygulamasında aynı noktanın tekrar uygulanmadığı görülmüştür. Bu doğrultuda öğretmenin dersin en başında şarkı sözlerini tahtaya yazma alışkanlığından vazgeçemediği bu nedenle şu an ve sonraki uygulamalarda bu konuya ilişkin bir hatırlatma ya da uyarı yapılmamasının daha uygun olacağı düşünülmektedir. Bu doğrultuda araştırmacı sonraki ders planını hazırlarken öğretmenin uygulamasını kolaylaştıran bir yapı oluşturma kararı aldığı söylenebilir. Öğretmenin sözlerin yazılmasının ardından giriş aşamasında yer alan etkinlikleri uygulamaya geçtiği görülmektedir.

Giriş aşaması etkinliklerine bakıldığında nefes çalışmaları ile yavaş-hızlı ve kuvvetli-hafif kavramlarının hissettirmek istendiği söylenebilir. Öğretmenin etkinlikleri uygularken özellikle yavaş-hızlı kavramları kullanmadığı onun yerine uzun süre-kısa süre şeklinde ifade ettiği gözlemlenmiştir. Bu anlamda aslında uygulamaları olması gerektiği yaptırmış olmasına karşın ifade konusunda hatalı bir kullanımdan söz edilebilir. Bu duruma araştırmacının günlüğünde şu şekilde yer verdiği görülmektedir:

Giriş aşaması etkinliklerinde hızlı-yavaş kavramları ile ilgili çalışmalarda öğretmen etkinliği doğru bir şekilde uygulatmıştı ancak öğrencilere yaptığı çalışmayı sorarken "daha uzun süre" ya da "daha kısa süre" şeklinde ifade etmesi asıl vurgulanması gereken yavaş ya da hızlı kavramlarının kullanılmamasına neden oldu. Ancak öğretmenin kullandığı kelimelerin farkında olmadığını düşünüyorum. Çünkü kastettiği anlam aslında yavaş-hızlı ama öğrencilerin doğru şekilde anlayıp anlamadığını bilemiyorum (Araştırmacı günlüğü, 06.05.2014).

Giriş aşamasında gürlük kavramlarının hissedilmesi için hazırlanan kuvvetli-hafif nefes çalışmalarının ise planda belirtildiği şekilde uygulandığını söylemek mümkündür. Aynı zamanda öğretmenin bu çalışmaları el çırpma ve şarkı söyleme gibi etkinliklerle çeşitlendirdiği hatta el çırparak ritim tekrar ederken şarkının içerisinden bir ritim seçerek şarkıya hazırlık yaptığı söylenebilir. Giriş aşamasında gerçekleştirilen sınıf içi uygulamalardan bir bölüme aşağıda yer verilmiştir:

Öğretmen: Evet çocuklar tahtada da gördüğünüz gibi bugün öğreneceğimiz şarkının adı neymiş?

Öğrenciler: Şarkı söyleyelim...

Öğretmen: Ama her zaman yaptığımız gibi önce biraz ses çalışması yapıyoruz şarkıyı daha rahat, kurallarına uygun söyleyebilmemiz için, ses çalışması yapmamız lazım. Lütfen herkes dik otursun dik oturun... Hatırlıyorsanız geçen haftalarda rüzgâr nasıl eser, köpek nasıl havlar, horoz nasıl ses çıkarır diye bunların sürelerinden bahsetmiştik hani... Daha kısa sürede yapmıştık hatırlıyor musunuz mesela "sss" daha kısa sürede yapmıştık sonra onu daha uzun

sürede yapmıştık yine aynı şekilde nefes çalışması yapacağız sizinle... Şimdi size örnek olarak gösteriyorum... "s" harfi ile başlıyoruz "sssss"... Ne yaptım?

Öğrenciler: Uzattınız...

Öğretmen: Şimdi, ben 5'e kadar sayacağım siz aynı şekilde yapıyorsunuz...

Öğrenciler: sssss...

Öğretmen: Bir daha,

Öğrenciler: sssss...

Öğretmen: Şimdi bunu biraz daha hızlı yapacağız ben ellerimi biraz daha hızlı kaldıracam... Ben yapıyorum "sssss" (hızlı) bir daha,

Öğrenciler: sssss...

Öğretmen: Bir daha,

Öğrenciler: sssss...

Öğretmen: 1. yaptığımızı mı daha uzun sürede yaptık, 2.yaptığımızı mı daha uzun?

Öğrenciler: 1.

Öğretmen: 1. yaptığımızı mı daha kısa sürede yaptık, 2.yaptığımızı mı?

Öğrenciler: 2.

Öğretmen: Şimdi uzun kısa kavramını, hangisinin uzun hangisinin kısa olduğunu anladınız değil mi? Bir de "ç" harfi ile yapalım... Size gösteriyorum...

"ç ç ç ç ç". Siz yapın...

Öğrenciler: ç ç ç ç ç...

Öğretmen: Şimdi biraz daha hızlı yapacağım "ç ç ç ç ç"

Öğrenciler: ç ç ç ç ç (hızlı),

Öğretmen: Bir daha,

Öğrenciler: ç ç ç ç ç,

Öğretmen: Bir daha,

Öğrenciler: ç ç ç ç ç,

Öğretmen: Ne yaptık? 1.mi daha uzun sürede oldu 2. mi?

Öğrenciler: 1.

Öğretmen: Peki hangisi daha kısa sürede oldu

Öğrenciler: 2.

Öğretmen: Kısa süreleri ve uzun süreleri anladık, şimdi kuvvetli ve hafif kavramını öğreneceğiz şöyle düşünün elim şu hızda yaptığım zaman ses kuvvetli (baş hizasında) bel hizasında yaptığım zaman hafif çıkacak... Bunu şöyle düşünün merdivenin en üstüne çıkıyoruz, merdivenin en altına iniyoruz. Mesela yine seslerle yapabiliriz... Hafif yaparsak mesela "sssssss"; kuvvetli yaparsak "SSSSSS"... Hafif...

Öğrenciler: ssssss,

Öğretmen: Kuvvetli,

Öğrenciler: SSSSSSS,

Öğretmen: Hafif,

Öğrenciler: ssssss,

Öğretmen: Kuvvetli,

Öğrenciler: SSSSSSS,

Öğretmen: Aynı şeyi alkışla yapalım, hafif alkışla...

Öğrenciler: Hafifçe alkışlıyorlar.

Öğretmen: Şöyle (alkış yapıyor) 1 2 3 4 5 mesela sizle yapalım...

Öğrenciler: 1 2 3 4 5,

Öğretmen: Bir daha,

Öğrenciler: 1 2 3 4 5,

Öğretmen: Şimdi aynı hareketi kuvvetli...

Öğrenciler: 1 2 3 45,

Öğretmen: Bir daha ben yapıyorum...1 2 3 4 5,

Öğrenciler: 1 2 3 4 5,

Öğretmen: Hafif yapalım...

Öğrenciler: 1 2 3 45,

Öğretmen: Kuvvetli...

Öğrenciler: 1 2 3 45,

Öğretmen: Ne yaptık bel hizasında yaptığım zaman...

Öğrenciler: Hafif.

Öğretmen: Göz hizasında yaptığım zaman...

Öğrenciler: Kuvvetli.

Öğretmen: Peki hafif ve kuvvetliyi ayırt edebildiniz mi?

Öğrenciler: Evet.

Öğretmen: Peki hafif sesle şarkı söyleyelim dedim mesela bildiğimiz bir şarkıyı hafif sesle kim söyleyebilir? 1 mısrasını söyleyebilir, mesela herkesin bildiği bir şarkı olsun "Daha dün annemizin" (hafif) söylüyor bu nasıldı? Hafif, kuvvetli söyleyelim "DAHA DÜN ANNEMİZİN" haydi bunu söyleyelim...

Öğrenciler: Birlikte hafif söylüyorlar (işarete göre), birlikte kuvvetli söylüyorlar (Video kayıt No: 6, 0.01"-6.53").

Giriş aşamasının tamamlanmasından sonra ders planı doğrultusunda sezdirme aşaması ile uygulamaya devam edildiği görülmektedir. Sezdirme aşaması planda yer verilen şarkı öğretimi süreci ve ses materyalinin kullanımına ilişkin detaylardan oluşmaktadır. Araştırmacı bu aşamada kazanımın gerçekleştirilmesini sağlamak amacı ile öğretmene şarkının kaydını sunmuştur. Bu kayıt 5 sürümden oluşmaktadır. Bunlar şarkının birinci, ikinci sözleri ve nakaratına ait ayrı ayrı piyano eşliksiz sürümleri ile şarkının tamamının yer aldığı vokalli ve playback sürümleridir.

Sezdirme aşaması etkinliklerinin ders planında şarkı sözlerinin tahtaya yazılması, şarkının tamamının dinletilmesi, şarkı hakkında açıklamaların yapılması ve şarkının sınıfça söylenmesi etkinliklerinden oluştuğu görülmektedir. Bu noktada daha önce de belirtildiği gibi öğretmenin şarkı sözlerini dersin başında tahtaya yazması ve bu süreçte şarkının tamamını dinletmiş olmasından hareketle şarkının bölümler halinde sınıfa öğretilmesi etkinlikleri ile sezdirme aşamasını uygulamaya başladığı görülmektedir. Söz konusu etkinlikleri öğrencilerin kolaylıkla yaptıkları gözlemlenmiştir. Ayrıca zaman zaman şarkıyı seslendirirken verilen kayıtle birliktelik sağlamak konusunda zorluk yaşadığı söylenebilir. Bu noktada öğretmenin ilgili bölümleri detaylı şekilde çalıştırarak sorunları büyük ölçüde çözdüğü gözlemlenmiştir. Bu aşamada gerçekleştirilen sınıf içi uygulamalardan bir bölüme aşağıda yer verilmiştir:

Öğretmen: Evet bu şarkıda da bugün neyi öğreniyoruz, hafif ve kuvvetli yerleri var şarkıyı öğrenirken bunları size göstereceğim hep beraber kolayca öğrenelim...

Öğretmen: Yalnız şarkı 3 bölümden oluşuyor, hemen size onu işaretleyeyim... Şuraya kadar 1. Bölüm (1.kıtayı işaretliyor) önce bunu hem müzik hem söz olarak söyleyecekler arkasından sadece müzik olacak biz söyleyeceğiz.. Bir dinleyin.

Öğrenciler: Dinliyorlar... Söylemeleri gereken bölümün girişini kaçırıyorlar...

Öğretmen: Tamam geçti...

Öğrenciler: Öğretmenin girişi ile söylemeye başlıyorlar

Öğretmen: Şurada biraz durmanız gerekiyor(sözlü kısımdan sınıfın söyleyeceği kısma geçiş)... Bekliyorlar.

Öğrenciler: Söylüyorlar...

Öğretmen: Bekle.

Öğrenciler: Söylüyorlar... Tekrar söylüyorlar...

Öğretmen: Yalnız 1sn. şunu söyleyeyim size... Tahtadan göstererek şarkıyı söylüyor... Şu "gel" aşağıda yazılsa da (1. satırın sonu) söyledikten sonra hemen direkt geçiyorsunuz tamam mı? Tekrar söyleyelim.

Öğrenciler: Birlikte CD olmadan söylüyorlar...

Öğretmen: Sonra tekrar buraya geçelim tamam mı? Burada önce söz-müzik sonra playback var tamam mı, sadece müzik var biz söylüyoruz ona dikkat edin tamam mı? Gel aşağıda yazılsa da hemen şunun bitiminde "gel" diyorsunuz... CD den 1. kısmı tekrar çalışıyorlar...

Öğrenciler: Birlikte CD ile dinleyip söylüyorlar... Tekrar söylüyorlar...

Öğretmen: Anlaşıldı mı burası?

Öğretmen: 2. bölüme geçebilir miyiz?

Öğrenciler: Eheet...

Öğretmen: CD 2.kısım açıyor... Dinle.

Öğrenciler: Dinleyip, sıra gelince söylüyorlar... Baştan tekrar dinleyip söylüyorlar... Tekrar dinleyip söylüyorlar... Tekrar dinleyip söylüyorlar...

Öğretmen: Anlaşıldı mı burası da?

Öğrenciler: Evet... Anlaşıldı

Öğretmen: Şimdi 3. kısmını söyleyeceğiz yalnız burada biraz hatırlatmalar yapacağım başlamadan önce... Şimdi şurada önce hafif alkış diyor gördünüz mü? Hafif dediği yerleri şöyle (hafif alkışı gösteriyor) hani geçen hafta yapmıştık (alkışı gösteriyor) yapalım mı? Hafif ama...

Öğrenciler: Öğretmenle (öğretmen sayarak yapıyor 1 1 1 12) birlikte yapıyorlar...

Öğretmen: Şurasını yapacağım 1 1 1 12 önce hafif

Öğrenciler: Öğretmenle(öğretmen sayarak yapıyor 1 1 1 12) birlikte yapıyorlar...

Öğretmen: Burada ne yapıyoruz bu 1 1 dediğimiz yerde hafif diğer yerleri de hafif ama süre olarak biraz daha bunların süresi biraz daha uzun (1 1 1) bunların süresi daha (1 2)...

Öğrenciler: Kısa...

Öğretmen: Tekrar yapalım...

Öğrenciler: Öğretmenle (öğretmen sayarak yapıyor 1 1 1 12) birlikte yapıyorlar...

Öğretmen: Şimdi daha rahat anlarsınız... Önce bir dinleyelim...

Öğrenciler: Dinliyorlar... Sadece el çırpma kısımlarına katılıyorlar...

Öğretmen: Önce dinleyin...

Öğrenciler: Dinliyorlar... Sadece el çırpma kısımlarına katılıyorlar...

Öğretmen: Hafifi şöyle yapın (eller aşağıda el çırpma) kuvvetliyi böyle tamam mı (eller yukarıda el çırpma)

Öğrenciler: Dinliyorlar... Sadece el çırpma kısımlarına katılıyorlar...

Öğretmen: Şimdi söyleyerek yapalım...

Öğrenciler: Birlikte söyleyerek yapıyorlar... Tekrar dinleyip, söyleyerek yapıyorlar...

Öğretmen: Biraz çalışmamız lazım... CD kapatıyor... Önce şunu da hatırlatayım size... Önce hafif alkışla (sesi hafif şekilde söylüyor) sesimiz de nasıl?

Öğrenciler: Hafif.

Öğretmen: Şimdi de kuvvetli (kuvvetli söylüyor)... Yapalım şimdi, müziksiz yapalım...

Öğrenciler: Birlikte söyleyerek yapıyorlar...

Öğretmen: Olmaz... Bakın şöyle yapalım... Ben sayıyorum bak 1 2 3 45 (alkışı da gösteriyor) 4 5 derken biraz daha hızlı yapıyorsunuz bak...

Öğrenciler: Birlikte söyleyerek yapıyorlar...

Öğretmen: 1 2 3 45 Tamam mı?

Öğrenciler: Birlikte söyleyerek yapıyorlar...

Öğretmen: Şurayı tekrar yapalım tamam mı hafif hafif kuvvetli...

Öğrenciler: Birlikte sayarak yapıyorlar...

Öğretmen: Bakın burada ne yapıyoruz sözler hafif hafif kuvvetli diyor ya biz de aynı şekilde yapıyoruz. Şimdi müziksiz söyleyelim hafif olan yerleri hafif söylüyorsunuz, kuvvetli olan yerlerde sesinizi yükseltiyorsunuz... Aynı şekilde alkışlar

Öğrenciler: (Öğretmenin kuvvetli örneği sırasında sesi ani yükseliyor) gülüşmeler...

Öğretmen: Alkışlar hafif, kuvvetli olan yerlerde kuvvetli...

Öğrenciler: Birlikte söyleyerek yapıyorlar...

Öğretmen: Anladınız mı?

Öğrenciler: Evet (Video kayıt No: 6, 6.55"-19.45").

Sezdirmeye aşaması etkinliklerinin son basamağı olan şarkının tamamının eşliği ile birlikte seslendirilmesi etkinliğine geçildiğinde öğrencilerin daha az birliktelik sorunu yaşadıkları söylenebilir. Etkinlik boyunca öğrencilerin oldukça eğlendiği gözlemlenmiştir. Aynı zamanda şarkıyı verilen tempoda ve gürlük terimlerine uyarak seslendirdikleri söylenebilir. Gerçekleştirilen sınıf içi uygulamaya ait diyaloglara aşağıda yer verilmiştir:

Öğretmen: Şimdi baştan sona söyleyelim... Şuraya kadar söylüyoruz 2 defa... Müzik başlıyor, "birlikte" deyince hemen "gel".

Öğrenciler: Şarkıyı söylüyorlar CD ile birlikte

Öğretmen: Şurada hafif dediği zaman sesinizi de alçaltmanız lazım... (örnek veriyor) kuvvetli deyince ne yapıyoruz sesinizi de yükseltmeniz lazım... Tamam mı? Tekrar dinliyoruz. Hemen arkasından "gel" söylüyoruz...

Öğrenciler: CD ile birlikte söylüyorlar...

Öğretmen: Son kez şimdi baştan anladınız değil mi? Ben böyle yaptığımda sesiniz de hafif olacak böyle yaptığımda sesiniz de kuvvetli olacak (elleri aşağıda ve yukarıda gösteriyor).

Öğrenciler: CD ile birlikte söylüyorlar... (Video kayıt No: 6, 19.50"-25.00").

Sezdirmeye aşamasının tamamlanmasının ardından bilgiyi paylaşma aşamasının ve bilgiyi kullanma aşamasının birlikte ele alındığı söylenebilir. Ancak öğretmenin ilk olarak bilgiyi kullanma aşaması etkinliği olan şarkının playback sürümünün ders boyunca edinilen bilgi ve beceriler doğrultusunda seslendirilmesi etkinliğini uyguladığı görülmektedir. Aynı zamanda etkinliğin tamamlanmasından sonra bilgiyi paylaşma aşamasında vurgulanması beklenen hız ve gürlük kavramlarından sadece gürlük kavramlarının vurgulandığını söylemek mümkündür. Bu anlamda ders planının dışına çıktığından söz edilebilir. Söz konusu aşamalara ait sınıf içi uygulamalara aşağıda yer değiştirilmiştir:

Öğretmen: Evet, güzel. Şimdi sözsüz sadece müziği var biz söyleyeceğiz tamam mı? Ben size işaret vereceğim nerede gireceğinizi...

Öğrenciler: CD ile birlikte söylüyorlar...

Öğretmen: Son kez bir daha yapalım... Yalnız bu şarkı adı üstünde zaten değil mi? Hem şarkı söyleyelim, hem eğlenelim... İstedığınız yerde sallanabilirsiniz, hareket edebilirsiniz, son kez yapıyoruz. Son kez söylüyoruz haydi en güzel

şekilde söyleyin... Ben işaret ettiğim an başlayın... Müzik başlıyor... (İşareti geç veriyor) olmadı bir daha... (işareti zamanında vermiyor) gülüşmeler...

Öğrenciler: Gülüşmeler...

Öğretmen: Tekrar... Müzik başlıyor...

Öğrenciler: CD ile birlikte söylüyorlar...

Öğretmen: Peki bu şarkıda bugün neyi öğrendiniz? Metin?

Öğrenciler: Hafif ve kuvvetliyi...

Öğretmen: Peki hafif nasılmış? Birisi hemen örnekleyelim... Samet?

Öğrenciler: Hafif birazcık daha sessiz oluyor kuvvetli daha sesli oluyor...

Öğretmen: Biraz daha sesimizi ne yapıyoruz?

Öğrenciler: Yükseltiyoruz...

Öğretmen: Tamam, evet, bugünkü dersimiz sona erdi (Video kayıt No: 6, 26.00"-28.40").

Ders planının son bölümünde değerlendirme aşamasının olduğu görülmektedir. Bu aşamada öğretmen ve öğrencilerden ders içi uygulamalarla ilgili günlük yazması beklenmiştir. Bu doğrultuda öğrencilerin ders sürecinde edindikleri bilgi ve becerileri yazılı olarak ifade etmesi öğretmenin de ders süreci ile ilgili gözlemleri, hazırlanan plan ve materyalleri değerlendirmesi beklenmiştir. Öğrencilerin 6. uygulama dersinden sonra yazdıkları günlüklere ait dereceli puanlama anahtarı ve bazı öğrencilerin günlüklerinde yer alan ifadelerden bir bölüm aşağıda verilmiştir:

Tablo 33.

6. Ders Günlüğüne Ait Puanlar

6. Ders	
Öğrenciler	Puanlar
Öğrenci 1	4
Öğrenci 2	4
Öğrenci 3	4
Öğrenci 4	4
Öğrenci 5	4
Öğrenci 6	4
Öğrenci 7	4
Öğrenci 8	4
Öğrenci 9	4
Öğrenci 10	3
Öğrenci 11	3
Öğrenci 12	2
Öğrenci 13	3
Öğrenci 14	4
Öğrenci 15	3
Öğrenci 16	4
Öğrenci 17	2
Öğrenci 18	4
Öğrenci 19	4
Öğrenci 20	4
Öğrenci 21	4
Öğrenci 22	4
Öğrenci 23	4
Öğrenci 24	3
Öğrenci 25	4
Öğrenci 26	4
Öğrenci 27	4
Öğrenci 28	4
Öğrenci 29	4
Öğrenci 30	4
Sınıf Ortalaması	3,7

Tablo 33’de öğrencilerin altıncı ders günlüklerinden aldıkları puanlar yer almaktadır. Tabloda yer alan verilere göre öğrencilerin en düşük 2 en yüksek 4 puan aldığı söylenebilir. Günlüklerden alınan puanların sınıf ortalamasının ise 3,7 olduğu görülmektedir. Günlüklerin içeriklerine bakıldığında çoğunlukla derste sözü edilen kavramların öğrencilerin ifadelerine yansıdığı söylenebilir. Bu doğrultuda günlüklerde öğretmenin ders sürecinde daha çok vurguladığı günlük kavramından ağırlıklı olarak söz edildiği söylenebilir. Ayrıca bazı öğrencilerin (Öğrenci 11) uygulama öncesinde sorulan sorulardan hareketle, uygulama sürecini

değerlendirirken önceki cevabına göndermede bulunduğu dikkat çekmiştir. Bununla birlikte öğrencilerin ders süreci ve şarkı ile ilgili duygularını da günlüğe yansıttıklarını söylemek mümkündür. Öğrenci günlüklerinden bazılarında yer alan ifadelere ve araştırmacının öğrenci günlükleri ile ilgili kendi günlüğünde yer alan notlara aşağıda yer verilmektedir:

Bu derste hafif ve kuvvetli kavramları ile ilgili bir şarkı öğrendik. Şarkının adı "şarkı söyleyelim" idi. Şarkı bize hızlı ve yavaş kavramlarını da öğretti. Ben şarkıyı çok sevdim ve arkadaşlarımdan da sevdiğini düşünüyorum (Öğrenci Günlüğü, Öğrenci 1, 06.05.2014).

Bu şarkıda da yine bir şeyler öğrendik. Bu şarkıda hafif ile kuvvetliyi öğrendik. Şarkı söyleyelim adlı şarkı çok güzelmiş. Yıldız öğretmenimiz bu şarkıları nasıl yazıyor ki? Yıldız öğretmenim sizi çok seviyorum (Öğrenci Günlüğü, Öğrenci 6, 06.05.2014).

Ben bu şarkıyı çok beğendim. Çünkü çok hareketli bir şarkıydı. Bu şarkıdan hafif ve kuvvetliyi öğrendik. Ben zaten öğretici bir şarkı istiyordum demiştim. Bu yüzden şarkıyı bu kadar çok beğendim (Öğrenci Günlüğü, Öğrenci 11, 06.05.2014).

Biz yine şarkı öğrendik. Bu şarkıda bize anlatılmak istenen hafif ve kuvvetli seslerdir. Bu şarkının ismi Şarkı söyleyelim' dir. Ben bu şarkıyı çok beğendim (Öğrenci Günlüğü, Öğrenci 16, 06.05.2014).

Müzik dersi yaptık. Şarkının adı "şarkı söyleyelim" idi. Bu şarkı bize hafif ve kuvvetli kavramlarını öğretti. Çok eğlenceli bir şarkıydı. Elim biraz acıdı ama şarkı söylemeye değdi (Öğrenci Günlüğü, Öğrenci 28, 06.05.2014).

Öğrenci günlüklerinin neredeyse tamamına yakınında bu derste kuvvetli-hafif kavramını öğrendiğini anlatan ifadeler vardı. Çünkü öğretmen sadece dersin giriş aşmasında hız kavramından söz etti ancak orada da uzun ses-kısa ses şeklinde hatalı bir kullanımda bulundu, sanıyorum bu durumun farkında değildi. Bu anlamda öğretmenin vurguladığı her şeyin öğrencilerin yansıttıklarının çok önemli bir işaret olduğunu düşünüyorum. Bunların dışında uygulama derslerinin yaklaşık 3. Dersinden itibaren öğrencilerin şarkıları nasıl yaptıkları ve ileride müzik öğretmeni olmak istedikleri ile ilgili ifadeleri de konuya olan ilgileri açısından beni mutlu ediyor (Araştırmacı Günlüğü, 06.05.2014).

Değerlendirme aşamasında, öğretmen günlüğüne bakarak ders kazanımının gerçekleştirilmesi sürecinde şarkının etkili bir rol oynadığı düşünülebilir. Öğretmenin günlüğünde uygulama sürecinin bir bütün olarak ele alındığı görülmektedir. Özellikle öğretim sürecini zevkli bulduğunu belirtmiştir. Öğretmenin günlüğünde şu ifadeler yer almaktadır:

Şarkı yine çok eğlenceli, öğrenciler hızlı-yavaş kavramlarını, yine hareket katarak öğreniyorlar. Hafif ve kuvvetli kısımların alkışla öğretilmesi ayrıca güzel olmuş. Öğrenciler şarkıyı öğrendikten sonra hafif-kuvvetli kavramlarını kendiliklerinden öğrenmiş oluyorlar. Ayrıca öğretmen açısından da öğretilmesi çok zevkliydi. Başta konuya ilişkin yapılan nefes çalışmaları öğrencileri şarkıya çok güzel hazırlıyor (Öğretmen Günlüğü, 06.05.2014).

Altıncı uygulama dersinden sonra araştırmacı ve öğretmen ders sonrasında genel olarak süreci kısaca değerlendirmişlerdir. Araştırmacı öğretmene uygulamalarının başarılı olduğundan ve ders planında yer alan bazı etkinlikleri atlamış olmasına rağmen süreci yine de verimli kullandığından söz etmiştir. Daha sonra araştırmacı yapılan çalışmalarını geçerlik komitesi ile paylaşmıştır. Geçerlik komitesi ile birlikte yapılan değerlendirmeler doğrultusunda eylem planı ve CD bölümleri ile ilgili herhangi bir sorun olmadığı ancak ders öncesi seminerlerde planda yer alan etkinliklerin uygulama aşamasına geçildiğinde gözden kaçmaması yönünde öğretmene gerekli hatırlatmaların yapılmasının önemi üzerinde durulmuştur.

Tablo 34.

13.05.2014 Tarihli Uygulama Dersine Ait Öğrenme-Öğretme Süreci

DERS PLANI 7
(13.05.2014)
Sınıf: 3**Öğrenme Alanı:** Müziksel algı ve bilgilenme.**Kazanımlar:** Müziklerdeki aynı ve farklı söz kümelerini harekete dönüştürür.**Süre:** 40 dk.**Araç- Gereçler:** “Oyun Zamanı” isimli şarkının notaları ve şarkının CD’si, bilgisayar.**Giriş:**

Şarkı sözleri tahtaya yazılır ve bu sırada şarkının tamamı CD’den dinletilir.(CD No:7)

OYUN ZAMANI

Kol kola girelim çocuklar

İşte oyun zamanı

Tek ayaküstünde duralım

Oyun oynayalım

Ellerini kaldır vur vur

Ayaklarını yere vur vur

Ellerini vur ayaklarını vur

Hop hop hopla ve dur

El ele verelim çocuklar

İşte oyun zamanı

Sırt sırta dönüp sallanalım

Oyun oynayalım

Öğretmen öğrencilerden onlara söylediği hareketleri yapmalarını ister. Bu hareketler aşağıdaki sırada yapılmalıdır. Böylelikle şarkıda geçen hareketler çalıştırılmış olur. Öncelikle sınıftaki herkes ikişerli eşleştirilir.

1. Kol kola girelim
2. Tek ayaküstünde duralım
3. Ellerini kaldır vur vur
4. Ayaklarını yere vur vur
5. Ellerini vur
6. Ayaklarını vur
7. Hop hop hopla
8. Dur
9. El ele verelim
10. Sırt sırta dönelim
11. Sallanalım

12. Ellerini kaldır vur vur
13. Ayaklarını yere vur vur
14. Ellerini vur
15. Ayaklarını vur
16. Hop hop hopla
17. Dur

Sezdirme(Keşfetme)

- “Oyun Zamanı” isimli şarkı aşağıdaki sıralama takip edilerek ve yönergelere uygun olarak dinletilir ve söylenir.
- 7- Şarkının sözlerinin başlamasından önce şarkıya bir giriş yapıldığı ve sözlerin bu girişten sonra başladığı şarkı ile birlikte hareketlerin de olduğu açıklanır;
- 8- Şarkıyı sınıfça söyleme aşamasına geçilir, bu aşamanın basamakları aşağıda verilmiştir;
 - Şarkının 1. Bölümü CD’den dinletilerek tekrar ettirilir ve hareketleri yapılır. **(CD No:1)**
 - Şarkının 2. Bölümü CD’den dinletilerek tekrar ettirilir hareketleri yapılır. **(CD No:2)**
 - Şarkının 3. Ve 4. Bölümü CD’den dinletilerek tekrar ettirilir hareketleri yapılır Bu bölüm aynı zamanda şarkının nakaratı yani tekrarlanan kısmıdır. **(CD No:3- No:4)**
 - Şarkının 5. Ve 6. Bölümleri şarkının 1. Ve 2. Bölümleri ile melodik olarak aynıdır sadece bazı sözlerin farklı olması nedeniyle ayrı birer bölüm olarak verilmiştir.
 - Şarkının 5. Bölümü CD’den dinletilerek tekrar ettirilir ve hareketleri yapılır. **(CD No:5)**
 - Şarkının 6. Bölümü CD’den dinletilerek tekrar ettirilir ve hareketleri yapılır. **(CD No:6)**
 - En son şarkının tamamı CD ile birlikte seslendirilir. **(CD No:7)**

Bilgiyi Paylaşma

- Öğretmen sözlere uygun hareketler oluşturduklarını ve tekrar eden sözlerde aynı, değişen sözlerde ise farklı hareketler yaptıklarını vurgular. Şarkılarda bazı bölümlerin tekrar ettiğini bazı bölümlerin ise değiştiğini açıklar.

Bilgiyi Kullanma

- Sınıfın yapılan çalışmaları dikkate alarak “playback” olarak verilen müziğin üzerine şarkıyı seslendirmeleri istenir. **(CD No:8)**

Değerlendirme

- Öğrenci günlüğü doldurulur.
- Öğretmen günlüğü doldurulur.

Tablo 34’de 13.05.2014 tarihinde araştırmacının hazırladığı ve sınıf öğretmeni tarafından uygulanan yedinci derse ait öğrenme-öğretme sürecine ait ders planı görülmektedir. Bu derste “müziklerdeki aynı ve farklı söz kümelerini harekete dönüştürür” kazanımı yer almaktadır. Araştırmacı ders öncesi seminer sunumu ile uygulama sürecinin ayrıntılarını öğretmene sunmuş ve öğretmenin bu süreçteki uygulamaları gerçekleştirmesini sağlamıştır. Bununla birlikte etkinlikler ve ders kazanımının süreç için anlamı hakkında açıklamalarda bulunmuştur. Ders öncesi seminerle ilgili araştırmacının günlüğünde yer alan notlara aşağıda yer verilmiştir:

Seminer aşamasında öğretmenle birlikte etkinlikler sırasında oldukça eğlendik, öğrencilerden de aynı tepkiyi alabiliriz umarım. Bu şarkıda özellikle kazanımla ilişkilendirmek anlamında aynı ve farklı sözlerin öğrenci tarafından hissedilmesinin önemini vurgulamaya çalıştım. Öğretmen açısından CD’deki bölümlerin biraz fazla olmasının sorun olabileceğini düşünmüştüm ilk ders uygulamasından hareketle ancak tam tersi öğretmen şarkının motiflere ayrılarak verilmesinin öğretim için daha iyi olacağını söyledi. Sanırım öğretmen oluşturduğumuz eylem planlarını içselleştirdi. Umarım uygulama sırasında

seminerdeki etkinliklerin uygulanmasında sorun olmaz (Araştırmacı günlüğü, 13.05.2014).

Yedinci uygulama dersinde öğretmen, giriş aşaması etkinlikleri ile derse başlamıştır. Etkinlikler doğrultusunda öğretmenin şarkı sözlerini tahtaya yazdığı ve bu sırada şarkının tamamını öğrencilere dinlettiği görülmektedir. Giriş aşaması etkinliklerine bakıldığında şarkıda yer alan hareketlerin öncelikle şarkıdan bağımsız şekilde sadece hareket olarak verildiği görülmektedir. Bu noktada öğretmenin öncelikle öğrencileri eşleştirdiği ve daha sonra hareketleri çalıştırdığı söylenebilir. Giriş aşamasında gerçekleştirilen sınıf içi uygulamalardan bir bölüme aşağıda yer verilmiştir:

Öğretmen: Oturuyoruz.. Ben şarkının sözlerini tahtaya yazarken aynı zamanda şarkıyı da size dinleteceğim... Feride ortaya bir yere geç... Şarkının sözlerine lütfen dikkat edelim. Şarkıyı CD açıyor ve sözleri yazmaya başlıyor...

Öğrenciler: Dinliyorlar...

Öğretmen: Güzel mi?

Öğrenciler: Evet...

Öğretmen: Şimdi öğrenirken daha çok seveceksiniz... Şarkıyı yazmaya devam ederken tekrar dinletiyor.

Öğrenciler: Dinliyorlar. Bazıları mırıldanıyor...

Öğretmen: Şimdi şarkımızı kapattık (söz yazma işlemi bitiyor). Her zaman yaptığımız gibi bazı çalışmalarımız olacak. Evet, şimdi ayağa kalkın. Ben size ne komut verirsem onu yapacaksınız tamam mı? Kendinize bir eş seçin yanınızdan tamam mı? Ramazan geç yana... Şimdi ben size kol kola girin dediğim zaman yanındaki arkadaşınla beraber kol kola gireceksin o yüzden yanındakinden bir eş seç dedim herkes bir seçsin eşini... Yanındaki ile el ele tutuş, eşini bul... Bahar sen şöyle gel, siz yaklaşın Bahar Aleyna'nın yanına gelsin... Hızlı hızlı... İrem sen de Osman Ali'nin yanına gel ya da Neşe'nin yanına geç... Buldu mu herkes eşini? Kim eşsiz kaldı?

Öğrenciler: Yasin.

Öğretmen: Onlar da bulsunlar bir eş kendilerine çabuk. İrem o zaman Elif'in yanına gel.

Öğrenciler: Eş buluyorlar...

Öğretmen: Çabuk çabuk haydi... Şimdi kol kola girelim dediğim zaman yanındaki arkadaşıyla kol kola girsin herkes... Evet, girdiniz mi kol kola?

Öğrenciler: Kol kola girdiler...

Öğretmen: Çözülün. Şimdi tek ayaküstünde dur...

Öğrenciler: Yapıyorlar...

Öğretmen: Açın kollarınızı tek ayaküstünde duruyorsunuz...

Öğrenciler: Yapıyorlar...

Öğretmen: İndir ellerini. Tekrar.

Öğrenciler: Yapıyorlar...

Öğretmen: Bırak. Son kez aç kollarını tek ayaküstünde dur aynı uçak gibi...

Öğrenciler: Yapıyorlar...

Öğretmen: Bırak. Tamam, sonra ellerini kaldır vur vur... Önce ben yapıyorum (söyleyerek yapıyor)1 2 3,

Öğrenciler: Öğretmen söylerken yapıyorlar...

Öğretmen: İndir elleri... Ellerini kaldır vur vur...

Öğrenciler: Yapıyorlar...

Öğretmen: Şimdi, ayaklarını yere vur. Beni izleyin. Ayaklarını yere vur vur (gösteriyor) isteyen tek ayağı ile yapabilir isteyen böylede yapabilir gösteriyorum... Ayaklarını yere vur vur (gösteriyor). Evet, hep beraber yapıyoruz...

Öğrenciler: Öğretmen söylerken yapıyorlar...
Öğretmen: Tekrar ayaklarını yere vur vur...
Öğrenciler: Öğretmen söylerken yapıyorlar...
Öğretmen: Tekrar.
Öğrenciler: Çocuklar söyleyerek yapıyorlar...
Öğretmen: Şimdi. Ellerini vur (yapıyor)... Ellerini vur.
Öğrenciler: Yapıyorlar.
Öğretmen: Kaldırıyoruz elleri bir daha kaldırıyoruz elleri... Ellerini vur...
Öğrenciler: Yapıyorlar.
Öğretmen: İndir elleri, bir daha... Ellerini vur.
Öğrenciler: Öğretmen söylerken yapıyorlar
Öğretmen: Tamam. Bunu da yaptık. Şimdi "hop hop hopla"(yapıyor)... Siz...
Öğrenciler: Öğretmen söylerken yapıyorlar...
Öğretmen: Bir daha,
Öğrenciler: Öğretmen söylerken söyleyerek yapıyorlar
Öğretmen: Sonra da "dur" bu kısımda istediğiniz gibi durabilirsiniz...
Öğrenciler: Öğretmen söylerken söyleyerek yapıyorlar...
Öğretmen: Bir daha,
Öğrenciler: Öğretmen söylerken söyleyerek yapıyorlar...
Öğretmen: Sonra da el ele verelim diyeceğim.. El ele ver
Öğrenciler: Yapıyorlar...
Öğretmen: Çözül. Şimdi sırt sırta dönelim. Sırt sırta dön arkadaşınla...
Öğrenciler: Gülüşmeler... Yapıyorlar
Öğretmen: Çözül... Tekrar sırt sırta verelim dendiği zaman arkadaşınla sırt sırta veriyorsun.
Öğrenciler: Yapıyorlar...
Öğretmen: Sallanalım... Arkadaşınla sırt sırta ver birbirine sallan...
Öğrenciler: Gülüşmeler. Yapıyorlar
Öğretmen: Sallandık mı? Tamam, (gülüyorlar) şimdi ellerini kaldır vur vur...
Öğrenciler: Yapıyorlar (Video kayıt No: 7, 0.01"-10.20").

Ders planı doğrultusunda giriş aşamasından sonra sezdirme aşamasına geçildiği görülmektedir. Sezdirme aşamasında şarkı öğretimi ve şarkı öğretimine ilişkin öğretmene sunulmuş olan ses materyalinin uygulama sürecindeki kullanımına ilişkin ayrıntılar görülebilir. Bu aşamada kazanımın gerçekleştirilmesini sağlamak amacı ile öğretmene şarkının kaydı sunulmuştur. Bu kayıt 8 sürümden oluşmaktadır. Burada şarkının motif motif öğretilmesi amaçlanmıştır. Bu noktada şarkının 1. kıtasına ait 2 sürüm (CD No:1-2); şarkının nakaratına ait 2 sürüm (CD No:3-4) ve şarkının 2. kıtasına ait 2 sürüm (CD No: 5-6) ayrı ayrı piyano eşliksiz şekilde verilmiştir. Ayrıca şarkının tamamının yer aldığı vokalli (CD No:7) ve playback (CD No:8) sürümleri bulunmaktadır.

Sezdirme aşaması etkinliklerinin uygulamadaki görünümüne bakıldığında ders planında belirtildiği gibi bölüm bölüm şarkı öğretiminin gerçekleştirildiği, bu sırada da gerekli hareketlerin yapıldığı söylenebilir. Şarkı öğretiminde kullanılan tüm bölümlerin tek tek uygulanmasından sonra şarkının tamamının seslendirildiği görülmektedir. Bu aşamada öğretmenin plan doğrultusunda hareket ettiği ve öğrencilerin oldukça eğlendiği gözlemlenmiştir. Aynı zamanda öğrencilerin ve

öğretmenin planın uygulanması aşamasında daha önceki uygulamalardaki deneyimleri ile oldukça kolay ve başarılı bir şekilde süreci tamamladıklarını söylemek mümkündür. Sezdirme aşamasının sınıf içi uygulamaların bir kısmına aşağıda yer verilmiştir:

Öğretmen: Anlaşıldı mı? Bu yaptığımız hareketleri, şarkıyı görüyorsunuz, sözlerini söylerken bu yaptığımız hareketleri de beraber yapacağız... Şarkıyı 6 bölüme ayırmışız tamam mı çocuklar kolay öğrenin diye 2 2 öğreneceğiz. Ondan sonra şarkının tamamını öğreneceğiz... Açıyorum şarkının 1.bölümünü dinle...

Öğrenciler: Kendi aralarında konuşuyorlar...

Öğretmen: Dinle... Dinliyor musun? Önce hareketleri yapmadan söyleyeceğiz... (CD'den 1. bölüm açılıyor).

Öğrenciler: Önce dinliyorlar sonra tekrar ediyorlar...

Öğretmen: Şimdi kol kola girelim denilen yerde kol kola giriyoruz...

Öğrenciler: Önce dinliyorlar sonra tekrar ediyorlar...

Öğretmen: Kol kola girelim denilen yerde kol kola girip sallanıyoruz...

Öğrenciler: Önce dinliyorlar sonra tekrar ediyorlar...

Öğretmen: Kol kola gir... Bırak şimdi. Hareketlerini yapıyoruz...

Öğrenciler: Önce dinliyorlar sonra tekrar ediyorlar. Hareketleriyle birlikte.

Öğretmen: Anladınız değil mi?

Öğrenciler: Evet

Öğretmen: 2.bölümde sözleri tek ayaküstünde duralım oyun oynayalım... Tek ayaküstünde dendiği zaman öyle duruyoruz sonra bırakıyoruz... (CD 2. bölüm açılıyor).

Öğrenciler: Önce dinliyorlar. Sonra sıra gelince söyleyip yapıyorlar.

Öğretmen: Tekrar.

Öğrenciler: Önce dinliyorlar. Sonra sıra gelince söyleyip yapıyorlar.

Öğretmen: Anlaşıldı değil mi burası? Şimdi 3. Bölüm... (CD 3. bölüm açılıyor).

Öğrenciler: Önce dinliyorlar... Sonra sıra gelince söyleyip yapıyorlar.

Öğretmen: Bekle. Aynı anda yapıyoruz...

Öğrenciler: Önce dinliyorlar. Sonra sıra gelince söyleyip yapıyorlar...

Öğretmen: Anlaşıldı mı burası? Şimdi 4. bölüm. Bu bölümde ne var? Sözleri söylüyor hareketlerle gösteriyor. Tamam mı? Önce dinleyin... CD 4. bölüm açılıyor.

Öğrenciler: Önce dinliyorlar. Sonra sıra gelince söyleyip yapıyorlar.

Öğretmen: Yapıyoruz Osman Emre...

Öğrenciler: Önce dinliyorlar. Sonra sıra gelince söyleyip yapıyorlar.

Öğretmen: Bir daha,

Öğrenciler: Önce dinliyorlar. Sonra sıra gelince söyleyip yapıyorlar.

Öğretmen: Ellerini vur ayaklarını vur. Hareketlerini de yapıyoruz...

Öğrenciler: Önce dinliyorlar. Sonra sıra gelince söyleyip yapıyorlar.

Öğretmen: Anlaşıldı mı burası? O zaman kaçça geçiyoruz? Dinle... 5. bölüm... (sözleri söylüyor).

Öğrenciler: Önce dinliyorlar. Sonra sıra gelince söyleyip yapıyorlar.

Öğretmen: Bırak elleri. Tekrar dinliyorlar.

Öğrenciler: Önce dinliyorlar. Sonra sıra gelince söyleyip yapıyorlar.

Öğretmen: Anlaşıldı değil mi burası? Şimdi sırt sırta verelim... (sözleri okuyor) şimdi sırt sırta verelim sallanalım dediği zaman yapıyorsunuz, sözleri de buradan takip et şurası. Evet. CD 6.bölüm açılıyor...

Öğrenciler: Önce dinliyorlar. Sonra sıra gelince söyleyip yapıyorlar

Öğretmen: Bir daha,

Öğrenciler: Önce dinliyorlar. Sonra sıra gelince söyleyip yapıyorlar.

Öğretmen: Son kez.

Öğrenciler: Önce dinliyorlar. Sonra sıra gelince söyleyip yapıyorlar.

Öğretmen: Şimdi şurayı 2 defa söylüyoruz

Öğretmen: Anladınız mı? Bak burayı 2 defa söylüyoruz 2 defa söylüyoruz. Burası bittikten sonra tekrar şu nakarat kısmına geliyoruz. Şuraya geliyoruz, tamam mı (tahtada yazılı sözler üzerinde gösterdi) şimdi hareketleriyle beraber ne diyorsa onu yapıyoruz... Şarkı başlıyor...

Öğrenciler: CD ile birlikte hareketlerini yaparak söylüyorlar...

Öğretmen: Evet yapamadığınız bir yer var mı?

Öğrenciler: Hayır.

Öğretmen: Eğlenceli değil mi?

Öğrenciler: Evet.

Öğretmen: Şimdi nakarat kısmını kaç defa söyledik bir düşünün tamam mı? Şunları hep 2şer defa söyledik bunu 4 defa söyledik... Tekrar baştan sonra söz ve müzikli açıyorum. Hareketlerini de yapıyoruz...

Öğretmen: CD çalıyor...

Öğrenciler: CD ile birlikte hareketlerini yaparak söylüyorlar.

Öğretmen: Anlaşıldı mı?

Öğrenciler: Evet (Video kayıt No: 7, 11.21"-29.10").

Sezdirme aşamasının ardından bilgiyi paylaşma aşamasının ve bilgiyi kullanma aşamasının birlikte ele alındığı söylenebilir. Ancak burada öğretmenin altıncı derste olduğu gibi ilk olarak bilgiyi kullanma aşaması etkinliği olan şarkının playback sürümü ile seslendirilmesini gerçekleştirdiği görülmektedir. Bu noktada şarkının müzikal birliktelik, eşlik ile uyum, hareketlerin yapılması açısından bu aşamanın başarılı bir şekilde gerçekleştirildiği düşünülmektedir. Bilgiyi kullanma aşamasının tamamlanmasından sonra ise öğretmenin bilgiyi paylaşma aşamasında şarkılarda tekrarlanan sözler olabildiği ve bu kısma nakarat denildiğinden söz ettiği görülmektedir. Bu noktada bilgiyi paylaşma ve bilgiyi kullanma aşamalarının belirtilen sırada uygulanmaması nedeniyle ders planının dışına çıktığından söz edilebilir. Söz konusu aşamalara ait sınıf içi uygulamalara aşağıda değinilmiştir:

Öğretmen: Şimdi sadece müzik kısmı gelecek siz söyleyeceksiniz. Yani "playback" kısmı. Ayağa kalkın bu kadarcık şeyden yorulmazsınız siz..

Öğrenciler: CD ile birlikte hareketlerini yaparak söylüyorlar.

Öğretmen: Son kez yapıyoruz haydi... En güzel şekilde yapıyorsunuz.

Öğrenciler: CD ile birlikte hareketlerini yaparak söylüyorlar.

Öğretmen: Evet oturabilirsiniz.

Öğretmen: Şimdi buraya bakın tamam... Ramazan oturabilirsin şuraya... Şimdi bu şarkıda hangi dörtlüğü 2 defa tekrar ettik? (parmaklar havada). Hasan...

Öğrenciler: Ellerini kaldır vur vur, ayaklarını yere vur vur ellerini vur ayaklarını vur, hop hop hopla ve dur.

Öğretmen: Burada ne yaptık şu 1.den sonra söyledik sonra tekrar döndük urayı söyledik (sözler üzerinde gösterdi). Peki, yani burada en çok hangi dörtlüğü söylemiş olduk? Hangi dörtlük en fazla söylenmiş oldu? (parmaklar havada) İrem?

Öğrenciler: İkinci (gösteriyor).

Öğretmen: Şu değil mi?

Öğrenciler: Evet.

Öğretmen: Bunun yanında ne yazıyormuş?

Öğrenciler: Nakarat.

Öğretmen: Öyleyse şarkılarda 1'den fazla tekrar edilen ya da aralarda dörtlüklerin aralarında tekrar edilen bölümlere biz ne diyor muyuz?

Öğrenciler: Nakarat.

Öğretmen: Ne diyor muşuz?

Öğrenciler: Nakarat.

Öğretmen: O zaman tekrar ediyorum... Şarkılarda tekrar edilebilir kaç defa söylediğimiz sözlere bölümlere ne diyor muşuz?

Öğrenciler: Nakarat.

Öğretmen: Kısacası tekrar edilen bölümlere biz nakarat diyoruz... Ben şuraya sonuna nakarat dedim gördünüz mü? Öyleyse sondan sonra biz zaten hangisini söylüyorduk şu dörtlüğü söylüyorduk demek ki bu şarkının nakaratı nere imiş? Burası (gösteriyor) demek ki şarkıların bazılarının tekrar edilen bölümleri olabiliyormuş ve buna ne diyormuşuz nakarat diyormuşuz. Anladınız mı?

Öğrenciler: Evet (Video kayıt No: 7, 30.09"-31.40").

Ders planının son aşaması değerlendirme aşamasıdır. Bu aşamada öğretmen ve öğrencilerden ders içi uygulamalarla ilgili günlük yazması beklenmektedir. Bu doğrultuda öğrencilerin ders sürecinde edindikleri bilgi ve becerileri yazılı olarak ifade etmesi öğretmenin de ders süreci ile ilgili gözlemleri, hazırlanan plan ve materyalleri değerlendirmesi beklenmiştir. Öğrencilerin 7. uygulama dersinden sonra yazdıkları günlüklere ait dereceli puanlama anahtarı ve bazı öğrencilerin günlüklerinde yer alan ifadelerden bir bölüm aşağıda verilmiştir:

Tablo 35.

7. Ders Günlüğüne Ait Puanlar

7. Ders	
Öğrenciler	Puanlar
Öğrenci 1	3
Öğrenci 2	2
Öğrenci 3	3
Öğrenci 4	4
Öğrenci 5	3
Öğrenci 6	3
Öğrenci 7	3
Öğrenci 8	3
Öğrenci 9	4
Öğrenci 10	2
Öğrenci 11	2
Öğrenci 12	2
Öğrenci 13	2
Öğrenci 14	3
Öğrenci 15	3
Öğrenci 16	2
Öğrenci 17	2
Öğrenci 18	3
Öğrenci 19	4
Öğrenci 20	2
Öğrenci 21	3
Öğrenci 22	4
Öğrenci 23	2
Öğrenci 24	2
Öğrenci 25	2
Öğrenci 26	3
Öğrenci 27	4
Öğrenci 28	-
Öğrenci 29	4
Öğrenci 30	4
Sınıf Ortalaması	2,89

Tablo 35’de öğrencilerin yedinci ders günlüklerinden aldıkları puanlar görülmektedir. Tablo 35’e göre öğrencilerin en düşük 2 en yüksek 4 puan aldığı söylenebilir. Günlüklerden alınan puanların sınıf ortalamasının ise 2,89 olduğu görülmektedir. Günlüklere bakıldığında öğrencilerin çoğunlukla derste vurgulanan kavramları ifade ettiği söylenebilir. Ancak ders kazanımın uygulamaya dayalı olmasından hareketle öğrencilerin anlatımlarında bire bir kazanımın yansımını beklemenin doğru

olmayacağı düşünülebilir. Bu noktada öğrencilerin çoğunlukla ders sürecini anlattıkları söylenebilir. Bununla birlikte günlüklerin bir kısmında öğrencilerin ders süreci ve şarkı ile ilgili duygularına yer verdiğini söylemek mümkündür. Öğrenci günlüklerinden bazılarında yer alan ifadelere aşağıda yer verilmektedir:

Hem şarkı söyledik hem de hareketlerini yaptık ve eğlendik. Nakarat neymiş onu öğrendik. Sonra playback şarkısında sözünü ekledik (Öğrenci Günlüğü, Öğrenci 4, 13.05.2014).

Bu derste yazıların hareketle ifade edildiğini öğrendik. Nakaratı da öğrendik. Nakarat şöyle bir şey, ortada ve sonda söylenen aynı şey. Bu şarkıyı öğrendiğime çok mutlu oldum. Yıldız öğretmen çok güzel şarkı yazıyor. Ben çok beğeniyorum. Arkadaşlarım da beğeniyor mu bilmiyorum (Öğrenci Günlüğü, Öğrenci 9, 06.05.2014).

Bu derste kol kola girmeyi, tek ayaküstünde durmayı ellerimizi vurmaya ve hatta nakaratı da öğrenmiş oldum. Bu ders bana çok güzel geliyor. Ne demişler arı kovarı oğulsuz düşün dernek davulsuz olmaz. Yani bu ders olmasa okul da olmaz değil mi? Ben bu dersi çok sevdim (Öğrenci Günlüğü, Öğrenci 22, 06.05.2014).

Bu derste nakaratı, kol kola girmeyi, oyunu, tek ayaküstünde durmayı, ellerimizi kaldırıp vurmaya, ayaklarımızı yere vurmaya, hoplamaya, el ele vermeye, sırt sırta vermeye öğrendik. İkinci kıtayı dört defa söyledik. Şarkıyı çok beğendim. Eğlenceliydi. Şarkının adı "oyun zamanı"ydı (Öğrenci Günlüğü, Öğrenci 27, 06.05.2014).

Yedinci ders sonrasında sınıf öğretmenin günlüğü doğrultusunda Oyun Zamanı şarkısının "müziklerdeki aynı ve farklı söz kümelerini harekete dönüştürür" kazanımının verilmesi sürecinde etkili olduğu düşünülebilir. Bu noktada öğretmen uygulama sürecinde öğrencinin aktif olarak derse katılması, şarkının tekrarlanan bölümlerinde aynı hareketlerin olmasının öğrenci açısından kolay algılanabilir bir etki oluşturduğunu belirtmiştir. Öğretmenin günlüğünde şu ifadeler yer almaktadır:

Şarkının hareketlerle öğretilmesi çok güzel olmuş. Öğrenci aktif olarak derse katılıyor. Şarkının hep tekrar edilen yani nakarat konusunu hareketlerle daha kolay öğrendiler. Bu kısımda hep aynı hareketlerin olması güzel olmuş. Öğrenci şarkının sözlerini okuyunca nakarat kavramını algılıyor (Öğretmen Günlüğü, 13.05.2014).

Yedinci uygulama dersinden sonra araştırmacı ve öğretmen ders sonrasında genel olarak süreci kısaca değerlendirmişlerdir. Araştırmacı öğretmene uygulamalarının başarılı olduğundan söz etmiştir. Ayrıca uygulama haftalarının sonuna doğru artık daha rahat şekilde etkinlikleri uygulayabildiğinden söz etmiştir. Daha sonra araştırmacı yapılan çalışmaları geçerlik komitesi ile paylaşmıştır. Geçerlik komitesi

ile birlikte yapılan değerlendirmeler doğrultusunda eylem planı ve CD bölümleri ile ilgili herhangi bir sorun olmadığı üzerinde durulmuştur.

Tablo 36.

21.05.2014 Tarihli Uygulama Dersine Ait Öğrenme-Öğretme Süreci

DERS PLANI 8
(21.05.2014)

Sınıf: 3

Öğrenme Alanı: Müziksel yaratıcılık.

Kazanımlar: Müziklerde yer alan farklı ezgi cümlelerini dansa dönüştürür.

Süre: 40 dk.

Araç- Gereçler: “Haydi Dansa” isimli şarkının notaları ve şarkının CD’si, bilgisayar.

Giriş:

Şarkı sözleri tahtaya yazılır; bu sırada şarkı dinletilir (**CD No:4**).

HAYDİ DANSA

Şarkı söyleyelim, eğlenelim

Haydi haydi dans edelim

Çevir çevir çevir çevir ellerini

Ayaklar sağa sola sağa sola

Şimdi eller dize, içe dışa içe dışa

Ola la la la la la, haydi dansa

Öğretmen öğrencilerden onlara söylediği hareketleri yapmalarını ister. Bu hareketler aşağıdaki sırada yapılmalıdır. Böylelikle şarkıda geçen hareketler çalıştırılmış olur. Uygulamalar ayakta yapılmalıdır.

1. Çevir çevir çevir çevir ellerini (iki el birlikte göğüs hizasında daireler çizilir).
2. Ayaklar sağa sola sağa sola(ayaklar aynı anda aynı yöne doğru kaydırılır).
3. Şimdi eller dize, içe dışa içe dışa (eller dizlere koyulur ve iki diz birbirine doğru sonra da dışa doğru hareket ettirilir).
4. Ola la la la la la (eller sallanarak dizden yukarıya doğru yavaşça kaldırılır).
5. Haydi dansa (eller yukarı kaldırılır).

Sezdirme(Keşfetme)

- “Haydi Dansa” isimli şarkı aşağıdaki sıralama takip edilerek ve yönergelere uygun olarak dinletilir ve söylenir.
- 9- Şarkının sözlerinin başlamasından önce şarkıya bir giriş yapıldığı ve sözlerin bu girişten sonra başladığı şarkı ile birlikte hareketlerin de olduğu açıklanır;
- 10- Şarkıda 2 bölüm olduğu açıklanır.
- 11- Şarkıyı sınıfça söyleme aşamasına geçilir, bu aşamanın basamakları aşağıda verilmiştir;
- Şarkının 1. Bölümü CD’den dinletilerek tekrar ettirilir ve hareketleri yapılır (**CD No:1**).
- Şarkının 2. Bölümü CD’den dinletilerek tekrar ettirilir hareketleri yapılır (**CD No:2**).
- Şarkının 3. Bölümü CD’den dinletilerek tekrar ettirilir hareketleri yapılır (**CD No:3**).
- Şarkının tamamı dinletilerek SADECE HAREKETLERİ YAPILIR (**CD No:4**).
- En son şarkının tamamı CD ile birlikte seslendirilir (**CD No:4**).

Bilgiyi Paylaşma

- Öğretmen şarkıda yer alan farklı ezgileri dansa dönüştürdüklerini açıklar.

Bilgiyi Kullanma

- Sınıfın yapılan çalışmalarını dikkate alarak “playback” olarak verilen müziğin üzerine şarkıyı seslendirmeleri istenir (**CD No:5**).

Değerlendirme

- Öğrenci günlüğü doldurulur.
- Öğretmen günlüğü doldurulur.

Tablo 36’da 21.05.2014 tarihinde araştırmacının hazırladığı ve sınıf öğretmeni tarafından uygulanan sekizinci yani uygulamanın son dersi olan öğrenme-öğretme

sürecine ait ders planı görülmektedir. Bu derste “müziklerde yer alan farklı ezgi cümlelerini dansa dönüştürür” kazanımı yer almaktadır. Araştırmacı ders öncesinde seminer sunumu ile uygulama sürecinin nasıl olması gerektiğini öğretmene anlatmış ve öğretmenin bu süreçte uygulamaları yaparak öğrenmesini amaçlamıştır. Aynı zamanda etkinliklerin ders kazanımı açısından süreçle olan ilişkisi hakkında açıklamalarda bulunmuştur. Ders öncesi seminerle ilgili araştırmacının günlüğünde yer alan notlara aşağıda yer verilmiştir:

Uygulamanın son haftası olması hakkında konuşarak seminere başladık. Seminerin başında öğretmene her zamanki gibi ders planının çıktısını verdim ve hemen kazanım ve şarkı hakkında açıklamalarda bulundum. Önce şarkıyı dinlettim ve şarkı bitiminde bir kez daha dinleyelim diyerek şarkıyı 3 bölümde öğreteceğini söyledim. Bu noktada öğretmen hemen “hazırlık aşaması yok mu” diye sordu. Öğretmenin bu sorusu benim için çok anlamlıydı çünkü 5E öğrenme modeline göre oluşturulan ders planlarının öğretmen tarafından ne kadar içselleştirildiğinin bir göstergesi olarak algıladım bu soruyu. Sonuç olarak içselleştirildiğini düşündüm. Giriş aşaması ve diğer aşamaları açıklayıp göstererek semineri tamamladık (Araştırmacı günlüğü, 21.05.2014).

Uygulamaların sonuncusu olan sekizinci derste öğretmenin, giriş aşaması etkinlikleri ile derse başladığı görülmektedir. Etkinlikler doğrultusunda öğretmenin şarkı sözlerini tahtaya yazdığı ve bu sırada şarkının tamamını öğrencilere dinlettiği görülmektedir. Giriş aşaması etkinliklerine bakıldığında şarkıda yer alan hareketlerin öncelikle şarkıdan bağımsız şekilde sadece hareket olarak verildiği görülmektedir. Bu noktada öğretmenin öncelikle öğrencileri ayağa kaldırdığı ve daha sonra hareketleri planda belirtildiği gibi çalıştırdığı söylenebilir. Bu aşamada öğrencilerin gülüşerek ve eğlenerek etkinlikleri yaptığı gözlemlenmiştir. Giriş aşamasında gerçekleştirilen sınıf içi uygulamalardan bir bölüme aşağıda yer verilmiştir:

Öğretmen: Çocuklar bugünkü şarkımızın geçen öğrendiğimiz şarkı gibi hareketleri var. Ben şimdi şarkının sözlerini tahtaya yazıyorum hareketlerini hayal ediyorsunuz aynı zamanda şarkının sözünü ve müziğini açıyorum şimdi dinleyeceksiniz tamam mı? Hayal edin bakalım acaba bu şarkının hareketleri nasıl olabilir. Kimler daha sonra doğru tahmin edecekler. Anlaştık mı?

Öğrenciler: Anlaştık. Aralarında konuşuyorlar...

Öğretmen: Konuşma, başlıyor şimdi... (CD'den şarkıyı açıyor) yazıyorum tahtaya sözlerini. Sözlerini de ezberlemeye çalışın...

Öğrenciler: Dinleyip, sözleri tahtadan takip ediyorlar...

Öğretmen: Evet sözlerine baktınız mı?

Öğrenciler: Evet.

Öğretmen: Son kez dinletiyorum, herkes okusun sözlerini, sonra hareketlerini göstereceğim...

Öğrenciler: Öğrenciler katılmaya başlıyorlar şarkıya...

Öğretmen: Şimdi fark ettiğiniz gibi bu hareketli bir şarkı hareketleri olan bir şarkı, buna benzer bir şarkıyı geçen hafta da öğrenmiştik, şimdi bu hafta önce sizinle çalışmasını yapacağız bunun. Şarkı kolay öğrenilmesi açısından 3 bölüme ayrılmış (tahtada gösteriyor) 2 satır, 2 satır öğreneceğiz tamam mı?

Öğretmen: Şu 2 satırında hareket var mıdır sizce?

Öğrenciler: Hayır.

Öğretmen: Burada yok hareketli olan kısım 2.ve 3. kısım. Şimdi çevir çevir çevir çevir ellerini nasıl olabilir acaba burası? Herkes bir ayağa kalksın şöyle ay şeklini al, ayağa kalk öne gel... Açılın hepiniz beni görebiliyor musunuz? Şimdi çevir çevir çevir çevir ellerini... Kaç defa çevir ellerini var 4 defa çevir... (söylüyor ve hareketi gösteriyor).

Öğrenciler: Öğretmen sayarken çocuklar da yapıyor...

Öğretmen: Evet hem sözlerini söylüyoruz hem de hareketlerini yapıyoruz...

Öğrenciler: Birlikte söyleyerek hareketleri yapıyorlar...

Öğretmen: Bir daha yapalım...

Öğrenciler: Birlikte söyleyerek hareketleri yapıyorlar...

Öğretmen: Bir daha,

Öğrenciler: Birlikte söyleyerek hareketleri yapıyorlar...

Öğretmen: Evet, burası kolaydı şimdi ayaklar sağa sola sağa sola. Şimdi bakın şunu yaptıktan sonra çevir çevir çevir çevir ellerini (yapıyor aynı anda) sonra ayaklar sağa sola sağa sola (yapıyor), bakın ayaklar diyorsun, ellerinle gösteriyorsun ayaklar sağa sola sağa sola (yapıyor) tamam mı?

Öğrenciler: Öğretmenle birlikte deniyorlar...

Öğretmen: Şimdi ikisini birlikte yapalım...

Öğrenciler: Baştan itibaren birlikte söyleyerek hareketleri yapıyorlar...

Öğretmen: Eğilmene gerek yok dik dur, ayaklarını şöyle çeviriyoruz bak sağa sola sağa sola (gösteriyor) ellerinizle şöyle hareket edebilirsiniz ikisini beraber yapıyoruz...

Öğrenciler: Baştan itibaren birlikte söyleyerek hareketleri yapıyorlar...

Öğretmen: Bir daha,

Öğrenciler: Baştan itibaren birlikte söyleyerek hareketleri yapıyorlar...

Öğretmen: Çocuklar gidiyorsunuz resmen. Sağa sola sağa sola (gösteriyor).

Öğrenciler: Yan yan...

Öğretmen: Evet gidin bakayım, yan yan...

Öğrenciler: Yapmaya çalışıyorlar...

Öğretmen: Yerinde değil... Gösteriyor. Tekrar yapıyoruz açılın. Girmeyin iç içe, bir daha yapıyoruz. Şu 2 satırı 4 defa çevir yapıyoruz karıştırmamak için parmaklarınızla sayabilirsiniz bir daha...

Öğrenciler: Baştan itibaren birlikte söyleyerek hareketleri yapıyorlar...

Öğretmen: Son kez... 4 defa çeviriyoruz...

Öğrenciler: Baştan itibaren birlikte söyleyerek hareketleri yapıyorlar...

Öğretmen: Tamam mı anladı mı herkes. Sonra... Şimdi eller dize içe dışa içe dışa önce ben yapayım. Söyleyerek yapıyor...

Öğrenciler: Gülüşmeler...

Öğretmen: Birlikte yapalım...

Öğrenciler: Birlikte söyleyerek hareketleri yapıyorlar...

Öğretmen: Bir daha,

Öğrenciler: Birlikte söyleyerek hareketleri yapıyorlar...

Öğretmen: Şimdi baştan itibaren yapıyoruz. Hepsini sırasıyla

Öğrenciler: Baştan itibaren birlikte söyleyerek hareketleri yapıyorlar...

Öğretmen: Evet şimdi burada burası biraz daha zor "o 6 defa la" diyoruz. Şimdi en son şimdi eller dize içe dışa içe dışa yaptık ya o lalalalalala haydi dansa (hareketleri yapıyor) ya da ellerinizi şöyle açıp müzikle onu daha iyi... Şimdi ellerimizi bırakıp o lalalalalala haydi dansa yapıyoruz. İsteyen kafasını şöyle de yapabilir...

Öğrenciler: Birlikte söyleyerek hareketleri yapıyorlar...

Öğretmen: Haydi bakalım şu dörtlüğü bir kez daha yapıyoruz...

Öğrenciler: Baştan itibaren birlikte söyleyerek hareketleri yapıyorlar...

Öğretmen: Bir daha yapalım.

Öğrenciler: Baştan itibaren birlikte söyleyerek hareketleri yapıyorlar...

Öğretmen: Hani maçlarda olur ya olalalalal

Öğrenciler: Gülüşmeler...

Öğretmen: Son kez yapıyoruz sonra müzikle çalışacağız...

Öğrenciler: Baştan itibaren birlikte söyleyerek hareketleri yapıyorlar (Video kayıt No: 8, 0.01"-12.00").

Giriş aşamasının tamamlanmasından sonra sezdirme aşamasına geçildiği görülmektedir. Sezdirme aşamasında şarkı öğretimi ve şarkı öğretiminde kullanılması için öğretmene sunulmuş olan ses materyalinin uygulama sürecindeki kullanımına ilişkin ayrıntılara değinilmiştir. Bu aşamada kazanımın gerçekleştirilmesini sağlamak amacı ile öğretmene şarkının kaydı sunulmuştur. Bu kayıt 5 sürümden oluşmaktadır. CD' de yer verilen sürümlerde şarkının 1. kıtasına ait 1 sürüm (CD No:1) ve şarkının nakaratına ait 2 sürüme (CD No: 2-3) ayrı ayrı piyano eşiksiz şekilde verilmiştir. Ayrıca şarkının tamamının yer aldığı vokalli (CD No:4) ve playback (CD No:5) sürümleri bulunmaktadır.

Sezdirme aşaması etkinliklerinin uygulama sürecine bakıldığında ders planında belirtildiği şekliyle şarkı öğretiminin gerçekleştirildiği söylenebilir. Bu sırada özellikle şarkının birinci kıtasında öğrencilerin tempoya uymak konusunda zorlandıkları görülmektedir. CD' de verilen tempoya göre öğrencilerin şarkı sözlerini söylerken yavaşladıkları söylenebilir. Bu noktada öğretmenin dikkatli bir şekilde bu kısmın doğru yapılması için çalışmalarını tekrar tekrar uyguladığı görülmektedir. Daha sonra şarkının devamında hareketlerle birlikte şarkı öğretimine devam edildiği söylenebilir. Sezdirme aşamasında sözü edilen uygulamalar sınıf içi konuşmalara şu şekilde yansımıştır:

Öğretmen: Şimdi bunu müzikle çalışacağız. Yalnız müzik de 3 bölüme ayrılmış 2 satır 2 satır öğreteceğim size. İyi dinleyin ondan sonra tekrar edeceğiz. Açıyorum 1.bölümünü (sözleri söylüyor)biliyorsunuz önce sözü burada söyleniyor sonra biz tekrar ediyoruz... Dinle. Önce sözlü sonra biz tekrar edeceğiz... Dinle. İçinden söyleyebilirsin. Biz.

Öğrenciler: dinleyip tekrar ediyorlar. Dinleyip tekrar ediyorlar...

Öğretmen: Olmadı... 2 defa söyleyecek dinleyin o zaman...

Öğrenciler: Dinleyip tekrar ediyorlar...

Öğretmen: Daha hızlı, biz...

Öğrenciler: Dinleyip tekrar ediyorlar..

Öğretmen: Çok yavaş kalıyorsunuz, dinle takip et sözleri!

Öğrenciler: Dinleyip tekrar ediyorlar. Söyleyip yapıyorlar.

Öğretmen: Dinle, şimdi bir daha söyleyecek... Dur! Biz...

Öğrenciler: Dinleyip tekrar ediyorlar...

Öğretmen: Dinle şimdi tekrar söyleyecek. Hızlı...

Öğrenciler: Dinleyip tekrar ediyorlar...

Öğretmen: Çocuklar "şarkı" yı uzatmayın... Örnek yapıyor... Bir daha,

Öğrenciler: Birlikte tekrar ediyorlar. Dinlerken hareketleri yapıyorlar. Sonra söyleyip yapıyorlar (Müziksiz).

Öğretmen: Bir daha bak, beni dinleyin...

Öğrenciler: Dinleyip tekrar ediyorlar...

Öğretmen: Bir dakika "şaaarkıı" diye uzatmayın. Tekrar örnek yapıyor... Bir daha hep beraber.

Öğrenciler: Dinleyip tekrar ediyorlar...

Öğretmen: Bir daha.

Öğrenciler: Tekrar ediyorlar...

Öğretmen: Son kez bir daha,

Öğrenciler: Tekrar ediyorlar...

Öğretmen: Ritim niye tutmuyorsunuz? Böyle put gibi durursanız tabi yavaş söylersiniz... Bakın ben bile söylerken ayağımla ritim tutuyorum... O ritim sizin şarkının ritmine uygun söylemenize yardımcı olur. Şimdi buradan yine dinliyorsunuz bir kaç defa daha çalışıyoruz... Dinleyin. İçinden söyleyebilirsiniz. Biz...

Öğrenciler: Dinleyip tekrar ediyorlar...

Öğretmen: Dinle, son kez...

Öğrenciler: Dinleyip tekrar ediyorlar... (Video kayıt No: 8, 12.05"-18.06").

Şarkı öğretiminde 1. kıtanın planda belirtildiği şekliyle uygulanmasından sonra şarkının 2. bölümü de planda yer verildiği şekliyle öğretilmiştir. Bu noktada bir önceki bölümde olduğu gibi tempoya uymak konusunda başlangıçta sorun olduğu daha sonra bu sorunun aşıldığı söylenebilir. Daha sonra şarkının tamamı plan ekseninde seslendirilmiştir. Bu aşamada genel olarak öğretmenin plan doğrultusunda hareket ettiği ve öğrencilerin oldukça eğlendiği gözlemlenmiştir. Sezdirme aşamasında söz konusu etkinliklerle ilgili sınıf içi uygulamalar aşağıda görülebilir:

Öğretmen: Şimdi 3. kısım yani şurası (sözleri söylüyor)... Bunu sözleriyle beraber hemen yapabilir misiniz? Önce dinleyin. Bakın burada söylerken hareketleri yapabilirsiniz, ağızınız da kıpırdayabilir tamam mı? Önce dinleyin...

Öğrenciler: Dinlerken hareketleri yapıyorlar. Sonra söyleyip yapıyorlar

Öğretmen: Dur. Biz

Öğrenciler: Söyleyip yapıyorlar

Öğretmen: O söyleyecek. Biz yapıyoruz

Öğrenciler: Söyleyip yapıyorlar

Öğretmen: Şimdi son bölüm. Sözleri söylüyor. Önce dinliyorsun, hareketleri yapabilirsin. CD açıyor. Söylesin bekleyin...

Öğrenciler: Dinlerken hareketleri yapıyorlar. Sonra söyleyip yapıyorlar

Öğretmen: Hemen başlayacaksınız yalnız.

Öğrenciler: Dinlerken hareketleri yapıyorlar. Sonra söyleyip yapıyorlar

Öğretmen: Bir şey hatırlatacağım size, söz söylüyor ya söz bittiği zaman sıra bize geldiğinde hiç beklemeden söylüyorsunuz şurayı hiç beklemeden. İçe dışa diyor ya oralarda hiç beklemiyoruz...

Öğrenciler: Dinlerken hareketleri yapıyorlar. Sonra söyleyip yapıyorlar

Öğretmen: Tekrar.

Öğrenciler: Dinlerken hareketleri yapıyorlar. Sonra söyleyip yapıyorlar

Öğretmen: Anlaşıldı mı?

Öğrenciler: Evet.

Öğretmen: Şimdi hareketleriyle beraber tamamını yapıyoruz sözlü. Yalnız şuna dikkat edin sonuna kadar söylüyoruz 2 defa, buradan başlıyoruz sonuna kadar 1, sonra tekrar başa dönüyoruz 1 hareketleriyle beraber...

Öğretmen: Şimdi bu bölümde siz söylemeyin ama mırıldanabilirsiniz. Hareketleri yapın, sözleri takip edin burada. Konuşma...

Öğrenciler: Dinlerken hareketleri yapıyorlar ağızlarını kıpırdatarak...

Öğretmen: Anlaşıldı mı?

Öğrenciler: Evet

Öğretmen: Son bir kez daha söyleyelim. Yalnız hiç beklemeğin şurası bittikten sonra...

Öğrenciler: Dinlerken hareketleri yapıyorlar mırıldanarak...

Öğretmen: Şimdi biz yapıyoruz. Söyleyerek yapacağız...
Öğrenciler: Hareketleri yaparak söylüyorlar...
Öğretmen: Anladınız mı?
Öğrenciler: Evet (Video kayıt No: 8, 18.06"- 26.20").

Sezdirme aşamasının ardından bilgiyi paylaşma ve bilgiyi kullanma aşamasının birlikte uygulandığı söylenebilir. Ancak burada öğretmen altı ve yedinci derslerde olduğu gibi ilk olarak bilgiyi kullanma aşaması etkinliği olan şarkının playback sürümü ile seslendirilmesini gerçekleştirdiği görülmektedir. Bu noktada şarkının seslendirilmesinde müzikal olarak birliktelik sağlama ve eşlik ile uyumlu olma açısından güçlük yaşandığı gözlemlenmiştir. Bu sorunun hem kayıttan verilen müziğin sağlıklı duyulamamasından kaynaklanabileceği hem de öğrencilerin şarkının temposundan yavaş kalarak şarkı söylerken müziği dinlemekten çok söylemeye odaklanmalarından kaynaklanmış olabileceği düşünülmektedir. Ancak öğretmenin bu etkinliği birkaç defa tekrarlatmasından sonra ortaya çıkan sorunun çözüldüğü gözlemlenmiştir.

Bilgiyi kullanma aşamasından sonra ise öğretmenin bilgiyi paylaşma aşamasında bu şarkının 2 bölümden oluştuğundan ve her iki bölümün de ezgisinin farklı olduğundan söz ettiği görülmektedir. Bilgiyi paylaşma ve bilgiyi kullanma aşamalarının belirtilen sırada uygulanmaması nedeniyle ders planının dışına çıkıldığından söz edilebilir. Söz konusu aşamalara ait sınıf içi uygulamalara aşağıda yer verilmiştir:

Öğretmen: Yalnız bakın şurası bitti ya (son söz) çevir çevir e geçerken hiç beklemiyoruz.1.söyledik ya hemen arkasından çevir çevir (yapıyor) tamam mı? Şimdi bu sözsüz playback.
Öğrenciler: Hareketleri yaparak söylüyorlar...(CD takılıyor).
Öğretmen: 1sn.şimdi
Öğrenciler: Kaldıkları yerden devam ediyorlar...
Öğretmen: Bir daha. Müziği dinleyin.
Öğrenciler: Söylemeye başlıyorlar...
Öğretmen: Olmadı, aynı anda giremediniz. Hazır ol...
Öğrenciler: Hareketleri yaparak söylüyorlar...
Öğretmen: Son kez, son kez ben size işaret edeceğim
Öğrenciler: Hareketleri yaparak söylüyorlar...
Öğretmen: Evet...
Öğretmen: Şimdi tahtaya bakıyorsunuz, bir şey soracağım size, bu şarkı 2 bölümden oluşuyormuş, bu şarkının buradaki sözleriyle pardon müziği ile müziğindeki hız farklı mı aynı mı?
Öğrenciler: Farklı.
Öğretmen: Kim söyleyebilir? Yunus.
Öğrenciler: Nasıl öğretmenim?
Öğretmen: Şarkısını söyleyeceksin...
Öğrenciler: Söylüyor...
Öğretmen: Şurayı kim söyleyebilir. İrem?
Öğrenciler: Söylüyor...
Öğretmen: Nasıl aynı mı müzikleri, farklı değil mi?

Öğrenciler: Evet.

Öğretmen: Burada bunu iyice anladınız değil mi?

Öğrenciler: Evet.

Öğretmen: Eğlenceli miydi?

Öğrenciler: Evet.

Öğretmen: Biraz yoruldunuz ama buna değdi bence...

Öğrenciler: Eeeeet...

Öğretmen: Bugünkü öğreneceğimiz şarkı bu kadar... Şimdi size günlükleri dağıtacağım onları dolduracaksınız (Video kayıt No: 8, 26.22"- 31.20").

Ders planının sonunda değerlendirme aşaması yer almaktadır. Bu aşamada öğretmen ve öğrencilerden ders içi uygulamalarla ilgili günlük yazması beklenmektedir. Bu doğrultuda öğrencilerin ders sürecinde edindikleri bilgi ve becerileri yazılı olarak ifade etmesi öğretmenin de ders süreci ile ilgili gözlemleri, hazırlanan plan ve materyalleri değerlendirmesi hedeflenmektedir. Öğrencilerin 8. uygulama dersinden sonra yazdıkları günlüklere ait dereceli puanlama anahtarı ve bazı öğrencilerin günlüklerinde yer alan ifadelerden bir bölüm aşağıda verilmiştir:

Tablo 37.

8. Ders Günlüğüne Ait Puanlar

8. Ders	
Öğrenciler	Puanlar
Öğrenci 1	4
Öğrenci 2	3
Öğrenci 3	4
Öğrenci 4	4
Öğrenci 5	2
Öğrenci 6	4
Öğrenci 7	4
Öğrenci 8	3
Öğrenci 9	3
Öğrenci 10	3
Öğrenci 11	2
Öğrenci 12	2
Öğrenci 13	3
Öğrenci 14	4
Öğrenci 15	3
Öğrenci 16	3
Öğrenci 17	2
Öğrenci 18	3
Öğrenci 19	4
Öğrenci 20	3
Öğrenci 21	3
Öğrenci 22	4
Öğrenci 23	4
Öğrenci 24	4
Öğrenci 25	3
Öğrenci 26	4
Öğrenci 27	4
Öğrenci 28	2
Öğrenci 29	2
Öğrenci 30	3
Sınıf Ortalaması	3,2

Tablo 37’de öğrencilerin sekizinci ders günlüklerinden aldıkları puanlar görülmektedir. Tablo 37’deki verilere göre öğrencilerin en düşük 2 en yüksek 4 puan aldığı söylenebilir. Günlüklerden alınan puanların sınıf ortalamasının ise 3, 2 olduğu görülmektedir. Günlüklere bakıldığında öğrencilerin çoğunlukla derste yapılan dansı tarif ettikleri söylenebilir. Aynı zamanda şarkıdaki müzik cümlelerinin farklı olduğunu ifade etmeye çalıştıkları da düşünülmektedir. Bu noktada öğrencilerin çoğunlukla ders sürecini anlattıkları söylenebilir. Bununla birlikte günlüklerin bir kısmında öğrencilerin ders süreci ve şarkı ile ilgili duygularına yer verdiğini söylemek

mümkündür. Aynı zamanda öğrencilerin bir kısmının dersi ayakta işledikleri için yorulduğunu ifade ettiği ancak bu durumdan rahatsızlık duymadığını da belirttikleri söylenebilir. Öğrenci günlüklerinden bazılarında yer alan ifadelere aşağıda yer verilmektedir:

Çok farklı bir dans öğrendik. Ellerimizi ve ayaklarımızı kullandık. En eğlenceli şarkı buydu. Bunda ayağa kalktık. Ve sözleriyle birlikte söyledik. En güzel dans bu şarkınınkiydi. Çok hareketli bir şarkıydı (Öğrenci Günlüğü, Öğrenci 3, 21.05.2014).

Biz bu derste ayakta dans yaptık. 1. Kıtası, Şarkı söyleyelim eğlenelim, Haydi haydi dans edelim. Bu kıtasında dans yoktu. 2. Kıtasında vardı ama ben sığmaz diye yazmıyorum. Bu şarkıda dans öğrendik (Öğrenci Günlüğü, Öğrenci 6, 21.05.2014).

Bu derste yeni bir şarkı öğrendik. Hareketleri şöyle, önce ellerimizi çeviriyoruz, ayaklarımızı sağa sola hareket ettiriyoruz ve ellerimizi dizimize koyduktan sonra içe dışa yapıyoruz. Ben bu şarkıyı çok beğendim. Şarkının ismi haydi dansa bu şarkıyı söylerken çok heyecanlandım (Öğrenci Günlüğü, Öğrenci 16, 21.05.2014).

Ayakta bir dans yaptık 1. Kıtada hareket yok ama 2. Kıtada hareket var ve bugünkü öğrendiğimiz şarkı "haydi dansa" ben bu müziği çok beğendim ve en sevdiğim şarkı bu oldu (Öğrenci Günlüğü, Öğrenci 18, 21.05.2014).

Ben bu derste dans etmeyi öğrendim. Bu şarkının adı "haydi dansa" idi. Ben bu şarkıyı çok sevdim. Belki Yıldız öğretmen gelmeseydi öğrenemezdik (Öğrenci Günlüğü, Öğrenci 23, 21.05.2014).

Bu şarkıda dans etmeyi öğrendik. Zaten "haydi dansa" şarkısıydı. Bu şarkıyı ayakta söyledik. 2 kıtaydı. 2 kıtadan biri hareketliydi. Çok güzel bir şarkıydı. Yıldız öğretmenime teşekkür ederim (Öğrenci Günlüğü, Öğrenci 26, 21.05.2014).

Sekizinci ders sonrasında sınıf öğretmenin günlüğü doğrultusunda Haydi Dansa şarkısının "Müziklerde yer alan farklı ezgi cümlelerini dansa dönüştürür" kazanımının verilmesi sürecinde etkili olduğu düşünülebilir. Bu noktada öğretmen şarkının farklı ezgilerden oluştuğunu öğrencilerin kavrayabildiğinden ve bu süreçte eğlenerek öğrendiklerinden söz etmiştir. Öğretmenin günlüğünde şu ifadeler yer almaktadır:

Öğrenciler, bu şarkıyla müziğin farklı ritimlerden oluştuğunu öğrendiler. Şarkının 1. Kısmı farklı, 2. Kısmı farklı bir ezgiden oluşmuş. 1.kısımda hareket olmadan söyleme var, 2. Kısımda ise her ikisi de var. Öğrenciler 2. Kısımda hareketleri yaparken şarkının ezgisini daha kolay yakalıyorlar. Hareketler 2. Kısımda hızlanmasına yardımcı oluyor. 1. Kısımda hareket yapmayarak ezginin daha yavaş olduğunu sezdiler. Kısacası; eğlendiler, hareket ettiler, dans ettiler ve öğrendiler. Tebrikler (Öğretmen Günlüğü, 21.05.2014).

Sekizinci uygulama dersinden sonra araştırmacı ve öğretmen ders sonrasında genel olarak süreci kısaca değerlendirmişlerdir. Araştırmacı öğretmene uygulamalarının başarılı olduğundan söz etmiştir. Ayrıca uygulamanın son haftası olması nedeniyle

çalışmaya katkı sunduğu için öğretmene teşekkür etmiştir. Bundan sonra başka bir günde uygulamalar hakkında öğrencilerle ve kendisiyle görüşme yapması gerektiğini bildirmiştir. Daha sonra araştırmacı yapılan çalışmaları geçerlik komitesi ile paylaşmıştır. Geçerlik komitesi ile birlikte yapılan değerlendirmeler doğrultusunda eylem planı ve CD bölümleri ile ilgili herhangi bir sorun olmadığı üzerinde durulmuştur.

4.3.2. Öğrencilerin Uygulama Sonrası Görüşlerine Ait Bulgular ve Yorum

Öğrencilerin uygulama sonrasında yarı yapılandırılmış görüşme verilerinin içerik analizi sonucunda 4 tema belirlenmiştir. Bu temalar “Müzik ilgisi teması”, “Öğrenme-öğretme teması”, “İçerik teması” ve “Değerlendirme teması”dır. Her bir temaya ait alt temalar, kodlar ve frekanslar tablolar ile gösterilerek yorumlanmıştır.

Tablo 38.

Müzik İlgisi

Alt Tema	Kodlar	f
En sevilen ders	• Matematik	17
	• Müzik	9
	• Hayat bilgisi	5
	• Resim	2
	• Türkçe	1
Uygulama dersleri hakkında düşünceler	• Çok güzel geçti	15
	• Çok güzel şarkılar söyledik	9
	• Çok eğlendim	8
	• Sevdim	7
	• Yeni şarkılar öğrendik	2
	• Bir şeyler öğrendik	2
	• Danslıydı-hareketliydi	2
	• Çok rahat hissediyorum	1
	• Düşüncelerimizi yazdık	1
	• Çok güzel söylemişsiniz	1
	• Bazı şarkılarda yorulmuştum	1
		1

Tablo 38'e göre müzik ilgisi temasını 2 alt temanın oluşturduğu görülmektedir. Bu alt temalar "en sevilen ders" ve "müzik dersi hakkında düşünceler" den oluşmaktadır. En sevilen ders alt temasında 17 öğrenci "matematik", 9 öğrenci "müzik", 5 öğrenci "hayat bilgisi", 2 öğrenci "resim" ve 1 öğrenci "Türkçe" dersini en sevdiği ders olarak belirtmiştir. Öğrencilerin çoğunun (n=17) en sevdiği dersin matematik olduğu görülmektedir. Müzik dersi ise öğrencilerin (n=9) en sevdiği 2. Ders olarak görülmektedir. Uygulama derslerinden sonra müzik dersini en sevdiği ders olarak ifade eden öğrencilerin sayısında artış olduğu söylenebilir.

Müzik dersi hakkında düşünceler alt temasına bakıldığında 15 öğrenci "çok güzel geçti", 9 öğrenci "çok güzel şarkılar söyledik", 8 öğrenci "çok eğlendim", 7 öğrenci "sevdim" şeklinde görüşlerini ifade etmiştir. 2 öğrenci "yeni şarkılar öğrendik", 2 öğrenci "bir şeyler öğrendik", 2 öğrenci "danslıydı-hareketliydi", 1 öğrenci "çok rahat hissediyorum", 1 öğrenci "düşüncelerimizi yazdık", 1 öğrenci "çok güzel söylemişsiniz", 1 öğrenci "bazı şarkılarda yorulmuştum" cevaplarıyla uygulama yapılan müzik dersleri hakkındaki görüşlerini belirtmişlerdir. Uygulamalar sürecindeki müzik dersleri hakkında öğrencilerin büyük çoğunlukla (n=29) olumlu düşünceler ifade ettikleri görülmektedir. Bununla birlikte uygulama sürecinin detaylarının öğrencilerin cevaplarına yansıdığını söylemek mümkündür.

Tablo 39.

Öğrenme-öğretme Teması

Alt tema	Kodlar	f
Şarkıları öğrenme süreci	• Öğretmen şarkıyı bilgisayardan açtı	23
	• Şarkıyı önce dinledik sonra söyledik/tekrar ettik	14
	• Şarkıyı bilgisayardan dinledik	13
	• Şarkıyı bilgisayarla birlikte söyledik	12
	• Öğretmen Şarkıyı tahtaya yazdı	10
	• Şarkıyı yazdık-okuduk	9
	• Hareketler yaptık	6
	• Bazılarını ayakta bazılarını oturarak söyledik	3
	• Playback yaptık	3
	• Çatal kaşık kullandık	3
	• Nefes çalışmaları yaptık	2
	• Ellerimizi ayaklarımızı kullandık	1
	• Alkış yaptık	1
	• Şarkıların kurallarını öğrendik	1
Şarkıları tek tek/sınıfça söyleme	• Sınıfça	30
Şarkı söylerken dans/hareket yapma	• Evet	30
Kullanılan materyaller	• Bilgisayar/CD	29
	• Çatal/Kaşık	9
	• Yazı tahtası	6
	• Ayaklar/eller	1

Tablo 39'a göre öğrenme-öğretme alt temasının 4 alt temadan oluştuğu görülmektedir. Bu alt temalar "Şarkıları öğrenme süreci", "Şarkıları tek tek/sınıfça söyleme", "Şarkıları söylerken dans/hareket yapma" ve "Kullanılan materyaller" den oluşmuştur.

Şarkıları öğrenme süreci alt temasında 23 öğrenci "öğretmen şarkıyı bilgisayardan açtı", 14 öğrenci "şarkıyı önce dinledik sonra söyledik/tekrar ettik", 13 öğrenci "şarkıyı bilgisayardan dinledik", 12 öğrenci "şarkıyı bilgisayarla birlikte söyledik", 10 öğrenci "öğretmen şarkıyı tahtaya yazdı", 9 öğrenci "şarkıyı yazdık-okuduk" şeklinde cevaplamıştır. 6 öğrenci "hareketler yaptık", 3 öğrenci "bazılarını ayakta bazılarını oturarak söyledik", 3 öğrenci "playback yaptık", 3 öğrenci "çatal kaşık kullandık", 2 öğrenci "nefes çalışmaları yaptık", 1 öğrenci "ellerimizi ayaklarımızı kullandık", 1 öğrenci "alkış yaptık" ve 1 öğrenci de "şarkıların kurallarını öğrendik" şeklinde ifade

etmiştir. Öğrencilerin yanıtlarına bakıldığında şarkıları öğrenme sürecinin çoğunlukla detaylı bir şekilde betimlendiği söylenebilir. Bu noktada öğrencilerin şarkı öğrenme sürecine dolayısı ile müzik derslerine aktif olarak katıldıklarını söylemek mümkündür. Ayrıca öğrencilerin şarkıları öğrenme sürecinde müzik dersi ile ilgili çeşitli kavramları içselleştirdikleri ve ifadelerine yansıttıkları düşünülmektedir.

Şarkıları tek tek/sınıfça söyleme alt temasında öğrencilerin tamamı (n=30) şarkıları “sınıfça” söylediklerini belirtmiştir. Şarkı söylerken dans/hareket yapma alt temasına bakıldığında öğrencilerin tamamının (n=30) “evet” yanıtı görülmektedir. Bu durumda uygulama sürecinde işlenen müzik derslerinin, müzik dersi öğretim programında vurgulandığı gibi oyun, dans, devinim temelli bir anlayış ekseninde planlandığı ve gerçekleştirildiği düşünülebilir.

Kullanılan materyaller alt temasına bakıldığında 29 öğrencinin “bilgisayar/CD”, 9 öğrencinin “çatal-kaşık”, 6 öğrencinin “yazı tahtası”, 1 öğrencinin “ayaklar/eller” şeklinde cevapladığı görülmektedir. Bu doğrultuda en çok faydalanılan öğretim materyalinin bilgisayar olduğu görülmüştür. Bu anlamda uygulama derslerinde tıpkı diğer derslerde olduğu gibi hazırlanan eğitim içeriklerinin öğretmen ve öğrencilere ulaşmasında bilgisayar teknolojisinin sağladığı olanakların yaygın olarak kullanıldığı söylenebilir. Ayrıca bilgisayarın yanı sıra farklı materyallerin de kullanıldığı görülmektedir.

Tablo 40.

İçerik Teması

Alt tema	Kodlar	f	
Şarkılarla ilgili düşünceler	• Şarkılar çok güzeldi	13	
	• Şarkıları çok sevdim/beğendim	7	
	• Şarkılar çok eğlenceliydi	6	
	• Cevapsız	5	
	• Söylerken heyecanlı hissettim	4	
	• Söylerken mutlu oldum	4	
	• Kendimi iyi hissettim	1	
	• Şarkılar öğreticiydi	1	
	• Şarkıların hareketleri güzeldi	1	
	• İçime iyilik girdi	1	
	• Şarkılar içime neşe kattı	1	
	• Önceden okula gelmek istemiyordum şarkıları öğrendikten sonra okula gelmek istiyorum	1	
	En sevilen şarkı	• Haydi Dansa	16
		• Adım Valsi	6
• Tekrar Et		4	
• Bulmaca		3	
• Kırk Küp		3	
• Oyun Zamanı		2	
• Şarkı Söyleyelim		2	
• Cevapsız		2	
• Nesi Var		1	
• Hepsini sevdim		1	

Tablo 40’da içerik temasını 2 alt temanın oluşturduğu görülmektedir. Bu alt temaların “Şarkılarla ilgili düşünceler” ve “En sevilen şarkı” olduğu görülmektedir. Şarkılarla ilgili düşünceler alt temasında 13 öğrencinin “şarkılar çok güzeldi”, 7 öğrencinin “şarkıları çok sevdim/beğendim”, 6 öğrencinin “şarkılar çok eğlenceliydi” yönünde görüş bildirdiği görülmektedir. 5 öğrencinin ise bu soruya cevap vermediği görülmüştür. 4 öğrenci “söylerken heyecanlı hissettim”, 4 öğrenci “söylerken mutlu oldum” cevabını vermiştir. 1 öğrenci “kendimi iyi hissettim”, 1 öğrenci “şarkılar öğreticiydi”, 1 öğrenci “şarkıların hareketleri güzeldi”, 1 öğrenci “içime iyilik girdi”, 1 öğrenci “şarkılar içime neşe kattı”, 1 öğrenci “önceden okula gelmek istemiyordum şarkıları öğrendikten sonra okula gelmek istiyorum” şeklinde görüş bildirmiştir.

Uygulama derslerinde öğrenilen şarkılarla ilgili öğrencilerin çoğunlukla yeni öğrendikleri şarkıları sevdikleri düşünülmektedir. Ayrıca öğrencilerin bu şarkıları söylerken eğlendikleri, mutlu ve iyi hissettikleri söylenebilir. Bir öğrencinin “önceden okula gelmek istemiyordum şarkıları öğrendikten sonra okula gelmek istiyorum” ifadesi ile şarkıların çocuklar üzerinde ne derecede etkili olabildiği görülebilir.

En sevilen şarkı alt temasında 16 öğrencinin “Haydi Dansa”, 6 öğrencinin “Adım Valsi”, 4 öğrencinin “Tekrar Et”, 3 öğrencinin “Bulmaca”, 3 öğrencinin “Kırk Küp”, 2 öğrencinin “Oyun Zamanı”, 2 öğrencinin “Şarkı Söyleyelim” ve 2 öğrencinin de bu soruya yanıt vermediği görülmüştür. Aynı alt temaya 1 öğrenci “Nesi Var”, 1 öğrenci de “hepsini sevdim” yanıtını vermiştir. Yanıtlar doğrultusunda sınıfın çoğunluğunun (n=16) “Haydi Dansa” isimli şarkıyı diğer şarkılara göre daha çok sevdiği söylenebilir. Bununla birlikte şarkıların tamamına bakıldığında her bir şarkının en sevilen şarkı olarak belirtildiğini söylemek mümkündür.

Tablo 41.

Değerlendirme Teması

Alt tema	Kodlar	f
Öğrenilen Şarkılar	• Haydi Dansa	17
	• Kırk Küp	16
	• Tekrar Et	16
	• Bulmaca	16
	• Adım Valsi	14
	• Şarkı Söyleyelim	8
	• Oyun Zamanı	7
	• Nesi Var	5
Şarkılardan Öğrenilenler ✓ Kırk Küp	• Bazı yerlerde yavaş-bazı yerlerde hızlı söylüyorduk	12
	• Şarkıyı öğrendik/söyledik	8
	• Kırk küpün kırıldığını	6
	• Çok güzel bir şarkıydı	2
	• Hatırlamıyorum	2
	• Ses çalışmaları yaptık	2
	• Tekerlemeydi	1
	• Eğlenmiştik	1
	• Kurallara dikkat ettik	1
	• Sesimizi kısarak söylemeyi öğrendik	1
	• Biraz zorlandık	1
✓ Tekrar Et	• Dinleyip tekrar etmeyi	27
	• Kuralların basit olduğunu	10
	• Hareketlerini yapıyorduk	1
	• Okulda işlediklerimizi evde tekrar etmeliyiz	1
✓ Bulmaca	• Kısa ve uzun hecelerin olduğunu/kısa hece varsa nokta uzun hece varsa çizgi koyuyorduk	30
	• Kısa sesleri ve uzun sesleri	2
	• Kısa hece kısa ses demekmiş	1
✓ Nesi Var	• Çatal-kaşıkla ritim tuttuk	24
	• Çatal-kaşıkla ses veriyorduk-ses çıkardık	11
	• Seslerin kısa veya uzun olduğunu/uzun hecede çizgi kısa hecede nokta koyduk	5
	• Şarkıya eşlik ettik	2
	• Tekrar ettik	1
	• Şarkıya ritim kattık	1
	• Şarkıya zevk kattık	1
	• Şarkıya katkıda bulunduk	1
• Şarkıya güzellik verdik	1	

	• Şarkıya göre hareketler yapmayı öğrendik/şarkıda söylenenleri yaptık	27
	• Ritme göre dans ettik	1
✓ Adım Valsi	• Bir şekilde dans ediyorduk, dansı şarkı sözlerinden öğreniyorduk	1
	• Adımları anlatıyordu	1
	• Sağ ve solu öğrendik	1
	• Bana göre en zor şarkıydı çünkü ben sağı solu karıştırıyorum	1
✓ Şarkı Söyleyelim	• Hafif ve kuvvetli alkış yapmayı/vurmayı/söylemeyi öğrendik	30
✓ Oyun zamanı	• Şarkıdaki sözlerin hareketlerini yaptık	27
	• Çok eğlendik	4
	• Nakaratı öğrendik, aynı yerde tekrarlanan demek	2
	• Şarkıdaki sözlerin hareketlerini yaptık	20
✓ Haydi Dansa	• Dans yaptık	15
	• Çok komikti	1
	• Eğlendik	1
	• Çok sevdim	1
	• Şarkılar çok güzeldi-çok güzel yazmış	16
	• Beğendim/Sevdim	12
	• Teşekkür etmek isterdim	10
	• Çok eğlendik/eğlenceli yazmış	6
	• Çok güzel söylemişti	3
	• Hareketli şarkıladı/hareketler güzeldi	2
Şarkı Yazarına sözler	• İyi ki bizim sınıfı seçmişsiniz/iyi ki geldiniz	2
	• İyi ki bu şarkıları yazdınız	2
	• Sayenizde değişik şarkılar öğrendik	1
	• Ayakta şarkı söylemeyi çok sevdim	1
	• Ben de şarkı yazmayı isterim	1
	• Bir daha şarkı yazın	1
	• Ben de büyüyünce müzik öğretmeni olmak isterim	1

Tablo 41’de değerlendirme temasının 3 alt temadan oluştuğu görülmektedir. Bu alt temalar “Öğrenilen şarkılar”, “Şarkılardan öğrenilenler” ve “Şarkı yazarına sözler” den oluşmaktadır.

Öğrenilen şarkılar alt temasında 17 öğrenci “Haydi Dansa”, 16 öğrenci “Kırk Küp”, 16 öğrenci “Bulmaca”, 16 öğrenci “Tekrar Et”, 14 öğrenci “Adım Valsi”, 8 öğrenci “Şarkı Söyleyelim”, 7 öğrenci “Oyun Zamanı”, 5 öğrenci “Nesi Var” cevabını vermiştir. Bu durumda öğrencilerin şarkıların tamamını hatırladığını söylemek

mümkündür. Uygulama sürecinin 8 hafta olduğu ve bu süreçte 8 şarkı kullanıldığı düşünüldüğünde şarkıların öğrenciler tarafından kabul gördüğü, benimsendiği düşünülmektedir.

Şarkılardan öğrenilenler alt temasında ise her bir şarkı ile ilgili öğrencilerin görüşü alınmıştır. Buna göre; “Kırk Küp” şarkısı ile ilgili 12 öğrenci “bazı yerlerde yavaş-bazı yerlerde hızlı söylüyorduk”, 8 öğrenci “şarkıyı öğrendik/söyledik”, 6 öğrenci “kırk küpün kırıldığı”, 2 öğrenci “çok güzel bir şarkıydı”, 2 öğrenci “hatırlamıyorum”, 2 öğrenci “ses çalışmaları yaptık” şeklinde cevaplamıştır. 1 öğrenci “tekerlemeydi”, 1 öğrenci “eğlenmiştik”, 1 öğrenci “kurallara dikkat ettik”, 1 öğrenci “sesimizi kısarak söylemeyi öğrendik” ve 1 öğrenci de “biraz zorlandık” şeklinde görüş bildirmiştir. Kırk Küp isimli şarkı “konuşurken ve şarkı söylerken sesini doğru kullanır” ve “birlikte söyleme ve çalma kurallarına uyar” kazanımlarının gerçekleştirilmesi sürecine yönelik hazırlanmıştır. Kazanımlar hakkında açıklamalara daha önce birinci alt probleme ilişkin bulgular ve yorum kısmında “birlikte müzik yaparken ana kazanım teması” başlığı altında yer verilmiştir. Müzik dersi öğretim programında sözü edilen kazanımların gerçekleştirilmesi sürecinde değinilen örneğin hafif-orta-kuvvetli ses tonu, müzikleri uygun hız ve gürlükte seslendirme, ses ve nefes egzersizi gibi kavram ve etkinliklerin öğrencilerin ifadelerine yansıdığı görülebilir. Bu doğrultuda öğrencilerin çoğunlukla (n=17) müzik dersi kazanımları ile örtüşen çıkarımlarda bulunduğunu söylemek mümkündür. Bunun yanı sıra sadece şarkı sözlerini cevap olarak değerlendiren öğrencilerin sayısının (n=6) az olduğu düşünülmektedir. Bazı öğrencilerin (n=10) şarkı söyledik, çok güzel bir şarkıydı, eğlenmiştik şeklinde değerlendirmelerde bulunduğu görülmektedir. Bu noktada şarkının sosyal ve duyuşsal açılardan öğrencileri etkilediği söylenebilir. Diğer taraftan şarkıdan öğrendiklerini hatırlamayan ve biraz zorlandığını ifade eden öğrencilerin (n=3) olduğu da görülmektedir. Bu durum uygulama derslerinin ilk şarkısı olması nedeniyle öğrencilerin yeni süreci özümseyememiş olma ihtimalinden kaynaklanabilir. Şarkının sözlerine aşağıda yer verilmiştir:

Kırk küp, kırk küp, kulpu kırık küp
 Kırk küp, kırk küp, kulpu kırık küp
 Kırk küp kırkının da kulpu kırık küp
 Kırk küp kırkının da kulpu kırık
 Kırk küp, kırk küp, kulpu kırık küp
 Kırk küp, kırk küp, kulpu kırık küp

“Tekrar Et” şarkısı ile ilgili 27 öğrenci “dinleyip tekrar etmeyi” , 10 öğrenci “kuralların basit olduğunu” öğrendiğini belirtmiştir. Ayrıca 1 öğrencinin “hareketlerini yapıyorduk”, 1 öğrencinin de “okulda işlediklerimizi evde tekrar etmeliyiz” cevabını verdiği görülmektedir. “Tekrar Et” isimli şarkı “duyduğu basit ritim ve ezgiyi tekrarlar” kazanımının gerçekleştirilmesi sürecine yönelik hazırlanmıştır. Kazanım ile ilgili açıklamalara birinci alt probleme ilişkin bulgular ve yorum kısmında “birlikte müzik yaparken ana kazanım teması” başlığı altında yer verilmiştir. Bu noktada müzik dersi öğretim programında kazanımla ilgili olarak öğrencilerin duydukları ritim ve ezgileri yansılama (taklit) yöntemi ile tekrar etmesi ve bu süreçte dörtlük, sekizlik, onaltılık nota ile dörtlük, sekizlik sus değerlerinden oluşan ritim kalıplarının kullanılması beklenmektedir. Kazanım doğrultusunda verilen cevaplara bakıldığı zaman öğrencilerin büyük çoğunluğunun (n=27) duyduğu basit ritim ve ezgiyi tekrarlar kazanımını içselleştirdiği ve bu yönde cevap verdiğini söylemek mümkündür. Bununla birlikte bazı öğrencilerin (n=10) ise şarkı sözlerinden hareket ederek cevaplar verdiği söylenebilir. Ayrıca bir öğrenci şarkıyı söylerken devinime yer verdiğinden söz ederken bir başka öğrencinin şarkıda anlatılanları anlamının dışında değerlendirdiği söylenebilir. Şarkının sözlerine aşağıda değinilmiştir:

Kurallar çok basit
Sadece dinle, tekrar et
İşte şimdi başlıyor
Dinle, tekrar et

“Bulmaca” şarkısı ile ilgili öğrencilerin tamamı “kısa ve uzun hecelerin olduğunu/kısa hece varsa nokta uzun hece varsa çizgi koyuyorduk” şeklinde cevap vermiştir. Bununla birlikte 2 öğrencinin “kısa sesleri ve uzun sesleri”, 1 öğrencinin de “kısa hece kısa ses demekmiş” şeklinde yanıtladığı görülmektedir. Bu şarkı “müzikteki uzun ve kısa ses sürelerini fark eder” kazanımının gerçekleştirilmesi sürecine yönelik hazırlanmıştır. Kazanım ile ilgili açıklamalara birinci alt probleme ilişkin bulgular ve yorum kısmında “ritim çalgısı ile kısa ve uzun sesler ana kazanım teması” başlığı altında yer verilmiştir. Bu doğrultuda müzik dersi öğretim programında kazanımla ilgili olarak şarkı sözlerinde yer alan kısa-uzun ses sürelerinin belirlenip sembolleştirilmesi ve bu süreçte dörtlük, sekizlik, onaltılık nota ile dörtlük, sekizlik sus değerlerinden oluşan ritim kalıplarının kullanılması beklenmektedir. Ayrıca sembol kullanımında uzun hecelerin çizgi, kısa hecelerin nokta ile gösterilmesi belirtilmiştir. Bu noktada öğrencilerin tamamının (n=30) kazanımın gerçekleşmesi sürecini ifade eden cevaplar verdiğini söylemek mümkündür. Sözü edilen kazanıma “Müziksel algı ve bilgilenme öğrenme alanı” içerisinde yer verilmesi

nedeniyle kazanıma yönelik hazırlanan şarkı sözlerinin de bilişsel bir öğrenme sürecini yansıttığı söylenebilir. Dolayısı ile öğrencilerin tümünün ders sürecinde kazanımı net şekilde kavrayabildiğinden söz edilebilir. Şarkının sözlerine aşağıda yer verilmiştir:

Kısa kısa kısa, bu hece kısa
Kısa hece kısa ses, dikkat et
Kısa hece varsa nokta koy
Uzun hece varsa çizgi koy

“Nesi Var” şarkısı ile ilgili 24 öğrenci “çatal-kaşıkla ritim tuttuk”, 11 öğrenci “çatal-kaşıkla ses veriyorduk-ses çıkardık” cevabını verdiği görülmektedir. 5 öğrencinin “seslerin kısa veya uzun olduğunu/uzun hecede çizgi kısa hecede nokta koyduk”, 2 öğrencinin “şarkıya eşlik ettik”, 1 öğrencinin “tekrar ettik”, 1 öğrencinin “şarkıya ritim kattık”, 1 öğrencinin “şarkıya zevk kattık”, 1 öğrencinin “şarkıya katkıda bulunduk”, 1 öğrencinin de “şarkıya güzellik verdik” yanıtını verdiği görülmüştür. Nesi var isimli şarkı “Yarattığı ritim çalgısıyla dinlediği ve söylediği müziklere eşlik eder” kazanımının gerçekleştirilmesi sürecine yönelik hazırlanmıştır. Kazanım ile ilgili açıklamalara birinci alt probleme ilişkin bulgular ve yorum kısmında “ritim çalgısı ile kısa ve uzun sesler ana kazanım teması” başlığı altında yer verilmiştir. Müzik dersi öğretim programında kazanımla ilgili ritimsel eşliklerde en küçük değer olarak dörtlük, sekizlik nota ile dörtlük sus değerlerinin kullanılması ve “müzikteki uzun ve kısa ses süreleri fark eder” kazanımı ile ilişkilendirilmesi açıklamaları yer almaktadır. Kazanım ve açıklamalardan hareketle çatal ve kaşıkların birer ritim aleti olarak çalışmada kullanıldığı görülmektedir. Bu doğrultuda öğrencilerin çoğunlukla çatal ve kaşıklarla ritim tuttukları ayrıca şarkıdaki uzun/kısa sesleri tespit ederek belirtilen sembollerle şarkı üzerinde gösterdikleri ve şarkıya eşlik ettikleri söylenebilir. Öğrencilerin cevaplarında kazanımın gerçekleşmesi ile ilgili sürece dair ayrıntıların yer aldığı bu nedenle şarkının kazanımın gerçekleştirilmesi sürecinde etkili olduğu söylenebilir. Şarkı sözleri aşağıda görülebilir:

Bazen sesler kısa olur
Bazen de uzun
Hem kısa hem uzun olabilir ama
Bazen sus olur
Kısa kısa kısa (xx xx)
Uzun uzun (x x)
Kısa kısa uzun (xx x)
İşte şimdi sus

“Adım Valsi” şarkısı ile ilgili 27 öğrenci “şarkıya göre hareketler yapmayı öğrendik/şarkıda söylenenleri yaptık” cevabını vermiştir. 1 öğrenci “ritme göre dans ettik”, 1 öğrenci “bir şekilde dans ediyorduk, dansı şarkı sözlerinden öğreniyorduk”, 1 öğrenci “adımları anlatıyordu”, 1 öğrenci “sağ ve solu öğrendik” cevabını vermiştir. 1 öğrencinin de “bana göre en zor şarkıydı çünkü ben sağı solu karıştırıyorum” şeklinde yanıtladığı görülmektedir. “Adım Valsi” isimli şarkı “farklı ritmik yapılarıdaki ezgilere uygun hareket eder” kazanımını gerçekleştirilmesi sürecine yönelik hazırlanmıştır. Kazanım ile ilgili açıklamalara birinci alt probleme ilişkin bulgular ve yorum kısmında “farklı ritmik yapıdaki ezgilerimiz ana kazanım teması” başlığı altında yer verilmiştir. Bu noktada müzik dersi öğretim programında öğrencilere 3/4’lük ve 6/8’lik ölçülere ilişkin ritmik yapının teorik değil, hissettirilerek verilmesi ve öğrencilerin 3/4 ve 6/8’lik ölçülerden oluşan müziklere uygun hareketler yapmaları beklenmektedir. Bu şarkıda öğrencilerin verdiği cevaplara bakıldığında öğrencilerin büyük çoğunlukla şarkı sözleri ekseninde cevaplar verdikleri görülmektedir. Öğrencilerin ifadelerinden hareketle şarkı sözleri doğrultusunda müziğe uygun hareketler yaptıkları söylenebilir. Bu açıdan şarkı sözlerinin öğrenciler için yönergeler içerdiği düşünüldüğünde şarkıyı öğrenme ve söyleme sürecinde kazanımın doğal bir şekilde gerçekleştirildiği düşünülebilir. Şarkı sözleri şu şekildedir:

Sağa adım at, sola adım at
 Etrafında dön, bekle
 Sağa adım at, sola adım at
 Öne adım at, bekle
 Sağ el havaya, sol el havaya
 Eller havada bekle
 Sağ el havaya, sol el havaya
 Eller havada bekle

“Şarkı Söyleyelim” isimli şarkıda öğrencilerin tamamı (n=30) “hafif ve kuvvetli alkış yapmayı/vurmayı/söylemeyi öğrendik” şeklinde cevap vermiştir. Bu şarkı “müzikleri uygun hız ve gürlükte seslendirir” kazanımının gerçekleştirilmesi sürecine yönelik hazırlanmıştır. Kazanım ile ilgili açıklamalara birinci alt probleme ilişkin bulgular ve yorum kısmında “farklı ritmik yapıdaki ezgilerimiz ana kazanım teması” başlığı altında yer verilmiştir. Bu doğrultuda müzik dersi öğretim programına bakıldığında öğrencilerin dağarcıklarında bulunan müzikleri belirtilen hız ve gürlükte seslendirmeleri, çabuk-yavaş hız ve kuvvetli-hafif gürlük çalışmalarının yapılması, seslendirme kavramının ise çalma ve söyleme etkinliklerinden oluşması gerektiği vurgulanmıştır. Burada araştırmacı ana kazanım temasından hareketle 9/8’lik

ölçüde, temposu allegro (hızlı) olan ve hafif-kuvvetli gürlük çalışmalarını kapsayan söyleme ve çalmaya uygun bir şarkı oluşturmaya çalışmıştır. Öğrencilerin cevaplarına bakıldığı zaman bu şarkı ile öğrencilerin tamamının hafif-kuvvetli alkış yapmayı ve söylemeyi öğrendiği ifadeleri görülmektedir. Bu bakımdan ders kazanımı olan müzikleri uygun hız ve gürlükte seslendirme konusunda şarkı yolu ile etkili bir öğrenme gerçekleştiğinden söz edilebilir. Şarkı sözleri aşağıda verilmiştir:

Gel birlikte, gel eğlenelim
 Gel neşeyle şarkı söyleyelim
 Gel alkışla, gel coşkuyla
 Şarkı söyleyelim
 Önce hafif alkışla (x x x xx)
 Şimdi de kuvvetli (x x x xx)
 Hafif hafif kuvvetli (x x x xx)
 Şarkı söyleyelim

“Oyun Zamanı” şarkısında 27 öğrencinin “şarkıdaki sözlerin hareketlerini yaptık”, 4 öğrencinin “çok eğlendik” ve 2 öğrencinin de “nakaratı öğrendik, aynı yerde tekrarlanan demek” cevapladığı görülmektedir. “Oyun Zamanı” isimli şarkı “müziklerdeki aynı ve farklı söz kümelerini harekete dönüştür” kazanımını gerçekleştirilmesi sürecine yönelik hazırlanmıştır. Kazanım ile ilgili açıklamalara birinci alt probleme ilişkin bulgular ve yorum kısmında “müzik, söz ve hareket ana kazanım teması” başlığı altında yer verilmiştir. Müzik dersi öğretim programına göre kazanım ile ilgili olarak öğrencilere şarkı içinde değişen ezgi cümlelerinin fark ettirilmesi ve bu duruma uygun hareketler yapılması beklenmektedir. “Oyun Zamanı” şarkısı ile ilgili öğrencilerin çoğunlukla (n=27) şarkı sözlerinde geçen hareketleri yaptıklarını ifade ettiği görülmektedir. Bu noktada şarkının sözlerinde tekrarlanan ve tekrarlanmayan kısımlar göz önüne alındığında ve her bir bölümün farklı hareketler içerdiği düşünüldüğünde öğrencilerin bu süreci kolayca fark edip uyguladığı düşünülebilir. Bununla birlikte bazı öğrenciler bu süreçte nakarat kavramını öğrendiğinden söz ederken öğrencilerin bir kısmı da bu şarkıyı söylerken eğlendiklerini belirtmişlerdir. Bu durumda öğrencilerin verdiği yanıtlardan hareketle şarkı aracılığı ile ders kazanımının gerçekleştiği söylenebilir. Şarkının sözleri aşağıda görülebilir:

Kol kola girelim çocuklar
 İşte oyun zamanı
 Tek ayaküstünde duralım
 Oyun oynayalım
 Ellerini kaldır vur vur
 Ayaklarını yere vur vur
 Ellerini vur, ayaklarını vur

Hop hop hopla ve dur
 El ele verelim çocuklar
 İşte oyun zamanı
 Sırt sırta verelim, sallanalım
 Oyun oynayalım

“Haydi Dansa” şarkısı ile ilgili 20 öğrenci “şarkıdaki sözlerin hareketlerini yaptık”, 15 öğrenci “dans yaptık”, 1 öğrenci “çok komikti”, 1 öğrenci “eğlendik”, 1 öğrenci de “çok sevdim” şeklinde görüş bildirmiştir. “Haydi Dansa” isimli şarkı “müziklerde yer alan farklı ezgi cümlelerini dansa dönüştürür” ve “dinlediği müziklerle ilgili duygu ve düşüncelerini ifade eder” kazanımlarının gerçekleştirilmesi sürecine yönelik hazırlanmıştır. Kazanım ile ilgili açıklamalara birinci alt probleme ilişkin bulgular ve yorum kısmında “müzik ve dans ana kazanım teması” başlığı altında yer verilmiştir. Müzik dersi öğretim programına bakıldığında kazanımlarla ilgili olarak öğrencilerden şarkı içinde değişen ezgi cümlelerini fark etmesi ve değişen cümlelere göre hareketler yaparak dans etmeleri beklenmektedir. Bu doğrultuda verilen cevaplara bakıldığında öğrencilerin çoğunlukla şarkı sözleri ekseninde cevap verdiği ve şarkıda sözü edilen hareketleri/dansı yaptıkları görülmektedir. Ders kazanımının gerçekleşmesi sürecinde öğrencilerin şarkı söylerken dans ettiklerini, hareket yaptıklarını ifade etmelerinden hareketle kazanımın gerçekleştiği düşünülmektedir. Şarkı sözleri aşağıda görülebilir:

Şarkı söyleyelim eğlenelim
 Haydi haydi dans edelim
 Şarkı söyleyelim eğlenelim
 Haydi haydi dans edelim
 Çevir çevir çevir çevir ellerini
 Ayaklar sağa sola sağa sola
 Şimdi eller dize, içe dışa içe dışa
 O la la la la la la, haydi dansa

Şarkı yazarına sözler alt temasına bakıldığında 16 öğrencinin “şarkılar çok güzeldi-çok güzel yazmış”, 12 öğrencinin “Beğendim/Sevdim”, 10 öğrencinin “teşekkür etmek isterdim”, 6 öğrencinin de “çok eğlendik/eğlenceli yazmış” şeklinde görüşlerini ifade ettiği görülmektedir. 3 öğrenci “çok güzel söylemişti”, 2 öğrenci “hareketli şarkılardı/hareketler güzeldi”, 2 öğrenci “iyi ki bizim sınıfı seçmişsiniz/iyi ki geldiniz”, 2 öğrenci “iyi ki bu şarkıları yazdınız” cevabını vermiştir. 1 öğrenci “sayenizde değişik şarkılar öğrendik”, 1 öğrenci “ayakta şarkı söylemeyi çok sevdim”, 1 öğrenci “ben de şarkı yazmayı isterim”, 1 öğrenci “bir daha şarkı yazın”, 1 öğrenci “ben de büyüyünce müzik öğretmeni olmak isterim” şeklinde görüşlerini belirtmiştir.

Öğrencilerin görüşleri doğrultusunda uygulama derslerinde öğrenilen şarkıları sevdikleri ve beğendiklerini söyleyebilir. Bununla birlikte öğrencilerin şarkıları eğlenceli bulduğunu söylemek mümkündür. Şarkıların hareketli olması, zaman zaman ayakta söylenmesi ve şarkıların seslendiriliş özelliklerinin öğrencileri etkileyen ayrıntılar olarak yansıdığı düşünülmektedir. Öğrenciler kendi sınıfları ile çalışıldığı için ve yeni şarkılar öğrendikleri için de memnuniyetlerini dile getirmişlerdir. Ayrıca şarkı yazarına şarkı yazmaya devam etmesi gerektiğini, şarkı yazmayı ve müzik öğretmeni olmak istediklerini belirtmişlerdir. Bu anlamda öğrencilerde müzik alanına yönelik bir farkındalık oluştuğu söylenebilir.

4.3.3. Öğretmenin Uygulama Sonrası Görüşlerine Ait Bulgular ve Yorum

Öğretmenin uygulama sonrası yarı yapılandırılmış görüşme verilerinin içerik analizi sonucunda 3 tema belirlenmiştir. Bu temalar “öğrenme-öğretme teması”, “İçerik teması” ve “Değerlendirme teması”dır. Her bir temaya ait alt temalar ve kodlar tablolar ile gösterilmiştir. Ayrıca öğretmenin görüşlerini daha açık şekilde yansıtmak amacıyla 23.05.2014 tarihinde gerçekleştirilen uygulama sonrası yarı yapılandırılmış görüşme kayıtlarından doğrudan alıntılara yer verilmiştir.

Tablo 42

Öğrenme-öğretme Teması

Alt temalar	Kodlar
Kullanılan materyaller	Bilgisayar, Sıralar Çatal-kaşık, Kendi vücutlarımız
Seminerlerin etkisi	Çok faydalandım, mesleki olarak bana yeni şeyler kattı
Ders işleme sürecindeki duygular	Öncelikle kendimi çok aktif hissettim, rahat hissettim. Çok eğlenceliydi.
Şarkı öğretimi sürecinde yaşananlar	Bende öğrencilerle birlikte öğrendim. Hareketli şarkılar biraz yorucu olabiliyor. Biraz süre konusunda zorluk yaşadım.
Yeni şarkılar ve öğrencilerin tutumu	Sizin gelmenizi çocuklar dört gözle bekliyorlardı, hep beraber söyledik, eğlendik, öğrendik.

Tablo 42’de öğrenme-öğretme temasının 5 alt temadan oluştuğu görülmektedir. Bu alt temalar ise “Kullanılan materyaller”, “Ders öncesi seminerler”, “Ders işleme sürecindeki duygular”, “Şarkı öğretimi sürecinde yaşananlar” ve “Yeni şarkılar ve öğrencilerin tutumu” şeklindedir.

Kullanılan materyaller alt temasında öğretmenin ders işleme sürecinde “Bilgisayar, sıralar, çatal-kaşık, kendi vücutlarımızı kullandık” ifadeleri görülmektedir. Öğretmen ders işlerken kullandıkları materyalleri şu ifadelerle anlatmıştır: *“öncelikle bilgisayarı kullandık, sıraları kullandık, çatal-kaşık kullandık hatta çocukların kendi vücutlarını bile kullandık... Göğsüne vurma, ayaklarını yere vurma gibi... Genel olarak bunları kullandık...”*. Bu doğrultuda uygulama sürecindeki müzik derslerinde çeşitli materyallere yer verildiği düşünülebilir. Bununla birlikte öğretmenin anlatımlarına bakarak programda öngörülen öğrencilerin derse aktif katılımının gerçekleştiğini söylemek mümkündür.

Ders öncesi seminerler alt temasına bakıldığında öğretmenin *“Çok faydalandım, mesleki olarak bana yeni şeyler kattı”* cevabını verdiği görülmektedir. Öğretmen ders uygulamalarından önce aldığı seminerleri şu şekilde değerlendirmiştir: *“Şarkıyı öğretirken bana daha kolaylık sağladı açıkçası... Bir ön hazırlık gibi, gayet iyiydi, çok faydalandım... Mesleki olarak bana yeni şeyler kattı. Ben mesela öncesinde direkt şarkıyı yazardım, çocuklara bir kaç defa okuturdum, sonra ben söylüyordum sonra onlar söylüyorlar, bu hazırlık evresine çok fazla dikkat etmiyordum ama bu şarkılardan sonra bu hazırlık evresine çok daha fazla önemli olduğunu düşündüm, dediğim gibi pat diye birden şarkıya girmiyor... Isınma hareketleri gibi bir şey, çok daha faydalı oldu, bundan sonra şarkı öğretirken de herhalde kullanırım bu yöntemi sayenizde... CD’den de çok faydalandım çünkü müzikle birlikte söyletmek işimi kolaylaştırdı, bölümlere ayrılması işlevsel geldi önce sözlü siz söylüyorsunuz sonra biz tekrar ediyoruz, daha sonra playback kısmı oluyor ya o da güzeldi çocukların daha kolay kafasına yerleşiyor bence...”*

Öğretmenin anlatımları doğrultusunda uygulama öncesi seminerlerin öğretmen için oldukça yararlı olduğu düşünülmektedir. Uygulama öncesi seminerlerde 5E öğrenme modeline uygun olarak hazırlanan ders planları ve bu planlardan uygulama sürecinde nasıl yararlanılacağına ilişkin çalışmalara yer verilmiştir. Öğretmenin özellikle 5E öğrenme modelinin birinci basamağı olan “giriş” aşamasındaki uygulamaların önemi ve etkililiği üzerinde durduğu görülmüştür. Bununla birlikte

öğretmenin şarkıları öğretme sürecinde kullanması için hazırlanan CD kayıtlarını işlevsel bulduğu söylenebilir. Burada özellikle şarkıların piyano eşlikli olarak kaydedilmiş olması, müzik cümlelerine ayrılmış sürümü ve playback sürümünün olması öğretmenin işlevsel olarak değerlendirdiği noktalar olarak düşünülebilir.

Ayrıca öğretmen CD kayıtlarının şarkıların öğretimini kolaylaştırdığını belirtmiştir. Ders işleme sürecindeki duygular alt temasında öğretmen “*Öncelikle kendimi çok aktif hissettim, rahat hissettim. Çok eğlenceliydi*” şeklinde görüş bildirmiştir. Bu doğrultuda öğretmenin ders işleme sürecini keyifle, eğlenerek yürüttüğü söylenebilir. Özellikle “*ben kendimi çok aktif hissettim öncelikle... Bazı şeyleri tekdüzelikten kurtardık*” ifadelerinden uygulama sürecinde aktif rol alarak kendisini süreci yönlendiren ve çeşitlendiren bir konumda gördüğü ve bu nedenle de daha rahat ve etkili hissettiği düşünülmektedir.

Şarkı öğretimi sürecinde yaşananlar alt temasında öğretmen, “*Ben de öğrencilerle birlikte öğrendim. Hareketli şarkılar biraz yorucu olabiliyor. Biraz süre konusunda zorluk yaşadım*” ifadeleriyle süreçte yaşadıklarını özetlemiştir. Bu süreçte öğretmenin özellikle öğretmen açısından hareket ve dans gerektiren şarkıların yorucu olabildiği ve ders süresinin kısıtlı olduğuna dikkat çektiği şu ifadelerine yansımıştır: “*kendimi gayet rahat hissettim ben de onlarla birlikte öğrendim sadece hareketli olanlar biraz daha yorucu oluyor öğretmen için... Ve süre konusu, biraz daha uzun olursa ders süresi daha güzel olur bence...*”. Bu doğrultuda müzik dersi öğretim programında kazanımların uygulanması ile ilgili yıllık program çerçevesinde çeşitli süreler belirtilmiştir. Bu araştırmada ise uygulama süreci tasarlanırken mümkün olduğunca öğretmenin kendi programını aksatmadan ve araştırmacının seyri açısından da uygun olabilecek bir program oluşturulmaya çalışılmıştır. Bu nedenle ders içi uygulamalar 1 ders saati ile sınırlandırılmıştır. Bu açıdan sürenin 1 ders saati ile kısıtlı olması dans ve hareket içerikli kazanımların verilmesi aşamasında özellikle şarkıların hareket ve dans içeriklerini öğretme sürecinde öğretmeni zorlayan bir unsur olarak yansımış olabilir. Ancak öğrencilerin dans ve hareket içeren kazanımlara yönelik verdikleri cevaplara bakıldığında çoğunlukla herhangi bir zorlanma ifadesinin olmadığı söylenebilir.

Yeni şarkılar ve öğrencilerin tutumu alt temasına bakıldığında öğretmen “*Sizin gelmenizi çocuklar dört gözle bekliyorlardı, hep beraber söyledik, eğlendik, öğrendik*” şeklinde görüşlerini ifade etmiştir. Öğrencilerin yeni öğrendikleri şarkılara

karşı sergiledikleri davranışlar öğretmenin şu ifadelerinde daha açık görülebilmektedir: *“dediğim gibi çok eğlenceliydi, hatta sizin gelmenizi çocuklar dört gözle bekliyorlardı Yıldız Öğretmen ne zaman gelecek diye öğretmenim, ne zaman bize şarkı öğretecek diyorlardı... Ben de açıkçası çok heyecanlıydım işte her hafta gelirken acaba bu hafta Yıldız bana hangi şarkıyı öğretecek diye... Mesela ben şarkıyı öğrettiğimde bakıyordum çocuklar okul çıkışı giderken hepsi o şarkıyı mırıldanıyorlar... Hatta ders yaparken matematik yaparken bazıları o şarkıları mırıldanıyorlardı ben bu tür şeylere takılmam mırıldansın çocuk başkalarını rahatsız etmeyecek şekilde tabi... Bu da çok güzeldi biz çok sevdi hepimizi ben de öğretmen olarak çok sevdim... Bazı öğrencilerim mesela şarkı söyleyemediğinden yakınıyorlardı ben niye söylemiyorsun dediğim zaman "öğretmenim zaten benim sesim güzel değil ben zaten şarkı söyleyemem" diyen öğrencilerim bile bu şarkılarla eğlendiler... Hareketli olan şarkılarda mesela şarkı söyleyelim, oyun zamanı gibi hareketli olduğu için baktılar arkadaşları eğleniyor onlarla da bir bütünlük sağlamış olduk... Açıkçası sevmeyen öğrencilerime de her şey birden olamaz ama ısındırdı, kendilerini daha yakın hissettiler. Hiç söylemek istemeyen olmadı, hep beraber söyledik, eğlendik, öğrendik...”*

Tablo 43

İçerik Teması

Alt temalar	Kodlar
Şarkıların değerlendirilmesi	
Kırk Küp	Çok güzeldi, Hızlı-yavaş kazanımını şarkının sözleriyle ritmiyle gayet güzel anlatılmış
Tekrar Et	Çok güzeldi, çok eğlendik
Bulmaca	Öğrenci kısa heceyi noktayla mı çizgiyle mi uzun heceyi neyle göstereceğini kavradı
Nesi Var	Çocuklar böyle ekstra şeyleri çok daha fazla seviyorlar, çok zevk aldılar ben de öğretirken çok zevk aldım
Adım Valsi	İkinci söze geçerken aradaki müzik daha uzun olsa daha iyi olurdu
Şarkı Söyleyelim	Kuvvetli-hafif kavramını öğrenmiş oldu şarkıyla
Oyun Zamanı	Bu şarkı özellikle dikkatimi çekmişti, öğrenciler şarkıda gizli olan kazanımı kendisi çıkarıp bana sordu
Haydi Dansa	Çok güzel bir şarkıydı, çocuklar hem söyledi hem hareket yaptı

Tablo 43’de içerik alt temasının “Şarkıların değerlendirilmesi” alt temasından oluştuğu görülmektedir. Bu alt temada öğretmenin her bir şarkıyı tek tek değerlendirmesi beklenmiştir. Bu doğrultuda öğretmenin şarkılarla ilgili görüşlerine aşağıda yer verilmiştir.

“Kırk Küp” isimli şarkıyı öğretmen “*Çok güzeldi, hızlı-yavaş kazanımını şarkının sözleriyle ritmiyle gayet güzel anlatılmış*” sözleri ile değerlendirmiştir. Bu şarkı için öğretmen ayrıca “*dediğim gibi önce eğlendiriyor, kazanımı gayet güzel vermiş...*” ifadesinde bulunmuştur. Öğretmenin anlatımlarında şarkının kazanımı gerçekleştirme sürecinde etkili olduğu ifadesi görülmektedir. Ayrıca kazanımın gerçekleştirilmesi sürecinin de eğlenceli şekilde yürütüldüğünden söz etmiştir. Bu şarkı “konuşurken ve şarkı söylerken sesini doğru kullanır” kazanımının gerçekleştirilmesine yönelik hazırlanmıştır. Bu noktada kazanım ile kelimelerin anlaşılır şekilde telaffuz edilmesi, hafif-orta-kuvvetli ses tonları ile çalışmalar ve nefes çalışmaları hedeflendiği söylenebilir. Öğretmenin anlatımlarında hızlı-yavaş kazanımının şarkıda güzel ifade edildiği görülmektedir. Ancak burada “kazanım” kavramının (başka bir süreci ifade etmek yerine kullanılmış olabilir) doğru kullanılmadığı söylenebilir. Çünkü burada araştırmacı asıl olarak şarkıda kelimelerin doğru ve anlaşılır şekilde telaffuzunu sağlamak amacı ile bilinçli olarak şarkı sözlerinin önce yavaş daha sonra hızlı şekilde söylendiği bir tasarımda bulunmuştur. Öğretmenin anlatımları doğrultusunda sözü edilen “hızlı-yavaş kazanımı” ile anlatılmak istenenin de aynı durum olduğu düşünülmektedir. Dolayısı ile öğretmenin şarkı aracılığı ile kazanımı gerçekleştirilebildiği söylenebilir.

“Tekrar Et” isimli şarkıya bakıldığında öğretmen “*Çok güzeldi, çok eğlendik*” şeklinde değerlendirmede bulunmuştur. Öğretmenin bu şarkı için görüşlerini bildirirken “bu da çok güzeldi, daha doğrusu genel olarak çok güzeldi ben çok beğendim, öğretirken önce kendim eğlendim sonra çocuklar da eğlendi, çok güzeldi” ifadelerini kullandığı görülmektedir. Şarkı ile “duyduğu basit ritim ve ezgiyi tekrarlar” kazanımının gerçekleştirilmesi hedeflenmiştir. Bu noktada öğretmenin eğlenceli bir şarkı olduğu yönündeki görüşlerinin öne çıktığı söylenebilir. Bu anlamda öğretmenin öğretirken eğlendiği ve öğrencilerin de öğrenirken eğlendiğini belirtmesinden hareketle şarkının etkili olduğu söylenebilir.

“Bulmaca” isimli şarkıda öğretmenin “Öğrenci kısa heceyi noktayla mı çizgiyle mi uzun heceyi neyle göstereceğini kavradı” ifadesi görülmektedir. Bu şarkı ile “müzikteki uzun ve kısa ses sürelerini fark eder” kazanımını gerçekleştirmek amaçlanmıştır. Burada öğrencilere kısa ve uzun seslerin sembollerle nasıl gösterileceği şarkı yolu ile verilmeye çalışılmıştır. Öğretmenin anlatımında bu kazanımın şarkı ile gerçekleştirilebildiğini söylemek mümkündür.

“Nesi Var” isimli şarkıda öğretmenin “Çocuklar böyle ekstra şeyleri çok daha fazla seviyorlar, çok zevk aldılar ben de öğretirken çok zevk aldım” sözleri görülmektedir. Bu şarkı ile “yarattığı ritim çalgısıyla dinlediği ve söylediği müziklere eşlik eder” kazanımı hedeflenmiştir. Bu şarkıyı öğretmen “zaten çocuklar böyle ekstra şeyleri çok daha fazla seviyorlar... Hani direkt böyle tahtaya bakarak şarkı söylemekten ziyade bir alet çaldığı zaman çocuk açıkçası kendine güveni de geliyor, kendini daha özgür ifade ediyor, çok eğleniyor... Kişisel olarak benim eğlenceyi ön plana koymamın sebebi bu yaş çocukları eğlenerek öğrenirler zaten, çok zevk aldılar ben de öğretirken çok zevk aldım, Belki ders süresi biraz daha uzun olabilirdi, bu tür şarkıları öğretmesi biraz daha uzun zaman alıyor...” sözleri ile değerlendirdiği görülmektedir. Bu noktada öğretmenin şarkı öğretme sürecinde eğlendiği ve öğrenciler açısından da eğlenceli bulunduğu ancak ders süresi açısından etkinlikleri tamamlama konusunda zorlandığı bu nedenle ders süresinin etkili kullanılmamasından kaynaklı sorunlar yaşandığı söylenebilir. Bu durum dışında öğretmen, öğrencilerin çalgı ile derse katılmasının oluşturduğu olumlu etkiden söz etmektedir. Bu doğrultuda şarkı ile hedeflenen kazanımının gerçekleştirildiğini söylemek mümkündür.

“Adım Valsi” isimli şarkıda öğretmenin “şarkının ikinci sözüne geçerken aradaki müzik daha uzun olsa daha iyi olabilirdi” görüşünün öne çıktığı görülmektedir. Bu şarkı ile “farklı ritmik yapılarıdaki ezgilere uygun hareket eder” kazanımının gerçekleştirilmesi hedeflenmiştir. Bu doğrultuda ders sürecinde 3/4'lük ve 6/8'lik ölçülerin hissettirilerek verilmesi ve buna uygun hareketler yapılması beklenmektedir. Öğretmenin bu şarkı ile ilgili olarak “Şarkı eğlenceliydi, hareketlerinin olması güzeldi. Özellikle yavaş ve hızlı kısımlarının olması ayrıca güzeldi. Bunların dışında çocukların biraz nefeslenmesi için birinci sözden ikinci söze geçerken aradaki müzik daha uzun olsa daha iyi olabilirdi” şeklinde vurguladığı söylenebilir. Bu doğrultuda kazanımın gerçekleşmesinde şarkının etkili olduğu ancak

şarkının düzenlemesinin gözden geçirilerek daha işlevsel hale getirilebileceği düşünülebilir.

“Şarkı Söyleyelim” isimli şarkı ile ilgili öğretmen “Kuvvetli-hafif kavramını öğrenmiş oldu şarkıyla” görüşünü bildirmiştir. Bu şarkı ile “müzikleri uygun hız ve gürlükte seslendirir” kazanımını gerçekleştirmek hedeflenmiştir. Burada öğrencilerin şarkıları belirtilen hız ve gürlükte seslendirmeleri beklenmektedir. Öğretmenin aşağıda yer verilen ders sürecine dair anlatımlarına dayanarak kazanımın gerçekleştirildiği söylenebilir. *“Hatırlıyor musunuz ilk görüşmemizde çocuklara hızlanın dediğim zaman seslerini yükseltiyorlar diye... Mesela bu şarkıda çocuklar biraz daha hızlı söylemeleri gerektiğini anladılar ve bağırmadılar... Bu anlamda bu şarkı çok etkili oldu. Şimdi bana da kolaylık oldu hızlan dediğim zaman çocuk hızlanıyor ve sesini yükseltmiyor burada çocuk neyin farkına vardı? Hızlı-yavaş, kuvvetli-hafif kavramını öğrenmiş oldu şarkıyla... Şimdi ben daha rahat öğretiyorum...”*

“Oyun Zamanı” isimli şarkıyı öğretmen *“bu şarkı özellikle dikkatimi çekmişti, öğrenciler şarkıda gizli olan kazanımı kendisi çıkarıp bana sordu...”* sözleriyle değerlendirmiştir. Bu şarkı ile “müziklerdeki aynı ve farklı söz kümelerini harekete dönüştürür” kazanımının gerçekleştirilmesi amaçlanmıştır. Bu noktada şarkılardaki aynı ve farklı söz gruplarına dikkat çekilerek sözlere uygun hareketler yapılması beklenmektedir. Bu doğrultuda öğretmenin anlatımında şu ifadeleri dikkat çekmektedir: *“özellikle nakarat kısmını öğretirken öğrenciler neden burayı bir kaç defa söylüyoruz demişlerdi ben de şarkıların bazı bölümlerinin tekrar edildiğini buna nakarat dediğini söyledim. İşte burada bizim aslında vermek istediğimizi çocuk kendisi bana sordu... Gizli olan kazanımı kendisi çıkarıp bana sordu... Kendisi buldu yani kazanımı, bu daha da kalıcı olur bence...”*. Öğretmenin görüşleri ekseninde şarkının kazanımı gerçekleştirme konusunda etkili olduğunu söylenebilir.

“Haydi Dansa” isimli şarkıyı öğretmen genel olarak *“Çok güzel bir şarkıydı, çocuklar hem söyledi hem hareket yaptı”* sözleri ile değerlendirmiştir. Bu şarkı ile “müziklerde yer alan farklı ezgi cümlelerini dansa dönüştürür” kazanımının verilmesi amaçlanmıştır. Burada öğrencilerin farklı ezgi cümlelerini fark etmesi ve bu ezgilere uygun hareketler yaratarak dans oluşturması beklenmektedir. Öğretmen bu şarkıyı *“çok güzel bir şarkıydı, 1 ders boyunca sürekli durmadan hareketlerini yaparak söylediler mesela... Bir bütünlük oldu çocuklar hem söyledi hem hareket yaptı, tek düzelikten, sıkıcılıktan kurtarmış oldu çocuğu, müzikle beraber bedeni eğitmek gibi*

oldu. Dans etmek de bir ifade tarzıdır, çocuk enerjisini attı, eğlendi, öğrendi... Bu da çok güzeldi...” sözleriyle değerlendirmiştir. Öğretmenin görüşlerinden hareketle bu şarkı ile söyleyerek, eğlenerek dans ettiklerini dolayısı ile kazanımın gerçekleştirildiğini söylemek mümkündür.

Tablo 44

Değerlendirme teması

Alt Temalar	Kodlar
Şarkıların kazanımlara etkisi	Kazanımlar çocukların seviyesine uygun şekilde ifade edilmişti şarkı sözleriyle, En çok hoşuma giden kazanımların şarkının içinde gizli olmasıydı
Uygulama sürecinin tanımı	Eğlenerek öğrettiğini düşünüyorum açıkçası

Tablo 44’de değerlendirme temasının 2 alt temadan oluştuğu görülmektedir. Bu alt temalar “Şarkıların kazanımlara etkisi” ve “Uygulama sürecinin tanımı”dır.

Şarkıların kazanımlara etkisi alt temasında öğretmenin uygulama sürecinde kullanılan şarkıların müzik dersi kazanımlarını gerçekleştirme sürecine etkisi ile ilgili değerlendirmesinde “Kazanımlar çocukların seviyesine uygun şekilde ifade edilmişti şarkı sözleriyle, en çok hoşuma giden kazanımların şarkının içinde gizli olmasıydı” ifadeleri görülmektedir. Öğretmenin görüşleri ekseninde müzik dersi kazanımlarının şarkı sözleri aracılığı ile daha etkili öğrenildiğini ifade ettiği söylenebilir. Öğretmenin aşağıda yer verilen anlatımlarında kazanımların şarkılar yoluyla öğretiminin etkililiği ile ilgili daha açık ifadelerine yer verilmiştir: *“benim şahsi fikrim şarkının en önemli özelliği eğlenceli olmalı... Bu şarkılar çok eğlenceliydi ve kazanımlar da hissettirmeden veriyordu çocuklara... Yani direkt ben size şu kazanımı veriyorum gibi değildi ama şarkının içinde zaten çocuk ona verilmesi gereken şeyi hissediyordu... Kendiliğinden alıyordu yani... Dikkatimi çeken mesela "oyun zamanı"nda nakarat bölümünü öğretirken mesela çocuklar kendiliğinden öğretmenim burayı neden 2 defa tekrar ediyoruz diye sordu daha sonra ben onlara açıklamasını yaptım ve nakaratı kendiliğinden öğrendiler... Mesela hafif ve kuvvetli kavramında alkışı aşağıda yapıyorduk kuvvetli de yukarıda... Onun gibi... Dediğim gibi en başta eğlenerek öğretmesi güzel çocuk bunu zevk alarak, eğlenerek öğreniyor... Zaten burada kazanımlara dikkat etsem de etmesem de dediğim gibi o şarkının içinde gizliydi zaten kazanımlar... Çocuk bunu aleni değil de gizli bir şekilde zaten aldı...*

Öğreticiydi... Eğitici ve öğretici olduğunu düşünüyorum dediğim gibi "eğitici-öğretici-eğlenceli" aynı zamanda ben hareketlerin müziğe katılması olayını da çok severim mesela burada o da vardı bazı şarkılarda... Genel olarak ben çok başarılı buldum".

Uygulama sürecinin tanımı alt temasında öğretmene uygulama sürecini nasıl tanımladığı sorulmuştur. Bu doğrultuda öğretmenin "*Eğlenerek öğrettiğini düşünüyorum açıkçası*" şeklinde cevapladığı görülmüştür. Öğretmen süreci betimlerken "*keşke daha önce söyleseydiniz daha güzel bir cümle kullanırdım... Hani çok klasik bir şey de kullanmak istemiyorum ama bir cümleyle eğlenerek öğrettiğini düşünüyorum açıkçası, bir bütün yani, eğlenerek öğrendik, heyecan kattınız hayatımıza dersimize...*" ifadelerini kullanmıştır. Öğretmenin ifadeleri ekseninde uygulama derslerinin hem eğlenceli hem de öğretici olarak tanımlandığı söylenebilir.

BÖLÜM V

Sonuç, Tartışma ve Öneriler

İlkokul 3. sınıf müzik dersi kazanımlarının gerçekleştirilmesinde kullanılan şarkı dağarcığına ilişkin mevcut durumu belirlemek, yeni bir şarkı dağarcığıyla öğretim sürecini planlamak ve öğrenme-öğretme sürecini değerlendirmek amacıyla gerçekleştirilen bu araştırma eylem araştırması olarak desenlenmiştir. Araştırmanın uygulama süreci 2013-2014 öğretim yılı Bahar Döneminde Isparta İli Merkez İlçesinde bulunan Öğretmenler İlkokulu 3/C sınıfındaki öğrenciler ve sınıf öğretmenin katılımı gerçekleştirilmiştir. Araştırma verileri, araştırmanın amacı doğrultusunda doküman incelemesi, kişisel bilgi formları, yarı yapılandırılmış görüşmeler, öğrenci, öğretmen ve araştırmacı günlükleri, video ve ses kayıtları ve derecelenmiş puanlama anahtarından oluşan farklı veri toplama araçları kullanılarak elde edilmiştir.

Araştırmanın uygulaması 27.03.2014 tarihinde başlamış, 21.05.2014 tarihinde tamamlanmıştır. 8 haftalık uygulama sürecinde araştırmacı, ders planlarının hazırlanması, kazanımlara uygun şarkıların bestelenmesi, şarkıların seslendirilmesi, ders araç gereçlerinin hazırlanması, eylem planı ve şarkının uygulanması ile ilgili öğretmene seminer verilmesi, yarı yapılandırılmış görüşmelerin ses kaydının gerçekleştirilmesi, uygulama sürecinin video kamera kaydının yapılması ve uygulamaların değerlendirilmesini gerçekleştirmiştir. Eylem araştırması sürecinin planlanması ve yürütülmesi aşamasında 21 kez geçerlik komitesi ile bir araya gelinmiştir. Komite üyelerinin önerileri doğrultusunda eylem araştırması döngüsü sürdürülmüştür. Bu bölümde, araştırma kapsamında elde edilen bulgular ve yapılan yorumların irdelenmesi ile ortaya çıkan sonuçlara, sonuçların ilgili alanyazınla ilişkilendirilerek tartışılmasına ve bu doğrultuda oluşturulan önerilere yer verilmiştir.

5.1 Sonuç

Araştırmaya ilişkin sonuçlar araştırma bulguları doğrultusunda ve araştırma soruları esas alınarak sunulmuştur.

5.1.1. İlkokul 3. Sınıf Müzik Dersi Kazanımlarının Gerçekleştirilmesinde Kullanılan Şarkı Dağarcığının Mevcut Durumuna İlişkin Sonuçlar

İlkokul 3. Sınıf müzik dersi kazanımlarının gerçekleştirilmesinde kullanılan şarkı dağarcığının mevcut durumu İlkokul 3. Sınıf Müzik Dersi Öğretmen Kılavuz Kitabı esas alınarak incelenmiştir. Bu doğrultuda 5 ana kazanım teması belirlenmiştir. Bu ana kazanım temaları “Birlikte müzik yaparken”, “Ritim çalgısı ile kısa uzun sesler”, “Farklı ritmik yapıdaki ezgilerimiz”, “Müzik, söz ve hareket” ve “Müzik ve dans” dır. Ana kazanım temaları genel olarak ele alındığında “Birlikte müzik yaparken” ana kazanım temasında “öğrenme-öğretme süreci” ne yer verildiği görülürken diğer 4 ana kazanım temasında “öğrenme-öğretme süreci”nde yer verilmediği görülmüştür. Söz konusu öğrenme-öğretme sürecine bakıldığında ise “konu ile ilgili açıklamalar” başlığı altında ilköğretim müzik derslerindeki ses eğitimi ve amaçlarına değinilmiş ancak yapılandırmacılık kuramı ve 5E öğrenme modeline ilişkin herhangi bir açıklamaya yer verilmemiştir. Yanı sıra “Birlikte müzik yaparken” ve “Ritim çalgısı ile kısa ve uzun sesler” ana kazanım temalarında ders içi ilişkilendirmeye yer verilirken “Ritim çalgısı ile kısa ve uzun sesler” ve “Müzik ve dans” ana kazanım temalarında ise dersler arası ilişkilendirmeye yer verilmiştir. “Farklı ritmik yapıdaki ezgilerimiz” ve “Müzik, söz ve hareket” ana kazanım temalarında ders içi ya da dersler arası ilişkilendirme yapılmadığı görülmüştür. Belirtilen ana kazanım temalarının tamamı etkinlik, kavram, şarkı ve değerlendirme alt temaları doğrultusunda incelenmiş ve sonuçlarına aşağıda yer verilmiştir.

- Etkinliklerin çoğunlukla (n=7) ayrıntılı bir şekilde açıklandığı görülmüştür. Ancak bazı etkinliklerin (n=2) uygulamada nasıl olması gerektiğine ilişkin örneklerle yer verilmediği bunun yanı sıra sınıf öğretmenin müzik alan bilgisini aşabilecek çalışmaların olduğu (n=1) belirlenmiştir.
- Kavramların etkinlikler yoluyla uygulanabilir (n=8) olduğu görülmüştür. Ancak etkinlikler içerisinde açıklamasına yer verilmeyen bir (n=1) kavram olduğu görülürken aynı durumun farklı kavramlarla ifade edildiği (n=3) ve etkinlikler sürecinde belirtildiği halde etkinlik uygulamalarında kullanılmayan (n=2) kavramlar olduğu tespit edilmiştir. Bu durum öğretmenler, dolayısı ile öğrenciler açısından kavram yanılgısına zemin oluşturmuştur.
- Şarkılar incelendiğinde genel olarak şarkıların kazanımlara uygun olduğu görülürken bir (n=1) şarkıda söz ögesi açısından anlam bütünlüğünün

sağlanmadığı belirlenmiştir. Şarkı öğretimine ilişkin etkinliklere bakıldığında etkinliğin uygulaması ilgili örnek verilmeyen şarkılar(n=2) olduğu, örnek verilen etkinliklerde ise kazanımın içeriğini yansıtmada eksik kalan (n=1), açık şekilde ifade edilmeyen (n=1) etkinlikler olduğu görülmüştür. Ayrıca CD'den dinletilmesi önerilen etkinlikler olduğu belirlenirken (n=3) kılavuz kitapla birlikte öğretmene sunulmuş olan herhangi bir CD ya da ses materyalinin bulunmadığı tespit edilmiştir.

- Değerlendirme bölümünde “Birlikte müzik yaparken”, “Ritim çalgısı ile kısa ve uzun sesler”, “Farklı ritmik yapıdaki ezgilerimiz”, “Müzik ve dans” ana kazanım temalarında üç dereceli rubrik önerilmiştir. Ana kazanım temalarında birden fazla kazanımın yer aldığı ancak verilen değerlendirme araçlarının kazanımlardan yalnızca birini ölçme-değerlendirmeye yönelik olduğu görülmüştür. Ayrıca “Müzik, söz ve hareket” ana kazanım temasında değerlendirmeye değinilmediği belirlenmiştir. Değerlendirmeye ilişkin bir diğer nokta ise kılavuz kitapta söz edilen ve öğrenci çalışma kitabında yer alan öz değerlendirme formu incelendiğinde formda yer alan ifadelerin (n=5) öğrencilerin düzeyine uygun olmadığı (n=3) görülmüştür. Bu doğrultuda değerlendirme alanının sınırlı olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

5.1.2. İlkokul 3. Sınıf Müzik Dersi Kazanımlarının Gerçekleştirilmesinde Kullanılan Mevcut Şarkı Dağarcığının Uygulanmasına İlişkin Sonuçlar

Mevcut şarkı dağarcığının uygulanmasına ilişkin sonuçlar uygulama öncesinde öğretmen ve öğrencilerle gerçekleştirilen yarı yapılandırılmış görüşmelerin içerik analizine dayalı olarak verilmiştir.

5.1.2.1. Öğrencilerin Uygulama Öncesi Görüşlerine İlişkin Sonuçlar

Araştırmada öğrencilerin uygulama öncesi yarı yapılandırılmış görüşme verilerinin içerik analizi sonucunda 4 tema belirlenmiştir. Bu temalar “Müzik ilgisi”, “Öğrenme-öğretme”, “İçerik” ve “değerlendirme” temalarıdır. Her bir temaya ait alt temalardan elde edilen sonuçlara aşağıda yer verilmiştir.

- “Müzik ilgisi” temasında öğrencilerin müzik dinlemeyi sevdiği ve en çok popüler müzik türlerine ilgi duyduğu görülmüştür. Müzik dersinin şarkı söylemek olarak algılandığı görülürken bu ders öğrenciler tarafından en sevilen 3. ders olarak belirtilmiştir.

- “Öğrenme-Öğretme” temasına göre müzik derslerinin işlenişinde şarkı söyleme etkinliklerinin ağırlıkta olduğu belirlenmiştir. Bu süreçte ders materyali olarak öğrenci çalışma kitabı, defter, bilgisayar ve CD’den faydalanılmıştır. Öğrencilerin şarkıları kulaktan öğretim yöntemi ile öğrendiği ve çoğunlukla sınıfça seslendirdiği belirlenmiştir. Bununla birlikte öğrenciler, öğretmenlerinin şarkıları öğretirken en çok internet ortamından faydalandığını ve zaman zaman dans/ hareket yaptırdığını belirtmişlerdir.
- “İçerik” temasına göre öğrencilerin müzik derslerinde öğrendikleri şarkıları beğendikleri, şarkı söyleme konusunda istekli oldukları, severek şarkı söyledikleri ve eğlendikleri belirlenmiştir. Ayrıca öğrencilerin çoğunlukla şarkıları söylerken zorlanmadığı (n=22) görülmüştür.
- “Değerlendirme” temasında öğrencilerin şarkılardan öğrendiklerini betimlerken büyük çoğunlukla şarkı sözlerinden yola çıkarak cevaplar verdiği tespit edilmiştir. Öğrencilerin şarkı sözlerini genel olarak bildiği görülmesine karşın ders kazanımlarını yansıtan ifadeler rastlanmamıştır. Bununla birlikte bazı (n=3) öğrenciler şarkılardan hiçbir şey öğrenmediğini belirtmiştir. Öğrencilerin şarkılarla ilgili önerilerinde öncelikle güzel ve eğlenceli şarkılar istedikleri bununla birlikte öğretici, bilgilendirici, oyunlu, komik, akılda kalan, zor olmayan ve pop şarkılar istedikleri ortaya çıkmıştır.

5.1.2.2. Öğretmenin Uygulama Öncesi Görüşlerine İlişkin Sonuçlar

Araştırmada öğretmenin uygulama öncesi yarı yapılandırılmış görüşme verilerinin içerik analizi sonucunda 5 tema belirlenmiştir. Bu temalar “Müzik ilgisi”, “Eğitim geçmişi”, “Öğrenme-öğretme”, “içerik” ve “Değerlendirme” temalarıdır. Her bir temaya ait alt temalardan elde edilen sonuçlara aşağıda yer verilmiştir.

- “Müzik ilgisi” temasına göre sınıf öğretmenin müzik dinlemeyi sevdiği, her müzik türünü dinlediği ve müziğe ilgili bir öğretmen olduğu görülmüştür.
- “Eğitim geçmişi” temasında öğretmen, lisans öğreniminde müzik derslerinin blok flüt çalma odaklı işlendiğini belirtmiştir. Bunun yanı sıra öğretmenin lisans eğitimi sürecinde aldığı müzik eğitimini yeterli bulmadığı özellikle nota bilgisini yeterli bulmadığını belirtmiştir. Bunun yanı sıra öğretmen blok flüt çaldığını belirtmiş ancak bu konuda da kendisini yeterli bulmadığı görülmüştür.
- “Öğrenme-öğretme” temasına göre sınıf öğretmenin ders işleme sürecinde özellikle şarkı öğretiminde internette faydalandığı ve internet ortamında var

olan içerikleri olabildiğince derslerine taşıdığı tespit edilmiştir. Öğretmenin şarkı öğretiminde kulaktan öğretim yöntemini kullandığı, şarkılara devinim katma konusunda çaba gösterdiği ve şarkı uygun olduğu sürece devinime yer verdiği görülmüştür. Şarkı öğretiminde “konuşur gibi şarkı söyleme” ve “hızlı tempolu şarkılarda hızlanmak yerine yüksek sesle söyleme” problemleri ile karşılaştığını, bununla birlikte öğretmen kılavuz kitabı ve öğrenci çalışma kitabındaki şarkıların öğrenciler için uygun olduğunu ancak şarkıların çoğunlukla devinim içermediğini ve bu durumun önemli bir eksiklik olduğunu belirtmiştir. Öğretmen, şarkıların mutlaka bir mesaj içermesini çok önemseydiğini vurgulamıştır. Yanı sıra öğretmen kılavuz kitabını çoğunlukla kullanmadığını çünkü kılavuz kitabın çok fazla teknik bilgi içerdiğini, etkinliklerin çocukların ilgisini çekmediğini ve çocukların seviyesine uygun bulmadığını ifade etmiştir.

- “İçerik” temasına göre Öğretmen Kılavuz Kitabının yalnızca şarkıların söz ögesinin bulunduğu bir kaynak olarak kullanıldığı belirlenmiştir. Ayrıca öğretmenin, kılavuz kitapta yer alan ancak bilmediği bir şarkıyı öğrenmek için internet ortamından yararlandığı, şarkıları internet ortamında bulamadığında ise okuldaki müzik öğretmeninden öğrenmeye çalıştığı görülmüştür.
- “Değerlendirme” temasında öğretmenin müzik derslerini öğrenciler için bir rahatlama zamanı olarak gördüğü belirlenmiştir. Bununla birlikte öğretmenin müzik derslerinde sadece şarkı söyleme etkinliklerini uyguladığı tespit edilmiştir. Şarkı söyleme etkinliklerinin uygulanması boyutunda ise ders kazanımlarını benimseyen ve uygulayan bir yaklaşım içinde olmadığı görülmüştür.

5.1.3. İlkokul 3. Sınıf Müzik Dersi Kazanımlarına Göre Oluşturulan Şarkı Dağarcığının Öğrenme-Öğretme Süreci ve Sürece Etkilerine İlişkin Sonuçlar

Oluşturulan şarkı dağarcığının uygulanmasına ilişkin sonuçlar uygulama dersleri (ders süreci, öğretmen, öğrenciler ve araştırmacı günlükleri) ile uygulama sonrasında öğrenciler ve öğretmenle gerçekleştirilen yarı yapılandırılmış görüşmelerin içerik analizinden elde edilmiştir.

5.1.3.1. Uygulama Derslerine İlişkin Sonuçlar

Uygulama dersleri sürecini oluşturan ders süreci, öğretmen, öğrenciler ve araştırmacı günlüklerinin içerik analizi doğrultusunda elde edilen sonuçlara aşağıda yer verilmiştir.

- Uygulama boyunca sınıf öğretmenin işbirliğine yatkın olması süreci olumlu yönde etkileyen en önemli unsur olmuştur. Eylem planlarının uygulanması sürecinde öğretmenin araştırmacıya verdiği dönütler ve araştırmacının kendi tespitleri doğrultusunda, gerekli görülen değişiklik ve düzenlemelerin yapılarak eylem araştırması döngüsünün sürdürüldüğü görülmüştür. Bu süreçte öğretmenin ders işleme alışkanlıklarını değiştirmek konusunda zorlandığı belirlenmiş olsa da eylem planına bağlı kalarak etkinliklerin yürütülmesi konusunda uygulamanın ilk dersinden itibaren ilerleyen derslere doğru olumlu yönde bir gelişim olmuştur. Bununla birlikte öğretmenin ders kazanımı farkındalığının arttığı tespit edilmiştir. Ayrıca uygulamadaki etkinlik ve şarkıların oyun, dans ve devinim içerikli olmasının ders kazanımlarının gerçekleşmesine katkı sağladığı görülmüştür. Uygulama derslerinde sınıf ortamında bulunan ses donanımının yetersiz olduğu belirlenmiş ve bu durumun özellikle dinleme-söyleme etkinliklerinin sağlıklı yürütülmesini zorlaştırdığı sonucuna ulaşılmıştır.
- Uygulama dersleri boyunca öğrencilerin etkinliklere katılım sağladığı görülmüştür. Bu süreçte kullanılan ses materyallerinin öğrencilerin seslerini kullanma ve etkin dinleme becerilerine katkı sağladığı belirlenmiştir. Bununla birlikte öğrencilerin besteleme ve seslendirme konularına karşı farkındalık kazandığı tespit edilmiştir. Uygulama boyunca öğrencilerin günlük yazdığı ve zamanla öğrencilerin yazılı anlatımlarında olumlu yönde ilerleme olduğu görülmüştür. Bununla birlikte öğrencilerin uygulama dersleri sürecinde kazandıkları bilgi ve becerileri ifade ederken müzikle ilgili terimleri anlamına uygun kullandıkları belirlenmiştir. Ayrıca öğrencilerin günlüklere derslerde elde edilen bilgi ve becerilerin yanı sıra şarkılar ve araştırmacı hakkındaki duygularını yansıttıkları görülmüştür.

5.1.3.2. Öğrencilerin Uygulama Sonrası Görüşlerine İlişkin Sonuçlar

Araştırmada öğrencilerin uygulama sonrası yarı yapılandırılmış görüşme verilerinin içerik analizi sonucunda 4 tema belirlenmiştir. Bu temalar “Müzik ilgisi”, “Öğrenme-öğretme”, “İçerik” ve “Değerlendirme” temalarıdır. Her bir temaya ait alt temalardan elde edilen sonuçlara aşağıda yer verilmiştir.

- “Müzik İlgisi” temasına göre en sevilen 2. dersin müzik dersi olduğu dolayısı ile uygulama derslerinden sonra müzik dersini en sevdiği ders olarak ifade eden öğrencilerin sayısında artış olduğu ortaya çıkmıştır. Ayrıca öğrencilerin tamamına yakın bir kısmı (n=29) uygulama derslerinin çok güzel geçtiğini ve çok güzel şarkılar söylediklerini belirtmişlerdir.
- “Öğrenme-öğretme” temasında öğrencilerin ders sürecine aktif olarak katıldıkları ve süreci detaylı şekilde anlattıkları görülmüştür. Şarkıların uygulama sürecinde bütün sınıfın katılımı ile seslendirildiği görülmüştür. Ders sürecinde oyun, dans ve devinime dayalı etkinliklere yer verilirken derslerde en çok bilgisayarın kullanıldığı, bununla birlikte çatal-kaşık, sıralar ve öğrencilerin kendi vücutlarını da kullandıkları görülmüştür.
- “İçerik” temasına göre öğrenilen yeni şarkıların sevildiği görülürken öğrencilerin bu şarkıları söylerken eğlendiği, mutlu ve iyi hissettiği belirlenmiştir. Öğrencilerin çoğu (n=16) en sevdiği şarkı olarak “Haydi Dansa” isimli şarkıyı seçerken diğer şarkıların her birinin de öğrenciler tarafından en sevilen şarkı olarak seçildiği görülmüştür.
- “Değerlendirme” teması doğrultusunda öğrencilerin şarkıların tamamını hatırladığı tespit edilmiştir. Öğrencilerin şarkılardan öğrendiklerini anlatırken şarkı sözleri ekseninde cevaplar verdiği görülürken ders sürecinde uygulanan etkinlikleri ayrıntılı bir şekilde betimledikleri görülmüştür. Bu doğrultuda yeni şarkı dağarcığının uygulama derslerindeki kazanımların gerçekleşmesi sürecini desteklediği sonucuna ulaşılmıştır.

5.1.3.3. Öğretmenin Uygulama Sonrası Görüşlerine İlişkin Sonuçlar

Öğretmenin uygulama sonrası yarı yapılandırılmış görüşme verilerinin içerik analizi sonucunda 3 tema belirlenmiştir. Bu temalar “Öğrenme-öğretme”, “İçerik” ve “Değerlendirme” temalarıdır. Her bir temaya ait alt temalardan elde edilen sonuçlara aşağıda yer verilmiştir.

- “Öğrenme-öğretme” temasında sınıf öğretmenin materyal olarak bilgisayar, sıralar, çatal-kaşık ve kendi vücudunu kullandığı görülmüştür. Uygulama öncesinde öğretmene sunulan seminerlerin ise öğretmen açısından oldukça yararlı olduğu tespit edilmiştir. Öğretmen, özellikle eylem planlarının birinci basamağı olan “giriş” aşamasındaki uygulamaların ders sürecine sağladığı olumlu katkıyı vurgulamıştır. Bununla birlikte şarkıların öğretilmesi sürecinde kullanılan CD kayıtlarının şarkıların öğretimini kolaylaştırdığını, bu noktada özellikle şarkıların piyano eşlikli olarak kaydedilmiş olması, müzik cümlelerine ayrılmış sürümü ve playback sürümünün olmasını etkili bulduğunu belirtmiştir. Öğretmen, uygulama sürecinde aktif olarak rol aldığını, süreci yönlendirdiğini, kendini rahat ve etkili hissettiğini ancak şarkı öğretimi sürecinde hareket ve dans içeren şarkıların öğretmen açısından yorucu olabildiği ve bu tür şarkılarda bir ders süresinin yeterli olmadığını ifade etmiştir. Öğretmen, uygulama derslerinin öğrenciler açısından merakla ve ilgiyle beklendiğini belirtmiştir.
- “İçerik” temasında öğretmenin şarkıların tek tek kazanımların gerçekleşmesini sağlayıp sağlamadığı hakkındaki görüşleri belirlenmiştir. Bu doğrultuda şarkıların kazanımlara uygun hazırlandığı ve öğrencilerin şarkılar aracılığı ile ders kazanımlarına ulaştığı görülmüştür.
- “Değerlendirme” temasına göre öğretmen, müzik dersi kazanımlarının şarkı sözleri aracılığı ile daha etkili öğrenildiğini vurgulamıştır. Bununla birlikte uygulama sürecini “eğlenerek öğrendik” ifadesi ile tanımlamıştır.

Araştırmanın ortaya koyduğu sonuçlara dayalı olarak öğrencilerin her zaman (uygulama öncesi-sonrası) şarkı söylemeyi sevdiği ve şarkıların öğrenme sürecini etkileyen ve yönlendiren çok önemli bir materyal olduğu görülmüştür. Eylem planının uygulanmasından önceki sürece bakıldığında öğrenciler tarafından şarkıların genel olarak öğrenilmiş olmasına rağmen ders kazanımlarının gerçekleşmediği görülmüştür. Eylem planının uygulanmasından sonra ise öğrencilerin kazanımlara göre hazırlanan yeni şarkı dağarcığında yer alan şarkılarla özellikle şarkıların söz ögesi aracılığı ile müzik derslerinde verilmek istenen ders kazanımlarına ulaşabildiği görülmüştür. Aynı zamanda uygulama sürecinin başlangıcından son aşamasına doğru öğrencilerin, oluşturulan şarkı kayıtlarının kullanılması ile söyleme, dinleme, çalma ve birliktelik becerilerinin geliştiği sonucuna varılmıştır. Bununla birlikte ders sürecinin oyun, dans ve devinim içerdiği görülmüştür.

Sınıf öğretmeni açısından bakıldığında ise uygulama öncesinde sınıf öğretmenin öğretmen kılavuz kitabını kullanmadığı, müzik derslerini şarkı söyleyerek eğlenceli zaman geçirme süreci şeklinde değerlendirdiği dolayısı ile müzik dersi kazanımlarına odaklanılmadığı ve bir ders planına bağlı kalarak ders işlemediği belirlenmiştir. Uygulama sürecinin sınıf öğretmenin yapılandırmacılık anlayışı çerçevesinde hazırlanmış müzik dersi planlarına uygun şekilde ders işlemesine olumlu yönde katkı sağladığı görülürken aynı zamanda öğretmenin ders kazanımı odaklı bir yaklaşım sergileme konusunda farkındalığının arttığı tespit edilmiştir. Diğer taraftan öğretmenin uygulama sürecini yönlendiren, yürüten ve öğrencilerin katılımını sağlayan konumda olması nedeniyle kendine olan güveninin arttığı belirlenmiştir. Bu noktada öğrenciler ve öğretmenin görüşleri doğrultusunda eylem planı ve oluşturulan yeni şarkı dağarcığının ilkökul 3. Sınıf müzik dersi kazanımlarının gerçekleştirilmesini sağlayan etkili bir öğretim aracı olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

5.2 Tartışma

Bu bölümde, araştırmada ulaşılan sonuçlar alanyazında konu ile ilgili daha önce yapılan çalışmaların sonuçları ile karşılaştırılarak benzerlikleri ve farklılıkları ortaya koyulmaya çalışılmıştır.

Araştırmalar, çocukların herhangi bir nitelik kaygısı taşımaksızın her zaman şarkı söylemeyi sevdiğini göstermektedir. Çocukların şarkı söylemeyi sevmesinden hareketle müzik derslerinde öğrenme-öğretme sürecinin şarkı söyleme etkinlikleri doğrultusunda yapılması ile çocukların eğlenerek öğrendikleri bir süreç oluşturulmuştur. Öğrenme-öğretme sürecinin en etkili aracı ise kazanımlara göre hazırlanan şarkılardır. Bu araştırma ile ilkökul 3. sınıf müzik dersi kazanımlarına yönelik oluşturulan şarkı dağarcığının öğrenme-öğretme sürecindeki etkililiğini anlamak ve öğretimin niteliğini geliştirmeye katkı sunmak amaçlanmıştır.

Eylem planının hazırlanması aşamasından önce müzik dersi öğretim programının uygulamadaki görünümü olan öğretmen kılavuz kitabı incelenmiştir. Öğretmen kılavuz kitaplarının öğretmenlere örnek çalışmalar sunması ve rehberlik etmesi (Göçer, 2011) yapılandırmacı yaklaşıma uygun bir öğretmen kılavuz kitabında ise alan bilgisi ve mesleki formasyon ile ilgili bilgilerin yer alması gerektiği görülmektedir (Erdoğan, 2007, s.165). Araştırmada öğretmen kılavuz kitabının öğrenme-öğretme

sürecinde yapılandırmacılık kuramı ve 5E öğrenme modelinin ders işleme sürecinde nasıl olması gerektiği, bazı etkinlik uygulamalarında örnek uygulamaya yer verilmediği, kullanılan bazı kavramların açıklanmadığı görülmektedir. Bu sonuç, alanda yapılan kılavuz kitap incelemeleri ile özellikle örnek uygulamalarla ilgili eksiklikler noktasında (Erdoğan, 2007; Kırmızıbayrak, 2012; Bulut, 2012; 2014) örtüşmektedir. Demirci ve Albuz (2010)'un müzik dersi öğretmen kılavuz kitabında konulara ilişkin etkinliklerin yeterince yer aldığı sonucu ise diğer araştırmalarla farklılık göstermektedir. Araştırmada kitapta yer alan şarkıların kazanımlara uygun olduğu görülmektedir. Elde edilen bu sonuç, Güler (2013) ve Satır (2009)'ın araştırmalarında ulaşılan sonuçlarla benzerlik göstermektedir.

İlkokul 3. sınıf Müzik Dersi Öğretmen kılavuz kitabının değerlendirme alanına bakıldığında bu alanın sınırlı olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Kırmızıbayrak (2012)'in çalışmasında da benzer bir sonucun ortaya çıktığı görülmektedir. Buna göre ilkokul müzik dersi öğretmen kılavuz kitabındaki değerlendirme etkinliklerinin öğretmenler açısından yeterince anlaşılır olmadığı ve aynı zamanda öğrencilerin öğrenme süreçlerini analiz etme konusunda da yeterli olmadığı belirtilmiştir (Kırmızıbayrak, 2012). Araştırmada kılavuz kitapta sözü edilen ve öğrenci çalışma kitabında yer verilen öz değerlendirme formunun içerdiği ifadelerin öğrencilerin düzeyine uygun olmadığı belirlenmiştir. Bu sonuç Demirci (2009)'nin çalışmasında ortaya koyulan öğrenci çalışma kitabında yer alan değerlendirme sorularının, öğrencinin kendi başarısını sınaması ve konuyu pekiştirmesi bakımından yeterli olmadığı sonucu ile benzerlik göstermektedir.

İlkokul 3. sınıf müzik derslerinde, oluşturulan eylem planları uygulanmadan önce öğretmenin derslerde sadece şarkı söyleme etkinliklerini uyguladığı ve öğrencilerin de müzik derslerini şarkı söylemek olarak algıladığı görülmektedir. Bu bağlamda ulaşılan sonuçlar, Wiggins ve Wiggins (2008)'in çalışmasında belirtilen ilkokuldaki müzik eğitiminin okulda toplu olarak yapılan, öğrencilerin şarkı söyledikleri bir aktivite olarak görüldüğü dolayısı ile şarkı söylemenin müzik eğitimi deneyiminin tamamını oluşturduğu sonucu ile örtüşmektedir.

Öğrencilerin eylem planının hazırlanmasından önceki görüşmelerde güzel ve eğlenceli, öğretici, bilgilendirici, oyunlu, komik, akılda kalan, zor olmayan ve pop şarkılar istedikleri ortaya çıkmıştır. Ulaşılan bu sonuç, ilkokul 3. sınıf öğrencilerinin içinde buldukları yaş ve gelişim özellikleri bakımından nitelikli duyuşturma ve

bu sürecin devam etmesiyle birlikte popüler müziklerin ve hızlı tempoların tercih edilmesi ayrıca müzik tüketiminin yaygınlaşması gibi özelliklerin öne çıktığı sonucu ile örtüşmektedir (Gembris, 2006, akt. Gooding ve Standley, 2011).

Uygulama derslerinden önceki müzik derslerinde öğrencilerin müzik dersi çalışma kitabında yer alan şarkıları öğrendikleri ve şarkıların sözlerini çoğunlukla hatırladıkları belirlenmiştir. Ancak ders sürecinin betimlenmesi sırasında öğrencilerin yalnızca şarkıları öğrendiği, şarkıların verildiği kazanımların gerçekleştiğini gösteren herhangi bir ifade bulunmadıkları görülmüştür. Bununla birlikte sınıf öğretmenin de öğretmen kılavuz kitabını sadece şarkı sözlerini öğretmek için kullandığı, ders kazanımlarını görmezden geldiği ve müzik derslerini şarkı söyleyerek eğlenceli zaman geçirme süreci olarak gördüğü belirlenmiştir. Araştırmada ulaşılan bu sonuçların ilkökul müzik dersi kazanımlarının gerçekleştirilme düzeyinin düşük olduğunu gösteren çalışmalarla örtüştüğü ve ortaya çıkan sonucun sınıf öğretmeni kaynaklı olduğu belirtilmektedir (Şahin ve Aksüt, 2002; Göğüş, 2008; Karan, 2008; Çilingir, 2011; Kenney, 2011). Bununla birlikte araştırmada sınıf öğretmenin genel olarak öğretmen kılavuz kitabını kullanmak yerine daha çok kendi deneyimleri ile ders işlediği belirlenmiştir. Bu sonuç Nacakçı (2010)'nın çalışmasında ulaşılan "öğretmenlerin öğretim programını kendi yöntemleri doğrultusunda uyguladığı, bu tür ders işleme biçimlerini kendilerine ders işleme modeli olarak benimsedikleri" sonucu ile benzerlik göstermektedir.

Araştırmada sınıf öğretmeni kendisini müziğe karşı ilgili bir öğretmen olarak tanımlamaktadır. Ancak lisans eğitiminde aldığı müzik eğitimini özellikle nota bilgisi ve enstrüman çalma anlamında yetersiz bulmaktadır. Sınıf öğretmenlerinin aldıkları müzik eğitimini ve müzik dersi işlerken kendilerini yeterli bulmadıklarını ortaya koyan pek çok araştırma ile (Kocabaş, 2000; Hennesy, 2000; Küçüköncü, 2000; Şahin ve Aksüt, 2002; Altun, 2005; Holden ve Button, 2006; Göğüş, 2008; Karan, 2008; Wiggins ve Wiggins, 2008; Seddon ve Biasutti, 2008; Kılıç, 2009; Hallam ve diğerleri, 2009; Özmen, 2009; Barış ve Özata, 2009; Okan, 2010; de Vries, 2011, Çilingir, 2011; Köşreli, 2012) bu araştırmada elde edilen sonucun örtüştüğü görülmektedir.

Eylem planının uygulanmasından önceki müzik derslerinde sınıf öğretmeni şarkı öğretiminde kulaktan öğretim yöntemini kullanmaktadır. Öğretmenin hem şarkıyı öğrenirken hem de öğretirken internet ortamından elde edilen video-ses

kayıtlarından faydalandığı görülmüştür. Özmen (2009), de Vries (2011) ve Kocabaş (2000)'in araştırmaları da sınıf öğretmenlerinin yaygın olarak bu yollarla şarkı öğretmeyi ve öğrenmeyi tercih ettiğini göstermektedir.

Araştırmada ilkokul 3. Sınıf müzik derslerinin mevcut durumunun tespit edilmesinden sonra, 5E öğrenme modeline dayalı olarak ders planları hazırlanmıştır. Hazırlanan ders planları uygulama öncesi seminerlerle öğretmene sunulmuştur ve seminerlerin öğretmenin mesleki gelişimine katkı sağladığı belirlenmiştir. Güzel Yüce (2012) ve Kenney (2011)'nin araştırmalarında sınıf öğretmenlerine uygulanan seminerlerin öğretmenin mesleki gelişimini olumlu etkilediği, dolayısı ile araştırma sonucunu desteklediği görülmektedir. Uygulamanın başlangıcından sonraki haftalara doğru öğretmenin 5E öğrenme modeline göre hazırlanan ders planını uygulamak konusunda da olumlu yönde gelişim gösterdiği tespit edilmiştir. Ulaşılan bu sonucun 5E öğrenme modelinin ilköğretim müzik derslerinde öğrencilerin derse yönelik ilgi ve katılımına olumlu etki yarattığı sonucu ile örtüştüğü görülmektedir (Gök, 2012). Bununla birlikte 5E öğrenme modeline göre hazırlanan ders planlarının değerlendirme basamağında öğrencilerden öğrenme günlüğü yazması beklenmiş ve bu uygulamanın öğrencilerin yazılı anlatım becerilerine katkı sağladığı görülmüştür. Benzer şekilde Türkçe ve Fen Bilgisi derslerinde kullanılan öğrenci günlüklerinin öğrenciler üzerindeki etkisinin incelendiği çalışmalar bu sonucu desteklemektedir (Erduran Avcı, 2008; Arslan ve Ilgın, 2011).

Müzik derslerinde özellikle de ilkokul dönemi müzik derslerinde, müziksel davranış oluşturma süreci müziğin kendisi ile mümkün olabilmektedir. Sözü edilen müzik kavramı ilkokul çağı çocukları için şarkı söyleme kavramı ile anlam bulmaktadır. Schweizer (2006) çocukların müzikal gelişimini desteklemenin en kesin yolunun şarkı söylemek olduğu belirtmektedir. Araştırmada öğrencilerin kazanımlara göre hazırlanan şarkılar yolu ile ders kazanımlarına ulaşabildikleri görülmüştür. Bu noktada şarkı sözlerinin ders kazanımlarını içeren bir yapıda olduğu ve öğrencilerin şarkıları öğrenerek kazanımlara ulaştığı belirlenmiştir. Morton ve Trehub (2007) ve Clarke (2003)'in çocukların bir şarkının melodisinden çok sözlerine dikkat ettiğini ve sözlerin melodiden daha kolay akılda kaldığını gösteren araştırmaları bu araştırmada elde edilen sonuçla örtüşmektedir.

Öğrencilerin ders kazanımlarına ulaşabilmesi sürecinde kazanımlara göre hazırlanan yeni şarkı dağarcığının yanı sıra bu şarkıların sunuluş biçimi, oyun, dans

ve devinim içeriklerinin olması ve öğretim sürecinin bir plan doğrultusunda yürütülmesinin de etkili olduğu tespit edilmiştir. Dağarcıkta yer alan şarkılar piyano eşlikli, müzik cümlesine/motiflerine ayrılmış, vokalli/vokalsiz versiyonları ile öğretmen ve öğrencilere sunulmuştur. Demirtaş (2011)'in araştırmasında da bu sonucu destekler nitelikte, şarkıların piyano eşlikli olmasının öğrenciler üzerinde olumlu bir etki yarattığı ve kazandırılmak istenen davranışlar üzerinde etkili olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Farklı olarak Ayhan (2012)'in araştırmasında ise şarkıların öğretiminde imge kullanımının daha kısa sürede ve etkili bir öğrenme gerçekleştirme sağladığı belirtilmiştir. Bunların yanı sıra araştırmada şarkıların öğrencileri duyuşsal açıdan da olumlu yönde etkilediği görülmüştür. Sökezoğlu (2010)'nun çalışmasında elde ettiği ritim, hareket ve şarkı öğretimi temelli müzik eğitimi alan öğrencilerin bu müzik eğitimini almayan öğrencilere göre uygun iletişim becerileri kullanma, sırasını bekleme, özgüven duygusu geliştirme, sonuçları kabul etme gibi sosyal davranışlarının daha fazla geliştiği sonucu ile benzerlik göstermektedir.

İlkokulda müzik derslerinin sınıf öğretmenleri tarafından yürütüldüğü düşünüldüğünde sınıf öğretmenlerinin müzik dersini en etkili şekilde yürütebilmesi için mesleki eğitim sürecinin önemi büyüktür. Mohr (2011)'un da belirttiği gibi sınıf öğretmenlerinin eğitiminin şarkı söyleme ağırlıklı olması onların yetersizlik kaygısını aşmasını sağlayabilir. Bu araştırma sonucunda görülmektedir ki sınıf öğretmeni müzik dersinde ne yapması gerektiğini bildiğinde ve gerekli materyaller sağlandığında hem müzik dersi kazanımlarının gerçekleşmesini sağlayabilmiş hem de müzik dersi işlerken özgüvenini arttırmıştır. Seddon ve Biasutti (2008) sınıf öğretmenlerinin müzikalitelere daha tarafsız olarak yargılayabilecekleri ve özgüvenlerini geliştirebilecekleri hipotezinden yola çıkarak uyguladıkları çalışma sonucunda da benzer şekilde öğretmenlerin ilkokulda müzik öğretirken özgüvenlerinin geliştiğini ortaya koymuşlardır.

İlkokulda müzik eğitimi teorik bilginin uygulama ile hayat bulduğu bir süreçtir. Alan yazına bakıldığında ilkokuldaki müzik eğitimi ve müzik öğretimi uygulamalarını geliştirmeye yönelik çalışmaların oldukça az sayıda olduğu (Demirtaş, 2011; Ayhan, 2012; Gül 2012) belirlenmiştir. Bu bağlamda uygulama odaklı çalışmalar eğitim-öğretim sürecinin geliştirilmesi için önem taşımaktadır. Uygulama esasına dayalı bir araştırma yöntemi olan eylem araştırması ile öğretmen yetkinleştirme ve araştırma ile uygulama arasında yaşanan boşlukları ortadan kaldırmak hedeflenmekte ve

eğitimin pek çok alanında eylem araştırmasının kullanıldığı görülmektedir (Bresler, 1995; Aksoy, 2003; Johnson 2002/2014). Bu araştırma ilkökul müzik derslerine, sınıf öğretmenin mesleki gelişimine, öğrencilerin müziksel, bilişsel, duyuşsal ve sosyal becerilerinin gelişimine katkı sunmak üzere somut çözüm önerilerinin eylem araştırması yöntemi ile uygulanmasını yansıtmaktadır.

5.3 Öneriler

Araştırma sonuçlarına dayalı olarak geliştirilen öneriler “Uygulamaya Yönelik Öneriler” ve “Yapılacak Araştırmalara Yönelik Öneriler” olmak üzere iki başlık altında verilmiştir.

5.3.1 Uygulamaya Yönelik Öneriler

- İlkokulda müzik derslerinin daha verimli olabilmesi için sınıf öğretmenlerinin lisans eğitiminde aldıkları “Müzik” ve “Müzik Öğretimi” dersleri şarkı söyleme ve şarkı öğretimi esas alınarak yapılandırılabilir.
- Öğretmen kılavuz kitapları öğretmenlere rehberlik etmesi, alana özgü bilgiler ve çalışma örnekleri içermesi bakımından önem taşımaktadır. Bu doğrultuda ilkökul müzik dersi öğretmen kılavuz kitaplarında kazanımlarla ilgili örnek etkinlik uygulamalarına daha fazla yer verilebilir.
- Müzik derslerinde kullanılan şarkıların ders kazanımları ile örtüşmesi kazanımların gerçekleşmesi sürecini kolaylaştırmaktadır. Bu bağlamda öğretmen kılavuz kitaplarında yer verilen şarkıların ders kazanımının verilmesinde etkili olabilecek şarkılar olması sağlanabilir.
- Müzik dersi öğrenme-öğretme sürecinde özellikle şarkı öğretiminde sınıf öğretmenleri yaygın olarak internet ortamından elde edilen video-ses kayıtlarını kullanmaktadırlar. Bu noktada öğretmenlerin kullanımı için nitelikli materyaller üretilebilir ve bu materyaller öğretmenlere ulaştırılabilir.
- İlkokulda Hayat Bilgisi, Türkçe, Matematik gibi derslerde ders kitabı, öğretmen kılavuz kitabı ve öğrenci çalışma kitapları birlikte öğretmen ve öğrencilere sunulmaktadır. Ayrıca bu kitaplar pek çok yayın arasından bir kitap grubu olarak belirlenip sunulmaktadır. Böylece öğretmenlerin seçeneği bulunmaktadır. Bu uygulama müzik dersleri için de geçerli olmalıdır. Müzik ders kitabı, Müzik dersi öğretmen kılavuz kitabı ve öğrenci çalışma kitabı ile birlikte sunulabilir; ders kitabı ve yardımcı kitaplarda seçenekler sunulabilir.
- İlkokul müzik derslerinde şarkı öğretiminde kulaktan öğretim yöntemi kullanılmaktadır. Şarkı öğretiminde kullanılan bu yöntemin doğru

uygulanabilmesinde kullanılacak materyaller öğretmeni yönlendiren, öğrencilerin de şarkıları dinleyip, söylemesini sağlayan bir anlayışla sunulabilir.

- Müzik derslerinde dinleme-söyleme-çalma etkinliklerinin daha sağlıklı yapılabilmesi için sınıflar teknik olarak donanımlı hale getirilebilir.

5.3.2. Yapılacak Araştırmalara Yönelik Öneriler

- Sınıf öğretmenlerinin müzik derslerinde daha etkili uygulamalar yapabilmesine yönelik eylem araştırmaları gerçekleştirilebilir.
- Öğretmenlerin kendi mesleki gelişimlerini sağlayacak eylem araştırmaları içerisinde yer almaları özendirilebilir.
- Uygulamalı bir ders olan müzik derslerinin çeşitli yönlerinin araştırılmasında eylem araştırması yöntemi tercih edilebilir. Böylelikle öğretimin iyileştirilmesi sağlanabilir.
- İlkokul 3. Sınıf düzeyinde uygulanan bu araştırma farklı eğitim ortamlarında ve farklı sınıf düzeylerinde uygulanabilir.

KAYNAKLAR

- Abril, C. R. (2002). Children's attitudes toward languages and perceptions of performers' social status in the context of songs. *International Journal of Music Education*, 39, 65-74.
- Açışılı, S. (2014). Genel fizik laboratuvar uygulamalarında 5e öğrenme modeline göre geliştirilen materyallerin öğrencilerin bilimsel süreç becerilerine ve akademik başarılarına etkisinin incelenmesi. *Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 33(2), 628-641.
- Akınoğlu, O. (2011). Yapılandırmacılık. B. Oral. (Editör). *Öğrenme öğretme kuram ve yaklaşımları*. Birinci Baskı. Ankara: Pegem Akademi, ss. 429-444.
- Aksoy, N. (2003). Eylem araştırması: eğitimsel uygulamaları iyileştirme ve değiştirmede kullanılacak bir yöntem. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi*, 36, 474-489.
- Akyüz, Y. (2009). *Türk eğitim tarihi*. (15. Basım). Ankara: Pegem Akademi.
- Albuz, A. ve Akpınar, M. (Eylül, 2009). *2006 İlköğretim Müzik Dersi Öğretim Programı ve Yeni Yaklaşımlar*. 8. Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumunda sunuldu, Çanakkale.
- Albuz, A. ve Sağer, T. (2008). *Eğitim müziği besteleme teknikleri*. (Birinci Basım). Ankara: Maya Akademi.
- Alkar, R. (2008). *İlköğretim Müzik Eğitimi Dersinde 2007-2008 Eğitim Öğretim Yılında Okutulan Öğrenci Çalışma Kitaplarındaki Şarkıların Müziksel Amaçlar Bakımından Analizi*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Altun, S. ve Çolak, E. (2011). Öğrenme kuramları. S. Fer. (Editör). *Öğrenme öğretme kuram ve yaklaşımları*. Birinci Baskı. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Altun, Z. D. (2005). *Exploring teaching strategies of turkish primary teachers in music education*. Unpublished doctoral thesis, University of Leicester.
- Amchin, R. A. (2000). Selecting quality song materials. *General Music Today*, 14, 27-30.

- Anagün, S. (2008). *İlköğretim besinci sınıf öğrencilerinde yapılandırmacı öğrenme yoluyla fen okuryazarlığının geliştirilmesi: bir eylem araştırması*. Yayınlanmamış doktora tezi. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Angela, E. M. (2007). Talking about composing in secondary school music lessons. *British Journal of Music Education*, 24, 165-178.
- Anşın, S. (2006). Çocuklarda yabancı dil öğretimi. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, 6, 9-20.
- Arslan, A. (2014). İlkokul 4. sınıf müzik çalışma kitabı ve öğretmen kılavuz kitaplarının yaratıcı düşünme becerisi açısından sınıf öğretmeni adaylarının görüşlerine göre değerlendirilmesi. *Akademik Bakış Dergisi*, 43.
- Arslan, D. ve Iğın, H. (2011). Türkçe dersinde öğrenci günlüklerinin değerlendirme aracı olarak kullanılması. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 8, (16), 225-238.
- Arslan, D., Mutlu Yıldız, Y., Karakelle, S. ve Ergün, Ö. R. (2015). *İlk Okuma Öğretiminde Kullanılan Şarkıların İncelenmesi*. I. Uluslararası Müzik ve Dans Kongresinde sunuldu, Diyarbakır.
- Arslan, M. (2007). Eğitimde yapılandırmacı yaklaşımlar. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 40 (1), 41-61.
- Ataünal, A. (1994). *İlkokul öğretmeni yetiştirme sorunu (1923-1994)*. Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları.
- Aydın, A. (2010). *Eğitim psikolojisi* (11. Basım). Ankara: Pegem Akademi.
- Aydın, B. (2008). *Gelişimin doğası*. B. Yeşilyaprak (Editör). *Eğitim Psikolojisi*. Dördüncü Baskı. Ankara: Pegem Akademi, ss.29-54.
- Aydoğan, S. (Nisan, 2004). *İlköğretim müzik ders kitapları*. 1924-2004 Musiki Muallim Mektebinden Günümüze Müzik Öğretmeni Yetiştirme Sempozyumunda sunuldu, Isparta.
- Ayhan, A. (2012). *İmge kullanımının okul şarkılarının öğretimindeki başarıya etkisi*. Yayınlanmamış doktora tezi. Malatya: İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

- Bahar, M., Nartgün, Z., Durmuş, S. ve Bıçak, B. (2012). *Geleneksel –tamamlayıcı ölçme ve değerlendirme teknikleri öğretmen el kitabı*. (5. Basım). Ankara: Pegem Akademi.
- Balci, A. (2005). *Sosyal bilimlerde araştırma*. (5.Basım). Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Baldi, G., Tafuri, J. ve Caterina, R. (2002). The ability of children aged 7-10 structure musical improvisations. *Bulletin Of The Council For Research In Music Education*. 153 (4), 135-141.
- Barış, D. A. ve Özata, E. (2009). Sınıf Öğretmenliği Anabilim Dalında Alınan Müzik- Müzik Öğretimi Derslerinin Öğretmenlik Uygulamalarındaki Yansımaları. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 9(18), 27- 42.
- Barışeri, N. (2013). Araştırma yaklaşım ve yöntemleri: müzik eğitiminde uygulamalı araştırmalar, *Sanat Eğitimi Dergisi*, 1(1), 1-13.
- Baş, G. (2012). İlköğretim öğrencilerinin yapılandırmacı öğrenme ortamına ilişkin algılarının farklı değişkenler açısından değerlendirilmesi. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 1 (4), 203-215.
- Batdı, V. ve Semerci, Ç. (2012). Şarkıların yabancı dil becerilerini geliştirmedeki etkililiğine ilişkin öğrenci görüşleri. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 1 (4). 126-133.
- Bilgin, S. ve Şaktanlı, C. (2008). İlköğretim okulları 1.devre müzik dersinde şarkı seçimi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8(15), 70-80.
- Bowles, C. L. (1998). Music activity preferences of elementary students. *Journal of Research in Music Education*, 46(2), 193–207.
- Bozkaya, İ. (2002). *Dil-müzik bağlamında prozodi*. (Birinci Basım). Bursa: Özsan Matbaacılık.
- Bresler, L. (1995). Ethnography, phenomenology, and action research in music education. *Quarterly Journal of Music Teaching and Learning*, 6 (3), 6-18.
- Brooks, J. G. ve Brooks, M.G. (1999). *In search of understanding: the case for constructivist classrooms*. Alexandria VA: Association for Supervision and Curriculum Development. ProQuest ebrary veritabanından 3 Temmuz 2015'de alınmıştır.

- Bulut, D. (2012). İlköğretim 8. sınıf müzik dersi öğretmen kılavuz kitabına ilişkin eleştirel bir bakış. *International Journal Of Human Sciences*, 9 (2). 109-125.
- Bulut, D. (2014). Ortaokul 5. sınıf müzik dersi öğretmen kılavuz kitabının incelenmesi. *Journal Of Research In Education And Teaching*, 3 (3). 428-447.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2008). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. (1.Basım). Ankara: Pegem Akademi.
- Bybee, R. W., (2009). *The Bscs 5e Instructional Model And 21st Century Skills A Commissioned Paper Prepared For A Workshop On Exploring The Intersection Of Science Education And The Development Of 21st Century Skills*. Web: http://sites.nationalacademies.org/cs/groups/dbassesite/documents/webpage/dbasse_073327.pdf adresinden 25 Mayıs 2015'de alınmıştır.
- Bybee, R. W., Taylor, J. A., Gardner, A., Scotter, P. V., Powell, Westbrook, A. ve Landes, N. (2006). The BSCS 5E Instructional Model: Origins, Effectiveness, and Applications. Web: [http://www.bsccs.org/sites/default/files/legacy/BSCS_5E_Instructional Model-Executive_Summary_0.pdf](http://www.bsccs.org/sites/default/files/legacy/BSCS_5E_Instructional_Model-Executive_Summary_0.pdf) adresinden 31 Mayıs 2015'de alınmıştır.
- Byrne, C. ve Sheridan, M. (2001). The Scarlatti papers: development of an action research project in music. *British Journal Of Music Education*. 18 (2). 173-185.
- Cain, T. (2008). The characteristics of action research in music education. *British Journal of Music Education*, 25 (03), 283 – 313.
- Campbell, M. R. (1991). Musical learning and the development of psychological processes in perception and cognition. *Bulletin of the Council for Research in Music Education*, 107, 35–48.
- Canbay, A. (2007). *İlköğretim müzik dersi öğretim programı müzikte örgü, doku, biçim, tür ünitesi ve uygulamalarının değerlendirilmesi*. Yayımlanmamış Doktora tezi, Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Cavkaytar, S. (2009). *Dengeli okuma yazma yaklaşımının Türkçe öğretiminde uygulanması: ilköğretim 5. Sınıfta bir eylem araştırması*. Yayımlanmamış doktora tezi, Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

- Christine, O. (2003). *Educational inclusion as action research: an interpretive discourse*. (1nd. edition). Berkshire: Mc Graw- Hill Education.
- Clarke, J. (2003). *Teaching, reading and writing with favorite songs. (First edition)*. New York: Scholastic Teaching Resource.
- Conway, M. C. ve Borst, J. (2001). *Action Research in music education. Update: Applications of Research in Music Education*, 19 (3), 3-8.
- Coşkun, İ. (2010). *İlköğretim 4. sınıf öğrencilerinin okuduğunu anlama ve yazılı anlatım becerilerindeki gelişimin birbirini etkileme durumu: eylem araştırması*. Yayımlanmamış doktora tezi. Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Çalışır, F. (1999). *Müzik dili sözlüğü*. (Genişletilmiş 2. Basım). Ankara: Önder Matbaası.
- Çergel, S. (2006). *Tanzimat'tan harf devrimi'ne çocuk şarkıları*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, İstanbul: Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü.
- Çevik, D. B. (2011). Sınıf öğretmeni adaylarının müzik öğretimi özyeterlik düzeylerinin incelenmesi. *Ahi Evran Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 12 (1). 145-168.
- Çevik, S. (1999). *Koro eğitimi ve yönetim teknikleri*. (2. Basım). Ankara: Yurtrenkleri Yayınevi.
- Çilingir, V. (2011). *Sınıf öğretmenlerinin ilköğretim müzik dersi öğretim programı (2006) kazanımlarına ilişkin görüşlerinin çeşitli değişkenler açısından irdelenmesi (aydın ili örneği)*. Yayımlanmamış Doktora tezi, Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- de Vries, P. (2011). The first year of teaching in primary school: Where is the place of music? *International Journal of Education & the Arts*, 12 (2), 1-25.
- Değer, A. Ç. (2012). *Çocuk korolarının eğitiminde bir yaklaşım olarak eğitsel oyun kullanımının öğrencilerin müziksel erişim düzeylerine etkisi*. Yayımlanmamış Doktora tezi, Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Demirci, B. (2009). *2006 İlköğretim müzik dersi 6. sınıf öğretim programı, öğretmen kılavuz kitabı ve öğrenci çalışma kitaplarının uygulamadaki görünümüne yönelik değerlendirilmesi*. Yayımlanmamış Doktora tezi, Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

- Demirci, B. ve Albuz, A. (2010). İlköğretim müzik dersi 6. sınıf öğretim programı, öğretmen kılavuz kitabı ve öğrenci çalışma kitaplarının uygulamadaki görünümüne yönelik bir değerlendirme. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 7 (2), 247-267.
- Demirel, Ö. (2012). *Kuramdan uygulamaya eğitimde program geliştirme*. (18. Basım). Ankara: Pegem Akademi.
- Demirtaş, S. (2011). *İlköğretim 7. sınıf müzik dersinde şarkıların piyano eşlikli öğretilmesinin öğrenci kazanımlarına etkileri*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Denizli: Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü.
- Duman, B. (2007). Eğitimde çağdaş yaklaşımlar. G. Ocak. (Editör). *Öğretim ilke ve yöntemleri*. Birinci Baskı. Ankara: Pegem A Yayıncılık, ss. 267-385.
- Egüz, S., (1999). *Toplu ses eğitimi 1*. Ankara: Doğu Matbaacılık.
- Ekiz, D. (2003). *Eğitimde araştırma yöntem ve metodlarına giriş*. (1. Basım). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Ekiz, D. (2004). *Eğitim dünyasının nitel araştırma paradigmasıyla incelenmesi: doğal ya da yapay*. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 2, 415-441.
- Elliott, J. (1991). *Action research for educational change*. (7nd.edition) Philadelphia: Buckingham Open University Press.
- Er Nas, S., Çoruhlu, T.Ş. ve Çepni, S. (2010). *5e Modelinin Derinleşme Aşamasına Yönelik Geliştirilen Materyalin Etkililiğinin Değerlendirilmesi*. Web: <https://www.pegem.net/dosyalar/dokuman/124615-20110822152041-omuje-29-1-2010-17-36-5emd.pdf> adresinden 24 Mayıs 2015'de alınmıştır.
- Erdem, E. ve Demirel, Ö. (2002). Program geliştirmede yapılandırmacılık yaklaşımı. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, (23), 81-87.
- Erdoğan, T. (2007). İlköğretim 3. Sınıf Türkçe dersi öğretmen kılavuz kitabı ve öğrenci çalışma kitabının yapılandırmacı yaklaşıma uygunluğu. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8 (14), 163-172.
- Erduran Avcı, D. (2008). Fen ve teknoloji eğitiminde öğrenci günlüklerinin kullanılması. *Eurasian Journal Of Educational Research*, 30, 17-32.

- Ergin, İ., Kanlı, U. ve Tan, M. (2007). Fizik eğitiminde 5e modeli'nin öğrencilerin akademik başarısına etkisinin incelenmesi. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 27 (29), 191-209.
- Ertürk, S. (1979). *Eğitimde program geliştirme*. (3. Basım). Ankara: Yelkentepe Yayınları.
- Fuchs, M. (2015). Singen in der grundschule –didaktische aspekte und beispiele für den unterricht. Web: <http://www.vlk.ac.at/downloads/4/Singen%20in%20der%20Grundschule.pdf> adresinden 27 Eylül 2015'de alınmıştır.
- Gaunt, H. (2007). Learning and teaching breathing and oboe playing: action research in a conservatoire. *British Journal of Music Education*, 24, 207-231.
- Glover, J. ve Young, S. (1999). *Primary music: later years*. London: GBR: Falmer Press. Web: ProQuest Ebrary veritabanından 21 Ağustos 2015'de alınmıştır.
- Gooding, L. ve Standley M. J. (2011). Musical development and learning characteristics of students: a compilation of key points from the research literature organized by age. *Update: Applications of Research in Music Education* 30(1), 32-45.
- Göçer, A. (2007). *İlköğretim türkçe ders kitaplarının ölçme ve değerlendirme açısından incelenmesi*. Web: http://uvt.ulakbim.gov.tr/uvt/index.php?cwid=9&vtadi=TSOS&c=ebsco&c=sunmon&c=ebsco&ano=89479_a0d1c5a0fca58a1a5b37888171043fc5 adresinden 15 Ağustos 2015' de alınmıştır.
- Göçer, A. (2011). İlköğretim ikinci kademe Türkçe öğretmen kılavuz kitaplarının işlevselliğinin belirlenmesi. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 4 (16), 154-164.
- Göğüş, G. (2008). İlköğretim I. Kademe Müzik Eğitiminde Öğretmenin Etkinliği. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 21 (2). 369-382.
- Gök, M. (2012). Müzik eğitiminde 5e modelinin akademik başarı, tutum ve kalıcılığa etkisi. Yayımlanmamış doktora tezi, Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

- Gül, G. (2012). *Okul Öncesi Altı Yaş Çocukları İçin Oluşturulan Şarkı Dağarcığının Müziksel Gelişim Düzeylerine Etkisi*. Yayınlanmamış Doktora tezi, Bursa: Uludağ Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Güler, T. (2013). *Müzik Dersi 4. ve 5. Sınıf Öğretmen Kılavuz Kitabındaki Şarkıların Öğretim Programı Kazanımlarını Gerçekleştirmedeki İşlevselliğinin İncelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans tezi, Niğde: Niğde Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Güzel Yüce, S. (2012). *Bir ilköğretim okulunda düşünme kültürünün geliştirilmesine yönelik eylem araştırması*. Yayınlanmamış doktora tezi, Adana: Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Halis, İ. (2002). *Öğretim teknolojileri ve materyal geliştirme*. (1. Basım). Ankara: Nobel Yayınları
- Hallam, S., Burnard, P., Robertson, A., Saleh, C., Davies, V., Rogers, L., ve Kokatsaki, D. (2009). Trainee primary-school teachers' perceptions of their effectiveness in teaching music. *Music Education Research*, 11(2), 221-240.
- Hennessy, S. (2000). Overcoming the red-feeling: the development of confidence to teach music in primary school amongst student teachers. *British Journal of Music Education*, 17, 183-196.
- Holden, H. ve Button, S. (2006). The teaching of music in the primary school by the non-music specialist. *British Journal of Music Education*, 23 (1). 23 – 38
- Hopkins, D. (2008). *Teacher's guide to classroom research*. (4nd. edition) Berkshire: Mc Graw- Hill Education.
- Iglookyouak, B. (2013). *The Role of Songs in Enhancing Literacy*. Unpublished master's thesis, Canada: University of Prince Edward Island.
- İlköğretim Müzik Dersi Öğretim Programı / 1-8. Sınıflar. (2007). Ankara: Devlet Kitapları Müdürlüğü.
- İşman, A. ve Eskicumalı, A. (2003). *Eğitimde planlama ve değerlendirme*. (4. Basım). Sakarya: Değişim Yayınları.
- Johnson, P. A. (2014). *Eylem araştırması el kitabı* (Çev. Y. Uzuner, M. Özten Atay). Ankara: Anı Yayıncılık. (Eserin orijinali 2002' de yayımlandı).

- Jones, M. G. ve Brader-Araje, L. (2002). The impact of constructivism on education: language, discourse, and meaning. *American Communication Journal*, 5 (3).
- Kalaycıoğlu, Ş. G. (2009). *Türkiye'deki İlköğretim Okullarında Müzik Eğitiminde Kullanılan Okul Şarkılarının, Eğitim Müziği Besteleme Teknikleri Bakımından İncelenmesi*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Malatya: İnönü Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü.
- Kanlı, U. (2009). Yapılandırmacı kuramın ışığında öğrenme halkası'nın kökleri ve evrimi-örnek bir etkinlik. *Eğitim ve Bilim*, 34 (151), 44-64. Web: <http://egitimvebilim.ted.org.tr/index.php/EB/article/download/607/86> adresinden 3 Mayıs 2015'de alınmıştır.
- Karadağ, E. ve Korkmaz, T. (2007). *Kuramdan uygulamaya yapılandırmacı öğrenme yaklaşımı*. (1.Basım). Ankara: Kök Yayıncılık.
- Karadağ, R. (2010). *İlköğretim Türkçe dersinde farklılaştırılmış öğretim yaklaşımının uygulanması: eylem araştırması*. Yayımlanmamış doktora tezi. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü
- Karagiorgi, Y. ve Symeou, L. (2005). Translating constructivism into instructional design: potential and limitations. *Educational Technology & Society*, 8 (1), 17-27.
- Karan, M. (2008). *İlköğretim Okullarında Görev Yapan Sınıf Öğretmenlerinin Müzik Eğitimi Alanındaki Yeterlilikleri Üzerine Bir Araştırma*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Kavak, Y., Aydın, A. ve Akbaba Altun, S. (Ed.) (2007). *Öğretmen yetiştirme ve eğitim fakülteleri*. Ankara: Yüksek Öğretim Kurulu Yayını. Web: http://www.yok.gov.tr/documents/10279/30217/yok_ogretmen_kitabi/054a8c72-174b-4b00-a675-837874006db5 adresinden 1 Mart 2015'de alınmıştır.
- Kaya, Z. (2012). *İşitme engellik yüksekokul öğrencilerine bilgisayar yazılımı kullanımının öğretilmesi: eylem araştırması*. Yayımlanmamış doktora tezi. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü
- Ken, P. (2005). The importance of music education. *Education*, 126 (1), 112-115.
- Kenney, S. (2011). Teaching young children how to sing: one school's experience. *General Music Today*, 24 (2), 52-56.

- Keskin, F. (2011). Using songs as audio materials in teaching turkish as a foreign language. *TOJET: The Turkish Online Journal of Educational Technology*, 10 (4), 378-383.
- Keskin, G. (2010). *Sınıf Öğretmenlerinin 2007-2008 Öğretim Yılında Kullanılmaya Başlanan 1. Devre Müzik Dersi Öğretmen Kılavuz Kitaplarından Yararlanma Durumlarına İlişkin Görüşleri*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Khalid, A. ve Azeem, M. (2012). Constructivist vs traditional: effective instructional approach in teacher education. *International Journal of Humanities and Social Science*, 2 (5), 170-177.
- Kılıç, I. (2009). İlköğretim Birinci Kademe Sınıf Öğretmenlerinin Müzik Öğretiminde Karşılaştıkları Sorunlar. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 10(1), 123-137.
- Kınık, M. (2010). *Güzel Sanatlar Fakülteleri Müzik Bölümlerinde Bağlama Dersi Başlangıç Düzeyine Yönelik Öğretim Programı Önerisi*. Yayınlanmış doktora tezi, Konya: Selçuk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Kırcioğlu, H. T. (2011). *İlköğretim II. Kademe Müzik Dersi Öğretim Programı'nın Kazanımlar Boyutunun Müzik Öğretmeni Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Çanakkale: Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü.
- Kırmızıbayrak, N. (2012). İlköğretim okullarında müzik ders programının öğretmen görüşlerine dayalı olarak değerlendirilmesi (Kars ili örneği). *Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 10, 91-105.
- Kim, J. (2000). Children's pitch matching, vocal range, and developmentally appropriate practice. *Journal of Research in Childhood Education*, 14, 152-160.
- Kocabaş, A. (2000). Sınıf Öğretmenlerinin Müzik Derslerindeki Yetersizliklerine İlişkin Görüşleri. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 7 (9).
- Kocabaş, A. (2009). Using songs in mathematics instruction: Results from pilot application. *Procedia Social and Behavioral Sciences*, 1, 538-543.

- Kocabaş, A. ve Selçioğlu, E. (2006). *İlköğretim okulları 4. ve 5. sınıflarında müzik dersinin gerçekleşme düzeyi ve öğrencilerin beklentilerine ilişkin görüşleri*.
Web:
http://uvt.ulakbim.gov.tr/uvt/index.php?cwid=9&vtadi=TSOS&c=ebSCO&c=sUmmon&c=ebSCO&ano=77108_5ebae88630b46f3beb04fca26c5877b9
adresinden 3 Mart 2012' de alınmıştır.
- Kösreli, S. (2012). *Sınıf Öğretmenlerinin Müzik Dersine İlişkin Hizmet İçi Eğitim İhtiyaçları Üzerine Bir İnceleme (Erzincan İli Örneği)*. Yayımlanmış yüksek lisans tezi, Malatya: İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Kuş, E. (2006). *Sosyal bilimlerde bilgisayar destekli nitel veri analizi*. (1.Basım). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Kuzu, A. (2005). *Oluşturmacılığa dayalı çevrimiçi destekli öğretim: bir eylem araştırması*. Yayımlanmamış doktora tezi, Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Küçükahmet, L. (2000). *Öğretimde planlama ve değerlendirme*. (11. Basım). Ankara: Nobel Yayınları.
- Küçükahmet, L. (2011). *Konu alanı ders kitabı inceleme kılavuzu*. (3. Basım). Ankara: Nobel Yayınları.
- Küçüköncü, Y. (2000). Sınıf öğretmenliğinde müzik eğitimi. *Pamukkale üniversitesi eğitim fakültesi dergisi*, 7, 8-12.
- Ling-Li, Y. (May 2008). *Teachers in action research: assumptions and potentials*. *Educational Action Research*, 16(2), 251-260.
- Loong, C. Y. ve Lineburgh, N. E. (2000). Research in early childhood music: 1929-1999. *The Kodaly Envoy*, 26(4), 24-34.
- Lucchetti, S., Caccio, L. ve De Beni, R. (1997). The development of rhythmic perception in eight to ten year old Italian children. *Bulletin Of The Council For Research In Music Education*. 133, 52-56.
- Mac Naughton, G. ve Hughes, P. (2008). *Doing action research in early childhood studies: a step-by-step guide*. (1nd. edition). Berkshire: Mc Graw- Hill Education.
- Major, A. E. (2007). Talking about composing in secondary school music lessons. *British Journal Of Music Education*. 24 (2), 165-178.

- Martin, D. J. (1997). *Elementary Science Methods, A Constructivist Approach*, New York: Delmar Publishers.
- Merriam, S. B. (1995). *What can you call from an N of 1?: issues of validity and reliability in qualitative research*. Paace Journal of Lifelong Learning, 4, 51-60.
- Merriam, S. B. (2002). *Introduction to qualitative research*. San Francisco: Jossey-Bass. Web: [http://stu.westga.edu/~bthibau1/MEDT%208484-%20Baylen/introduction to qualitative research/introduction to qualitative research.pdf](http://stu.westga.edu/~bthibau1/MEDT%208484-%20Baylen/introduction%20to%20qualitative%20research/introduction%20to%20qualitative%20research.pdf) adresinden 2 Aralık 2014' de alınmıştır.
- Metin, M. ve Özmen, H. (2009). Sınıf öğretmeni adaylarının yapılandırmacı kuramın 5e modeline uygun etkinlikler tasarlarlarken ve uygularken karşılaştıkları sorunlar. *Necatibey Eğitim Fakültesi Elektronik Fen ve Matematik Eğitimi Dergisi (EFMED)*, 3(2), 94-123.
- Miles, M. B. ve Huberman, A. M. (1994). *Qualitative data analysis*. (2nd. edition). Thousand Oaks, CA: Sage Publication.
- Mills, G. (2003). *Action Research: A guide for the teacher researcher*. (2nd. edition). New Jersey: Merrill Prentice Hall.
- Miyamoto, K. A. (2007). Musical characteristics of preschoolage students: A review of literature. *Update: Applications of Research in Music Education*, 26(1), 26–40.
- Mogharbel, C. E. Sommer, G., Deutsch, W. , Wenglorz, M., Laufs, I. (2005). The vocal development of a girl who sings but does not speak, *ESCOM European Society for the Cognitive Sciences of Music*, Special Issue 2005-2006, 235-258.
- Mohr, A. (November, 2011). *Singförderung im Kindesalter - bildungspolitischer auftrag und pädagogische herausforderung*. 5. Osnabrücker Symposium SINGEN MIT KINDERN sunuldu, Osnabrück.
- Mohr, A. (October, 2004). *Kinderlieder in liederbüchern – förderung oder gefährdung der stimme?*. Vortrag beim "Tag der Kinderstimme" an der Pädagogischen Akademie der Diözese sunuldu, Linz/Donau.
- Morton, B. J. ve Trehub, S. E. (2007). Children's judgements of emotion in song. *Psychology of Music*, 35, 629-639.

- Nacakcı, Z. (2010). Müzik öğretmenlerinin yeni ilköğretim müzik dersi öğretim programına ilişkin görüşleri ve programı uygulama yöntemlerinin belirlenmesi. *Milli Eğitim Dergisi*, 185, 353-364.
- Okan, S. (2010). *Sınıf Öğretmenlerinin Müzik Dersindeki Yeterlikleri Gerçekleştirmelerine İlişkin Görüşleri: Diyarbakır İl Örneği*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Burdur: Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Orford, J. E. (2007). A place for music: the importance of music education in the public school system (elementary grades 1-6). *Canadian Music Educator*, 48, (4), 38-41.
- Önlü, A. (2014). *Müzik Öğretmenliği Lisans Programlarına Yönelik Saksafon Öğretim Programı Tasarısı ve Değerlendirilmesi*. Yayımlanmış doktora tezi, Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Öz, F. M. (2011). *Türkçe öğretimi*. (4. Basım). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Özdemir, S. M. (2007). Eğitimde program geliştirme ve program geliştirme sürecinin unsurları. G. Ocak. (Editör). *Öğretim ilkle ve yöntemleri*. Birinci Baskı. Ankara: Pegem A Yayıncılık, ss. 59-94.
- Özden, Y. (2010). *Öğretme ve öğrenme*. (10. Basım). Ankara: Pegem Akademi.
- Özgül, İ. (2009). Türkiye’de ilköğretim okulları müzik dersi öğretim programının çözümlenmesi. *ICANAS 38. International Congress of Asian and North African Studies*. Ankara: Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Yayını, 609–625.
- Özgül, İ. (2014). *Müzik eğitimi ve öğretimi*. (7. Basım). Ankara: Pegem Akademi.
- Özgür. Ü. ve Aydoğan, S. (1999). *Müziksel işitme ve okuma*. (Birinci Basım). Ankara: Arkadaş Yayınevi.
- Özmen, H. (2004). Fen öğretiminde öğrenme teorileri ve teknoloji destekli yapılandırmacı (constructivist) öğrenme. *The Turkish Online Journal of Educational Technology – TOJET*, 3 (1), 100-111.
- Özmen, S. (2009). *Sınıf Öğretmenliği Bölümü Dışında Farklı Fakülte ve Bölümlerden Mezun Sınıf Öğretmeni Olarak Atanmış Öğretmenlerin Müzik Dersindeki Mesleki Yeterliliklerine İlişkin Görüşleri (Erzurum Oltu İlçesi Örneği)*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

- Özsevgeç, T. (2006). Kuvvet ve hareket ünitesine yönelik 5e modeline göre geliştirilen öğrenci rehber materyalinin etkililiğinin değerlendirilmesi. *Türk Fen Eğitimi Dergisi*, 3 (2), 36-48.
- Öztoşun, Ö. (2003). İlköğretim okullarında müziklendirilmiş fişlerle yapılan eğitimin ilk okuma öğretimine etkisi. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* 3 (1), 125-131.
- Öztürk, C. (2007). *Atatürk devri öğretmen yetiştirme politikası*. (2. Basım). Ankara: AKDİTYK, Türk Tarih Kurumu Yayınları.
- Pelech, J. ve Pieper, G. (2010). *The comprehensive handbook of constructivist teaching: from theory to practice*. (First edition). North Carolina: Information age pub.
- Pelton, R. P. (2010). *Best Practices in action research for teacher candidates*. (1nd. edition). Lanham: R&L Education. Web: <http://site.ebrary.com/lib/akif/reader.action?docID=10435104> adresinden 15 Mayıs 2014' de alınmıştır.
- Perkins, D. (1999). The many faces of constructivism. *Educational Leadership*. 6-11.
- Price, N. P. (1985). *Children books based on songs*. Unpublished master's thesis. Chicago: The University of Chicago.
- Reifinger, J. L. (2006). Skill development in rhythm perception and performance: A review of literature. *Update: Applications of Research in Music Education*, 25(1), 15–27.
- Richards, J. (1969). Songs in language learning. *Teachers of english to speakers of other languages* 3 (2), 161-174.
- Ritchie, L. ve Williamon, A. (2011). Primary school children's self-efficacy for music learning. *Journal of Research in Music Education*, 59(2), 146–161.
- Sağır, T. (2002). *Cumhuriyetten günümüze okul şarkıları üzerine bir inceleme*. Yayınlanmamış doktora tezi. Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Salcedo, C. S. (2002). *The Effects Of Songs In The Foreign Language Classroom On Text Recall And Involuntary Mental Rehearsal*. Unpublished doctoral thesis, Louisiana State University.

- Satır, Ö. C. (2009). İlköğretim sürecinde çocuklara seslenen şarkıların dil ve anlatım yönünden değerlendirilmesi. *The Journal of International Social Research*, 2 (9),
- Say, A. (2005). *Müzik sözlüğü*. (2. Basım). Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- Saylam Kırcıoğlu, Ç. (2009). *Sınıf Öğretmenlerinin Müzik Dersi Öğretimine İlişkin Bilgi Düzeyleri, Öz Yeterlilik Algıları İle Tutumlarının Belirlenmesi*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Çanakkale: Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü.
- Schunk, D. H. (2009). *Öğrenme teorileri*. Çev. M. Şahin, M.Y. Demir, K. Celasun, E. Üzümcü ve B.E. Şahin. Ankara: Nobel Yayın. (Eserin orijinali 2008'de yayımlandı).
- Schweizer, R. (2006). Die bedeutung des musikalischen gestaltens im leben des Kindes. *CS Journal*, 1, 1-5.
- Seddon, F. ve Biasutti, M. (2008). Non-music specialist trainee primary school teachers' confidence in teaching music in the classroom. *Music Education Research*, 10(3), 403-421.
- Selçuk, Z. (2004). *Gelişim ve öğrenme*. (20. Basım). Ankara: Nobel Yayın.
- Senemoğlu, N. (2004). *Gelişim öğrenme ve öğretim*. (10. Basım). Ankara: Gazi Kitabevi.
- Sidekli, S. (2010). *İlköğretim 5. Sınıf Öğrencilerinin Okuma Ve Anlama Becerilerini Geliştirme (Eylem Araştırması)*. Yayımlanmış doktora tezi, Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Sigurdardóttir, D. (2012). Language learning through music. Unpublished master's thesis, Iceland: University of Iceland.
- Sims, W. L. (2005). Effects of free versus directed listening on duration of individual music listening by prekindergarten children. *Journal of Research in Music Education*, 53 (1),78–86.
- Singh, S. ve Yaduvanshi, S. (2015). Constructivism in science classroom: why and how. *International Journal of Scientific and Research Publications*, 5 (3), 1-5.

- Sökezoğlu, D. (2010). *Ritim, Hareket ve Şarkı Öğretimi Temelli Müzik Eğitiminin 7 - 11 Yaş Grubu Çocuk Yuvası Öğrencilerinin Sosyal Gelişimleri Üzerine Etkisi (Afyonkarahisar İli Örneği)*. Yayınlanmamış Doktora tezi, Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Sünbül, A. M. (2010). *Öğretim ilke ve yöntemleri*. (4. Basım). Konya: Eğitim Kitabevi.
- Şahin, A. (2008). İlköğretim birinci sınıf Türkçe ders kitabı, öğrenci çalışma kitabı ve öğretmen kılavuz kitabının öğretmen görüşlerine dayalı olarak değerlendirilmesi. *Ahi Evran Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi (KEFAD)* 9 (3), 133-146.
- Şahin, K. ve Aksüt, M. (2002). I. Kademedeki müzik derslerine ilişkin öğretmen görüşleri. *Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 4 (2), 105-118.
- Şahin, Y. L. (2011). *Görme engelli öğrencilerin eğitiminde kullanılabilecek bir ses ile görme sisteminin oluşturulması*. Yayınlanmamış doktora tezi. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Şaşan, H. H. (2002). Yapılandırmacı öğrenme. *Yaşadıkça Eğitim*, 74, 49-52.
- Şentürk, C. (2010). Yapılandırmacı yaklaşım ve 5e öğrenme döngüsü modeli. *Eğitime Bakış Eğitim-Öğretim ve Bilim Araştırma Dergisi*, 6 (17), 58-62.
- Taber, K. S. (2011). *Constructivism as educational theory: contingency in learning, and optimally guided instruction*. Hauppauge, N.Y: Nova Science Publishers.
- Tanrıdiler, A. (2012). *İşitme engelli öğrencilerin dengeli matematik öğretiminin incelenmesi: eylem araştırması*. Yayınlanmamış doktora tezi. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Tarikci, A. (2015). *Müzik teknolojisine giriş*. (1. Basım). Ankara: Müzik Eğitimi Yayınları.
- Tekin Gürgen, E. (2007). *Orff-Schulwerk ve kodaly yöntemi'nin vokal doğaçlama, müziksel işitme ve şarkı söyleme becerileri üzerindeki etkileri*. Yayınlanmamış Doktora tezi, İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Thares, S. K. (2010). *Using music to teach reading in the elementary classroom*. Unpublished master's thesis, Menomonie/ ABD: University of Wisconsin-Stout.

- Trollinger, V. L. (2010). *The brain in singing and language*, *General Music Today*, 23 (2), 20-23.
- Turner, M. E. (1999). Child-centered learning and music programs: child-centered learning in music programs for young children can foster their emotional, social, cognitive, and musical development. *Music Educators Journal*, 86, 30-51.
- Türer, A. (2011). *Türk eğitim tarihi*. (1. Basım). Ankara: Detay Yayıncılık.
- Türk Dil Kurumu (2016). Güncel Türkçe sözlük. Web: <http://tdk.gov.tr>.
- Türkkan, B. (2008). *İlköğretim görsel sanatlar dersi bağlamında görsel kültür çalışmaları: bir eylem araştırması*. Yayımlanmamış doktora tezi. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Tüzel, S. (2012). *İlköğretim ikinci kademe Türkçe derslerinde medya okuryazarlığı eğitimi: bir eylem araştırması*. Yayımlanmamış doktora tezi. Çanakkale: Onsekiz Mart Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Uçan, A., Yıldız, G. ve Bayraktar, E. (1999). *İlköğretimde Müzik Öğretimi*. Ankara: TC MEB Projeler Koordinasyon Merkezi Başkanlığı.
- Uzuner, Y. (2005). *Beş makale: özel eğitimden örneklerle eylem araştırmaları*. Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Özel Eğitim Dergisi, 6 (2), 1-12.
- Warrener, J. T. (1985). Learning theory to musical development: Piaget and beyond. *Music Educators Journal*, 72 (3), 22-27.
- Wiggins R. A. ve Wiggins, J. (2008). Primary music education in the absence of specialists. *International Journal of Education & the Arts*, 9 (12). 2-26.
- Yağışan, N., Köksal, O. ve Karaca, H. (2011). İlkokul matematik derslerinde müzik destekli öğretimin başarı, tutum ve kalıcılık üzerindeki etkisi, *İdil Sanat ve Dil Dergisi*, 3 (11). 1-26.
- Yapıcı, Ş. ve Yapıcı, M. (2010). *Eğitim Psikolojisi*. (2. Basım). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Yaşar, N. (2013). *İlköğretim Müzik 1-2-3 Öğretmen Kılavuz Kitabı*. (2. Basım). Ankara: Devlet Kitapları.
- Yavuzer, H. (2004). *Okul çağı çocuğu*. (11.Basım). İstanbul: Remzi Kitabevi.

- Yeşilyurt, E. (2011). Yapılandırmacı öğrenme temelli bir öğretim programının oluşturulmasına ilişkin öğretmen adaylarının görüşlerinin değerlendirilmesi. *International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 6 (4), 865-885.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2008). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. (7. Basım). Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yıldırım, K. ve Ateş, S. (2011). Prozodi anlamayı etkileyen yükselen bir değer mi? *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 2, 1-27.
- Yücesoy, G. (2011). *İlköğretim müzik dersi öğretmen kılavuzlarında yer alan öğretme-öğrenme etkinliklerinin değerlendirilmesi*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Yüksek Öğretim Kurulu. (2007). *Eğitim fakültesi öğretmen yetiştirme lisans programları*. Ankara, Yüksek Öğretim Kurulu. Web: <http://www.yok.gov.tr/documents/10279/30217/E%C4%9E%C4%B0T%C4%B0M+FAK%C3%9CLTES%C4%B0%20%C3%96%C4%9ERETMEN+YET%C4%B0%C5%9ET%C4%B0RME+L%C4%B0SANS+PROGRAMLARI.pdf/054dfc9e-a753-42e6-a8ad-674180d6e382> adresinden 1Mart 2015' de alınmıştır.
- Zadnik, K. (2012). The effect of Music-School Education on musical development of eight –year old children. Denac, O. (Ed), *Fine Arts, Music and Literature : New Perspectives in Music Education in Slovenia*. Hauppauge, NY,. ProQuest ebrary 17-28. USA: Nova

EKLER

T.C.
ISPARTA VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 27749142/730/1035541

11/03/2014

Konu: Bilimsel ve Eğitim Amaçlı
Uygulama izni.

VALİLİK MAKAMINA

İlgi : Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Öğrenci İşleri Daire Başkanlığının 19.02.2014 tarih ve 1204 sayılı yazısı.

Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Eğitim Doktora Programı Öğrencisi Yıldız MUTLU YILDIZ'ın " Bir Eylem araştırması; ilkokul üçüncü sınıf müzik dersi kazanımlarına yönelik şarkı dağarcığı oluşturma" konulu tezine esas olmak üzere yapacağı Ön uygulama çalışmasını, İlimiz merkez Cengiz Topel İlkokulunda ve Uygulama çalışmasını da İlimiz Öğretmenler İlkokulunda , yapmak isteği hakkındaki ilgi yazı, inceleme tutanağı ve ilgili Okul Müdürlüklerinin tez çalışması yapabileceğine dair uygunluk yazısı ilişikte sunulmuştur.

Adı geçen araştırmanın İlimiz merkezindeki yukarıda adı geçen Okullarda yapılması, Yapılacak Araştırma ve Araştırma desteğine yönelik izin ve uygulama yönergesine göre (2012/13 sayılı genelge) izin verilmesi Müdürlüğümüzce uygun mütalaa edilmektedir.

Makamlarınızca da uygun görülmesi halinde olurlarınıza arz ederim.

Eşref ÖZKAN
İl Millî Eğitim Müdür V.

OLUR
11/03/2014
Okan LEBLEBİCİER
Vali a.
Vali Yardımcısı

Bu belge, 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununun 5 inci maddesi gereğince güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır

Mart Atatürk Caddesi İSPARTA
Elektronik Ağ: arge32@meb.gov.tr
e-posta: isparta@meb.gov.tr

Ayrıntılı bilgi için: Mehmet KARAKOÇ
Tel : 0.246.2231020-152
Faks: (246)2232242

EK-2

Yarı yapılandırılmış Öğrenci Görüşme Soruları

	PILOT UYGULAMA ÖNCESİ	PILOT UYGULAMA SONRASI	
Alt Problem	İlkokul üçüncü sınıf müzik dersi kazanımlarının gerçekleştirilmesinde kullanılan şarkı dağarcığının uygulanmasına ilişkin mevcut durum nedir?	İlkokul üçüncü sınıf müzik dersi kazanımlarının gerçekleştirilmesinde kullanılan şarkı dağarcığının uygulanmasına ilişkin mevcut durum nedir?	
1	Bir şarkıcı olma şansın olsaydı kim olmak isterdin? • Neden?	Müzik dinlemeyi sever misin?	MÜZİK İLGİSİ
2	Müzik dinlediğin zaman neler hissettiğini anlatır mısın?	Kimleri dinlersin?	
3	En sevdiğin ders hangisi?	En sevdiğin ders hangisi?	
4	Müzik dersi hakkındaki düşüncelerini anlatır mısın?	Müzik dersi denilince aklına ne geliyor? • Müzik dersini seviyor musun?	DEĞERLENDİRME
5	Müzik derslerini nasıl işliyorsunuz • Şarkı söylüyor musunuz? • Şarkıları nasıl seçiyorsunuz? • Şarkıları nasıl öğreniyorsunuz? • Şarkıları tek tek mi sınıfça mı söylüyorsunuz? • Şarkıları söylerken dans ya da hareketler yapıyor musunuz? • Hangi araçlardan yararlanıyorsunuz?	Müzik derslerini nasıl işliyorsunuz • Şarkı söylüyor musunuz? • Ders Kitabı, defter, bilgisayar, CD çalgı gibi araçlar kullanıyor musunuz? • Şarkıları nasıl seçiyorsunuz? • Şarkıları öğretmeniniz nasıl öğretiyor? • Şarkıları tek tek mi sınıfça mı söylüyorsunuz? • Şarkıları söylerken dans ya da hareketler yapıyor musunuz?	ÖĞRENME ÖĞRETME (Materyal-Yöntem Teknik)

6	Söylediğiniz şarkılar hakkında ne düşünüyorsunuz?	Müzik dersinde öğrendiğiniz şarkılar sence nasıl? <ul style="list-style-type: none"> • Şarkıları öğrenirken zorlanıyor musun? • Severek söylüyor musun? • Söylerken eğleniyor musun? 	İÇERİK
7	Söylediğiniz şarkılar hakkındaki duygularınızı anlatır mısınız? <ul style="list-style-type: none"> • Bu şarkıları söylemek sana neler hissettiriyor? 	Müzik dersinde hangi şarkıları öğrendiniz?	DEĞERLENDİRME
8	Söylediğiniz şarkılardan neler öğrendin?	Söylediğiniz şarkılardan neler öğrendin?	
9	Sen çocuklar için şarkılar yazsaydın nasıl şarkılar yazardın?	Sen çocuklar için şarkılar yazsaydın nasıl şarkılar yazardın? <ul style="list-style-type: none"> • Hangi konularda şarkı yazardın? 	

EK-3

ÖĞRETMEN GÖRÜŞME SORULARI

	PİLOT UYGULAMA ÖNCESİ	PİLOT UYGULAMA SONRASI	
Alt Problem	İlkokul üçüncü sınıf müzik dersi kazanımlarının gerçekleştirilmesinde kullanılan şarkı dağarcığının uygulanmasına ilişkin mevcut durum nedir?	İlkokul üçüncü sınıf müzik dersi kazanımlarının gerçekleştirilmesinde kullanılan şarkı dağarcığının uygulanmasına ilişkin mevcut durum nedir?	
1	En sevdiğiniz 5 şarkıcıyı söyler misiniz?	Müzik dinler misiniz?	MÜZİK İLGİSİ
2	“Benim şarkım” diyebileceğiniz şarkı hangisidir? <ul style="list-style-type: none"> Bu şarkının söz yazarı kimdir? Bu şarkının bestecisi kimdir? 	Kimleri dinlersiniz? <ul style="list-style-type: none"> Şarkı sözlerinin, bestenin kime ait olduğu ilginizi çeker mi? 	
3	Müzik öğretimi geçmişiniz hakkında neler söyleyebilirsiniz? <ul style="list-style-type: none"> Lisans öğrenimindeki müzik dersi ile ilgili neler söyleyebilirsiniz? Müzik teorisi, şarkı söyleme, şarkı dağarcığı ve çalgı çalma becerileriniz hakkında neler söyleyebilirsiniz? 	Müzik öğretimi geçmişiniz hakkında neler söyleyebilirsiniz? <ul style="list-style-type: none"> Lisans öğrenimindeki müzik dersi ile ilgili neler söyleyebilirsiniz? Bu eğitimi yeterli buluyor musunuz? Nota biliyor musunuz? Ritimleri okuyabiliyor musunuz? Çalgı çalabiliyor musunuz? 	EĞİTİM GEÇMİŞİ
4	Müzik dersi işlerken hangi araç-gereçleri kullanıyorsunuz?	Müzik dersi işlerken hangi araç-gereçleri kullanıyorsunuz?	ÖĞRETİM E (Materyal-
5	Müzik dersinde kullanılan şarkıların dersin kazanımlarını gerçekleştirme sürecindeki rolünü nasıl değerlendiriyorsunuz?	Müzik dersi kazanımlarını gerçekleştirilebiliyor musunuz? <ul style="list-style-type: none"> Bu süreçte şarkılar size yardımcı oluyor mu? 	DEĞERLENDİRME

6	Üçüncü sınıf müzik ders kitabında yer alan şarkılardan hangileri bildiğiniz şarkılardır?	Üçüncü sınıf müzik ders kitabında yer alan şarkılardan hangileri bildiğiniz şarkılardır? <ul style="list-style-type: none"> • Bu Vatan • Balık,ördek,kurbağa • Avcı • Oyun • Çık çıkalım çayıra • Sınıftaki eşyalar • Ninni • Üç elma • Çalgılar • Atabarı • Ceviz adam • Mutluluk şarkısı • Cumhuriyet marşı • Ağaca övgü • Bay mikrop • 23 nisan kutlu olsun • Trafikçilik oyunu • Atatürk'ü severim • Atatürk'üm • Atatürk'ün çiçekleri 	İÇERİK
7	Bu şarkıları sınıfa nasıl öğretiyorsunuz?	Bildiğiniz şarkıları sınıfa nasıl öğretiyorsunuz?	ÖĞRETME (Materyal- Teknik
8	Üçüncü sınıf müzik öğretmen kılavuz kitabından nasıl faydalanıyorsunuz? <ul style="list-style-type: none"> • Kitabın dili sizce nasıl? • Etkinlik açıklamaları işlevsel mi? • Önerilen materyaller işlevsel mi? 	Üçüncü sınıf müzik öğretmen kılavuz kitabından faydalanıyorsunuz? <ul style="list-style-type: none"> • Kitabın dili sizce nasıl? • Etkinlik açıklamaları işlevsel mi? Önerilen materyaller işlevsel mi?	İÇERİK
9	Üçüncü sınıf müzik ders kitabında yer alan şarkılardan hangileri bilmediğiniz şarkılardır?		İÇERİK
10	Bu şarkıları sınıfa nasıl öğretiyorsunuz?	Bilmediğiniz şarkıları siz nasıl öğreniyorsunuz?	ÖĞRETME (Materyal-
12	Şarkı öğretimi sırasında neler hissediyorsunuz?	Şarkı öğretimi sırasında neler hissediyorsunuz?	
13	Şarkı öğretimi sırasında nelerle karşılaşıyorsunuz?	Şarkı öğretimi sırasında nelerle karşılaşıyorsunuz?	

14	Üçüncü sınıf müzik ders kitabında yer alan şarkılara ilişkin öğrencilerinizin tutumu hakkında neler söyleyebilirsiniz?	Üçüncü sınıf müzik ders kitabında yer alan şarkılara ilişkin öğrencilerinizin tutumu hakkında neler söyleyebilirsiniz?	
15	Kazanımlara yönelik oluşturulacak şarkıların verimliliğini arttırmak amacıyla neler önerebilirsiniz?	Kazanımlara yönelik oluşturulacak şarkıların verimliliğini arttırmak amacıyla neler önerebilirsiniz?	

EK-4

(PİLOT UYGULAMA ÖNCESİ) ÖĞRENCİ GÜNLÜĞÜ

- Bu hafta öğrendiğin şarkı ile ilgili neler düşünüyorsun?
- Şarkı söylerken neler hissettiğini kısaca anlatır mısın?
- Bu şarkıyla neler öğrendin?

Öğrenci Adı-Soyadı :

(PİLOT UYGULAMA SONRASI) ÖĞRENCİ GÜNLÜĞÜ

- Bu derste neler öğrendiğini kısaca anlatır mısın?

Öğrenci Adı-Soyadı :

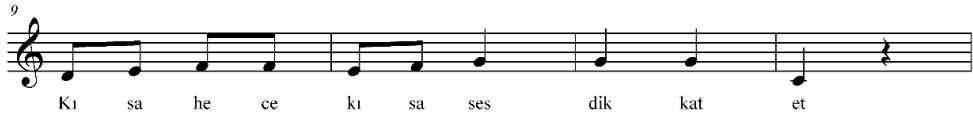
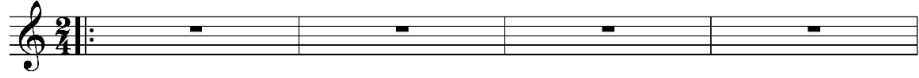
EK-5

Pilot uygulamada kullanılan "Bulmaca" isimli şarkının notası

BULMACA

Söz-Müzik: Yıldız MUTLU YILDIZ

♩ = 116

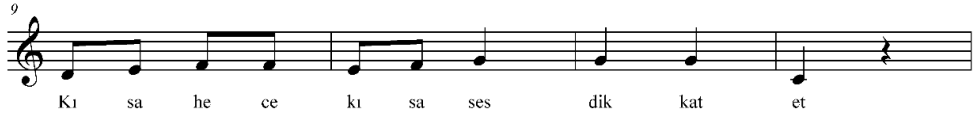
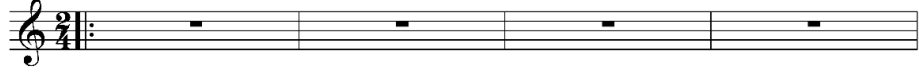

Pilot uygulama sonrasında "Bulmaca" isimli şarkının notası

BULMACA

Söz-Müzik: Yıldız MUTLU YILDIZ

♩ = 116

EK-6

Pilot uygulamada kullanılan ders planı

DERS PLANI-I

Sınıf:3

Öğrenme Alanı: Müziksel Algı Ve Bilgilenme

Kazanımlar: Müzikteki uzun ve kısa ses sürelerini fark eder.

Süre: 40 dk.

Araçlar – Gereçler: “Bulmaca” isimli şarkının notaları ve şarkının CD’si.

Giriş

- Deve -Cüce(uzun-kısa) oyunu oynanır. Öğrenciler kısa denildiğinde oturur, uzun denildiğinde ayağa kalkar.

Sezdirme(Keşfetme)

- “Bulmaca” isimli şarkının sözleri aşağıdaki sıra takip edilerek sadece söz olarak söylenir.

1)Kısa kısa kısa

Bu hece kısa → öğretmen ritmik şekilde söyler sınıf tekrar eder

2)Kısa hece kısa ses

Dikkat et → öğretmen ritmik şekilde söyler sınıf tekrar eder

3)Kısa hece varsa

Nokta koy → öğretmen ritmik şekilde söyler sınıf tekrar eder

(nokta işareti yapar)

4)Kısa hece yoksa

Çizgi koy → öğretmen ritmik şekilde söyler sınıf tekrar eder

(çizgi işareti yapar)

- Şarkı CD' den aşağıdaki sırayla bölümler halinde dinletilir ve sınıftan tekrar etmesi istenir

1)Kısa kısa kısa

Bu hece kısa → CD'den dinlet ve kaydı takip ederek hemen tekrar et(No:1)

2)Kısa hece kısa ses

Dikkat et → CD'den dinlet ve kaydı takip ederek hemen tekrar et(No:2)

3)Kısa hece varsa

Nokta koy → CD'den dinlet ve kaydı takip ederek hemen tekrar et(No:3)

(nokta işareti yapar)

4)Kısa hece yoksa

Çizgi koy → CD'den dinlet ve kaydı takip ederek hemen tekrar et(No:4)

(çizgi işareti yapar)

- Şarkının tamamı CD'den dinletilir.(No:5)
- Şarkının tamamı CD ile birlikte seslendirilir ve belirlenen bölümlerin hareketi yapılır.(No: 5)
- Şarkının tamamı CD'de hazır olan eşlik üzerine ağız hareketleri yapılarak (playback) söylenir ve belirlenen bölümlerin hareketi yapılır (No:6)
- Şarkının tamamı CD'de hazır olan eşlik üzerine söylenir ve belirlenen bölümlerin hareketi yapılır.(No: 6)

Bilgiyi Paylaşma

- Öğrencilere bu şarkıda söz edilen kısa-uzun hecelerin nasıl gösterileceği açıklanır.(isminizi örnek verebilirsiniz)
- Öğrenciler gruplara ayrılır, belirlenen gruplardan1 adet kısa hecelerden oluşan 1 adet de uzun hecelerden oluşan 2 adet sözcük belirlemeleri istenir
- 2-3dk. Sonra belirlenen sözcükler tahtaya yazılır.

Bilgiyi Kullanma

- Tahtaya “Bulmaca” isimli şarkının sözleri yazılır.
- Öğrencilerden şarkının sözlerindeki kısa ve uzun heceleri çizgi ve nokta ile göstermeleri istenir
- Öğrencilerin bulduğu sözcüklerin heceleri incelenir.

Kı sa he ce var sa

(.) (.) (.) (.) (_) (.)

Nok ta koy

(_) (.) (_)

Değerlendirme

- Öğrenci günlükleri doldurulur
- Öğretmen günlükleri doldurulur

EK-7

Pilot uygulama sonrası değişiklik yapılan ders planı

DERS PLANI**3. Ders****Sınıf:3****Öğrenme Alanı:** Müziksel Algı Ve Bilgilenme**Kazanımlar:** Müzikteki uzun ve kısa ses sürelerini fark eder.**Süre:** 40 dk.**Araçlar – Gereçler:** “Bulmaca” isimli şarkının notaları ve şarkının CD’si.**Giriş**

- Deve -Cüce(uzun-kısa) oyunu oynanır. Öğrenciler kısa denildiğinde oturur, uzun denildiğinde ayağa kalkar.
- Öğrencilerden horoz ve kuş sesi taklidi yapmaları istenir. Horoz sesi uzun ses, kuş sesi kısa sese örnek olarak verilebilir.

Sezdirme(Keşfetme)

- Tahtaya “Bulmaca” isimli şarkının sözleri yazılır.
- “Bulmaca” isimli şarkının sözleri aşığıdaki sıra takip edilerek sadece söz olarak söylenir.

BULMACA

Kısa kısa kısa

Bu hece kısa

Kısa hece kısa ses

Dikkat et

öğretmen ritmik şekilde söyler sınıf tekrar eder

Kısa hece varsa

Nokta koy

Uzun hece varsa

Çizgi koy

öğretmen ritmik şekilde söyler sınıf tekrar eder

- Şarkı CD’ den aşığıdaki sırayla bölümler halinde dinletilir ve sınıftan tekrar etmesi istenir; gereken yerlerde hareketleri yapılabilir.

BULMACA

Kısa kısa kısa

Bu hece kısa

Kısa hece kısa ses

Dikkat et

CD No:1

Kısa hece varsa →
 Nokta koy → CD No:2
 Uzun hece varsa
 Çizgi koy

- Şarkının tamamı CD'den dinletilir ve birlikte seslendirilir(CD No: 3)
- Şarkının tamamı CD'de hazır olan eşlik üzerine söylenir. (CD No:4)

Bilgiyi Paylaşma

- Burada sesli harf ile biten hecelerin kısa hece olduğu, sessiz harfle biten hecelerin uzun hece olduğu bilgisi paylaşılır. "Bulmaca" isimli şarkıda sözü edilen kısa hecelerin sürelerinin de kısa olduğunu uzun hecelerin ise sürelerinin uzun olduğunu açıkla. Müzikte kısa ve uzun ses sürelerinin olduğunu vurgula.

Bilgiyi Kullanma

- Öğrencilerden şarkının sözlerindeki kısa ve uzun heceleri çizgi ve nokta ile göstermeleri istenir. Bütün şarkının sözleri incelenir.

Kı sa he ce var sa
 (.) (.) (.) (.) (_) (.)

Nok ta koy
 (_) (.) (_)

- Elimizde bir düdüğü olsaydı kısa ve uzun sesleri nasıl çalardık?

EK-8

Veli Onay Formu

Sayın Veli,

Bu form, araştırmanın amacını ve çocuğunuzun bir katılımcı olarak haklarını tanımlamayı amaçlamaktadır. Bu araştırmayı Isparta İl Milli Eğitim Müdürlüğü'nden almış olduğum resmi izin doğrultusunda yapmaktayım.

Bu çalışmanın amacı Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Eğitimi Doktora Programı'nda sürdürdüğüm "Bir Eylem Araştırması: İlkokul 3. Sınıf Müzik Dersi Kazanımlarına Yönelik şarkı Dağarcığı Oluşturma" isimli doktora tez çalışmam için veri toplamaktır. Bu amaçla Müzik derslerinde kullanılmak üzere oluşturulan ilkokul üçüncü sınıf kazanımlarına yönelik şarkı dağarcığı sınıf öğretmeni tarafından uygulanacaktır. Uygulamalar sırasında araştırmacı yalnızca sınıfta gözlemci olarak bulunacaktır.

Uygulama sürecinde öğrencilerden bilimsel veri olarak her türlü doküman, ses ve görüntü kaydı toplanacak ve toplanan verilerin özömlenmeleri yapılacaktır. Yapılan ses ve görüntü kayırları yalnızca araştırmacı ve tez izleme komitesinde bulunan öğretim üyeleri tarafından görölecektir. Elde edilen veriler bilimsel yayınlarda ve toplantılarda kullanılabilir.

Açıklamaları okuyarak çocuğunuzun bu çalışmaya gönöllü olarak katılmasına destek verdiğinize dair bu formu imzalamanız gerekmektedir. Araştırmamda desteğe gönöllü olduğunuz için teşekkür ederim.

Uzman Yıldız MUTLU YILDIZ
Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi
Eğitim Bilimleri Enstitüsü

Veli İmza

EK-9

ÖĞRENCİ KİŞİSEL BİLGİ FORMU

Sevgili öğrenciler, aşağıda kişisel bilgilerinize yönelik 10 soru bulunmaktadır. Bu sorulara verdiğiniz yanıtlar, bilimsel bir araştırmada kullanılacak ve bu amaç dışında hiçbir kişi ve kurumla paylaşılmayacaktır. Lütfen aşağıdaki soruları size uygun olan seçeneği (X) işareti ile belirterek cevaplayınız. Her soru için yalnızca bir seçeneği işaretleyiniz. Yardımlarınız için teşekkür ederim.

Uzman Yıldız MUTLU YILDIZ
Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi
Eğitim Bilimleri Enstitüsü

1. Kaç yaşındasın:
2. Cinsiyetini işaretler misin?
 - Kız
 - Erkek
3. Annen hangi okuldan mezun
 - Hiçbir okul mezunu değil
 - İlkokul Mezunu
 - Ortaokul Mezunu
 - Lise Mezunu
 - Üniversite Mezunu
 - Diğer (Lütfen belirtiniz).....
4. Baban hangi okuldan mezun
 - Hiçbir okul mezunu değil
 - İlkokul Mezunu
 - Ortaokul Mezunu
 - Lise Mezunu
 - Üniversite Mezunu
 - Diğer (Lütfen belirtiniz).....
5. Annen çalışıyor mu?
 - Evet
 - Hayır
 - Emekli
6. Baban çalışıyor mu?
 - Evet
 - Hayır
 - Emekli

7. Aileniz kaç kişiden oluşuyor ?(sen, annen, baban, varsa kardeşlerin)
- 2
 - 3
 - 4
 - 5
 - 6 ve üzeri
8. Müzikle ilgili ders dışında herhangi bir çalışmaya katılıyor musun? (Koro, çalgı kursu gibi)
- Evet(Belirtiniz)
 - Hayır
9. Şarkıları dinlerken sen de söyleyerek katılır mısın?
- Evet
 - Hayır
10. Müziği daha çok hangi yolla dinlersin?
- Radyo
 - TV
 - Cep Telefonu
 - Bilgisayar
 - Mp3 çalar

EK- 10

ÖĞRETMEN KİŞİSEL BİLGİ FORMU

Değerli meslektaşım, aşağıda kişisel bilgilerinize yönelik 9 soru bulunmaktadır. Bu sorulara verdiğiniz yanıtlar, bilimsel bir araştırmada kullanılacak ve bu amaç dışında hiçbir kişi ve kurumla paylaşılmayacaktır. Lütfen aşağıdaki soruları size uygun olan seçeneği (X) işareti ile belirterek cevaplayınız. Her soru için yalnızca bir seçeneği işaretleyiniz. Yardımlarınız için teşekkür ederim.

Uzman Yıldız MUTLU YILDIZ
Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi
Eğitim Bilimleri Enstitüsü

1. Yaşınız:
2. Cinsiyetiniz
 - Bayan
 - Erkek
3. Öğrenim durumu (Lütfen Üniversite ve Bölüm adı belirtiniz)
 - Ön Lisans.....
 - Lisans.....
 - Yüksek Lisans.....
 - Doktora.....
4. Öğretmenlik mesleğini ne kadar zamandır yapmaktasınız?
.....
5. Bulduğunuz okulda ne kadar zamandır görev yapmaktasınız?
.....
6. Okul içinde yürüttüğünüz faaliyetler var mı?
 - Evet (Lütfen belirtiniz).....
 - Hayır
7. Okul dışında yürüttüğünüz faaliyetler var mı?
 - Evet (Lütfen belirtiniz).....
 - Hayır
8. Meslek yaşamınız süresince Hizmet içi eğitime katıldınız mı?

Evet (Lütfen belirtiniz).....

Hayır

9. Hizmet içi eğitime katıldıysanız bu eğitim sürecinde Müzik dersi ile ilgili bir eğitim aldınız mı?

Evet (Lütfen belirtiniz).....

Hayır

EK-11

Yarı Yapılandırılmış Öğrenci Görüşme Soruları
Uygulama Öncesi

1. Müzik dinlemeyi sever misin?
2. Kimleri dinlersin?
3. En sevdiğin ders hangisi?
4. Müzik dersi denilince aklına ne geliyor?
 - Müzik dersini seviyor musun?
5. Müzik derslerini nasıl işliyorsunuz?
 - Şarkı söylüyor musunuz?
 - Ders Kitabı, defter, bilgisayar, CD çalgı gibi araçlar kullanıyor musunuz?
 - Şarkıları nasıl seçiyorsunuz?
 - Şarkıları nasıl öğreniyorsunuz?
 - Şarkıları tek tek mi sınıfça mı söylüyorsunuz?
 - Şarkıları söylerken dans ya da hareketler yapıyor musunuz?
6. Müzik dersinde öğrendiğiniz şarkılar sence nasıl?
 - Şarkıları öğrenirken zorlanıyor musun?
 - Severek söylüyor musun?
 - Söylerken eğleniyor musun?
7. Müzik dersinde hangi şarkıları öğrendiniz?
8. Söylediğiniz şarkılardan neler öğrendin?
9. Sen çocuklar için şarkılar yazsaydın nasıl şarkılar yazardın?
 - Hangi konularda şarkı yazardın?

EK-12

ÖĞRENCİ GÖRÜŞME SORULARI-UYGULAMA SONRASI

1. En sevdiğin ders hangisi?
2. Müzik dersi hakkındaki düşüncelerini anlatır mısın?
3. Müzik derslerini nasıl işlediniz?
 - Şarkıları nasıl öğrendiniz?
 - Şarkıları tek tek mi sınıfça mı söylediniz?
 - Şarkıları söylerken dans ya da hareketler yaptınız mı?
 - Hangi araçlardan yararlandınız?
 -
4. Öğrendiğiniz Şarkıların isimlerini söyler misin?
 - Kırk Küp
 - Tekrar et
 - Bulmaca
 - Nesi var
 - Adım valse
 - Şarkı söyleyelim
 - Oyun zamanı
 - Haydi dansa
5. Söylediğiniz şarkılar hakkında ne düşünüyorsun?
6. Söylediğiniz şarkılar hakkındaki duygularını anlatır mısın?
 - Bu şarkıları söylemek sana neler hissettirdi?
 - En sevdiğin şarkılar hangileriydi?
7. Söylediğiniz şarkılardan neler öğrendin?
8. Bu şarkıların yazar kişiye şarkılarla ilgili neler söylemek istersin?

EK-13

Yarı Yapılandırılmış Öğretmen Görüşme Soruları
Uygulama Öncesi

10. Müzik dinlemeyi sever misiniz?
11. Kimleri dinlersiniz?
- Şarkı sözlerinin, bestenin kime ait olduğu ilginizi çeker mi?
12. Müzik öğretimi geçmişiniz hakkında neler söyleyebilirsiniz?
- Lisans öğreniminizdeki müzik dersi ile ilgili neler söyleyebilirsiniz?
 - Bu eğitimi yeterli buluyor musunuz?
 - Nota biliyor musunuz?
 - Ritimleri okuyabiliyor musunuz?
 - Çalgı çalabiliyor musunuz?
13. Müzik dersi işlerken hangi araç-gereçleri kullanıyorsunuz?
14. Müzik dersi kazanımlarını gerçekleştirilebiliyor musunuz?
- Bu süreçte şarkılar size yardımcı oluyor mu?
15. Üçüncü sınıf müzik ders kitabında yer alan şarkılardan hangileri bildiğiniz şarkılardır?
- Bu Vatan
 - Balık, ördek, kurbağa
 - Avcı
 - Oyun
 - Çık çıkalım çayıra
 - Sınıftaki eşyalar
 - Ninni
 - Üç elma
 - Çalgılar
 - Atabarı
 - Ceviz adam
 - Mutluluk şarkısı
 - Cumhuriyet marşı
 - Ağaca övgü
 - Bay mikrop
 - 23 Nisan kutlu olsun
 - Trafikçilik oyunu

- Atatürk'ü severim
- Atatürk'üm
- Atatürk'ün çiçekleri

16. Bildiğiniz şarkıları sınıfa nasıl öğretiyorsunuz?

17. Üçüncü sınıf müzik öğretmen kılavuz kitabından nasıl faydalanıyorsunuz?

- Kitabın dili sizce nasıl?
- Etkinlik açıklamaları işlevsel mi?
- Önerilen materyaller işlevsel mi?

18. Bilmediğiniz şarkıları siz nasıl öğreniyorsunuz?

19. Şarkı öğretimi sırasında neler hissediyorsunuz?

20. Şarkı öğretimi sırasında nelerle karşılaşıyorsunuz?

21. Üçüncü sınıf müzik ders kitabında yer alan şarkılara ilişkin öğrencilerinizin tutumu hakkında neler söyleyebilirsiniz?

22. Kazanımlara yönelik oluşturulacak şarkıların verimliliğini arttırmak amacıyla neler önerebilirsiniz?

EK-14

ÖĞRETMEN GÖRÜŞME SORULARI-UYGULAMA SONRASI

1. Uygulama sürecinde müzik dersinde hangi araç-gereçleri kullandınız?
2. Uygulama sürecinde kullanılan şarkıların üçüncü sınıf müzik dersi kazanımlarını gerçekleştirme sürecine etkisini nasıl değerlendirirsiniz?
3. Uygulama öncesi almış olduğunuz seminerden nasıl faydalandınız?
 - Etkinlik açıklamaları işlevsel mi?
 - Önerilen materyaller işlevsel mi?
4. Şarkıları nasıl değerlendiriyorsunuz?
 - Kırk Küp
 - Tekrar et
 - Bulmaca
 - Nesi var
 - Adım vals
 - Şarkı söyleyelim
 - Oyun zamanı
 - Haydi dansa
 - Şarkıların beğendiğiniz yönleri nelerdir?
 - Şarkıların beğenmediğiniz yönleri nelerdir?
5. Uygulama sürecinde şarkı öğretimi sırasında neler hissettiniz?
6. Uygulama sürecinde şarkı öğretimi sırasında nelerle karşılaşıyorsunuz?
7. Üçüncü sınıf müzik dersi kazanımlarına yönelik oluşturulan yeni şarkılara ilişkin şarkılara ilişkin öğrencilerinizin tutumu hakkında neler söyleyebilirsiniz?
8. Bu çalışmayı tanımlamak için hangi sözcüğü kullanırsınız?

EK-15

KIRK KÜP

Söz: Anonim
Müzik: Yıldız MUTLU YILDIZ
Piyano Eşlik: Deniz YILDIZ

♩ = 66

Kırk küp kırk küp Kul pu kı rık küp Kırk küp kırk küp

5 Kul pu kı rık küp Kırk küp kır kı nın da kul pu kı rık küp kır küp kır kı nın da

9 kul pu kı rık Kırk küp kır kı nın da kul pu kı rık küp kır küp kır kı nın da kul pu kı rık

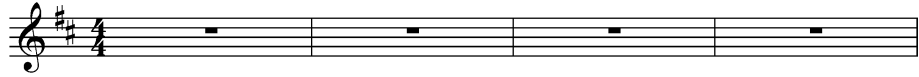
14 Kırk küp kırk küp Kul pu kı rık küp Kırk küp kırk küp Kul pu kı rık küp

19 Kırk küp kırk küp Kul pu kı rık küp Kırk küp kırk küp kul pu kı rık küp

EK-16

TEKRAR ET

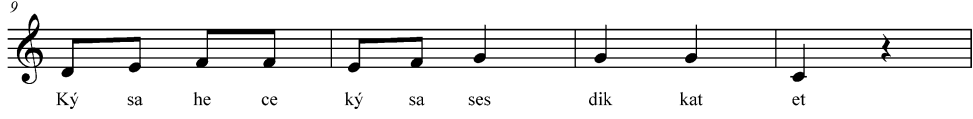
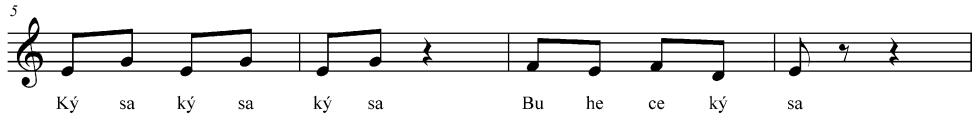
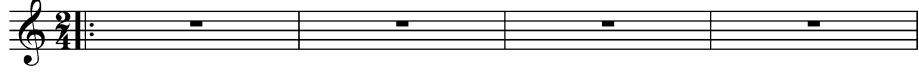
Söz - Müzik: Yıldız MUTLU YILDIZ
Piyano Eşlik: Deniz YILDIZ

EK-17

BULMACA

♩ = 116

Söz-Müzik: Yıldız MUTLU YILDIZ
Piyano Eşlik: Deniz YILDIZ

EK-18

NESİ VAR

Söz-Müzik: Yıldız MUTLU YILDIZ
Piyano Eşlik: Deniz YILDIZ

Ba zen ses ler kı sa o lur ba zen de u zun

7
 hem kı sa hem u zun o la bi lir a ma ba zen sus o lur ba zen sus o lur

10
 kı sa kı sa kı sa u zun u zun kı sa kı sa u zun iş te şim di sus

14
 kı sa kı sa kı sa u zun u zun kı sa kı sa u zun iş te şim di sus

18
 kı sa kı sa u zun iş te şim di sus—

EK-19

ADIM VALSİ

Söz-Müzik: Yıldız MUTLU YILDIZ
Piyano Eşlik: Deniz YILDIZ

A ♩ = 110

9 Sa ğa a dım at sol a a dım at et ra fın da dön bek le Sa ğa a dım at

14 So la a dım at ö ne a dım at bek le Sa ğa a dım at sol a a dım at

19 et ra fın da dön bek le Sa ğa a dım at So la a dım at ö ne a dım at bek le

B ♩ = 148

25 Sağ el ha va ya sol el ha va ya

30 el ler ha va da bek le sağ el ha va ya sol el ha va ya el ler ha va da bek le

Sağ el ha va ya sol el ha va ya el ler ha va da bek le sağ el ha va ya sol el ha va ya

36 el ler ha va da bek le

EK-20

ŞARKI SÖYLELİM

♩ = 230

Söz- Müzik: Yıldız MUTLU YILDIZ
Piyano Eşlik: Deniz YILDIZ

Gel bir lik te gel eğ le ne lim Gel ne şey le şar kı söy le ye lim

7 Gel al kış la gel coş kuy la şar kı söy le ye lim lim

12 *pp* ön ce ha fif al kış la *f* şim di de kuv vet li

16 ha fif ha fif kuv vet li *mf* şar kı söy le ye lim

20 *pp* ön ce ha fif al kış la *f* şim di de kuv vet li

24 ha fif ha fif kuv vet li şar kı söy le ye lim

pp *ff* *mf*

EK-21

OYUN ZAMANI

Söz-Müzik: Yıldız MUTLU YILDIZ
Piyano Eşlik: Deniz YILDIZ

♩ = 66

Kol ko la gi re lim ço cuk lar iş te o yun za ma nı

6 1. 2.
tek a yak üs tün de du ra lım o yun oy na ya lım o yun oy na ya lım

9
el le ri ni kal dır vur vur a yak la rı nı ye re vur vur

11 1. 2.
el le ri ni vur a yak la rı nı vur hop hop hop la ve dur hop hop hop la ve dur

14
El e le ve re lim ço cuk lar iş te o yun za ma nı

18 1. 2.
sırt sır ta ve re lim sal la na lım o yun oy na ya lım o yun oy na ya lım

21
El le ri ni kal dır vur vur a yak la rı nı ye re vur vur

23 1. 2.
el le ri ni vur a yak la rı nı vur hop hop hop la ve dur hop hop hop la ve dur

26

EK-22

HAYDİ DANSA

Söz-Müzik: Yıldız MUTLU YILDIZ
Piyano Eşlik: Deniz YILDIZ

$\text{♩} = 124$

Şar kı söy le ye lim eğ le ne lim

mf

7 Hay di hay di dans e de lim dans e de lim Çe vir çe vir çe vir çe vir

11 el le ri ni A yak lar sa ğa so la sa ğa so la Şim di el ler di ze

15 i çe di şa i çe di şa o la la la la la la la hay di dan sa hay di dan sa

EK-23

Öğrenci günlüklerinden örnekler

26 No

- Bu derste neler yaptığımızı kısaca anlatır mısın?

Bu sarkı birer yun ses ile bura sesi özet
ti. Heceyi bilirdim ama bu sarkı birer
heceyi daha uylatırdım ve bu sarkıya ses
surdum. Sarkıyı cide "Bulmaca" di
Yıldız öğretmenimi çok teşekkür ediyorum.
Ve sarkıda ve diğer sarkılarda çok
çalıştım. Diğer sarkılarda çok güzel
okuyorum.

Öğrenci Adı-Soyadı :

Yusuf Usta

EK-24

22

- Bu derste neler yaptığımızı kısaca anlatır mısın?

Bu derste, kol kaba giymeyi, tek ayak üstünde durmayı, ellerimizi vurmayı, ayaklarımızı vurmayı ve hatta hatta nakaratı da öğrenmiş oldum. Bu ders bana çok güzel geliyor. Ne demisler on kavramı öğülsün, diğer örnek dersler olmaz yani bu ders olmazsa okulda olmaz diymi. Ben bu derste çok sevdim. Bu ders vanya. Bu ders yani nasıl ifade edebileceğimi bilmiyorum. Bu ders iyi yani güzel. Siz adınız güzel gülersiniz. Ne demisler mi? Adınız Yıldız mı? Adınız Yıldız mı? Yıldızlar

hep aydınlar demisler mi? Evet demisler. Siz de Yıldız gibisiniz. Siz mutlusunuz. Yani soyadınıza güzel. Galileo siz çok mutlu ve Yıldız gibisiniz. Çünkü bu ders bayatımız boyunca devam etse. Çünkü gitmeseriz.

EK-25

310

- Bu derste neler yaptığımızı kısaca anlatır mısın?

Bugün nasi var farkını öğrendik. güzel bir farkındalık. Bunun üzerine kuruyu öğrendik. Çok eğlenceliydi. Bu farkında farkları yaptık. Sordukları vardı, dilki-
 loda, Çatal, bıçak, baskı, kullandık. Bu farkı
 çok sevdim. Bir gün farkları öğrendik. çok kişi,
 Tekrar et, kulvara ve nasi var farklarını öğrendik.
 Sanki söyledik, Sanki söyledik. Vona bu
 farkında ve diğer farklarında öğrendik.
 Bazen kişi bence var olabilir. Onu öğrendik. Bu fark
 farkı çok sevdim. Bunu ve diğer farkları
 ve farkına geçireceğim. Bence bu farkın sp-
 lerinde güzel. Bunun hepsini beraberinde aynı
 yengelerine bulabilmek onları çocuklara
 öğreneceğim.

Öğrenci Adı-Soyadı: Meşe Tutuş

EK-26

Y

- Bu derste neler yaptığınızı kısaca anlatır mısın?

Bir bu derste hatit ve husetli kaseamları ile ilgili bir
çarkı öğrendik. Çarkın adı çarkı öğleyelim idi. Çarkı
bire huzle ve yavaş kaseamlarını öğretti. Ben çarkı
çok sevedim ve arkadaşlarımla da sevedim diye düşünüyordum.

Öğrenci Adı-Soyadı : Hasan Arda Erimiş

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Adı Soyadı : Yıldız MUTLU YILDIZ
Doğum Yeri ve Tarihi : Uşak- 06.08.1985

Eğitim Durumu

Lisans Öğrenimi : Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı / 2003-2007

Yüksek Lisans Öğrenimi : Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Eğitimi Bilim Dalı / 2007-2009

Bildiği Yabancı Diller :İngilizce

Bilimsel Faaliyetleri : Mutlu Yıldız, Y., Karakelle, S., Arslan, D. ve Yıldız, D. (2016). The analysis outcomes of songs and activities in the teacher's book of 3rd grade music course. *International Journal of Learning and Teaching*. 8(1), 77-88.

Arslan, D., Mutlu Yıldız, Y., Karakelle, S. ve Ergün, Ö.R. (2015). *İlk Okuma Öğretiminde Kullanılan Şarkıların İncelenmesi*. I. Uluslararası Müzik ve Dans Sempozyumunda sunuldu, Diyarbakır.

Mutlu Yıldız, Y., Karakelle, S., Arslan, D. ve Yıldız, D. (2015). *The analysis outcomes of songs and activities in the teacher's book of 3rd grade music course*. Presented at the 4th International Conference On Education (ICED-2015), St. Petersburg.

Mutlu Yıldız, Y. ve Köse, H.S. (2012). *İlköğretim müzik derslerinde şarkı söyleme etkinliği*. X. Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu, 25-27 Nisan, Niğde.

İş Deneyimi

Projeler : *"Teke ve Toros Folklorunda Isparta Türküleri Projesi"* 2012 BAKA Doğrudan Destek Faaliyetleri kapsamında Süleyman Demirel Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi ve Isparta Valiliği ortaklığında Proje Yürütücüsü Yıldız MUTLU YILDIZ, Proje Yürütücüsü, Müzik Yönetmeni, Aranjör Deniz YILDIZ, Proje Danışmanı Sibel KARAKELLE. Proje 2013 yılında tamamlanmıştır.

Sanatsal Çalışmalar ve Ödüller :

2007-Gazi Üniversitesi Çocuk Şarkıları Yarışması, Söz-Müzik: Yıldız MUTLU, "Sonbahar", Mansiyon.

2007-TRT Popüler Çocuk Şarkıları Yarışması Söz-Müzik: Yıldız MUTLU, "Bir Şarkı Söyle", Mansiyon.

2008-T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Türk Müziği Formları Beste Yarışması, Söz-Müzik: Yıldız MUTLU, "Hicaz Çocuk Şarkısı Öğretmenim", Çocuk Şarkısı Ödülü.

2008-35.Uluslararası Silifke Kültür Haftası Eğitim Müziği Şarkı Yarışması, Söz-Müzik: Yıldız MUTLU, "Atam", başarılı bulunan yapıt.

2011-TRT Popüler Çocuk Şarkıları Yarışması Söz-Müzik: Yıldız MUTLU YILDIZ, "Nereye Kadar", Mansiyon.

2013- TRT Popüler Çocuk Şarkıları Yarışması Söz-Müzik: Yıldız MUTLU YILDIZ, "Yok Yok", Mansiyon.

2015-TRT Çoksesli müzikler repertuarına kabul edilen eserler: Merhaba, Yeni Yıl, Barış

İsteriz (Söz-Müzik: Yıldız MUTLU YILDIZ)
2016-İlkokul 1. Sınıf Hayat Bilgisi Ders
Kitabında “Merhaba” isimli eser yer almıştır.
(Yazar: Teoman YALÇIN-Semih Ofset/Ankara)

Çalıştığı Kurumlar :2008-2009 Özel Ankara MAYA Okulları, Müzik
Öğretmeni.
2010- Süleyman Demirel Üniversitesi Güzel
Sanatlar Fakültesi Müzik Bölümü, Öğretim
Elemanı (Uzman).

İletişim

E-Posta Adresi

[:yildizmutlu@sdu.edu.tr](mailto:yildizmutlu@sdu.edu.tr)

yildizmutluyildiz@gmail.com

Tarih

:

